

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

**СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО
СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В
УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ**

Тези доповідей

69-ОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ЧАСТИНА ДРУГА

3 грудня 2015 р.

м. Київ, Україна

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ: 69-та наук.-практ. студентська конф., 3 грудня 2015 р.: тези доп. – К., 2015. – 284с.

Науково-редакційна колегія: Кваша С.М. (голова), Діброва А.Д. (співголова), Остапчук А.Д. (співголова), Талавиря М.П. (співголова), Бац Л.І. (секретар організаційного комітету).

Редактори: Шевчук К.В., Кінева Т.С., Діченко А.Л.

Відповідальність за вірогідність несуть автори та їхні наукові керівники.

СЕКЦІЯ 7. РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І АУДИТУ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНО-ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ЗМІН

УДК 657:332.28

ОБЛІК ОРЕНДИ ЗЕМЛІ

*Акулініна О.Д., студентка**

Макода С.Л., кандидат економічних наук, старший викладач

Оренда землі – це засноване на договорі строкове платне володіння і користування земельною ділянкою, необхідною орендареві для проведення підприємницької та інших видів діяльності.

Орендна плата за землю – це платіж, який вноситься орендарем орендодавцю за використання земельної ділянки. Плата за землю запроваджується з метою формування джерела коштів для фінансування заходів щодо раціонального використання та охорони земель, підвищення родючості ґрунтів, відшкодування витрат власників землі і землекористувачів, пов'язаних з господарюванням на землях гіршої якості, ведення земельного кадастру, здійснення землеустрою та моніторингу земель, проведення земельної реформи та розвитку інфраструктури населених пунктів.

Взагалі, згідно з ст. 5 Закону України "Про оренду землі" орендодавцями землі в Україні можуть виступати сільські, селищні, міські, районні ради і власники землі.

Договір оренди землі (паю) є основою орендних земельних відносин, джерелом інформації для здійснення обліку орендованих земельних ділянок (паїв), на основі якого складається акт приймання-передачі та інші первинні документи.

Істотним недоліком є своєчасність і правильність оформлення договорів оренди як основного правового документа, за яким здійснюється облік за внесенням орендарями плати за землю. Адже відсутність інформації щодо повноти та своєчасності сплати орендної плати за землю як в органах самоврядування, так і у відділах земельних ресурсів призводить до виникнення ситуації, коли нарахування та облік заборгованості з орендної плати ніким не контролюється.

Велике значення для правильності визначення плати за землю має правильне встановлення цільового призначення землі і використання її за призначенням. Використання земельних ділянок не за цільовим призначенням означає порушення вимоги відповідних статей Земельного кодексу. У свою чергу, різне цільове призначення землі передбачає різну плату за землю.

Порядок бухгалтерського обліку оперативної оренди регулює П(С)БО 14 "Оренда". Згідно з п. 8 П(С)БО 14 облік переданого в оперативну оренду майна ведуть на балансі орендодавця. Суму орендної плати, яку належить отримати за звітний період, включають до складу інших операційних доходів підприємства. Оприбуткування орендарем майна, отриманого в оренду, відображається за дебетом позабалансового рахунка 01 "Орендовані необоротні активи". Сума нарахованої орендної плати буде відобразитися за дебетом рахунку обліку витрат звітного періоду залежно від мети використання земельної ділянки.

Якщо орендодавцями виступають сільські, селищні чи міські ради, які не є платниками ПДВ, то незалежно від податкового статусу орендаря (тобто незалежно від того, є він платником ПДВ чи ні) під час відображення цієї операції в обліку орендаря не буде бухгалтерських проводок, пов'язаних із ПДВ.

Орендну плату відносять на рахунки витрат:

- 91 «Загальновиробничі витрати» - якщо на земельній ділянці вирощують різні культури, тобто орендну плату неможливо прив'язати до собівартості вирощування якоїсь конкретної культури;
- 23 «Виробництво» - якщо земельну ділянку (пай) орендують для вирощування однієї культури.

УДК 657.371

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

*Альошин В.Є., студент**

Гуренко Т.О., кандидат економічних наук, доцент

Інвентаризація є надзвичайно важливою складовою бухгалтерського обліку. Вдосконалення проведення інвентаризації на підприємстві є досить актуальною темою, що потребує детального розгляду і необхідних шляхів вирішення.

Метою статті є визначення основних проблем щодо забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності на підприємстві шляхом проведення інвентаризації майна та фінансових зобов'язань, що здійснюється порівнянням фактичних даних з даними бухгалтерського обліку.

Не залежно від форми власності на кожному підприємстві належну увагу слід приділяти обліку його майна та оформленню усіх господарських операцій документами. Проте у діяльності господарюючих суб'єктів відбуваються й невидимі процеси, що призводять до втрат товарно-матеріальних цінностей, які документально відобразити неможливо. Тоді облікові дані не відповідають дійсності. Основними причинами виникнення розбіжностей можуть бути: природні втрати (природний убуток): усушка, утруска, розпорошення, розливання, випаровування; втрати через суб'єктивні причини: пересортиця, нестача, крадіжка. Тому, перевірку відповідності даних бухгалтерського обліку з фактичними залишками здійснюють за допомогою інвентаризації.

Інвентаризація – складання опису майна, грошових коштів, капіталу, зобов'язань підприємства на підставі періодичної перевірки їх наявності, перебування на балансі підприємства на певну дату, стану їх зберігання.

Без інвентаризації також не обійтись у разі зміни керівника колективу, при ліквідації підприємства, при передачі підприємств та їх структурних підрозділів до складу інших органів управління тощо. Характерною ознакою інвентаризації є те, що її об'єктом стає майно підприємства, а також майно, що не належить підприємству на правах власності та перебуває у його користуванні (майно в оренді, давальницька сировина, товари на комісії тощо).

При інвентаризації виявляються неточності у прийманні і відпуску цінностей, помилки при обліку у первинній документації, крадіжки, обважування і пересортиці сировини, матеріалів, готової продукції та інших цінностей. У процесі інвентаризації також перевіряються умови зберігання цінностей на об'єктах зберігання й організація складського обліку на складах, у кладових тощо.

У розвинутих країнах багато років застосовується методика проведення перманентних інвентаризацій. Зокрема, при проведенні перманентної інвентаризації для перевірки фактичної наявності деталей на складі, попередження і недопущення помилок використовують метод випадкової вибірки. Для здійснення контролю контролер складів готових виробів вибирає певні деталі, а його помічник звіряє їх фактичну наявність на складі із залишками запасів за документами. Якщо дані не збігаються, з'ясовують причини й визначають винних осіб, відповідальних за розбіжності. За підсумками вибіркової перевірки помічники контролю подають звіт контролеру складів, у якому відображають кількість і

розміри помилок, подають їх опис. Якщо кількість і розміри помилок викликають занепокоєння у контролера, він наказує зробити п'ятивідсоткову вибірку всіх запасів матеріальних цінностей, що перебувають на складі. У випадках коли в результаті вибірки виявляються помилки, що перевищують п'ять відсотків, перевірки піддаються всі фактично наявні матеріальні цінності. Помилки, що становлять менш як п'ять відсотків, вважають нормальними.

На нашу думку, в Україні теж необхідно запровадити перманентні інвентаризації цінностей.

Отже, для об'єктивності інвентаризації потрібно посилювати контроль за її проведенням, обирати найбільш ефективні способи проведення інвентаризації для відповідних об'єктів обліку, удосконалювати методики, які мають спрямовуватися на оперативне визначення результатів інвентаризацій.

УДК 657.01

РОЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

*Бабієнко Є.С., студент**

Гуренко Т.О., кандидат економічних наук, доцент

Розвиток ринкових відносин, загострення конкуренції поставили перед системою управління широке коло нових завдань, пов'язаних з визначенням ефективної стратегії і тактики підприємницької діяльності. Це, у свою чергу, створило додаткове навантаження на систему бухгалтерського обліку підприємства, вимагаючи її адаптації до специфічних інформаційних потреб системи управління.

Для ефективного функціонування будь-якого господарюючого суб'єкта необхідно, щоб управлінський персонал, приймаючи рішення, мали достовірну та об'єктивну інформацію про майно, фінансове становище, результати роботи, а також про процеси їх формування як на власному підприємстві, так і в партнерів на підставі попередніх даних. Саме таку інформацію надає система бухгалтерського обліку через свої функції. Бухгалтерський облік виконує три головні функції: інформаційну, контрольну та аналітичну.

Інформаційне забезпечення є одним із ресурсів підприємства і належить до основних складових системи управління. Прийняття виважених управлінських рішень можливе лише на основі інформації. Інформаційна роль бухгалтерського обліку являє собою одну з функціональних підсистем, що забезпечують зворотний зв'язок у всій системі управління.

Контрольна функція сприяє збереженню власності підприємства та забезпечує надходження коштів у державний та місцеві бюджети і фонди. Контрольна функція важлива не лише сама по собі, а і як засіб економічної дії на якість роботи підприємства. Це означає, що бухгалтерський облік повинен не лише сигналізувати про недоліки в роботі, нерациональне використання ресурсів, але і за допомогою відповідної організації облікової служби забезпечити недопущення негативних явищ у діяльності підприємства.

Отримана з бухгалтерського обліку інформація аналізується для прийняття управлінських рішень з метою здійснення господарської діяльності в ринкових умовах господарювання, які, в більшості випадків, ототожнюються з невизначеними умовами.

Бухгалтерський облік – це інформаційна система, що здійснює вимір, реєстрацію, опрацювання і передачу фінансової інформації про підприємство. Метою облікової системи є надання корисної інформації її споживачам для прийняття виважених управлінських рішень. Необхідно відрізнити бухгалтерський облік від рахівництва. Рахівництво – це процес

реєстрації фінансових операцій, ведення і зберігання фінансової документації. Ця механічна діяльність є лише складовою бухгалтерського обліку.

Переорієнтація бухгалтерського обліку з відображення, класифікації, узагальнення та інтерпретації фактів господарської діяльності на використання в управлінні одержаної інформації відбулася за ініціатииви Американського інституту сертифікованих бухгалтерів у 1970 році. Автори одного із найбільш розповсюдженого у США підручників з бухгалтерського обліку Б. Нідлз, Х. Андерсон та Д. Кардуелл відзначають, що сучасний бухгалтер займається не тільки веденням рахунків, а здійснює планування та прийняття рішень, контроль і привернення уваги керівництва, оцінювання, огляд діяльності створює інформаційну систему, що задовольняє користувача. Його головна мета – аналіз, інтерпретація і використання інформації. Бухгалтерський облік містить дизайн систем, складання кошторисів, аналіз витрат, аудиторські перевірки, розрахунок податку на прибуток і його планування. Бухгалтерський облік – це фінансовий центр управлінської інформаційної системи, який дає як управлінському апарату, так і зовнішнім користувачам повну картину господарської діяльності підприємства.

Отже, ефективна організація бухгалтерського обліку передбачає створення гнучкої, багатофункціональної системи, орієнтованої на забезпечення вихідною обліковою інформацією користувачів з метою прийняття виважених управлінських рішень.

УДК 657:336.764.1

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З БІОЛОГІЧНИМИ АКТИВАМИ

*Барабаш О.Г., студентка**

Дерев'яно С.І., кандидат економічних наук, доцент

Основними галузями сільського господарства України є рослинництво і тваринництво, які виробляють найліквіднішу продукцію, яка становить основу продовольчої безпеки держави. Відповідно до діючого законодавства, будь-яка тварина або рослина, на утримання та/або вирощування якої спрямована діяльність підприємства, до того ж не обов'язково сільськогосподарська, є біологічним активом [3].

Технологічний процес бухгалтерського обліку розпочинається з виявлення, вимірювання і реєстрації фактів, дій і подій з метою отримання інформації про господарські операції. Документація виступає як спосіб первинного спостереження за діяльністю підприємства і є важливою ланкою технології обліку. Без належно оформленого документа не може бути здійснено бухгалтерського запису. Первинні документи – це письмові свідчення, що фіксують і підтверджують господарські операції, включаючи розпорядження і дозволи адміністрації на їх проведення.

З 01.01.2007р. вступило в дію П(С)БО 30 «Біологічні активи». У бухгалтерському обліку поточні біологічні активи складають особливу групу оборотних активів підприємств. До їх складу відносять поточні біологічні активи тваринництва, які представлені тваринами на вирощуванні та відгодівлі, а також рослинництва, до яких належать сільськогосподарські культури, які використовуються у виробництві менше одного року, або операційного циклу. Це вплинуло на можливість застосування відповідних документів, зокрема Акту приймання довгострокових біологічних активів рослинництва (багаторічних насаджень) і передачі їх в експлуатацію (ф.№ДБАСГ 1), Акту приймання довгострокових біологічних активів тваринництва (формування основного стада) (ф.№ДБАСГ-2), Акту на списання довгострокових біологічних активів рослинництва (ф.№ДБАСГ-3), Акту на списання довгострокових біологічних активів тваринництва (ф.№ДБАСГ-4), Акту на оприбуткування

поточних біологічних активів рослинництва, які оцінюються за справедливою вартістю (ф.№ПБАСГ-1), Акту на списання поточних біологічних активів рослинництва, які оцінюються за справедливою вартістю (до початку збирання врожаю) (ф.№ПБАСГ-2), Акту на оприбуткування приплоду тварин (ф.№ГТБАСГ-3), Звіт про процес інкубації (ф.№ПБАСГ-4), Акту на вихід та сортування добового молодняку птиці (ф.№ПБАСГ-5), Акту на вибуття поточних біологічних активів тваринництва (забій, прирізка та падіж) (ф.№ПБАСГ-6), Накопичувального акту на оприбуткування приплоду звірів (ф.№ПБАСГ-7) та інших.

До недоліків щодо документального оформлення операцій з біологічними активами відносять використання сільськогосподарськими підприємствами застарілих форм документів, які було розроблено ще за радянських часів, незручність у форматі та розміщенні реквізитів у деяких документах.

Головним недоліком роботи з первинними документами є порушення бухгалтерами правил заповнення документів і відсутність графіка документопотоку в підрозділах, що викликає проблеми в переміщенні документів.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» № 996-XIV від 16 лип. 1999 р. [Електронний ресурс]. / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>
2. Положення «Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» № 88 від 24 трав. 1995 р. [Електронний ресурс]. / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>
3. Швець В.Г Теорія бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] : підручник / В.ГШвець. – К. : Знання, 2004. – 447 с. – Режим доступу : <http://books.efaculty.kiev.ua>.

УДК 657.21

ВІДОБРАЖЕННЯ ВИТРАТ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ

*Безугла К.П., студентка**
Германчук Г.О., старший викладач

На даний час тема обліку витрат на підприємстві є дуже важливою, адже кожне підприємство несе витрати не тільки на виробництво, а й на управління діяльністю підприємства. Тому дуже важливо знати як правильно відображати їх у фінансовій звітності. Метою є дослідження витрат у фінансовій звітності згідно П(С)БО 16.

Виклад основного матеріалу дослідження. Витрати - це найважливіша частина фінансової діяльності підприємства, тому з порядком їх здійснення, обліку і розподілу повинно бути все зрозуміло.

Уперше визначення терміна "Витрати" у національних Положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку подано у пункті 1 П(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", на сьогодні, діючий НП(с)БО 1, а потім їх почали відображати у П(С)БО 16.

Структура П(С)БО 16 "Витрати" складається з таких розділів: - загальні положення, визнання витрат, склад витрат, розкриття інформації про витрати у примітках до фінансової звітності, приклад розподілу загальногосподарських витрат, розрахунок суми витрат від надзвичайних подій для відображення у звіті про фінансові результати, розрахунок витрат від участі у капіталі.

Витрати визнаються у бухгалтерському обліку одночасно зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань. До витрат, що виникають у зв'язку зі зменшенням активів, відносять: списання матеріалів у виробництво, для ремонту, основних фондів, на адміністративні цілі, нарахування зносу (амортизації), списання основних засобів, МШП, нематеріальних активів та інших необоротних активів, що стали непридатними і не

використовуються, втрати від знецінення запасів, недостачі запасів, нарахування резерву сумнівних боргів або списання дебіторської заборгованості, яка не може бути погашена, добровільні внески, визнані економічні санкції.

Витратами, що збільшують зобов'язання, є нарахування: зарплати, податків, зборів, обов'язкових платежів, відрахувань на обов'язкове і добровільне страхування, транспортних витрат, оренди, комунальних послуг, витрат зв'язку, послуг з реклами, послуг сторонніх організацій, інші нарахування витрат, пов'язаних зі збільшенням зобов'язань.

Однак п. 6 П(С)БО 16 визначає: витратами звітного періоду визнаються зменшення активів або збільшення зобов'язань (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками) тільки за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені. Але вже згідно з п. 7 П(С)БО 16 витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені. З цього випливає, що витрати, які неможливо прямо зв'язати з доходами певного періоду, відображаються в складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені. Якщо актив забезпечує отримання економічних вигод протягом декількох звітних періодів, то витрати визнаються шляхом систематичного розподілу його вартості між відповідними звітними періодами, що регулюється пунктом 8 П(С)БО 16. Це стосується, передусім, амортизації.

Отже, проведені дослідження дозволяють зробити наступні висновки: певні положення П(С)БО 16 "Витрати" прямо повторюють правила МСФЗ; в окремих випадках П(С)БО 16 "Витрати" містить вимоги, які не виділені окремо в міжнародних стандартах, але знаходяться в їх рамках; разом з тим, деякі положення, які розкриті в МСФЗ, не знайшли свого відображення в національних П(С)БО України.

Список використаної літератури:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р.
2. Голов С. Ретроспективний погляд на реформування бухгалтерського обліку в Україні / С.С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. - № 1. - С. 16-25.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати". [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z00>.

УДК: 657.471.122

ЄДИНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ВНЕСОК: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

Блох Ю.О., студентка*

Мельниченко І.В., кандидат економічних наук, доцент

Згідно із Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» єдиний соціальний внесок – консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту у випадках, передбачених законодавством, прав застрахованих осіб та членів їхніх сімей на отримання страхових виплат (послуг) за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Єдиний соціальний внесок уведений з 1 січня 2011 року і замінив собою чотири окремі відрахування: до Пенсійного фонду; до фондів страхування на випадок безробіття; із тимчасової втрати працездатності; від нещасних випадків на виробництві.

Єдиний соціальний внесок сформований на основі ставок, встановлених Законами України за відповідними фондами соціального страхування, які на сьогодні чинні зі змінами

і доповненнями. Ставки ЄСВ для юридичних осіб варіюються залежно від класів професійного ризику виробництва підприємства, яких на цей час нараховується 67.

Пенсійному фонду України було надано повноваження щодо збирання та ведення обліку страхових коштів, контролю повноти та своєчасності сплати до липня 2013 р.

З набранням чинності Закону України від 4 липня 2013 р. «Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку з проведенням адміністративної реформи» органи Пенсійного фонду з 1.10.2013 року втратили повноваження щодо адміністрування ЄСВ у частині прийняття звітів та обліку сплати страхових коштів.

З 1 жовтня 2013 року Міністерство доходів і зборів забезпечувало збір ЄСВ і отримані кошти передавало Пенсійного фонду України, який розподіляв єдиний соціальний внесок до фонду соціального страхування на випадок безробіття, фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.

Після утворення Державної фіскальної служби і затвердження відповідного Положення від 21 травня 2014 р. № 236, остання перебрала на себе повноваження з адміністрування ЄСВ.

Запровадження ЄСВ покращило систему соціального страхування та удосконалило систему контролю і гарантій застрахованих осіб.

Для подальшого поліпшення системи соціального страхування необхідно:

- ефективно управляти системою соціального страхування та удосконалити механізм розподілу ЄСВ;
- ввести з використанням єдиної системи збирання внесків, другий рівень обов'язкового пенсійного страхування (накопичувальні рахунки) та обов'язкове медичне соціальне страхування;
- мінімізація розміру ЄСВ за рахунок впровадження ефективних заходів щодо зменшення рівня виробничого травматизму та здійснення більш масштабних і раціональних змін у законодавстві на користь страхувальників і застрахованих осіб.

УДК 657.432

ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

*Бовсун М.В., студентка**

Венгерук Н.П., кандидат економічних наук, доцент

В Україні процес проходження господарських розрахунків стримується недосконалим законодавством. Відсутні гарантії на своєчасне одержання грошей за відвантажений споживачам товар у відповідності з договором. Така ситуація «паралізує» діяльність підприємства. У зв'язку з тим, що безнадійна заборгованість, на сьогоднішній день в Україні, посідає досить вагоме місце у складі всієї заборгованості особливої уваги потребує порядок списання простроченої дебіторської заборгованості оскільки існує прямий взаємозв'язок між таким списанням і формуванням оподаткованої бази податку на прибуток. Це також відіграє важливу роль при формуванні фінансових результатів діяльності підприємства. Проблема підприємства не лише у тому, що борги не повертаються, а і у тому, що досить складно оцінити суму ймовірної безнадійної заборгованості, розрахувати резерв для її списання і, тим більше, списати її у бухгалтерському обліку.

Проблеми теорії і практики обліку та аналізу дебіторської заборгованості в системі управління підприємством досліджено в працях багатьох економістів. Значний внесок у вирішення цих проблем зробили вітчизняні дослідники: І.О. Бланк, М.Д. Білик, Ф.Ф. Бутинець, А.Д. Бутко, С.Ф. Голов, Л.В. Городянська, Р.О. Костирко, В.М. Костюченко,

Г.О. Кравченко, А.А. Мазаракі, В.О. Шевчук, О.А. Шевчук та ін. З іноземних вчених необхідно відзначити А. Апчерча, Дон Р. Хенсена, Д. Нортон, Р. Каплана, Я.В. Соколова тощо.

Серед основних недоліків існуючої системи обліку та аналізу дебіторської заборгованості можна визначити такі:

- структура дебіторської заборгованості, що представлена у нормативних документах, не передбачає її деталізації та співвідношення різних видів дебіторської заборгованості;

- бухгалтерський облік дебіторської заборгованості не враховує специфіки даного активу, що зумовлює наявність різних ознак його класифікації і велику кількість методів оцінювання;

- облікові регістри, що рекомендовані для використання, не передбачають накопичення інформації про розрахунки з дебіторами різного рівня деталізації і узагальнення, що заважає отриманню достатньої інформації для проведення аналізу розрахунків з дебіторами;

- необхідність змін у будові реєстрів аналітичного та синтетичного обліку дебіторської заборгованості. Оскільки сьогодні облік дебіторської та кредиторської заборгованостей ведеться в одному реєстрі – журналі 3, а це зовсім різні об'єкти бухгалтерського обліку, які лише частково пов'язані між собою, відповідно і обліковувати їх потрібно в різних реєстрах ;

- практично недослідженим питанням є оплата дебіторської заборгованості;

- недостатнє вивчення обліку сумнівних боргів, зокрема резерву на їх покриття з метою зближення бухгалтерського та податкового обліку.

Отже, відбувається значне вилучення коштів із обороту підприємства з одного боку за рахунок збільшення величини заборгованості покупців та замовників, а з іншого – за рахунок необхідності погашення зобов'язань перед бюджетом за нарахованими податками у той час, як безпосередній розрахунок з дебіторами ще не відбувся. Виникнення дебіторської заборгованості в певних межах є нормальною ознакою діяльності підприємства, але не в тих випадках, коли відбувається її безконтрольне зростання і систематичне несвоєчасне погашення.

УДК 657.1:336.226.332

ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

*Бурденюк С.В., студент**

Ярошинський В.М., кандидат економічних наук, доцент

Податок на додану вартість – це непрямий податок, один із основних бюджетоутворюючих платежів. Порядок адміністрування ПДВ регулюється V розділом Податкового кодексу України, прийняття якого внесло низку змін у механізм його справляння.

Ефективний внутрішній контроль розрахунків за ПДВ може забезпечити повноту нарахування та своєчасність сплати податку, а також знизити податкові ризики та втрати, а отже, захистити суб'єкта господарювання від штрафних санкцій, чим, в свою чергу, підвищує податкову дисципліну платника податку. Тому важливо в сучасних умовах господарювання забезпечувати належний розвиток внутрішнього контролю розрахунків за ПДВ.

Система внутрішнього контролю – це сукупність організаційних заходів, процедур,

методів внутрішнього контролю, які застосовуються керівництвом підприємства з метою ефективного ведення господарської діяльності.

Порядок нарахування та сплати ПДВ встановлений пп. 14.1.178 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України. При цьому ст. 185 ПКУ визначений об'єкт оподаткування ПДВ, а ст. 193.1 ПКУ - ставки ПДВ встановлені від бази оподаткування в розмірах: 20 %; 0 % та 7 % за відповідними операціями. Також ст. 195 ПКУ визначені операції, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою.

При побудові системи внутрішнього контролю за нарахуванням та сплатою ПДВ керівництво переслідує мету забезпечення:

1) достовірною інформацією, необхідною для прийняття управлінських рішень, зокрема, в частині податкового планування;

2) збереження документів, що засвідчують право на визнання податкового кредиту та декларують виникнення податкового зобов'язання, оскільки такі документи служать доказовою базою при вирішенні судових спорів;

3) ефективності господарської діяльності з метою попередження неефективного використання ресурсів шляхом контролювання вчасності надходження податкових накладних від контрагентів, які надають право визнавати податковий кредит з ПДВ, і таким чином, законно зменшувати суму коштів до сплати в бюджет;

4) дотримання принципів затвердженої облікової політики в частині обліку розрахунків за ПДВ;

5) виконання вимог Податкового кодексу та інших нормативно-правових актів при нарахуванні та сплаті ПДВ.

Можна виділити такі основні завдання внутрішнього контролю за нарахуванням та сплатою ПДВ:

1) перевірка правильності формування бази оподаткування, застосування різних ставок оподаткування, визнання податкового кредиту, а також дотримання вимог облікової політики в частині розрахунків за ПДВ та вимог фінансового планування;

2) оцінка стану бухгалтерського обліку на синтетичних рахунках та субрахунках різних порядків, а також аналітичних рахунків, що використовуються для обліку розрахунків за ПДВ;

3) контроль за відображенням розрахунків за ПДВ у фінансовій та податковій звітності. Завдання внутрішнього контролю розрахунків за ПДВ безпосередньо впливають на методику його контролю.

Отже, правильно і вчасно організований внутрішній контроль за нарахуванням та сплатою ПДВ дає можливість платникам податку уникнути штрафних санкцій та знизити податкові ризики і втрати. Напрями подальших досліджень повинні бути спрямовані на подальше вдосконалення методики здійснення контролю за нарахуванням та сплатою ПДВ.

УДК 657:658.2.004

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ У КОМП'ЮТЕРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

*Бутенко О.С., студентка**
Тивончук С.В., кандидат економічних наук, доцент

Проблеми обліку виробничих запасів в сучасних умовах набувають особливої актуальності в зв'язку з потребою швидкої і достовірної інформації. Процес відображення їх

в обліку, який складався роками не задовольняє інформацією управлінський персонал. Тому станом на сьогоднішній день важливим є вирішення питання пристосування сучасної системи обліку виробничих запасів на підприємствах до вимог оптимізації оперативності та достовірності надання інформації для потреб менеджменту з метою раціоналізації управління такими активами та підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання в цілому.

Раціональне управління виробничими запасами потребує своєчасного оперативного обліку за їх надходженням і використанням, а це не можливо без застосування в обліку комп'ютерних технологій.

Використання обчислювальної техніки та створення на цій основі автоматизованих робочих місць (АРМ) складських працівників, та працівників обліку забезпечить: зменшення обсягу робіт з одноманітними операціями; прискорення опрацювання даних первинних документів; автоматизацію формування звітних форм; деталізацію аналітичного рівня обліку запасів; відмову від користування типографськими бланками первинних документів і звітності і т.д.

Необхідно враховувати, що впровадження бухгалтерської програми буде вважатись удосконаленням обліку лише тоді, коли в результаті такого впровадження підвищиться ефективність і поліпшиться якість ведення бухгалтерського обліку на підприємстві.

Автоматизоване оброблення даних з обліку виробничих запасів на практиці забезпечується різними способами: розробленням спеціальною формою на замовлення управлінської інформаційної системи підприємства (у тому числі й інформаційної системи обліку); придбання універсального програмного комплексу (або окремого його модуля) на ринку програмного забезпечення; автоматизацією облікового процесу силами фахівців підрозділу з автоматизованого оброблення даних підприємства; використанням табличних процесорів обліковими працівниками для забезпечення автоматизованого розв'язання окремих задач конкретної ділянки обліку.

При застосуванні комп'ютерних програм вдосконалення обліку може виражатися в: упорядкуванні бухгалтерського обліку; збільшенні кількості інформації, одержуваної з бухгалтерського обліку; зниженні числа бухгалтерських помилок; підвищенні оперативності бухгалтерського обліку; підвищенні економічності бухгалтерського обліку; інших чинниках, що залежать від специфіки кожного конкретного підприємства.

Першим кроком у роботі з комп'ютерною програмою є налагодження робочого періоду. Алгоритм налагодження робочого періоду полягає в наступному: встановити робочу дату (використовується лише тоді, коли дата здійснення операції не зазначена); визначити часовий інтервал, в якому вводяться операції; встановити робочий період розрахунку підсумків.

Слід підкреслити, що типові автоматизовані бухгалтерські програми, (наприклад "1С: Бухгалтерія", "Дебет +", "Парус", "Best" та ін.) не можуть повністю врахувати особливості обліку конкретного підприємства, потребують значних додаткових зусиль при впровадженні їх для конкретної галузі. Враховуючи зазначені труднощі, на деяких підприємствах розроблені та продовжують вдосконалюватися власні програмні продукти, призначені для потреб бухгалтерського обліку і, зокрема, обліку матеріальних запасів. Проте це є занадто трудомісткою й економічно не вигідною роботою, практично не дає можливості застосовувати ці програми на інших підприємствах. Тому доцільно впроваджувати модифікації типових автоматизованих бухгалтерських програм з урахуванням галузевих особливостей підприємств.

ОСОБЛИВІСТЬ ОБЛІКУ ТА СПИСАННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

*Ващук І.П., студентка**

Олійник С.О., кандидат економічних наук, доцент

Розвиток світових економічних систем характеризується процесами формування економіки нового типу, де поряд з традиційними концепціями функціонування підприємств застосовується інформаційна модель розвитку суспільства, в межах якої в якості визначального фактору розвитку використовується знання. Це зумовлює необхідність приділення особливої уваги таким ресурсам підприємства як нематеріальні активи. Ефективне управління нематеріальними активами є однією із передумов успішної діяльності підприємств в період існуючих економічних змін. З огляду на це актуалізується проблема удосконалення відображення нематеріальних активів в бухгалтерському обліку, як в одному із основних джерел інформації, що використовується при управлінні сучасними підприємствами. В наших дослідженнях обґрунтовано необхідність розширення бухгалтерського підходу до розуміння поняття «нематеріальні активи» шляхом його наближення до економічного трактування таких активів.

Нематеріальний актив - немонетарний актив, який не має матеріальної форми, може бути ідентифікований та утримується підприємством з метою використання протягом періоду більше одного року (або одного операційного циклу, якщо він перевищує один рік) для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях чи надання в оренду іншим особам.

Бухгалтерський облік нематеріальних активів ведеться щодо кожного об'єкта за такими групами:

- права користування природними ресурсами (права користування надрами, іншими ресурсами природного середовища, геологічною та іншою інформацією про природне середовище);
- права користування майном (право користування земельною ділянкою, право користування будівлею, право на оренду приміщень тощо);
- права на знаки для товарів і послуг (товарні знаки, торгові марки, фірмові назви тощо);
- права на об'єкти промислової власності (право на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорт рослин, породи тварин, ноу-хау, захист від недобросовісної конкуренції тощо);
- авторські та суміжні з ними права (право на літературні та музичні твори, програми для ЕОМ, бази даних тощо);
- гудвіл (перевищення вартості придбання над часткою покупця у справедливій вартості придбаних ідентифікованих активів та зобов'язань на дату придбання);
- інші нематеріальні активи (право на провадження діяльності, використання економічних та інших привілеїв тощо).

Слід зазначити, що групою нематеріальних активів є сукупність однотипних за призначенням та умовами використання нематеріальних активів.

Списання нематеріального активу з балансу здійснюється внаслідок:

- реалізації нематеріальних активів (з переходом права власності на них);
- реалізації права на користування або розпорядження нематеріальними активами (без переходу права власності на самі нематеріальні активи);
- здійснення фінансових вкладень нематеріальними активами до статутного капіталу інших підприємств;

- безплатної передачі об'єкта нематеріальних активів;
- ліквідації об'єкта нематеріальних активів за ініціативою власників;
- нестачі нематеріальних активів, виявленої при інвентаризації.

Розуміння сутності нематеріальних активів в бухгалтерському обліку зумовлює необхідність побудови їх науково обґрунтованої класифікації з метою побудови адекватної методології їх бухгалтерського відображення та економічного аналізу. Лише за таких умов на сучасному етапі розвитку економічних систем, що характеризуються визначальною роллю нематеріальних факторів в їх функціонуванні, можна забезпечити ефективне управління підприємством.

УДК 657:330.123.3

ОБЛІКОВО - АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ

*Веретельник Б.В., студент**

Колеснікова О.М., кандидат економічних наук, доцент

Сьогодні сільськогосподарські підприємства потребують суттєвого реформування структури управління господарською діяльністю. При цьому велике значення має визначення мінімальної величини виробничих запасів на підприємствах, забезпечення їх раціонального використання відповідно до встановлених норм та нормативів, оскільки матеріальні витрати на цих підприємствах займають найбільшу питому вагу. Оптимізація виробничих запасів - один із головних факторів виходу сільськогосподарських підприємств із кризового стану. Це зумовлює необхідність по-новому визначити роль, місце і зміст обліку та аналізу виробничих запасів, обґрунтувати їх методологію в системі управління. Адже в ринкових відносинах у вигіднішому положенні виявляються ті підприємства, котрі вміють краще аналізувати виробничу ситуацію і приймати ефективні рішення в тому числі й щодо оптимізації виробничих запасів, швидше адаптуватися до змін кон'юнктури.

Загальні питання обліково-аналітичного забезпечення виробничими запасами висвітлені у працях відомих як вітчизняних, так і зарубіжних вчених: Атамаса П.Й., Бутинця Ф. Ф., Валуєва Б.І., Голова С. Ф., Жилкіна Л. В., Герасимчука Н.В., Гуцайлюка З. В., Кужельного М.В., Єфіменка В.І., Кірейцева Г.Г., Лінника В.Г., Рудницького В.С., Ткаченко Н.М., Сопка В.В., Смоленюка П.С., Чижевської Л.В.

Актуальною проблемою є відображення в обліку та звітності запасів за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації (П(С)БО 9 «Запаси»). Забезпечення внутрішніх та інших користувачів своєчасною обліковою інформацією про наявність і рух виробничих запасів залежить від вирішення проблем:

1. Дотримання вимог чинних законодавчих і нормативно-правових актів.
2. Здійснення класифікації запасів за видами та найменуваннями. Для забезпечення такого обліку необхідно розробити та затвердити для кожного найменування номенклатурні номери. Доцільним також є поділ виробничих запасів на власні й ті, які не є власністю підприємства.
3. Визначення первісної вартості запасів при їх придбанні відповідно до вимог П(С)БО 9 «Запаси» і П(С)БО 16 «Витрати».
4. Обов'язкове документування господарських операцій із руху вироблених запасів згідно з вимогами. Доцільними є розробка та затвердження графіку документообігу, а також використання первинних документів типових форм.
5. Забезпечення повного й систематичного кількісного обліку виробничих запасів у місцях зберігання. Матеріально відповідальні особи повинні у визначені графіком документообігу терміни складати звіти про наявність і рух виробничих запасів та надавати

до бухгалтерії в кінці місяця дані про залишки виробничих запасів. Підвищення якості інформації про наявність і рух виробничих запасів сприяє застосування комп'ютерної форми обліку.

6. Обов'язкова перевірка бухгалтерією одержаних від матеріально відповідальних осіб первинних документів відповідно до вимог; систематичне бухгалтерське опрацювання первинних документів і забезпечення систематичного обліку наявності та руху виробничих запасів відповідно до вимог Інструкції про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку.

Список використаної літератури:

1. Ковальчук М.І. Економічний аналіз у сільському господарстві. Навч.метод.посібник. – К.: КНЕУ, 2012. – 282 с.
2. Мацибора В.І., Збарський В.К. Економіка сільського господарства. Видавництво «Каравела», 2012 р. – 285 с.
3. Нашкерська Т.В. Фінансовий облік. Навчальний посібник. – Київ: Кондор, 2011. – 303с.
4. Павлюк І. Проблеми бухгалтерського обліку виробничих запасів, товарів та пропозиції щодо їх вирішення / Бухгалтерський облік і аудит. - 2008. - №6. - с. 40-41.

УДК 657.471:633-027.3

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ТА ВИХОДУ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

*Вертелецька А.О., студентка**
Слесар Т.М., кандидат економічних наук, доцент

Збільшення обсягів виробництва продукції рослинництва та покращення її якості є актуальним питанням, особливо за умов, коли світовою тенденцією є зростання вартості продукції сільського господарства та її нестача. В зв'язку з цим, питання обліку в галузі рослинництва є досить вагомими, оскільки лише облік є єдиним джерелом інформації, необхідної для управління та контролю за економічними показниками виробництва продукції рослинництва.

Належна організація бухгалтерського обліку підвищує його роль як основного засобу одержання достовірної інформації для прийняття економічно обґрунтованих рішень і попередження ризику у виробничо-фінансовій діяльності підприємства.

Питанню обліку витрат і виходу продукції рослинництва присвячено роботи таких вчених як: Л.К. Сук, П.Л. Сук, О.В. Борович, Б.В. Мельничук, А.А. Клименко, О.В. Пенькова, О.М. Шинкаренко та ін.

Рослинництво як галузь господарства характеризується низкою особливостей. Воно визначається, з одного боку, впливом природних факторів, з другого – соціальних, які необхідно враховувати при організації бухгалтерського обліку. Такою особливістю є те, що земля – один із основних засобів виробництва, тоді як у промисловості вона – лише територія, місце, на якому розташоване підприємство.

Сьогодні сільськогосподарські підприємства потребують суттєвого реформування структури управління господарською діяльністю. При цьому велике значення має визначення мінімальної величини виробничих запасів на підприємствах, оскільки матеріальні витрати на цих підприємствах займають найбільшу питому вагу.

Вченими зроблено значний внесок до теоретичного та практичного обґрунтування питань, пов'язаних з екологічними аспектами фінансово-господарської діяльності підприємств. Однак, й досі не розроблено методологічного інструментарію для практичного ведення обліку витрат виробництва екологічно чистої продукції на вітчизняних, зокрема, сільськогосподарських підприємствах.

Управління витратами на сільськогосподарських підприємствах є важливим засобом побудови системи обліку витрат, з урахуванням стратегічних та тактичних цілей і вимог керівництва. Це складний процес, що передбачає не тільки зважену класифікацію, а й систематичний моніторинг фактичних витрат та їх поведінки під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів, прийняття рішень щодо поліпшення структури собівартості продукції, ціноутворення.

Стан виробництва характеризується ефективністю, ступенем використання досягнень науково-технічного прогресу, місцем і роллю робітника у виробничому процесі. В умовах обмеженості ресурсів і досягнення планової ефективності виникає потреба постійного порівняння понесених витрат і отриманих результатів.

Ця проблема посилюється під впливом інфляції, коли дані про виробничі витрати необхідно постійно порівнювати з майбутніми витратами, що значною мірою залежить від впливу зовнішнього середовища. Можливість усунення або передбачення впливу багатьох негативних внутрішніх і зовнішніх факторів з'являється завдяки раціонально-організованому обліку витрат на виробництво.

Отже, враховуючи всі ці проблеми, потрібно внести зміни до нормативно-законодавчих актів України, які враховували б галузеві особливості сільськогосподарських підприємств та сприяли б спрощенню та ефективності обліку витрат та виходу продукції рослинництва.

УДК 657.471:657.6

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА З ВИКОРИСТАННЯМ КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМНИХ ПРОДУКТІВ

*Вертелецька А.О., студентка**

Ярошинський В.М., кандидат економічних наук, доцент

Автоматизація бухгалтерського облікового процесу здійснюється з метою отримання інформаційного інструментарію, який би надавав змогу вирішувати поточні управлінські завдання тоді, коли додаткові інформаційні можливості (отримання інформації на підставі розвинутої аналітики за різноманітними запитамі) набувають суттєвої значущості для керівництва підприємства.

Тому для надання достовірної інформації керівництву про наявність та можливі перспективи змін витрат підприємства в майбутньому, вважаємо за доцільне надавати згруповані та проаналізовані дані щодо стану витрат за посередництва можливостей програмного продукту Microsoft Excel.

Перспективними шляхами вдосконалення методики обліку та аналізу витрат підприємства з використанням комп'ютерних програмних продуктів є розширення бази дослідження; використання математичного забезпечення для вирішення економічних задач; розробка перспективних методів узагальнення і оцінки результатів з метою прогнозування.

Вважаємо, що для здійснення якісного управління підприємством необхідно забезпечити проведення внутрішньогосподарського контролю витрат саме на базі використання прогресивних комп'ютерних програмних продуктів.

Необхідно зауважити, що дієвість внутрішнього контролю в умовах комп'ютеризації реалізується через забезпечення захищеності комп'ютерної інформаційної системи бухгалтерського обліку. Захищеною інформаційною системою можна вважати таку, в якій реалізовано елементи комплексу спеціалізованих заходів захисту.

На нашу думку, проведення внутрішньогосподарського контролю витрат в умовах комп'ютеризації облікового процесу підприємства потребує удосконалення його організації із застосуванням системного підходу. Виходячи із загальної логіки створення системи

внутрішнього контролю витрат підприємства нами розроблено та запропоновано модель його формування в умовах комп'ютеризації (рис. 1.).

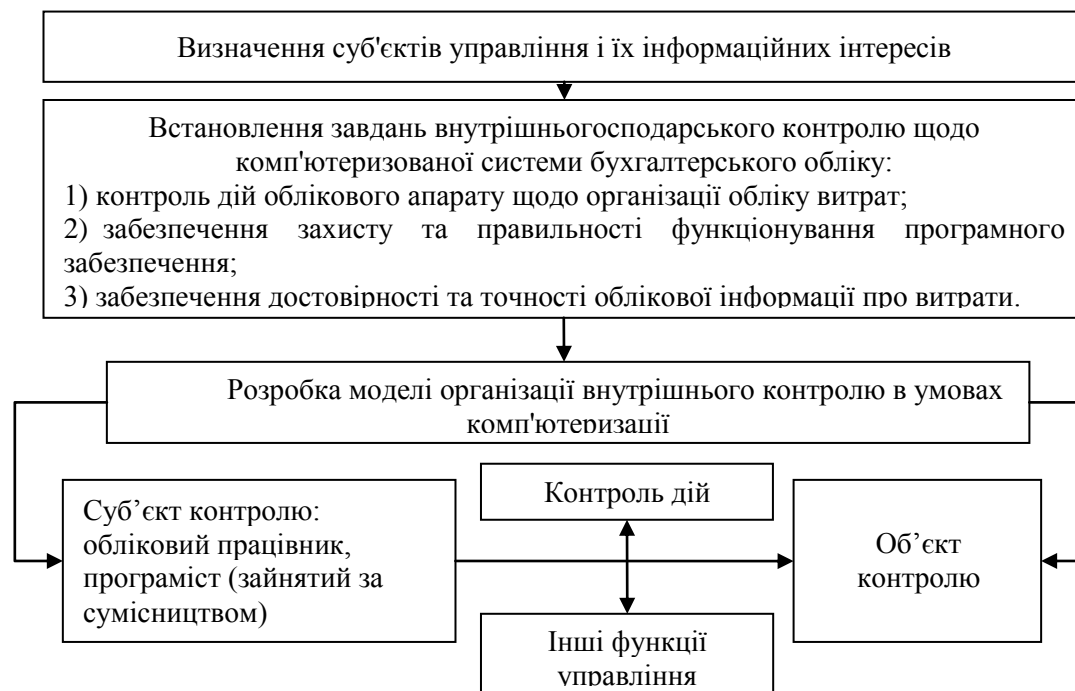

Рисунок 1 – Модель побудови системи внутрішнього контролю витрат підприємства в умовах комп'ютеризації облікового процесу

Вважаємо, що використання розробленої моделі побудови системи внутрішнього контролю витрат підприємства за посередництва комп'ютерних систем бухгалтерського обліку, по-перше, надаватиме функції контролю додаткової динамічності шляхом взаємопроникнення та взаємопереплетення з іншими функціями управління, і, по-друге, забезпечуватиме захист всіх компонентів комп'ютерної системи облікового процесу, що необхідно для ефективного управління в ринкових умовах господарювання.

УДК 657.1:330.522.4

ОЦІНКА ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

*Вишнеvsька В.В., студентка**

Мельянкoвa Л.В., кандидат економічних наук, доцент

Кожне підприємство зацікавлене у створенні конкурентоспроможної продукції та її реалізації на внутрішньому та зовнішньому ринках, отримання прибутку і забезпечення стабільного фінансового стану, що передбачає оптимальне поєднання та ефективне використання всіх ресурсів підприємства. В досягненні цієї мети приймають участь виробничі запаси, які забезпечують безперервний процес виробництва та продажу продукції.

Виробничі запаси надходять на підприємство у різні моменти часу і за різними цінами. На момент передачі їх у виробництво виникає проблема визначення вартості переданих, а потім спожитих виробничих запасів, величина яких вплине на вартість незавершеного виробництва, на суму поточних витрат на виробництво і реалізацію готової продукції. Отже, оцінка запасів є важливою передумовою організації обліку запасів, адже вона впливає на точність фінансових результатів підприємства.

Згідно ПСБО 9 «Запаси» при відпуску запасів у виробництво, продажу та іншому вибутті оцінка їх здійснюється за одним з таких методів: ідентифікованої собівартості

відповідної одиниці запасів; середньозваженої собівартості; собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО); нормативних затрат; ціни продажу. Вибір методу оцінки запасів залежить від їх подальшого використання: від утримання для власних потреб чи для реалізації на сторону.

За ідентифікованою собівартістю оцінюються запаси, які відпускаються, і послуги, які виконуються для спеціальних замовлень, і проектів, а також запаси, які не замінюють один одного.

Оцінка за середньозваженою собівартістю проводиться по кожній одиниці запасів діленням сумарної вартості залишку таких запасів на початок звітного місяця і вартості одержаних у звітному місяці запасів на сумарну кількість запасів на початок звітного місяця і одержаних у звітному місяці запасів.

За методом ФІФО оцінка запасів базується на припущенні, що запаси використовуються у тій послідовності, у якій вони надійшли на підприємство, тобто запаси, які першими відпускаються у виробництво (продажу та інше вибуття), оцінюються за собівартістю перших за часом надходжень запасів.

Згідно методу нормативних витрат собівартість вибулих запасів визначається з норм витрат на одиницю продукції (робіт, послуг). Цей метод застосовується у разі стабільності цін на запаси.

Метод оцінки за цінами продаж застосовується підприємствами роздрібною торгівлі з використанням середнього відсотку торгової націнки на товари. Цей метод застосовується підприємствами, що мають значну і змінну номенклатуру товарів з приблизно однаковим рівнем торговельної націнки.

В умовах нинішньої економічної ситуації, що постійно змінюється необхідно враховувати переваги і недоліки використання кожного конкретного методу оцінки вибуття виробничих запасів, що є важливим показником обґрунтування собівартості продукції та розрахунку виробничих витрат. Застосування кожного з цих методів дасть різні результати, як позитивні так і негативні. Отже, дуже важливо обрати той метод, який дозволяє найточніше провести оцінку з урахуванням інтересів власників підприємства та специфіки виробничої діяльності.

Список використаної літератури:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Затверджений наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 року № 246 зі змінами і доповненнями.
2. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік / І. Б. Садовська, Т. В, Божидарнік, К. Є. Нагірська. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 688 с.

УДК 657.631

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

*Вітюк М.П., студентка**

Литвиненко В.С., кандидат економічних наук, старший викладач

Для здійснення господарської діяльності підприємствами всіх форм власності та галузей економіки використовуються виробничі запаси, які є важливою та значною частиною активів підприємства. З одного боку, сформовані виробничі запаси забезпечують постійність, безперервність та ритмічність діяльності підприємства, гарантують його економічну безпеку, а з іншого – виробничі запаси на рівні великих сільськогосподарських підприємств потребують великих капіталовкладень. Тому, від організації та ведення обліку виробничих запасів залежить точність визначення прибутку підприємства, його фінансовий стан, конкурентоспроможність на ринку та в цілому ефективність роботи підприємства.

Загальні питання обліку виробничих запасів висвітлені у працях відомих вітчизняних учених – економістів. Значну увагу їм приділяли Ф.Ф. Бутинець, Б.І. Валуєв, С.Ф. Голов, Л.В. Жилкіна, М.В. Кужельний, В.Г. Лінник, В.В. Сопко, П.С. Смоленюк [1]. Проте питання обліку виробничих запасів на підприємствах залишаються актуальними та потребують нагального вирішення.

Одним із напрямів удосконалення обліку наявності та руху виробничих запасів на підприємстві є спрощення оформлення операцій, які пов'язані з оприбуткуванням та витратами матеріальних цінностей. Також необхідно стежити за ретельним і своєчасним проведенням інвентаризацій, контрольних та вибіркового перевірок, які мають велике значення у збереженні матеріалів. Підприємство також повинне бути забезпечене в достатній кількості складськими приміщеннями, оснащеними ваговими та вимірювальними приладами, мірною тарою та іншими пристосуваннями.

Важливим напрямом удосконалення процесу формування запасів та підвищення ефективності управління ними в умовах реформування економічної системи є визначення оптимальної потреби в них [2]. У зарубіжній практиці управління оборотними активами приділяється значно більше уваги, ніж в Україні. Одним із напрямків є оптимізація формування виробничих запасів.

Для вдосконалення організації обліку та управління виробничими запасами на підприємствах можна виділити такі напрями: підвищення оперативності інформаційного забезпечення управління виробничими запасами підприємств; удосконалення системи автоматизації обліково-аналітичних робіт в управлінні виробничими запасами та обґрунтування раціональних методів проведення інвентаризації виробничих запасів; обґрунтування системи обліку матеріальних витрат на освоєння нової техніки і технології виробництва; чітка організація обліково-контрольних процедур руху запасів підприємств [3].

Отже, для забезпечення ефективного розвитку підприємств та зростання їх виробничого потенціалу за сучасних умов господарювання виникає необхідність створення якісно нової системи управління виробничими запасами. Саме тому дуже важливо приділяти велику увагу обліку виробничих запасів, їх зберіганню, реалізації, оскільки це вагомий ланцюжок кожного виробничого підприємства. Реалізація перелічених напрямів удосконалення організації обліку запасів вітчизняними підприємствами приведе до значного підвищення результативності їх фінансово-господарської діяльності.

Список використаної літератури:

1. Приймачок О. М. Облік виробничих запасів і аналіз ефективності їх використання: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.06.04 / О.М. Приймачок; Київ. нац. екон. ун-т. – К., 2005. – 19 с.
2. Малюга Н.М. Шляхи удосконалення оцінки в бухгалтерському обліку: Теорія, практика, перспективи / Н. М. Малюга. – Житомир: ЖІТІ, 2007. – 384 с.
3. Данілочкіна О. В. Актуальні проблеми організації і ведення обліку виробничих запасів підприємствами України / О. В. Данілочкіна, В. О. Голод // Економічний вісник. – 2012. – № 18/1. – С. 47–49.

УДК 657:336

ОБЛІК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

*Вовченко В.М., студентка**
Криворот О.Г., старший викладач

Узагальнюючим фінансовим результатом господарської діяльності будь-якого підприємства є прибуток або збиток. Поняття фінансових результатів діяльності трактується в НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності". *Прибуток* - сума, на яку доходи

перевищують пов'язані з ними витрати. *Збитки* - перевищення суми витрат над сумою доходів, для отримання яких здійснені ці витрати

Визначення фінансового результату полягає у визначенні чистого прибутку (збитку) звітного періоду. Визначення фінансового результату діяльності підприємств здійснюється шляхом порівняння доходів звітного періоду і витрат, понесених для одержання цих доходів. З цією метою у бухгалтерському обліку передбачається послідовне порівняння доходів і витрат.

У бухгалтерському обліку фінансовий результат – *чистий прибуток (збиток)* формується поступово протягом фінансово-господарського року від усіх видів звичайної і надзвичайної діяльності.

У бухгалтерському обліку фінансовий результат включає:

- ◆ чистий дохід (виручку) від реалізації продукції (товарів, робіт послуг);
- ◆ валовий прибуток (збиток);
- ◆ фінансові результати від операційної діяльності;
- ◆ фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування;
- ◆ фінансові результати від звичайної діяльності;
- ◆ фінансові результати від фінансових операцій
- ◆ фінансові результати від іншої діяльності;
- ◆ чистий прибуток (збиток).

Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) визначається шляхом вирахування з доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) податку на додану вартість, акцизного збору, інших зборів, знижок тощо.

Різниця між чистим доходом і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) є *валовим прибутком (збитком)*.

Фінансовий результат від операційної діяльності визначається як алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат.

Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування - це алгебраїчна сума прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових й інших доходів, фінансових й інших витрат.

Фінансовий результат від звичайної діяльності визначається як різниця між прибутком від звичайної діяльності до оподаткування та сумою податку на прибуток. Окремо від фінансових результатів від звичайної діяльності відображаються невідшкодовані витрати та доходи від надзвичайних подій (стихійного лиха, пожежі, техногенних аварій тощо).

Фінансові результати від фінансових операцій визначається прибуток (збиток) від фінансових операцій підприємства.

Фінансові результати від іншої діяльності визначається прибуток (збиток) від іншої діяльності підприємства.

Кінцевий фінансовий результат - *чистий прибуток (збиток)* - визначається ж різниця між різними видами доходів і витрат підприємства за звітний період.

УДК 336.22(44)

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ ФРАНЦІЇ

*Войтенко О.С., студент**

СлесарТ.М., кандидат економічних наук, доцент

Особливості оподаткування у Франції пов'язані з історичним розвитком політичної системи й економіки країни. Податкова система відрізняє, насамперед, системність на

широкій законодавчій основі, яка базується на положенні про те, що всі заходи щодо оподаткування перебувають у компетенції парламенту. Податки у Франції становлять близько 90% дохідної бази централізованого бюджету. Переважаючим податком за сумою надходжень є непрямі, і у першу чергу – ПДВ.

З 1982 року у Франції активно проводиться політика децентралізації, що полягає в розширенні прав місцевих органів місцевого самоврядування і в галузі благоустрою, професійної підготовки кадрів, екології тощо. ПДВ є провідною ланкою бюджетної системи Франції, яка, як відомо, стала в 1954 році батьківщиною ПДВ.

Сплата податку залежить від характеру угоди. Ставка ПДВ не пов'язана з ціною товару. Об'єктом оподаткування є продажні ціна товару або послуги. Операції, пов'язані з зовнішнім ринком, від ПДВ звільнено. Основна ставка податку – 18,6%. Підвищена ставка (22%) застосовується до деяких видів товарів. (автомобілі, алкоголь, парфумерія, тощо). Від сплати податку звільнюються:

- державні установи, діяльність яких пов'язана з виконанням адміністративних, соціальних, виховних, спортивних функцій;
- сільськогосподарське виробництво;
- деякі вільні професії: приватна викладацька діяльність, приватні лікарі.

Одним із податків на споживання є акцизи, деякі з яких стягуються на користь державі, інші перераховуються до бюджетів місцевих органів управління. До підакцизних товарів відносять алкогольні напої, тютюнові вироби, сірники, запальнички, дорожочінні метали, цукор і кондитерські вироби, пиво тощо. Поряд і з ПДВ податок на компанії відносяться до податків, що дають найбільше надходжень до державного бюджету. Об'єктом оподаткування є чистий прибуток. Цей податок сплачується п'ять разів на рік. До податків на споживання слід віднести і мита. Основне завдання мита – охорона внутрішнього ринку.

Найважливіше місце в групі прибуткових податків Франції займає прибутковий податок з фізичних осіб, що стягується щороку з доходу. Цей податок має прогресивний характер і ставку від 0% до 56,8%.

Великі підприємства забезпечують 40-50 % сукупних податкових надходжень. Контроль здійснює Управління національних героїв і міжнародних перевірок. На одного, котрий перевіряє, на рік доводиться 8 перевірок. Управління перевірок податкового становища здійснює оподаткування фізичних осіб, які мають дуже високі доходи чи доходи складної структури: журналістів, артистів, спортсменів, керівників великих підприємств. Національне Управління податкових розслідувань займається не контролем в чистому вигляді, а збиранням інформації про платників податків. У певній мірі вона виконує роль податкової поліції, але немає збройних структур.

Великі доходи приносять бюджету Франції податки на власність. Коротко розглянувши основні податки Франції, можна відмітити особливості та недоліки. Особливість полягає в тому, що на відміну від інших країн, у Франції існує суворий поділ податків, що надходять до бюджетів. Також перевагою є те, що основна ставка ПДВ 18,6%. Це порівняно мала ставка проти інших країн і, все одно, бюджет має найбільші надходження від цього виду податків. Ще однією перевагою є те, що у Франції не оподатковуються доходи, що не перевищують 18140 франків. Основні недоліки податкової системи: - наявність численних перехідних видів податків; - нераціональна структура.

УДК 657:336.225.68

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

*Войтко Т.М., студентка**

Миськів Л.П., кандидат економічних наук

Ефективне використання основних засобів зумовлює необхідність впровадження на підприємстві науково обґрунтованої системи обліку основних засобів, яка б відповідала

вимогам управління. Система бухгалтерського обліку виступає джерелом економічної інформації, яка необхідна керівній ланці підприємства для своєчасного реагування на вплив зовнішнього середовища.

Значний внесок у розвиток теоретичних і методологічних засад до обліку основних засобів внесли українські вчені М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, М.П. Войнаренко, І.М. Павлюк, В.П. Завгородній та інші науковці.

Відповідно до норм Податкового Кодексу як у бухгалтерському так і в податковому обліку застосовуватиметься термін "основні засоби" замість "основних фондів". Основні засоби – це матеріальні активи, що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності, вартість яких перевищує 2500 грн. і поступово зменшується в зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання яких з дати введення в експлуатацію становить понад 1 рік. Але необхідно зазначити, що вартісна межа основних засобів залишилася у розмірі 1000 грн. Важливим є й те, що за новими правилами амортизація включатиметься до собівартості виготовлених та реалізованих товарів (робіт, послуг) або до інших витрат (залежно від використання об'єкта основних засобів). Нормами Податкового Кодексу розширена класифікація основних засобів та інших необоротних активів за групами, а також мінімально допустимі строки їх амортизації відповідно до п. 145.1 ПКУ.

Безперервний процес виробництва потребує постійного відтворення фізично спрацьованих і технічно застарілих основних засобів. Необхідною умовою відновлення засобів праці в натурі є поступове відшкодування їхньої вартості, яке здійснюється через амортизаційні відрахування (амортизацію). Амортизація основних засобів — це процес перенесення авансованої раніше вартості всіх видів та засобів праці на вартість продукції з метою її повного відшкодування.

Згідно з п. 146.2 ст. 146 Податкового кодексу амортизація основних засобів нараховується протягом строку корисного використання (експлуатації) об'єкта, встановленого платником податку, але не менше від мінімально допустимого строку, встановленого п. 145.1 ст. 145 Кодексу, щомісячно починаючи з місяця, що настає за місяцем введення об'єкта основних засобів в експлуатацію, та зупиняється на період його реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання, консервації й інших видів поліпшення та консервації, провадиться до досягнення залишкової вартості об'єктом його ліквідаційної вартості. Вибір методу нарахування амортизації є важливим елементом системи. Він визначає базу і алгоритм амортизаційних відрахувань за певний період для конкретних об'єктів. Обираючи метод нарахування амортизації, підприємство повинно зважити на його переваги та недоліки в певних виробничих умовах. Національний обліковий стандарт визначає п'ять методів нарахування амортизації: прямолінійний, зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний, виробничий.

Отже, діюча в Україні нормативно-законодавча база не дає в повній мірі реалізувати усі пріоритети переоцінки основних засобів. Достовірна переоцінка основних засобів забезпечить ефективне управління розмірами та динамікою амортизаційних відрахувань – одних із найважливіших джерел власних інвестицій, які направлені на оновлення основних виробничих засобів. Ефективне просте відтворення основних засобів потребує великих зусиль з боку підприємства. На нашу думку, необхідно зуміти повернути кошти таким чином, щоб мати можливість відновити втрачені внаслідок зносу активів та продовжити ефективно працювати з метою отримання позитивного фінансового результату, тобто, прибутку та суспільної користі. Цю роль на підприємстві покликана виконувати амортизація, один із основних елементів облікової політики.

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ БАЛАНС: УМОВИ ВИНИКНЕННЯ, ВИЗНАЧЕННЯ ТА ЗМІСТ

*Волинець Т.Л., студентка**
Калюга Є.В., доктор економічних наук, професор

Бухгалтерський баланс — це спосіб економічного групування та узагальненого відображення стану засобів підприємства за їх функціональною роллю в процесі відтворення та за джерелами їх утворення і цільовим призначенням на певну дату в грошовій оцінці.

Метою роботи є дослідження історичного виникнення та розвитку бухгалтерського балансу вивчення його змісту.

Слово «баланс», як бухгалтерське поняття існує майже 600 років. У літературі з історії бухгалтерського обліку можна зустріти різні відомості про час появи цього терміна, що відносяться до кінця XIV - початку XV ст. Так, за свідченням Рувер, слово «баланс» було вперше застосовано до фінансових звітів 1427 року незалежно від того, були ці звіти насправді баланси в сучасному розумінні цього терміна чи ні.

Як правило, баланс складають на 1-ше число місяця, кварталу, року. Метою складання балансу є надання користувачеві повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан розвитку підприємства. Бухгалтерський баланс будується у вигляді двосторонньої таблиці. У лівій частині балансу, яка називається активом, показують склад, розміщення і використання засобів; у правій, яка називається пасивом, — джерела утворення господарських засобів і цільове призначення. При цьому забезпечується їхня рівність.

Активи - це економічні ресурси, контрольовані підприємством, які набуто в результаті попередніх операцій і від використання яких очікується одержання доходу чи іншої економічної вигоди в майбутньому. Актив балансу складається із наступних розділів:

- I. Необоротні активи
- II. Оборотні активи
- III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття

Пасиви - сукупність усіх зобов'язань (джерел формування засобів) підприємства. Він складається з таких розділів:

- I. Власний капітал
- II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення
- III. Поточні зобов'язання і забезпечення
- IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу,

та групами вибуття

Зміст бухгалтерського балансу складають такі його характеристики:

- повнота охоплення сукупності всіх господарських процесів підприємства;
- здійснення економічно обґрунтованого групування господарських процесів;
- відображення зв'язків між господарськими явищами з додержанням типової кореспонденції рахунків.

Отже, бухгалтерський баланс є невід'ємною частиною складання фінансової звітності підприємства. Баланс дає можливість визначити склад і структуру майна підприємства, ліквідність та оборотність засобів, наявність власного та запозиченого капіталу, зміну дебіторської та кредиторської заборгованості та інші показники.

Список використаної літератури

1. Садовська І.Б., Бухгалтерський облік: навч. посіб. / Божидарнік Т.В, Нагірська К.Є. — «Видавництво Центр учбової літератури». Київ — 2013, 69 с.
2. Соколов Я.В. Нариси з історії бухгалтерського обліку. - М.: Фінанси і статистика, 1991, 13 с.
3. Сопко В.В., Бухгалтерський облік. Загальна теорія бухгалтерського обліку: навч. посіб. / Сопко В.В., Сопко О.В. 2001. — 62 с.

СИСТЕМА ОБ'ЄКТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ

*Гаврилова Н.О., студентка**
Калюга Є.В., доктор економічних, професор

Об'єкти бухгалтерського обліку є дуже різноманітними. Це цілий комплекс процесів і операцій, пов'язаних з виробничою та фінансово-господарською діяльністю, збереженням майна, ефективним використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. Без чітко визначених об'єктів неможлива реалізація предмета бухгалтерського обліку.

Об'єкти бухгалтерського обліку традиційно визначаються як складові його предмета. Мало того, поширене твердження, що поняття „предмет” та „об'єкт” рівнозначні, але об'єкт обліку, як поняття, – це частина предмета, його конкретизація стосовно окремої ланки господарства.

Об'єкти бухгалтерського обліку можна розподілити на активи, зобов'язання, власний капітал.

Активи – це ресурси, контрольовані підприємством, що виникли як наслідок минулих подій, використання яких, очікується, приведе до отримання економічних вигод у майбутньому.

До складу оборотних активів належать:

- грошові кошти в касі та на рахунках в банках, якщо вони можуть бути вільно використані для поточних операцій.
- короткострокові фінансові інвестиції.
- дебіторська заборгованість, пов'язана з реалізацією продукції
- виробничі запаси, які є частиною звичайного операційного циклу підприємства.
- витрати майбутніх періодів, тобто витрати, які мали місце в поточному або попередніх звітних періодах, але відносяться до наступних звітних періодів, можуть включатися відповідно до складу як оборотних, так і необоротних активів.

До необоротних активів належать:

- основні засоби — матеріальні активи, які функціонують у натуральній формі як у сфері матеріального виробництва, так і в невиробничій сфері протягом тривалого часу (більше одного року);
- нематеріальні активи — необоротні довгострокові активи, які не мають матеріальної форми, але мають вартість і можуть приносити підприємству дохід.
- довгострокові фінансові інвестиції — фінансові вкладення в цінні папери інших підприємств на період більше одного року з метою одержання доходів, збільшення власного капіталу та інших вигод для підприємства;
- інші необоротні.

Зобов'язання – це заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої, як очікується, викличе зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди.

Власний капітал — це власні джерела підприємства, які без визначення строку повернення внесені засновниками або залишені ними (засновниками) на підприємстві з уже оподаткованого прибутку

Отже об'єкти бухгалтерського обліку дуже різноманітні, це цілий комплекс процесів і операцій, пов'язаних з виробничою та фінансово-господарською діяльністю, збереженням майна, ефективним використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. Вони визначаються як складові предмета обліку бухгалтерських об'єктів.

Список використаної літератури:

- 1.Стаття «Предмет і об'єкти бухгалтерського обліку» Електронний ресурс: http://pidruchniki.com/predmet_obyekti_buhgalterskogo_obliku
2. Стаття «Об'єкти бухгалтерського обліку» Електронний ресурс: <http://library.if.ua/book/46/3158.html>
3. Матеріал з Вікіпедії «Бухгалтерський облік» https://uk.wikipedia.org/wiki/Бухгалтерський_облік

ОСНОВНІ ЗАСОБИ ЯК ОБ'ЄКТ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

*Гаврилюк І.О., студентка**

Боярова О.А., кандидат економічних наук, доцент

Основні засоби – це виробничий потенціал банку та невід’ємна частина майна банківської установи. У банківській сфері основні засоби безпосередньо впливають на собівартість послуг (робіт), формування показників фінансового стану банку, внаслідок здійснення ним інвестиційної, операційної та фінансової діяльності.

До основних засобів відносять матеріальні активи, які банк утримує з метою використання їх у процесі своєї діяльності, надання послуг, здавання в лізинг (оренду) іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) .

Ведення достовірного обліку сприятиме підвищенню ефективності контролю за їх станом, стимулюванню відновлення основних засобів, що, в свою чергу, дозволить надавати актуальну інформацію щодо методів та способів використання основних засобів та джерел їх відтворення.

Сукупність ефективних способів і методів ведення і організації обліку дає можливість уникнути надмірного ризику за здійснення банківського бізнесу та об’єктивно оцінити ефективність та результативність діяльності банку.

Банк регулярно, наприкінці кожного фінансового року, переглядає методи нарахування амортизації основних засобів на відповідність економічним вигодам, що очікує отримати від їх застосування, та вносити відповідні зміни в облікову політику як зміни облікової оцінки.

Значний внесок у розвиток теоретичних засад і методичних підходів щодо обліку основних засобів внесли відомі вчені-економісти Білуха М.Т., Чумаченко М.Г., Огічук М.Ф., Собко В.В., Палій В.Ф., Линник В.Г., Кужельний В.М. та ін.

Контроль за використанням основних засобів полягає в розробці системи заходів спрямованих на підвищення коефіцієнтів рентабельності і виробничої віддачі основних засобів.

До кола проблем, які негативно впливають на розвиток процесів удосконалення контролю основних засобів можна віднести: низький рівень інформаційного забезпечення управління матеріально-технічною базою, що представлено на підприємстві системою обліку, аналізу, аудиторського контролю, тощо.

Таким чином для вирішення основних завдань при організації контролю за використанням основних засобів необхідно здійснити:

- контроль дотримання чинного законодавства за операціями з основними засобами;
- перевірку правильності оцінки та переоцінки основних засобів;
- перевірку операцій з орендованими і переданими в оренду основних засобів;
- встановлення джерел фінансування придбаних основних засобів;
- встановлення ефективності використання основних засобів.

Отже, основні засоби суттєво впливають на діяльність банку, тому контроль за станом їх збереження, наявності та ефективності повинен бути ретельним, повним, достовірним, обґрунтованим та відповідати чинному законодавству.

Список використаної літератури:

1. Фінансовий облік :навч. посіб./ Л.К. Сук, П.Л.Сук. – 2-ге вид., переробл і доповн. – К.: Знання, 2012.-647с.
2. Кругляк Б.О., Аудит основних засобів банківських установ: методичний аспект// Бухгалтерський облік і аудит . -2014. -№7. –с. 50-58.

ПОДВІЙНИЙ ЗАПИС В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ

*Гараган С.О., студентка**
Калюга Є.В., доктор економічних наук, професор

Кожна господарська операція впливає на дві статті балансу. Тому для повного відображення операції в бухгалтерському обліку необхідно показати її вплив на кожну з цих двох статей, незалежно від того, належать вони до активів, капіталу або зобов'язань. Ця необхідність виникла появою системи подвійного запису, в якій для відображення такого двоїстого ефекту кожна операція записується двічі - перший запис показує зміну однієї статті, другий - зміну іншої статті.

Дослідження суті подвійного запису в бухгалтерському обліку є важливим та актуальним моментом сьогодення, оскільки дозволяє подолати труднощі в процесі пізнання нових господарських явищ, пояснити раніше невідомі господарські факти або виявити неповноту старих способів пояснення відомих фактів господарського життя підприємств. Тому, мета статті - обґрунтувати місце подвійного запису як елемента системи бухгалтерського обліку, довести, що подвійний запис є оптимальним та достатнім способом реєстрації фактів господарського життя, оскільки завдяки його використанню забезпечується якість облікової інформації: оперативність, аналітичність, достовірність та її контроль.

Система подвійного запису, вихідні позиції якої було викладено Пачолі, витримала іспит часом і ось уже понад 500 років використовується (в тих чи інших варіантах) всюди, де необхідний систематичний облік господарської діяльності. Таким чином, подвійний запис - це метод, що впливає з економічної суті відображення операцій, кожна з яких обумовлює зміни у двох видах господарських засобів, грошових коштів, або у двох видах джерел, або в одному виді засобів чи коштів, і в тій же сумі змінюється відповідний вид джерел. Це важливий принцип однакового відображення господарських операцій на рахунках. Зрозуміло, що подвійний запис не тільки принцип однакового відображення операцій на рахунках, а й основний технічний прийом бухгалтерського обліку, бо забезпечує горизонтальний взаємозв'язок між рахунками, а також важливий контрольний прийом, оскільки очевидно, що скільки не було б операцій, але загальна сума записів за дебетом рахунків завжди дорівнюватиме загальній сумі записів за кредитом рахунків. Використання методу подвійного запису забезпечує оперативність облікової інформації (швидкість, своєчасність), її аналітичність (детальне відображення в натуральних і грошових показниках) та достовірність (доказ того, що даний факт чи названий результат є істинним). Із застосуванням подвійного запису в бухгалтерському обліку забезпечується реєстрація не лише кількісних змін, що відбуваються з майном підприємства, але й змін, які впливають на розмір вимог щодо цього майна. На бухгалтерських рахунках шляхом подвійного запису реєструється наявність та рух майна, а також виникнення, зміна та призупинення прав і зобов'язань, що виникають між господарюючими суб'єктами, тобто відображається не лише факт існування об'єкта бухгалтерського спостереження, але і його причина, чим забезпечується повнота записів у бухгалтерському обліку.

Дослідження сутності подвійного запису в бухгалтерському обліку дозволяє подолати труднощі в процесі пізнання нових господарських явищ, пояснити раніше невідомі господарські факти або виявити неповноту старих способів пояснення відомих фактів господарського життя підприємств.

Список використаної літератури:

1. Білуха М. Т. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. — К., 2000.-692с.
2. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник для студентів вузів спеціальності 7.050106 "Облік і аудит". — 3-є вид., доп. і перероб. — Житомир: ЖІТІ, 2003.-444с.
3. Бухгалтерський управлінський облік / Ф. Ф. Бутинець, Т. Давидюк, Н. М. Малюга, Л. В. Чижевська. — Житомир ПП "Рута", 2002.-480 с.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ

*Гвоздецька О.В., студентка**

Миськів Л.П., кандидат економічних наук, асистент

Питання оплати праці є найгострішими в період ринкових трансформацій. Актуальність досліджуваної теми зумовлена тим, що якісний підбір та створення належних умов праці персоналу, їх соціальна захищеність — важлива складова успіху діяльності будь-якого підприємства, установи чи організації. Система бухгалтерського обліку і аналіз розрахунків з оплати праці відіграє в цьому питанні вагомe значення. Створення ефективної системи та методики ведення обліку розрахунків з оплати праці є основним завданням головного бухгалтера на кожному підприємстві.

Стан обліку заробітної плати працівників потребує впровадження заходів щодо вдосконалення.

Проблемами обліку праці та її оплати займались ряд вчених-економістів, зокрема: Андросової О.Ф., Гапоненко Н.Л., Кантасової О.В., Потриваєвої Н.В., Сирцевої С.В., Секіріної Н.В, та інші науковці. Не зменшуючи їхній вклад у вивчення дослідження обліку розрахунків з оплати праці, можна зазначити, що у зв'язку із змінами нормативно-правових актів України, дане питання потребує поглибленого дослідження.

Оплата праці в Україні регулюється насамперед Кодексом Законів про працю України, Законом України “Про оплату праці”, зі змінами та доповненнями, та іншими нормативними актами.

Розрахунок заробітної плати в Україні є складним і трудомістким процесом, який включає безліч законодавчо урегульованих видів нарахувань та утримань, державних гарантій, неоднозначного оподаткування та великої кількості звітності.

Відповідно до законодавства України, типовий розрахунок заробітної плати на будь-якому підприємстві має включати певні процедури зокрема, нарахування заробітної плати у розрахункові відомості, її утримання, розрахунок податків і зборів, що утримуються із заробітної плати.

Облік праці та заробітної плати має бути організований таким чином, щоб сприяти підвищенню продуктивності праці, повному використанню робочого часу, а також правильному обчисленню чисельності працівників для обліку заробітної плати з метою оподаткування. На нашу думку, для цього на підприємстві мають бути чітко розподілені функції щодо ведення обліку з оплати праці між центрами відповідальності.

Зокрема, удосконалення організації обліку заробітної плати на підприємствах має будуватись на оптимізації її тарифного регулювання, до якого належать: удосконалення тарифної системи шляхом встановлення співвідношень тарифних ставок залежно від рівня кваліфікації робітників; розроблення внутрішньовиробничих тарифних умов оплати праці, як чинників підвищення мотивувальної та стимулюючої ролі тарифних систем на підприємствах; удосконалення мотиваційного механізму регулювання міжпосадових окладів, міжкваліфікаційних рівнів оплати праці; обґрунтування вибору найефективніших форм і систем заробітної плати; колективне регулювання заробітної плати.

Таким чином, зазначимо, що з проведеного дослідження удосконалення організації обліку оплати праці підприємствам необхідно підходити до вивчення даного питання відповідально, обґрунтовано, враховуючи доцільність з використанням результатів наукових досліджень, передового досвіду для здійснення своїх дії у межах законодавства.

ВІЙСЬКОВИЙ ЗБІР: ОБЛІКОВИЙ ТА ПОДАТКОВИЙ АСПЕКТИ

*Голубович Я.В., студент**
Германчук Г.О., старший викладач

Оподаткування заробітної плати залишається надзвичайно актуальним питанням, яке хвилює найманих працівників, визначаючи власне фактичний рівень їхніх доходів; роботодавців, на яких покладаються функції податкових агентів і державу, яка є одержувачем цих податків і зборів, утриманих з доходів працівників. Оскільки дефіцит державного бюджету не дає змоги в повній мірі забезпечити цю сферу, тобто, компенсувати грошовими надходженнями, було прийнято рішення про запровадження нового податку.

Актуальність зазначених питань та недостатній рівень вивчення наслідків впровадження військового збору визначили вибір теми та цільове спрямування даного дослідження. Мета статті полягає у визначенні проблем та перспектив справляння військового збору.

З метою підтримки бойової готовності Збройних сил України, покриття фінансування антитерористичної операції на сході, Верховна Рада України Законом України від 31.07.2014 № 1621-VII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України»[2], внесла зміни до ПКУ, зокрема, тимчасово, до 01 січня 2015 року, запровадила військовий збір. Виходячи з поточної ситуації, уряд продовжив термін дії збору до кінця 2015 року, щоб накопичити кошти на реконструкцію регіону. Остаточне рішення буде прийнято разом з розглядом нового плану Держбюджету на 2015 рік [1].

Об'єктом оподаткування військового збору є доходи у вигляді: зарплати; інших заохочувальних та компенсаційних виплат; інших виплат і винагород, які нараховуються платнику у зв'язку з трудовими взаємовідносинами та за цивільно-правовими договорами; інші доходи. Перелік об'єктів, з яких стягується збір, з 01.01.2015 року значно розширено [3]. Податкові агенти утримують і сплачують збір за рахунок доходів фізичних осіб, тому до податкових витрат підприємства військовий збір не включається. Дохід, в цілях оподаткування військовим збором, визначається без вирахування сум податку на доходи фізичних осіб, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових внесків до накопичувального фонду, у випадках, передбачених законом. Ставка військового збору становить 1,5 % від об'єкта оподаткування. Бухгалтерський облік розрахунків доцільно вести на субрахунку 642 "Розрахунки за обов'язковими платежами", на якому ведеться облік розрахунків за зборами (обов'язковими платежами). Облік військового збору під час нарахування зарплати буде відображено наступним чином:

№ з/п	Зміст операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн.	За ПКУ	
		Дт	Кт		доходи	витрати
1	Нараховано зарплату Іванову І.І.	91	661	4000,00	—	4000,00
5	Утримано військовий збір із зарплати (4000,00 x 1,5 : 100)	661	642	60,00	—	—
8	Перераховано військовий збір до бюджету	642	311	60,00	—	—

У податковій звітності у формі № 1ДФ відображується щоквартально загальна сума нарахованого і виплаченого доходу, з якого утримується військовий збір, та загальна сума утриманого податку, нарахованого та перерахованого.

Отже, запровадження військового збору є правомірним, якщо в країні триває війна, однак потрібно поступово знижувати податкове навантаження, використовуючи міжнародний досвід, створювати умови, за яких неможливо ухилитися від сплати податкових зобов'язань, які приведуть до збільшення надходжень до бюджету і їх раціонального розподілу.

Список використаної літератури:

1. Боярова О.А. Військовий збір у питаннях та відповідях/ О.А. Боярова, Н.П. Кузик, Г.О. Германчук // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2014. – №18.
2. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів» від 31.07.2014 р № 1621-VII.
3. Лістрова С. Військовий збір у 2015 році утримується з усіх виплат, що обкладаються ПДФО [Електронний ресурс]/ С. Лістрова // Інтерактивна бухгалтерія. - Режим доступу: <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/ib/5273/553>

УДК 657.36

ОБЛІК ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

*Гончарук О.О., студентка**

Литвиненко В.С., кандидат економічних наук, старший викладач

На сьогодні одним з найбільш складних і суперечливих питань українського обліку є облік дебіторської заборгованості, що пов'язано з існуванням проблеми неплатежів. Суб'єкти господарювання на перший план висувають вирішення власних проблем, замість виконання фінансових зобов'язань по платежах перед партнерами.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про дебіторську заборгованість та її розкриття у фінансовій звітності визначає П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість».

Дебітори – це юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів. Дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату.

Дебіторська заборгованість визнається активом, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод та може бути достовірно визначена її сума.

Від початку формування ринкових відносин в Україні і донині існує чимало актуальних нерозв'язаних питань, пов'язаних з обліком дебіторської заборгованості. Це відповідно обумовлює постійний перегляд нормативних актів і регламентуючих документів, вироблення нових шляхів удосконалення організації та методики розрахунків з дебіторами.

Серед основних недоліків існуючої системи обліку дебіторської заборгованості можна визначити такі:

а) Форма бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості, яку рекомендували нормативно, не враховує специфіки даного активу, що зумовлює наявність різних ознак його класифікації і велику кількість методів оцінювання;

б) невирішені проблеми відображення в обліку довгострокової дебіторської заборгованості, оцінки поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи та послуги;

в) застосування у наших умовах традиційної за кордоном методики аналізу дебіторської заборгованості не завжди доцільно через відсутність необхідного обсягу вірогідної і доступної інформації щодо розрахунків з дебіторами.

Розгляд сучасних підходів до класифікації дебіторської заборгованості дав змогу виявити низку проблем. Для їх вирішення можна запропонувати методику класифікації дебіторської заборгованості, що дає можливість здійснювати порівняльний аналіз варіантів групування.

Згідно з такою методикою класифікацію дебіторської заборгованості слід проводити у такій послідовності: визначення мети, формулювання завдань, конкретизування користувачів інформації, вибір ознаки класифікації, визначення пріоритетних принципів, надання переліку можливих типів класифікації, вибір оптимального типу, групування дебіторської заборгованості за обраним типом.

Таким чином, загальна криза неплатежів, яка характерна для сучасної української економіки, та певні глобальні тенденції значно впливають на стан дебіторської заборгованості суб'єктів господарювання в Україні, що потребує удосконалення її обліку, контролю та аналізу.

Список використаної літератури:

1. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: Підручник / [Огійчук М.Ф., Плаксієнко В.Я., Паненко Л.Г. та ін.]; За ред. проф. М.Ф. Огійчука. – [4-те вид. доп. перед.]. – К.: Алерта, 2007. – 978 с.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 8.10.1999 р. № 237.

УДК 657.37

ВІДОБРАЖЕННЯ ДОХОДІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ

*Горбуненко Р.І., студент**
Германчук Г.О., старший викладач

Метою дослідження є розкрити методика відображення доходів підприємств у Звіті про фінансові результати відповідно, теоретичні, методологічні й організаційні засади формування фінансової звітності, її роль як джерела інформації для прийняття управлінських рішень.

У господарській діяльності будь-якого підприємства важливу роль відіграють фінансові результати. Оскільки для кожного суб'єкта господарювання в умовах ринкових відносин кінцевою метою будь-якої діяльності є одержання прибутку, то для його визначення порівнянням доходів з витратами, пріоритетне місце в обліковій системі підприємства повинна зайняти раціональна побудова їх обліку. Отже, доходи, витрати і фінансові результати характеризують розвиток чи занепад господарської діяльності підприємства.

Необхідність розробки науково обґрунтованих підходів до формування інформації про доходи та фінансові результати у бухгалтерському обліку і відображення їх у звітності в умовах її стандартизації з урахуванням напрацювань вітчизняної облікової школи та принципів господарського контролю визначили актуальність проведеного дослідження. Наказом №73 від 07.02.13 введено нову форму звітності, яка максимально наближена до вимог МСФЗ – «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)». Згідно якого у звіті про фінансові результати відображається інформація стосовно доходів, витрат, прибутків та збитків, щодо сукупного доходу та іншого сукупного доходу.

Методологічні основи формування в бухгалтерському обліку доходів та відображення її у звітності встановлені НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». У НП(С)БО 1 зазначено, що підприємства можуть не подавати статті, по яких відсутнє розкриття інформації (за винятком випадків, коли така інформація була у попередньому звітному періоді).

З прийняттям національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку змінився підхід до формування доходів підприємств і порядок розкриття інформації про них у фінансовій звітності. Класифікація доходів згідно з П(С)БО 15 «Дохід» визначає тільки фінансові доходи, а в НП(С)БО 1 фінансові доходи розкриваються окремо, як дохід від участі в капіталі та інші фінансові доходи.

Можна зробити висновок, що методика формування змісту статей доходів у 1-му розділі Звіту про фінансові результати, здебільшого, відповідає міжнародним стандартам бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Ця форма звітності містить згруповані

джерела отримання доходів. Також виокремлено вид доходів від надзвичайних подій, які є об'єктивними та незалежними від якості управління, інших організаційно-економічних, внутрішніх та зовнішніх умов діяльності підприємства.

Проте, є недоліки, які дещо ускладнюють отриману інформацію, яка є зрозумілою зовнішнім користувачам. Ці дані контролюються, аналізуються, вивчаються лише працівниками податкових служб. З метою усунення зазначених недоліків, необхідно вдосконалити форму Звіту про фінансові результати, врахувавши ці пропозиції, що призведе до підвищення її інформативності та корисності. Крім того, вона буде більш зрозумілою як для практичних працівників, так і для інвесторів та кредиторів, а також більш повно врахує рекомендації Міжнародних стандартів фінансової звітності щодо оцінки доходів та фінансових результатів.

УДК 657.37

ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА У ЗВІТІ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

*Горбуненко Р.І., студент**

Гуренко Т.О., кандидат економічних наук, доцент

Метою дослідження є особливості відображення доходів підприємства у Звіті про фінансові результати (звіті про сукупний дохід).

За Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників). Інформація про доходи, фінансові результати і сукупний дохід відображається у Звіті про фінансові результати.

В бухгалтерському обліку визнані доходи класифікують за певними групами. Так, за П(С)БО 15 «Дохід», можна визначити такі групи: дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); інші операційні доходи; фінансові доходи; інші доходи.

Дохід не може бути визнаний, якщо витрати не підлягають достовірній оцінці. Доходи і витрати включаються до складу звіту про фінансові результати на підставі принципів нарахування та відповідності і відображаються в бухгалтерському обліку та фінансових звітах у тих періодах, до яких вони відносяться. Будь-який аванс, вже отриманий за продаж продукції чи товарів, визнається як зобов'язання.

Отже, необхідно у звіті про фінансові результати відображати і витрати, які визнаються: на момент зменшення активу або збільшення зобов'язання, які призводять до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власникам) за умови, що оцінка витрат може бути достовірно визначена; на основі систематичного та раціонального їх розподілу (наприклад у вигляді амортизації) протягом тих звітних періодів, коли надходять відповідні економічні вигоди, пов'язані з використанням відповідного активу; негайно, якщо економічні вигоди не відповідають або перестають відповідати визнанню їх як активу балансу.

Дохід, який пов'язаний з наданням послуг, має визнаватися за ступенем завершеності операцій з надання послуг на дату балансу.

Як правило, дохід оцінюється за справедливою вартістю компенсації, яка була отримана або підлягає отриманню. Враховуючи вимоги до бухгалтерського обліку доходів, до доходу не включаються суми, які отримуються від імені третьої сторони, податок з продажу, мито, будь-які надані торговельні знижки. Такий показник ще називається чистим

доходом і саме під цією назвою він включений до складу 1 розділу звіту про фінансові результати (рядок 2000). Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) визначається шляхом вирахування з доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) відповідних податків, зборів, знижок тощо.

Аналізуючи дану тему можна зробити висновок, що доходи, витрати, прибутки і збитки у звіті про фінансові результати поділяються за видами діяльності, функціями (розділ I) та елементами операційних витрат (розділ III) .

Основні методологічні засади складання Звіту про фінансові результати передбачено у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», згідно з яким метою складання звіту про фінансові результати є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період.

УДК 657.421.1:631.1

АМОРТИЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У КОНТЕКСТІ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА

*Городенська А.С., студентка**
Кузик Н.П., кандидат економічних наук, доцент

Облік амортизації основних засобів залишається в центрі уваги як теоретиків, так і практиків, а особливе зростання актуальності спостерігається після чергових змін податкового законодавства. Зокрема, слід відмітити, що у Податковому Кодексі України (надалі – ПКУ) з 01.01.2015 р. відсутній перелік методів амортизації. У пп. 138.3.1 ПКУ зазначається: «...розрахунок амортизації основних засобів або нематеріальних активів здійснюється відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності з урахуванням обмежень, встановлених підпунктом 14.1.138 пункту 14.1 статті 14 розділу I цього Кодексу, підпунктами 138.3.2–138.3.4 цього пункту...». Тобто для цілей оподаткування потрібно орієнтуватись на методи амортизації, передбачені П(С)БО 7 «Основні засоби» за виключенням виробничого методу.

Окрім того, методика обліку податку на прибуток із 2015 року істотно відрізняється від попередніх років. Наразі об'єктом оподаткування є бухгалтерський фінансовий результат та податкові різниці, які коригують цей результат. Серед переліку податкових різниць є такі, що виникають під час нарахування амортизації необоротних активів. Механізм коригування складається із додавання до фінансового результату бухгалтерської амортизації та віднімання податкової амортизації. Тобто фінансовий результат фактично в кінці відкоригується на різницю між бухгалтерською та податковою амортизаціями. Однак, це достатньо спрощене відображення методики коригувань, насправді вона дещо складніша і керуватися при цьому слід вимогами п.п. 138.1, 138.2 ПКУ. Так, до фінансового результату (ряд. 2290 або ряд. 2295 форми № 2 «Звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід)») додають (тобто збільшують оподатковуваний прибуток або зменшують збиток) суму нарахованої амортизації основних засобів та нематеріальних активів відповідно до національних (або міжнародних) положень (стандартів) бухгалтерського обліку; суму уцінки та втрат від зменшення корисності основних засобів і нематеріальних активів, включених до витрат звітного періоду згідно з національними (або міжнародними) положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку; суму залишкової вартості окремого об'єкта основних засобів і нематеріальних активів, визначеної відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, у разі ліквідації чи продажу такого об'єкта. Від фінансового результату віднімають (тобто зменшують оподатковуваний прибуток або збільшують збиток) суму розрахованої амортизації основних засобів та нематеріальних активів відповідно до податкового законодавства (п. 138.2 ПКУ); суму залишкової вартості окремого об'єкта основних засобів або нематеріальних активів, визначеної за правилами

податкового обліку, у разі ліквідації чи продажу такого об'єкта; суму дооцінки та вигід від відновлення корисності основних засобів або нематеріальних активів у межах попередньо віднесених до витрат уцінки та втрат від зменшення корисності основних засобів або нематеріальних активів згідно з національними (або міжнародними) положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

У 2015 році з 1 вересня набрав чинності Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо зменшення податкового тиску на платників податків» від 17.07.2015 р. № 655-VIII, яким внесено зміни до пп. 14.1.138 ПКУ, що містить визначення поняття «основні засоби». Вартісна межа для основних засобів зросла із 2500 грн. до 6000 грн. Таким чином, з'являється можливість більшу кількість із придбаних активів відносити до малоцінних необоротних матеріальних активів і, відповідно, швидше їх амортизувати, використовуючи методи «50%/50%» чи «100%» вартості. На нашу думку, такі зміни чинного законодавства в напрямку уніфікації національних стандартів бухгалтерського обліку і податкового законодавства мають спростити та зменшити обсяги виконуваних процедур сучасним бухгалтером.

УДК 657.4

АНАЛІЗ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ЗА СТАТТЯМИ КАЛЬКУЛЯЦІЇ

*Гранецька І.В., студентка**
Краєвський В.М., кандидат економічних наук, доцент

Калькуляція — це обчислення собівартості одиниці продукції, виконаних робіт і послуг, а також заготівельної собівартості матеріальних цінностей та засобів виробництва за елементами витрат.

Калькулювання має суттєве значення в діяльності підприємства й застосовується там, де безпосередньо відбуваються процеси виробництва. Виготовлення будь-якого виду продукції, надання будь-якого виду послуг або виконання робіт не можна розпочинати доти, доки попередньо не буде визначено, на які витрати слід очікувати.

Витрати за статтями калькуляції — це витрати на окремі види виробів, а також витрати на основне й допоміжне виробництво.

Групування витрат за призначенням, тобто за статтями калькуляції, показує, де саме, на які цілі, в якому обсязі використано ресурси. Воно необхідне для визначення собівартості окремих виробів, установа центрів зосередження витрат і пошуку резервів їх скорочення.

Планування та облік витрат за калькуляційними статтями дають змогу встановити цільові напрями витрат, зв'язок з технологічним процесом, а також підрахувати собівартість окремих видів одиниці продукції, узагальнити витрати за місцем виникнення (дільниця, бригада, цех), забезпечити контроль за місцем виникнення витрат та використанням ресурсів підприємства за призначенням.

Залежно від способу включення витрат у собівартість продукції, усі витрати (за статтями) на виробництво продукції класифікують як прямі та як накладні (непрямі).

Прямі витрати відносять на вироби за прямою ознакою, і вони утворюють одноелементні статті.

Накладні витрати попередньо групують у кошторисах з утворенням комплексних статей витрат, які потім розподіляють між виробами пропорційно до певних ознак.

Аналіз собівартості фактично випущеної продукції за калькуляційними статтями проводять, порівнюючи фактичні витрати з тогорічними та плановими. При цьому визначають абсолютне та відносне відхилення щодо кожної калькуляційної статті і дають їм оцінку.

Зміна собівартості всієї продукції і одиниці окремих виробів складається з економії за одними статтями і перевитрат за іншими. Вивчають причини перевитрат. Аналізуючи собівартість одиниці продукції, суму перевитрат помножують на фактичний випуск виробу і встановлюють загальний розмір перевитрат. Розробляють заходи для усунення перевитрат.

Спосіб віднесення калькуляційних статей на собівартість окремих виробів значною мірою визначає організацію контролю та аналізу собівартості продукції. Щодо прямих одноелементних статей аналіз здійснюється прямим порівнянням фактичних витрат з плановими або нормативними. У непрямих комплексних статтях, крім того, аналізується виконання кошторису з кожної статті і обґрунтованість принципу їх розподілу між видами продукції (виробами).

Список використаної літератури:

1. Тютюник В. Аналіз готової продукції та управління нею / В. Тютюник // Справочник економіста. - 2011. - № 9.
2. Економічний аналіз: Навч. посібник / М. А. Болух, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток; За ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. — К.: КНЕУ, 2001.
3. Економічний аналіз у сільському господарстві: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц./ Ковальчук М. І. — К.: КНЕУ, 2002.

УДК 657

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

*Грасько І.О., студентка**

Калюга Є.В., доктор економічних наук, професор

Згідно із Законом України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність” №996-ХІV від 16 липня 1999р., стаття 10 [1], для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємства повинні проводити інвентаризацію активів і зобов'язань, під час якої перевіряються і документально підтверджуються їх наявність, стан і оцінка.

Інвентаризація – процедура, що дозволяє встановити фактичну наявність та стан майна (основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, цінних паперів тощо) і зобов'язань, а також достовірність відомостей про них в обліку підприємства. Отже, щорічну інвентаризацію проводять, ставлячи за мету забезпечити достовірність даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємства.

З 1 січня 2015 року для комерційних підприємств та бюджетних установ діють єдині правила проведення інвентаризації. Мінфін наказом від 02.09.2014р. №879 затвердив Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, яке застосовується юридичними особами, створеними відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності (крім банків), а також представництвами іноземних суб'єктів господарської діяльності.

Згідно Положення інвентаризацію проводять суцільним методом та охоплюють все майно підприємства. Положенням не визначено на яку дату потрібно проводити річну інвентаризацію. Але враховуючи, що проводити її потрібно перед складанням річної фінансової звітності до дати балансу, у п.9 Положення зазначено, що провести її необхідно протягом трьох та двох місяців (залежно від видів активів та зобов'язань), що передують цьому періоду. Тобто починати інвентаризацію потрібно не раніше 1 жовтня звітного року. У ст. 10 Закону про бухгалтерський облік об'єкти і періодичність проведення інвентаризації визначаються власником (керівником) підприємства. Заразом тут-таки зафіксовано й одне невеличке застереження коли проведення інвентаризації стає обов'язковим згідно із законодавством. У п.7 Положення наведено випадки, коли проведення інвентаризації є обов'язковим: перед складанням річної фінансової звітності; у разі передачі майна підприємства в оренду, приватизації майна державного підприємства, передачі державного

підприємства або бюджетної установи до сфери управління іншого органу управління (на дату передачі; у разі зміни матеріально відповідальних осіб, а також у разі зміни керівника колективу, вибуття з колективу більше половини його членів або на вимогу хоча б одного члена колективу (бригади) при колективній (бригадній) матеріальній відповідальності (на день приймання-передачі справ) в обсязі активів, які знаходяться на відповідальному зберіганні; у разі встановлення фактів крадіжок або зловживань, псування цінностей; на підставі належним чином оформленого документа органу, який відповідно до закону має право вимагати проведення такої інвентаризації; у разі техногенних аварій, пожежі чи стихійного лиха; у разі припинення діяльності підприємства; в інших випадках, передбачених законодавством.

Інвентаризацію проводять виключно після видання керівником підприємства наказу, у якому обумовлюють строки, об'єкти та процедуру. Провести інвентаризацію – завдання спеціально утвореного органу – інвентаризаційної комісії. Керівник розпорядчим актом (наказом, розпорядженням) управи створити постійнодіючу інвентаризаційну комісію, або одну чи кілька робочих інвентаризаційних комісій. Інвентаризаційна комісія формує протокол, де зазначаються результати інвентаризації й висновки щодо них. Керівник підприємства повинен затвердити такий протокол протягом 5 робочих днів після завершення інвентаризації.

Література: Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», затверджений постановою Верховної Ради України від 16.07.99 р. № 996-IV. – Режим доступу: <http://www.liga.net/>.

УДК 657:334.716

СУТНІСТЬ ОБЛІКОВО- КОНТРОЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

*Григоренко В.В., студентка**

Миськів Л.П., кандидат економічних наук, асистент

Головною метою створення та подальшої діяльності будь-якого господарюючого суб'єкту є отримання кінцевого фінансового результату, прибутку. Останній виступає одним з найважливіших економічних показників, який узагальнює результати господарської діяльності та надає комплексну оцінку її ефективності.

Вагомий внесок у дослідження сутності обліково-контрольного забезпечення управління фінансовими результатами діяльності підприємства зробили такі вчені-економісти, як Н.М. Вдовенко, О.В. Будько, О.В. Геращенко, О.М.Єремян, Г.Г. Кірейцев, Я.В. Лебедзевич, О.В. Мельничук, Ю.І. Осадчий, Г.А. Ямборко, І.Ф.Шера, Л.І. Гомберг, В.Г. Макарова та інші науковці.

Досліджуючи праці вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів щодо визначення сутності « обліково-контрольного забезпечення » можна зазначити, що єдиного та однозначного твердження немає. Тому, на нашу думку, обліково-контрольне забезпечення – це система інформування, що базується на даних бухгалтерського обліку включаючи оперативні показники для контролю за функціонуванням і процесами, які відбуваються на підприємстві.

Розглянувши сутність обліково-контрольного забезпечення необхідно поглиблено дослідити питання щодо обліку фінансових результатів діяльності підприємства. Для їх визначення за звітний період необхідно порівняти доходи, одержані за цей період і витрати, понесені для одержання цих доходів. При цьому, необхідно дотримуватись принципів визнання доходів та витрат, а саме нарахування, відповідності, періодичності та інших.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи визначаються П(С)БО15 «Дохід», а витрати П(С)БО 16 «Витрати».

Згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» класифікуються наступним чином: фінансові результати операційної діяльності; фінансові результати інвестиційної діяльності; фінансові результати фінансової діяльності; фінансові результати надзвичайних подій.

Для їх обліку призначено рахунки класів 7 «Доходи і результати діяльності», 8 «Витрати за елементами» і 9 «Витрати діяльності». Рахунки вказаних класів призначено для складання звіту про фінансові результати.

При складанні фінансових звітів порівнюються обороти по дебету та кредиту рахунку 79 «Фінансові результати», якщо дебетовий оборот по цьому ж рахунку більший, то підприємство на суму різниці має нерозподілений прибуток поточного року. Якщо дебетовий оборот по рахунку 79 «Фінансові результати» більший кредитового обороту даного рахунку, це можна пояснити тим, що підприємство здійснило більше витрат, ніж отримало доходу.

Контроль фінансових результатів здійснюється з метою знаходження шляхів ефективного управління підприємством і підвищення добробуту його власників. Контроль формування фінансових результатів починається з перевірки наказу про облікову політику на предмет регламентації в ньому питань обліку доходів, витрат та формування фінансових результатів. Дані звіту зіставляють з даними відповідних рахунків.

Фінансовий результат визначається за кожним видом діяльності шляхом зіставлення доходів і витрат звітного періоду.

Отже, головним завданням кожного підприємства є збільшення фінансових результатів своєї діяльності. На нашу думку, для цього потрібно розробити на підприємстві певні заходи, щодо зниження фінансових, матеріальних, трудових, виробничих та інших видів витрат; впровадження нових технологій виробництва продукції; зниження матеріаломісткості та трудомісткості, що значним чином вплине на формування позитивного фінансового результату.

УДК 657:336.71

ОСОБЛИВОСТІ ТА ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ БАНКУ

*Грицай В.В., студентка**

Тивончук С.В., кандидат економічних наук, доцент

Облік доходів і витрат у банку є не тільки засобом відображення операцій, а й інструментом проведення аналізу його фінансового стану, оскільки становить основу організації управлінського обліку за центрами фінансової відповідальності.

Основними принципами бухгалтерського обліку доходів і витрат є:

– нарахування: доходи і витрати відображують у бухгалтерському обліку на час їх виникнення, а не на час надходження або сплати грошей, тобто обліковують у періоді, до якого вони належать;

– відповідності: для визначення результату звітного періоду необхідно зіставити доходи звітного періоду з витратами, що були здійснені для отримання цих доходів;

– здійснені витрати й отримані доходи, що належать до майбутніх звітних періодів, обліковуються як відстрочені витрати і доходи.

Вивчення особливостей організації обліку доходів та витрат банків давно привертає увагу багатьох відомих дослідників. До їх можна віднести таких, як Кузьмінська О. Е., Кириленко В. Б., Коренева О. Г., Мірошниченко О. В., Савченко Т. Г., Кириленко В. Б., Козубенко А. А. та ін. [1].

Основною вимогою до фінансової звітності банку в розрізі доходів і витрат є відповідність отриманих (визнаних) доходів сплаченим (визнаним) витратам, які здійснюють з метою отримання таких доходів.

Доходи і витрати банку визнають, нараховують і відображують у бухгалтерському обліку відповідно до Правил бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України та в порядку, визначеному обліковою політикою банку.

Доходи (витрати) підлягають нарахуванню та відображенню у фінансовій звітності банку з дотриманням таких умов:

- щодо активів і зобов'язань – є реальна заборгованість (доходи (витрати) за процентами),
- щодо наданих (отриманих) послуг – фінансовий результат може бути точно оцінено і при цьому є домовленість про надання (отримання) послуг та/або документи, що підтверджують їх повне (часткове) надання (комісійні доходи (витрати), результат торговельних операцій, адміністративні витрати).

У разі невиконання цих умов принципи нарахування та відповідності застосовують у межах принципу обачності, згідно з яким неприпустиме як перебільшення вартості активів або доходів банку, так і недооцінка його зобов'язань і витрат, а тому доходи (витрати) банку визнаються за умови фактичного надходження (сплати) коштів.

Доходи і витрати визнаються за таких умов:

- визнання реальної заборгованості за активами та зобов'язаннями банку;
- фінансовий результат операції, пов'язаної з наданням (отриманням) послуг, може бути точно визначений [2].

Організація бухгалтерського обліку в діяльності банківських установ посідає досить значне місце. Це дає змогу правильно та достовірно відображати отримані доходи та понесені витрати й фіксувати отримання прибутку чи збитку банку.

Список використаної літератури:

1. Козубенко А. А. Особливості відображення доходів у банках / А. А. Козубенко // Управління розвитком. – 2011. – № 18 (115). – С. 84–86.
2. Правила бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України: Постанова Правління НБУ від 18.06.2003 р. № 255. (в редакції від 24.12.2010 р.). – [Електронний ресурс]: НБУ. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

УДК 657.37

МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

*Грищенко Ю.О., студентка**
Криворот О.Г., старший викладач

Консолідована звітність – це звітність, яка відображає фінансовий стан і результати діяльності юридичної особи та її дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці.

Необхідність представлення консолідованої звітності в Україні викликана появою холдингових компаній, концернів, інших груп, а також акціонерних товариств зі значною кількістю дочірніх підприємств.

Розглянемо методику складання консолідованої фінансової звітності.

1. Консолідована фінансова звітність складається шляхом впорядкованого додавання показників фінансової звітності дочірніх підприємств до показників фінансової звітності материнського підприємства за формами № 1, № 2, № 3, № 4, № 5, № 6.

2. Необхідно скоригувати балансові статті "Довгострокові фінансові інвестиції" в активі та "Зареєстрований капітал" в пасиві на одну і ту ж суму.

3. Нарахувати амортизацію гудвілу та суми дооцінки необоротних активів, що підлягають амортизації визначаються згідно з П(С)БО 19 «Об'єднання підприємства».

4. Вилучити суму нереалізованих прибутків та збитків від внутрішньогрупових операцій, облік яких передбачено П(С)БО 12 "Фінансові інвестиції".

5. Визначити неконтрольовану частку у власному капіталі, чистому прибутку (збитку) та сукупному доході дочірніх підприємств згідно НП(С)БО 2 (п.5, розділ II)

6. Визначити та відобразити дивіденди за випущеними дочірніми підприємствами привілейовані акції. НП(С)БО 2 (п.6, розділ II)

7. Визначити і відобразити в консолідованій звітності відстрочені податкові активи і зобов'язання відповідно до П(С)БО 17 "Податок на прибуток".

8. Визначити та відобразити курсові різниці, які виникають у результаті консолідації фінансової звітності при умові, що материнське підприємство має дочірні підприємства за межами України.

9. Скласти консолідований звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід).

10. Скласти консолідований звіт про власний капітал з урахуванням того, що курсові різниці, які розташовані за межами України, відображаються у вписуваному рядку 4113 "Накопичені курсові різниці".

11. Скласти консолідований звіт про рух грошових коштів на підставі консолідованого балансу (звіту про фінансовий стан) і консолідованого звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) та звіту про власний капітал.

12. Скласти консолідовані Примітки до річної фінансової звітності та додаток до них "Інформація за сегментами".

В цілому методика складання консолідованої фінансової звітності є досить складною, тому що при наступній консолідації звітності необхідно здійснювати елімінування (виключення) статей з метою запобігання повторного рахунку і штучного завищення величини капіталу і фінансових результатів.

Таким чином, методика складання консолідованої фінансової звітності представлена сукупністю методів консолідації звітності, а саме послідовністю їх застосування.

Отже, під технологією складання консолідованої фінансової звітності розуміють науково організований обліковий процес, що передбачає послідовність виконання процедур консолідації, які тісно пов'язані між собою та становлять єдину систему. Однак виконання певних процедур консолідації повинно завершитися отриманням результату, тобто отриманням консолідованої фінансової звітності.

УДК 657.37

ВІДОБРАЖЕННЯ ГРОШОВИХ КОШТІВ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ

*Гузенко Ю.В., студентка**
Германчук Г.О., старший викладач

Успішна діяльність підприємства можлива лише за наявності необхідної кількості грошових коштів. З них починається і ними закінчується операційний цикл діяльності будь-якого підприємства. Необхідно завжди мати певну суму грошових коштів для виплат за поточними зобов'язаннями.

Інформація про наявність та рух грошових коштів є корисною для користувачів фінансової звітності для оцінки спроможності підприємства генерувати грошові кошти та їхні еквіваленти, часу такого генерування і впевненості в ньому, а також потреб підприємства щодо використання цих грошових коштів, вона дає можливість оцінити ліквідність та платоспроможність підприємства.

Метою дослідження є формування, подання та розкриття інформації про зміни грошових коштів за прямим та непрямим методом.

Грошові кошти є найбільш ліквідними активами, ними можна відразу оплатити заборгованість. Враховуючи важливість цього елемента оборотних активів, грошові кошти відображаються у Балансі окремими статтями, про рух грошових коштів складається окрема форма фінансової звітності [1].

Грошові кошти є фінансовою основою всієї господарської і комерційної діяльності торговельних підприємств і тому є постійним і важливим об'єктом управління, з однієї сторони вони є невід'ємною складовою на всіх етапах господарської діяльності – від

придбання виробничих запасів до розрахунків з покупцями. З іншої сторони грошові кошти обумовлюють поточне та майбутнє фінансове положення підприємства.

Використання в процесі управління господарськими суб'єктами достовірної та повної інформації про рух грошових коштів підвищує якість управлінських рішень, позитивно впливає на поточний і прогнозний фінансовий стан підприємств.

Значущість інформації про рух грошових коштів обумовлюється необхідністю надання користувачам для прийняття рішень повної та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів. Із прийняттям Н(П)СБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (далі Н(П)СБО 1) зазнали змін всі форми фінансової звітності. [2]

Відповідно до Н(П)СБО 1 метою фінансової звітності є надання користувачам повної, правдивою та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства.

Фінансова звітність повинна містити лише доречну інформацію, яка впливає на прийняття рішень користувачами, дає змогу вчасно оцінити минулі, теперішні та майбутні події, підтвердити та скоригувати їхні оцінки, зроблені у минулому.

Відповіді на запитання, які допомагають достовірно оцінити фінансовий стан підприємства, його спроможність генерувати позитивні грошові потоки, наводяться у Звіті про рух грошових коштів.

Отже, основна мета обліку – надання інформації користувачам через складання фінансової звітності, що вимагає знання чинного законодавства та стеження за останніми змінами, оскільки процес гармонізації обліку триває. Важливим завданням кожного суб'єкта господарювання є здійснення контролю за своєчасністю та правильністю використання грошових коштів на рахунках у банках і їх відображення в обліку та звітності [3].

Список використаної літератури:

1. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені наказом МФУ від 28.03.2013 № 433.

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом МФУ від 07.02.2013 р. № 73. Опубліковано: Бухгалтерія. – 2012. – № 12. – С.11

3. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку. Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013р. № 627. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1242-13>

УДК 657:336.226.13

ЗМІНИ У СПРАВЛЯННІ ВІЙСЬКОВОГО ЗБОРУ В 2015 РОЦІ

*Данілевська М.М., студентка**

Мельянова Л.В., кандидат економічних наук, доцент

Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014р. № 71-VIII продовжено термін справляння військового збору до набрання чинності рішення Верховної Ради України про завершення реформи Збройних Сил України. Цим законом було внесено суттєві зміни в пп. 1.2 п. 161 підрозділу 10 розділу XX ПКУ, розширивши об'єкти оподаткування військовим збором.

Коло платників також змінилося: ними є фізична особа — резидент, фізична особа — нерезидент і податковий агент.

Ставка збору залишилася незмінною — 1,5 % об'єкта оподаткування.

Об'єктом оподаткування збором є доходи, визначені ст. 163 ПКУ, зокрема для резидентів (п. 163.1): загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання); іноземні доходи — доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України.

Для нерезидентів: загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід з джерела його походження в Україні; доходи з джерела їх походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування (виплати, надання).

Як наслідок, до числа об'єктів оподаткування військовим збором входять: проценти, дивіденди, роялті та будь-які інші пасивні (інвестиційні) доходи, сплачені резидентами України; доходи від надання резидентам або нерезидентам майна в оренду; доходи від продажу рухомого та нерухомого майна, доходи від відчуження корпоративних прав, цінних паперів, у т. ч. акцій українських емітентів; доходи, отримані у вигляді внесків і премій на страхування та перестраховування ризиків на території України; заробітна плата, інші виплати та винагороди, виплачені відповідно до умов трудового договору та цивільно-правових договорів; спадщина, подарунки, виграші, призи; доходи від зайняття підприємницькою й незалежною професійною діяльністю.

Законом України від 02 березня 2015 року № 211-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України», який набрав чинності 13 березня 2015 року, внесено зміни до порядку сплати військового збору, а саме відповідно до підпункту 1.7 пункту 16.1 підрозділу 10 розділу XX Податкового кодексу України, будуть звільнитися від оподаткування збором доходи, що згідно з розділом IV цього Кодексу не включаються до загального оподаткованого доходу фізичних осіб (не підлягають оподаткуванню, оподатковуються за нульовою ставкою), крім доходів, зазначених у підпунктах 165.1.2, 165.1.18, 165.1.25, 165.1.51, 165.1.52 пункту 165.1 статті 165 цього Кодексу.

Відповідальними за утримання (нарахування) та сплату (перерахування) військового збору до бюджету є особи, визначені у ст. 171 Кодексу: роботодавець, який виплачує такі доходи на користь платника податку, податковий агент – для оподатковуваних доходів із джерела їх походження в Україні та платник податку – для іноземних доходів та доходів, джерело виплати яких належить особам, звільненим від обов'язків нарахування, утримання або сплати (перерахування) податку до бюджету.

Нарахування, утримання та сплата (перерахування) збору до бюджету здійснюється у порядку, встановленому ст. 168 Кодексу для податку на доходи фізичних осіб. Отже, платники повинні сплачувати військовий збір одночасно з перерахуванням грошових коштів на виплату доходу.

Отже, військовий збір - це вид надходжень до загального фонду Держбюджету. В 2015 році було продовжено термін справляння військового збору, розширено об'єкти оподаткування ним, а також звільнено від оподаткування збором доходи, що згідно з розділом IV цього Кодексу не включаються до загального оподаткованого доходу фізичних осіб (не підлягають оподаткуванню, оподатковуються за нульовою ставкою).

УДК 657.631.8

ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ПРАЦІ ТА ЇЇ ОПЛАТИ

*Данілевська М.М., студентка**

Ярошинський В.М., кандидат економічних наук, доцент

Оплата праці є однією з найважливіших соціально-економічних явищ. Відповідно до Закону України «Про оплату праці», заробітна плата - це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу.

Контроль у сфері праці означає систему заходів зі збору інформації, її аналізу й оцінки на цій основі ефективності діяльності підприємства з організації праці та її оплати.

Об'єктами контролю праці та її оплати є, насамперед, позиції, перелічені у Рекомендаціях №132 (п. 3.7.), де передбачено: основна і додаткова оплата праці працівників, безпосередньо зайнятих в технологічному процесі виробництва; оплата праці нараховується,

виходячи з обсягів виконаних робіт чи виходу продукції або відпрацьованого часу на підставі відповідних первинних документів і відноситься на відповідні об'єкти витрат.

Основними завданнями контролю праці та її оплати є перевірка: дотримання законодавства про працю та її оплату; обґрунтованості планування використання трудових ресурсів і фонду оплати праці; наявності затверджених нормативних документів, які регулюють використання трудових ресурсів та порядок оплати праці (Положення про оплату праці, Правила внутрішнього розпорядку, Колективний договір, Положення про внутрішньогосподарський розрахунок, про норми і розцінки тощо); стану нормування, тарифікації робіт і оплати праці

Джерелами перевірки праці та її оплати є: статистична звітність по праці, бізнес-плани економічного і соціального розвитку, трудові договори підряду, госпрозрахункові завдання, технологічні карти, первинні документи з обліку праці та її оплати, нагромаджувальні відомості обліку використання машинно-тракторного парку, автотранспорту, журнали обліку робіт і витрат, розрахунково-платіжні відомості, зведені відомості нарахування оплати праці за складом і категоріями працівників, особові рахунки, реєстри бухгалтерського обліку тощо. Оскільки оплату праці в основних галузях нараховують переважно за одержану продукцію, то перевіряють первинні документи з обліку виходу продукції.

Під час контролю вивчають і досліджують форму і систему організації оплати праці, тому що в умовах ринкової економіки система оплати праці залежить не тільки від результатів роботи працівників підприємства, але й від ефективності діяльності його виробничих підрозділів.

Основне навантаження по контролю за використанням робочого часу, трудових ресурсів і фонду оплати праці покладається на внутрішньогосподарський контроль. Це зумовлене трудомісткістю об'єкта контролю і потребою у високій його оперативності. У сільськогосподарських підприємствах контрольні функції за затратами праці та її оплатою практично виконує весь трудовий колектив на принципах само- і взаємоконтролю.

Контроль забезпеченості трудовими ресурсами та ефективним їх використанням є невід'ємною функцією управління і посідає чільне місце в системі внутрішнього контролю, а особливо в роботі внутрішньогосподарського контролю.

Особливо важлива роль належить контролю за формуванням фонду оплати праці та ефективним його використанням, оскільки він виконує дві основні функції: виробниче споживання робочої сили, особисте споживання для її відтворення. Важливою формою контролю є ревізія операцій з оплати праці. Ревізія активізує господарський механізм, вона націлена на раціональне використання трудових ресурсів та правильне визначення розподільчих функцій за розмірами трудових витрат.

Отже, контроль праці та її оплати є досить трудомістким процесом, який потрібно проводити досить ретельно та уважно, адже витрати на оплату праці займають досить значну часту у структурі витрат підприємства.

УДК 657.37

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ СУКУПНОГО ДОХОДУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

*Дворнік Н.Б., студентка**

Камінська Т.Г., доктор економічних наук, доцент

Курс України на євроінтеграцію зумовлює необхідність зближення вітчизняних стандартів обліку з міжнародними. Концепція збереження капіталу за Міжнародними стандартами фінансової звітності передбачає поділ доходів на такі, що впливають на фінансовий результат, і такі, які не чинитимуть цього впливу. Усі доходи підприємства, що впливають на розмір власного капіталу, об'єднує поняття «сукупний дохід». Із набранням

чинності Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 це поняття введено і в облікову практику нашої країни.

Новизна терміну «сукупний дохід» не привнесла суттєвих змін до методології обліку доходів підприємства. Це поняття об'єднало різні види доходів за принципом впливу на розмір власного капіталу незалежно від впливу на фінансові результати.

Сукупні доходи відображаються у другому розділі Звіту про фінансові результати (сукупні доходи підприємства). У даному розділі розкривають інформацію про:

- дооцінку (уцінку) необоротних активів – наводять суму дооцінки об'єктів основних засобів і нематеріальних активів, зменшену на суму уцінки таких об'єктів протягом звітного періоду в межах сум раніше проведених дооцінок, віднесення сум дооцінки до нерозподіленого прибутку (непокритого збитку);

- дооцінку (уцінку) фінансових інструментів – показують суму зміни балансової вартості об'єктів хеджування в порядку, визначеному П(С)БО 13 «Фінансові інструменти»;

- накопичені курсові різниці – наводять суму курсових різниць, які відповідно до п. 9 П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів», відображаються в складі власного капіталу та визнаються в іншому сукупному доході;

- частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств – наводиться частка іншого сукупного доходу асоційованих, дочірніх або спільних підприємств, облік фінансових інвестицій;

- інший сукупний дохід – наводиться сума іншого сукупного доходу, для відображення якого за ознаками суттєвості не можна було виділити окрему статтю або який не може бути включений в інші статті;

- інший сукупний дохід до оподаткування – визначається як алгебраїчна сума дооцінки (уцінки) необоротних активів, дооцінки (уцінки) фінансових інструментів, накопичених курсових різниць, частки іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств та іншого сукупного доходу [4].

Методика обліку та відображення у звітності сукупного доходу підприємства згідно НП(С)БО1 містить суттєві прогалини у нормативному регулюванні, зокрема:

- потребує додаткового роз'яснення склад статті Інші сукупні доходи;
- достатньо суперечливим є облік та відображення у фінансовій звітності податку на прибуток, пов'язаного з іншими сукупними доходами.

Тому, усунення вказаних неточностей та роз'яснення методики обліку податку на прибуток, пов'язаного з іншим сукупним доходом, підвищить об'єктивність та зрозумілість звітних даних.

Список використаної літератури:

1. Кузик Н.П. Особливості формування показників звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) / Н.П. Кузик, О.А. Боярова, І.М. Подольська //Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. – 2013. – Вип. 10(3). – С. 400-406.

2. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом Мінфіну України від 07.02.2013 № 73.

3. Про затвердження методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. №433.

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

*Дворнік Т.Б., студентка**

Мельянова Л.В., кандидат економічних наук, доцент

Успішне функціонування підприємств в сучасних умовах потребує підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності на підставі удосконалення управління виробництвом, створення конкурентоздатної продукції та залучення інвестицій. Для цього необхідно створити таку інформаційну систему, яка здатна задовольнити запити всіх зацікавлених користувачів для обґрунтування та прийняття управлінських рішень. Інструментом інформування користувачів виступає фінансова звітність.

Удосконалення інформаційного забезпечення процесів управління на основі фінансової звітності завжди було та й залишається одним із головних та пріоритетних напрямків наукових досліджень.

Методологічним і практичним проблемам формування фінансової звітності присвячені праці таких вітчизняних вчених як Ф.Ф. Бутинець, О.А. Боярова, Ю.А. Верига, С.Ф. Голов, В.М. Добровський, Г.Г. Кірейцев, Л.К. Сук та багатьох інших.

Метою статті є визначення особливостей складання фінансової звітності як джерела інформації для ефективного управління.

Концептуальна модель фінансової звітності, що відповідає вимогам міжнародних стандартів базується на взаємодії складових: меті фінансової звітності і формування у зв'язку з метою обліково-аналітичного забезпечення, принципах і якісних характеристиках фінансової звітності, концепції капіталу, яка забезпечує його відображення в частині формування, збереження капіталу та визначення прибутку.

Фінансова звітність – бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період. Метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства. Фінансова звітність повинна задовольняти потреби тих користувачів, які не можуть вимагати звітів, складених з урахуванням їх конкретних інформаційних потреб.

Склад фінансової звітності визначається національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Баланс – звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал. Звіт про фінансові результати – звіт про доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства. Звіт про рух грошових коштів – звіт, який відображає надходження і видаток грошових коштів у результаті діяльності підприємства у звітному періоді. Звіт про власний капітал – звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду. Примітки до фінансових звітів – сукупність показників і пояснень, яка забезпечує деталізацію і обґрунтованість статей фінансових звітів, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними положеннями (стандартами). Інформація за сегментами – розкриває і деталізує інформацію за звітними сегментами.

Фінансова звітність забезпечує інформаційні потреби користувачів щодо участі в капіталі підприємства; оцінки якості управління; оцінки здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання; забезпеченості зобов'язань підприємства; визначення суми дивідендів, що підлягають розподілу; регулювання діяльності підприємства; інших рішень.

Удосконалення принципів складання, змісту форм фінансової звітності, розробка шляхів розширення інформаційного змісту через її зближення з іншими видами звітності, можливість додаткового розкриття інформації забезпечить підвищення її інформативності для підвищення ефективності управлінських рішень.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ЦУКРОВОГО БУРЯКА

*Денищук А.В., студент**

Миськів Л.П., кандидат економічних наук, асистент

Функціонування сільськогосподарського підприємства пов'язане з виробництвом продукції та її реалізацією. Процес виробництва є однією із найскладніших ділянок облікової роботи, а тому потребує особливої уваги бухгалтерів, адже виробництво знаходиться в тісній взаємозалежності з витратами, оскільки це процес використання факторів виробництва, які втілюються в новоствореній продукції.

Вагомий внесок у дослідження питань обліку і аналізу витрат виробництва зробили такі вітчизняні і зарубіжні вчені-економісти, зокрема А. Апчорч, М. Т. Білуха, О.С. Бородкін, Ф.Ф. Бутинець, В. Ластовецький, Л.В. Нападовська, В. К. Радостовець, В.В. Сопко, М. Г. Чумаченко та інші науковці. Але окремі аспекти обліку витрат виробництва цукрового буряка недостатньо розглянуто науковцями, тому, дане питання потребує поглибленого дослідження.

Досліджуючи економічну сутність «витрати виробництва», можна зазначити, що на думку Волкової І. А. «витрати підприємства на виробництво являють собою важливий елемент відтворювального процесу первинної ланки та відтворюють у собі витрати підприємства на всі спожиті ресурси на виробництво продукції». З погляду Лень В.С. та Гливенко В.В. «витрати виробництва – сукупність витрат живої та уречевленої праці (засобів та предметів праці) на виробництво продукції».

Отже, з проведеного аналізу трактувань щодо визначення економічної сутності «витрати виробництва», варто зазначити, що їх думки різняться. З нашої точки зору, витрати виробництва – це комплекс фінансових, трудових, матеріальних та інших ресурсів підприємства понесених на виробництво будь-якої продукції, що веде до зменшення активів підприємства та збільшення зобов'язань. Отже, з'ясувавши економічну сутність «витрати виробництва», можна дослідити їх вплив на ведення бухгалтерського обліку по окремому виду продукції.

Облік надходження цукровик буряків за кожний день по заводу в цілому ведуть у "Відомості обліку надходження цукрових буряків". Прийняті цукрові буряки обліковують за місцями їх кагатування. Для цієї мети складають "Відомість обліку руху цукрових буряків в кагатах і приміщенні для зберігання". Передачу цукрових буряків на переробку оформляють "Актом про кількість переданих і перероблених цукровик буряків". Для визначення фактичних витрат матеріалів на виробництво застосовують методи документального оформлення відхилень від норм. Фактичні витрати буряків під час зберігання визначають тільки наприкінці кварталу. Велике значення для цукрової промисловості мають правильний облік та оцінка, побічної продукції, до якої відносять жом і мелясу.

Узагальнення виробничих витрат у системі рахунків бухгалтерського обліку синтетичних та аналітичних реєстрах залежить від форм та методів обліку, наявності та використання технічних засобів, кількості господарських підрозділів, їх внутрівиробничої організаційної структури. Однак, всі виробничі витрати обов'язково збираються на рахунок 20 "Виробничі запаси" або 234 "Допоміжне виробництво". Якщо облік витрат ведеться за журнально-ордерною формою обліку, то для цього застосовують журнал-ордер № 5. Прямі витрати відносяться на рахунок 20 безпосередньо з кредиту відповідних рахунків, а непрямі витрати - через рахунки: 91 "Загальновиробничі витрати", 39 "Витрати майбутніх періодів", 47 "Забезпечення майбутніх витрат і платежів". Після закінчення комплексу робіт, пов'язаних з підготовкою та освоєнням певного виду продукції, вирішується питання про списання витрат і включення їх у собівартість продукції, яка освоюється.

Отже, провівши дослідження обліку витрат виробництва цукрових буряків, нами уточнено сутність витрат виробництва та їх вплив на бухгалтерський облік, зокрема.

УДОСКОНАЛЕННЯ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*Дзигун А.А., студентка**

Шевчук К.В., кандидат економічних наук, доцент

У сучасних умовах господарювання одним з основних економічних чинників, що визначають прибутковість діяльності підприємства, є фінансовий результат. Доходи та витрати, що визначають фінансовий результат діяльності підприємства, є важливими об'єктами бухгалтерського обліку та контролю і потребують особливої уваги як на рівні підприємства, так і на макрорівні. У зв'язку з цим підвищується значення внутрішнього контролю в системі управління господарюючими суб'єктами, що спрямований на досягнення достовірності, зрозумілості та законності відображення в обліковому процесі і звітних даних показників щодо результативності діяльності підприємств.

Внутрішньогосподарський контроль, в ринкових умовах господарювання, є науково обгрунтованою системою активного спостереження, перевірки та впливу на результати діяльності суб'єкта господарювання. Саме такий вид контролю є важливим чинником ефективного управління процесами відтворення, що здійснюються для досягнення поставленої мети підприємницького формування.

Внутрішній контроль наявний на кожному підприємстві, проте його впровадження часто буває недостатньо ефективним. Важливим при цьому є чітке визначення суб'єктів та об'єктів внутрішньогосподарського контролю доходів підприємства від операційної діяльності. Господарські операції, що здійснюються в процесі формування доходу є об'єктами внутрішньогосподарського контролю. До складу об'єктів можна віднести: процес формування інформації про доходи операційної діяльності в системі управлінського обліку; господарські операції, пов'язані з виникненням доходу; діяльність посадових осіб, що здійснюється в ході цих господарських операцій.

При визначенні суб'єктів необхідно враховувати ряд особливостей: суб'єкт контролю повинен мати право на проведення контрольних заходів; суб'єкт контролю повинен володіти відповідними кваліфікаційними характеристиками, з метою компетентного проведення контрольних заходів; з метою встановлення чіткої відповідальності за результати контролю права та обов'язки суб'єкта контролю повинні бути закріплені документально.

Проблеми організації внутрішнього контролю на підприємстві часто заключаються не лише у відсутності комплексного характеру контрольних дій. Основною вимогою, що висувається до суб'єктів контролю з боку власників та управлінського персоналу є здійснення систематичного контрольного спостереження. Проте, внутрішній контроль, так і зовнішній повинен носити вибірковий характер. Це обумовлено низкою причин: контроль не розрахований на дослідження всіх операцій і сфер діяльності господарюючого суб'єкта, система контролю повинна бути ефективною, щоб зиск контролю не перевищував витрати на його здійснення.

Важливим є призначення на підприємстві окремих працівників-контролерів з наступним делегуванням їм контрольних функцій відповідно до їх компетенції та посадових обов'язків. Необхідно переглянути існуючі посадові інструкції на підприємстві з метою визначення реальних контрольних функцій. Паралельно з цим: зосередити увагу на розробці (чи включенні до існуючої) спеціальних форм управлінської звітності (внутрішньої звітності) щодо результатів контролю; визначити умови та терміни виконання контрольних заходів, відпрацювати координаційні зв'язки між суб'єктами контролю; проводити моніторинг дотримання вимог діючої системи контролю на підприємстві, а також аналіз результатів і ефективності здійснюваного контролю.

Отже, внутрішньогосподарський контроль є одним з важливих факторів, що визначає ефективність діяльності суб'єктів господарювання.

ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА

*Дзигун А.А., студентка**

Ярошинський В.М., кандидат економічних наук, доцент

Контроль є системою постійного спостереження і перевірки роботи підприємства, однією із основних функцій управління. Він використовується в цілях оцінки обґрунтованості прийнятих управлінських рішень, виявлення відхилення і несприятливих ситуацій, своєчасного інформування керівництва для ухвалення рішень по усуненню, зниженню ризиків його діяльності і управлінню ними. У сучасних умовах господарювання контроль може збалансувати та захистити інтереси держави, населення та суб'єктів господарювання, зокрема в частині обліку доходів.

Ефективність і надійність функціонування існуючої системи контролю потребує повнішого інформаційного забезпечення та подальшого вдосконалення.

Дослідженню питань контролю операцій з обліку доходів присвятили свої праці багато вчених, зокрема М. Т. Білуха, Г. В. Булкот, Н. Г. Виговська, Н. І. Дорош, Є. В. Калюга, Г. І. Кіндрацька, Р. О. Костирко, Л. В. Нападовська, В. С. Рудницький, Б. Ф. Усач, В. М. Яценко та інші.

Методичні прийоми контролю операцій з обліку доходів потребують застосування методів обстеження діяльності, об'єктів підприємства, визначення доходів, їх зіставлення з витратами та обґрунтування доходів на підставі розрахунково - економічних розрахунків.

При перевірці в першу чергу необхідно вивчити об'єкти діяльності, які формують доходи від операційної, інвестиційної і фінансової діяльності та надзвичайні доходи. Контролю підлягають: доходи від реалізації, інші операційні доходи, доходи від участі в капіталі, інші доходи, надзвичайні доходи та фінансові результати.

Основними завданнями організації контролю доходів діяльності підприємства є:

- забезпечення правильного визначення та достовірної оцінки доходів підприємства;
- дотримання положень облікової політики в частині обліку доходів;
- наявність доходів від здійснення господарської діяльності;
- встановити відповідність відображення сум доходів на рахунках бухгалтерського обліку, в облікових регістрах та звітності відповідно до наявних первинних документів;
- перевірити правильність оцінки доходів відповідно до вимог П(С)БО та ПКУ;
- правильного і повного документального оформлення і своєчасного відображення в регістрах обліку доходів та результатів діяльності;
- контролю за виконанням договорів про реалізацію продукції;
- контролю за правильним визначенням фінансового результату від звичайної діяльності з метою оподаткування;
- своєчасного одержання достовірної інформації про фінансові результати підприємства;
- контролю за рухом та наявністю прибутку на підприємстві;
- узагальнення інформації про наявність та рух нерозподіленого прибутку підприємства тощо.

Ефективність контролю операцій з обліку доходів на будь - якому підприємстві залежить від здатності вирішувати поставлені йому завдання і забезпечувати захист підприємства від можливих ризиків, незалежністю системи внутрішнього контролю в структурі управління цим самим підприємством. Отже, контроль є необхідною частиною діяльності кожного підприємства.

ОБЛІК І АУДИТ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ТА ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ

*Дигодюк І.О., студентка**

Макода С.Л., кандидат економічних наук, старший викладач

Будь-яка підприємницька діяльність зводиться до того, щоб отримати прибуток не залежно від виду діяльності. Прибуток є кінцевий фінансовий результат, який відображає перевищення доходів над витратами на підприємстві. Тому прибуток можна назвати головним критерієм для визначення ефективності господарської діяльності суб'єктів господарювання.

На формування прибутку впливають ряд факторів, які поділяють на зовнішні та внутрішні. До зовнішніх належать природно-кліматичні умови, коливання попиту та пропозиції, державне регулювання цін тощо, а до внутрішніх – собівартість продукції (товарів, робіт, послуг), обсяг реалізації продукції, швидкість обороту капіталу, конкурентоспроможність продукції та інші.

Залежно від формування та розподілу розрізняють такі види прибутку, як валовий прибуток, прибуток від операційної діяльності, прибуток від звичайної діяльності до оподаткування, чистий прибуток. Усі вони відображаються у фінансовій звітності підприємства, а саме у звіті про фінансові результати (звіт про сукупний дохід).

Валовий прибуток від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) визначається як перевищення чистого доходу від реалізації над собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг).

Прибуток від операційної діяльності вважається алгебраїчною сумою валового прибутку, іншого операційного доходу та операційних витрат за звітний період. Операційна діяльність – це основна діяльність підприємства, тобто діяльність, яка пов'язана з виробництвом або реалізацією товарів, робіт, послуг, визначена статутом при створенні підприємства і забезпечує основну частку його доходу, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю

Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування розраховують як сума прибутку від операційної діяльності підприємства, його доходу від участі в капіталі, суми інших фінансових доходів, суми інших доходів підприємств за мінусом фінансових витрат, втрат підприємства від участі в капіталі та інших витрат.

Чистий прибуток підприємства це сума прибутку підприємства після сплати податку на прибуток.

Для обліку і узагальнення інформації про фінансові результати призначено рахунок 79 «Фінансові результати». Для узагальнення інформації про формування і використання фінансових результатів господарської діяльності підприємства використовується рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)». По кредиту рахунку відображається збільшення прибутку від усіх видів діяльності, по дебету – збитки та використання прибутку.

Нерозподілений прибуток - це частина чистого прибутку підприємства, що залишається після його розподілу і використання на інвестиційні потреби, формування внутрішніх цільових грошових фондів, або безпосередньо на фінансування поточних витрат.

СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОЦІНКА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

*Діденко В.В., студент**

Литвиненко В.С., кандидат економічних наук, старший викладач

Сучасне економічне зростання пов'язане перш за все з науково–технологічним розвитком та інтелектуалізацією основних факторів виробництва. Тому питання формування та оцінки інтелектуального капіталу є актуальним, оскільки застосування інтелектуальних ресурсів є важливим фактором забезпечення конкурентоспроможності як аграрного підприємства, так і країни в цілому.

Грунтовні дослідження щодо сутності інтелектуального капіталу були проведені американськими дослідниками Т. Стюартом, Л. Едвінсоном та М. Мелоуном. Серед вітчизняних вчених заслуговують наукові праці О. Бутнік–Сіверського, С. Ілляшенко, Л. Курило, О. Кендюхова, А. Чухно та ін.

Слід відмітити, що складовою інтелектуального капіталу є інтелектуальна власність. Її сутність полягає у визначенні права володіння об'єктами інтелектуальної діяльності (продуктами інтелектуальної праці) та дає право розпоряджатися ними. Воно закріплює приналежність права власності на цей об'єкт у формі державної, приватної та колективної власності.

У науковій літературі інтелектуальний капітал розглядається щонайменше як вид капіталу [1], як нематеріальні активи [2], як результат [3], як величина капіталізованого наднормативного прибутку [4] та ін.

Сутність інтелектуального капіталу, як одного із видів капіталу, полягає у можливості його залучення до процесу кругообігу, де здійснюється його інвестування, виробниче споживання та забезпечується додаткова вартість. Крім того, в основі інтелектуального капіталу лежать юридичні права, або права згідно укладених договорів, що свідчить про відсутність фізичної субстанції у них.

Підсумовуючи різні підходи до дослідження категорії «інтелектуальний капітал», вважаємо що його можна трактувати як капіталізацію знань, які є об'єктом інтелектуальної власності. Тому у вузькому розумінні під інтелектуальним капіталом слід розуміти сукупність знань і здібностей, які стимулюють появу нових ідей, технологій, новацій та здатні приносити економічну вигоду. У широкому розумінні інтелектуальний капітал – це вартісна оцінка продукту інтелектуальної діяльності, які створені або придбані суб'єктами господарювання для отримання прибутку та задоволення потреб суспільства.

Важливим питанням є оцінка інтелектуального капіталу, тобто визначення його вартості. За ознакою можливості визначення розміру (величини) вартості, інтелектуальний капітал може оцінюватися (визначатися) прямим (витратним) методом (безпосередньо, відповідно до кошторису) та оцінюватися (визначатися) експертним методом.

Отже, в сучасних умовах в теорії та практиці бухгалтерського обліку постає необхідність в оцінці та обліковому відображенні інтелектуального капіталу та його складових. Це дозволить враховувати інтелектуальний капітал у формуванні вартості підприємства та забезпечить прийняття стратегічних управлінських рішень.

Список використаної літератури:

1. Волков О.І. Економіка та організація інноваційної діяльності: підруч., третє видання / О.І. Волков, М.П. Денисенко, А.П. Гречан. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 662 с.
2. Кендюхов О. Гносеологія інтелектуального капіталу / О. Кендюхов // Економіка України. – 2003. – №4. – С. 28–33.
3. Євсєєв А. Методологічні аспекти оцінки вартості інтелектуального капіталу/ А Євсєєв // Економіка промисловості. – 2012.– №3–4 (59–60). – С. 336–345.
4. Ступнікер Г. Формування і оцінка інтелектуального капіталу підприємства / Г. Ступнікер // Економічний аналіз.– 2010.– №5.– С.189–191.

ОБЛІК І АУДИТ ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

*Довгошия А.А., студентка**
Колеснікова О.М., кандидат економічних наук, доцент

Більшість операцій, що відбуваються на підприємстві, пов'язані з придбанням, виробництвом і продажем товарів та послуг, і, у зв'язку з цим, оплатою та одержанням грошових коштів. Оскільки грошові кошти мають здатність обертатись, ступінь ризику помилок в обліку та контролю на цій ділянці обліку досить великий. Тому важливим завданням є організація обліку і аудиту грошових коштів з метою забезпечення мінімальних гарантій для користувачів фінансової звітності щодо достовірності, реальності, повноти і законності наведеної інформації про неї.

Вказані обставини вимагають подальшого дослідження особливостей обліку операцій з грошовими коштами і внесення, на цій основі, пропозицій по удосконаленню обліку та аналізу господарської діяльності підприємства.

Дослідженню питань обліку, аудиту та аналізу грошових коштів присвячені праці відомих вітчизняних та зарубіжних економістів, зокрема, С.Л. Берези, М.Т. Білухи, Ф.Ф. Бутинця, Ю.А. Вериги, С.Ф. Голова, Н.Г. Горицької, О.М. Губачової, Г.Г. Кірейцева, М.В. Кужельного, Н.М. Малюги, Є.В. Мниха, Л.В. Нападовської, В.О. Озерана, М.С. Пушкаря, В.В. Сопка, Б. Коласса, М.Р. Метью, В.В. Палія, М.Х.Б. Перера, Я.В. Соколова, Е.С. Хендріксена, Г. Шілінглоу та інших.

Готівка (готівкові кошти) - грошові знаки національної валюти України - банкноти і монети, які є дійсними платіжними засобами. Платежі готівкою підприємств, підприємців та фізичних осіб за реалізовану продукцію (товари, виконані роботи, надані послуги) і за операціями, які безпосередньо не пов'язані з реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг) та іншого майна, становлять готівкові розрахунки. Сума фактично одержаних готівкових коштів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і позареалізаційних надходжень становить готівкову виручку.

До касових операцій відносять операції підприємств між собою та з підприємцями і фізичними особами, що пов'язані з прийманням та видачею готівкових коштів при проведенні розрахунків через касу підприємства. Касові операції здійснюються відповідно до "Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні", затвердженого Постановою Правління Національного банку України 15 грудня 2004 р. № 637.

Грошові кошти є головною складовою всіх фінансових операцій підприємства. Вони беруть участь в забезпеченні всіх видів господарської діяльності, зокрема, фінансових операцій. Внаслідок кругообігу господарських засобів між підприємствами виникають відносини, які називаються розрахунками. Розрахунки можуть здійснюватися в готівковій та безготівковій формі, а безготівкові розрахунки поділяються на товарні та нетоварні. Грошові обороти, як готівкові так і безготівкові органічно пов'язані між собою і переходять з однієї форми в іншу.

Для ефективного використання наявних коштів підприємству потрібно правильно організувати їх облік, тому обов'язковим є виконання завдань бухгалтерського обліку грошових коштів.

Діяльність підприємства, як правило, починається з обліку наявності та руху грошей. Для обліку коштів у плані рахунків виділено такі рахунки: 30 "Готівка", 31 "Рахунки в банках", 33 "Інші кошти". Це активні рахунки, за дебетом яких відображають наявність та збільшення грошових коштів, а за кредитом - їх зменшення.

Облік грошових коштів має забезпечити їх збереження, а також давати інформацію для правильного і раціонального використання та недопущення порушень касової дисципліни.

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ДЕБІТОРАМИ

*Довгошия Т.А., студентка**
Колеснікова О.М., кандидат економічних наук, доцент

В умовах ринку надзвичайно важливе значення в забезпеченні ефективності функціонування підприємств має раціональна організація здійснення розрахункових операцій. Прискорення оборотності грошових коштів – один з важливих шляхів поліпшення фінансового становища виробничих господарюючих суб'єктів. Введення в дію національних стандартів бухгалтерського обліку в Україні зумовило принципово новий підхід до обліку дебіторської заборгованості.

Згідно П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату.

Керуючись вимогами П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» всі підприємства (крім бюджетних) в бухгалтерському обліку повинні відображати інформацію про дебіторську заборгованість окремо по двох видах:

1. довгострокова дебіторська заборгованість;
2. поточна дебіторська заборгованість.

Дебіторська заборгованість є поточною при наявності наступних ознак:

1. виникнення її під час нормального операційного циклу;
2. погашення в межах 12 місяців з дати балансу.

Дебіторами називаються юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів, оцінених у грошовому вимірнику. Дебіторською вважається заборгованість, яка виникає в ході взаємовідносин підприємства з економічними агентами (юридичними і фізичними) і належить даному підприємству на певну дату. Боржники зобов'язані погасити дебіторську заборгованість на основі укладених між економічними агентами договорів.

Відповідно до П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» активом можна вважати лише таку заборгованість, за якою існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод та може бути достовірно визначена їх сума. Тобто економічні вигоди (гроші) підприємство отримає, якщо боржник не відмовиться від оплати і погашення боргу в установлені строки позовної давності (3 роки).

У балансі дебіторська заборгованість показується загальною сумою за чистою реалізаційною вартістю (сума заборгованості за продукцію (роботи, послуги) за мінусом резерву сумнівних боргів).

Резерв сумнівних боргів нараховується з метою покриття не повернутих дебіторами з різних причин сум заборгованості (банкрутство, закриття за рішенням суду, форс-мажорні обставини – не передбачувані, непереборні перешкоди (війни, блокади, страйки, стихійні лиха, техногенні катастрофи).

Сума резерву відображається у звіті про фінансові результати у складі інших операційних витрат. Списання безнадійної дебіторської заборгованості за продукцію, роботи, послуги проводиться за рахунок використання резерву сумнівних боргів.

Безнадійною вважається заборгованість, відносно якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув термін позовної давності.

Отже, проблема обліку дебіторської заборгованості полягає в тому, щоб не допустити прострочення термінів платежу та доведення заборгованості до стану безнадійної. Правильно організований бухгалтерський облік повинен мати таку систему рахунків, яка б достатньою мірою відображала і характеризувала всю господарську діяльність з вимушеною конкретизацією.

Список використаної літератури:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» // Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.99 № 237. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>
2. Фінансовий облік: навч. посібник / А. Шот, С. Нікшич. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 236 с.
3. http://www.rusnauka.com/18_APSN_2014/Economics/7_172530.doc.htm

НЕПРЯМИЙ МЕТОД ОБЛІКУ РУХУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ЇХ У ЗВІТНОСТІ

*Дойков Д.В., студент**

Боярова О.А., кандидат економічних наук, доцент

Звіт про рух грошових коштів — це звіт, який відображає надходження і вибуття грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

За непрямим методом чистий фінансовий результат діяльності підприємства коригується відповідно до впливу операцій негрошового характеру; будь-яких відрахувань або нарахувань минулих чи майбутніх надходжень грошових коштів, що відносяться до операційної діяльності; будь-яких відрахувань або нарахувань минулих чи майбутніх виплат грошових коштів, що відносяться до операційної діяльності; статей доходу або витрат, пов'язаних із рухом грошових коштів від інвестиційної чи фінансової діяльності.

При непрямому методі базовий показник – фінансовий результат від діяльності звітного періоду до оподаткування – коригується на зміни в сумі залишків виробничих запасів, дебіторської і кредиторської заборгованості, що відбулися за рік в результаті операційної діяльності, а також зміни доходів і витрат майбутніх періодів, обороти не грошових статей (амортизація необоротних активів, курсові різниці) та інших статей фінансової звітності, пов'язаних з рухом коштів від інвестиційної та фінансової діяльності.

Непрямий метод складання Звіту про рух грошових коштів є простим, тому що він побудований на максимальному застосуванні вже підготовлених показників Балансу, Звіту про фінансові результати та реєстрів бухгалтерського обліку.

Переваги і недоліки непрямого методу складання Звіту про рух грошових коштів наведено у таблиці 1:

Таблиця 1 Переваги і недоліки прямого методу складання Звіту про рух грошових коштів

Переваги	Недоліки
Прибуток звітного періоду відображається у першому рядку звіту, і цей звіт охоплює всі ресурси підприємства,	Висока трудомісткість при складанні аналітичного звіту зовнішнім користувачем
Дає зрозуміти, як рух грошових коштів впливає на формування прибутку	Необхідність залучення внутрішніх даних бухгалтерського обліку (головна книга)
Переваги непрямого методу в порівнянні з прямим полягає в наявності інформації про відмінність між сумами чистого доходу і грошових коштів	Застосування доцільне тільки при використанні табличних процесорів
Розрахунки за непрямого методу можуть являти велику цінність з аналітичної точки зору, оскільки вони показують співвідношення руху коштів і господарської діяльності підприємства в цілому	

Список використаної літератури:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013.р. № 73. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

2. Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 №433 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=382859&cat_id=29353

3. Хом'як Р.Л. Удосконалення методики складання звіту про рух грошових коштів у системі інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень / Р.Л. Хом'як, І.Л. Цюцяк, А.Л. Цюцяк // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – Львів: Львівська політехніка, 2007. – Вип. 577. – 506 с.

ФОНД ОПЛАТИ ПРАЦІ, ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ

*Дуборез Л.А., студентка**

Мельниченко І.В. кандидат економічних наук, доцент

В сучасних умовах розвитку ринкової економіки й вдосконалення управління, виробки нової стратегії розвитку підприємств посилюється роль та значення системи бухгалтерського обліку. Одним з найбільш складних участків бухгалтерського обліку є облік використання фонду оплати праці.

Фонд оплати праці (ФОП) — сума коштів, яка створюється на підприємстві для оплати праці всіх категорій персоналу і включається до собівартості продукції.

Формування фонду оплати праці на сучасному підприємстві здійснюється відповідно до кількості працівників, які беруть участь у виробничому процесі, рівня їхньої кваліфікації, трудової участі, повноважень, рівня оплати праці тощо. При цьому обов'язково враховуються вимоги законодавства, які регламентують величину мінімальної заробітної плати, оплату відпусток, понадурочних годин, роботи в нічний час, святкових та неробочих днів, виплату допомоги з тимчасової непрацездатності тощо.

Міністерство статистики України у 2004 р. затвердило Інструкцію зі статистики заробітної плати, у якій визначило поняття фонду оплати праці та його структури і види виплат, які належать до фонду основної заробітної плати, фонду додаткової заробітної плати та інших заохочувальних та компенсаційних виплат.

Завданнями аналізу використання фонду оплати праці (ФОП) є визначення правильності витрачання коштів на оплату праці, виявлення впливу факторів, встановлення правильності співвідношення темпів зростання продуктивності праці й середньої заробітної плати.

У процесі аналізу ефективності використання ФОП підприємства необхідно зіставити темпи зростання його та середньої заробітної плати з основними показниками, які характеризують темпи зростання кінцевих результатів діяльності підприємства, таких як обсяг виробництва та реалізації продукції, витрати на 1 гривню товарної продукції; прибутку; рентабельності та ін. Перевищення темпів росту ФОП та середньої заробітної плати при зіставленні з указаними показниками свідчить про неефективне використання коштів на оплату праці.

Інструкція зі статистики заробітної плати дає повний перелік виплат, які входять до складу фонду оплати праці, проте через недостатню аналітичність інформації та відсутність детального групування її інформація недостатньо задовольняє потреби системи управління підприємств. Для вирішення поставленого питання необхідно розробити класифікацію виплат для кожного виду фонду оплати праці окремо, яка детальніше розкриватиме сутність та характер виду виплат, які підприємства відносять до того чи іншого виду витрат на оплату праці.

Також важливим є планування трудових показників, що забезпечить формування соціальної відповідальності адміністрації підприємства перед своїми працівниками і суспільством. Від якості планування трудових показників залежить соціальна ефективність трудової, кадрової, соціальної політики, яка здійснюється на підприємстві.

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОБЛІКУ І ВИКОРИСТАННЯ ФОНДУ ОПЛАТИ ПРАЦІ

*Дуборез Л.А., студентка**
Германчук Г.О., старший викладач

Одним з основних об'єктів бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту є розрахунки з оплати праці. Актуальність даної теми була високою завжди, оскільки саме робітники, їх творчий підхід до праці, високий професіоналізм та майстерність забезпечують необхідне зростання продуктивності праці, якості послуг та продукції підприємства, а відповідно і досягнення цільових господарських та фінансових показників діяльності.

Оплата праці - це будь-який заробіток, обчислений, як правило, у грошовому виразі, що його за трудовим договором власник або вповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану роботу або надані послуги [1].

Вітчизняна теорія і практика оплати праці базується здебільшого на фіксованих тарифних ставках і є недостатньо ефективною. Альтернативою може бути досвід розвинених країн, що використовують досить широко індивідуальні моделі оплати праці, гнучкі багатofакторні системи заохочення працівників[2].

Цікавою для економіки України є система матеріального стимулювання США. Вона побудована так, що фіксована заробітна плата може тільки зростати і ніколи не зменшуватися.

У наш час в американських компаніях система матеріального стимулювання знаходить нові форми, поступово відмовляючись від діючої системи оплати праці у вигляді: погодинної заробітної плати робітників; річного жалування службовців і одноразової винагороди керівників. В американських компаніях заробітна плата окремо взятого працівника визначається на основі стажу роботи на певному підприємстві, досвіду, рівня кваліфікації протягом більше ніж 50 років і зарекомендувала себе як ефективний механізм для підтримки внутрішнього і зовнішнього паритету.

Гнучкі системи оплати праці в США засновані на участі робітників у прибутках підприємства, розподілі доходів та індивідуалізації заробітної плати. Індивідуалізація заробітної плати, заснована на оцінці заслуг, за якою тарифний оклад має три ступені ставок: мінімум, середня і максимум, в останні роки в США набула широкого поширення. Рух ставок від мінімуму до середньої відбувається на основі стажу роботи, від середньої до максимуму – на основі результатів роботи за визначений період, при цьому збільшення до заробітної плати здійснюється за заслуги. Рух ставок усередині вилки тарифу чи окладу здійснюється на базі порівняння фактичних показників виконання роботи за визначений період із установленими нормативами.

Отже, задля раціонального використання фонду оплати праці, необхідно підвищувати продуктивність праці. Насамперед, провести комплексний аналіз ефективності використання трудових ресурсів, який полягає в дослідженні системи взаємопов'язаних показників їх раціонального використання, вивченні впливу основних зовнішніх та внутрішніх чинників на рівень продуктивності праці, виявленні резервів її підвищення й розробці заходів, спрямованих на зменшення негативного впливу внутрішніх чинників.

Також необхідно аналізувати досвід країн із розвинутою ринковою економікою та найбільш ефективні системи обліку та використання фонду оплати праці впроваджувати в Україні. Застосовувати нові заходи щодо стимулювання працівників до більш продуктивної праці. При розрахунку заробітної плати слід враховувати стаж, професійний розряд і результативність праці робітника.

Список використаної літератури:

1. Завіновська Г.Т. Економіка праці. Навчальний посібник. К: КНЕУ. 2000 - 200 с.
2. Гриньова В.М., Шульга Г.Ю. Економіка праці та соціально-трудові відносини: Навч. посіб. — К.: Знання, 2010. — 310 с. — (Вища освіта XXI століття).

ОБЛІК ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

*Дудніченко А.О., студент**
Гуренко Т.О., кандидат економічних наук, доцент

Суми податкового зобов'язання з ПДВ не сплачують до бюджету сільськогосподарські підприємства, які зареєстровані суб'єктами спецрежиму з податку на додану вартість (ПДВ). Такі суми акумулюються на спеціальних рахунках для подальшого відшкодування сум ПДВ, сплачених постачальникам (нарахованих) на вартість виробничих факторів або з іншою виробничою метою.

Суми ПДВ за операціями з постачання молока, худоби, птиці власного виробництва, а також молокопродуктів, молочної сировини і м'ясопродуктів також не сплачуються у бюджет, а скеровуються підприємствами для підтримки власного виробництва тваринницької продукції. Для цього не потрібно реєструватися суб'єктами спецрежиму з ПДВ. Такий прядок оподаткування вказаних операцій прямо передбачений п. 209.18 Податкового Кодексу України (ПКУ) для усіх підприємств, що здійснюють вищевказані операції, але не зареєстровані як суб'єкти спецрежиму з ПДВ.

У сфері сільського та лісового господарства і рибальства суб'єктами спецрежиму з ПДВ відповідно до «Порядку акумулювання сільськогосподарськими підприємствами сум податку на додану вартість на спеціальних рахунках, відкритих у банках та/або органах, які здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів», затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2011 р. № 11., у банках відкриваються спецрахунки. Відповідно до п. 209.2 ст. 209 ПКУ сума ПДВ, нарахована сільськогосподарським підприємством на вартість поставлених ним сільськогосподарських товарів не підлягає вилученню до державного бюджету і залишається в розпорядженні підприємства для відшкодування суми податку сплаченої постачальнику на вартість виробничих факторів, а при наявності залишку – для інших виробничих цілей. Але, у зв'язку з передбаченням втрати чинності ст. 209 ПКУ з 1 січня 2018 р. сума сільгосппідприємством має бути перерахована на поточний рахунок сільгосппідприємства-платника ПДВ.

Для сільгосппідприємств ПКУ передбачає три механізми справляння ПДВ: загальний режим справляння ПДВ, спеціальний режим справляння ПДВ для сільгосппідприємств-спецрежимників та особливості справляння ПДВ для переробних підприємств.

Сільськогосподарським вважається підприємство, основною діяльністю якого є «постачання вироблених (наданих) ним сільськогосподарських товарів/послуг на власних або орендованих виробничих потужностях, а також на давальницьких умовах, в якому питома вага вартості таких товарів/послуг становить не менш як 75 % вартості всіх товарів/послуг, поставлених протягом попередніх 12 послідовних звітних податкових періодів сукупно, з урахуванням особливостей, передбачених для новоутвореного підприємства». З метою розрахунку такої питомої ваги до складу основної діяльності сільгосппідприємства не включаються оподатковувані операції з постачання капітальних активів, що перебували у складі його основних засобів не менше, ніж 12 послідовних звітних податкових періодів сукупно, якщо такі операції не були постійними та не становили окремої підприємницької діяльності.

Згідно «Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість, затверджене наказом Міндоходів» від 16.01.2014 р. № 26 (розділ VI), реєстрація сільгосппідприємств як суб'єктів спецрежиму з ПДВ здійснюється у реєстрі суб'єктів спеціального режиму оподаткування, крім відомостей, передбачених для реєстрації платників ПДВ на загальних підставах. Повинен міститися перелік видів діяльності такого сільськогосподарського підприємства, на які поширюється дія спеціального режиму оподаткування діяльності у сфері сільського та лісового господарства, а також рибальства, та дата внесення запису про такі види діяльності.

Останнім часом відбуваються суттєві зміни в обліку ПДВ для сільськогосподарських підприємств, що потребує й постійного вивчення.

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ВІД ВОЛОДІННЯ ВЛАСНІСТЮ У ФРАНЦІЇ

*Дудніченко А.О., студент**

Слесар Т.М., кандидат економічних наук, доцент

Значні доходи приносять до бюджету Франції податки на власність. Оподатковуванню підлягають майно, майнові права і коштовні папери, що знаходяться у власності на 1 січня. До майна відносяться будинки, промислові і сільськогосподарські підприємства, рухоме майно, акції, облігації і т.д. Деякі види майна цілком або частково звільнені від цього податку, зокрема, майно для використання в рамках професійної діяльності, окремі види сільськогосподарського майна, предмети старовини, художні і колекційні вироби.

В Франції існують особливі правила оподаткування доходів, отриманих від операцій з нерухомістю, з цінними паперами й іншим рухомим майном.

Так, прибуток, отриманий у результаті продажу за високою ціною нерухомого майна, включається в доход, що підлягає оподатковуванню в році фактичного продажу. Але при цьому від податку звільнюються доходи, отримані від продажу основного житла, від першого продажу житла, а також від продажу житла, що знаходиться у власності не менш 32 років.

Різна ставка податку застосовується в залежності від терміну, протягом якого будинок знаходився у власності в продавця. Ставка максимальна, якщо цей термін менш двох років. Далі ставка скорочується до нуля в залежності від терміну.

Прибуток, отриманий від операцій з цінними паперами, включаючи сертифікати на акціонерні права, обкладається за ставкою 16%. Податок стягується в тому випадку, якщо щорічний розмір доходів від них перевищує визначену межу, що переглядається досить часто. На початку 90-х років оподаткування починалося із суми 307,6 тис. франків.

Податок на власність носить прогресивний характер.

Вартість майна, франки	Податкова ставка, %
До 4260000	0
Від 4 260 001 до 6920000	0,5
Від 6 920 001 до 13 740 000	0,7
Від 13 740 001 до 21 320 000	0,9
Від 21 320 001 до 41 280 000	1,2
Понад 41 280 000	1,5

Прибуток, отриманий від операцій з рухомим майном, відмінним від цінних паперів, обкладається податком, якщо вона є наслідком угоди на суму понад 20 тис. франки. Маються три ставки податку: 4,5%, 7% — для предметів мистецтва і 7,5% — для угод з дорогоцінними металами.

При цьому сума прибуткового податку і податку на власність не повинна перевищувати 85% усього доходу.

Список використаної літератури:

1. Податкова система у Франції, 2-ге видання. // Інформаційні і навчальні матеріали (Російсько-французька серія). — 1993. — № 2. — С.35
2. Ткаченко Н. М. Податкові системи країн світу та України. Облік і звітність: [навч.-метод. посібник] / Ткаченко Н. М., Горова Т. М., Льєнко Н. О. ; [під заг. ред. Н. М. Ткаченко]. — К. : Алерта, 2004. — 554 с.
3. Воронко Н.М. Облік у зарубіжних країнах : [навч.-метод. посібник] / Воронко Н.М — К. : Алерта, 2006. — 329 с.

ВІДОБРАЖЕННЯ ПДВ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ

*Дудніченко А.О., студент**
Германчук Г.О., доцент, старший викладач

Правильність документального оформлення і відображення в обліку розрахунків за податком на додану вартість (далі – ПДВ) і надалі залишається досить складною ділянкою обліку. Особливої актуальності ці питання набули із введенням у дію змін до Податкового кодексу України (далі - ПКУ)[1].

Метою дослідження є висвітлення проблем відображення ПДВ у звітності.

Особливістю заповнення Декларації з податку на додану вартість, що вона заповнюється тільки за звітний період без наростаючого підсумку з початку року. За періодичністю подання її поділяють на щомісячну або щоквартальну, за формою - повну або скорочену.

Розділ I «Податкові зобов'язання» відображаються загальні податкова декларація з ПДВ уточнюючий розрахунок податкових зобов'язань з ПДВ у зв'язку з виправленням самостійно виявлених помилок Податкова звітність з податку на додану вартість копії записів у реєстрах виданих та отриманих ПН в електронному вигляді розрахунок податкових зобов'язань, нарахованих отримувачем послуг, не зареєстрованим як платник ПДВ, які постачаються нерезидентами, у тому числі їх постійними представництвами, не зареєстрованими платниками, на митній території України 215 обсяги постачання звітного періоду, які оподатковуються за основною ставкою, за нульовою ставкою, звільнені від оподаткування відповідно до ст. 197 розділу ПКУ, тимчасово звільнені від оподаткування відповідно до підрозділу 2 розділу XX ПКУ, звільнені від оподаткування відповідно до міжнародних договорів (угод), та обсяги постачання, що не є об'єктом оподаткування відповідно до ст. 196 розділу V ПКУ, та ті, що не оподатковуються у зв'язку з визначенням місця постачання послуг за межами митної території або постачання послуг за межами митної території України, коригування податкових зобов'язань.

До розділу II «Податковий кредит» (рядки 10-15 декларації) включаються обсяги придбання (виготовлення, будівництва, спорудження) з податком на додану вартість або без податку на додану вартість товарів (послуг), основних фондів на митній території України, імпортованих товарів, отриманих на митній території України від нерезидента послуг з метою їх подальшого використання у межах господарської діяльності платника податку, а також тих, які не призначаються для їх використання у господарській діяльності [2].

Розділ III «Розрахунки за звітний період» передбачає визначення різниці між сумою податкових зобов'язань і податкового кредиту. Якщо в результаті отримано позитивне значення, то заповнюється рядок 18 декларації, від'ємне значення – рядок 19 декларації. Залишок від'ємного значення включається до складу податкового кредиту наступного податкового періоду (відображається у рядку 24 декларації поточного звітного (податкового) періоду та переноситься до рядка 21.2 декларації наступного звітного (податкового) періоду).

Отже, документування операцій з ПДВ та відображення їх у звітності – складний процес та потребує достатньої уваги, знань та умінь для правильної обробки первинного документа з моменту надходження документа на підприємства до подання звіту до контролюючих органів. Декларація має достовірно та правдиво відображати діяльність платника податків відповідно до даних фінансового та податкового обліку. Відповідність податкової звітності якісним характеристикам дасть змогу податковим органам отримати інформацію щодо своєчасності й повноти виконання зобов'язань перед бюджетом.

Список використаної літератури:

1. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи від 28.12.2014 № 71-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/71-19>
2. Юрченко К. Бюджетне відшкодування ПДВ / К. Юрченко // Податки та бухгалтерський облік. – 2006. – № 91(962). – С. 61.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ

*Дулєна А.М., студентка**
Ярошинський В.М., кандидат економічних наук, доцент

Стан обліку оплати праці працівників потребує впровадження заходів щодо удосконалення. Існує необхідність у ретельному виборі напрямків удосконалення оплати праці з метою створення ефективної системи розрахунків.

Одним з важливих питань реформування бухгалтерського обліку заробітної плати є вдосконалення аналітичного обліку, оскільки дані аналітичного обліку відіграють важливу роль, характеризуючи розміщення та склад персоналу за місцями його використання, відпрацьований і невідпрацьований час, обсяг продукції, виконання норм продажів, фонд заробітної плати і його структуру.

Удосконалення організації оплати праці на підприємствах має будуватися на оптимізації тарифного регулювання заробітної плати, до якої належать: удосконалення тарифної системи; запровадження гнучких форм і систем оплати праці; розроблення внутрішньовиробничих тарифних умов оплати праці; удосконалення мотиваційного механізму оплати праці; обґрунтування вибору найефективніших форм і систем оплати; колективне регулювання заробітної плати.

Здійснюючи побудову або удосконалення організації обліку оплати праці, підприємства мають підходити до цього питання обґрунтовано, враховуючи доцільність, використовуючи результати наукових досліджень, передового досвіду.

Розробляючи внутрішні документи (положення про оплату праці, преміювання тощо), необхідно: розширювати практику персоніфікації ставок і окладів; враховувати галузеві особливості; розширити перелік факторів та критеріїв преміювання.

Правильний облік оплати праці, розподіл її за сферами виробництва, а також своєчасний аналіз дають можливість виявити нові резерви в підвищенні оплати кожного працюючого.

На сьогоднішній день дуже широко використовуються засоби обчислювальної техніки. Відмінною їх особливістю є можливість складання в автоматичному режимі, узагальнюючих облікову інформацію в розрізах, необхідних для управління, контролю, аналізу та складання бухгалтерської звітності. Можливість більш надійної обробки зумовлена тим, що комп'ютерний спосіб обробки облікової інформації вимагає формального та чіткого опису облікових процедур у вигляді алгоритмів, що впорядковує порядок виконання обов'язків працівниками обліку.

Дуже важливо відображати економічно достовірну та обґрунтовану інформацію про виконання нормативів та динаміку показників про працю, нагляд за дотриманням співвідношення росту продуктивності праці та заробітної плати, за зменшенням невиробничих витрат скритих та явних збитків робочого часу, стимулювання праці на підприємстві. На основі цієї інформації здійснюється контроль за виконанням робочого часу на підприємстві, впровадження прогресивних методів праці, дотриманням правильного співвідношення між ростом продуктивності праці та заробітної плати.

Одним із напрямів удосконалення системи ведення бухгалтерського обліку є зменшення кількості документації завдяки впровадженню багатоденних і накопичувальних документів, використання типових міжвідомчих форм, пристосованих до використання обчислювальної техніки. Подальше реформування заробітної плати має здійснюватися шляхом підвищення ціни робочої сили, встановлення рівноцінних умов відтворення робочої сили незалежно від форм власності; підвищення мінімальної заробітної плати, удосконалення механізму державно-договірного регулювання заробітної плати.

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В НОРВЕГІЇ

*Єсипчук М.М., студент**

Слесар Т.М., кандидат економічних наук, доцент

Норвегія – країна, яка має континентальну облікову систему, якій притаманна висока залежність від банківської системи і держави: тісні виробничі зв'язки з банками; детальний юридичний регламент обліку і звітності; орієнтація обліку і звітності на інтереси державного управління оподаткуванням; макроекономічне планування (сильний вплив ЄС);

Методи оцінки статей балансу, які відображаються в обліку в зарубіжній валюті в національній обліковій системі Норвегії мають такі значення, як:

- курс іноземної валюти на дату складання балансу за всіма засобами і зобов'язаннями – практикується більшістю компаній.

Облікова система на національному рівні характеризується певним комплексом показників, головними з яких є:

1. наявність і використання розвинутої системи національних бухгалтерських стандартів;
2. національний план рахунків;
3. система організації бухгалтерського обліку в масштабі підприємства;
4. методологія визначення кінцевого фінансового результату роботи підприємства .

Фінансовий контроль проводить «Рахункова палата Норвегії», відповідає за перевірку фінансової звітності центрального уряду і всіх рахунків, що подаються установами центрального уряду та іншими органами влади.

Щодо методів списання обліку запасів в Норвегії використовуються :

1. Вартість менша за попередню – встановлюється законом;
2. Метод ФІФО – практикується незначною кількістю компаній;
3. Метод середньозваженої собівартості - практикується незначною кількістю компаній;

Кредиторську та дебіторську заборгованість оцінюють за курсом на кінець періоду. Курсові різниці групують за термінами заборгованості та валютами. Позитивний результат такого групування повинен трактуватися як відстрочений кредит в складі доходів, які підлягають розподілу протягом декількох років; негативний результат (збиток) - списується за рахунок збитків та прибутків.

Норвегія здійснила переклад Міжнародних стандартів фінансової звітності національною мовою і використовує таким чином, що національні стандарти підготовлені з використанням Міжнародних стандартів фінансової звітності і відповідають їх вимогам і принципам, але деякі можуть дати більший або менший вибір методів чи підходів.

Різні джерела фінансування також можуть вплинути на побудову системи бухгалтерського обліку в Норвегії. Якщо фінансування компанії здійснюється через фондові біржі то якість бухгалтерської інформації, що публікується, буде вищою, ніж у разі, коли фінансування надходить за приватними угодами

Норвегія входить в Організацію економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Мета якої – сприяти економічному розвитку країн-членів організації шляхом надання консультативної допомоги по широкому спектру проблем, таких як, наприклад, проблема упорядкування валютних курсів.

Щодо стану економіки, в національній системі обліку Норвегії створюються особливо сприятливі умови для фірм та найменш сприятливі для держави, що викликає необхідність активізації національної економіки на зовнішньому ринку та рядом інших економічних умов, в першу чергу пов'язаних із зайнятістю та військовими асигнуваннями.

ФОРМИ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ

*Жданова К.К., студентка**

Венгерук Н.П., кандидат економічних наук, доцент

Актуальність питань розвитку і поглиблення безготівкових розрахунків між суб'єктами господарювання як в Україні, так і за її межами обумовили вибір теми даного наукового дослідження. Головною метою написання тези є вивчення основних форм безготівкових розрахунків, що застосовуються в банках, їх важливість. А також місце безготівкових розрахунків в економіці України, адже безготівковий грошовий оборот є основною частиною грошового і платіжного обороту у сучасному світі.

Форма розрахунків – це сукупність взаємопов'язаних елементів, до числа яких належать спосіб платежу та відповідний йому документообіг. В Україні діють такі форми безготівкових розрахунків: акредитивна, інкасова, вексельна, платіжного доручення, меморіального ордеру, розрахункового чеку, банківських платіжних карток, платіжної вимоги-доручення, до числа яких належить спосіб платежу та відповідний йому документообіг.

Теоретичні, методичні та економіко-організаційні питання розвитку сучасних форм і видів безготівкових розрахунків, платіжних систем стали провідними темами досліджень відомих зарубіжних економістів. Ці проблеми відображено і у вітчизняній науковій літературі, зокрема, у дослідженнях О.Д. Василика, В.В. Вітлінського, А.С. Гальчинського, В.М. Гейця, В.А. Ющенко та інших. Разом з тим у згаданих публікаціях недостатньо висвітлені проблеми впровадження новітніх безготівкових форм електронних розрахунків, з позицій необхідності інтеграції платіжної системи України у європейську платіжну систему.

У 2004 році була проваджена нова редакція Інструкції про безготівкові розрахунки в національній валюті (затверджена Постановою Правління НБУ від 21.01.2004 № 22). Проведений порівняльний аналіз згаданих документів дозволяє виділити такі позитивні зміни у нормативному забезпеченні процесів безготівкових розрахунків і платежів у нашій країні: насамперед, НБУ чітко відокремив безготівкові розрахунки в національній і іноземній валюті; у новій редакції Інструкції з'явився новий платіжний інструмент у формі меморіального ордера; передбачено розширення систем дистанційного обслуговування клієнтів; платникові дозволено формувати електронні розрахункові документи на підставі паперових та інше.

.За даними НБУ, середньодобовий обсяг передачі коштів платіжними документами у 2012 р. складав 4 млрд. грн., понад 470 тис. середньодобової кількості платіжних трансакцій і їх кількість зростає. Нині кожна гривня щоденно обертається через платіжну систему від 3 до 9 разів. На мою думку, такі показники свідчать про реальну перевагу безготівкових розрахунків як засобу платежу перед готівковими, а також їх подальшому розвитку й використанні у повсякденному житті

Розвиток та організація безготівкових розрахунків є найважливішою передумовою стабільного розвитку економіки держави. Розрахункові відносини в Україні, так як і національна економіка України знаходиться на етапі становлення. Саме тому, як раз зараз необхідно правильні основи розрахункових відносин, вибрати правильні шляхи їх розвитку і привести у відповідність до нових умов розвитку і життя нормативно-правову базу.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

*Житнюк В.О., студентка**
Камінська Т.Г., доктор економічних наук, доцент

Ведення бухгалтерського обліку на підприємстві є складним та трудомістким процесом. На сьогоднішній день будь-яка система господарювання не функціонує без нього, оскільки облік забезпечує зв'язок між процесом господарювання та управлінням, а також є одним із способів контролю за діяльністю підприємства.

Систему бухгалтерського обліку і звітності при ринкових умовах господарювання необхідно трансформувати таким чином, щоб вона реально відповідала потребам зовнішніх і внутрішніх користувачів, тобто була зорієнтована на забезпечення оперативної, правдивої та неупередженої інформації, а також на підготовку фінансової звітності. Ось чому виникає потреба організувати раціональну та максимально ефективну систему бухгалтерського обліку на підприємстві, а для цього, у свою чергу, потрібно знати основні проблеми ведення обліку та можливі шляхи їх усунення, що і спричиняє актуальність обраної теми на даному етапі розвитку української економіки.

Виходячи з вище зазначеного, на сьогодні залишається актуальним визначення існуючих проблем організації облікового процесу та можливих шляхів їх уникнення та вирішення.

Під організацією бухгалтерського обліку розуміють систему умов та елементів побудови облікового процесу з метою отримання достовірної та своєчасної інформації про господарську діяльність підприємства і здійснення контролю за раціональним використанням майна підприємства.

Серед основних факторів, що впливають на організацію бухгалтерського обліку на тому чи іншому підприємстві можна виділити такі: різноманіття форм власності, галузева специфіка, рівень зовнішньоекономічних зв'язків.

Найбільший внесок у висвітлення даної проблеми та її вирішення зробили такі вчені: Безруких П.С., Завгородній В.П., Кузьмінський А.М., Бутинець Ф.Ф., Палій В.Ф., Кіндрацька Л.М. та ін.

Серед проблем організації обліку на підприємстві слід виділити: 1) затримка між поданням звітних даних та їх використанням; 2) недосконалість і неповнота сучасної теорії бухгалтерського обліку; 3) відсутність необхідної кількості технічних засобів обліку; 4) недостатньо висока кваліфікація частини працівників облікового апарату; 5) неправильний вибір форми ведення обліку та ін.

Основними шляхами вирішення проблем організації бухгалтерського обліку є: 1) запровадження раціональних схем документообігу, а саме: слід визначити, які документи будуть вестись в електронному вигляді, а які - в паперовому, що дозволяє із найменшими затратами трудових, матеріальних, фінансових ресурсів забезпечити своєчасне виконання поставлених завдань; 2) автоматизація облікового процесу, що дозволяє прискорити процес реєстрації, збирання, накопичення, обробки та подання економічно-облікової інформації, підвищити якість роботи як бухгалтерів, так і бухгалтерії в цілому; 3) створення спеціального державного органу, який би надавав безоплатні консультації для підприємств щодо обліку, а також вчасно інформував про нові зміни, які закріплені законодавчо щодо його ведення та фінансової звітності; 4) перехід на міжнародні стандарти, що допоможе забезпечити зрозумілість для іноземних інвесторів звітів суб'єктів господарювання України, і в подальшому призведе до зацікавленості ними і, як результат – надходження іноземних фінансових інвестицій.

Отже, при використанні зазначених шляхів підприємство зможе раціонально організувати свій обліковий процес, забезпечити його безперервність, відкритість, прозорість, безпомилковість і підтвердженість отриманих даних, швидкий доступ до інформації.

ВИВЧЕННЯ РЕЗЕРВІВ СКОРОЧЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА

*Жолоб Л.А., студентка**
Криворот О.Г., старший викладач

Одне з найважливіших завдань підприємства — виявлення і найповніше використання резервів для збільшення виробництва продукції, поліпшення її якості й підвищення економічної ефективності. Зниження собівартості продукції має велике народногосподарське і економічне значення в підвищенні ефективності сільськогосподарського виробництва.

Основними джерелами резервів зниження собівартості сільськогосподарської продукції є: збільшення обсягу її виробництва за рахунок повнішого використання виробничих потужностей підприємства; скорочення витрат на її виробництво за рахунок підвищення рівня продуктивності праці, ощадливого використання сировини, матеріалів, електроенергії, палива, обладнання, запобігання невиробничим витратам тощо.

Резерви скорочення витрат визначають за кожною статтею витрат за рахунок конкретних інноваційних заходів (упровадження нової, прогресивнішої техніки і технології виробництва, поліпшення організації праці тощо), що будуть сприяти економії заробітної плати, сировини, матеріалів, енергії тощо. При аналізі витрат та виявленні резервів зниження собівартості треба враховувати, що не всі витрати змінюються пропорційно зміні обсягу виробництва продукції. Залежність між виходом продукції і витратами проявляється в тому, що збільшення виходу продукції зменшує частку умовно постійних витрат, які припадають на одиницю продукції, а отже, на її собівартість.

Резерви зниження собівартості продукції можна поділити на три групи:

- 1) які можуть бути використані у виробництві без додаткових витрат;
- 2) потребують незначних додаткових витрат і можуть бути використані протягом календарного або господарського року;
- 3) потребують значних капітальних вкладень і можуть бути використані в перспективі.

Одним із шляхів підвищення ефективності виробництва зерна є виведення і впровадження в господарства високоврожайних сортів і гібридів, стійких проти хвороб і придатних для вирощування на зрошуваних землях. Особливого значення у цьому зв'язку набуває поліпшення селекції і насінництва зернових культур. Інтенсифікація зернового господарства неможлива без комплексної механізації виробництва зерна. Вона є основою впровадження інтенсивних та індустріальних технологій вирощування зернових культур і забезпечує зростання продуктивності праці при виробництві зерна. Забезпеченість господарств надійною системою машин дає змогу якісно і в оптимальні агротехнічні строки виконувати всі види робіт, що сприяє підвищенню врожайності зернових культур і значно зменшує втрати зерна. За даними наукових досліджень, при збиранні врожаю зернових культур на п'ятий день після повного досягання втрати зерна не перевищують 3—4 %. На десятий день вони зростають до 17—20 %, а на п'ятнадцятий досягають вже 25 %. Отже, господарства, що завершують жнива за 10 днів, одержують практично весь вирощений урожай, а подовження строків збирання зернових культур призводить до значних втрат зерна. Збільшення виробництва і поліпшення якості зерна сприяють підвищенню доходності зернового господарства, а отже, і зміцненню економіки сільськогосподарських підприємств.

Таким чином, тільки системний підхід до аналізу собівартості дає змогу визначитись з причинами, що зумовили зміну собівартості як окремих видів продукції, так і по галузях і підприємству в цілому, виявити конкретні заходи її зниження.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

*Жоров С.С., студент**

Дерев'яно С.І., кандидат економічних наук, доцент

Останнє десятиріччя характеризується появою інноваційних продуктів для здійснення платежів, чому певною мірою сприяє науково-технічний прогрес і розвиток фінансового ринку. Традиційні технології банківського обліку операцій пов'язані з ідентифікацією клієнта. Вони є досить вартісними для систем масових платежів, які здебільшого виконують операції невеликими сумами. Для вирішення питання ефективності та конфіденційності платіжних трансакцій необхідно відмовитися від зберігання та передавання конфіденційних відомостей при віддаленому здійсненні тих угод, які не потребують ідентифікації клієнта. Безпека без ідентифікації може бути легко реалізована за допомогою електронного платіжного засобу на пред'явника, що випускається в обіг без відкриття банківського рахунку. Саме таким платіжним засобом є електронні гроші.

Електронні гроші – це такий вид платіжних засобів, обіг яких відбувається в електронному вигляді та гарантує повну анонімність. Всі платіжні системи засновані на використанні кредитних платіжних карток або ж так званого електронного гаманця. З технічного погляду електронні гроші – це електронний запис про певний обсяг вартості, який захищений відповідними криптографічними алгоритмами. Електронні гроші можуть функціонувати як на основі карток, так і на програмній основі [1]. З юридичного погляду вони є грошовим зобов'язанням емітента, який повинен обміняти їх на традиційні гроші за вимогою пред'явника.

З'явившись порівняно недавно (у середині 1990-х), системи електронних грошей, що використовують при розрахунках грошові замінники, почали досить стрімко розвиватися. Цьому сприяють переваги, щодо їх використання:

- анонімність платежів. При здійсненні платежу електронними грошима, як правило, не потрібно повідомляти інформацію про себе, потрібен лише номер електронного гаманця;
- швидкість і зручність платежів. Гроші переводяться майже миттєво, здійснити оплату можна не виходячи з будинку, якщо у вас є комп'ютер та Інтернет. Не потрібно заповнювати від руки платіжні документи тощо;
- можливість переказувати малі суми. Банки називають такі суми мікроплатежами. Комісія для них є значно вищою, ніж при переказі більших сум. Мінімальний розмір платежу, який банк погодиться здійснити, також буває обмежений.

Сьогодні українці можуть продавати та купувати товари, переказувати кошти за допомогою таких систем, як WebMoney, "Яндекс.Деньги", RBK Money, E-Gold, LiqPay, Z-Payment, PayPal, Liberty Reserve, Moneybookers тощо [2]. Такий розвиток ринку електронних грошей є свідченням еволюції вітчизняного бізнесу, його поступового наближення до світових стандартів.

Широкому застосуванню електронних платіжних засобів в Україні перешкоджають певні труднощі, зокрема правове регулювання, яке не встигає за стрімким розвитком відносин у цій сфері та законність обігу електронних платіжних засобів в Україні

На нашу думку, для подальшого розвитку електронних грошей в Україні важливим є застосування виваженої правової регламентації, спрямованої як на підтримку їхнього розвитку, так і на запобігання їх використання з метою ухилення від оподаткування та контролю, подолання певних складнощів з ситуативним перерозподілом суб'єктів ринку і сфер регулювання між регуляторами.

Список використаної літератури:

1. Бодюк А. В. Електронні гроші: суть та особливості // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. - №9. – С. 33 – 36.
2. Електронні гроші в українському інтернеті [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.knl.ua/spravka_potr.php?id=357&cat=8.

СУТНІСТЬ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

*Заболотна С.П., студентка**

Олійник С.О., кандидат економічних наук, доцент

У бухгалтерському обліку підприємств, обліку розрахунків з дебіторами приділяється багато уваги. Від оперативності й правильності поданої інформації про стан заборгованості залежить своєчасність вживання заходів щодо її погашення. У процесі діяльності підприємство не завжди здійснює розрахунки з іншими підприємствами або фізичними особами одночасно з передачею майна, виконанням робіт, наданням послуг тощо. У зв'язку із цим у нього виникає дебіторська заборгованість.

Дебіторська заборгованість - важливий компонент оборотного капіталу, визначається як сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату. Дебіторами можуть бути як юридичні, так і фізичні особи, які заборгували підприємству грошові кошти, їх еквіваленти або інші активи.

Обліковують дебіторську заборгованість у вітчизняних та зарубіжних країнах по-різному, але основною задачею для всіх обліковців є створити для кожного покупця прийнятні для нього форми розрахунків з метою зменшення заборгованості, здійснити найбільш точну оцінку сумнівних економічних боргів, а також знайти оптимальні методи управління дебіторською заборгованістю, які б дозволили збільшити доходи підприємства в той же час запобігаючи створенню безнадійних боргів.

Важливим фактором щодо дебіторської заборгованості є те, що її рівень визначається підприємством за умови розрахунків зі своїми клієнтами. З іншого боку, якщо розрахункові умови послаблюються, зростає товарообіг і сума дебіторської заборгованості. Саме за допомогою розрахункових умов можемо визначити переваги та недоліки дебіторської заборгованості.

Переваги дебіторської заборгованості, на наш погляд, полягають у наступному: збільшення обсягу роботи з дебіторами; збільшується прибуток підприємства внаслідок збільшення обсягу продажу продукції(товарів); періоду обороту дебіторської заборгованості збільшується; своєчасне стягнення дебіторської заборгованості позитивно впливає на

фінансовий стан підприємства, організації, установи; збільшення втрат від безнадійної дебіторської заборгованості; дебіторська заборгованість дає змогу значно покращити матеріальний стан підприємства, а також в незначній мірі розширюють сферу діяльності підприємства.

Недоліками дебіторської заборгованості вважаємо: збільшення суми безнадійних боргів, які виникають внаслідок дебіторської заборгованості непогашеної в строк; збільшення додаткових фінансових витрат через наявність на балансі заборгованості дебіторів; виникнення нестабільності в роботі підприємства, яка залежить від систематичного затримування розрахунків за відвантаженою продукцією, що здійснюють покупці; до погіршення показників ліквідності підприємства, внаслідок зростання обсягів дебіторської заборгованості; дебіторська заборгованість створює умови для виникнення збитків підприємства, яке отримує, адже частина даного капіталу вилучена з обігу підприємства і бере участь у виробничій і фінансовій діяльності боржника.

Висновок. Проблема обліку дебіторської заборгованості полягає в тому, щоб не допустити прострочення термінів платежу та доведення заборгованості до стану безнадійної. Правильна фінансова політика, управління дебіторською заборгованістю підприємства дасть змогу підвищити її оборотність, поліпшити якість заборгованості, збільшити її обсяги, що водночас буде корисним для підприємства. Потрібно зазначити, що нині корисність дебіторської заборгованості є необхідним чинником для успішного розвитку підприємства.

РОЗРАХУНКИ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

*Забуранна Н.І., студентка**
Камінська Т.Г., доктор економічних наук, доцент

Для сільськогосподарських підприємств важливою є реалізація непрямого оподаткування у формі податку на додану вартість. Інструментом реалізації цього податку є бухгалтерський облік. Він надає інформацію про доходи, витрати та вартість активів підприємства, яка необхідна для оцінки й аналізу ефективності управління доходами та витратами.

Об'єктом обліку розрахунків за ПДВ є податкове зобов'язання у розмірі 20%, 0% або 7% яке підлягає сплаті до Державного бюджету України та визначається як різниця між сумою податкового зобов'язання звітного періоду та сумою податкового кредиту такого звітного періоду. За допомогою бухгалтерського обліку для цілей оподаткування здійснюється узагальнення інформації про об'єкт оподаткування, що необхідна для визначення бази оподаткування, а також про операції, що формують об'єкт обкладання ПДВ. Завдяки первинному спостереженню (а саме документуванню) та вартісній оцінці операцій із постачання товарів, робіт і послуг у системі бухгалтерського обліку відображається інформація про об'єкт обкладання ПДВ. Шляхом групування та систематизації на рахунках бухгалтерського обліку застосуванням подвійного запису в системі бухгалтерського обліку формується інформація про базу оподаткування ПДВ, до якої застосовується законодавчо закріплений розмір ставки оподаткування ПДВ, внаслідок чого завдяки методу підсумкового узагальнення визначається розмір ПДВ. Отже, бухгалтерський облік для потреб оподаткування забезпечує узагальнення та накопичення інформації для визначення бази оподаткування та операцій, що формують об'єкт обкладання ПДВ [2].

Питання інформаційної підтримки процесу євроінтеграції стоїть перед сільськогосподарськими підприємствами, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність. До них відносяться ті підприємства, для яких характерними рисами є гостра конкуренція на внутрішньому ринку, необхідність дотримання вимог щодо якості продукції на зовнішніх ринках, зростання частки імпорту продукції. Одним із найбільш суттєвих кроків у напрямку до євроінтеграції є гармонізація податкової політики, особливо щодо адміністрування непрямих податків, які, як і в країнах ЄС, так і в Україні займають одне із ключових місць в податковій системі.

До цього часу в багатьох країнах Європи ПДВ займає місце одного з основних каналів надходження коштів до державного бюджету. У табл. 1 наведено приклади оподаткування ПДВ у країнах ЄС.

Таблиця 1 – Оподаткування ПДВ у країнах Європейського Союзу[1].

Країна	Данія	Чехія	Швеція	Франція	Німеччина
Ставка ПДВ, у %	25	20	25	19,6	19

Необхідно наголосити, що країни ЄС досягли чи не найбільших успіхів на шляху до удосконалення. З огляду на це, а також з огляду на перспективи євроінтеграції України вітчизняне податкове законодавство для сільськогосподарських підприємств повинно враховувати позитивний досвід ЄС та поступово пройти процес гармонізації із податковим законодавством Європейського союзу.

Список використаної літератури:

1. Мачулка О. Теоретико методичні аспекти обліку податку на додану вартість/ О. Мачула// Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки . – 2015. – №3. – С. 90 – 93.
2. Уллубієва К.К. Додана вартість як об'єкт бухгалтерського обліку та база обкладання ПДВ / К.К. Уллубієва// Вісник ЖДТУ. – 2010. – №2. – С. 200 – 203.

УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ

*Забуранна Н.І., студентка**

Боярова О.А., кандидат економічних наук, доцент

В умовах ускладнення середовища функціонування бізнесу, пов'язаному з посиленням конкуренції, постійними технологічними інноваціями, змінами інформаційного і правового поля значно підвищується роль інформаційного забезпечення в управлінні фінансово-господарською діяльністю, важливе місце в якому відводиться фінансовій звітності.

Фінансова звітність підприємства є основним джерелом інформації при проведенні аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства. У фінансових звітах відображаються як фінансовий стан підприємства, так і результати його фінансово-господарської діяльності. Проте суттєво зростає якість методики складання фінансової звітності на підприємствах у зв'язку з переходом України до міжнародних стандартів, а також загальноєвропейських методів аналізу фінансового стану підприємств, у зв'язку з чим діючі підходи потребують суттєвого вдосконалення.

Необхідно зазначити, що недоліком балансу та фінансової звітності є те, що вони не зовсім відповідають міжнародним стандартам, незважаючи на всі зміни і трансформування. Правова інформація міститься у Законі України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" та НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Альтернативними підходами до форм фінансової звітності є:

1. Застосування комп'ютерної техніки та програм у складанні фінансової звітності, таких як АРМ бухгалтера, Клієнт-банк та інші.

2. Звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік. Баланс підприємства складається на кінець останнього дня звітного періоду.

Проміжна (місячна, квартальна) звітність, яка охоплює певний період, складається наростаючим підсумком з початку звітного року.

Перший звітний період новоствореного підприємства може бути меншим за 12 місяців, але не може бути більшим за 15 місяців. Звітним періодом підприємства, що ліквідується, є період з початку року до моменту ліквідації

3. Фінансова звітність складається з чотирьох звітів, між ними існує взаємозв'язок, який слід розуміти користувачам.

Ланка, що пов'язує Баланс зі Звітом про прибутки та збитки, є чистий прибуток, включений до власного капіталу. Однак підприємство може залучати додатковий капітал або формувати резерви з нерозподіленого прибутку, робити коригування нерозподіленого прибутку на початок періоду. Подібні зміни відображаються у Звіті про зміни у власному капіталі.

Звіт про зміни у власному капіталі. Власний капітал на кінець періоду = Власний капітал на початок періоду + Зміни нерозподіленого прибутку на початок періоду + Чистий прибуток за період + Зміни в капіталі.

Таким чином, Звіт про зміни у власному капіталі має ланки, що пов'язують Баланс зі Звітом про прибутки та збитки.

Звіт про рух грошових коштів. При застосуванні непрямого методу складання Звіту про рух грошових коштів ланками, що пов'язують Баланс зі Звітом про прибутки та збитки, є:

Грошові кошти на кінець періоду = +/- Чистий прибуток за період +/- Коригування +/- Грошові потоки від інвестиційної діяльності +/- Грошові потоки від фінансової діяльності.

Прямий метод складання Звіту про рух грошових коштів

Грошові потоки за період = Залишок на кінець періоду +/- відповідні Доходи/Витрати за період - Залишок на початок періоду (Баланс).

Фінансова звітність, має значні аналітичні можливості, проте існує чимало питань, що лишаються невирішеними. Одним із таких питань є недостатність відображення у звітності обліково-економічної інформації, внаслідок чого користувачі інформації, змушені приймати управлінські рішення в умовах невизначеності. Отже, необхідно збільшувати кількість облікової інформації.

ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ВИТРАТ ПРАЦІ ТА ЇЇ ОПЛАТА

*Заворотна Н.В., студентка**

Олійник С.О., кандидат економічних наук, доцент

Здійснення будь-якого господарського процесу обов'язково пов'язане із застосуванням праці та її оплатою. Облік цього процесу має забезпечити контроль за використанням праці, рівнем її оплати, здійсненням розрахунків з робітниками і службовцями. Зрозуміло, що саме цей облік потребує особливої точності, оскільки він зачіпає матеріальні інтереси людей.

Заробітна плата як категорія відображає відносини, в основі яких лежить товарний характер робочої сили, тобто продаж працівником на ринку праці своєї робочої сили. Як будь-який товар, робоча сила має дві притаманними їй властивостями: корисністю і ціною. Остання, являє собою виражену у грошовій формі компенсацію, яку працівник одержує від роботодавця за відчуження своєї робочої сили.

Від побудови ефективної системи мотивації, організації її обліку та аналізу залежать обсяг і своєчасність виконання всіх робіт, ефективність використання устаткування, машин, механізмів і як результат - обсяг виробництва продукції, її собівартість, прибуток і ряд інших економічних показників.

Підприємство самостійно, але відповідно до законодавства, установлює штатний розклад, форми і системи оплати праці, преміювання. Облік праці і заробітної плати - один із найважливіших і складних ділянок роботи, що потребують точних і оперативних даних, у яких відбивається зміна чисельності робітників, витрати робочого часу, категорії робітників, виробничих витрат. Основними завданнями обліку праці і заробітної плати є: документальне оформлення відпрацьованого часу; контроль за використанням фонду оплати праці і премій; контроль за дисципліною праці і повним використанням робочого часу; контроль за виконанням завдань по росту продуктивності праці; своєчасний і правильний розподіл нарахованої заробітної плати і відрахувань на соціальне страхування по напрямках затрат при визначенні вартості продукції; здійснення правильних і своєчасних розрахунків по заробітній платі; збір інформації і групування показників по праці заробітної плати для складання бухгалтерської і статичної звітності.

Основою організації оплати праці є тарифна система оплати праці яка включає тарифні сітки, тарифні ставки, схеми посадових окладів і тарифно-кваліфікаційні характеристики (довідники).

Система оплати праці складається з двох підсистем:

- Погодинної - оплата праці залежить від відпрацьованого часу і встановлених тарифних ставок чи посадових окладів;
- Відрядної - оплата праці залежить від виготовленого обсягу продукції (робіт чи послуг) з урахуванням складності й умов праці та відрядних розцінок за одиницю продукції (робіт чи послуг) встановленої якості;

Відповідальність за організацію обліку оплати праці і розрахунків з робітниками несе керівник та головний бухгалтер підприємства, вони зобов'язані здійснювати попередній, поточний та наступний контроль за обліком праці та її оплати.

Отже, заробітна плата повинна залежати безпосередньо від результатів праці й у той же час впливати на його показники, стимулювати розвиток виробництва, ефективність роботи, підвищення кількісних і якісних результатів праці. Оплата праці відображає зобов'язання керівника здійснити оплату чи надати винагороду за найману працю згідно з відповідними норм , які контролюються законодавством України.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ ТА КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

*Задача О.О., студентка**
Кондрицька Т.П., старший викладач

Рослинництво має суттєві особливості, що впливають на організацію обліку витрат: витрати здійснюються нерівномірно впродовж значного проміжку часу (року), продукцію одержують мірою досягання культур, як правило, раз на рік, виникає потреба розмежування витрат поточного року під урожай поточного й майбутніх років, в окремих виробництвах витрати здійснюються одночасно для вирощування багатьох культур, окремі витрати (насіння, добрива тощо) є продуктами власного виробництва.

В п. 6 П(С)БО 16 витратами звітної періоду визнаються зменшення активів або збільшення зобов'язань (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками) тільки за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.

Продукція рослинництва знаходиться у тісному зв'язку з кількісними та якісними характеристиками витрачених ресурсів. Дослідження таких взаємозалежностей є досить трудомістким процесом. Присутня постійна ймовірність витрат як на етапі виробництва, проходження продукції, так і на стадії родажу. Якщо виробництво спеціалізоване на одній групі культур, то облік витрат доцільно вести в цілому для господарства. У випадку кількох напрямів діяльності, де є окремі види товарної продукції, варто вести деталізований облік за центрами витрат щодо кожного об'єкта обліку з окремого виду продукції.

Калькулювання собівартості одиниці продукції (робіт, послуг) здійснюється для визначення ефективності запланованих і фактично здійснених агротехнічних, технологічних, організаційних і економічних заходів, спрямованих на розвиток виробництва. При цьому постійні

загальновиробничі витрати включаються до складу виробничої собівартості продукції в повному обсязі лише у разі, коли фактичний обсяг виробництва дорівнює або перевищує нормальну потужність. Якщо потужний обсяг виробництва нижчий від очікуваного середнього рівня виробництва, то до складу виробничої собівартості продукції включається лише частина постійних загальновиробничих витрат. Решта витрат, які називаються нерозподіленими, визнаються витратами звітної періоду.

У рослинництві виробничі витрати групують окремо по рільництву, овочівництву, луківництву, вирощуванню трави на сіно, садівництву з виділенням витрат на врожай поточного року і на врожай майбутніх років. Через те, що в рослинництві використовується частина власної готової продукції для наступного виробництва, то проявляються елементи напівфабрикатного варіанту обліку. Продукція власного виробництва (зерно на посів, картопля на посадку) використовується для одержання нової продукції в наступному році, що обумовлює розмежування витрат по різних звітних періодах і дозволяє показувати їх у вигляді звичайних матеріальних витрат.

Щоб визначити виробничу собівартість основної сільськогосподарської продукції, необхідно із загальної суми витрат на виробництво відповідної культури вивести витрати на побічну продукцію, оцінену з урахуванням розрахунково-нормативних витрат на збирання, транспортування та інші роботи, пов'язані із заготівлею цієї продукції.

Одержана величина й становитиме фактичну собівартість основної продукції. Фактичну собівартість калькуляційної одиниці визначають шляхом ділення всіх витрат, віднесених на основну продукцію, на кількість отриманої продукції.

Отже, можна зробити висновок, що така галузь як рослинництво має свої особливості, які в свою чергу варіюються в залежності від підприємства. Облік витрат виробництва в рослинництві побудовано таким чином, щоб мати змогу щомісячно узагальнювати витрати на окремі види робіт за культурами або однорідними групами, а по завершенні року обчислювати фактичну собівартість зібраної продукції.

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ

*Індиченко А.С., студентка**
Савчук В.К., доктор економічних наук, професор

Нормальну виробничу діяльність підприємство може здійснювати лише при постійних зв'язках з іншими підприємствами, які поставляють матеріальні цінності або ж надають послуги, виконують роботи. У результаті виникає кредиторська заборгованість перед вітчизняними та іноземними постачальниками та підрядниками.

Розрахунки з постачальниками і підрядниками здійснюються за даними належного документування цих операцій та певним чином організованого обліку.

Постачальники — це юридичні і фізичні особи, які здійснили для підприємства поставку виробничих запасів, малоцінних і швидкозношуваних предметів, необоротних активів чи інших цінностей. Підрядники — це юридичні та фізичні особи, які виконали для підприємства будівельні, ремонтні чи інші роботи.

Розрахунки між підприємством і постачальниками (підрядниками) може відбуватися в таких формах:

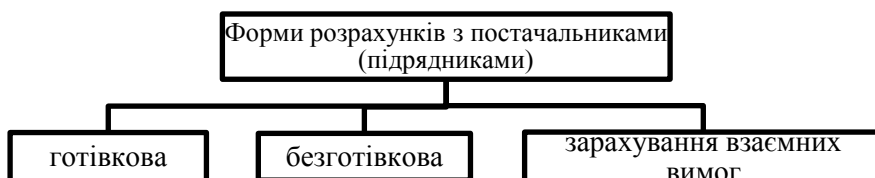

Рисунок 1 – Форми розрахунків з постачальниками (підрядниками)

При розрахунках з постачальниками чи підрядниками, як правило, здійснюється формування інформаційної бази документів: договори (контракти) купівлі-продажу ТМЦ, договорів підряду на виконання різних робіт, рахунків-фактур, товарно-транспортних накладних та ін.

Для обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками призначений 63 рахунок «Розрахунки з постачальниками та підрядниками», по дебету якого обліковують погашення та списання заборгованості, а за кредитом відображають заборгованість за ТМЦ, роботи та послуги.

Наприклад, розрахунки з вітчизняними постачальниками за придбані матеріали та сировину відображають наступним чином:

Таблиця 1 Відображення операцій розрахунків з постачальниками

Дт	Кт	Зміст операції
201 «Сировина й матеріали»	631	Надійшли від постачальника матеріали (без суми ПДВ)
641 «Розрахунки за податками»	631	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ
631	301 «Готівка в національній валюті» 311 «Поточні рахунки в національній валюті»	Оплачено отримані матеріали постачальнику

Аналітичний облік на підприємстві ведеться в розрізі кожного постачальника. Також використовують такі реєстри синтетичного обліку: повна форма журнал-ордер 6; скорочена відомість 3.3, журнал-ордер 3; спрощена; відомість 3-м, розділ I (або В-7).

Якщо ж підприємство при веденні бухгалтерського обліку користується програмою «1С:Підприємство», то журнально-ордерна форма не застосовується. А всі дані по 63 рахунку містяться в картці рахунку та оборотно-сальдовій відомості.

Інформація про розрахунки з постачальниками та підрядниками також відображається в формі фінансової звітності – Баланс (Звіт про фінансовий стан).

ОЦІНКА ТА ОБЛІК ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Індиченко Г.В., студентка

Литвиненко В.С., кандидат економічних наук, старший викладач

Виробничий процес у сільськогосподарському підприємстві завершується одержанням готової продукції. До готової продукції сільському господарстві відносять продукцію, одержану від власних рослинницьких, тваринницьких та промислових підрозділів підприємства, яка призначена для продажу та внутрішньогосподарського використання.

Головним завданням обліку готової продукції є точне та своєчасне відображення надходження, зберігання, руху, використання і реалізації продукції в системі бухгалтерських рахунків.

Побудова обліку готової продукції можлива за різними варіантами. Продукція, яка має кількісні, якісні та вартісні характеристики, може бути здана на склад, а звітти відбуватиметься її відвантаження та реалізація. Водночас можливий інший підхід (здебільшого на дрібних підприємствах), коли готова продукція не передається на склад, а нагромаджується безпосередньо у виробника, звідки її відвантажують або передають покупцеві.

Розрахунок за реалізовану продукцію може бути проведено по перерахуванню з поточного рахунку, готівкою, чеком чи іншою формою розрахунків, яка передбачена чинним законодавством.

В Україні облік готової сільськогосподарської продукції, її надходження та використання регламентується Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності; положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», 15 «Дохід», 16 «Витрати», 30 «Біологічні активи», методичними рекомендаціями з планування обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств.

Облік готової продукції у сільськогосподарських підприємствах ведеться на рахунках 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва» та 26 «Готова продукція» (промислова продукція).

Основним видом оцінки сільськогосподарської продукції відповідно до П(С)БО 30 «Біологічні активи» є справедлива вартість. Оцінка за справедливою вартістю є складним процесом і на сьогоднішній день є індивідуальною справою кожного підприємства. Найбільш ефективним шляхом по вирішенню проблем оцінки є створення на підприємстві постійно діючої Комісії з визначення справедливої вартості біологічних активів та сільськогосподарської продукції. У випадках, коли оцінка за справедливою вартістю неможлива, використовується оцінка за собівартістю відповідно до П(С)БО 16 «Витрати».

Таким чином, облік наявності та руху готової продукції є невід'ємною та важливою частиною бухгалтерського обліку у сільськогосподарському підприємстві, яка потребує удосконалення з метою належного контролю за формуванням собівартості продукції, забезпеченням її збереження та сприяти підвищенню фінансових результатів діяльності підприємства.

Список використаної літератури:

1. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: Підручник / [Огійчук М.Ф., Плаксієнко В.Я., Паненко Л.Г. та ін.]; За ред. проф. М.Ф. Огійчука. – [4-те вид. доп. перед.]. – К.: Алерта, 2007. – 978 с.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996–XIV // Офіційний вісник України. – 1999. – № 33. – С. 71.
3. Сук Л.К. Організація бухгалтерського обліку: Підручник / Сук Л.К., Сук П.Л. – К.: Каравела; Піча Ю.В., 2009. – 624 с.

СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ЯК ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ

*Кайданович О.О., студентка**

Дерев'янюк С.І., кандидат економічних наук, доцент

Собівартість як економічна категорія являє собою відокремлену частину вартості. В суто економічному розумінні собівартість — це грошовий вираз витрат підприємства на виробництво і реалізацію продукції (робіт, послуг).

Дослідженню сутності собівартості приділяли увагу як українські, так і зарубіжні вчені-економісти. Найбільш глибоко, на наш погляд, питання собівартості як в історичному, так і в економічному аспекті досліджено в працях А.Ф.Аксененко, П.С.Безруких, М.А.Болухо, Ф.Ф.Бутинець, В.П.Завгородній, М.І.Маниліч, Й.С.Мацкевічус, В.Ф.Палій, В.М.Пархоменко, В.В.Сопко, М.Г.Чумаченко та інших.

Собівартість продукції є не тільки найважливішою економічною категорією, але і якісним показником, так як вона характеризує рівень використання всіх ресурсів (змінного і постійного капіталу), що знаходяться в розпорядженні підприємства.

Існує багато тлумачень визначення поняття «собівартість продукції». На думку Л.Нападовської у собівартості продукції втілені всі затрати на виробництво і реалізацію продукції, тому вона показує, наскільки ефективно на підприємстві використовують всі види ресурсів [2]. П.Завгородній стверджує, що собівартість продукції формують всі витрати підприємства на виробництво та реалізацію продукції, виражені в грошовій формі [1]. В.Сопко зазначає, що використані у процесі виробництва різні речовини та сили природи на виготовлення нового продукту праці формують поняття витрати, а грошовий вираз суми витрат на виробництво конкретного продукту визначає поняття собівартість [3].

Значення обліку собівартості надзвичайно велике. По-перше, зниження витрат на одиницю продукції дає змогу збільшити обсяг виробництва на підприємстві при наявних ресурсах, забезпечити тим самим прискорення оборотності оборотних засобів. По-друге, зниження собівартості є істотним джерелом зростання прибутковості (доходності) виробництва, а отже, підвищення конкурентоспроможності підприємства. По-третє, зменшення видатків матеріальних ресурсів в обробних галузях сприяє економії капітальних вкладень у галузях добувної промисловості. По-четверте, зниження собівартості продукції - реальна основа зниження цін, а отже, підвищення життєвого рівня населення.

За економічним змістом і видами витрат, що включаються у собівартість продукції, розрізняють виробничу і повну (комерційну) собівартість. Виробничу собівартість формують витрати, пов'язані з виробництвом і доробкою продукції, її транспортуванням до франкомісця зберігання. В повну собівартість включають виробничу собівартість і витрати підприємства на реалізацію продукції. Отже, собівартість є одним з найважливіших показників ефективності виробництва. Вона має тісний зв'язок із ціною. Це проявляється у тому, що собівартість є основою ціни товару і водночас обмежником для виробництва.

Список використаної літератури:

1. Завгородній В.П. Бухгалтерський облік в Україні: [нав. посібник] / В.П. Завгородній. – К.: А.С.К., 2002. – 847 с.
2. Нападовська Л. Управлінський облік: значення та застосування у практичній діяльності вітчизняних підприємств в умовах ринкових відносин / Л. Нападовська // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 8/9. – С. 78-94.
3. Сопко В.В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу : [підручник] / В. В. Сопко, В. П. Завгородній. – К. : КНЕУ. – 2006. – 412с.

ОБЛІК ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА

*Калашнікова Д.О., студентка**

Мельянова Л.В., кандидат економічних наук, доцент

Зерновий сектор в Україні є одним з основних для економіки держави. Для задоволення потреб населення в рослинництві повинно бути значне зростання середньорічного валового збору зерна, підвищена врожайність зернових культур, збільшено виробництво інших основних видів сільськогосподарської продукції.

Організація аналітичного і синтетичного обліку виробництва зерна передбачає відображення витрат в бухгалтерському обліку одночасно із зменшенням активів або збільшенням зобов'язань. Витратами звітного періоду визнаються або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені. Витрати визнаються витратами певного періоду одночасно із визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені. Витратами не визнаються платежі за договорами комісії, попередня (авансова) оплата, погашення одержаних позик та ін.

Об'єктами обліку витрат у рослинництві є окремі сільськогосподарські культури або їх групи, а також виконані роботи в незавершеному виробництві (витрати під урожай наступного року: оранка на зяб, лушення, внесення добрив, снігозатримання, чорні пари тощо).

Облік витрат і виходу продукції рослинництва ведуть на рахунку 23 "Виробництво", субрахунку 231 "Рослинництво". При здійсненні витрат дебетують рахунок 23, а кредитують різні рахунки, залежно від витрат (матеріальні, розрахункові та інші рахунки). Продукцію оприбутковують протягом року за плановою собівартістю, яка коригується в кінці року до фактичної.

Аналітичний облік за рахунком 23 "Виробництво" ведеться за видами виробництв і видами або групами продукції, що виробляється.

Аналітичний облік витрат і виходу продукції рослинництва ведуть за встановленою номенклатурою об'єктів, якими є сільськогосподарські культури чи їх групи, роботи, внутрішньогосподарські підрозділи тощо. Об'єкти обліку рослинництва визначають у кожному господарстві, виходячи з конкретних умов господарювання.

Аналітичні рахунки відкривають у виробничому звіті або книзі обліку виробництва. Витрати обліковують за місяць та наростаючим підсумком з початку року. Тобто, за дебетом кожного аналітичного рахунку відображають витрати на виробництво, а за кредитом - вихід продукції.

Для покращення обліку витрат зернових культур, властивою журнально - ордерній формі обліку, необхідно використовувати типові форми відповідно до Методичних рекомендацій з планування, обліку і калькулювання продукції з сільському господарстві, а не пристосовані. Слід звертати увагу на правильне заповнення реквізитів та всіх необхідних даних. Звичайно для більш повного контролю та удосконалення бухгалтерського обліку, для скорочення витрат часу пропонуємо підвищити кваліфікацію працівників бухгалтерії, ввести на підприємстві автоматизований облік.

Список використаної літератури:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» (Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. №318).
2. Фінансовий та управлінський облік на сільськогосподарський підприємствах: Підручник /М.Ф.Огійчук, В.Я. Плаксієнко, М.І.Беленкова та ін./За ред. проф. М.Ф.Огійчука, -6-те вид., перероб.і допов. –К.:Алерта, 2011.-1042с.
3. Бухгалтерський облік: Підручник / І. Б. Садовська, Т. В, Божидарнік, К. Є. Нагірська. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 688 с.

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ДОХОДІВ, ВИТРАТ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

*Карповець А.М., студентка**
Срібняк О.М., старший викладач

Сучасні ринкові відносини вимагають перегляду системи бухгалтерського обліку і аудиту, одним із центральних елементів яких є облік доходів, витрат і фінансових результатів.

У загальному визначенні дохід – це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання капіталу (за винятком зростання, обумовленого внесками власників до статутного капіталу). Це визначення відповідає вимогам до визнання та класифікації доходу від звичайної діяльності підприємства, які містяться у Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 15 "Дохід".

Облік витрат підприємства здійснюється відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 "Витрати". Згідно з П(С)БО 16. витратами звітного періоду визнаються або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.

Доходи і витрати відображають у бухгалтерському обліку та включають до Звіту про фінансові результати згідно з принципом нарахування і відповідності доходів та витрат. Відповідно до вимог П(С)БО 3 "Звіт про фінансові результати", до складу доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) включається вся сума надходжень, тобто без вирахування наданих знижок, повернення проданих товарів та непрямих податків (ПДВ, акцизу тощо).

Доходи, витрати і фінансовий результат діяльності підприємства визначається наростаючим підсумком за звітний період.

Відображенню доходу від надання послуг присвячені П.п.10-14 П(С)БО 15 "Дохід", в якому йдеться про те, що дохід, пов'язаний з наданням послуг визнається виходячи зі ступеня завершеності операції з надання послуг на дату балансу, якщо може бути достовірно оцінений результат цієї операції і виконуються наведені умови. Аналіз цих положень свідчить, що визнання доходу при виробництві послуг ґрунтується на суб'єктивізмі, оскільки слова можливість і ймовірність не описують чітко встановлених критеріїв визнання.

Правильність обліку та контроль за його веденням на кожному підприємстві забезпечується наказом про облікову політику, який обов'язково повинен містити ряд розділів. Зокрема, розділ про облік доходів, витрат та фінансових результатів діяльності, в якому зазначаються всі основні принципи організації обліку доходів і витрат на конкретному підприємстві та його особливості в залежності від видів діяльності .

Фінансові результати діяльності підприємства значною мірою залежать від рівня управління його фінансами, а бухгалтерський облік є елементом управління та вдосконалення діяльності підприємства, тому його вдосконалення є важливим для кожного окремо взятого підприємства та для економіки України в цілому. Напрями подальшого дослідження: виходячи з виконаного дослідження, можна зазначити, що практично відсутні комплексні дослідження з проблем витрат і доходів підприємств, також особливо актуальною темою для дослідження на сучасному етапі розвитку є застосування сучасних інформаційних технологій у сфері обліку доходів і витрат.

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЦТВА МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

*Кеналь П.О., студентка**

Мельянова Л.В., кандидат економічних наук, доцент

Розробка та впровадження основних напрямів підвищення ефективності господарської діяльності молокопереробних підприємств передбачає вдосконалення обліку виробничих витрат.

Результати проведених досліджень діяльності молокопереробних підприємств дають змогу визначити основні особливості організації виробництва молочної продукції, які безпосередньо впливають на систему обліку і контролю витрат виробництва, а саме: автоматизація виробничого процесу; продукція молокопереробної галузі відзначається значною матеріаломісткістю; сезонність коливань надходження сільськогосподарської сировини; неможливість утворення сировинних запасів, оскільки молоко має здатність до швидкого псування; одночасне одержання із одного виду сировини – молока – багато різних інших за властивостями продуктів; нерівномірність випуску молокопродукції впродовж року; необхідність розміщення підприємств молочної промисловості у місцях розташування високопродуктивних сировинних зон та пунктів споживання; різні технологічні схеми, для виготовлення різних видів молочної продукції; виробництво молокопродукції із дотриманням рецептурного режиму; та інші.

Відповідно до особливостей вітчизняних підприємств, які виробляють молочну продукцію, рекомендується впровадження системи обліку за місцями виникнення витрат, яка забезпечує відображення, накопичення, оперативний контроль та надання інформації про витрати і результати діяльності, а також дозволяє оцінювати роботу менеджерів і трудових колективів. Для молокопереробних підприємств характерний закритий характер виробництва, тому рекомендується порядок розподілення витрат за обліковими і технологічними показниками; необхідно застосовувати методику їх обліку і регулювання в мережі АРМ підприємства. З метою делегування повноважень та відповідальності за витрати і результати діяльності на підприємствах галузі доцільно створення центрів відповідальності за визначеними критеріями: чітке територіальне чи функціональне виділення центру; гнучкість управління; планування та облік витрат і результатів; закріплення відповідальності за кожним керівником підрозділу; правильний вибір контролюючих параметрів.

Для управління підприємством в умовах ринку необхідна комплексна інформація, що отримана шляхом інтеграції всіх видів господарського обліку в єдиній інформаційній системі на основі застосування новітніх комп'ютерних технологій. У пошуку резервів управління витратами важливим фактором виступає метод оцінки матеріальних ресурсів у процесі їх використання у виробництві. Технологічні особливості молокопереробної промисловості та низька тривалість зберігання готової продукції зумовлюють використання нормативного методу оцінки сировини та матеріалів під час відпуску їх у виробництво. Тобто, розраховується нормативна ціна на молоко, яка враховує вміст білка згідно з міжнародними і національними стандартами якості. На вітчизняних підприємствах облік комплексних витрат доцільно вести в розрізі визначених облікових груп за місцями виникнення витрат. Значна частина інформації, повинна передбачати чітке визначення норм і нормативів витрачання сировини та матеріалів, додаткових запасів, загальновиробничих витрат та вибір способу визначення внутрішніх цін передачі напівфабрикатів між підрозділами підприємства і розробку аналітичних рахунків сировини та матеріалів, видів готової продукції та центрів відповідальності.

Така методика дає змогу точно визначити собівартість напівфабрикатів і готової продукції, не включаючи до її складу витрат, не пов'язаних з виробництвом. Виявляти відхилення від встановлених норм витрачання та їх причини для запобігання їх виникнення у майбутньому. Впливати на фінансові результати діяльності кожного центру відповідальності та підприємства в цілому.

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ

*Кішко Г.Б., студентка**

Дерев'яно С. І., кандидат економічних наук, доцент

Стратегічне значення для підприємств будь-якої галузі та форми власності має ефективна організація обліку розрахунків з покупцями. Результати цього процесу безпосередньо впливають на фінансову стійкість, базу оподаткування підприємства, виконання плану доходів та витрат і, як наслідок, на досягнення пріоритетних цілей його розвитку в умовах ринку та забезпечення конкурентоспроможності і прибутковості господарської діяльності.

В нинішніх умовах господарювання облік розрахунків з покупцями і замовниками містить комплекс невирішених питань і є одним із найбільш складних і суперечливих етапів обліково-аналітичного процесу.

Дослідження проблем розрахунків у сучасних умовах виявило, що для поліпшення стану розрахунків з покупцями і замовниками важливим є не лише використання заходів покращення обліку взаєморозрахунків, а й удосконалення обліку дебіторської заборгованості підприємств.

Перш за все, варто наголосити, що облікова політика підприємств у сфері дебіторської заборгованості представлена лише в загальних рисах, тому, на наш погляд, доречним буде доповнення «Наказу про облікову політику» такими елементами обліку як: величина сумнівних боргів, класифікація дебіторської заборгованості за кожним покупцем або замовником, списання дебіторської заборгованості з балансу та ін. Це дасть змогу повніше висвітлювати питання організації бухгалтерського обліку та підвищити контроль за розрахунками з покупцями та замовниками.

Не викликає сумнівів, що автоматизація обліку дозволяє значно полегшити роботу бухгалтерії в цілому та кожного бухгалтера окремо, особливо при впровадженні телекомунікаційного обміну інформацією між автоматизованими робочими місцями облікових працівників з використанням комп'ютерних мереж. Тому запровадження повністю автоматизованого обліку з використанням, наприклад, програмного продукту «1С:Бухгалтерія» дозволить прискорити ведення обліку дебіторської заборгованості та розрахунків з покупцями і замовниками.

На підприємстві важливо організувати роботу з договорами на належному рівні та розробляти різноманітні моделі договорів із гнучкими умовами оплати, зокрема надання покупцям знижок при достроковій оплаті, оскільки зниження ціни приводить до розширення обсягів реалізації та інтенсифікує приплив коштів.

На забезпечення своєчасної оплати дебіторської заборгованості значною мірою впливає налагоджена система контролю на підприємстві. Важливою складовою діяльності має стати формування претензій щодо своєчасності оплати продукції. Важливо також постійно контролювати стан розрахунків по простроченій заборгованості. Маючи оперативні дані по такій заборгованості, необхідно починати претензійну роботу, тобто висилати повідомлення-претензії з усіма розрахунками пені по прострочених сумах.

Отже, дослідивши існуючий стан обліку розрахунків з покупцями і замовниками підприємств, можна стверджувати, що у сучасних умовах господарювання є чимало проблем, пов'язаних з обліком і контролем таких розрахунків, зокрема: недосконале законодавче забезпечення порядку розрахунків, криза неплатежів та зростання дебіторсько-кредиторської заборгованості при розрахунках між суб'єктами підприємницької діяльності.

Виявлено, що для ефективного обліку дебіторської заборгованості за товари (роботи, послуги) потрібно максимально використовувати потенціал суб'єктів господарювання та існуючі економічні умови, в яких здійснюється фінансово-господарська діяльність підприємства.

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОЛІПШЕННЯ

*Кішко Г.Б., студентка**

Мельниченко І.В., кандидат економічних наук, доцент

В ринковій економіці суб'єкти господарювання незалежно від форми власності в процесі своєї діяльності здійснюють певні розрахункові операції. В процесі яких виникає заборгованість або іншими словами зобов'язання. Факти виникнення зобов'язань та їх погашення являють собою розрахункові відносини між двома учасниками ринку. При цьому будь-який суб'єкт господарювання може виступати як дебітором, так і кредитором.

Дебіторська заборгованість є активною операцією підприємства, яка за своєю сутністю полягає у сумі заборгованості дебіторів підприємству на певну дату. Управління розрахунками з покупцями та замовниками – є одним із важливих елементів підприємства. Він передбачає дослідження виконання маркетингової програми менеджменту, відхилення від плану і завданих параметрів, пошук напрямів перспективного розвитку підприємства після прийняття відповідних виважених, науково-обґрунтованих, управлінських рішень.

Відповідно, облік розрахунків з покупцями та замовниками є важливим напрямком дослідження.

Слабкими сторонами в організації обліку розрахунків з покупцями і замовниками можна виділити наступні:

1. несвоєчасне документальне забезпечення бухгалтерії з боку відділу продажів, що сприяє зростанню числа помилок в обліку та несвоєчасністю подачі інформації для управління;
2. недотримання правил перевірки платіжних документів (первинних, зведених, звітних), працівниками, які відповідають за їх складання, ще несе за собою похибку у достовірності даних та юридичній доказаності факту здійснення операції;
3. недостатній обсяг проведення інвентаризацій розрахункових операцій, що в свою чергу знижує своєчасність виявлення простроченої заборгованості та вжиття заходів до її погашення;
4. недостатність контролю з боку, як головного бухгалтера підприємства, так і керівника.

Враховуючи наведені недоліки, можна визначити такі напрями поліпшення обліку розрахунків з покупцями і замовниками:

1. обов'язкова внутрішня перевірка документів, за якої якість підготовки і достовірність документів значно зростає;
2. велике значення для усунення недоліків в обліку на підприємстві має правильна організація внутрішнього документообігу що забезпечить чітке дотримання руху документів;
3. поліпшення організації аналітичної роботи в частині аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості по кожному постачальнику і покупцеві окремо. Аналіз термінів утворення заборгованості та їх можливого погашення. Це дозволить своєчасно виявляти прострочену заборгованість і вжити заходів до її усунення;
4. організація системи аналітичного обліку дебіторської заборгованості в розрізі термінів виникнення, розміром та видами контрагентів.

Отже, дебіторська заборгованість, яка виникає між підприємствами, негативно впливає на розвиток підприємства (може навіть привести його до банкрутства): по-перше, спричиняє кризу неплатежів, що зменшує оборотність грошових коштів; по-друге, завдає значних втрат для державного бюджету у вигляді скорочення різноманітних платежів та податків.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ

*Кішко Г.Б., студентка**

Слесар Т.М., кандидат економічних наук, доцент

У системі міжнародних стандартів фінансової звітності (далі МСФЗ) визнання, класифікація та оцінка дебіторської заборгованості чітко не визначені. Щодо класифікації дебіторської заборгованості, то в зарубіжних країнах у балансі існують лише загальні правила рекомендаційного, а не директивного характеру. Довгострокові векселі до отримання, згідно з положеннями системи загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку США, також класифікуються як поточна дебіторська заборгованість, оскільки вважаються високоліквідними.

Важливе значення в бухгалтерській практиці мають відображення сумнівної дебіторської заборгованості і створення резервів під безнадійні борги. У США компанії при списанні своєї дебіторської заборгованості по рахунках можуть передавати її третій особі, ліквідувавши останню таким чином, й отримати певну суму грошей. Важливу роль за кордоном, особливо в Європі, відіграє розкриття у фінансовій звітності дебіторської заборгованості. У більшості випадків вона відображається перерахованими групами: рахунки до отримання; векселі до отримання; дебіторська заборгованість, не пов'язана з реалізацією. У балансі розрахунки з дебіторами відображаються за найменшою вартістю: первісною або вартістю на дату складання балансу.

Рішення про порядок розміщення різних видів дебіторської заборгованості в балансі і ступінь деталізації цих статей приймає сама компанія, і тому в різних компаній склад і структура дебіторської заборгованості в балансі будуть різні на відміну від балансу за НП(С)БО, який жорстко регламентує форму формування цієї статті. Інформація про рахунки і векселі до отримання від представників і працівників компанії, а також від афілійованих підприємств повинна бути самостійно окремо розкрита у фінансовій звітності. Відмінні тенденції й особливості обліку дебіторської заборгованості в зарубіжних країнах подані в таблиці 1.

Таблиця 1 – Порівняльна характеристика обліку дебіторської заборгованості в зарубіжних країнах

Україна	Дебіторська заборгованість відображається в балансі за первісною вартістю за мінусом резерву сумнівних боргів. Величина резерву визначається виходячи з платоспроможності окремих дебіторів або на підставі класифікації дебіторської заборгованості
Польща	Короткострокова дебіторська заборгованість охоплює всю заборгованість за товари та послуги, а також усю або частину іншої заборгованості, що не зараховується у фінансові активи, але вимагає погашення протягом 12-ти місяців від дати балансу
Російська федерація, Республіка Білорусь	Дебіторська заборгованість відображається в балансі в наступних статтях: а) дебіторська заборгованість (платежі по якій очікуються більш ніж за 12 місяців після звітної дати), у т. ч. покупці і замовники, векселі до отримання, заборгованість дочірніх товариств, аванси видані, заборгованість учасників (засновників) за внесками до статутного капіталу, інші дебітори; б) дебіторська заборгованість (платежі по якій очікуються протягом 12-ти місяців після звітної дати), у т. ч. покупці і замовники, векселі до отримання, заборгованість дочірніх товариств, заборгованість учасників (засновників) за внесками до статутного капіталу, аванси видані, інші дебітори
Естонія	Згідно із Законом про бухгалтерський облік та Інструкцією про зміст статей балансу бухгалтерського річного звіту дебіторська заборгованість подається в трьох статтях: а) несплачені покупцями рахунки; б) векселі покупців; в) сумнівні рахунки (зі знаком мінус).
Федеративна Республіка Німеччина	Окремої уваги заслуговує підхід до дебіторської заборгованості в іноземній валюті. У балансі розрахунки з дебіторами, як правило, відображаються за найбільш низькими показниками первісної вартості і вартості за курсом на дату складання балансу. На відміну від розрахунків з дебіторами у розрахунках з кредиторами використовується протилежне правило. Таким чином, збитки від коливання валютних курсів визнаються, а прибуток — ні.
МСФЗ	Дебіторська заборгованість «підстраховується» створенням відрахувань на безнадійну заборгованість, виходячи з досвіду минулих років

Таким чином, узагальнення проведеного дослідження дозволяє дійти висновку, що впровадження міжнародних стандартів обліку у вітчизняну практику вимагає передусім узгодженості між вітчизняними та зарубіжними системами обліку на основі уточнення на законодавчому рівні економічної сутності окремих складових господарських засобів підприємств і джерел їх формування, статей балансу, методів оцінки, порядку відображення на рахунках.

УДК 657(477)

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК У СУЧАСНИХ УМОВАХ

*Климович І.О., студентка**

Гуренко Т.О., кандидат економічних наук, доцент

Бухгалтерський облік пройшов великий шлях розвитку. Тривалий час система бухгалтерського обліку ґрунтувалася переважно на принципах адміністративно-командного управління, згідно з яким на перший план висувалися функції планування і контролю за допомогою даних бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік за таких умов обслуговував гігантський індустріальний механізм і відповідно потребував величезного штату кваліфікованих кадрів. Тому постало питання створення однієї з найкращих у світі шкіл бухгалтерського обліку.

Суттєвим внеском у світовий науковий і практичний обліковий потенціал визнано тогочасні досягнення у сфері обліку витрат, калькулювання собівартості продукції, ведення внутрішньогосподарського обліку, організації ведення бухгалтерського обліку і виробничого контролю тощо. На відміну від оперативного і статистичного, бухгалтерський облік є суцільним і безперервним, строго регламентованим, що забезпечує документальне відбиття всіх господарських операцій.

Отже, підприємства під час ведення бухгалтерського обліку повинні дотримуватися чинного законодавства. Так, на сучасному етапі правові засади регулювання бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності визначені Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Розробкою методології бухгалтерського обліку та його регулюванням займається Міністерство фінансів України. Свою функцію регулювання дане Міністерство забезпечує через систему розроблення і затвердження національних стандартів бухгалтерського обліку. Впровадження таких стандартів дозволило привести національну систему бухгалтерського обліку і звітності у відповідність до міжнародних стандартів та до вимог сучасної ринкової економіки.

Для зближення фінансового і податкового обліку в 2011 році було створено і введено в дію Податковий кодекс України. Також велике значення має розробка різних методичних рекомендацій, які є альтернативними до основних законів і носять суто рекомендаційний характер.

Наявність великих розривів в часі між моментом одержання обліково-економічної інформації і моментом її використання перешкоджає підвищенню економічної ефективності діяльності підприємств. Тому в основі ефективного ведення бухгалтерського обліку лежить постійне удосконалення організації обліково-операційного процесу. Створення нових носіїв облікових реєстрів у внутрішньогосподарському обліку, підбір оптимальних технологій, програм ведення обліку тощо дають можливість підприємствам отримувати високі результати і приймати ефективні управлінські рішення.

Згідно останніх вимог, бухгалтерський облік на підприємстві може здійснюватися: бухгалтерською службою, що є самостійним структурним підрозділом підприємства, очолюваною головним бухгалтером; спеціалізованою організацією або відповідним фахівцем на договірних засадах.

Отже, в сучасних умовах рівень управління економікою підприємства багато в чому залежить від того, як організовано бухгалтерський облік на підприємстві та від повноти і достовірності інформації, яка міститься в бухгалтерському обліку. За його допомогою забезпечуються умови для збереження майна підприємства, виконуються внутрішні контрольні функції робітників бухгалтерії та інших відповідних органів, здійснюється розподіл та перерозподіл ресурсів.

Можна зробити висновок, що будь-який організаційний план не може бути складений, будь-яка організаційна робота не може здійснюватись, якщо організаторам і учасникам точно не відомо, яку мету вони переслідують. Тому, в ринкових умовах, бухгалтери, окрім глибоких знань з бухгалтерського обліку, повинні вміти працювати з кадрами, управляти потоками ресурсів, використовувати внутрішню і зовнішню інформацію для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

УДК 657.4:633.1

ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА І СОБІВАРТОСТІ ЗЕРНА

*Клочко В.В., студентка**

Савчук В.К., доктор економічних наук, професор

В переважній більшості сільськогосподарські підприємства отримують високий рівень рентабельності завдяки діяльності в галузі рослинництва, а саме, вирощування зернових культур, які в структурі товарної продукції рослинництва займають найбільшу питому вагу.

Собівартість продукції є одним із найважливіших показників ефективності виробництва, в якому відображається раціональне використання виробничого потенціалу підприємства. Величина собівартості зумовлює конкурентоспроможність продукції і фінансові результати діяльності підприємства.

Рівень собівартості продукції рослинництва залежить від двох комплексних факторів – виходу продукції і витрат на її виробництво. Тому збільшення виходу продукції, в межах норм і нормативів, витрачання праці, матеріалів і коштів забезпечує зниження собівартості одиниці продукції.

Для визначення рівня собівартості здійснюють калькулювання – визначення розміру витрат у грошовій формі як за окремими видами діяльності, виробничими процесами, структурними підрозділами, так і в цілому по підприємству за допомогою економічно обґрунтованих методів. Результатом таких розрахунків є калькуляція, за допомогою якої обчислюють собівартість одиниці продукції.

У процесі калькулювання розглядають два важливих завдання обліку:

- на основі зібраних в обліку витрат на виробництво конкретного виду продукції розраховують рівень собівартості який є орієнтиром для визначення ціни реалізації продукції;
- дані про собівартість продукції використовують для планування і управління виробництвом та витратами.

Калькулювання собівартості продукції умовно можна поділити на три етапи. На першому етапі вираховується собівартість всієї випущеної продукції в цілому, на другому – фактична собівартість за кожним видом продукції, на третьому – собівартість одиниці продукції.

Облік витрат – це сукупність свідомих дій, спрямованих на відображення операцій, що відбуваються на підприємстві протягом певного тимчасового періоду процесів постачання, виробництва і реалізації продуктів його праці за допомогою їх кількісного

вимірювання реєстрації, групування і аналізу в розрізах, що формують собівартість готової продукції.

Витрати, які включають у виробничу собівартість продукції, обліковують на рахунок 23 «Виробництво» аналітичний облік за яким ведеться за видами виробництва, статтями витрат і видами або групами продукції, що виробляється. Так, для обліку витрат виробництва зерна відкривають окремий субрахунок до 23 рахунку. За дебетом рахунку 23 «Виробництво» відображаються прямі матеріальні, трудові та інші прямі витрати, а також розподілені загальновиробничі витрати, за кредитом – величину фактичних виробничих витрат заведеної виробництвом готової продукції.

Для аналізу витрат виробництва зерна використовують різні первинні документи: лімітно – забірні картки, накладні – вимоги, виробничі акти, індивідуальні та бригадні наряди, рапорти про виробіток та приймання робіт за зміну, маршрутні листи, табель використання робочого часу, Відомість нарахування амортизації необоротних активів, та інші, які є вихідними даними для аналізу. А використавши спеціальні методи і прийоми оцінюють динаміку собівартості та вплив факторів, які формують її рівень.

Отже, своєчасний та правильний облік і аналіз витрат виробництва та обґрунтоване калькулювання собівартості зерна дає можливість своєчасно приймати управлінські рішення, спрямовані на покращення діяльності сільськогосподарського підприємства, збільшення прибутку та підвищення рівня рентабельності.

УДК 657.1.331.2

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА НАПРЯМКИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

*Коваленко Є.П., студент**

Макода С.Л., кандидат економічних наук, старший викладач

Заробітна плата - це одна з найскладніших економічних категорій. Облік праці та заробітної плати є однією з найважливіших ділянок і ведеться в обов'язковому порядку на будь-якому підприємстві, тому для бухгалтера важливо знати основи законодавства про працю та з якими проблемами обліку розрахунків з оплати праці він може зіткнутися. Облік праці і заробітної плати є трудомістким, потребує уваги і сконцентрованості, оскільки пов'язаний з обробленням великої кількості первинної інформації, має багато однотипних операцій, здійснення яких потребує багато часу.

Саме у сфері розрахунків з персоналом з оплати праці законодавство України є найбільш мінливим і нестабільним, тому потребує від бухгалтерів та аудиторів постійного оновлення нормативної бази, яку вони використовують у процесі поточної роботи. Аудит праці та її оплата - найскладніша і найважливіша ланка в діяльності будь-якого суб'єкта господарювання, що потребує оперативних даних та повноти інформації про витрати на оплату праці, у зв'язку з чисельністю працівників, їх плінністю та використанням робочого часу і трудових ресурсів у цілому.

Аудиторська перевірка праці відображає: точність у розрахунку заробітної плати для кожного окремого працівника, проводить контроль за правильністю розрахунку і нарахування зарплати, регулює ефективність використання часу та трудових ресурсів, виявляє резерви продуктивності праці тощо. Хоча аудит праці та її розрахунок і є трудомістким, процедуру перевірки погіршує недосконалість бухгалтерського обліку та постійні законодавчі корективи.

Як в обліку, так і в аудиті розрахунків з оплати праці є певні проблеми, які наведемо в таблиці.

Проблеми	Напрями вирішення
Облік розрахунків з оплати праці	
Примусова відпустка працівників за власний рахунок	Відсутні. Бухгалтер лише констатує в первинних документах факт відпустки. При цьому вся відповідальність лягає на керівництво підприємства
Переведення працівників на неповний робочий день	Потрібно ретельно вивчити чинне законодавство щодо можливих наслідків переведення працівників на неповний робочий день. Наприклад, нарахування виплат з тимчасової втрати працездатності, відпускних виплат, вихідної допомоги під час звільнення тощо
Звільнення працівників	Необхідно правильно розрахувати компенсацію за невикористану відпустку та суму вихідної допомоги, якщо це передбачено статтею КЗпП, за якою звільняють працівника
Затримка виплати заробітної плати	Відсутні. Бухгалтер лише констатує факт заборгованості за розрахунками з оплати праці, виплати в облікових регістрах та статистичних звітах. При цьому вся відповідальність покладається на керівництво підприємства
Аудит розрахунків з оплати праці	
Реформування нарахування заробітної плати за новою спрощеною системою, яка гальмує процес аудиторської перевірки, бо таке спрощення не розповсюджується на аудит праці та її оплати	Розроблення нових облікових методів в аудиті, які будуть підлаштовані під спрощену систему оплати праці в бухгалтерському обліку
Проблеми якісного виконання аудиту розрахунків з оплати праці	Удосконалення організаційно-методичних аспектів перевірки: відбір прийнятих контрольних, оціночних та аналітичних процедур, детальне описання порядку їх проведення, стандартизації робочих документів аудитора.

Отже, до проблем обліку та аудиту розрахунків з оплати праці відносять примусову відпустку працівників за власний рахунок, переведення працівників на неповний робочий день, звільнення працівників, затримка виплати заробітної плати, не проведення індексації заробітної плати, недостатня автоматизація обліку розрахунків з оплати праці та відсутність частини додаткових реквізитів у документах, якими підтверджуються операції з обліку праці та її оплати, проблеми якісного виконання аудиту розрахунків з оплати праці, загроза незалежного та об'єктивного висновку аудитора. Таким чином, тенденції розвитку економіки України змушують постійно вивчати подібні проблеми та постійно їх досліджувати.

УДК 657.432:334

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ПОЛІТИКИ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

*Коваленко Ю.В., студентка**
Криворот О.Г., старший викладач

П(С)БО 10 визначає дебіторів як юридичних та фізичних осіб, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів. Відповідно, дебіторською заборгованістю вважається сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату.

Управління дебіторською заборгованістю передбачає розробку і впровадження ефективного механізму, який передбачає такі етапи:

1. Формування стандартів системи оцінки покупців, яка передбачає: визначення системи характеристик, що оцінюють платоспроможність окремих груп покупців; формування й експертизу інформаційної бази проведення оцінки платоспроможності

покупців; вибір методів оцінки окремих характеристик платоспроможності покупців; групування покупців за рівнем платоспроможності.

2. Обґрунтування умов платежу та прийомів стягнення дебіторської заборгованості. Процедура стягнення дебіторської заборгованості має включати такі дії: телефонний дзвінок в бухгалтерію покупця з метою нагадати про суму заборгованості та період її прострочення, а також поцікавитися причиною затримки платежу та дізнатися можливий строк оплати рахунка; направлення боржнику акта звірки разом з листом, який містить прохання погасити наявну заборгованість; направлення боржнику вимоги про сплату боргу протягом певного строку; направлення боржнику листа, підписаного юристом підприємства про наміри звернутися до суду з метою стягнення боргу; звернення до суду (при значних сумах заборгованості).

3. Прийняття рішень стосовно методів управління дебіторською заборгованістю, серед яких можна виділити такі групи: 1) юридичні; 2) економічні; 3) психологічні; 4) фізичні.

4. Здійснення контролю за рухом дебіторської заборгованості, який повинен визначити: наявність і правильність оформлення первинних документів, що є підставою для виникнення дебіторської заборгованості; стан дебіторської заборгованості за встановленими критеріями; достовірність оцінки дебіторської заборгованості та розрахунку обсягу резерву сумнівних боргів; правильність класифікації дебіторської заборгованості й наявність необхідних пояснень у примітках до річної фінансової звітності.

5. Використання сучасних форм рефінансування дебіторської заборгованості, які прискорюють її переведення в грошову форму оборотних активів (факторинг, форфейтинг, вексельний обіг).

Отже, наслідки фінансової кризи, що відчують тим чи іншим чином практично всі суб'єкти господарювання в Україні, вимагають пошуку принципово нових підходів до управління дебіторською заборгованістю підприємств. Комплексне вирішення проблеми оптимізації її структури, а також прискорення терміну її погашення можливе за допомогою диверсифікації покупців продукції, суворого планування заборгованості, постійного її моніторингу та застосування сучасних форм її рефінансування. Адже склад дебіторської заборгованості впливає на фінансову стійкість підприємства. Значне збільшення дебіторської заборгованості та її частки в оборотних активах може свідчити або про неефективну кредитну політику підприємства до покупців, або про збільшення обсягів реалізації, або про неплатоспроможність частини покупців. Зменшення заборгованості за рахунок скорочення періоду її погашення, а не за рахунок зменшення обсягів реалізації позитивно характеризує управління дебіторською заборгованістю.

УДК 331.2

ДЕТІНІЗАЦІЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

*Ковальчук К.В., студентка**

Тивончук С.В., кандидат економічних наук, доцент

«Тіньова заробітна плата» або «заробітна плата у конвертах» стала однією із найбільших проблем сучасної економіки, особливо обліку, адже більшість підприємств приховують від обліку та оподаткування розміри своїх реальних доходів та доходів своїх працівників. За даними експертів, сьогодні в Україні значна частина заробітної плати в тіні, а це близько 45-50%. З чим це пов'язано? Занадто високе податкове навантаження на фонд оплати праці. Дана проблема призводить до значних негативних наслідків не тільки для бюджету держави, а й для самих працівників, адже отримуючи «заробітну плату в конвертах» працівники позбавляють себе багатьох соціальних гарантій, а саме: оплата

тимчасової непрацездатності, включаючи догляд за хворою дитиною та допомогу по вагітності й пологах; виплата втраченого заробітку у зв'язку з втратою непрацездатності у разі нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання; виплата допомоги по безробіттю у випадку втрати роботи.

Кожному громадянину гарантується право заробляти собі на життя працею та отримувати за це винагороду у вигляді заробітної плати. Мінімальна заробітна плата є державною соціальною гарантією, обов'язковою на всій території України для підприємств усіх форм власності і господарювання. Розпочинаючи з вересня 2015 року розмір мінімальної заробітної плати становить 1378 грн.

Розвиток бізнесу внаслідок ведення подвійної бухгалтерії стає непередбачуваним, а найнятий робітник без належного оформлення не несе ніякої адміністративної та кримінальної відповідальності за свою діяльність.

Якщо бути відвертими, то саме держава сприяє тіньовим виплатам, змушуючи підприємців вести тіньову бухгалтерію. Нездатний платити встановлені податки, роботодавець у спробі вижити найчастіше обирає один з двох варіантів.

Розглянемо можливі шляхи вирішення проблеми заробітної плати в «тіні».

Першою передумовою виведення заробітної плати з «тіні» має бути контроль з боку державних органів за належним розміром заробітної плати, при цьому попереджуючи випадки її свідомого заниження роботодавцями. Управління Пенсійного фонду України спільно з іншими контролюючими органами повинно брати участь в роботі робочої групи з питань легалізації виплати заробітної плати та зайнятості населення у питанні детінізації доходів та відносин у сфері зайнятості населення.

Наступним етапом є виведення самої економіки із «тіні» шляхом зменшення податкового навантаження. Урядом було запроваджено експеримент щодо сплати єдиного соціального внеску, по простому – це податок на заробітну плату. Сказати, що цей експеримент вдалий не можна, адже тільки 8 тисяч підприємств скористалось можливістю платити менший податок і відповідно отримувати більшу заробітну плату. Це був перший крок у податковій реформі і уряд вже рухається до детінізації заробітної плати і зменшення навантаження на заробітну плату і на фонд оплати праці в цілому.

Отже, вирішення проблеми легалізації заробітної плати можливо лише спільними зусиллями. Органи влади повинні постійно спрямовувати діяльність на ліквідацію заборгованості з виплати заробітної плати, з метою реалізації ефективного державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю, забезпечення конституційного права громадян на своєчасне одержання заробітної плати. При цьому, якщо держава створить сприятливі умови для діяльності підприємства, то підприємці не будуть вести подвійну бухгалтерію та виплачувати заробітну плату в «конвертах».

УДК 657.432

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ДЕБІТОРАМИ

*Ковбасюк В.О., студентка**

Краєвський В.М., кандидат економічних наук, доцент

В умовах ринку надзвичайно важливе значення в забезпеченні ефективності функціонування підприємств має раціональна організація здійснення розрахункових операцій. Прискорення оборотності грошових коштів – один з важливих шляхів поліпшення фінансового становища виробничих господарюючих суб'єктів. Введення в дію національних стандартів бухгалтерського обліку в Україні зумовило принципово новий підхід до обліку дебіторської заборгованості.

Згідно П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату.

Керуючись вимогами П(С)БО10 «Дебіторська заборгованість» всі підприємства (крім бюджетних) в бухгалтерському обліку повинні відображати інформацію про дебіторську заборгованість окремо по двох видах: довгострокова та поточна дебіторська заборгованість.

Дебіторська заборгованість є поточною при наявності наступних ознак:

1. Виникнення її під час нормального операційного циклу;
2. Погашення в межах 12 місяців з дати балансу.

Дебіторами називаються юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів, оцінених у грошовому вимірнику.

Дебіторською вважається заборгованість, яка виникає в ході взаємовідносин підприємства з економічними агентами і належить даному підприємству на певну дату. Боржники зобов'язані погасити дебіторську заборгованість на основі укладених між економічними агентами договорів.

Відповідно до П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» активом можна вважати лише таку заборгованість, за якою існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод та може бути достовірно визначена їх сума. Тобто економічні вигоди (гроші) підприємство отримає, якщо боржник не відмовиться від оплати і погашення боргу в установлені строки позовної давності (3 роки).

У балансі дебіторська заборгованість показується загальною сумою за чистою реалізаційною вартістю (сума заборгованості за продукцію (роботи, послуги) за мінусом резерву сумнівних боргів).

Резерв сумнівних боргів нараховується з метою покриття не повернутих дебіторами з різних причин сум заборгованості.

Резерв сумнівних боргів можна розрахувати двома методами:

- виходячи з платоспроможності окремих дебіторів;
- на основі класифікації дебіторської заборгованості.

Перший метод базується на інформації про платоспроможність дебіторів, яка оприлюднюється в засобах масової інформації, а підприємство веде досьє на кожного з них. Вивчення динаміки показників балансу дебіторів дозволяє, у певному діапазоні ймовірності, визначити рівень неповернення боргів.

Другий метод ґрунтується на припущенні, що тенденція неповернення боргів, яка визначається за минулий період, збережеться надалі. Період спостереження за тенденціями неповернення боргів може становити від півроку до трьох років.

Список використаної літератури:

4. П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»
5. Александров Д. «Проблеми стягнення дебіторської заборгованості» // Вісник бухгалтера та аудитора України. - 2004. - №21,22.
6. Бутинець Т.А., Чижевська Л.В., Береза С.А. Бухгалтерський облік. Навчальний посібник. – Житомир: ЖТУ, 2000

УДК 657.21: 664.7

КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР

*Ковтун Р.О., студент**

Миськів Л.П., кандидат економічних наук, асистент

В сучасних ринкових умовах діяльність сільськогосподарських підприємств зосереджена на отриманні позитивного фінансового результату, прибутку. Отримання прибутку можливе лише за умови зниження собівартості, що відображає поточні витрати,

пов'язані з виробництвом та реалізацією певного виду продукції. Саме собівартість одиниці продукції лежить в основі прийняття правильних управлінських рішень.

Проблемам економіки виробництва зернових багато уваги приділяли свого часу В.Я. Амбросов, В.І. Бойко, О.В. Захарчук, М.Г. Лобас, І.І. Лукінов, О.В. Олійник, Б.Й. Пасхавер, П.П. Руснак, П.Т. Саблук, В.П. Ситник, Л.М. Худолій, В.Й. Шиян, В.С. Шовкалюк, О.М. Шпичак, В.В. Юрчишин та інші вчені.

Метою обліку витрат та визначення собівартості продукції (робіт, послуг) є документоване, своєчасне, повне і достовірне відображення фактичних витрат на виробництво продукції на забезпечення контролю за використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Важливим завданням кожного господарюючого суб'єкта є мінімізація витрат та максимізація обсягу реалізованої продукції за оптимальних умов, що значним чином впливає на фінальний результат. Отже, витрати і формують собівартість продукції, яка є основою для визначення ціни на виробництво та реалізацію певного виду продукції.

Витрати на вирощування і збирання зернових культур (включаючи вартість з доробки зерна на току, що проводиться в межах календарного року) становлять собівартість зерна, зерновідходів та соломи. Загальна сума витрат (без вартості соломи) розподіляється між зерном і зерновідходами. При цьому, зерно приймається за одиницю, а зерновідходи прирівнюються до нього за коефіцієнтом, який розраховується за вмістом в них повноцінного зерна.

Зокрема, можна навести конкретний приклад з визначення собівартості. Господарством зібрано 30 000 ц повноцінного зерна озимої пшениці та 2250 ц зерновідходів із вмістом у них зерна 60%. Витрати на вирощування цієї культури (без вартості соломи) становлять 438900 грн. Розрахунок собівартості одержаної продукції виконується в залученому порядку. Кількість повноцінного зерна у зерновідходах становить 1350 ц ($2250 \times 60 : 100 = 1350$ ц), загальна кількість зерна з урахуванням зерновідходів – 31350 ($30\ 000 + 1350 = 31350$ ц), собівартість 1 ц повноцінного зерна — 14 грн ($438900 : 31350 = 14$ грн), а собівартість 1 ц зерновідходів — 8,4 грн ($14 \times 1350 : 2250 = 8,4$ грн).

У разі вирощування насіння зернових культур загальна сума витрат, включаючи додаткові витрати, безпосередньо пов'язані з одержанням насінневого зерна відповідних репродукцій (без вартості рядового зерна та зерновідходів), розподіляється між цими класами насіння (супереліта, еліта, I і II репродукції) пропорційно його вартості за реалізаційними цінами. Собівартість центнера насіння визначають діленням суми витрат, віднесених на насіння певного класу, на його вагу після доробки.

Калькулювання собівартості одиниці продукції здійснюється для визначення ефективності запланованих і фактично здійснених агротехнічних, технологічних, організаційних та економічних заходів, спрямованих на розвиток й вдосконалення виробництва та для обґрунтування цінової політики підприємства.

Отже, можна зробити висновок, що резервами збільшення виробництва зернових культур і тенденції зниження собівартості зерна є зростання врожайності, розширення посівних площ з допомогою повного використання землі, недопущення загибелі посівів, з допомогою внесення мінеральних добрив та інше. Таким чином, собівартість зернових культур відіграє важливу роль в здійсненні фінансово-господарської діяльності підприємств.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ В ОБЛІКУ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

*Козюк В.В., студент**

Олійник С.О., кандидат економічних наук, доцент

В сучасних ринкових умовах успішна діяльність кожного суб'єкта господарювання полягає у підвищенні рівня економічної ефективності виробництва продукції. Адже саме завдяки цьому вони і отримують свій основний прибуток. Але щоб отримати цей прибуток необхідно, перш за все, правильно організувати бухгалтерський облік. Тому тема обліку продукції та її правильного відображення (та операцій з нею) в обліку є і була актуальною.

Продукція сільськогосподарського виробництва становить основну частину товарної продукції підприємства. В основному готова продукція призначена для реалізації, але певна її частина може споживатися на підприємстві (внутрішньозаводський оборот).

Як зазначає Бутинець Ф.Ф. до готової продукції належить продукція, обробка якої закінчена та яка пройшла випробування, приймання, укомплектування згідно з умовами договорів, відповідає затвердженим стандартам, пройшла технічний контроль підприємства і здана на склад або замовнику (покупцю) згідно з діючим порядком прийняття продукції.

На думку Чебанової Н.В. та Василенка Ю.А. готова продукція – продукція, яка закінчена в обробці, пройшла випробування, приймання, укомплектування згідно з умовами договорів із замовниками і відповідає технічним умовам та стандартам.

Як стверджує Кухарський М.А. та Гулик З.Р. до продукції сільськогосподарського виробництва належить продукція яка була одержана від власних рослинницьких, тваринницьких і промислових підрозділів підприємства, яка призначена для продажу на сторону та іншого невиробничого споживання.

До готової продукції зараховують також виконані для замовників роботи та послуги автотранспорту, ремонтного виробництва, будівельно-монтажні роботи. Якщо на підприємстві, поряд з виробництвом, здійснюють капітальні вкладення, то виконані послуги також відображають в обліку як готову продукцію.

Облік готової продукції включає такий комплекс робіт, при виконанні яких забезпечується своєчасний і якісний облік виробництва, випуску та реалізації готових виробів не тільки в цілому за звітний період, але і за короткі проміжки часу (зміну, декаду тощо), контроль за цілісністю і своєчасним відвантаженням готової продукції покупцям.

Також облік готової продукції здійснюється на основі первинних документів – актів, накладних, відомостей випуску продукції; документів, що засвідчують якість. З використанням комп'ютерної техніки на багатьох виробничих підприємствах прийнято вести облік реалізації готової продукції без застосування узагальнюючих документів.

При використанні таких в бухгалтерському обліку, крім номенклатури-цінника, розробляється комплекс довідників продукції, яка оподатковується і не оподатковується різними видами податків, довідники середньо-квартальної та середньорічної собівартості, платників та вантажоодержувачів. У вигляді довідників формалізуються і способи визначення суми рахунку за продукцію, відвантажену на внутрішній ринок та на експорт. В довідниках зазначається найменування виробу, коди видів товарної продукції, вироби та змінні параметри (ціна, собівартість, ставки податків тощо). Всі ці дані записують на машинний носій інформації та використовують для оперативного управління запасами продукції і для складання відповідної внутрішньої звітності.

Отже, сьогодні однією з складових ефективно організації обліку наявності та руху готової продукції є високий рівень використання облікової інформації для оцінки якісних та кількісних характеристик готової продукції.

ВІДОБРАЖЕННЯ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ

*Кокоша К.М., студентка**

Германчук Г.О., старший викладач

Безперечно заробітна плата посідає одне із центральних місць в обліку, бо саме в ній відбиваються різнобічні інтереси сторін суспільно-трудоких відносин, усі їхні прорахунки та досягнення. Більше того, це один із найважливіших показників, який характеризує рівень економічного та соціального стану суспільства і залежить.

У дослідженні проводиться порівняльний аналіз обліку оплати праці за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку, та здійснено обґрунтування необхідності гармонізації національної системи обліку згідно до міжнародних стандартів. Розробкою методології реформування системи бухгалтерського обліку у відповідності до МСФЗ були зайняті такі вітчизняні вчені, як Білова Н., Винокуров Д., Голов С., Грабчук О., Грачова Р., Лісна І. та зарубіжні науковці такі, як Булига Р., Гетьман В., Соколов Я. та інші.

Для встановлення відмінностей між національними та міжнародними стандартами ведення обліку розрахунків з оплати праці здійснюємо порівняльний аналіз МСБО (IAS) «Виплати працівникам» та П(С)БО 26 «Виплати працівникам. Між МСФЗ та національними П(С)БО. Невідповідність фінансової звітності українського підприємства вимогам Міжнародних стандартів фінансової звітності може виникати внаслідок:

- жорсткої регламентації форм фінансової звітності в Україні і практичної відсутності умов для застосування принципу "суттєвості";
- відсутності в Україні окремих стандартів, адекватних Міжнародним стандартам фінансової звітності (зокрема, Міжнародні стандарти фінансової звітності 8, 20, 26, 28, 31, 34,37);
- стислості змісту Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, у відсутності пояснень до них, що нерідко приводить до помилкової інтерпретації окремих положень.

Таблиця 1 Порівняльна характеристика П(С) БО 26 «Виплати працівникам» та МСФЗ 19 «Виплати працівникам»

Ознака	Облік в Україні	МСФЗ
Наявні стандарти	П(С)БО 26 «Виплати працівникам»	МСБО 19 «Виплати працівникам», (додатково слід враховувати МСБО 26 «Облік та звітність щодо програм пенсійного забезпечення» та МСФЗ 2 «Платіж на основі акцій»)
Сфера застосування	застосовуються роботодавцями – підприємствами, організаціями, іншими юридичними особами, незалежно від форм власності (крім бюджетних установ та підприємств, які складають фінансову звітність за МСФЗ)	Застосовується працедавцями при обліку всіх виплат працівникам, за винятком тих, до яких застосовується МСФЗ «Платіж на основі акцій»
Визначення виплат працівникам	не зазначено	це всі форми компенсації, що їх надає суб'єкт господарювання в обмін на послуги, надані працівниками
Склад виплат працівникам	короткострокові виплати працівникам, виплати при звільненні, виплати по закінченні трудової діяльності, виплати інструментами власного капіталу підприємства, інші довгострокові виплати	короткострокові виплати працівникам, виплати по закінченні трудової діяльності, інші довгострокові виплати, виплати при звільненні

Отже, порівняння систем обліку розрахунків за виплатами працівників відповідно до П(С)БО 26 та МСФЗ 19 свідчить про необхідність реформування національної системи обліку відповідно до міжнародної практики та внесення змін у відповідні нормативні документи.

ОБНОВЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ

*Кокоша К.М., студентка**

Кузик Н.П., кандидат економічних наук, доцент

За останні роки досить звичним явищем стало постійне оновлення нормативних документів, що регулюють питання організації і методики обліку. Облік поточних зобов'язань із заробітної плати в Україні регулюється значною кількістю нормативно-правових документів, які мають різну юридичну силу, а тому їх доцільно розділити на три рівні (рис.).

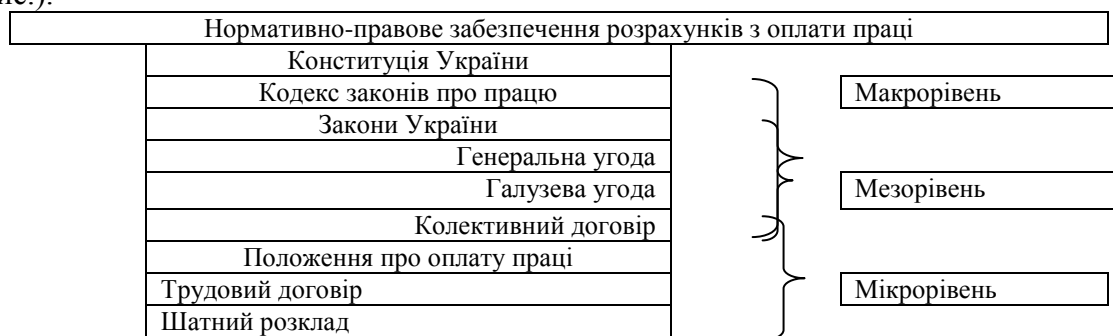

Рисунок Нормативно-правове забезпечення розрахунків з оплати праці

Одним із напрямів державного регулювання оплати праці є встановлення розміру мінімальної заробітної плати. Його підвищення відбулося не з 1 грудня (як передбачалося), а з 1 вересня 2015 року. Таким чином, усі підприємства, підприємці, установи, організації повинні були із зазначеної дати установити посадові оклади, тарифні ставки працівникам на рівні не меншому за розмір мінімальної зарплати – 1378 грн. Також провести перерахунок виплат, обчислених із розрахунку середнього заробітку у зв'язку з підвищенням посадових окладів, тарифних ставок тим бюджетним установам і підприємствам, які провадять коригування в разі підвищення зарплати. Про необхідність таких дій прямо вказує п. 10 Порядку обчислення середньої заробітної плати, затвердженого постановою КМУ від 08.02.1995 р. № 100 (далі — Порядок № 100). Так, у випадку, коли відбувається підвищення тарифних ставок і посадових окладів в установі (на підприємстві) відповідно до вимог чинного законодавства, заробітна плата за проміжок часу до підвищення коригується на коефіцієнт підвищення посадових окладів, якщо підвищення відбулося у розрахунковому періоді або у періоді, протягом якого за працівником зберігається середній заробіток. Це стосується насамперед тих випадків, коли відпускні, нараховані в серпні за вересень або на початку вересня за вересень і жовтень, а також випадків нарахування середнього заробітку мобілізованим працівникам, якщо середньоденний заробіток був визначений у попередніх місяцях. Окрім того, під час нарахування оплати за дні тимчасової непрацездатності для страхових випадків, які настали у вересні 2015 року, слід було застосовувати новий розмір мінімальної зарплати, зокрема, коли нараховується сума допомоги по вагітності й пологах; у застрахованої особи не було заробітку в розрахунковому періоді чи страховий випадок настав у перший день роботи (оплату тимчасової непрацездатності здійснюють із розрахунку 1378 грн.). Окрім того, із 1 вересня 2015 року мінімальний страховий внесок визначають із розрахунку нового розміру – 1378 грн. Це також повинні були врахувати й підприємці-єдинники, які сплачуватимуть ЄСВ за III квартал. Для них мінімальний страховий внесок із вересня 2015 року: $(1378 \text{ грн.} \times 34,7\%) = 478,17 \text{ грн.}$ Максимальна база нарахування ЄСВ із вересня уже становить: $1378 \text{ грн.} \times 17 = 23426,00 \text{ грн.}$ (п. 4 ч. 1 ст. 1 Закону про ЄСВ).

Таким чином, здавалось би звичайне підвищення розміру мінімальної заробітної плати, однак облікові наслідки таких зміни достатньо вагомі.

ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

*Колач О.М., студентка**

Тивончук С.В., кандидат економічних наук, доцент

В сучасних умовах господарювання та посилення економічної кризи для вітчизняних підприємств отримання прибутку є першочерговим завданням. Він є визначальним критерієм ефективності господарювання, який впливає на правильність прийняття управлінських рішень щодо розширення обсягів виробництва та асортименту продукції, доцільність змін у цінній політиці та прийняття комплексу заходів зі зниження витрат, які впливають на собівартість продукції. Управління підприємством є неможливим без обліково-контрольної інформації, на підставі якої оцінюється його діяльність, ухвалюються рішення та оцінюється їх ефективність.

Питання обліково-контрольного забезпечення управління формуванням та використанням прибутку присвячено праці багатьох вчених-обліковців, зокрема: Бутинця Ф.Ф., Буткевича С.А., Голова С.Ф., Малюги Н.М., Сопка В.В., Ткаченко Н.М., Чебанової Н.В. та інших науковців. Однак, незважаючи на численні напрацювання з даної тематики, дослідження обраної проблеми в сучасних умовах залишається актуальним.

Для управління прибутком підприємства потрібна релевантна інформація про процеси його формування та розподілу. Вона формується за допомогою системи обліково-контрольного забезпечення, що надає управлінському персоналу необхідні дані у вигляді форм фінансової, податкової, управлінської та статистичної звітності, аналітичних даних, які використовують для здійснення оперативного аналізу процесу формування та використання прибутку підприємства, виходячи із підпорядкованості загальним цілям системи управління.

Грамотне та ефективне управління прибутком передбачає побудову на підприємстві відповідних організаційно-методичних засад функціонування системи, що визначає насамперед налагодження обліково-контрольного забезпечення. Відповідно, управління прибутком являє собою процес розробки, прийняття та виконання управлінських рішень, а також контроль за їх виконанням з питань формування, розподілу та використання прибутку на підприємстві. Враховуючи наведений підхід до сутності управління прибутком, систематизовано об'єкти управління, виходячи з функціональної його направленості (рис. 1), що дозволяє визначити рівень облікових даних у розрізі виділених об'єктів, необхідних управлінському персоналу для прийняття рішень відповідно до обраної стратегії бізнесу та економічної ситуації на ринку.

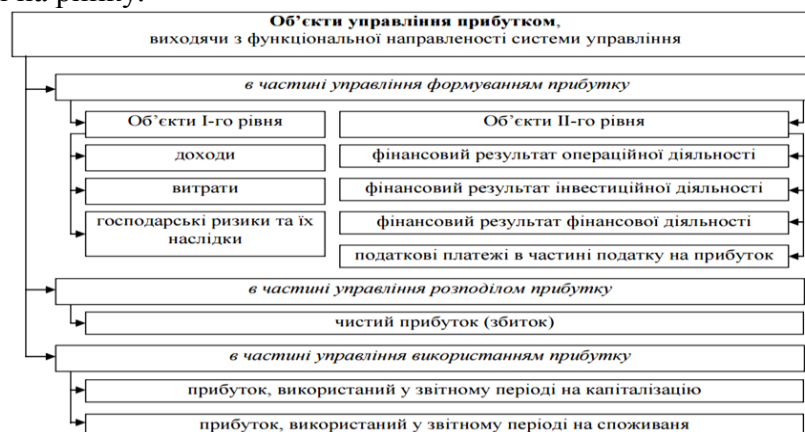

Рисунок 1 Об'єкти управління прибутком

Основними напрямками підвищення ефективності обліково-контрольної функції управління є: вдосконалення методів та методології аналізу та застосування різноманітних економічних моделей; проведення маркетингових досліджень; вдосконалення управлінського обліку та постійний моніторинг зміни чинників, що впливають на величину фінансових результатів; контроль за обсягом та якістю продукції; планування виробництва, реалізації та прибутковості із виявленням факторів, що впливають на економічну ефективність; визначення стратегії розвитку підприємств; раціональна організація внутрішньогосподарського контролю з чітким розподілом функцій.

УДК 657.478.2

МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ДОСТОВІРНІСТЬ ЇЇ ПОКАЗНИКІВ

*Комзюк М.В., студентка**
Срібняк О.М., старший викладач

Фінансова звітність визначена НП(С)БО 1 як бухгалтерська звітність і відображає фінансовий стан підприємства та результати його діяльності за звітний період.

Метою такої звітності є забезпечення загальних інформаційних потреб широкого кола користувачів, які покладаються на неї як на основне джерело фінансової інформації під час прийняття економічних рішень.

Для прийняття економічних рішень користувачам фінансових звітів необхідна інформація про фінансовий стан, результати діяльності та зміни у фінансовому стані підприємства. Зазначені інформаційні потреби обумовили склад фінансової звітності: баланс; звіт про фінансові результати; звіт про власний капітал; примітки до звітів.

Для того, щоб фінансова звітність була зрозумілою користувачам, НП (С)БО1 вимагає наявність у ній даних про: підприємство; дату звітності та звітний період; валюту звітності та одиницю її виміру; облікову політику підприємства та її зміни; аналітичну інформацію щодо статей фінансових звітів; консолідацію фінансових звітів; припинення (ліквідацію) окремих видів діяльності; обмеження щодо володіння активами; участь у спільних підприємствах; виявлені помилки та пов'язані з ними коригування.

Головні вимоги до звітності – це реальність, ясність, своєчасність, єдність методики звітних показників, порівнянність звітних показників з минулими. Якісні характеристики фінансової звітності такі: інформація, яка надається у фінансових звітах, повинна бути дохідлива і розрахована на однозначне тлумачення її користувачами за умови, що вони мають достатні знання та зацікавлені у сприйнятті цієї інформації.

Фінансова звітність повинна надавати можливість користувачам порівнювати: фінансові звіти підприємства за різні періоди; фінансові звіти різних підприємств.

Кожний фінансовий звіт повинен містити дату, станом на яку наведені його показники, або період, який він охоплює. Якщо період, за який складено фінансовий звіт, відрізняється від звітного періоду, передбаченого цим Національним положенням (стандартом), то причини і наслідки цього повинні бути розкриті у примітках до фінансової звітності.

Звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік. Баланс підприємства складається на кінець останнього дня звітного періоду. Проміжна (місячна, квартальна) звітність, яка охоплює певний період, складається наростаючим підсумком з початку звітного року. Перший звітний період новоствореного підприємства може бути меншим за 12 місяців, але не може бути більшим за 15 місяців. Звітним періодом підприємства, що ліквідується, є період з початку року до моменту ліквідації. Таким чином,

за періодичністю складання і подання звітності поділяється на внутрішньорічну, місячну, квартальну, піврічну, дев'ятимісячну та річну. Внутрішньорічну звітність називають поточною звітністю, або періодичною.

Фінансова звітність підприємства використовується самими власниками, для аналізу та контролю за виконанням договірних зобов'язань, аналізу господарської діяльності, для складання планів на майбутнє.

Своєчасність складання та подання звітності – невід'ємна умова її корисності. Найбільш достовірною інформацією втрачає своє значення, якщо вона надана користувачам несвоєчасно, тому звітність повинна складатися і подаватися відповідним органам у строки, встановлені нормативними актами, які забезпечують ефективне її використання для управління та контролю.

Таким чином, бухгалтерська фінансова звітність є єдиною. Звіти підприємств і організацій всіх галузей господарювання складаються за єдиними формами. Встановлені форми звітності складають всі підприємства і організації, що містяться на території України і є юридичними особами.

УДК 657.478.2

МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА АУДИТ ДОСТОВІРНОСТІ ЙОГО ПОКАЗНИКІВ

*Красько О.С., студентка**
Срібняк О.М., старший викладач

Звіт про фінансові результати призначений для обчислення чистого прибутку (збитку) звітного періоду. Цей звіт є своєрідним ланцюгом між балансами початку та кінця звітного періоду. Головна мета звіту про фінансові результати – продемонструвати менеджерам та зовнішнім користувачам, які доходи отримало підприємство та які має витрати за певний звітний (обліковий період). Отже, зазначений звіт стосується лише певного періоду. Складають звіт про фінансові результати за такі звітні періоди: місяць, квартал, рік. Місячний і квартальний звіти є проміжними, а річний Звіт про фінансові результати — кінцевим. Він демонструє остаточно одержаний підприємством за рік фінансовий результат від діяльності: чистий прибуток або збиток. Методика складання місячного звіту має певні відмінності від методики складання квартального та річного звітів про фінансові результати.

Питання проведення аудиту звіту про фінансові результати на підприємствах є дуже важливим і актуальним в наш час. Це пов'язано з тим, що з розвитком ринкових відносин та відносною стабілізацією в економіці країни, господарюючі суб'єкти почали окрім основної діяльності інвестувати вільні активи в фінансову та інвестиційну діяльність. Метою такої діяльності підприємства – є отримання доходу. Фінансові результати відображають мету підприємницької діяльності – її доходність, що і є вирішальним для підприємства. Окрім його керівництва і колективу вони цікавлять вкладників капіталу (інвесторів), кредиторів, державні органи, в першу чергу податкову службу, фондові біржі, які займаються купівлею-продажем цінних паперів тощо.

Фінансовий результат являє собою універсальну економічну категорію, яка враховує два чинники основної мети підприємницької діяльності – доходи та витрати. Формування інформації про доходи і витрати здійснюється послідовно та безперервно за допомогою системи бухгалтерського обліку. Сутність аудиту полягає у перевірці бухгалтерської звітності, обліку, первинних бухгалтерських документів та іншої інформації, що стосується фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах і відповідність вимогам законів України та національним положенням (стандартам) бухгалтерського обліку

або іншим правилам згідно з вимогами її користувачів. Користувачі, для яких достовірність фінансової інформації про доходи і фінансові результати є досить значною, потребують засвідчення її аудитором.

Метою аудиту фінансових результатів є встановлення об'єктивної істини щодо достовірності, об'єктивності, правдивості й законності відображення в бухгалтерському обліку й фінансовій звітності доходів та фінансових результатів і донесення цієї істини через аудиторський висновок до користувачів інформації.

Для досягнення цієї мети необхідно:

- перевірити, чи відповідають показники за доходами і фінансовими результатами Звіту про фінансові результати в усіх суттєвих аспектах нормативним документам, які регулюють порядок його підготовки;
- перевірити достовірність показники прибутковості акцій;
- провести зіставлення показників за доходами і фінансовими результатами з відповідними показниками минулого року, з плановим завданням;
- підтвердити або спростувати інформацію про доходи і фінансові результати діяльності, відображені у Звіті про фінансові результати аудиторським висновком.

УДК 657.37:334

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТАМИ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА

*Красюн Т.В., студентка**

Боярова О.А., кандидат економічних наук, доцент

Складання фінансової звітності є важливим етапом ведення бухгалтерського обліку від якості здійснення якого напряму залежить ефективність системи обліку на підприємстві в цілому.

Фінансову звітність зобов'язані складати всі підприємства, юридичні особи незалежно від організаційно-правової форми і форми власності. Для суб'єктів малого підприємництва передбачена скорочена за показниками фінансова звітність у складі балансу та звіту про фінансові результати. Запровадження спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності є одним з основних напрямів державної політики у сфері розвитку малого і середнього підприємництва в Україні.

Фінансова звітність суб'єкта малого підприємництва пред'являється: органам державної статистики; органу, до сфери управління якого належить це підприємство; власникам (засновникам); органам державної податкової служби (разом з декларацією з податку на прибуток); трудовому колективу (на вимогу); іншим користувачам (напр., банківським установам при отриманні кредитів).

Зміст і форму Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва та Спрощеного фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва встановлено Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва", затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 року N 39.

Фінансова звітність складається в тисячах гривень з одним десятинним знаком і здається: квартальна – не пізніше 25 числа місяця, який наступає за звітним кварталом; річна – не пізніше 9 лютого наступного за звітним роком. Якщо по результатам діяльності підприємство перестає відповідати критеріям суб'єкта малого підприємництва, воно повинно складати фінансову звітність в повному обсязі (Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал та Примітки до звітів). Фінансову звітність заповнюють на основі реєстрів та рахунків бухгалтерського обліку.

З метою полегшення обліку на малих підприємствах наказом Міністерства фінансів України від 19 квітня 2001 р. № 186 був затверджений спрощений План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва, хоча малі підприємства на власний розсуд вирішують, яким Планом рахунків користуватись - загальним чи спрощеним.

В П(С)БО 25 докладно висвітлено методику заповнення звітних форм для суб'єктів малого підприємництва. Суб'єкти малого підприємництва – юридичні особи, які відповідають вимогам, зазначеним у п. 154.6 ПКУ, та мають право на застосування спрощеного бухгалтерського обліку доходів і витрат зможуть без особливих складнощів формувати Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва (Форми №1-м, 2-м), адже згідно з п. 44.2 ПКУ, платники податку на прибуток, які застосовують ставку – 0% та відповідають вимогам п. 154.6 ПКУ мають право на застосування спрощеного бухгалтерського обліку доходів та витрат.

Суб'єкти малого підприємництва, які складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності подають фінансову звітність у повному комплекті, тобто 4 форми з примітками, відповідно до вимог НП(С)БО 1«Загальні вимоги до фінансової звітності».

Суб'єкти малого підприємництва, які складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності подають фінансову звітність у повному комплекті, тобто 4 форми з примітками, відповідно до вимог НП(С)БО 1«Загальні вимоги до фінансової звітності».

При веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансових звітів такі підприємства не використовують П(с)БО 17 «Податок на прибуток».

УДК 657.1

ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

*Кривов'яз В.В., студентка**
Криворот О.Г., старший викладач

Актуальність теми полягає в тому що необхідною умовою підтримання виробництва сільськогосподарської продукції на певному рівні є постійна наявність частини оборотних активів у матеріальній формі (виробничі запаси). Так, щоб здійснювався процес виробництва, господарство повинно мати в необхідних розмірах запаси посівного матеріалу, кормів, палива, мінеральних добрив та засобів захисту рослин і тварин, запасні частини та інших виробничих запасів. При їх використанні ростуть витрати на виробництво. Результатом процесу виробництва є створення готової продукції і виробничі запаси переходять у форму готової продукції.

Запаси визнаються активом:

- коли є імовірність того, що підприємство отримає у майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням
- їхня вартість може бути достовірно визначена.

Для цілей бухгалтерського обліку запаси включають: сировину, основні й допоміжні матеріали; незавершене виробництво; готову продукцію; товари у вигляді матеріальних цінностей; малоцінні та швидкозношувані предмети; молодняк тварин і тварин на відгодівлі, продукцію сільського і лісового господарств.

Придбані (отримані) або вироблені запаси зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю.

Первісною вартістю запасів, що придбані за плату, є собівартість запасів, яка складається з фактичних витрат

При відпуску запасів у виробництво, з виробництва, продаж та іншому вибутті оцінка

їх здійснюється за одним з таких методів: ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів; середньозваженої собівартості; нормативних затрат; ціни продажу.

Для всіх одиниць бухгалтерського обліку запасів, що мають однакове призначення та однакові умови використання, застосовується тільки один із наведених методів.

Методологічні засади формування бухгалтерського обліку інформації про виробничі запаси визначено Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку №9

Згідно П(С)БО №9 визначено, що запаси — це активи, які:

1. утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності;
2. перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва;
3. утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством.

Запаси є однією з найбільших складових активів підприємства. Від правильності ведення обліку запасів залежить достовірність даних про отриманий підприємством прибуток та збереження самих запасів.

УДК 657.330.123.3

ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

*Кротенко Т.С., студентка**

Колеснікова О.М., кандидат економічних наук, доцент

Для здійснення господарської діяльності підприємствами всіх форм власності та галузей економіки використовують виробничі запаси, які є найбільш важливою і значною частиною активів підприємства. Вони займають особливе місце у складі майна і домінуючу позицію у структурі витрат підприємств різних сфер діяльності. Виробничі запаси є складовою частиною групи матеріальних ресурсів, які формують економічні ресурси.

Для обліку запасів призначено 2-й клас плану рахунків "Запаси". Для обліку виробничих запасів - рахунок 20. Щодо балансу це активні рахунки. По дебету відображається залишок матеріалів та їх наступне надходження. По кредиту відображається вибуття матеріалів.

Аналітичний облік ведеться у Звіті про рух ТМЦ . Синтетичний облік ведеться в Журнал-ордері 5А с.-г. У формах фінансової звітності відображається в Балансі.

Запаси відносяться до складу оборотних активів, тому що можуть бути перетворені на грошові кошти протягом року або одного операційного циклу. Оборотні засоби є фінансово-економічною категорією, яка впливає з існування товарно-грошових відносин, дії закону вартості та організації діяльності підприємства. Для обліку виробничих запасів призначено рахунок № 20, що має 9 субрахунків.

Для цілей бухгалтерського обліку запаси включають:

- сировину, основні й допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності, які призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва й адміністративних потреб;
- незавершене виробництво у вигляді незакінчених обробкою і складанням деталей, вузлів, виробів та незакінчених технологічних процесів. Незавершене виробництво на підприємствах, що виконують роботи та надають послуги, складається з витрат на виконання незакінчених робіт (послуг), щодо яких підприємством ще не визнано доходу;
- готову продукцію, що виготовлена на підприємстві, яка призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом;
- товари у вигляді матеріальних цінностей, що придбані (отримані) та утримуються підприємством з метою подальшого продажу;

- малоцінні та швидкозношувані предмети, що використовуються протягом не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він триває більше одного року.

Документальне оформлення операцій по обліку «Виробничих запасів» ведеться на підставі таких документів:

По надходженню запасів: журнал обліку вантажів, що надійшли, акт списання бланків довіреностей, журнал реєстрації довіреностей, прибутковий ордер, акт про приймання матеріалів, картка складського обліку, відомість обліку залишків матеріалів на складі, матеріальний ярлик. По вибуттю запасів: лімітно-забірні картки, акти-вимоги на заміну, накладні на внутрішнє переміщення цінностей, рахунки-фактури, товарно-транспортні накладні, довіреність. При надходженні виробничі запаси оцінюються і зараховуються на баланс за первісною вартістю, яка включає всі затрати на придбання, обробку та інші затрати, що виникли під час їх доставки до місця знаходження і доведення їх до необхідного стану.

Від правильної організації обліку запасів на підприємстві залежить об'єктивність та оперативність їх відображення, а також контроль за їх використанням і збереження самих запасів. Цей облік хоч не складний, але, як правило, дуже трудомісткий, оскільки до складу запасів можуть входити сотні видів найменувань, за кожним з яких для забезпечення кількісної та якісної інформації слід вести аналітичний облік. Облік запасів ведеться в натуральному та грошовому вимірниках.

УДК 657.2

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ

*Круть О.М., студентка**

Шевчук К.В., кандидат економічних наук, доцент

У процесі господарської діяльності підприємства часто використовують можливість придбання активів за рахунок підзвітних коштів, проте не всі вони правильно відображають в обліку рух таких коштів. Існують проблеми не як організаційно-облікового характеру, так і нормативно - правового.

Основними критеріями організованого ведення обліку розрахунків з підзвітними особами є достовірність, повнота та своєчасність подання облікової інформації про витрати на відрядження працівників у відповідності з дотриманням вимог законодавства на будь-якому етапі облікового процесу. Забезпечення повного, своєчасного та в межах нормативно-правових актів документування операцій з обліку розрахунків з підзвітними особами – запорука дотримання норм облікової політики підприємства та достовірності даних обліку і звітності щодо обліку розрахунків з підзвітними особами.

Документування господарських операцій має економічне і юридичне значення. Перше полягає в тому, що за допомогою документів здійснюються контроль і аналіз господарських операцій; друге - документ є письмовим доказом здійснення операції і підтверджує її законність. Основним первинним документом, що відображає розрахунки з підзвітними особами, є звіт про використання підзвітних сум.

Бухгалтерський облік розрахунків з підзвітними особами ведеться на активному рахунку 372 «Розрахунки з підзвітними особами». Досліджуючи питання відображення в обліку, підзвітних сум та коштів, наданих на відрядження науковці А.М. Кадацька та О.С. Пташнік звертають увагу на проблему невідповідності суті та назви субрахунку 372, про що свідчить і чинна назва авансового звіту та пропонують змінити його назву на «Розрахунки з підзвітними особами та за відрядженнями». А вже безпосередньо в процесі обліку на

кожному підприємстві відкривати рахунки 4-го порядку. Кількість та назва цих рахунків залежить від виду діяльності підприємства, його розмірів і чисельності підзвітних осіб. Для прикладу пропонують такі рахунки: 3721 «Розрахунки з підзвітними особами»; 3722 «Розрахунки за відрядженнями».

Забезпечення повного, своєчасного та в межах нормативно-правових актів документування операцій з обліку розрахунків з підзвітними особами – запорука дотримання норм облікової політики підприємства та достовірності даних обліку і звітності щодо обліку розрахунків з підзвітними особами.

На сучасному етапі удосконаленню управління і поліпшенню якості економічної інформації сприяє використання засобів обчислювальної техніки для обліку, аналізу господарської діяльності і планування виробництва.

Організація обліку розрахунків з підзвітними особами на підприємстві повинна бути спрямована на виконання наступних завдань:

- визначення чіткого кола штатних посад, які мають право отримувати кошти під звіт та впровадження при розрахунках з підзвітними особами платіжних карток;
- встановлення ліміту підзвітних сум до отримання щодо кожного структурного підрозділу установи;
- визначення механізму видачі грошей під звіт та порядку звітування за витраченими підзвітними коштами;
- документальна обґрунтованість використання підзвітних сум і обґрунтованість їх включення до складу витрат.

Рациональна організація розрахунків з підзвітними особами сприяє зміцненню розрахункової дисципліни, підвищенню відповідальності підприємств за дотримання розрахунків, скороченню дебіторської і кредиторської заборгованості, прискоренню оборотності оборотних засобів підприємств і організацій. Внаслідок цього поліпшується фінансовий стан підприємств і організацій. Це особливо актуально в сучасних ринкових умовах, оскільки грошова стадія кругообігу коштів відіграє величезну роль у житті підприємства будь-якої форми власності.

УДК 657.2

ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

*Кубрак М.М., студентка**

Кузик Н.П., кандидат економічних наук, доцент

Виробничі запаси займають особливе місце не лише у складі майна підприємства, а й особливе місце їм належить і у структурі витрат, оскільки виробничі запаси є основною складовою при формуванні собівартості готової продукції. Враховуючи це, господарюючі суб'єкти особливу увагу приділяють інвентаризації виробничих запасів.

Слід відмітити, що з початку 2015 року діє нове Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань, затверджене наказом Мінфіну від 02.09.2014 р. № 879. Воно поширюється як на госпрозрахункові підприємства, так і на бюджетні установи. За оновленими правилами тепер членами інвентаризаційної комісії можуть бути не лише безпосередньо працівники підприємства, а й члени ревізійної комісії та фахівці аудиторських фірм.

Інвентаризація - перелік, перерахування, зважування, перемірювання в натурі виробничих запасів, що знаходяться в місцях зберігання, та зіставлення наявності з даними бухгалтерського обліку. Інвентаризація запасів проводиться за місцями зберігання та окремо за матеріально відповідальними особами. Матеріальні запаси при інвентаризації записуються в інвентаризаційні описи за найменуванням із зазначенням номенклатурного номера, виду,

групи, сорту, одиниці виміру, ціни, суми та кількості, фактично встановлених на дату інвентаризації, та за даними бухгалтерського обліку.

Інвентаризаційна комісія у присутності матеріально відповідальних осіб перевіряє фактичну наявність запасів шляхом їх перерахунку, переважування чи перемірювання. На запаси, що перебувають в дорозі та на запаси, що перебувають на складах інших підприємств складається окремий інвентаризаційний опис та перевіряється обґрунтованість сум, що відображені на рахунках бухгалтерського обліку.

Виявлені під час інвентаризації непридатні або зіпсовані запаси вносяться до окремого інвентаризаційного опису, в якому вказуються найменування відповідних запасів, їх кількість, причини, ступінь і характер псування, пропозиції щодо їх знецінення, списання або можливості використання цих предметів у господарських цілях.

Згідно з п. 5 р. IV Положення № 879, взаємний залік лишків і нестач унаслідок пересортиці допускається тільки щодо запасів однакового найменування та в тотожній кількості за умови, якщо лишки й нестачі утворилися за один і той самий період, що перевіряється, та в однієї й тієї ж матеріально відповідальної особи. Якщо вартість нестач і лишків запасів при взаємозаліку внаслідок пересортиці не збігається, то: різниця вартості повинна бути віднесена на винних осіб (коли вартість нестачі запасів більша за вартість надлишку запасів); перевищення відноситься на збільшення даних обліку відповідних запасів і доходів (якщо вартість лишку запасів більша порівняно з вартістю нестачі запасів, що утворилася внаслідок пересортиці).

Висновки щодо виявлених розбіжностей між фактичною наявністю запасів і даними бухгалтерського обліку, наведені у звіряльних відомостях, та пропозиції щодо їх урегулювання відображаються в протоколі, що складається інвентаризаційною комісією після закінчення інвентаризації. відповідно до п. 1 р. IV Положення № 879 наводять: причини нестач, втрат, лишків; пропозиції щодо заліку внаслідок пересортиці; пропозиції щодо списання нестач у межах норм природного убутку, а також понаднормових нестач і втрат від псування цінностей; причини та вжиті заходи стосовно запобігання таким втратам і нестачам; іншу інформацію, що є істотною для прийняття рішень щодо визнання й оцінки активів і зобов'язань та розкриття відповідної інформації у фінансовій звітності.

Результати інвентаризації відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності того звітного періоду, у якому закінчена інвентаризація.

УДК 657.2

КОНТРОЛЬ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

*Кубрак М.М., студентка**

Ярошинський В.М., кандидат економічних наук, доцент

Виробничі запаси займають особливе місце не лише у складі майна підприємства, а й особливе місце їм належить і у структурі витрат, оскільки виробничі запаси є основною складовою при формуванні собівартості готової продукції. Враховуючи це, господарюючі суб'єкти особливу увагу приділяють інвентаризації виробничих запасів.

Суть контролю у демократичному суспільстві в умовах ринкової економіки полягає в регулюванні процесу розширеного відтворення суспільно необхідного продукту відповідно до конституційних норм.

З початку 2015 року діє нове Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань, затверджене наказом Мінфіну від 02.09.2014 р. № 879. За оновленими правилами тепер членами інвентаризаційної комісії можуть бути не лише безпосередньо працівники підприємства, а й члени ревізійної комісії та фахівці аудиторських фірм.

Основними документальними джерелами перевірки виробничих запасів та готової продукції є: дані синтетичного і аналітичного обліку по рахунках 201 «Сировина і матеріали», 203 «Паливо», 204 «Тара і тарні матеріали», 206 «Матеріали, передані в переробку», 207 «Запасні частини», 208 «Матеріали сільськогосподарського призначення», 209 «Інші матеріали», 211 «Молодняк тварин на вирощуванні», 212 «Тварини на відгодівлі», 213 «Птиця», 214 «Звірі», 215 «Кролі», 216 «Сім'ї бджіл», 217 «Доросла худоба, що вибракувана з основного стада», 218 «Худоба, що прийнята від населення для реалізації», 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети», 26 «Готова продукція», 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва», 28 «Товари».

Починаючи проведення контролю ревизор звертає увагу на: своєчасне оформлення первинних документів на всі операції; точне, повне та своєчасне оприбуткування, збереження і економне витрачання матеріальних цінностей у процесі виробництва, дотримання встановлених норм витрат матеріалів; можливість одержання на будь-яку дату точних даних про кількість виробничих запасів; систематичний контроль за рівнем транспортно-заготівельних витрат під час придбання запасів на стороні; вживання своєчасних заходів виявлення виробничих запасів, які не використовуються в господарстві і які можна реалізувати для мобілізації внутрішніх резервів.

Основним питанням при проведенні контролю виробничих запасів є правильність їх оцінки як при надходженні, так і при вибутті.

Виявлені під час інвентаризації непридатні або зіпсовані запаси вносяться до окремого інвентаризаційного опису, в якому вказуються найменування відповідних запасів, їх кількість, причини, ступінь і характер псування, пропозиції щодо їх знецінення, списання або можливості використання цих предметів у господарських цілях.

Після перевірки складу витрат, що формують первісну вартість запасів, з'ясовують джерела їх надходження, якими можуть бути: придбання за плату, виготовлення власними силами, внесок до статутного капіталу, безоплатне одержання, придбання в результаті обміну на подібні та неподібні запаси.

Висновки щодо виявлених розбіжностей між фактичною наявністю запасів і даними бухгалтерського обліку, наведені у звіряльних відомостях, та пропозиції щодо їх урегулювання відображаються в протоколі, що складається інвентаризаційною комісією після закінчення інвентаризації. Відповідно до п. 1 р. IV Положення № 879 наводять: причини нестач, втрат, лишків; пропозиції щодо заліку внаслідок пересортиці; пропозиції щодо списання нестач у межах норм природного убутку, а також понаднормових нестач і втрат від псування цінностей; причини та вжиті заходи стосовно запобігання таким втратам і нестачам; іншу інформацію, що є істотною для прийняття рішень щодо визнання й оцінки активів і зобов'язань.

Результати інвентаризації відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності того звітного періоду, у якому закінчена інвентаризація.

УДК 657:658

РОЛЬ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ У СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ

*Купріян Н.Р., студентка**

Гуренко Т.О., кандидат економічних наук, доцент

Економічна та облікова інформація є передумовою в прийнятті управлінських рішень, особливо стратегічних. Дані управлінського обліку та звітності за своєю структурою є більш інформаційно змістовнішими і конкретизованими для забезпечення потреб управління (менеджменту), що й визначає актуальність теми.

Підприємницьку діяльність можна здійснювати в різних галузях економіки й у різних організаційно-правових формах. Але незалежно від форми та сфери діяльності, реалізація функцій бізнесу, потребує залучення певного капіталу для фінансування операцій, визначення об'єктів та обсягів інвестування отриманих коштів. Успіх бізнесу безпосередньо залежить від ефективного використання в процесі господарських операцій наявних ресурсів. Відтак, будь-яка підприємницька діяльність, складається з трьох взаємопов'язаних елементів: інвестиційної, операційної та фінансової. Для узгодження різних видів діяльності, можна зазначити, що управління забезпечує планування, організацію, мотивацію, контроль та регулювання діяльності.

Ту частину системи бухгалтерського обліку, що забезпечує потреби управління в інформації, називають управлінським обліком. Щоб передбачити, яка саме інформація необхідна керівництву, необхідно знати основні функції управління. У системі управління підприємством управлінський облік виконує такі основні функції: інформаційну, комунікаційну, контрольну, прогнозну.

В процесі планування діяльності бухгалтер бере участь у складанні й узгодженні бюджетів, розробленні стандартів витрат, надає інформацію про минулі події й розраховує можливі наслідки майбутніх дій. Відображаючи операції, що їх здійснює підприємство, бухгалтер накопичує дані про витрати і доходи структурних підрозділів підприємства, розробляє систему звітності, що дає змогу оцінювати результати їхньої діяльності.

Роль бухгалтера в процесі контролю полягає в тому, що він здійснює зіставлення фактичних даних про діяльність із планами або бюджетами, розраховує, аналізує й інтерпретує відхилення. Для забезпечення прийняття рішень на різних стадіях та рівнях управління бухгалтер узагальнює, систематизує і надає необхідну інформацію, готує рекомендації щодо можливих наслідків обраного напрямку дії. Отже, функції, що їх виконує бухгалтер, який обслуговує керівників усередині підприємства, значно ширші, ніж бухгалтер, який тільки реєструє господарські операції у системі рахунків методом подвійного запису.

Інформація, яку надає управлінський облік, зорієнтована на задоволення потреб як стратегічного, так і поточного управління, на оптимізацію використання ресурсів, забезпечення об'єктивної оцінки діяльності підрозділів та окремих менеджерів. Тобто управлінський облік є складовою процесу управління, він надає інформацію, важливу для: визначення стратегії та планування майбутніх операцій організації; контролювання її поточної діяльності; оптимізації використання ресурсів; оцінки ефективності діяльності; зниження рівня суб'єктивності в процесі прийняття рішень.

Кінцевою метою управлінського обліку є допомога керівництву у досягненні стратегічної мети підприємства. Тому управлінський облік є необхідним для функціонування системи управлінського контролю.

На основі вищенаведеного, можна зробити висновок, що в основі кожного підприємства повинні бути налагоджені: потокова організація діяльності підприємства; створення необхідних умов для зміни облікового процесу відповідно до зміни потреб системи управління; вивчення процесів, які відбуваються у зовнішньому та внутрішньому оточеннях; проведення вчасного аналізу зафіксованих даних на основі методів, обраних на підприємстві.

СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ

*Кутепова Т.О., студентка**
Криворот О.Г., старший викладач

Сучасний стан економіки України характеризується необґрунтованими політичними подіями, некерованими інфляційними процесами, нестабільністю суспільних зв'язків та іншими несприятливими для розвитку економіки чинниками. Результатом впливу несприятливих чинників є зниження ділової активності підприємств, їхня низька платоспроможність, яка здебільшого призводить до кризового стану господарюючих суб'єктів. Характерними ознаками низької платоспроможності підприємств є несвоєчасність погашення дебіторської заборгованості, повернення заборгованості в неповному обсязі, що сприяє виникненню сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості. Важливою передумовою уникнення зазначених проблем є створення належним чином організованої системи інформаційного забезпечення, основною частиною якої є бухгалтерський облік.

Виробничо-господарська діяльність та фінансовий стан підприємств багато в чому залежить від надходження платежів за товари, роботи та послуги від покупців та замовників.

Дебіторська заборгованість – це частина оборотного капіталу, а також вимоги на його отримання у вигляді готівки, матеріальних та інших ресурсів від господарюючих суб'єктів. Наведене визначення дає уявлення про економічну природу дебіторської заборгованості і визначає її місце в бухгалтерському обліку. При наданні знижок необхідно правильно відображати певні знижки на рахунках обліку як у покупця, так і у продавця із наданням певних документів, а саме договору. А з метою удосконалення обліку дебіторської заборгованості з покупцями та замовниками при її автоматизації, пропонується здійснювати наступні заходи:

- звіряти в електронній формі взаємні вимоги та зобов'язання і знайти найбільш раціональні способи погашення взаємної заборгованості;
- проводити взаємозаліки, поступово скорочуючи обсяги заборгованості;
- надавати знижки покупцям за скорочення термінів погашення заборгованості, щоб спонукати їх оплатити рахунку до встановленого терміну оплати;
- вводити штрафні санкції за прострочення платежу;
- своєчасно здійснювати контроль за співвідношенням дебіторської та кредиторської заборгованості (значне перевищення дебіторської заборгованості створює загрозу фінансовій стабільності підприємства і робить необхідним залучення додаткових джерел фінансування);

Отже, дебіторська заборгованість, яка виникає між підприємствами, негативно впливає на розвиток як підприємства (може навіть привести його до банкрутства), так і економіки країни в цілому: по-перше, спричиняє кризу неплатежів, що зменшує оборотність грошових коштів; по-друге, завдає значних втрат для державного бюджету у вигляді скорочення різноманітних платежів та податків тощо.

Для здійснення обліку й контролю, обчислення дебіторської заборгованості доцільно знати, з якими контрагентами та за яких умов укладені угоди. Тобто виникає потреба у групуванні дебіторської заборгованості за галузевим призначенням підприємства. На відміну від групування дебіторської заборгованості за економічним змістом, яке визначає, коли і в якому обсязі підприємству мають бути повернені кошти, групування за галузевим призначенням дає змогу класифікувати дебіторську заборгованість за документальним підтвердженням, у вигляді рахунків до отримання, які враховують рівень фінансової забезпеченості підприємства – покупця.

ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ*Лаврук Ю.О., студентка***Шевчук К.В., кандидат економічних наук, доцент*

Фінансова звітність є основним джерелом інформації при проведенні аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства. У фінансових звітах відображуються як фінансовий стан підприємства, так і результати його фінансово-господарської діяльності. Рух грошових коштів, у результаті якого поліпшуються або погіршуються фінансові показники підприємства, також знаходить відображення у фінансових звітах.

Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», фінансова звітність підприємства формується з дотриманням таких принципів: автономності підприємства; безперервності діяльності; періодичності; історичної (фактичної) собівартості; нарахування та відповідності доходів і витрат; повного висвітлення; послідовності; обачності; переважування сутності над формою; єдиного грошового вимірника.

Фінансова звітність підприємства включає: Баланс (Звіт про фінансовий стан) (форма № 1), Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) (форма № 2), Звіт про рух грошових коштів (форма № 3) та Звіт про власний капітал (форма № 4), Примітки до фінансової звітності.

Підготовка та складання річного фінансового звіту має свої етапи, що зумовлено тривалістю облікового періоду і складністю виконуваних робіт.

Основні етапи підготовки та складання та подання фінансової звітності:

- 1) вивчення змін і доповнень до Законів і нормативно-правових актів;
- 2) організація і проведення річної інвентаризації товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів, розрахунків, резервів та забезпечень;
- 3) перевірка і уточнення показників періодичної і річної звітності;
- 4) проведення переоцінки необоротних і оборотних активів;
- 5) узгодження доходів і витрат, що відносяться до звітного періоду;
- 6) завершення аналітичного обліку і підготовка даних для вивірки з синтетичним обліком;
- 7) завершення записів у Головній книзі і узгодження даних аналітичного і синтетичного обліку;
- 8) складання форм державної фінансової і іншої звітності;
- 9) взаємоузгодженість показників фінансової звітності;
- 10) розгляд і затвердження річної фінансової звітності;
- 11) подання фінансової звітності із супровідним листом.

Насамперед необхідно перевірити повноту відображення в поточному обліку господарських операцій, оформлених відповідними документами, і завершити облікові записи; уточнити розподіл витрат і доходів між суміжними звітними періодами; перевірити стан розрахунків з дебіторами і кредиторами, зокрема розрахунків з податковими та фінансовими органами, у необхідних випадках відрегулювати її; визначити обсяги доходів і витрат і списати відповідні суми на фінансові результати та закрити рахунки; відобразити чисті прибутки (збитки) і їх розподіл чи погашення. Під час проведення цієї роботи перевіряють правильність облікових запасів, звіряють дані синтетичного й аналітичного обліку і роблять виправні записи для усунення виявлених помилок.

Отже, фінансові звіти відображають поточний фінансовий стан і фінансово-господарську діяльність підприємства або результати його минулої діяльності та фінансовий стан протягом попередніх періодів. Однак за їх допомогою можна не тільки зробити висновки про діяльність підприємства в минулому, а і оцінити перспективи розвитку та розробити заходи, спрямовані на підвищення ефективності його діяльності в майбутньому. Це свідчить про те, що фінансова звітність є необхідною і важливою складовою інформаційного забезпечення як фінансового менеджменту в цілому, так і окремих його розділів, зокрема фінансового аналізу, фінансового планування та прогнозування.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Лебіга Л.П., студентка
Мельниченко І.В., кандидат економічних наук, доцент

Організація обліку оплати праці на підприємстві полягає у встановленні і запровадженні такої сукупності правил, реалізація яких забезпечила б максимальний ефект від ведення обліку – формування фінансової й управлінської інформації щодо заробітної плати, її вірогідність, доступність і корисність для широкого кола зацікавлених користувачів.

Оплата праці є одним із чинників ефективності діяльності підприємства, оскільки розмір заробітної плати, своєчасність і повнота розрахунків позитивно впливає на якість праці найманих працівників та суму витрат підприємства. Організація оплати праці – це сукупність дій метою якого є забезпечення визначення величини заробітної плати, принципів її нарахування, строків виплати, диференціації, співвідношення з іншими показниками діяльності.

Підготовка до обліку розрахунків з працівниками по заробітній платі включає: розробку методики та техніки узагальнення заробітної плати; вибір реєстрів аналітичного та синтетичного обліку; розподіл робіт між бухгалтерами та проведення оперативного контролю за правильністю розрахунків.

Облік розрахунків з оплати праці працівників здійснюється із використанням відповідних спеціальних форм документів. Документування оплати праці характеризується, як письмове свідчення про здійснення господарської операції, проте у зв'язку зі змінами в законодавстві, необхідно постійно слідкувати за ними для уникнення розбіжностей. За допомогою фіксації даних в документах бухгалтер і керівник має змогу контролювати та володіти інформацією та змінами, які відбуваються на протязі звітних періодів на підприємстві щодо оплати праці [2]. Джерелами інформації слугує ряд документів щодо прийому, звільнення і переведення працівників підприємства, первинні документи, реєстри бухгалтерського обліку і звітність.

Важливим моментом при організації обліку оплати праці є те, що її перерахування незалежно від того чи працівники отримують її через касу підприємства чи на пластикову картку, буде здійснюватися лише після того, як підприємство перерахує всі необхідні податки пов'язані з нею.

На організацію обліку оплати праці впливають також наступні чинники: - оплата праці виплачується у робочі дні не рідше двох разів на місяць; - вона виплачується через проміжок часу, що не перевищує 16 календарних днів; - виплата здійснюється напередодні дня виплати, якщо цей день припадає на вихідний, неробочий або святковий день; - розрахунки з працівниками здійснюють не пізніше 7 днів після закінчення періоду, за який здійснюється виплата; - виплачується зарплатня у строк, який устанавлюється колдоговором або нормативним актом роботодавця, узгодженим із виборним органом первинної профспілкової організації або іншим уповноваженим на представництво трудовим колективним органом [1].

Правильна організація обліку оплати праці дає можливість ефективного, своєчасного та достовірного формування управлінської інформації, а й вчасність розрахунків з робітниками щодо її виплати. Отже, організація обліку заробітної плати має бути організований таким чином, щоб сприяти підвищенню продуктивності праці та повному використанню робочого часу.

Список використаної літератури:

1. Кім Г.С. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення: навч. посіб. / Г.С. Кім, В.В. Сопко, Ю.Г. Кім; 2-ге вид., перероб. та доп. - К. : Центр навчальної літератури, 2009. - 480 с.
2. Про оплату праці / Закон України від 24.03.95р. № 108/95-ВР (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://www.rada.ua/>.

ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ЦУКРОВОГО БУРЯКА І КАЛЬКУЛЮВАННЯ ЙОГО СОБІВАРТОСТІ

*Лелюшок С.В., студент**
Срібняк О.М., старший викладач

Впровадження ринкових перетворень і різноманітних форм власності в Україні, зумовили внесення змін і доповнень в існуючу систему бухгалтерського обліку і звітності як необхідну умову отримання достовірної інформації для прийняття економічно обґрунтованих управлінських рішень, вибору найвигідніших ділових партнерів і уникнути підвищеного ризику в фінансовій діяльності.

Буряковиробничий підкомплекс АПК як і вся економіка України переживає складний момент входження в ринкову економіку. Цей процес супроводжується тривалими кризовими явищами, що змушує шукати радикальні напрями виходу зерно продуктового виробництва з важкого економічного стану, зумовленого неефективним використанням наявного потенціалу.

Бурякоцукрова галузь України – одна з найпотужніших у світі. В 70-80 рр. минулого століття ця галузь, досягнувши найбільших у світі площ посіву цукрових буряків і насінників, обсягів виробництва буряків, насіння і цукру, стала головним важелем розвитку бурякового цукрового підкомплексу АПК. Однак впровадження давальницьких розрахунків довело бурякоцукровий підкомплекс до критичного стану, коли Україна з могутньої бурякоцукрової держави перетворилася на імпортера цукру.

Методика обліку, контролю та аналізу виробництва, що застосовується в економіці України, не відповідає сучасним умовам господарювання. Використання зарубіжних методик потребує врахування специфіки організації вітчизняного виробництва. Недостатньо уваги приділяється питанням автоматизації обліку в цукровій промисловості. Вимагають нового підходу відносини суб'єктів ринкової економіки, що формують виробництво цукру – цукрових заводів та виробників цукрових буряків. Чітка організація обліку може забезпечити еквівалентний обмін їх діяльністю. Визначити оптимальні параметри у цих питаннях дає змогу достовірна облікова інформація.

Витрати — це використані у процесі виробництва різні речовини і сили природи на виготовлення нового продукту праці. В умовах товарного виробництва грошовий вираз суми витрат на виготовлення конкретного продукту називають собівартістю. Зміст термінів витрати і собівартість поєднується в понятті витрати виробництва.

Витрати на виробництво обліковують на рахунках, що призначені для відображення процесу виробництва. Основним рахунком є рахунок 23 "Виробництво", по дебету якого відображають прямі витрати, пов'язані з випуском продукції, виконанням робіт та наданням послуг і по кредиту – вихід продукції.

Аналітичний облік на рахунку 23 "Виробництво" ведеться у розрізі видів основного та допоміжного виробництв, за видами продукції (робіт, послуг).

До складу прямих матеріальних витрат включається вартість сировини та основних матеріалів, що утворюють основу виробленої продукції або є її необхідним компонентом, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат.

Статтею 4 Закону України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" визначено, що одним з принципів бухгалтерського обліку і фінансової звітності в Україні є принцип історичної (фактичної) собівартості згідно з яким готова продукція оцінюється виходячи із витрат на виробництво.

Загалом, аналізуючи наукові джерела, можна зазначити, що «методика обліку, контролю та аналізу виробництва, що застосовується в економіці України, не відповідає сучасним умовам господарювання. Використання зарубіжних методик потребує врахування специфіки організації вітчизняного виробництва.

ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ НА ПОТОЧНОМУ ТА ІНШИХ РАХУНКАХ В БАНКУ

*Лесик І.О., студентка**

Колеснікова О.М., кандидат економічних наук, доцент

З поточного рахунка оплачуються операції, що забезпечують виробничо-господарську, комерційну та іншу діяльність; розрахунки за товарно-матеріальні цінності з постачальниками і покупцями продукції; надані і отримані послуги; сплата обов'язкових платежів до бюджету і державних фондів; операції, пов'язані із забезпеченням власних соціально-побутових потреб, та інші операції відповідно до статутної діяльності підприємства.

З поточного рахунка банк видає готівку на оплату праці, виплату допомоги по тимчасовій непрацездатності, дивідендів (доходів), на господарські та інші потреби. Видачу готівкових грошових коштів, а також безготівкові перерахування з поточного рахунка підприємства банк проводить на підставі наказів власника рахунка або з його згоди.

У встановленні строки банк видає підприємству виписки з його поточного рахунка, тобто перелік здійснених за звітний період операцій. До виписки додаються відповідні виправдані документи, на підставі яких були зараховані або списані кошти. Виписка банку фактично являє собою другий примірник особового рахунка підприємства, відкритого банком. Зберігаючи грошові кошти підприємства, банк вважає себе його боржником, тобто на цю суму має кредиторську заборгованість.

Виписки банку є регістрами аналітичного обліку і підставою для облікових записів на поточному рахунку.

Синтетичний облік наявності і руху грошових коштів на поточному рахунку підприємства в національній валюті ведеться на активному рахунку 31 «Рахунки в банках», субрахунок 311 «Поточні рахунки в національній валюті», по дебету якого відображають надходження (зарахування) коштів, а по дебету – списання використаних коштів.

На суму зарахованих на поточний рахунок підприємства коштів дебетують рахунок 311 «Поточні рахунки в національній валюті» в кореспонденції з кредитом рахунків:

- 301 «Готівка в національній валюті» (на суми, внесені готівкою із каси);
- 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями» (на суми, одержані від вітчизняних покупців і замовників за реалізовану продукцію, товари, роботи, послуги);
- 37 «Розрахунки з різними дебіторами» (на суми, одержані від різних дебіторів у погашення заборгованості);
- 60 «Короткострокові позички» (на суми одержаних банківських кредитів).

Перераховані (видані готівкою) грошові кошти з поточного рахунка підприємства відображаються по кредиту рахунка 311 «Поточні рахунки в національній валюті» і дебету рахунків:

- 301 «Готівка в національній валюті» (на суми, видані готівкою);
- 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»;
- 64 «Розрахунки за податками і платежами»;
- 65 «Розрахунки за страхуванням»;
- 67 «Розрахунки з учасниками»

Якщо при опрацюванні виписки банку з поточного рахунка підприємства виявлено помилково списані або зараховані кошти, бухгалтер повинен письмово повідомити установу банку про допущену помилку для внесення виправлень.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ

*Лисенко В.В., студент**

Венгерук Н.П., кандидат економічних наук, доцент

У зв'язку із нестабільністю законодавства та розвитком зорієнтованої на міжнародне співробітництво економіки, саме операції щодо ведення обліку грошових коштів та розрахунків підлягають суттєвим змінам. Тому наявність суперечливих питань та неузгодженостей при веденні обліку грошових коштів вимагає детальнішого їх вивчення.

Питання обліку і контролю грошових коштів досліджувалися багатьма науковцями, зокрема: А.М. Андросовим, С.Л. Березою, М.Т. Білухою, Ф.Ф. Бутинцем, С.Ф. Головим, В.М. Жуком, Г.Г. Кірейцевим, А.М. Кузьмінським, Н.І. Ладутько та ін. ученими.

До традиційних проблем, пов'язаних з нестачею грошових коштів (таких як збитковість підприємства, зростання інфляції) додалися і додаткові, пов'язані з загостренням фінансової кризи (неможливість чи складність отримання кредитів), тому підприємства повинні докладати значних зусиль на пошук внутрішніх резервів генерування грошових потоків, таких як:

- тимчасове припинення чи відстрочення видатків у капітальні інвестиції;
- прискорення надходження грошових коштів;
- зменшення виплат внутрішнім та зовнішнім кредиторам.

Проблеми внутрішнього контролю полягають у необхідності формування єдиних концептуальних засад організації державного фінансового контролю; розробки комплексу заходів щодо запобігання порушенням з урахуванням "оцінки ризиків; оптимізації організаційних структур суб'єктів внутрішнього фінансового контролю; удосконаленні кадрового забезпечення системи фінансового контролю.

Удосконалення бухгалтерського обліку, методики аналізу та контролю грошових коштів є одним з найактуальніших питань.

Загалом сума грошових коштів повинна відповідати двом вимогам: забезпечувати безперерйне виконання найбільш термінових зобов'язань (постачання матеріалів для виробництва); виступати запобіжним засобом (буфером) на випадок непередбачених подій.

Основним завданням підприємства при встановленні оптимального розміру залишків грошових коштів повинно бути забезпечення збалансованості між його ліквідністю та прибутковістю.

Модель Міллера—Орра передбачає механізм управління грошовими потоками через купівлю-продаж цінних паперів. Цінні папери в будь-який момент можуть перетворитися на грошові кошти, а в момент перебування їх у складі фінансових інвестицій вони приносять дохід. Якщо залишки готівки сягають максимального значення, підприємству слід купувати ліквідні цінні папери, а коли залишки досягають мінімального значення —продати для досягнення нормального рівня залишків грошових коштів.

Зрозуміло, що дана модель має як певні переваги так і недоліки. До переваг слід віднести певну простоту розрахунків. Разом з тим модель базується на цілій низці припущень, що робить визначені показники достатньо умовними. Незважаючи на це вітчизняним підприємствам доцільно взяти її на озброєння, адже відродження ринку цінних паперів в Україні відбувається значно швидшими темпами ніж ринку кредитування.

Список використаної літератури:

1. Дубенко Н.В. Облік грошових коштів і розрахунків: проблеми сьогодення // Вісник ЖДТУ (Економічні науки). – 2010. – № 4 (30). – С. 62.
2. Дубенко Н.В. Аналіз руху грошових коштів: необхідність застосування та удосконалення методики // Вісник ЖДТУ (Економічні науки). – 2011. – № 2 (32). – С. 102-113.
3. Хенсен Дон Р., Моуен Меріен М., Еліас Небіл С., Сенков Девід У. Управлінський облік: 5-те вид.: Пер. з англ.; Наук. ред. пер. Н. П. Краснік. — К.: Міленіум, 2008.

ЗМІНИ НАДБАВОК ДО ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПРАЦІВНИКАМ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ УКРАЇНИ У 2014-2015 РОКАХ

*Лисенко Н.-В.Ю., студентка**
Криворот О.Г., старший викладач

Останні роки стали кризовими для України через низку політичних подій. Наслідком кризового стану економіки є скорочення державних видатків на утримання бюджетних сфер, зокрема і освітньої, тобто до зниження сумарного заробітку освітян. Актуальність даної теми стає очевидною, якщо взяти до уваги, що працівники закладів освіти являють собою значну частину «бюджетників».

Питання працевлаштування та оплати праці працівників закладів освіти, а також пенсійного забезпечення та соціального захисту регламентують такі законодавчі акти: Закон України «Про освіту» від 04.06.1991, Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 06.04.2000, Інструкція про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти № 102 від 15.04.93 тощо[1].

З метою підвищення престижності праці педагогічних працівників 23 березня 2011 р. Кабінету Міністрів України прийняв Постанову № 373 «Про встановлення надбавки педагогічним працівникам дошкільних, позашкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладів, вищих навчальних закладів I–II рівня акредитації, інших установ і закладів незалежно від їх підпорядкування». Ця постанова прийшла на зміну нормативному акту від 5 жовтня 2009 р. № 1130, за яким така надбавка з моменту набрання чинності до березня 2011 року виплачувалась лише директорам, заступникам директорів з навчально-виховної, навчальної, виховної роботи, а також учителям та майстрам виробничого навчання[2].

Події післяреволюційних років внесли корективи у законодавство з даного питання: у 2014 році постановою №88 від 25 березня Кабінет Міністрів України вніс зміни і доповнення до пункту 1 постанови від 23 березня 2011 р. № 373. Слова «в розмірі» замінені словами «у граничному розмірі», а право встановлення розміру надбавки надано керівнику закладу (установи) у межах фонду оплати праці. Тобто, порівняно з 2011 роком, коли 20%-ву надбавку мали всі перераховані категорії педагогічних працівників, у 2014 можливість її отримання було лімітоване фондом заробітної плати конкретної освітньої установи. Цього ж дня постановою №89 подібні зміни було внесено до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2009 р. № 1073 «Про підвищення заробітної плати працівникам бібліотек».

Для врегулювання ситуації, що склалася, уряд прийняв рішення збільшити прожитковий мінімум та мінімальну заробітну плату, що веде за собою порозрядне збільшення заробітної плати педагогічних працівників. Отже з 1 вересня 2015 року зросли посадові оклади працівників бюджетної сфери [3]. Мінімальна заробітна плата, відповідно до внесених Законом № 704-VII змін, з 1 вересня 2015 року становить 1378 грн [4].

Найреальнішими шляхами виходу з економічного застою є політичне врегулювання ситуації дипломатичними службами держави та мобілізація урядом всіх резервів з метою якомога швидшого відновлення політичного, економічного та соціального добробуту населення України.

Список використаної літератури:

1. Електронний ресурс <http://zakon.rada.gov.ua>;
2. Антоніна Клименко «Виплата надбавки за престижність педагогічної праці»;
3. «Стало відомо наскільки зростуть зарплати освітян», електронний ресурс <http://osvita.ua>;
4. Електронний ресурс <http://kh.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/215907.html>.

РОЗВИТОК РЕГУЛЮВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

*Лозоцька К.С., студентка**

Гуренко Т.О., кандидат економічних наук, доцент

Бухгалтерський облік – надзвичайно важлива складова економічного життя країн. Регулювання бухгалтерського обліку в Україні на сучасному етапі не можна вважати досконалим, воно потребує модернізації, чим і пояснюється актуальність цієї статті.

Метою роботи є теоретичне обґрунтування напрямів вдосконалення регулювання бухгалтерського обліку в Україні та означення підходів щодо покращення нормативних документів та діяльності регулятивних органів у цій сфері.

Державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні здійснюється з метою: створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, які є обов'язковими для всіх підприємств та гарантують і захищають інтереси користувачів; удосконалення бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Сучасна система регулювання бухгалтерського обліку України була запозичена з часів планової економіки, і її методи залишилися адміністративними. Це, зрозуміло, потребувало реформування. Але й проведення реформ, на думку багатьох дослідників, не дало достатнього ефекту. Головною проблемою є інститути регулювання. Згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV, в державі немає чіткого визначення суб'єкта, за яким визначена відповідальність за стан бухгалтерського обліку. Так, наприклад, збирає та обробляє фінансову звітність Держкомстат України, а методологію бухгалтерського обліку і звітності визначає – Міністерство фінансів України. У правовому ж полі ці обмеження закладено Законом України № 996-XIV.

На сучасному етапі дуже важливо чітко визначити, який інститут несе головну відповідальність за регулювання бухгалтерського обліку в Україні і внести відповідні корективи до вищенаведеного закону. До основних проблем в регулюванні бухгалтерського обліку також відносять: неврахування, в повній мірі, досвіду професійних бухгалтерських організацій; підготовка бухгалтерських кадрів (було б корисним створити систему постійного підвищення бухгалтерських кадрів, яка б відповідала міжнародним вимогам, а саме стандартам освіти Міжнародної федерації бухгалтерів. Мета такої системи – кваліфікаційний рівень професійного бухгалтера, як загальноприйнятий у міжнародній практиці, що має відповідати європейському рівню); галузеві особливості обліку та звітності; регулювання бухгалтерського обліку в країні.

Слід зазначити, що існує можливість розв'язати існуючі проблеми шляхом менших змін, наприклад, посиленням правового статусу Методологічної ради з бухгалтерського обліку при Мінфіні України через розширення її повноважень і певної самостійності функціонування за окремим Статутом, а не за Положенням, як є на сучасному етапі.

Концептуальними підходами до такого реформування є: посилення правового статусу національного регуляторного органу з питань бухгалтерського обліку, його можливостей та відповідальності в межах Кабінету Міністрів України чи Мінфіну України; розширення суб'єктів впливу на бухгалтерську діяльність шляхом участі в регуляторних органах представників галузевих міністерств і професійних бухгалтерських організацій; забезпечення відповідальності членів регуляторного органу за формування й дотримання методології бухгалтерського обліку у сферах їх впливу.

Отже, можна зробити висновок, що вирішення таких проблем, як визначення головного регуляторного органу і його функцій та підвищення уваги держави до професійних бухгалтерських організацій в значній мірі дадуть змогу адаптувати бухгалтерський облік до сучасних ринкових змін, міжнародних стандартів та потреб користувачів в системі прийняття рішень, що буде позитивною зміною для бухгалтерського обліку загалом.

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ЯК ОБ'ЄКТ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ

Лотоцька О.Р., студентка
Савчук В.К., доктор економічних наук, професор

В сучасних умовах господарювання особлива увага приділяється бухгалтерському обліку фінансових результатів, які є одними з найважливіших складових діяльності підприємств. Також зростає роль контролю в системі управління суб'єктом господарювання, що спрямований на досягнення достовірності, зрозумілості та законності відображення у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності фінансових результатів.

Аналіз статистичних даних дає підстави стверджувати, що доходи і витрати, які формують фінансовий результат підприємства є специфічним об'єктом бухгалтерського обліку та контролю, а також в сучасних умовах розвитку ринкового господарства потребують особливої уваги як з боку держави, так і на рівні підприємства.

Внутрішній контроль фінансових результатів повинен охоплювати моніторинг всієї діяльності підприємства, адже кожна дія, кожна здійснена господарська операція прямо чи опосередковано впливає на кінцевий результат господарювання. Саме тому лише для повного та ефективного контролю фінансових результатів недостатнім буде лише проконтролювати правильність обчислення прибутку (збитку), який отримало підприємство за певний період, проаналізувати причини його зміни в порівнянні з минулим періодом чи плановими показниками, а дуже важливим є попередній та поточний контроль протягом всіх циклів діяльності, що дає змогу оперативно здійснювати вплив на результат господарювання, оцінювати ефективність дій та переглядати результативність прийнятих рішень.

Недостатньо уваги приділено питанням розробки та удосконалення комплексного внутрішнього контролю фінансових результатів, що, вважаємо, пов'язаний з всією господарською діяльністю підприємства. Більшість наукових праць присвячені дослідженням внутрішнього контролю фінансових результатів діяльності сільськогосподарських формувань, підприємств харчової промисловості тощо.

Поточний контроль – це фактичний контроль, який стосується дій і операцій у ході їх виконання з метою встановлення, чи правильно вони проходять і відповідають встановленим визначенням. Він є свого роду системою вчасного попередження негативних наслідків і негайно повідомляє про загрози, які стосуються порушення правил, марнотратства, фальсифікації.

Даний вид контролю запропоновано проводити за двома напрямками – контроль витрат і контроль доходів. Ці напрямки були обрані тому, що це основні складові механізму розрахунку фінансових результатів. Здійснюючи контроль за ними, підприємство може оптимізувати величину, порівняти їх між собою та визначити ефективність, економічність та доцільність здійснення тієї чи іншої операції. Суть такого виду контролю полягає в тому, що одночасно контролюються отримані доходи та понесені для їх отримання витрати, і, тим самим, визначається якість отриманих результатів господарювання.

Важливо зазначити, що протягом всього контрольного процесу однією з основ ефективного функціонування механізму контролю є визначення суб'єктів, завдань, джерел інформаційного забезпечення контролю, а також застосування відповідних методичних способів та прийомів контрольних процедур. Адже внутрішній контроль повинен забезпечувати уникнення фінансових втрат, пов'язаних з штрафами, санкціями у зв'язку з неправильним обчисленням та невчасним перерахуванням платежів до бюджету та в інші позабюджетні фонди.

ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ОПЕРАЦІЙ З КОШТАМИ НА РАХУНКАХ В БАНКУ

*Льовіна Д.М., студентка**

Колеснікова О.М., кандидат економічних наук, доцент

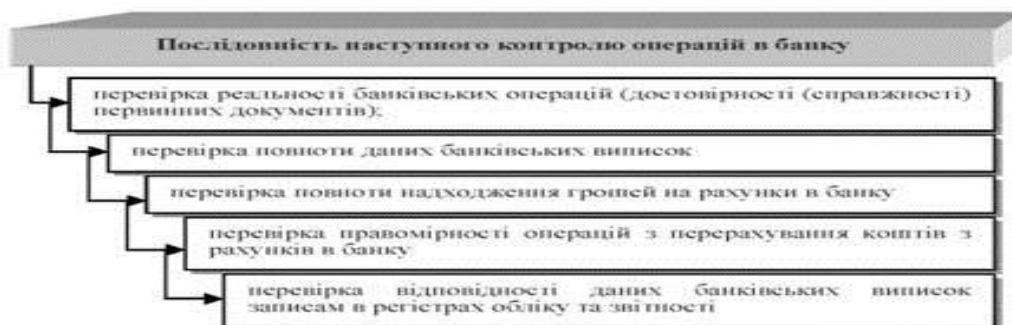
Внутрішньогосподарський контроль операцій на рахунках в банку передбачає систематично здійснювати перевірки їх законності та доцільності, а також достовірності банківських документів.

Об'єктами контролю є операції з відкриття рахунків в банках та переказу грошових коштів із рахунків підприємства на рахунки його контрагентів в установах банків.

Джерелами даних для контролю операцій на рахунках у банку є облікова інформація:

- виписки банку з прикладеними виправдовувальними документами;
- записи в облікових регістрах за рахунком 31: Журнал 1 і відомість 1.2, (або журнал-ордер і відомість № 1 с.-г.);
- баланс (ф. №1);
- звіт про рух грошових коштів (ф. №3);
- примітки до річної фінансової звітності (ф. №5).

Послідовність наступного контролю операцій на рахунках у банку представлена на рис. 1:

Під час контролю реальності банківських операцій головний бухгалтер (його заступник) підтверджує автентичність (справжність) документів.

У разі виникнення сумнівів у справжності документа (відсутність банківського штампа, виправлені перерахованих сум, найменування одержувача коштів, дати здійснення операції) проводиться зустрічна перевірка платіжних документів, що зберігаються у справах підприємства із платіжними документами банку або контрагента з операції.

Відповідно до вимог Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 підприємства зобов'язані проводити інвентаризацію реєстраційних, бюджетних, валютних та поточних рахунків - у міру отримання виписок з банку.

Повноту банківських виписок встановлюють за нумерацією їх сторінок перенесеного залишку коштів на рахунку. Якщо у виписці виявлені необумовлені виправлення, підчищення або закреслення, слід провести зустрічну звірку даних виписки із записами в першому примірнику особового рахунку, що знаходиться в установі банку. Перевірка банківських операцій проводиться хронологічним способом, тобто характер окремої операції аналізується за видами надходжень і видатків розрахункового рахунку. Контроль операцій з надходження та перерахування готівки здійснюється шляхом зіставлення записів виписки за рахунком в банку з документами, прикладеними до неї. Повноту надходження грошей на розрахунковий рахунок встановлюють шляхом порівняння суми, належної до надходження на розрахунковий рахунок за певний період, із фактичними надходженнями.

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

*Майданик Н.О., студентка**
Криворот О.Г., старший викладач

Розрахунки з оплати праці завжди були одним з найважливіших об'єктів бухгалтерського обліку, це пояснюється соціальною значущістю заробітної плати, складністю законодавчого механізму регулювання оплати праці в країні в сучасних умовах господарювання. Реалізація завдань реформування системи бухгалтерського обліку та сучасні ринкові зміни діючої системи організації оплати праці потребують докорінних змін методології обліку з розрахунку оплати праці на підприємстві.

Проблеми обліку, оплати й стимулювання праці багатогранні, їх вивченням займалось багато науковців. З них можна виділити таких, як Каринський С., Король М., Ткаченко Н., Орловський Ю., Бутинець Ф., Лень В.

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про оплату праці», під заробітною платою розуміють винагороду, обчислену, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконані роботи, надані послуги.

Основними положеннями, на яких має ґрунтуватися удосконалення організації оплати праці на підприємстві має бути:

- удосконалення тарифної системи шляхом встановлення співвідношень тарифних ставок залежно від рівня кваліфікації робітників;
- колективне регулювання оплати праці;
- розробка внутрішньовиробничих тарифних умов оплати праці як підвищення мотивувальної та стимулюючої ролі тарифних систем [1].

Облік праці та заробітної плати має бути організований таким чином, щоб сприяти підвищенню продуктивності праці, повному використанню робочого часу, а також правильному обчисленню чисельності праці для обліку заробітної плати з метою оподаткування [2].

Одним із важливих питань реформування бухгалтерського обліку з заробітної плати є вдосконалення діючої моделі аналітичного обліку. На мою думку, діючу модель слід упорядкувати і удосконалити, а саме – ввести відповідні субрахунки. Введення субрахунків дасть змогу бухгалтерам оперативно отримати інформацію з будь-яких складових заробітної плати.

Важливими завданнями вдосконалення обліку праці є: прискорення науково-технічного прогресу, зменшення використання «живої» праці, зменшення витрат робочого часу, механізація трудомістких робіт, оптимізація використання трудових ресурсів [3].

Заробітна плата повинна залежати безпосередньо від результатів праці, а у той же час впливати на його показники, стимулювати розвиток виробництва, ефективність роботи, підвищення кількісних і якісних результатів праці.

Отже, здійснюючи удосконалення організації обліку оплати праці, підприємство повинно підходити до цього обґрунтовано, враховуючи доцільність, використовуючи результати наукових досліджень, передового досвіду. Тому основна задача обліку і аудиту розрахунків підприємства по заробітній платі - знайти оптимальний рівень таких витрат, що забезпечував би і прибутковість підприємства і достатню мотивацію працівників.

Список використаної літератури:

1. Сирцева С.В. Проблеми обліку розрахунків за виплатами працівникам/ Вісник Причорноморської регіональної конференції – Миколаїв – 2001. – 133 с.
2. Кім Г.С. Бухгалтерський облік – Київ. – 2009. – 480 с. Секіріна Н.В. Вісник київського інституту бізнесу. 2012. - №2. – 34 с.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ У 2015

*Малівська О.В., студентка**

Дерев'янка С.І., кандидат економічних наук, доцент

Наближення строків річного звіту підприємства зобов'язує бухгалтерів провести інвентаризацію активів і зобов'язань. Цього року вперше при проведенні обов'язкової річної інвентаризації підприємства керуватимуться новим Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014р. №879. Для бюджетних установ та комерційних підприємств будуть діяти єдині правила проведення інвентаризації.

У прямому розумінні інвентаризація — це періодична перевірка наявності та стану ТМЦ (основних і оборотних засобів) в натурі, а також наявності коштів. Інвентаризувати — значить виконувати технічні дії зі складання опису інвентарю, майна.

Проаналізувавши зміни в законодавстві хочеться відмітити, що з'явилося більше конкретики як щодо інвентаризації запасів, так і інших об'єктів обліку. Положення розширило перелік випадків, коли проведення інвентаризації є обов'язковим, доповнивши випадком переходу на складання фінансової звітності за міжнародними стандартами (на дату такого переходу).

Зазнали змін і періодичність та строки інвентаризації. До 01.01.2015р. щорічна інвентаризація всіх активів і зобов'язань проводилась в період, починаючи з 1 жовтня поточного року. Причому інвентаризація об'єктів нерухомості могла проводитися один раз на три роки, а бібліотечних фондів — один раз на п'ять років або щорічно в обсязі не менше 20 % одиниць бібліотечного фонду (пп. «б» п. 3 Інструкції по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 11.08.94р. №69). Відтепер інвентаризацію активів та зобов'язань перед складанням річної фінансової звітності потрібно проводити у строки: три місяці (починаючи з 1 жовтня) та два місяці (починаючи з 1 листопада), залежно від їх виду.

Також установлені особливості проведення інвентаризації для окремих об'єктів обліку. Так, інструменти, прилади, інвентар (меблі) можна інвентаризувати за рішенням керівника кожного року в обсязі не менше 30% усіх зазначених об'єктів протягом трьох років. За рішенням керівника підприємства інвентаризація бібліотечних фондів може проводитись протягом року за встановленим графіком. Якщо бібліотечний фонд налічує від 100 до 500 тис.одиниць, то інвентаризацію проводять протягом 5 років (не менше 20% одиниць щорічно), а якщо понад 500 тис.одиниць — протягом 10 років (не менше 10% одиниць щорічно). При цьому книжкові пам'ятки інвентаризують щороку. Залишилася норма, що дозволяє інвентаризувати об'єкти нерухомості (земельні ділянки, будівлі, споруди) один раз на 3 роки (але для державних установ ця норма не діє). З'явилися деякі спеціальні норми щодо інвентаризації окремих статей звітності.

Положенням ліквідоване поняття „постійно діюча інвентаризаційна комісія”. Відтепер її називатимуть „інвентаризаційна комісія”, а до складу можуть входити представники аудиторської фірми, централізованої бухгалтерії, суб'єкта підприємницької діяльності-фізичної особи, яка веде бухгалтерський облік на підприємстві на договірних засадах, досвідчені працівники підприємства (інженери, технологи, виконавці робіт, механіки, товарознавці, економісти, бухгалтери), які добре знають об'єкт інвентаризації. Крім цього, за рішенням керівника підприємства до складу інвентаризаційної комісії можуть входити члени ревізійної комісії госптовариства та внутрішні аудитори. Відтепер усі матеріали інвентаризації (описи, акти, звіряльні відомості, протоколи) мають оформлятися не менше ніж у двох примірниках.

За не проведення або неякісне проведення інвентаризації можуть покарати накладенням адмінштрафу. Отже, зневажати інвентаризацію не можна.

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ*Мальчевський Д.В., студент***Колеснікова О.М., кандидат економічних наук, доцент*

Перехід до ринкової економіки вимагає від підприємств підвищення ефективності виробництва, конкурентоздатності продукції і послуг на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу, ефективних форм господарювання і управління виробництвом, подолання безгосподарності, активізації підприємництва, ініціативи і т.д.

Важлива роль в реалізації цієї задачі відводиться організації бухгалтерського обліку на підприємстві, в тому числі обліку розрахунків з постачальниками та підрядчиками.

Розрахункові взаємовідносини між постачальниками і покупцями виникають у процесі господарської діяльності підприємств, і цим відносинам, як правило, повинне передувати укладання договорів (контрактів) купівлі-продажу товарно-матеріальних цінностей (ТМЦ), договорів підряду на виконання різних робіт, надання послуг тощо.

П(С)БО 11 «Зобов'язання» визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання та її розкриття у фінансовій звітності.

Кужельний М. В. визначає поточне зобов'язання, як таке що підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців з дати балансу [2, с. 185].

Голов С. Ф. [1, с. 358] визначає наступний склад поточних зобов'язань: короткострокові кредити банків; поточну заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями; короткострокові векселі видані; кредиторську заборгованість за товари, роботи, послуги; поточну заборгованість за розрахунками з одержаних авансів, за розрахунками з бюджетом, за розрахунками з позабюджетних платежів, за розрахунками зі страхування, за розрахунками з оплати праці, за розрахунками з учасниками, за розрахунками із внутрішніх розрахунків; інші поточні зобов'язання.

Отже, підставою для бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками та підрядчиками на підприємстві є первинні документи, які фіксують факти здійснення цих операцій. Надходження товарів від постачальників оформляється на підставі товарно-транспортних накладних (ТТН), рахунків-фактур, вантажних митних декларацій тощо. Приймання виробничих запасів, що надійшли на склад підприємства, оформляється прибутковим ордером (ф. № М-4). Якщо при прийманні матеріальних цінностей виявлені кількісні або якісні розбіжності з даними товаросупровідних постачальника, складають акт про приймання матеріалів (ф. № М-7). Для узагальнення інформації про розрахунки з постачальниками і підрядниками на підприємстві передбачено рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками» незалежно від того, одночасно чи заздалегідь проводилася оплата пред'явленого рахунка. Рахунок 63 має такі субрахунки: 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»; 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками», 633 «Розрахунки з ПФГ».

На зазначеному рахунку відображаються розрахунки з підприємствами, організаціями та особами за отримані ТМЦ, прийняті (виконані) роботи та надані послуги, включаючи надання електроенергії, газу, пари, води тощо, а також послуги з доставки або переробки матеріальних цінностей, розрахункові документи на які надійшли і з невідфактурованих поставок.

Зобов'язання визнається, якщо його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення. Якщо на дату балансу раніше визнане зобов'язання не підлягає погашенню, то його сума включається до складу доходу звітного періоду. Поточні зобов'язання відображаються в балансі за сумою погашення.

Список використаної літератури:

1. Голов С. Ф., Костюченко В. М., Кравченко І. Ю., Ямборко Г. А. Фінансовий облік: Підручник для студ. вищ. навч. закл., напрям «Економіка і підприємництво», спец. «Облік і аудит» / Сергій Федорович Голов (ред.). — К.: Лібра, 2009. — 976с.
2. Кужельний М. В., Лінник В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. — К.: КНЕУ, 2001. — 334с.

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

*Маріуца А.С., студентка**

Калюга Є.В., доктор економічних наук, професор

Фінансова звітність - це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності і рух грошових коштів підприємства за звітний період. Метою складання фінансової звітності є надання користувачам для ухвалення рішень правдивої і неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності і рух грошових коштів. Фінансова звітність підприємств не складає комерційну таємницю, окрім випадків, передбачених законодавством. Фінансова звітність складається на підставі даних бухгалтерського обліку. Підприємства ведуть бухгалтерський облік і складають фінансову звітність в грошовій одиниці України - гривні.

Фінансова звітність подається з моменту реєстрації підприємства і до його ліквідації (навіть якщо підприємство не здійснює ніяких операцій). Основними нормативними документами, регулюючими питання складання і надання фінансової звітності є Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Обов'язок складання фінансової звітності передбачений ст. 11 Закону № 996 [Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»], а основні принципи її складання викладені в НП(С)БО. Відповідно до Закону про бухгалтерський облік № 996 звітний періодом для складання фінансової звітності є календарний рік.

Перед складанням річної фінансової звітності на підприємстві має бути проведена інвентаризація активів і зобов'язань. Інформація, приведена у фінансовій звітності, базується виключно на даних бухгалтерського обліку і повинна бути тотожна даним аналітичного і синтетичного обліку. При складанні фінансової звітності необхідно суворо слідувати принципам її підготовки - автономності підприємства, безперервності діяльності, періодичності, історичної (фактичної) собівартості, нарахування і відповідності доходів й витрат, повного освітлення, послідовності, обачності, превалювання змісту над формою, єдиного грошового вимірника.

При складанні фінансової звітності необхідно використовувати такі нормативні документи: 1) Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996; 2) Порядок представлення фінансової звітності, постанова КМУ від 28.02.2000 року № 419; 3) Методичні рекомендації по перевірці співставлення показників форм річної фінансової звітності підприємств (додаток до листа Міністерства фінансів України від 9.01.2001 року № 053); 4) План рахунків бухгалтерського обліку і Інструкція до його використання (від 30.11.1999 р. № 291); 5) Методичні рекомендації по формуванню собівартості продукції (робіт, послуг) (галузеві); 6) Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Фінансова звітність формується з дотриманням таких принципів: автономності підприємства, неперервності діяльності, періодичності, історичної (фактичної) собівартості, відповідності доходів і витрат, повного висвітлення, послідовності, обачності, превалювання змісту над формою, єдиного грошового вимірника. Фінансова звітність включає в себе: Баланс, Звіт про фінансові результати підприємства, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал, Примітки до фінансової звітності. Фінансова звітність має бути підписана керівником підприємства і головним бухгалтером.

Таким чином, фінансова звітність має велике значення для діяльності будь-якого підприємства, адже саме вона надає результати про господарські операції та є основою для планування майбутньої діяльності, яка надасть змогу збільшити ефективність даного підприємства. Фінансова звітність повинна бути оформлена відповідно до встановлених нормативів, адже помилки в оформленні та розрахунках можуть спричинити втрату коштів.

СКЛАДОВІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ, ЯК ВАЖЛИВИЙ РЕСУРС ЕКОНОМІКИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

*Меленчук Л.П., студентка**
Венгерук Н.П., кандидат економічних наук, доцент

На сучасному рівні розвитку економіки, все частіше в практиці господарювання використовуються терміни «капітал», «власність», «потенціал». Власний капітал є важливою складовою серед джерел формування таких ресурсів підприємства. Проте, зміни, що відбуваються в економіці, вимагають інтерпретації основних термінів і понять обліку в контексті формування економіки нового інформаційного суспільства. Потужною рушійною силою стає орієнтація на використання інтелектуального, творчого, креативного потенціалу. Спостерігається домінування створення й експлуатації нових ідей і знань.

З точки зору бухгалтерського обліку, інтелектуальний капітал включає нематеріальні активи, що відображені на балансі підприємства (інтелектуальна власність), та знання, які не відображені в обліку – знання працівників, їх вміння, організаційна культура тощо. Хоча друга частина поняття інтелектуального капіталу офіційно відсутня як у звітності так і в облікових регістрах, особисті якісні характеристики працівників мають важливе значення та суттєвий вплив на успішність бізнесу підприємства. Тому, погоджуємось з Т.Г. Камінською, яка вважає, що питання бухгалтерського обліку та інтелектуального капіталу слід переглянути. Суть проблеми в тому, що ми маємо справу з фундаментальними протиріччями між принципами бухгалтерського обліку та властивостями економіки знань. Бухгалтерія заснована на принципах звичайної арифметики. Якщо десь прибуло, стільки ж повинно убути в іншому місці. Знання ж підкоряються зовсім іншим правилам. Окрім того, якщо всі існуючі на сьогодні об'єкти обліку можуть мати вартісний вимір, то оцінити, наприклад, інтелектуальний рівень чи рівень майстерності працівника у вартісному вимірі досить складно. Та слід відмітити, що в новому інформаційному суспільстві такі складові інтелектуального капіталу мають суттєву вагу. В результаті виникає величезний розрив між балансовою вартістю фірми та її ринковою капіталізацією. Інакше кажучи, вартість сучасних компаній в основному визначається наявністю в них інтелектуального капіталу поряд з іншими видами капіталу. Разом з тим, говорити про його вартість слід з обережністю, так як вона багато в чому складається з елементів, які в принципі не продаються і, отже, не мають вартості в загальноприйнятому сенсі. Тому доцільно визначати вартість компанії чи вартість бізнесу в цілому. Існує багато методів вимірювання та обліку інтелектуального капіталу, які були розроблені спеціально для цілей внутрішнього управління, однак адаптація їх на підприємствах і організаціях в світі йде повільно. Варіативність підходів до вимірювання можна пояснити різними цілями оцінки. К.Е. Свейбі аналізуючи наявні інструментарії оцінки інтелектуального капіталу ще в 2010 році писав: «Основною проблемою вимірювальних систем є те, що неможливо виміряти соціальні явища з науковою точністю. Всі вимірювальні системи, у тому числі традиційний бухгалтерський облік, покладаються на офіційні вимірники, такі як долари, євро, та інші, які далекі від реальних подій або дій, які викликали це явище. Це створює основні невідповідності між очікуванням менеджерів, обіцянками розробників методу, та тим, що ці системи можуть насправді досягти. Тоді ці системи стають дуже крихкими і відкритими для маніпуляцій».

Отже, задля успішного та стабільного розвитку підприємства слід періодично здійснювати аналіз окремих складових інтелектуального капіталу, зокрема тих що є особистісними. Для цього можна використовувати ряд методичних прийомів таких як анкетування, перевірка залишкових знань зі спеціалізації, вирішення змодельованих ситуаційних задач, потенційно пов'язаних з специфікою діяльності підприємства.

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

*Мендюх С.В., студентка**

Мисків Л.П., кандидат економічних наук, асистент

Дослідження історичного розвитку експертних досліджень, зокрема судово-бухгалтерської експертизи в Україні та світі може надати значний матеріал для виявлення основних тенденцій її розвитку на сучасному етапі. Вивчення історії судово-бухгалтерської експертизи на сьогоднішній день є актуальним питанням, оскільки це дає можливість виявити тенденції її розвитку, попередити дублювання та повторення помилок минулого в майбутньому, вибудувати теоретичне підґрунтя для проведення досліджень та з'ясувати рівень їх розробки, побудувати науковий прогноз.

Досліджуючи наукові праці вітчизняних вчених було з'ясовано, що поява та розвиток судово-бухгалтерської експертизи безпосередньо пов'язаний з виникненням обліку. Судово-бухгалтерська експертиза з'явилася з практичної необхідності, з метою надання допомоги правоохоронним органами у процесі слідства, зокрема історично трансформувалася з форми контролю у форму застосування знань з бухгалтерського обліку в судовому процесі. Таке перетворення відбулося під впливом ряду факторів, а саме: поява бухгалтерського обліку, контрольна функція обліку за збереженням майна власника, використання облікових даних для прийняття облікових рішень в суді, ускладнення господарської діяльності, невисокий рівень знань у працівників правоохоронних органів з економіки, окрім того бухгалтерського обліку. Відповідно до виділених чинників можна стверджувати, що судово-бухгалтерська експертиза як наука у своєму розвитку пройшла чотири основних етапи (табл.1). Провівши аналіз історичного розвитку судово-бухгалтерської експертизи визначено його основні етапи, які розкривають значимість та виокремлюють сутність судово-бухгалтерської експертизи як окремої галузі знань експертних досліджень.

Таблиця 1 Етапи розвитку судово-бухгалтерської експертизи

Етап	Період	Характеристика
I	XV ст.	Поява бухгалтерського обліку та паралельно з ним судово-бухгалтерської експертизи у формі контролю як його функції, що виникла з практичної необхідності застосування знань з обліку при вирішенні господарських спорів. Основними засоби контролю були інвентаризація та документація. Дані прийоми стали базою для наступних судових досліджень науковцями, що і зумовило виокремлення поняття «судова бухгалтерія». Приблизно в XV ст. у зв'язку із судовими розглядами бухгалтери стали виступати в суді як експерти.
II	XVII ст.	Створення спеціальних інститутів експертів-бухгалтерів, фахівці яких проводили експертизи на вимогу судових органів. В країнах Європи почали виникати інститути, що об'єднували бухгалтерів та аудиторів. Останні ставили за мету проведення експертизи фінансової звітності і висловлення думки про її об'єктивність. Таким чином, вони брали на себе певну відповідальність за можливе виникнення збитків у клієнтів.
III	початок XX ст.	Розмежування сфери існування ревізії, аудиту та судово-бухгалтерської експертизи. З початку XX ст. аудиторські перевірки і судова експертиза аудиторських фірм стають звичайним явищем в економічно розвинутих країнах. Два відомих фахівці - Л.Р. Діксі (1864 - 1932 рр.) у Великобританії і Р.Х. Монтгопері (1872 - 1953 рр.) у США - створили теорію аудиту, яка в даний час одержала могутній розвиток.
IV	60-ті рр. XX ст. до тепер	Судово-бухгалтерська експертиза стала самостійною галуззю знань та з появою наукових праць отримує теоретичне підґрунтя.

Таким чином, історичний розвиток судово-бухгалтерської експертизи засвідчує, що її застосування пов'язане з необхідністю визначення істини по господарських операціях суб'єктів господарювання, які знайшли відображення в бухгалтерському обліку. Дана галузь знань знаходиться у постійному полі зору науковців, розвивається і удосконалюється.

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

*Михайленко А.В., студентка**
Криворот О.Г., старший викладач

На сьогоднішній день будь – які розрахунками між підприємствами повинні бути відображені на рахунках бухгалтерського обліку. Несвоєчасність оплати по розрахунках з реалізації товарів, робіт і послуг призводить до виникнення дебіторської заборгованості.

Серед науковців, які приділяли особливу увагу дослідженню обліку дебіторської заборгованості, є В.Г. Андрійчук, П.І.Гайдуцький, Л.З.Горянська, І.Б. Плотніченко, В.В. Сопко. Ними подаються різні пропозиції щодо вдосконалення обліку розрахункових операцій на сільськогосподарських підприємствах, проте вдосконалення методики обліку дебіторської заборгованості всеодно потребує уточнення.

Методологічні засади формування інформації у бухгалтерському обліку про дебіторську заборгованість та розкриття даних про неї у фінансовій звітності визначені в П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»

Практичне застосування дебіторської заборгованості тягне за собою ряд проблем, а саме:

- 1) неефективне розмежування видів дебіторської заборгованості;
- 2) непристосованість визначення величини резерву сумнівних боргів в практичній діяльності господарства;
- 3) проблеми в відображенні обліку дебіторської заборгованості в облікових регістрах, що зокрема стосується розміщення обліку дебіторської та кредиторської заборгованостей в журналі № 3, хоча їх сутність є дзеркально протилежна;
- 4) неефективне створення системи контролю обліку дебіторської заборгованості, що спричиняє проблему обґрунтованості дебіторської заборгованості як загалом так і по окремих видах;
- 5) невідповідності та розбіжності обліку дебіторської заборгованості між змістом П(С)БО 10.

На сьогоднішній день керівники деяких господарств намагаються покращити умови роботи шляхом придбання комп'ютерів і встановлення бухгалтерських програм, що полегшує обліковувати розрахункові операції.

Досить важливим питанням обліку дебіторської заборгованості є її оцінка. Методи оцінки дебіторської заборгованості повинні забезпечити дотримання принципу бухгалтерського обліку та фінансової звітності – обачності, який передбачає «застосування в бухгалтерському обліку методів оцінки, які повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань і витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства»

Ще однією проблемою можна вважати розмежування понять сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості, що пов'язані безпосередньо з визначенням граничної суми заборгованостей відповідно до нормативних документів господарства та розрахунку резерву сумнівних боргів з якого повинні покриватися суми безнадійних боргів. Величину резерву сумнівних боргів на даний момент часу розрахують відповідно до П(с)БО10. Методика розрахунку не є пристосована для вітчизняних організацій, тому доцільніше проводити розрахунок на підставі статистичних даних.

З метою надання якісної бухгалтерської інформації про заборгованість підприємницького суб'єкту, користувачам для прийняття рішень О.М. Колесникова пропонує розробити таку форму бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості, для якої властиві:
а) наявність єдиного підходу до обліку заборгованості; б) високоякісний облік довгострокової дебіторської заборгованості, зумовлений наявністю розробки єдиного підходу до реєстрації та обліку довгострокової дебіторської заборгованості в системі синтетичних рахунків; веденням аналітичного обліку за кожним видом довгострокової дебіторської заборгованості в розроблених відомостях аналітичного обліку.

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ

*Михнюк О.В., студентка**
Камінська Т.Г., доктор економічних наук, доцент

Облік праці і заробітної плати – є однією із основних ланок ведення обліку діяльності підприємства, що вимагає точних та оперативних даних. Розрахунки з робітниками і службовцями вважаються однією із відповідальних та складних сфер бухгалтерського обліку. Аналізуючи усі виробничі витрати підприємства, можна зазначити, що витрати оплати праці становлять близько 40% усіх витрат, а тому впливають на фінансовий результат діяльності підприємства.

Організаційно-правова та економічна база оплати праці наведена в законах України, Кодексі законів про працю України, Положеннях (стандартах) та інших нормативно-правових актах. При правильній організації обліку оплати праці розрахунки з робітниками будуть якісні, справедливі, повні та своєчасні. Здійснюючи пошук напрямів удосконалення обліку оплати праці, підприємство має зважено підійти до даного питання та врахувати результати наукових досліджень, а також звернути увагу на попередній досвід певних підприємств.

Важливе місце в регулюванні заробітної плати України займає тарифна система оплати праці. Удосконалення обліку оплати праці на підприємствах має базуватись на удосконаленні самої тарифної системи і виражатись у встановленні співвідношень тарифних ставок залежно від рівня кваліфікації робітників. При цьому керівництвом має бути запроваджено гнучкі форми та системи оплати праці, удосконалення мотиваційного механізму регулювання міжпосадових окладів та міжкваліфікаційних рівнів оплати праці.

Не менш важливим при удосконаленні обліку оплати праці є автоматизація. Так як облік праці та її оплати є трудомісткою частиною загального ведення бухгалтерського обліку, то її механізація відбувається однією з перших. Це впливає на своєчасність одержання точної інформації про витрати, стан розрахунків тощо. При автоматизації стає меншою ймовірність отримання помилок при обробці інформації. Бухгалтер витрачає менше часу та зусиль на здійснення облікових, аналітичних та контрольних операцій.

Зменшення використання «живої» праці, оптимізація використання трудових ресурсів, зменшення втрат робочого часу також є важливими напрямками удосконалення обліку оплати праці. Не можна не згадати, мотивацію як один із шляхів удосконалення оплати праці. Підвищення матеріальної зацікавленості працівників призведе до покращення результатів праці, а, отже, і до досягнення цілей організації.

Таким чином, провівши дослідження, виявлено, що основними факторами, які представляють новий підхід до аналізу й контролю розрахунків оплати праці та при цьому посилюють стимулювання працівників до праці, є перш за все матеріальна винагорода за пророблену роботу, зв'язок між результатами праці та її оплатою, кар'єрне зростання, підвищення кваліфікації працівників та відповідальність за результати праці. Контроль розрахунків оплати праці, розподіл за сферами виробництва, аналіз - дають можливість виявити додаткові кошти та підвищити заробітну плату працівників підприємства.

Отже, за сучасних умов розвитку України облік оплати праці має стати не лише засобом дотримання вимог чинного законодавства України, а й достовірним джерелом інформації для подальшого контролю. Тому метою кожного підприємства має бути знаходження компромісу між прибутковістю організації та достатньою мотивацією працівників. Висока заробітна плата - це гарантія якісно виконаної роботи та задоволення цілей організації.

Список використаної літератури:

1. Секіріна Н.В. Удосконалення організації обліку розрахунків з оплати праці на підприємствах / Н.В. Секіріна, І.О. Лобанова// Вісник Київського інституту бізнесу та технологій. – 2012 - №2 – с.34. 2. Крищенко К. Удосконалення організаційно-економічного механізму управління оплатою праці / К. Крищенко //Україна: аспекти праці. – 2007. – № 6. – С. 9–16.

АДАПТАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ УКРАЇНИ ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

*Модла К.В., студентка**

Кузик Н.П., кандидат економічних наук, доцент

Посилення процесів глобалізації в сучасних умовах знаходить свій прояв в активізації руху транснаціонального капіталу, інтернаціоналізації виробничо-збутової діяльності, економічного, політичного та соціально-культурного життя країни. Протягом останніх років прослідковується активна позиція України щодо інтеграції з Європейським Союзом (політичну частину угоди було підписано 21 березня 2014 року, економічну частину – 27 червня 2014 року). Проте для повної інтеграції країні необхідно виконати ряд умов, однією з яких є адаптація національного законодавства до законодавства Європейського Союзу. Сфера економіки не є виключенням.

Відповідно до ЗУ «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» (затвердженого 18 березня 2004 р.) передбачено програму адаптації законодавства України, до одних із найбільш пріоритетних сфер якої належать бухгалтерський облік компанії, а також податки, включаючи непрямі. Основними завданнями держави в цих сферах є: забезпечення перекладу на українську мову термінів відповідно до норм ЄС, проведення порівняльно-правового дослідження відповідності правового законодавства України, вжиття заходів щодо опрацювання та затвердження спільного з ЄС механізму підготовки планів-графіків адаптації та моніторингу їх виконання.

Важливим етапом діяльності країни у напрямку інтеграції є адаптація процесу ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності до міжнародних стандартів, оскільки саме правильно сформована звітність дає змогу отримати своєчасну, правдиву та неупереджену інформацію про фінансовий стан підприємства, регіону, галузі, а в подальшому і національного виробництва на певну дату. У цьому напрямку Кабінетом Міністрів України було схвалено Розпорядження «Про схвалення стратегії застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні» від 24 жовтня 2007 р. № 911-р. Завданнями даної Стратегії є: створення сприятливих організаційно-правових умов для застосування міжнародних стандартів під час складання суб'єктами господарювання фінансової звітності та її подання в електронній формі з урахуванням міжнародної практики за принципом “єдиного вікна”; удосконалення методології бухгалтерського обліку для суб'єктів малого підприємництва та державного регулювання у сфері бухгалтерського обліку. Відповідно до поставлених завдань, необхідно здійснювати заходи з удосконалення процесу ведення бухгалтерського обліку та складання звітності, актуальний на даний період перелік яких подано в таблиці.

Таблиця 1 Заходи щодо застосування МСФЗ в Україні

Найменування заходу	Строки та відповідальні за виконання
Внесення необхідних змін до нормативно-правових актів з питань бухгалтерського обліку	II квартал 2015 р. (НКЦПФР Мінфін, НБУ, Держстат, Нацкомфінпослуг, Міндоходів)
Узагальнення досвіду висвітлення питань соціальної відповідальності і екології у звітності підприємств країн ЄС та застосування інтегрованої звітності, а також визначення доцільності використання такого досвіду в Україні у середньостроковій перспективі	IV квартал 2015 р. (Мінфін, НКЦПФР, Нацкомфінпослуг)
Проведення періодичного обстеження системи бухгалтерського обліку та аудиту за методиками, рекомендованими міжнародними організаціями	II квартал 2016 р. та кожні наступні три роки (Мінфін)

На наш погляд, перехід України до МСФЗ має ряд переваг, наприклад, це дасть змогу підприємствам з іноземним капіталом спростити процес формування звітності, використовуючи замість комплексу національних та міжнародних стандартів лише міжнародні; спростить читання показників звітності для світового співтовариства, чим дасть можливість привабити іноземних інвесторів в Українську економіку. Тому до моменту остаточної трансформації вітчизняного обліку дана тема буде предметом численних обговорень та наукових праць.

УДК 657.24

ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ

*Мороз О.А., студентка**

Кузик Н.П., кандидат економічних наук, доцент

Розрахунки з підзвітними особами займають вагомe місце в діяльності практично кожного господарюючого суб'єкту. Грошові кошти можуть видаватися для оплати виконаних робіт, наданих послуг, для купівлі за готівковий розрахунок в інших організаціях та фізичних осіб товарів, на представницькі цілі, на придбання ТМЦ, на інші господарсько-операційні цілі. Досить часто працівники підприємства перебувають у відрядженні з метою вирішення питань, пов'язаних з фінансово-господарською діяльністю підприємства. Працівник, який повернувся із відрядження, повинен відзвітувати за витрачені у відрядженні кошти, оформивши Звіт про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт (надалі – авансовий звіт– до речі, наказом Мінфіну від 28.09.2015 р. № 841 уточнено його форму). На зворотному боці бланку авансового звіту він має зазначити всі документи, які підтверджують витрати у відрядженні (або на господарські потреби).

Контроль розрахунків з підзвітними особами неможливий без перевірки своєчасності і правильності звітності підзвітних осіб, порядку видачі авансів, законності і доцільності використання підзвітних сум. Під час контролю розрахунків з підзвітними особами в наведеній нижче послідовності перевіряється: сума залишків на субрахунку 372 «Розрахунки з підзвітними особами», яка зіставляється з даними аналітичного обліку, при цьому звертається увага на своєчасність розрахунків з підзвітними особами, своєчасність внесення в касу залишків підзвітних сум та правильність відображення їх у національній та іноземній валютах; чи немає простроченої заборгованості за підзвітними сумами у працівників, які звільнилися з підприємства; правильність та своєчасність складання авансових звітів; чи не мали місце випадки видачі в підзвіт коштів за наявності залишків підзвітних сум або несвоєчасне звітування про використані кошти; своєчасність повернення в касу залишків підзвітних сум; чи не допускалися випадки передання підзвітних сум від однієї особи до іншої; правильність оформлення документів на відрядження; законність, доцільність та обґрунтування витрат на відрядження, а також відображення їх у бухгалтерському обліку за наявністю рішення або наказу керівництва; правильність відображення розрахунків з підзвітними особами в бухгалтерському обліку. Особливу увагу потрібно звертати на правильність віднесення витрат, які відшкодовуються, на рахунки бухгалтерського обліку, їх справжність, достовірність виправдовувальних документів. Також потрібно не забувати, що працівник, який їде в закордонне відрядження, повинен бути забезпеченим авансом відповідно до кошторису витрат: у гривнях - для здійснення витрат під час проїзду по території України, в іноземній валюті - для здійснення необхідних витрат за кордоном. Перевірку достовірності витрат на закордонне відрядження в бухгалтерському обліку здійснюють із врахуванням того, що такі відображають: за курсом НБУ станом на дату надання авансу, якщо фактичні витрати у відрядженні не перевищують суми наданого авансу (п.п. 5–6 П(С)БО 21). Якщо в закордонному відрядженні розраховуються корпоративною

карткою – датою авансу вважатиметься дата проведення оплати товарів/послуг, дата зняття інвалюти (водночас фактичне зняття гривневих коштів може відбутися через декілька днів у силу особливостей проведення операцій купівлі-продажу валюти за корпоративною карткою); за курсом НБУ станом на дату затвердження авансового звіту - у частині перевищення фактичних витрат над сумою авансу (п. 8 П(С)БО 21); у гривні за курсом НБУ станом на день погашення заборгованості - проводиться під час остаточного розрахунку з виплатою додаткових коштів.

Узагальнюючи слід відмітити, що наведений перелік особливостей контролю розрахунків з підзвітними особами не є повним, однак, зміст окремих із них свідчить про існування тісного зв'язку між працівниками та бюджетом у правильності розрахунків, своєчасності представлення та складання відповідних документів, дотримання встановлених законодавством норм у межах країни та за кордоном.

УДК 657:330.522.4

АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

*Мятенко А.В., студентка**

Венгерук Н.П., кандидат економічних наук, доцент

Облік виробничих запасів є однією з найважливіших ділянок облікової роботи, оскільки питома вага вартості сировини і матеріалів у структурі собівартості виробу в середньому за промисловими підприємствами становить 50 %. Тому від правильності їх оцінки та обліку залежать показники фінансового стану підприємства, на підставі яких приймаються управлінські рішення. На сучасному етапі вдосконалення управління і поліпшення якості економічної інформації сприяє використання засобів комп'ютерної техніки для обліку, аналізу господарської діяльності та планування виробництва.

Для автоматизації обліку в Україні серед сільськогосподарських підприємств найбільшого розповсюдження отримала програма «1С: Підприємство» а саме її версія 7.7. Це універсальна програма масового призначення для автоматизації бухгалтерського і податкового обліку, що включає підготовку обов'язкової (регламентованої) звітності. Все ширшого розповсюдження набуває наступна версія програми – «восьма». «1С:Бухгалтерія 8.1» забезпечує рішення всіх задач, що стоять перед бухгалтерською службою підприємства, якщо до її повноважень повністю входить облік на підприємстві, включно з випискою первинних документів, обліком продажів і т.д. Крім того, інформацію про окремі види діяльності, торгівлі і виробничі операції, можуть вводити співробітники суміжних служб підприємства, що не є бухгалтерами. У останньому випадку за бухгалтерською службою залишається методичне керівництво і контроль за настройками інформаційної бази, що забезпечують автоматичне віддзеркалення документів в бухгалтерському і податковому обліку. Дане прикладне рішення також можна використовувати тільки для ведення бухгалтерського і податкового обліку, а завдання автоматизації інших служб, наприклад, відділу продажів, вирішувати спеціалізованими конфігураціями або іншими системами.

У ході застосування комп'ютерних програм удосконалення обліку може виражатися в: упорядкуванні бухгалтерського обліку; збільшенні кількості інформації, одержуваної з бухгалтерського обліку; зниженні числа бухгалтерських помилок; підвищенні оперативності бухгалтерського обліку; підвищенні економічності бухгалтерського обліку; інших чинниках, що залежать від специфіки кожного конкретного підприємства.

Автоматизований облік на підприємстві забезпечить правильну організації обліку і контролю для того, щоб своєчасно одержати достовірну інформацію про наявність і рух виробничих запасів на підприємстві.

ПРИНЦИПИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В США

*Назаренко В.В., студентка**
СлесарТ.М., кандидат економічних наук, доцент

Будова системи бухгалтерського обліку - це не лише сукупність елементів, пов'язаних між собою, об'єднаних в єдине ціле і таких, що надають інформацію про стан та рух активів та пасивів підприємства, характер і результати господарювання в єдиному грошовому вимірнику.

Розуміння принципів функціонування американської системи фінансового обліку здобуває особливе значення в сучасних умовах, коли вітчизняні підприємства активно намагаються проникнути на американський фондовий і фінансовий ринки. Рівноправне співробітництво з партнерами зі США потребує здатності розуміти звітність американських компаній, і у свою чергу надавати звітність у форматі, прийнятому на американському ринку.

Принципи й правила ведення обліку й складання звітності регулюються в США загальноприйнятими стандартами, які розробляються професійними організаціями бухгалтерів. Такими стандартами є Загальноприйняті принципи обліку (Generally Accepted Accounting Principles - GAAP).

Загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку забезпечуються або їх прийняттям уповноваженим громадським органом (наприклад Комітетом зі стандартів фінансового обліку - FASB), або їх тривалим використанням на практиці. Зокрема, основними документами, що визначають систему обліку, є прийняті FASB: - положення про концепції фінансового обліку; - положення про стандарти фінансового обліку; - інтерпретації; - технічні бюлетені; - положення робочої групи з виникаючих проблем.

З 70-х рр. XX ст. широкого поширення і впливу на аналогічну практику в англomовних країнах у світі одержують такі загальноприйняті бухгалтерські принципи:

- принцип собівартості (historical cost) вимагає, щоб всі об'єкти враховувалися за вартістю придбання, або аналогічної;
- розпізнання прибутку й збитків (revenue recognition) базується на принципі нарахувань (accual) і має на увазі їх відбиття в обліку й звітності в момент одержання доходу (понесення збитків), а не в момент реалізації.
- принцип відповідності (matching) вимагає співвіднесення доходів і витрат, які були здійснені.
- принцип повного розкриття інформації (full disclosure) вимагає розкриття всієї істотної інформації, у тому числі й інформації, яка не відноситься до даного звітного періоду.
- визначення співвідношення витрати-вигоди (cost-benefit approach) вимагає співвіднесення витрат з одержання інформації із імовірною або дійсною корисністю цієї інформації.
- вимога істотності (materiality) вимагає розкриття тільки тої інформації, що є істотною для користувача, при прийнятті рішень, на основі даних звітності.
- вимога консерватизму або обережності (conservatism) має своєю метою захист користувачів від надмірного, а іноді, невиправданого оптимізму керівників.

Крім перерахованих вище існує ще ряд принципів, які також можна виділити окремо. Це, насамперед, принцип переваги змісту над формою (substance over form), а також принцип подвійного запису (double entry).

Дослідження сутності загальноприйнятих принципів розширює уявлення про бухгалтерський облік і звітність в США. Крім того, вище перераховані принципи надають розуміння їх особливого значення в сучасних умовах.

ВІДОБРАЖЕННЯ ВИТРАТ У ЗВІТІ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

*Назаренко В.В., студентка**

Боярова О.А., кандидат економічних наук, доцент

Метою складання звіту про фінансові результати є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період. Витрати – зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які приводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками).

Важливість звіту про фінансові результати зумовлена тим, що він:

- ❖ надає інформацію про активність та результативність діяльності підприємства за певний проміжок часу;
- ❖ є основою, на підставі якої будуються прогнози майбутньої діяльності підприємства.

Загальні критерії визнання статей у фінансових звітах – це імовірність збільшення або зменшення економічних вигод, пов'язаних з цією статтею, та імовірність достовірного визначення оцінки статті – встановлені НП(С)БО 1. Критерії стосовно доходів та витрат визначені у П(с)БО 15 та П(с)БО 16 відповідно.

Доходи і витрати включаються до складу звіту про фінансові результати на підставі принципів нарахування та відповідності. Тому доходи та витрати визначаються тоді, коли вони відбуваються (а не тоді, коли отримуються або сплачуються грошові кошти), і відображаються в бухгалтерському обліку та фінансових звітах тих періодів, до яких вони відносяться. Крім того, втрати визнаються у Звіті про фінансові результати на основі прямого зв'язку між ними та отриманими доходами.

Звіт про фінансові результати складається наростаючим підсумком із початку року на підставі інформації, що міститься на рахунках класів 7 «Доходи і результати діяльності», 8 «Витрати за елементами», 9 «Витрати діяльності».

Згортання доходів і витрат не дозволяється, крім випадків, передбачених відповідними положеннями (стандартами).

Доходи і витрати наводяться у Звіті про фінансові результати з метою визначення чистого прибутку. Фінансові результати у звіті визначаються і відображаються в розрізі господарської діяльності.

Звіт про фінансові результати складається з чотирьох розділів. У звіті про фінансові результати витрати визначаються:

- на момент зменшення активу або збільшення зобов'язання, які призводять до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власникам) за умови, що оцінка витрат може бути достовірно визначена;
- на основі систематичного та раціонального їх розподілу (наприклад у вигляді амортизації) протягом тих звітних періодів, коли надходять відповідні економічні вигоди, пов'язані з використанням відповідного активу;

Отже, звіт про фінансові результати призначений для відображення у бухгалтерському обліку, доходів і витрат та визначення фінансових результатів за звітний період. Інформація, наведена у даній формі фінансової звітності, з одного боку, надає можливість оцінити ділову активність та фінансову привабливість підприємства, а з іншого – дозволяє розрахувати показники, що використовуються при прогнозуванні майбутньої діяльності суб'єкта господарювання.

Список використаної літератури:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку «Загальні вимоги до фінансової звітності».
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати".

ОБЛІК ОПЛАТИ ПРАЦІ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

*Назаренко В.І., студентка**
Мельниченко І.В., кандидат економічних наук, доцент

Облік праці і заробітної плати є одним із найважливіших і складних ділянок роботи, що потребують точних і оперативних даних. Облік праці та її оплати дає можливість відображення зміни витрат робочого часу за категоріями працівників, чисельності працівників та виробничих витрат. Нарахування, виплата та облік заробітної плати проводиться згідно з чинним законодавством, яке регулює трудові відносини в суспільстві. Бухгалтерський облік оплати праці повинен забезпечити: точне та своєчасне документальне оформлення даних про обсяг затрат праці; відображення обсягу виконаних робіт і затрат робочого часу кожним працівником по галузях і підприємству в цілому; правильне нарахування оплати праці кожному працівнику відповідно до діючих положень; контроль за використанням фонду оплати праці; дотримання порядку розподілу оплати праці по об'єктах бухгалтерського обліку; повний і своєчасний розрахунок з працівниками по оплаті праці; своєчасне складання та подання звітності з оплати праці.

Законодавство про працю регулює трудові відносини працівників всіх підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності, виду діяльності і галузевої належності, а також осіб, які працюють за трудовим договором з фізичними особами.

Відповідно до Закону України "Про оплату праці" №17 від 24 березня 1995 р., заробітна плата - це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу. Розмір заробітної плати залежить від складності та умов виконуваної роботи, професійно-ділових якостей працівника, результатів його праці та господарської діяльності підприємства.

За своєю структурою заробітна плата неоднорідна, кожний її елемент виконує властиву їй функцію матеріального стимулювання і має певну економічну самостійність за необхідного взаємозв'язку взаємозумовленості всіх її частин. Питання оплати праці регулюються досить широким колом нормативних документів. Конституція України, від 28 червня 1996 р., забезпечує права і свободи громадян України на задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів. Кодекс законів про працю України № 322-VIII від 10 грудня 1971р., визначає правові засади і гарантії здійснення громадянами України права розпоряджатися своїми здібностями до продуктивної і творчої праці. Закон України "Про оплату праці" №198/95 від 24 березня 1995 р. (зі змінами) визначає економічні, правові та організаційні засади оплати праці працівників, які перебувають трудових відносинах з підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та господарювання, а також з окремими громадянам та сфери державного і договірною регулювання оплати праці спрямований на забезпечення відтворювальної і стимулюючої функції заробітної плати.

Інструкція зі статистики заробітної плати № 5 від 13 січня 2004р. містить основні методологічні положення щодо визначення показників оплати праці у формах державних статистичних спостережень з метою одержання об'єктивної статистичної інформації про розміри та структуру заробітної плати найманих працівників.

Враховуючи розглянуті вище правові аспекти в організації обліку праці та її оплати слід зауважити, що потребують вирішення ряд питань. Зокрема нерозроблений механізм. Інструкція не використовується для визначення складових фонду оплати праці як бази (об'єкта) для нарахування внесків до фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

*Наконечна Т.В., студентка**

Миськів Л.П., кандидат економічних наук, асистент

Для кожного підприємства готова продукція відіграє важливу роль у складі його оборотних активів та займає домінуючу позицію у здійсненні його діяльності. Випуск і реалізація продукції впливає на фінансові результати роботи підприємства, адже реалізація готової продукції є основним джерелом формування доходу. При цьому підприємства виходять із власних ресурсних можливостей з врахуванням факторів, які впливають на ефективність використання виробничого потенціалу.

Дослідження питань обліку наявності та руху готової продукції займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені-економісти, зокрема: Бутинець Ф. Ф., Должанський М. І., Завгородній В. П., Лішніченко К. В., Малеюга Н. М., Пушкар М. С., Чебанова Н. В., та інші науковці.

Метою дослідження є визначення основних аспектів обліку наявності готової продукції, а також надання ряду пропозицій, щодо його покращення.

Готовою вважається продукція з повністю закінченою обробкою, яка пройшла необхідні випробування, відповідає діючим стандартам або затвердженна технічними умовами (має сертифікат), прийнята відділом технічного контролю підприємства та здана на склад або ж прийнята замовником. Операції, пов'язані з рухом готової продукції, відображаються на рахунку 26 "Готова продукція". За дебетом рахунка 26 "Готова продукція" відображається надходження готової продукції власного виробництва за фактичною виробничою собівартістю або нормативною вартістю. За кредитом рахунка 26 "Готова продукція" відображається списання виробничої собівартості готової продукції [1, С. 121-122].

Сума відхилень фактичної виробничої собівартості готової продукції від її вартості за обліковими цінами, що відноситься до реалізованої продукції, відображається за кредитом рахунку 26 "Готова продукція" і дебетом відповідних рахунків. Аналітичний облік готової продукції ведеться за видами готової продукції. У бухгалтерському обліку готова продукція оцінюється відповідно до П (С) БО 9 "Запаси" за первісною вартістю. Вартість продукції може бути визначена лише після накопичення усіх витрат і калькулювання її фактичної собівартості.

З нашого погляду, постає потреба в щоденному обліку наявності та руху готової продукції для визначення її вартісних характеристик. Зокрема, можна зазначити, що у сучасних умовах господарювання, підприємствами для ведення обліку та реалізації готової продукції використовується ряд бухгалтерських комп'ютерних програм, що значним чином надає можливість вести облік готової продукції без застосування узагальнюючих документів, виняток становить формування оборотно-сальдової відомості по рахунку 26 "Готова продукція" [2, С. 222].

Однак, як показує практика, цього недостатньо, тому багато дослідників-економістів вважають за доцільне на підставі первинних документів складати реєстри документів з реалізації готової продукції.

Отже, в сучасних ринкових умовах однією з складових ефективної організації обліку наявності та руху готової продукції є високий рівень використання облікової інформації для оцінки кількісних та якісних характеристик готової продукції. На нашу думку, для обліку готової продукції, підприємства перш за все мають організувати чітку методику ведення бухгалтерського обліку, яка покращить ефективність роботи працівників та фінансово-господарську діяльність зокрема.

Список використаної літератури :

1. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: підручник /Ф.Ф. Бутинець. - 3-є вид., виправленому и доповнено. - Житомир: ПП, 2012.
2. Бутинець Ф.Ф., Жиглей І.В., Замула І.В. «Рута», 2011. - 440 с. 2. Особливості бухгалтерського обліку в торгівлі: підручник.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

*Напонта А.Б., студентка**

Шевчук К.В., кандидат економічних наук, доцент

В ході економічних перетворень аграрний сектор забезпечує продовольчу безпеку та продовольчу незалежність країни, формує значну частину валового внутрішнього продукту та фонду споживання населення. Однак, відіграючи значну роль в економічній і політичній стабільності держави, він підпадає під вплив негативних змін однієї з основних своїх галузей – тваринництва. Тому, на сьогодні, актуальним залишається питання підвищення ефективності виробництва продукції тваринництва шляхом розробки оптимальної методики і порядку ведення обліку в галузі.

Протягом останнього часу в Україні розгорнулися роботи з пошуку методологічних основ організації забезпечення сільськогосподарських підприємств повною, достовірною та оперативною інформацією про витрати, які формують собівартість виготовленої продукції. Таку інформацію надає облік витрат виробництва, який є центральною підсистемою в інформаційній системі бухгалтерського обліку. Таким чином, від належної організації обліку витрат і калькулювання собівартості продукції залежить рівень економічного управління підприємством, ступінь впливу результатів діяльності окремих підрозділів на підвищення ефективності виробництва, обґрунтованість планування якісних і кількісних показників та оптимальне ціноутворення.

Перша важливий аспект обліку витрат – неповне та своєчасне їх відображення в обліку. Наступний не менш важливий – удосконалення системи чинного законодавства. Зараз в Україні облік витрат регулюється такими нормативними документами: Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, методичними рекомендаціями, а також внутрішніми документи підприємства. Багато важливих аспектів обліку не регулюються сучасним законодавством.

Важливим елементом побудови обліку витрат на виробництво є обґрунтоване встановлення його об'єктів. Вибір об'єкта обліку витрат має тісно узгоджуватися з об'єктом обліку поголів'я. Своєчасно та достовірно надана інформація про поголів'я тварин сприяє отриманню незалежної інформації про витрати на виробництво продукції та обґрунтованому визначенню собівартості продукції тваринництва, що вимагає в свою чергу, відповідної організації контролю за збереженням поголів'я тварин.

Своєчасне отримання достовірної інформації про стан виробництва є запорукою ефективного управління господарськими процесами. Таку інформацію можна отримати з даних фінансового та управлінського обліку. Для виконання поставлених завдань необхідно в першу чергу організувати чітку систему первинного обліку.

Важливим питанням обліку в тваринництві є склад статей витрат. Згідно П(С)БО 16 “Витрати” перелік і склад статей виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) встановлюється підприємством самостійно. Але слід враховувати, що ведення будь-якої статті витрат вимагає додаткових затрат праці працівників бухгалтерської служби. Кожна стаття витрат має свою значимість, тобто відіграє різну роль у формуванні собівартості продукції. В зв'язку з цим, слід організувати їх диференційований облік.

Наступним аспектом є проблема організаційного та матеріального забезпечення підприємства. На більшості підприємств керівники не приділяють достатньої уваги встановленню оптимального співвідношення автоматизованих та неавтоматизованих обсягів обліково-контрольних робіт. Використання комп'ютерної техніки в обліку набуває поширення в Україні, оскільки полегшує роботу працівникам, підвищує продуктивність праці, а відтак – знижує витрати на оплату праці. Отже, виявлення резервів зниження собівартості продукції галузі тваринництва та пошук шляхів підвищення ефективності виробництва є особливо актуальними.

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЯК ОБ'ЄКТА ОБЛІКУ*Натуркач А.Є., студент***Тивончук С.В., кандидат економічних наук, доцент*

Для здійснення своєї діяльності підприємства повинні мати відповідні засоби виробництва і матеріальні умови. Це найважливішим елемент продуктивних сил, що визначає їхній розвиток. Успішне вирішення завдань управління основними засобами і обґрунтована інвестиційна політика в їх частині потребує ефективного обліку основного капіталу і різнобічного використання інформації, що надається їм.

Так, згідно ст. 14.1.138. Податкового кодексу основні засоби - матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 6000 гривень, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 6000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік)

Вивчення зарубіжної літератури показує, що облікова термінологія країн з розвинутою ринковою економікою не відрізняється єдністю через відсутність стандартної форми звітних документів. Тут формуються такі економічні категорії, як «постійний капітал», «основний капітал, інвестиційні ресурси»[2].

Вітчизняна практика ведення бухгалтерського обліку прагне наблизитися до міжнародних стандартів, однак наш законотворчий процес при спрощенні однієї сторони методології обліку одночасно ускладнює іншу. Так, у п.5 П(С)БО 7 «Основні засоби» у складі основних засобів по групі "Інші необоротні активи" зазначені малоцінні необоротні матеріальні активи. Отже, при надходженні засобів праці на підприємство бухгалтеру потрібно визначити передусім, чи належать ці матеріальні цінності до малоцінних швидкозношуваних предметів у складі оборотних засобів за строком корисного використання до одного року. Якщо згадані засоби мають строк використання більше одного року або операційного циклу, то необхідно з'ясувати чи це основні засоби чи малоцінні необоротні активи. П(С)БО 7 визначає, підприємства самостійно можуть встановлювати вартісні ознаки предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів. Отже, відміна централізовано встановленого вартісного критерію розмежування основних засобів і малоцінних необоротних активів перетворилася на довільну вартісну межу розподілу основних засобів і залишається актуальною проблема визначення складу господарських засобів, оскільки група основних засобів досить різноманітна.

Важливою частиною основних засобів сільськогосподарських підприємств є земля. Вона виступає загально суспільним засобом праці. Тривалий час земля в нашій країні не мала грошової оцінки і тому до вартості основних засобів не включалась. У країнах з розвинутою ринковою економікою землю відносять до основного капіталу. За різними класифікаційними ознаками її зараховують до матеріальних довготермінових активів, які не амортизуються, мають здатність відтворюватися (природна родючість).

При розгляді складу основних засобів слід урахувати те, що поняття основних засобів за економічним змістом є ширшим порівняно з його тлумаченням у практиці бухгалтерського обліку. Основним завданням управління є пошук сприятливих можливостей, які дають змогу працювати підприємству, а також координація та управління такою роботою найбільш ефективними способами. Для виконання таких завдань керівництву необхідна інформація не тільки про поточну діяльність підприємства про доходи і витрати за видами діяльності, але й про його потенційні можливості.

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Ніконова А.О., студентка**
Венгерук Н.П., кандидат економічних наук, доцент

Агропромисловий комплекс є найбільш складною системою національної економіки кожної держави, життєдіяльність якого відбувається під впливом закономірностей економічного, соціального та біологічного факторів. Проблема інвестиційного забезпечення фінансового механізму в сільськогосподарських підприємствах України відрізняється особливою її складністю та багатогранністю, оскільки в ній поєднуються інтереси всіх суб'єктів господарювання. Ефективність сільськогосподарського виробництва залежить від обсягу державної підтримки аграрного сектору. На сучасному етапі держава не є основним виконавцем інвестування, але може впливати на інвестиційний процес через систему податків, кредитів, амортизаційної політики, пільг, субсидій.

Для України важливе значення має вивчення зарубіжного досвіду розвинутих країн для узагальнення особливостей та специфіки процесів, які здійснюються у сфері фінансового механізму інвестиційної діяльності. Світова практика свідчить про те, що система об'єднання банківських і земельних капіталів виробила особливі фінансово-кредитні інститути, куди можна включити земельні банки, товарно-кредитні корпорації, асоціації виробничого кредиту, адміністрації у справах фермерів, небанківські кредитні організації (іпотечні агентства). Для подальшого розвитку інвестиційного забезпечення аграрних підприємств України важливо відрегулювати економічні відносини в державі так, щоб вони забезпечували еквівалентний обмін між сільським господарством та іншими сферами економіки. Потрібні також прямі державні інвестиції для забезпечення реалізації пріоритетів розвитку через підтримку селекції у тваринництві, захисту навколишнього середовища, розвитку соціальної сфери села.

В умовах обмеженості внутрішніх фінансових ресурсів розв'язання проблеми достатнього інвестиційного забезпечення аграрних формувань вимагає пошуку перспективних джерел фінансування, серед яких можуть бути створення венчурних фондів через ефективне залучення коштів корпоративного сектору економіки і заощаджень населення з відповідними державними гарантіями для фінансового забезпечення інвестиційної діяльності сільськогосподарських товаровиробників; використання банківського кредитування та іноземних інвестицій; активізація участі приватного сектору. Для використання різноманітних джерел інвестування необхідно здійснювати акумулювання та раціоналізацію використання залучених і власних коштів під виділені пріоритети розвитку, запроваджувати передовий вітчизняний та зарубіжний досвід формування інвестиційних площадок. Утримання конкурентних переваг українських сільгоспвиробників як на світовому, так і на вітчизняному ринках вже у середньостроковому періоді вимагатиме суттєвого організаційного та технологічного оновлення виробництва, посилення його товарності й індустріалізації, приведення технологічних процесів до міжнародних ветеринарних і фіто-санітарних вимог тощо.

Отже, основними шляхами поліпшення інвестиційного процесу в аграрному секторі економіки України вважаю створення умов для нагромадження власного капіталу вітчизняних товаровиробників в умовах ринкового саморегулювання; залучення зовнішніх інвестицій для розширення аграрного виробництва на інноваційній основі; оптимізація ефективності використання наявних продуктивних сил і виробничих відносин галузі; вдосконалення державної інвестиційної політики у сфері технічного забезпечення галузі.

РОЗВИТОК РЕГУЛЮВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

*Новіцька К.П., студентка**
Дерев'яно С.І., кандидат економічних наук, доцент

Під регулюванням бухгалтерського обліку розуміють систему правил, законів, положень, стандартів, принципів та директив, за допомогою яких налагоджується й координується бухгалтерський облік. Міжнародні стандарти (МСБО) виступають орієнтиром гармонізації та стандартизації бухгалтерського обліку і фінансової звітності в усьому світі. Багато країн приймають їх як базовий документ, на основі якого розробляють власні національні стандарти.

Нинішня система регулювання бухгалтерського обліку в Україні скопійована з проамериканських стандартів та підходів. Вона здійснюється відповідно до ст.6 та 7 Закону України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16 липня 1999 р. № 996-XIV (з наступними змінами і доповненнями). Зміни та доповнення, які були прийняті останнім часом, не сприяють належному регулюванню бухгалтерського обліку нашої країни, що і визначає актуальність даної проблеми.

Метою регулювання бухгалтерського обліку в Україні є створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, які були б обов'язковими для всіх підприємств і гарантували та захищали інтереси користувачів. Проблеми методології бухгалтерського обліку постійно знаходяться в полі зору Міністерства фінансів України, яке затверджує національні стандарти та інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку, а також складання фінансової звітності. В той же час Національний банк України встановлює порядок ведення бухгалтерського обліку в банках, а Державне казначейство України – в бюджетних установах (про виконання бюджетів та госпрозрахункових операцій).

Порядок ведення бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності інвестора, пов'язаної з виконанням робіт, передбачених угодою про розподіл продукції, визначається такою угодою відповідно до вимог законодавства України [1].

Проблема регулювання бухгалтерського обліку в Україні полягає в тому, що розроблені Мінфіном на основі Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) національні П(С)БО мають узагальнений характер [2]. Ефективність їх застосування потребує появи якісно нового рівня. До того ж, питання регулювання бухгалтерського обліку в роботі Мінфіну зараз не є першочерговим. Саме тому недосконалі форми й методи бухгалтерського обліку, як однієї з найважливіших складових в системі управління, уповільнюють розвиток української економіки.

Для удосконалення системи регулювання бухгалтерського обліку та звітності, що відповідає вимогам користувачів фінансової інформації в ринковій економіці потрібно: здійснити стандартизацію складання фінансової звітності, що повинна орієнтуватися на МСФЗ; провести систематизацію нормативних актів і законодавства з бухгалтерського обліку; забезпечити трансформацію інститутів регулювання бухгалтерського обліку; запровадити підготовку та формування вимог до фахівців з бухгалтерського обліку [3].

Отже, регулювання бухгалтерського обліку є дуже важливим для держави. Вирішення цих проблем допоможе вдосконалити систему регулювання бухгалтерського обліку, адаптувати до ринкових умов, міжнародних стандартів та потреб користувачів, що буде позитивною зміною для бухгалтерського обліку загалом.

Список використаної літератури:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року № 996 – XIV (зі змінами і доповненнями).
2. Жук В.М. Актуальні проблеми бухгалтерського обліку і їх вирішення. – Фінанси України. – 2009. – №7. – с. 100 – 113
3. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами : [практ. посіб.] / С.Ф.Голов, В.М.Костюченко – К. : Лібра, 2004. – 840 с.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

*Носач Ю.Р., студентка**

Гуренко Т.О., кандидат економічних наук, доцент

Важливою умовою функціонування суб'єкта господарювання є наявність основних засобів, які відіграють значну роль у процесі виробництва, так як у своїй сукупності вони утворюють виробничо-технічну базу і визначають виробничу потужність підприємства.

Згідно П(С)БО 7 «Основні засоби»: «основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких становить більше ніж 1 рік».

Для цілей бухгалтерського обліку основні засоби поділяються на основні засоби (земельні ділянки, будівлі, споруди та передавальні пристрої, машини та обладнання, транспортні засоби, інструменти, прилади, інвентар, тварини, багаторічні насадження та ін.) та інші необоротні матеріальні активи, які в свою чергу поділяються на окремі групи, кожна група з яких означає конкретне призначення (бібліотечні фонди, малоцінні необоротні матеріальні активи, тимчасові споруди, природні ресурси, інвентарна тара, предмети прокату тощо).

Одиницею обліку основних засобів, відповідно до П(С)БО 7, є об'єкт основних засобів, тому для раціональної організації обліку необхідно чітко й однозначно визначити такі об'єкти для кожного різновиду основних засобів. Об'єкт основних засобів визнається активом, коли існує ймовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з використанням цього об'єкта і його вартість може бути достовірно визначена.

Таким чином, критеріями визнання основних засобів є:

- 1) використання активу більше року;
- 2) встановлена підприємством вартісна ознака.

Вартісну межу підприємство обов'язково прописує в наказі про облікову політику. У цьому питанні більшість підприємств притримуються вимог податкового кодексу. На сьогоднішній податковий облік прив'язаний до вартісної межі в 6000,00 грн., яка діє з 01.09.2015 р. Такі зміни введені Законом України „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо зменшення податкового тиску на платників податків” від 17.07.2015 року № 655-VIII. До 01.09.2015 р. цей показник складав 2500,00 грн.

Як зазначають податківці, деякі підприємства (а таких більшість) можуть не притримуватися цих вимог. Якщо у підприємства за минулий рік оборот становив менше 20 млн. грн., то можна відмовитись від ведення податкового обліку на підприємстві і вести тільки бухгалтерський і на його підставі визначати фінансовий результат до оподаткування.

Але якщо оборот по підприємству більше 20 млн. грн. за минулий рік, або прийнято самостійне рішення вести податковий облік і визначати фінансовий результат до оподаткування з урахуванням податкових різниць, то потрібно урахувувати ці критерії при веденні обліку.

Також слід відмітити, що в обліку основних засобів велику роль відіграють документи, які відображають фактичний стан основних засобів і їх зміни; забезпечують контроль за наявністю і рухом основних засобів; підтверджують законодавче здійснення операцій та мають неабияке значення при оцінці ефективності їх використання.

Таким чином, при використанні основних засобів, на підприємстві необхідно враховувати зміни в законах, які відбуваються при їх оцінці, класифікації, відображенні в бухгалтерському і податковому обліку. Також необхідно вдосконалювати організацію обліку основних засобів у напрямі розширення її управлінських можливостей, максимально пристосовуючи до практичних потреб суб'єктів підприємницької діяльності шляхами вдосконалення методів, і способів збирання, обробки й узагальнення облікової інформації.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

*Одарич О.П., студентка**

Ганяйло О.М., кандидат економічних наук, доцент

Головною передумовою успішного здійснення виробничого процесу як основної ланки діяльності господарського суб'єкта є наявність і раціональне використання виробничих запасів. Багато вчених досліджували сутність та методику управління виробничими запасами на підприємствах, аналізували їх діяльність. Практика показує, що процес обліку використання виробничих запасів є трудомісткою ділянкою. Тому не дивно, що на багатьох підприємствах спостерігаються певні недоліки, а на деяких – запусненість обліку, що призводить до великих втрат запасів. Все це зайвий раз підтверджує, що до цього часу залишаються невирішеними багато важливих питань, пов'язаних з розробкою науково обґрунтованої системи обліку виробничих запасів.

В загальному, можна виокремити наступні негативні аспекти щодо обліку виробничих запасів: –складність визначення справедливої (ринкової та неринкової) вартості запасів, що полягає у використанні підприємствами бартерного обміну, більше того, обміну на неподібні активи; –низький рівень оперативності інформаційного забезпечення управління виробничими запасами підприємств; –невідповідний рівень контролю та оперативного регулювання процесів утворення запасів; –обмеженість контролю використання виробничих запасів тощо [3].

Вирішення цих проблем потребує оновлення системи отримання інформації про виробничі запаси, використання нетрадиційних для вітчизняної облікової практики підходів щодо ефективного їх використання та оптимізації результатів діяльності підприємства через застосування принципів і методів бухгалтерського обліку. Саме тому можна виділити наступні напрямки вдосконалення управління виробничими запасами на підприємствах: 1)підвищення оперативності інформаційного забезпечення управління виробничими запасами підприємств, яке передбачає запровадження нових комп'ютерних програм щодо ведення обліку;[4] 2)удосконалення методики проведення інвентаризації виробничих запасів, оскільки успішне функціонування підприємств залежить, перш за все, від вдосконалення внутрішньогосподарської діяльності взагалі; 3)обґрунтування системи обліку матеріальних витрат на освоєння нової техніки і технології виробництва; 4) чітка організація обліково–контрольних процедур руху запасів підприємств (застосування прийомів обліку за центрами відповідальності, заходів контролю та оперативного регулювання процесів утворення запасів)[5].

Отже, можна стверджувати, що вирішення комплексу суперечливих та дискусійних питань обліково–аналітичного управління виробничими запасами є актуальним для більшості підприємств і потребує подальших досліджень.

Список використаної літератури:

- 1.Борисова І.С. Розробка моделі ефективності використання виробничих ресурсів господарських товариств.// Агросвіт. -2008. -№19. -С.14.
- 2.Бутромеева І. Методичні рекомендації щодо перевірки обліку запасів на підприємствах / І. Бутромеева, А. Кабітова // Фінансовий контроль. -2009. №. -С. 48-53.
- 3.Васьковська М.С. Особливості організації обліку запасів в комп'ютерній управлінській системі «1С: Підприємство 8.1» / М.С.Васьковська // Вісник Хмельницького національного університету. –2009. -№6. –С. 90-94
4. Звітність підприємств /Ю.А. Верига, І.Д. Ватуля, З.М. Левченко. – К: Центр навчальної літератури, 2008. – 776 с.
5. Крупельницька І.Г. Звітність підприємств. Навч. посібник – К: Центр навчальної літератури, 2012. – 232 с.

ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ

*Ольховик О.М., студентка**

Боярова О.А., кандидат економічних наук, доцент

На сьогоднішній день повернення коштів дебіторами є однією з основних проблем підприємства. Зростання обсягів дебіторської заборгованості призводить до погіршення стану ліквідності підприємств, тим самим збільшуючи ризик банкрутства.

Проблемам обліку дебіторської заборгованості присвячені праці таких вітчизняних науковців, як Ф.Ф. Бутинець, Г.Г. Кірайцева, С.Ф. Голов, В.П. Завгороднього, В.В. Ковальова та інші. Однак окремі аспекти обліку заборгованості залишаються дискусійними та потребують подальших наукових досліджень.

Метою дослідження є вивчення одного з головних чинників підтримки необхідного рівня ліквідності і платоспроможності підприємств, а саме ефективне ведення фінансового обліку розрахунків з дебіторами в аграрних підприємствах.

Основним нормативно – правовим документом, який регулює відображення в бухгалтерському обліку дебіторської заборгованості є П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість». Згідно з ним дебіторська заборгованість визначається як сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату.

Крім того, порядок оцінки певних видів дебіторської заборгованості та розкриття інформації про неї у фінансовій звітності регламентовано і іншими П(С)БО, такими як П(С)БО 13 «Фінансові інструменти», П(С)БО 14 «Оренда», П(С)БО 17 «Податок на прибуток», П(С)БО 18 «Будівельні контракти», П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів».

Необхідно чітко класифікувати дебіторську заборгованість на підприємстві з метою її поточною обліку та правильної оцінки в обліку та фінансовій звітності.

Найпростішим є поділ дебіторської заборгованості за термінами її погашення. При цьому виділяють поточну (короткострокову) і довгострокову дебіторську заборгованість.

У балансі підприємства поточна дебіторська заборгованість представлена статтями II розділу активу балансу «Оборотні активи»: короткострокові векселі одержані; дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги; дебіторська заборгованість за розрахунками (з бюджетом, за виданими авансами, з нарахованих доходів, із внутрішніх розрахунків); інша поточна дебіторська заборгованість (з підзвітними особами, за претензіями, за відшкодуванням завданих збитків тощо).

Для обліку поточної дебіторської заборгованості Планом рахунків бухгалтерського обліку передбачені рахунки 3 класу: 34 «Короткострокові векселі одержані»; 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»; 37 «Розрахунки з різними дебіторами»; 38 «Резерв сумнівних боргів».

Довгострокова дебіторська заборгованість у балансі підприємства представлена статтями I розділу активу балансу «Необоротні активи»: заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду; довгострокові векселі одержані; інша дебіторська заборгованість.

Для обліку довгострокової дебіторської заборгованості Планом рахунків бухгалтерського обліку передбачені рахунок I класу 18 «Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи» з відповідними субрахунками.

Отже, тільки правильне відображення дебіторської заборгованості у фінансовій звітності може забезпечити формування достовірної інформації щодо розрахунково-платіжних операцій сільськогосподарського підприємства, регулювання порядку їх здійснення з найменшими втратами та прийняття своєчасних управлінських рішень.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

*Омельченко Л.С., студентка**
Шиш А.М., кандидат економічних наук, доцент

На сучасному етапі міжнародної інтеграції у сфері економіки посилилась увага до проблеми уніфікації бухгалтерського обліку. У більшості країн із розвинутою економікою бухгалтерський облік будується відповідно до встановлених міжнародних стандартів. Перехід до ринкової економіки, виникнення та функціонування різних форм власності закономірно спричиняють суттєві зміни в бухгалтерському обліку, в його побудові й веденні. Ці зміни стосуються не лише практики ведення обліку, а й теоретичних його аспектів. На практиці розрізняють національні або внутрішні стандарти, які мають чинність лише в межах певної країни, і міжнародні стандарти, які пропонуються для поширення в різних країнах. Однак між внутрішніми та міжнародними стандартами існує органічний взаємозв'язок.

Готовою продукцією є виріб (або напівфабрикат), послуга, робота, що пройшли всі стадії технологічної обробки на даному підприємстві, відповідають затвердженим стандартам або умовам договору, прийняті технічним контролем підприємства і здані на склад або замовникові – покупцеві згідно з діючим порядком прийняття продукції. Усі елементи виробничого процесу – сировина, матеріали, які перебувають на різних стадіях технологічного процесу, утворюють незавершене виробництво та формують вид виробничого запасу. Готова продукція може мати, а може не мати кількісні та якісні характеристики, але завжди продукція має вартісну характеристику.

Первісна вартість визначається згідно Положення (стандарту) бухгалтерського обліку № 16 „Витрати” (рис.1.). Витрати на виробництво включають: прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі виробничі витрати, а також змінні і розподілені постійні

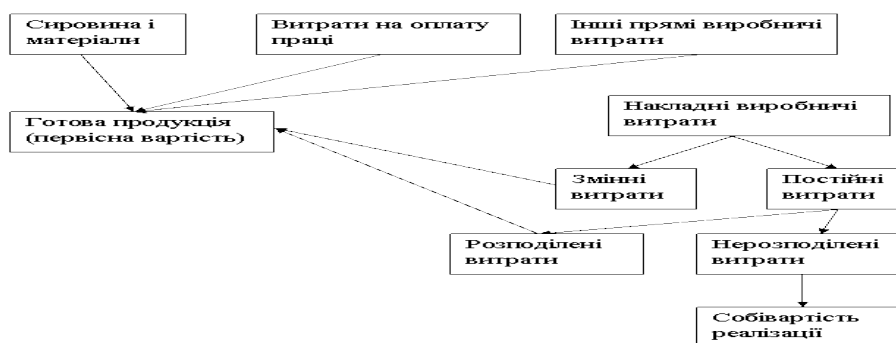

Рисунок 1 Порядок формування первісної вартості готової продукції

Оцінка готової продукції при її продажу чи реалізації залежить від облікової політики підприємства. При цьому можуть використовуватися методи визначені в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку № 9 „Запаси”.

Для управління готовою продукцією інформація повинна формуватися щодо стану запасів готової продукції на складі, своєчасності і правильності її оприбуткування, забезпечення зберігання, своєчасного відвантаження, а також щодо виконання обов'язків за поставками продукції споживачам, тобто керівництво підприємства повинно бути забезпечене інформацією про наявність та рух готової продукції по місцям зберігання і матеріально відповідальній особі.

ОБЛІК І АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ДЕБІТОРАМИ*Осаволук С.В., студентка***Олійник С.О., кандидат економічних наук, доцент*

У ході господарської діяльності підприємство постійно має потребу у проведенні розрахунків зі своїми контрагентами. Дієва та чітка організація системи розрахунків з покупцями й замовниками є необхідною умовою оптимізації грошового обороту будь-якого суб'єкта господарювання, а також його стабільного та ефективного функціонування. Актуальність розвитку бухгалтерського обліку таких розрахунків полягає у тому, що вони пов'язані з виконанням договірних зобов'язань підприємства.

У процесі діяльності підприємство не завжди здійснює розрахунки з іншими юридичними або фізичними особами одночасно з передачею майна, виконанням робіт, наданням послуг, що призводить до виникнення дебіторської заборгованості. Дебіторською вважається заборгованість підприємству різних інших підприємств та осіб, що виникла на певну дату

В обліку зобов'язання виникають тоді, коли покупець винен грошові кошти постачальнику за одержані товари та послуги .

Різке збільшення дебіторської заборгованості і її частки в оборотних активах може свідчити про необачну кредитну політику підприємства стосовно покупців або про збільшення обсягу продажів, або про неплатоспроможність і банкрутство частини покупців. Скорочення дебіторської заборгованості оцінюється позитивно, якщо це відбувається за рахунок скорочення періоду її погашення. Якщо ж дебіторська заборгованість зменшується у зв'язку зі зменшенням відвантаження продукції, то це свідчить про зниження ділової активності підприємства.

Дебіторська заборгованість відображається у формі № 1 «Баланс» у складі активів .Відповідно до П(С)БО 10 під дебіторською заборгованістю розуміють актив у випадку, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод і її сума може бути достовірно визначена. Дебіторська заборгованість у бухгалтерському обліку класифікується в залежності від: термінів її погашення, ймовірності її погашення та оцінки відображення її в балансі . Відповідно до П(С)БО 10 дебіторська заборгованість поділяється на довгострокову і поточну.

При віднесенні заборгованості до поточної або довгострокової до уваги береться не загальний очікуваний строк оплати згідно з договором, а очікуваний строк до погашення, який залишився з дати балансу. Таким чином поточна дебіторська заборгованість поділяється на три види. При цьому сумнівна впливає з нормальної при нарахуванні резерву сумнівних боргів, а безнайна із сумнівної при списанні заборгованості з балансу.

Дебіторську заборгованість класифікують також за строками непогашення. Така класифікація використовується при обчисленні резерву сумнівних боргів та розкривається у примітках до фінансової звітності. Можна виділити ще два особливі види дебіторської заборгованості: відстрочені податкові активи ; сума податку на прибуток, що підлягає відшкодуванню у наступних періодах і виникає у випадку, коли фінансовий прибуток менший за податковий. Витрати майбутніх періодів - витрати, здійснені у звітному періоді, але які будуть визнані витратами у звіті про фінансові результати у майбутніх звітних періодах згідно з принципом відповідності доходів та витрат.

Необхідно зазначити, що класифікація дебіторської заборгованості здійснюється обліковцями суто в межах рахунків, передбачених Планом рахунків, або ж лише за однією певною ознакою.

Отже, правильна класифікація дебіторської заборгованості буде сприяти покращенню діагностики заборгованості підприємства, орієнтуючись на більш глибоке дослідження та причини її виявлення, з іншого боку, стає орієнтованою на підвищення ефективності управління боргами підприємства.

ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

*Осадча І.С., студентка**
Германчук Г.О., старший викладач

Необхідність переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності зумовлена вимогою часу, ринкової системи господарювання і є потребою виконання договірних зобов'язань України з метою інтеграції її до Європейського Союзу.

Питання впровадження міжнародних стандартів в облікову систему України є об'єктом уваги для практиків і науковців. Проблемні питання висвітлюється в працях О.Є.Борис, С.Ф.Голова, В.М.Костюченко та ін., а також у професійних виданнях для бухгалтерів.

Метою статті є вивчення міжнародного досвіду формування окремих статей Звіту про рух грошових коштів та дослідження рівня гармонізації форми Звіту за національними положеннями із міжнародними стандартами фінансової звітності.

Міжнародний досвід підтверджує, що підприємству слід розкривати компоненти грошових коштів та їхніх еквівалентів і подавати узгодження сум у Звіті про рух грошових коштів за статтями, еквівалентними наведеним у балансі. МСФЗ 7 “Звіт про рух грошових коштів” розмежовує грошові потоки протягом певного періоду від операційної (operating activities), інвестиційної (investing activities) та фінансової діяльності (financing activities), що пов'язано з необхідністю отримання корисної інформації, яка б давала користувачам змогу оцінювати та контролювати вплив цих видів діяльності на фінансовий стан підприємства і суму його грошових коштів та їхніх еквівалентів [1].

Зважаючи на відмінність принципів управління грошовими коштами і банківських угод у всьому світі та виконуючи вимоги МСБО 1 “Подання фінансових звітів”[1], підприємство розкриває інформацію про політику, яку воно приймає, для визначення складу грошових коштів та їхніх еквівалентів. Вплив будь-якої зміни у політиці щодо визначення компонентів грошових коштів та їхніх еквівалентів, визначається відповідно до МСБО 8 “Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки”[1].

Грошові потоки не включають зміни статей, що становлять грошові кошти або їхні еквіваленти, оскільки ці компоненти є частиною управління грошовими коштами підприємства, а не частиною операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

Грошові потоки, деноміновані в іноземній валюті, відображаються способом, який відповідає вимогам МСБО 21 “Вплив змін валютних курсів”. Він дозволяє застосовувати курс обміну, який наближається до фактичного курсу [2].

Грошові потоки, що виникають від податків на прибуток, розкриваються окремо і класифікуються як грошові потоки від операційної діяльності, якщо їх не можна конкретно ототожнити з фінансовою та інвестиційною діяльністю.

Отже, проаналізувавши окремі статті Звіту про рух грошових коштів за міжнародними стандартами, слід зробити висновок про можливість застосування такого досвіду вітчизняними суб'єктами господарювання у своїй практиці, зокрема, положень МСБО 7, не тільки для подання Звіту про рух грошових коштів закордонному інвестору (як необхідність), але й для внутрішньо-управлінських потреб, як засіб управління грошовими потоками.

Список використаної літератури:

1. Міжнародні стандарти фінансової звітності. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>
2. МСБО 7 “Звіт про рух грошових коштів” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_019
3. Борис О. Є. Застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні: переваги та проблеми [Електронний ресурс] / О. Є. Борис. – Режим доступу : nuwm.rv.ua/methods/asp/vd/v401ek07.doc. – С. 46–51.

ВІДОБРАЖЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ

*Осика Г.В., студентка**

Германчук Г.О., старший викладач

Фінансова (бухгалтерська) звітність - це сукупність форм звітності, складених на основі даних обліку, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період з метою одержання користувачем узагальненої інформації.

Метою дослідження є обґрунтування основ відображення основних засобів за національними стандартами у фінансовій звітності.

Фінансова звітність складається з : 1. Балансу, форма №1; 2. Звіту про фінансові результати, Ф2; 3.Звіту про рух грошових коштів,Ф-3; 4.Звіту про власний капітал,Ф-4; 5.Приміток до фінансової звітності.

Фінансова звітність підприємства формується з дотриманням таких принципів:автономність підприємства; безперервність діяльності; періодичність; історичної собівартості; нарахування та відповідності доходів і витрат; повного висвітлення; послідовності; обачності; превалювання сутності над формою; єдиного грошового вимірника [2].

Фінансова звітність повинна містити лише доречну інформацію, яка впливає на прийняття рішень користувачами, дає змогу вчасно оцінити минулі, теперішні та майбутні події, підтвердити та скоригувати їхні оцінки, зроблені у минулому.

Фінансова звітність повинна бути достовірною і повинна надавати можливість користувачам порівнювати:

- фінансові звіти підприємства за різні періоди;
- фінансові звіти різних підприємств [1].

У примітках до фінансової звітності також наводиться така інформація:

- сума капітальних інвестицій в основні засоби за звітний рік;
- сума укладених угод на придбання у майбутньому основних засобів;
- залишкова вартість основних засобів, вилучених з експлуатації для продажу;
- первісна вартість, залишкова вартість та метод оцінки основних засобів, отриманих за рахунок цільового фінансування тощо;

Узагальнена інформації про наявність і рух основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, зносу та капітальних інвестицій необоротних активів відображається в регістрах бухгалтерського обліку та фінансовій звітності.

У Примітках до річної фінансової звітності обов'язково повинна наводитися наступна інформація про основні засоби:

- вартість, за якою основні засоби відображені в балансі;
- методи амортизації, що застосовуються підприємством (експлуатації);
- наявність та рух у звітному році;
- сума капітальних інвестицій в основні засоби за звітний рік;
- залишкова вартість основних засобів, що тимчасово не використовуються;
- сума курсових різниць у зв'язку з перерахунком вартості основних засобів.

Всі операції, які пов'язані з рухом основних засобів, оформляються первинними документами, які забезпечують правильність та своєчасність їх обліку. Первинні документи, які використовує підприємство забезпечують ведення контролю за рухом основних засобів, а також правильність та своєчасність відображення їх в обліку [3].

Отже, у статті «Основні засоби» Балансу відображають: вартість власних і одержаних на умовах лізингу об'єктів і орендованих цілісних майнових комплексів, віднесених до основних засобів згідно з діючими стандартами; вартість інших необоротних матеріальних активів.

Список використаної літератури:

1. Бухгалтерський облік в Україні. навч. посібник/за ред. Р.Л. Хом'яка, В.І. Лемішовського. - 7-ме вид. - Львів: «Інтелект-Захід», 2009. - 1224 с.
2. Бондар О. Проблеми визнання основних засобів у бухгалтерському та податковому обліку// Бухгалтерський облік і аудит. – 2004.- №3.- с.23-27.
3. Закон України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні": за станом на 01 січня 2011 р.

УДК 657.1:657.222;657.471

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ

*Паламарчук В.П., студентка**
Слесар Т.М., кандидат економічних наук, доцент

Повне визнання, розподіл та облікове відображення загальновиробничих витрат має безпосередній вплив на достовірність визначення собівартості, що корелює з показниками результатів діяльності підприємства. Методичні труднощі для практикуючого бухгалтера становить процес віднесення загальновиробничих витрат до постійних і змінних, оскільки цей поділ в окремих ситуаціях має ознаки умовного.

Вітчизняні та зарубіжні наукові розробки з означеної проблематики стосуються, передусім, вибору оптимальної бази розподілу загальновиробничих витрат.

Загальновиробничі витрати мають значну питому вагу у загальній структурній побудові витрат основної діяльності, об'єднуючи різні за функціональними напрямками витрати. Об'єктивною є потреба оптимізації їх розмірів та удосконалення методичного обґрунтування включення до собівартості для найбільш достовірного формування цього ключового у конкурентній ринковій боротьбі показника.

На думку Л. К. Сука, загальновиробничі витрати - це «непрямі витрати, пов'язані з організацією виробництва і керівництвом цехами, бригадами, відділеннями та іншими структурними підрозділами підприємства, такі витрати раніше називали цеховими».

Спрощення процедурних аспектів включення до собівартості загальновиробничих витрат можливе також за умов переходу на широко застосовувану у розвинених країнах систему калькулювання собівартості винятково за змінними витратами «direct cost», що змістить акцентний наголос зі значення постійних загальновиробничих витрат для процесу калькулювання.

Вирішення потребує також питання щодо включення до собівартості реалізації нерозподілених загальновиробничих витрат за умови відсутності продажу виготовленої продукції. За принципом відповідності доходів і витрат складовою собівартості реалізації нерозподілені загальновиробничі витрати стануть у місяці отримання доходів (виручки), а до цього необхідно накопичувати такі витрати, наприклад, на субрахунках обліку витрат майбутніх періодів.

База розподілу загальновиробничих витрат повинна враховувати причинно-наслідковий взаємозв'язок між непрямими витратами й об'єктами, що є основою для їх розподілу. У виборі бази для розподілу потрібно використати такий показник, який би максимально точно забезпечував віднесення непрямих витрат на відповідні об'єкти

калькулювання. Необхідно також враховувати те, що між зміною загальновиробничих витрат і зміною бази розподілу існує пропорційна або майже пропорційна залежність.

У сільському господарстві обсяг виробництва (потужність) залежить також від природних факторів, а не лише від діяльності людей. Тому у сільськогосподарських підприємствах доцільно суму загальновиробничих витрат відносити до витрат основного виробництва, не враховуючи показник «нормальна потужність».

У зарубіжних країнах двома основними методами обліку витрат і калькулювання собівартості є позамовний і попроцесний. Принципова відмінність між цими двома методами полягає у виборі об'єкта обліку витрат і калькулювання собівартості. На практиці нема чіткого розмежування між методом калькулювання за замовленнями і за процесами. Більше того, можна зустріти багато гібридних методів.

Висновки: для оптимізації розмірів загальновиробничих витрат необхідно проаналізувати та чітко визначити базу їх розподілу, враховуючи при цьому, що між ними існує пропорційна залежність. Показник бази розподілу має забезпечувати максимально точне віднесення непрямих витрат на відповідні об'єкти калькулювання.

УДК 657:172.764.1

КОНТРОЛЬ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

*Паламарчук О.В., студентка**

Ярошинський В.М., кандидат економічних наук, доцент

Основні засоби являють собою матеріальні цінності, що використовуються у виробничій діяльності підприємства понад один календарний рік з початку введення їх в експлуатацію, а також предмети вартістю за одиницю понад 2500 гривень (за ціною придбання). Наявність даних господарських засобів у складі ресурсів підприємства збільшує ринкову вартість підприємств, підвищує інвестиційну привабливість, тому питання контролю основних засобів на сьогоднішній день є актуальним для всіх підприємств України.

Необхідність посилення контролю за основними засобами обумовлюється зростанням нестабільності зовнішнього середовища та ускладненням управління необоротними активами, що потребують механізму координації внутрішнього контролю; необхідністю безперервного відстеження змін виробничого потенціалу підприємства; необхідністю мінімізації ризиків в управлінні необоротними активами та оцінки необоротних активів для визначення амортизаційної політики.

Критеріями ефективності використання основних засобів є: рентабельність (відношення суми прибутку до середньої вартості основних засобів) та фондвіддача (відношення обсягу зробленої або реалізованої продукції до середньої вартості основних засобів). Звідси ефективність використання основних засобів є важливим фактором оптимізації собівартості продукції, що впливає на фінансовий результат діяльності підприємства.

Саме тому, контроль за ефективним використанням основних засобів можна розглядати як заходи щодо скорочення потреби в обсязі їхнього фінансування і підвищення темпів економічного розвитку підприємства за рахунок раціонального використання власних фінансових ресурсів.

До кола проблем, які негативно впливають на розвиток процесів удосконалення контролю основних засобів можна віднести: низький рівень інформаційного забезпечення управління матеріально-технічною базою, що представлено на підприємстві системою обліку, аналізу, аудиторського контролю; проблеми аналізу ефективності використання основних засобів і можливості її прогнозування тощо.

Варто також звернути увагу на зміни, насамперед, у частині підвищення оперативності та ефективності контролю основних засобів підприємств, що вимагає вирішення таких завдань: дослідження сутності основних засобів, їх складу, класифікації в різних галузях економічної науки; узагальнення та систематизації класифікації основних засобів; дослідження діючої методики нарахування амортизації, обліку та контролю зносу основних засобів; аналіз діючої організації та методики обліку основних засобів, впливу на них змін податкової політики та виявлення шляхів її вдосконалення; розроблення рекомендацій з удосконалення методики контролю ефективності використання основних засобів із застосуванням інформаційних систем і технологій.

Для вирішення поставлених завдань варто здійснити такі дії: удосконалити методику обліку надходження основних засобів у системі аналітичних рахунків, що дозволить спростити систему бухгалтерських записів та контролю; розробити бухгалтерську модель економічного механізму амортизації, що сприятиме вирішенню проблем фінансового, внутрішньо – господарського контролю амортизаційних процесів та їх податкового аспекту; удосконалити методику обліку витрат на ремонти основних засобів, що підвищить ефективність управління витратами.

Отже, основні засоби суттєво впливають на діяльність підприємства в цілому, тому контроль за станом їх збереження, наявності та ефективності використання повинен бути ретельним, повним, достовірним, обґрунтованим та відповідати чинному законодавству.

УДК 657:330.123.7

ВСТАНОВЛЕННЯ ТЕРМІНУ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЗА УМОВ ДИНАМІЧНОЇ ЗМІНИ СЕРЕДОВИЩА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

*Паламарчук О.В., студентка**

Мельниченко І.В., кандидат економічних наук, доцент

Основні засоби відіграють досить важливу роль в обліку будь-якого господарюючого суб'єкта, так як вони становлять найбільшу питому вагу у структурі активів підприємств. Усі основні засоби, без виключення, мають певний термін корисного використання, тому всі підприємства мають справу із особливостями визначення строку їхнього корисного використання. На даний час термін корисної експлуатації об'єкта основних засобів визначається суб'єктами господарювання самостійно виходячи з їхніх власних міркувань. У зв'язку з цим з'являється значний рівень суб'єктивізму при проведенні такої оцінки. Законодавчо-нормативні акти, що регулюють проведення обліку основних засобів на підприємстві не містять критеріїв чи алгоритмів визначення строку використання основних засобів. Визначення самого поняття наведено у П(С)БО 7 "Основні засоби", згідно з яким: "строк корисного використання (експлуатації) – очікуваний період часу, протягом якого необоротні активи будуть використовуватися підприємством або з їх використанням буде виготовлено (виконано) очікуваний підприємством обсяг продукції (робіт, послуг)". Тобто, щоб встановити термін експлуатації для конкретних основних засобів потрібно мати деякі технічні навички. Саме тому ці завдання мають вирішувати відповідні спеціалісти, які відповідають за експлуатацію об'єкта основних засобів. Положеннями П(С)БО 7 встановлено такі фактори впливу на формування строку корисного використання: моральний знос (внаслідок технічного прогресу чи зміни попиту на продукцію); очікуваний фізичний знос; правові чи аналогічні обмеження щодо експлуатації об'єкта (наприклад, термін оренди передбачений договором, або законодавство, що визначає граничний термін безпечної експлуатації конкретних об'єктів). Приймаючи до уваги відсутність чітких критеріїв щодо визначення майбутнього морального або фізичного зносу, досить складно встановити термін

корисної експлуатації об'єктів основних засобів відштовхуючись тільки від цих факторів. А враховуючи різноманіття об'єктів основних засобів впливати на визначення терміну корисної експлуатації можуть також інші фактори, що залежатимуть як від певного виду основних засобів, так і від особливостей діяльності підприємства.

Так як середовище функціонування підприємства постійно міняється внаслідок впливу зовнішніх і внутрішніх факторів, варто зазначити, що при встановленні терміну корисної експлуатації об'єкта варто відштовхуватися від сучасних умов. Оскільки критерії для встановлення строку експлуатації для одного й того ж виду основних засобів сьогодні і протягом кількох років можуть суттєво відрізнятись. Податковий кодекс України визначає мінімальні терміни експлуатації з погляду податкового законодавства. У податковому обліку амортизація нараховується впродовж терміну корисного використання об'єкта, встановленого платником податків, проте не меншого від мінімально допустимого терміну, регламентованого для кожної групи основних засобів. Для бухгалтерського обліку не встановлено ніяких обмежень щодо встановлення термінів корисного використання. Але для зручності на підприємстві часто застосовують терміни визначені ПКУ. Оскільки термін корисного використання, визначають залежно від корисності об'єкта для певного підприємства, він може бути коротший, ніж нормативний (технічний, економічний) строк експлуатації. Важливим моментом також є те, що крім загального трактування об'єкта основних засобів, саме термін корисного використання може бути головним критерієм для ідентифікації одного об'єкта як суми різних об'єктів з різними термінами корисного використання.

Основною метою визначення строку корисного використання основних засобів є виявлення можливих резервів ефективнішого їх використання, розробка заходів щодо покращення їх прибутковості, оптимізація витрат та доходів по основних засобах та аналіз правильності нарахування амортизації.

УДК 657:331.2

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ТА ЇЇ ОПЛАТИ

*Перекліта Ю.І., студентка**

Дерев'янюк С.І., кандидат економічних наук, доцент

Кожен керівник прагне одержувати максимальний прибуток, а персонал - отримувати матеріальну та моральну винагороду від праці. У зв'язку з цим виникає потреба компромісу, а саме трудової мотивації та оплати праці працівників з метою збільшення доходу підприємства.

Цікавий досвід стимулювання праці та нарахування заробітної плати має Японія. Розрізняють такі елементи системи стимулювання: вік працюючого, стаж його роботи, рівень кваліфікації, результати праці. Найпоширенішими є дві ставки: основна особиста (ступінь, що визначається на основі стажу роботи та віку співробітника) і трудова (розряд, що відповідає кваліфікації, посаді, результативності працівника). Також робітники отримують ще й бонуси 2-3 рази на рік. Чим більший стаж роботи працівника, тим вищим є рівень його заробітної плати. Так, наприклад, робітник віком 48-52 років в порівнянні з молодим отримує більш як в три рази більше [1]. Постійна частина зарплати гарантується роботодавцем, а надбавки бувають річними та періодичними.

Для японських моделей стимулювання праці характерні: диференціація заробітної плати по галузях; зміна оплати праці в залежності від трудового внеску; оплата праці менеджерів пов'язана з результатом роботи підприємства. Таким чином, робітник зацікавлений у довічному працевлаштуванні, ротатії, репутації і підготовці робочого місця [2].

У США диференціація заробітної плати відбувається за рахунок кваліфікованого використання різних його структурних елементів, до якого входять: диференціація тарифних ставок з врахуванням якісних відмінностей в праці; диференціація індивідуальної оплати в межах розряду (або посади) в залежності від трудових досягнень, особистих або ділових якостей. Існує проста система преміювання, яка передбачає частку працівника у фонді преміювання. Проблемою є відсутність необхідного зв'язку між заробітною платою керівників та результатами роботи підприємства. В американських фірмах президент одержує значно більше початківця. Тому одним з дієвих методів мотивації стало створення самоврядних груп, котрі можуть самостійно вирішувати питання планування робіт, проведення нарад, прийому на роботу нових співробітників, координації з іншими відділами [3].

На основі вивчення міжнародного досвіду ми дійшли висновку, що зарплата може виконувати як фундаментальну, так і руйнівну роль в колективі та суспільстві. Якщо робітники задоволені рівнем та ступенем зростання заробітної плати, то вона буде сприяти зростанню виробництва продукції та розвитку підприємства. В іншому разі, вона щонайменше стримує продуктивність. Заохоченням для якісної роботи є кар'єрне зростання на робочому місці, безкоштовні курси підвищення кваліфікаційного рівня, премії, бонуси. Стимулююча роль заробітної плати впливає з її диференціації чи з нерівності в доходах. Кожне підприємство повинне надавати належну увагу не лише матеріальному стимулюванню, а й моральному та соціальному. Мотивація має велике значення – суспільству потрібні успішні, цілеспрямовані, згуртовані колективи, які зацікавлені у підвищенні ефективності праці.

Отже, застосування новітніх форм стимулювання праці персоналу має забезпечувати поєднання взаємозв'язку заробітної плати робітників та результатів їх праці, спираючись на розвиток сучасних методів управління, що є запорукою ефективного використання трудових ресурсів підприємства.

Список використаної літератури:

1. Гродзинская И.А. Организация труда и заработной платы в странах с развитой экономикой / Гродзинская И.А. – К.: НМКВО, 2003. – 68 с.
2. Колот А.М. Мотивація персоналу: підручник / А.М. Колот. – К.: КНЕУ, 2002. – 345 с.
3. Корніюк О. Реформування зарплати: нові пропозиції. – К.: «Віпол», 2008. - 48 с.

УДК 657

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

*Перинська А.О., студентка**

Калюга Є.В., доктор економічних наук, професор

Розвиток світогосподарських відносин у рамках глобалізації стала однією з об'єктивних умов істотних змін як в українській системі бухгалтерського обліку та звітності, так і в облікових системах практично всіх країн.

Для обліку глобалізація – це об'єднання, уніфікація міжнародних бухгалтерських стандартів, ліквідація тих суперечностей, що існують на даний момент між національними та міжнародними стандартами.

Інтеграційні процеси, пов'язані з виникненням світового ринку капіталу, гармонізація та конвергенція облікових систем неминує сприятимуть створенню нової облікової парадигми. Все ж таки, необхідна різноманітність теоретичних і дослідницьких підходів до вивчення глобальних процесів. Тому виникають нові погляди на зміну парадигм в обліку. Існує думка, що зміни неминучі, але не радикальні. Неадекватність існуючої системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності зумовила пошук інших концепцій і моделей звітності.

Окремі науковці, такі як Б. Нідлз, Х. Андерсон, Д. Колдуелл, вважають: «Деякі проблеми виникають тому, що бухгалтерський облік розвивався в різних країнах різними шляхами. Все це ускладнює діяльність компаній за кордоном».

У свою чергу, професор Г. Г. Кирейцев зазначає: «Правильне розуміння причин виникнення та ролі глобалізації в процесах суспільного економічного відтворення важливо тому, що воно сприятиме обґрунтуванню підходу щодо вибору концепції та розробки моделей розвитку економіки, раціональній побудові механізмів реалізації положень таких концепцій, включаючи ринкові механізми управління на всіх ієрархічних рівнях, а також оновленню на цій основі національних систем бухгалтерського обліку»[2].

На думку російського вченого Д. Панкова, розвиток теорії, методології, методики й організації системного бухгалтерського обліку відбувався з відставанням від темпів глобалізації. «Облікові технології, як і раніше, налаштовані на відстоювання, насамперед, інтересів власників підприємств на шкоду іншим зацікавленим сторонам» [3].

Аналіз пропозицій і рекомендацій стосовно цієї проблеми за останні 15 років дає можливість виділити такі матеріали: 1. Звіт Дженкінса. 2. Застереження Уїтні. 3. Компанія майбутнього. 4. Річний звіт XXI-го століття. 5. Переворот у звітності про акціонерну вартість. 6. Динаміка вартості. 7. Глобальна ініціатива щодо звітності. 8. Рекомендації Брукінгського інституту та дослідження Б. Лева. 9. Звітність про вартість. 10. Принципи Гермеса. 11. Якісна фінансова звітність. 12. Модель всеохоплюючої звітності бізнесу [1].

Різні моделі утворюють різні межі якості та повноти інформації про існуючі взаємозв'язки і взаємовідносини в процесі господарювання. Кожна облікова інформаційна модель встановлює межу кількості (обсягу) й якості елементів відповідної обліково-аналітичної системи й їх взаємозв'язків.

Отже, глобалізація економічних процесів, динамізм світового фінансового ринку, мобільність товарів, капіталів і робочої сили, збільшення частки інтелектуальної праці, трансформація умов виробництва, впровадження новітніх технологій безпосередньо впливають на концепції, складові основи теорії формування обліку та звітності, в частині обґрунтування нових облікових об'єктів, а також методів реєстрації та відображення господарської діяльності.

Список використаної літератури:

1. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку : монографія. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 522 с
2. Кирейцев Г. Г. Глобализация экономики и унификация методологии бухгалтерского учета : научный доклад / Г. Г. Кирейцев. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Житомир : ЖГТУ, 2008. – 76 с.
3. Панков Д. Проблемы развития финансового учета в условиях глобализации // Accounting & Audit System Integration into European Union Area. New challenges and opportunities : The Papers of International Conference, 6–7th October, 2005. – С. 164–168.

УДК 005.3:657.37:658

ОБЛІК І ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ З РІЗНИМИ ДЕБІТОРАМИ

*Песчанюк О.О., студент**

Олійник С.О., кандидат економічних наук, доцент

Сучасні умови господарювання потребують від керівництва вітчизняних підприємств вирішення цілої низки облікових проблем. Однією з таких проблем можна виділити: пошук ефективних шляхів управління розрахунками з різними дебіторами, вдосконалення

теоретичних і методичних аспектів класифікації та відображення заборгованості в обліку та звітності; впровадження ефективної системи внутрішнього контролю розрахунків з дебіторами; тощо. Все це вимагає проведення подальших досліджень в галузі бухгалтерського обліку і контролю за дотриманням платіжної дисципліни економічними агентами а також виявлення та усунення причин несвоєчасного виконання ними своїх платіжних зобов'язань.

Загальні положення методології й організації обліку та контролю розрахунків з дебіторами висвітлено роботах вітчизняних дослідників Ф.Ф. Бутинця, А.Д. Бутко, С.Ф. Голова, В.М. Костюченка, Г.О. Кравченка, С.А. Кузнецової, Л.О. Лігоненко, Ю.І. Осадчого та інших. Враховуючи надбання вітчизняних дослідників, питання раціональної побудови системи обліку і контролю розрахунків з дебіторами потребують подальшого удосконалення.

Основою для розкриття сутності економічної категорії «розрахунки з дебіторами» є чітке визначення таких понять як «дебіторська заборгованість», «дебітор» та «розрахунки».

Загородній А. Б. визначає заборгованість, як суму «...фінансового зобов'язання чи грошового боргу, яка підлягає погашенню (поверненню) протягом певного терміну» [1]. Мочерний С.В констатує, що боргове зобов'язання –цедокументальне підтвердження факту отримання грошей у борг та зобов'язання їх повернути [2].

Гойло Н. В. зазначає, що першоосною поняття «заборгованість» є категорія «борг». Борг відмінна категорія від поняття «обов'язок». Борг виникає на певний момент часу, коли зобов'язання не погашено в строк [3].

Ще одним поняттям, яке розкриває сутність дебіторської заборгованості є «дебітор». Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» дає наступне визначення: це боржник, юридична або фізична особа, яка має зафіксовану в бухгалтерській документації грошову або майнову заборгованість (від лат. debitor – зобов'язаний) [4].

Основою організації розрахунків з різними дебіторами є розробка ефективної облікової політики, яка має на меті зменшення питомої ваги дебіторської заборгованості в активах підприємства для зменшення навантаження на фінансові ресурси підприємства.

Для досягнення цієї мети повинні застосовуватись різні методи та прийоми. Підвищення ефективності обліку і контролю дебіторської заборгованості пропонується шляхом визначення і усунення потенційних проблем у системі розрахунків підприємства а також за рахунок впровадження наступних рекомендацій: обмеження розміру дебіторської заборгованості за кожним боржником; оцінка фінансового стану потенційного боржника, їх репутації та платоспроможності; створення резерву сумнівних боргів та використання різних форм повернення боргу (застава, гарантії банків або третіх осіб, страхування тощо).

Література: 1 .Загородній А.Г. Фінансовий словник/ Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смолженко Т.С. (4-те вид. випр. та доп.) – К.: Т-во "Знання", КОО; Львів; Вид-во Львів. банківського ін-ту НБУ, 2002. – 566 с.2. Економічна енциклопедія: у трьох томах редкол. С.В. Мочерний (відп.ред.) та ін.. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2002. – Т. III. – 952 с. 10. Економічна енциклопедія: у трьох томах /редкол:...С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін.. – К.:Видавничий центр “Академія”, 2000. – Т. I. – 664 с. 3. Гойло Н.В. Розмежування сутності бухгалтерських категорій "зобов'язання", "заборгованість", "розрахунки" / Н.В. Гойло. - // Вісник ЖДТУ, 2013. № 2 (60). Серія: Економічні науки.4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» // Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.99 № 237.

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК: СУТЬ В СУСПІЛЬНОМУ ВИРОБНИЦТВІ ТА МІСЦЕ В СИСТЕМІ ГОСПОДАРСЬКОГО ОБЛІКУ

*Полюхович В.М., студентка**

Дерев'яно С.І., кандидат економічних наук, доцент

Жодне підприємство не може існувати без ведення господарського обліку. Облік забезпечує відображення діяльності підприємства. Під господарським обліком розуміють спостереження, сприймання, вимірювання та реєстрацію господарських фактів, тобто реальних, не вигаданих предметів (споруда, трактор, хліб тощо), або реальних процесів (купівля, виготовлення продукту, виконання роботи, надання послуги тощо) господарювання [2]. В Україні господарський облік поділять на три види: оперативний, статистичний і бухгалтерський. Головним видом господарського обліку є бухгалтерський облік. Він є системою безперервної і суцільної, документально обґрунтованої і взаємопов'язаної реєстрації господарських операцій і засобів [4].

Сучасний бухгалтерський облік є системою збору, обробки та зберігання інформації для прийняття ефективних управлінських рішень [2]. Для цього потрібно отримувати своєчасну оперативну інформацію про наявні матеріали та фінансові та кадрові ресурси, а також їх рух у процесі виробництва та реалізації продукції [1]. Бухгалтерський облік має особливості:

- дані узагальнюються у грошовому виразі;
- використання специфічних прийомів та засобів;
- повне, безперервне та суцільне відображення господарських процесів;
- обов'язковим підтвердженням господарських операцій і засобів є наявність документів [3].

Облікова інформація про підприємство, його стан, а також зміни стану знаходять широке коло користувачів, які користуються цією інформацією для прийняття рішень. Вимогами до бухгалтерського обліку є: ясність і зрозумілість, простота, чіткість і повнота поточних та звітних даних. В умовах ринкових відносин кількість користувачів інформації збільшується [2].

Значення бухгалтерського обліку найбільш повно виявляється у функціях, які він виконує: облікова (інформаційна), контрольна та аналітична. Завдання аналітичної функції в тому, що вона здійснює аналіз інформації для виявлення відхилень від плану та бюджетних завдань, даних попередніх періодів та середньостатистичних даних по галузях для того, що виявити причини та розробити заходи, щоб виправити наслідки негативних ситуацій. Контрольна функція сприяє охороні власності підприємства, а також забезпечує надходження коштів у місцевий та державний бюджети і фонди. Інформаційна функція полягає в тому, щоб надавати інформацію для керівництва, структурних підрозділів, яка необхідна для планування, контролю та прийняття оперативних управлінських рішень. На господарському рівні аналіз інформації надає можливість приймати рішення з модернізації виробництва, а також зменшення витрат [1].

Отже, можна зробити висновок, що бухгалтерський облік – це важлива складова інформаційної системи підприємства. Необхідно підкреслити, що головним завданням обліку є формування повної, якісної, достовірної та своєчасної інформації, яка необхідна для управління економікою, прийняття, підготовки і обґрунтування управлінських рішень.

Список використаної літератури:

1. Білоусько В. С., Беленкова М. І. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посібник / За ред. В. С. Білоуська. — 2-ге вид. -К.: Мета, 2002. — 240 с.: іл.
2. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: 3-тє видання. Навч. пос. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 608 с.
3. Бухгалтерський облік: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 6.050100 «Облік і аудит» – Одеса: ОНЕУ, 2012.– 670 с.
4. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік: навч. посіб. І.Б.Садовська, Т.В.Божидарнік, К.С.Нагірська. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. 688 с.

КЛЮЧОВІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ДОХОДІВ

*Полякова Н.В., студентка**
Камінська Т.Г., доктор економічних наук, доцент

Для досягнення максимально ефективного використання фінансових ресурсів й отримання прибутків підприємства можуть займатися не лише операційною, а й фінансовою діяльністю. Метою роботи є висвітлення методичних та практичних засад обліку фінансових доходів.

За даними Державної служби статистики України, частка фінансових доходів підприємств нашої країни в загальній структурі доходів в динаміці років складає 5-11% (табл. 1), що свідчить про їх незначну роль в господарській діяльності підприємств. Це може бути зумовлено тим, що вкладення капіталу у фінансову та інвестиційну діяльність зазвичай характеризується підвищеним ризиком порівняно з операційною діяльністю.

Таблиця 1 Частка фінансових доходів у загальній структурі доходів підприємств України за 2010-2014рр.

Роки	2010	2011	2012	2013	2014
Частка фінансових доходів, %	6	7	11	7	8

Одним з найвигідніших видів інвестування для підприємства є вкладення капіталу у цінні папери, оскільки вони приносять прибуток у вигляді процентів при досить незначних витратах на їх розміщення чи придбання на ринку. Використовуючи прийоми технічного аналізу можна зробити такі вклади низькоризиковими.

Основними видами доходів, які належать до фінансової діяльності, є:

- доходи від інвестицій в асоційовані, спільні та дочірні підприємства;
- дивіденди одержані;
- відсотки одержані;
- інші доходи від фінансових операцій.

Для обліку доходів від фінансових інвестицій в інші підприємства Планом рахунків передбачено рахунки: 72 «Дохід від участі в капіталі» та 73 «Інші фінансові доходи» (табл. 2).

Відповідно до П(С)БО 15 «Дохід», дохід, який виникає в результаті використання активів підприємства іншими сторонами, визнається у вигляді процентів, роялті та дивідендів визнається у такому порядку:

- проценти визнаються у тому звітному періоді, до якого вони належать, виходячи з бази їх нарахування та строку користування відповідними активами з урахуванням економічного змісту відповідної угоди;
- роялті визнаються за принципом нарахування згідно з економічним змістом відповідної угоди;
- дивіденди визнаються у періоді прийняття рішення про їх виплату.

Таблиця 2 Характеристика рахунків обліку фінансових доходів

Рахунки обліку фінансових доходів	
Рахунок 72 «Дохід від участі в капіталі»	Рахунок 73 «Інші фінансові доходи»
використовується для відображення прибутку, одержаного від інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства, облік яких здійснюється за методом участі в капіталі	використовується для відображення дивідендів, процентів та інших доходів, одержаних від фінансових інвестицій (крім доходів, які обліковуються за методом участі в капіталі)
За кредитом рахунку відображається збільшення (одержання) доходу, за дебетом - списання у порядку	За кредитом рахунку відображається визнана сума доходу, за дебетом - списання кредитового обороту

закриття на рахунок 79 "Фінансові результати"	на рахунок 79 "Фінансові результати"
Аналітичний облік доходів від участі в капіталі ведеться за кожним об'єктом інвестування та іншими ознаками, визначеними підприємством	
Первинні документи: розрахунки та довідки бухгалтерії, акти переоцінки, рахунки, платіжні доручення	Первинні документи: розрахунки та довідки бухгалтерії, рахунки, платіжні доручення

Таким чином, доходи отримані від фінансової діяльності, яка передбачає наявність фінансових відносин, сприяють формуванню і використанню фінансових ресурсів підприємства, що необхідні для подальшого розвитку господарської діяльності підприємства. Тому бухгалтерський облік таких доходів повинен забезпечити їх правильність відображення в облікових документах та у фінансовій звітності.

УДК 657.36/.37

МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА СКЛАДАННЯ ТА ПОДАННЯ БАЛАНСУ

*Потапчук Н.М., студентка**
Германчук Г.О., старший викладач

Основним документом фінансової звітності у всіх країнах є бухгалтерський баланс підприємства, який виступає головним джерелом інформації про фінансово-майновий стан підприємства для всіх зацікавлених користувачів. В умовах розширення зовнішньоторговельних зв'язків підприємств та збільшення обсягів прямого іноземного інвестування особливої актуальності набувають питання адаптації вітчизняної практики формування Балансу до міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ). Метою дослідження є вивчення цих питань. Не дивлячись на відмінності у назві та побудові балансу (в США - балансовий звіт, в Росії – бухгалтерський баланс; його ще називають звітом про фінансовий стан), в його основу будь-якої країни покладено основне рівняння бухгалтерського обліку, що відображає взаємозв'язок між активами, пасивами (зобов'язаннями) та власним капіталом:

$$\text{Актив} = \text{Капітал} + \text{Зобов'язання}$$

Актив – це контрольований підприємством ресурс, який виник у результаті минулих подій і від якого підприємство очікує отримання майбутніх економічних вигод.

Зобов'язання – це обов'язок підприємства, що виник у результаті подій минулих періодів, погашення якого як очікується та який призведе до відтоку ресурсів підприємства, що втілюють економічні вигоди. Капітал – це частина активів підприємства, що залишається після вирахування усіх його зобов'язань.

Джерелом даних для складання балансового звіту є Головна книга. В країнах, де немає законодавче закріпленої форми балансу, структура рубрик звіту про майновий стан відповідає специфіці конкретного підприємства і встановлюється відповідно до принципу повного розкриття господарської інформації, особливо це характерно для країн англо-американської системи обліку. Зупинимося на характеристичі структури балансу детальніше.

Однією з відмінностей побудови бухгалтерського балансу у зарубіжних країнах є форма розташування активу та пасиву - вертикальна чи горизонтальна – та групування статей. Порядок розміщення статей в балансі може значно варіювати. Так, в горизонтальній формі - актив ліворуч, пасив праворуч - баланс подається в Бельгії, Італії, Німеччині, Португалії, Росії, США, Україні, Франції тощо. У Великобританії було прийнято зворотне розміщення, а в останній час статті балансу записуються одна за одною. В Нідерландах законодавче закріплені дві форми балансу, які можуть використовуватись - або вертикальна, або горизонтальна.

Італійськими підприємствами баланс надається у звичайній горизонтальній формі - ліворуч "актив", праворуч - "пасив". В кінці балансу вказують всі позабалансові зобов'язання компанії - гарантії видані і отримані, доручення, договірні зобов'язання по майбутніх купівлях і продажах, майбутні виплати по лізингу тощо. Безумовно, це досить суттєва інформація, вона дає зовнішнім користувачам бухгалтерської звітності можливість отримати більш реальне уявлення про фінансовий стан компанії і оцінити ризики, які можуть виникнути в майбутньому.

Отже, відповідно до МСБО 1 "Подання фінансової звітності" кожному підприємству, базуючись на характері своєї діяльності, слід самостійно вирішувати: подавати чи не подавати поточні та не поточні активи й поточні та не поточні зобов'язання у вигляді окремої класифікації в балансі. Якщо підприємство вирішить не робити цієї класифікації, слід подавати всі активи та зобов'язання в порядку їх ліквідності [3].

Список використаної літератури:

1. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) 2004 / Фонд Комітету з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (ФКМСБО). – 2007.

2. Михайлова Т.П. Міжнародний облік і аудит / Т.П. Михайлова. – Донецьк : Вид-во ДонДУЕТ. – 2012. – 345 с.

3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р., № 996-XIV. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua>

УДК 657:336.764.1

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ КАСОВИХ ОПЕРАЦІЙ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТОВІРНОСТІ ОБЛІКУ І ПОКАЗНИКІВ ЗВІТНОСТІ

*Потеряйко А.О., студентка**

Кузик Н.П., кандидат економічних наук, доцент

Забезпечити достовірність показників обліку і запобігти можливих відхилень покликана інвентаризація – один із найважливіших елементів методу бухгалтерського обліку. Вона забезпечує перевірку і документальне підтвердження достовірності даних бухгалтерського обліку про наявність стан та оцінку матеріальних і нематеріальних активів, капіталу, інвестицій, розрахунків, резервів і зобов'язань.

Основними завданнями інвентаризації готівкових коштів є перевірка дотримання умов і порядку збереження матеріальних і грошових цінностей, зокрема, перевірка сум грошей у касах, на поточному, валютному й інших рахунках в установах банків, грошей у дорозі. Цього року вперше при проведенні обов'язкової річної інвентаризації підприємства керуватимуться новим Положенням, затвердженим наказом Мінфіну від 02.09.14 р. № 879 (далі – Положення № 879), яке замінило Інструкцію, затверджену наказом Мінфіну від 11.08.94 р. № 69. У Положення № 879 детально описано порядок проведення інвентаризації готівкових коштів, коштів та їх еквівалентів, бланків документів суворої звітності (п. 6 розд. III);

На наш погляд, інвентаризацію каси слід проводити на початку чи в кінці робочого дня. Якщо все-таки інвентаризацію проводять протягом дня, то перед початком інвентаризації касиру необхідно скласти звіт довільної форми за касовими операціями поточного дня. У цьому звіті вказують рух готівки протягом дня на підставі даних із касових документів (або ж із реєстратора розрахункових операцій (надалі — РРО) чи книги обліку розрахункових операцій (надалі — КОРО)). Якщо касову книгу ведуть в електронному вигляді, слід перевірити правильність роботи програмних засобів, призначених для оброблення касових документів, а також їх створення.

Під час проведення інвентаризації каси на практиці часто обмежуються покупюрним перерахунком готівкових коштів та перевіркою наявності інших цінностей і грошових документів, які зберігаються в касі (поштові марки, чекові книжки тощо). Однак, до завдань інвентаризації каси слід віднести також:

- перевірку повноту та своєчасність оприбуткування готівкових надходжень у касу підприємства на підставі даних із касової книги та відповідних прибуткових касових ордерів (надалі – ПКО);

- проконтролювати процес оприбуткування в касу готівки, отриманої з рахунку в банку;

- установити, чи правильно, своєчасно та в повній сумі згідно з видатковими касовими ордерами (надалі–ВКО), інкасаторськими квитанціями та виписками з банку здавали готівку до банку, чи всі квитанції про здачу в банк є в бухгалтерії;

- перевірити правильність установлення ліміту каси, його дотримання.

Згідно з п. 4.10 Положення про касові операції, кошти, що зберігаються в касі, але не підтверджені касовими документами, вважаються надлишком готівки в касі. Таку готівку слід оприбуткувати в касі, виписавши ПКО. На підставі цього документа необхідно здійснити запис: дебет рахунку 30 «Готівка» кредит субрахунку 718 «Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів». Нестачу готівки в касі відображають записом: дебет субрахунку 947 «Нестачі і втрати від псування цінностей» кредит рахунку 30 «Готівка». Такі ж процедури з інвентаризації необхідно провести й для готівкових коштів і касових документів в іноземній валюті. До того ж перевірку слід зробити за кожною валютою окремо. Готівка в іноземній валюті заноситься до актів інвентаризації (окремих актів) із зазначенням назви й суми іноземної валюти, курсу Нацбанку на день інвентаризації, суми іноземної валюти в перерахунку на грошову одиницю України.

Таким чином, яким би звичним не здавався б нам інвентаризаційний процес, однак за кожним об'єктом інвентаризації існує відповідна специфіка.

УДК 657.6:657.446

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ РОЗРАХУНКІВ З ПДВ

*Похилько І.О., студентка**

Миськів Л.П., кандидат економічних наук, асистент

Відсутність єдиних організаційно-методичних засад здійснення експертного дослідження за розрахунками з ПДВ призводить до зниження його ефективності, а недостатнє облікове забезпечення процесу експертного дослідження впливає на достовірність результатів його дослідження.

Вагомий внесок у вивчення питань судово-бухгалтерської експертизи, в тому числі і окремих аспектів її організації, зробили такі вітчизняні науковці, як Білуха М.Т., Бочкова Л.І., Бутинець Ф.Ф., Волкова І.А., Камлик М.І., Каштанова І.А., Кєворкова Ж.А., Новак О.Є., Савін А.А., Рудницький та інші вчені-економісти та юристи. Але варто зазначити, що питання стосовно організаційних засад судово-бухгалтерської експертизи операцій з ПДВ залишаються нерозкритими, тому виникає необхідність його подальшого дослідження.

Відповідно до «Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень» № 1350/5 від 27.07.2015, завдання експертного дослідження розрахунків з ПДВ розподіляють за такими напрямками:

- завдання організаційного та методичного характеру нарахування та сплати ПДВ;

- завдання щодо встановлення відповідності документального оформлення розрахунків з ПДВ вимогам законодавства та законності застосовуваних спеціальних режимів оподаткування ПДВ;

- завдання, пов'язані з визначенням достовірності відображення операцій за розрахунками з ПДВ в бухгалтерському обліку та звітності.

Ефективність проведення судово-бухгалтерської експертизи залежить від правильної постановки запитань слідчим і використання експертом-бухгалтером правильної методики дослідження об'єктів експертизи. Зокрема, значний вплив на процес проведення експертного дослідження здійснюють матеріали справи, що надаються експерту.

Джерелами інформації для експерта виступають податкові накладні, рахунки-фактури, довіреності, товарно-транспортні документи, акти приймання-здачі виконаних робіт, декларація з ПДВ та інші документи, що підтверджують виникнення податкового зобов'язання чи податкового кредиту.

При проведенні експертизи операцій з ПДВ експерт-бухгалтер найбільше звертає увагу на: правильність обчислення податку; відображення його в регістрах бухгалтерського обліку; аналіз обліково-бухгалтерських документів.

Протиріччя між даними аналітичного і синтетичного обліку, які виявляються в процесі перевірки та аналізу документів, бухгалтерських регістрів, зокрема, необхідно розцінювати, як ознаку можливого скоєння злочинів, пов'язаних з приховуванням об'єктів оподаткування.

Підтвердження юридичної сили документації з ПДВ та її відповідності вимогам чинного законодавства і законності забезпечується проведенням експертом формальної перевірки.

Однак, найбільше питань, що постають перед експертом, стосуються правильності визначення сум податкового кредиту, податкового зобов'язання та сум ПДВ до відшкодування. Тому, одним із найважливіших прийомів дослідження у процесі судово-бухгалтерської експертизи справ, пов'язаних з нарахуванням та сплатою ПДВ є – арифметична перевірка. Для виявлення невідповідності даних у документах, що підтверджують факт здійснення певної операції та перевірки правильності використання бази нарахування ПДВ, експерт проводить взаємну перевірку.

Таким чином, варто зазначити, що проведене нами дослідження надало змогу зробити певні висновки. Залежно від поставлених перед експертом питань, методика судово-бухгалтерської експертизи передбачає використання відповідних прийомів дослідження з метою протидії зловживанням і правопорушенням податкового законодавства.

УДК 657.447

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ

*Поцілуй Ю.О., студентка**

Макода С.Л., кандидат економічних наук, старший викладач

Для підприємства будь якої галузі та форми власності невід'ємною частиною його системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності є організація та аналіз розрахунків з дебіторами. Така підвищена увага в умовах економічної кризи до стану розрахунків з дебіторами пов'язана із необхідністю врахування змін бізнес-середовища, що змушує суб'єктів господарювання опрацьовувати нові форми та методи аналізу дебіторської заборгованості.

Питання щодо обліку дебіторської заборгованості регулюються декількома міжнародними стандартами, серед яких: МСБО 1 «Подання фінансових звітів», МСБО 32

«Фінансові інструменти: розкриття та подання», МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка»[1]. В Україні ж облік дебіторської заборгованості регулюється чітко визначеним нормативом - П(с)БО 10, положення якого в певній мірі відрізняються від запропонованих у міжнародних стандартах.

Практичне застосування дебіторської заборгованості тягне за собою ряд проблем, а саме:

- 1) неефективне розмежування видів дебіторської заборгованості;
- 2) непристосованість визначення величини резерву сумнівних боргів в практичній діяльності підприємств;
- 3) проблеми в відображенні обліку дебіторської заборгованості в облікових регістрах, що зокрема стосується розміщення обліку дебіторської та кредиторської заборгованостей в журналі № 3, хоча їх сутність є дзеркально протилежна;
- 4) неефективне створення системи контролю обліку дебіторської заборгованості, що спричиняє проблему обґрунтованості дебіторської заборгованості як загалом так і по окремих видах;
- 5) невідповідності та розбіжності обліку дебіторської заборгованості між змістом П(С)БО 10 та положенням МСБО.[2]

Досить важливим питанням обліку дебіторської заборгованості є її оцінка. Методи оцінки дебіторської заборгованості повинні забезпечити дотримання принципу бухгалтерського обліку та фінансової звітності – обачності, який передбачає «застосування в бухгалтерському обліку методів оцінки, які повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань, витрат і завищенню оцінки активів та доходів підприємства»

Ще однією проблемою організації обліку дебіторської заборгованості є недостатня її класифікація, навіть навпаки, занадто детальна. Тому для покращення обліку дебіторської заборгованості, доцільно в даному випадку звернутися до міжнародних стандартів та внести зміни до П(С) БО 10, зокрема потрібно згорнути всі статті дебіторської заборгованості за винятком дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги, оскільки на неї нараховується резерв сумнівних боргів, в одну статтю. Потрібно, також, вдосконалити політику управління дебіторською заборгованістю.[3]

Таким чином, організація обліку дебіторської заборгованості на підприємстві будь-якої форми власності має важливе значення, оскільки сприяє упорядкуванню інформації, прозорості та достовірності даних із розрахункових операцій з дебіторами. Правильно організований бухгалтерський облік дебіторської заборгованості повинен мати таку систему рахунків, яка б достатньою мірою відображала і характеризувала всю господарську діяльність з вимушеною конкретизацією і забезпечувала отримання об'єктивної та своєчасної інформації для прийняття оптимальних управлінських рішень.

Список використаної літератури:

1. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) 2004.
2. П(с)БО 10 «Дебіторська заборгованість»
3. Електронний ресурс

http://www.conf.lviv.ua/wpcontent/uploads/2014/12/Zbirnyk_OA_2015.pdf

УДК 657.37:658.2

ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ

*Приходько А.І., студентка**

Боярова О.А., кандидат економічних наук, доцент

Хто володіє інформацією, той володіє світом - цей вислів є актуальним для всіх суб'єктів господарювання. Одним з головних завдань, яке стоїть перед керівництвом будь-

якого підприємства є створення та налагодження дієвої системи управління його майном. В зв'язку з цим пріоритетом стає складання такої фінансової звітності, яка б надавала достовірну і максимально точну інформацію для прийняття управлінських рішень.

Важливе значення приділяється основним засобам як головному елементу матеріально-технічної бази підприємства. Ефективність використання основних засобів залежить від організації своєчасного одержання надійної і досить повної обліково-економічної інформації. У цьому зв'язку зростає роль та значення обліку як однієї з найважливіших функцій управління. Однак сучасна система організації бухгалтерського обліку основних засобів не може цілком задовольнити зростаючі інформаційні потреби управління.

Для того щоб мати своєчасну і правдиву інформацію про стан основних засобів на підприємстві необхідно, перш за все, правильно організувати облік. Для раціональної організації обліку основних засобів та інших необоротних активів необхідно забезпечити своєчасне і правильне оформлення первинних документів на всі операції по надходженню в установу, використання, зберігання, використання, ремонту, зносу, вибуття.

Міжнародні стандарти вказують, що звітність щодо основних засобів має вміщувати таку інформацію:

- спосіб оцінки собівартості (якщо використовується більше, ніж один спосіб, то собівартість має розкриватись у відповідності до кожного способу);
- використовувані методи нарахування амортизації;
- визначені строки корисного використання;
- валова балансова вартість та нарахована амортизація на початок та кінець звітного періоду;
- звірка балансової вартості на початок і кінець періодів.

Узгодження балансової вартості основних засобів на початок і кінець звітного періоду забезпечується відображенням їх зміни внаслідок: надходження; визнання активами, які утримуються для продажу (або включення до ліквідаційної групи, яку утримують для продажу); придбання в результаті об'єднання підприємств; збільшення або зменшення внаслідок переоцінки тощо.

Інформація такого типу зазвичай наводиться в примітках до річних фінансових звітів. Фінансова звітність має також містити таку інформацію: наявність і суми обмежень щодо прав власності, а також основні засоби, передані для забезпечення зобов'язання; облікова політика щодо витрат, пов'язаних із відновленням основних засобів; сума незавершеного будівництва; сума угод, пов'язаних із придбанням основних засобів.

Основними первинними документами, які використовуються для обліку надходження, внутрішнього переміщення, списання, ліквідації, реалізації та інших операцій з основними засобами є : "Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів", "Акт на списання основних засобів", "Інвентарна картка обліку основних засобів", "Картка обліку руху основних засобів", "Інвентарний список основних засобів" тощо.

Інформація про основні засоби є дуже важливою для всіх суб'єктів господарювання. Для того, щоб сформувавши правдиву фінансову інформацію про основні засоби, слід досить детально розкривати описову інформацію про такі необоротні активи в примітках до фінансової звітності.

Користувачі фінансової звітності мають отримувати повну інформацію про всі основні засоби, що використовуються в певний момент часу підприємством, для розуміння всіх процесів, що відбуваються на підприємстві та прийняття ефективних управлінських рішень.

ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

*Прокопчук Ю.О., студентка**

Венгерук Н.П., кандидат економічних наук, доцент

Розрахунки з постачальниками та підрядниками займають вагомe місце в системі розрахункових операцій, а також є найважливішою складовою бухгалтерської діяльності, оскільки вони впливають на формування основної частини грошових надходжень підприємств. Ведення обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками, його правові засади регламентуються П(С)БО 11 «Зобов'язання».

Розрахунки з постачальниками та підрядниками проводяться в готівковій, безготівковій формі або зарахуванням взаємних вимог на підставі первинних документів. Для обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками використовують рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками та підрядниками». Його призначено для ведення обліку розрахунків із постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності (у тому числі отримані від учасників промислово-фінансових груп (ПФГ)), виконані роботи, надані послуги.

За кредитом даного рахунку відображають заборгованість за одержані від постачальників та підрядників товарно-матеріальні цінності, прийняті роботи, послуги, за дебетом – її погашення, списання. Цей рахунок має такі субрахунки:

631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»;

632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»;

633 «Розрахунки з учасниками ПФГ».

Метою покращення розрахункової системи обліку кредиторської заборгованості у статті «Проблемні аспекти обліку розрахунків з постачальниками» (О. А. Агаркова) зазначається що доцільно провести деякі зміни, які б сприяли удосконаленню обліку розрахунків:

по-перше, краще та якісніше проводити аналіз складу і структури кредиторської заборгованості за конкретними постачальниками, а також щодо термінів утворення заборгованості або термінів її можливого погашення, що дозволить своєчасно виявляти прострочену заборгованість і вживати заходів щодо її стягнення;

по-друге, контролювати оборотність кредиторської заборгованості, а також стан розрахунків щодо простроченої заборгованості, так як в умовах інфляції будь-яка відстрочка платежу призводить до того, що підприємство реально отримує лише частину вартості поставленої продукції, тому бажано розширити систему авансових платежів;

по-третє - було б доцільно на високому рівні організувати роботу з договорами, в картці клієнта відрізнити працює він під реалізацію або за системою передоплати;

по-четверте - здійснювати контроль за кредиторською заборгованістю за розмірами заборгованості окремих кредиторів, за строками погашення боргів за графіком та фактично шляхом створення таблиці та графіка фактичної й запланованої сплати постачальникам».

Перераховані пункти повинні сприяти вдосконаленню організації розрахунків та їх обліку, зниження кредиторської заборгованості і зміцнення фінансового стану підприємства.

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ СОБІВАРТІСТЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

*Прущишена І.В., студентка**
Калюга Є.В., доктор економічних наук, професор

Проблема управління собівартістю продукції злободенна для всіх підприємств національної економіки, але в сільському господарстві вона не тільки не втрачає актуальності з часом, а й загострюється непередбачуваними протиріччями, що виникають в оновленому економічному середовищі. Її розв'язання дозволяє суттєво збільшити конкурентоздатність підприємства. Але собівартість украй рідко розглядають як системний об'єкт управління, а рішення у цій сфері зазвичай приймаються наспіх і необгрунтовано, здебільшого як реакція на зміни умов господарювання під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів.

Вагомий внесок у наукове розкриття проблематики собівартості й ефективності виробництва зробили вітчизняні вчені, зокрема: В. Я. Амбросов, В. Г. Андрійчук, Л. М. Анічин, М. О. Беседін, Ф. Ф. Бутинець [1], О. І. Гудоров, В. Ф. Іванюта, Ю. О. Литвин, Т. Г. Маренич, М. Ф. Огічук, О. В. Олійник, І. В. Охріменко, П. Т. Саблук, Л. К. Сук, М. Г. Чумаченко.

Процес управління витратами повинен дати відповідь на питання: як сформувалась собівартість, які чинники мали на неї позитивний, а які – негативний вплив. Крім цього, процес управління витратами має бути направлений на прогнозування можливої величини витрат.

При калькулюванні собівартості виготовленої продукції на підприємствах потрібно визначитись: як саме здійснити розподіл витрат і при цьому зберегти високу якість виробленої продукції.

Тому доцільно вдосконалювати систему собівартості продукції шляхом впровадження нових технологій. За допомогою них можна досягти нового, якісного рівня виробництва. Основною метою інновацій в аграрній сфері є забезпечення економічності й екологічності сільськогосподарського виробництва.

Розробка пропозицій із удосконалення системи управління собівартістю продукції базується на наукових дослідженнях. Логічно і за структурою на сільськогосподарському підприємстві вона матиме такі етапи: – формування бази даних на досліджуваному підприємстві (аналіз даних підприємства та виявлення відповідних тенденцій); – аналіз формування собівартості сільськогосподарської продукції (до та після вдосконалення технологій) та побудова оптимізаційної моделі собівартості продукції; – прийняття рішень щодо вдосконалення системи управління собівартістю сільськогосподарської продукції.

Отже, можна зробити висновок, що у контексті існування необхідності нарощування обсягів виробництва та зниження собівартості сільськогосподарської продукції одним із перспективних напрямків розвитку аграрних підприємств України є використання інноваційних підходів до здійснення діяльності в сільському господарстві.

Список використаної літератури:

1. Бутинець Ф. Ф. Організація бухгалтерського обліку : підручник / Ф. Ф. Бутинець, С. М. Лайчук, О. В. Олійник, М. М. Шигун. – Житомир : ПП «Рута». – 2002. – 591 с.
2. Костецька Н. Факторний підхід до формування стратегії зниження витрат підприємства / Н. Костецька // Галицький економічний вісник. – 2011. – № 1(30). – С. 159–166.
3. Маниліч М. І. Собівартість продукції: теоретичний аспект [Електронний ресурс] / М. І. Маниліч, О. В. Миронюк. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum%20/ZnpEn/2012_8/01SPTA.pdf.
4. Пилипенко І. І. Облік, контроль та аналіз : навч. посібник / І. І. Пилипенко, В. П. Пантелеєв, В. О. Шевчук [та ін.] ; за ред. В. П. Пантелеєва. – К. : Бізнес Медіа Колсалтинг, 2011. – 368 с.

ОБЛІК ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА ВІД ОСНОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ*Птуха Д.Д., студентка ***Шевчук К.В., кандидат економічних наук, доцент*

У ринковій системі господарювання категорія доходів займає визначальне місце. За сприянням системи бухгалтерського обліку постійно та цілеспрямовано здійснюється формування інформації про доходи від операційної діяльності. Облік доходів, витрат і формування фінансових результатів діяльності підприємства є однією з найскладніших ділянок бухгалтерського обліку.

Під звичайною діяльністю підприємства розуміють будь-яку основну діяльність підприємства, а також операції, які її забезпечують або виникають внаслідок здійснення такої діяльності. Операційна діяльність є однією з складових звичайної діяльності. До основної діяльності належать операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства, і забезпечують основну частку його доходу.

Дохід відображається в бухгалтерському обліку в сумі справедливої вартості активів, що отримані або підлягають отриманню. Відповідно до Н(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», доходи - збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).

У П(С)БО15 «Дохід» зазначається, що дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - загальний дохід (виручка) від реалізації продукції, товарів, робіт або послуг без вирахування наданих знижок, повернення раніше проданих товарів та непрямих податків і зборів (податку на додану вартість, акцизного збору тощо). Даний нормативний документ визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства та її розкриття у фінансовій звітності.

Для обліку доходів від реалізації призначений рахунок 70 «Доходи від реалізації, на якому здійснюється узагальнення інформації про доходи від реалізації готової продукції, товарів, робіт і послуг, а також про суму знижок, наданих покупцям та про інші вирахування з доходу. Рахунок 70 «Доходи від реалізації» має такі субрахунки: 701 «Дохід від реалізації готової продукції»; 702 «Дохід від реалізації товарів»; 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг»; 704 «Вирахування з доходу»; 705 «Перестраховання». За кредитом субрахунків 701-703 відображується збільшення (одержання) доходу, за дебетом - належна сума непрямих податків (акцизного збору, податку на додану вартість та інших, передбачених законодавством) та списання у порядку закриття на рахунок 79 «Фінансові результати».

Дохід від реалізації готової продукції (товарів, робіт, послуг) необхідно відображати на аналітичних рахунках у розрізі видів (груп) реалізованої готової продукції (товарів, робіт, послуг) та напрямами реалізації з метою виявлення найприбутковіших серед них, а також установлення тенденцій рентабельності окремих видів продукції (товарів, робіт, послуг).

Для узагальнення інформації про доходи, витрати та визначення фінансових результатів використовують регістри. Облік доходів і результатів діяльності підприємства ведеться у відомостях аналітичного обліку та Журналі-ордері № 6 с.-г. Він призначений для узагальнення інформації про доходи від операційної, інвестиційної і фінансової діяльності підприємства та фінансові результати підприємства від звичайної діяльності за кредитом рахунків класу 7 «Доходи і результати діяльності».

Дієвим інструментом вдосконалення організації обліку доходів від основної діяльності може стати облікова політика, оскільки чітко визначені методи і методики, що мають застосовуватися бухгалтерами в процесі їх діяльності, дозволять максимально ефективно побудувати обліковий процес на підприємстві та з більшою достовірністю оцінювати фінансові результати його діяльності.

НОВІ ПІДХОДИ ДО ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

*Пуцько М.Ю., студентка**

Кузик Н.П., кандидат економічних наук, доцент

З наближенням термінів складання річного звіту для підприємств все актуальнішим стає питання проведення інвентаризації своїх активів і, зокрема, основних засобів. Її проводять з метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Як відомо, із 01.01.2015 р. процедуру інвентаризації регулює Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене наказом Мінфіну України від 02.09.2014 р. № 879 (надалі – Положення про інвентаризацію). Зміст Положення №879 дозволяє виділити основні завдання інвентаризації основних засобів, які стоять перед інвентаризаційною комісією на чолі з керівником підприємства чи його заступником. Зокрема:

- встановити фактичну наявність основних засобів (виявити розходження (надлишки чи нестачі) або підтвердити їх відсутність);
- виявити об'єкти, непридатні до використання із будь-яких причин або не використовуються (якщо такі, звісно, існують);

П. 10 р. I Положення про інвентаризацію визначено випадки обов'язкового проведення інвентаризації: у разі зміни матеріально відповідальних осіб; під час установлення фактів крадіжок або зловживань, псування цінностей (на день установлення таких фактів); за судовим рішенням або на підставі належним чином оформленого документа органу, який відповідно до закону має право вимагати проведення такої інвентаризації (згідно із пп. 20.1.9 ПКУ контролюючі органи мають право вимагати під час перевірок проведення інвентаризації основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, коштів); у разі техногенних аварій, пожежі чи стихійного лиха (на день після закінчення явищ); у разі припинення підприємства; перед складанням річної фінансової звітності з урахуванням особливостей проведення інвентаризації. Щодо останнього, то у п. 10 р. I Положення про інвентаризацію зазначено, що інвентаризація перед складанням річної фінансової звітності проводиться до дати балансу в строк: 3 місяців для необоротних активів (окрім незавершених капітальних інвестицій, об'єктів основних засобів, які на момент інвентаризації перебуватимуть поза підприємством, зокрема, автомобілів, морських і річкових суден, які відбудуть у тривалі рейси, тощо); до тимчасового вибуття з підприємства об'єктів основних засобів, зокрема, автомобілів, морських і річкових суден, які відбудуть у тривалі рейси, інших матеріальних цінностей, які станом на дату інвентаризації перебуватимуть поза підприємством. За рішенням керівника підприємства інвентаризація інструментів, приладів, інвентарю (меблів) може проводитися щороку в обсязі не менше ніж 30% усіх зазначених об'єктів із обов'язковим охопленням інвентаризацією всіх інструментів, приладів, інвентарю (меблів) протягом 3 років. За вимогами пп. 1.3 п. 1 р. III Положення про інвентаризацію основні засоби слід уносити до інвентаризаційного опису за найменуванням відповідно до основного призначення об'єкта із зазначенням інвентарного номера, виготовлювача, заводського номера (у разі наявності), року випуску, первісної (переоціненої) вартості, суми зносу, строку корисного використання й інших відомостей.

Слід відмітити, що Положенням № 879 (п. 4 розд. IV) визначено новий підхід до обліку надлишків основних засобів: їх слід оприбутковувати із відображенням доходів майбутніх періодів (рахунок 69). Очевидно, дохід визнаватиметься одночасно з нарахуванням амортизації таких активів. У бухгалтерському обліку ці операції відображатимуться записами: Дт 10, 11, 12 – Кт 69 – оприбутковано активи; Дт 23, 91, 92, 93, 94 – Кт 131 – нараховано амортизацію; Дт 69 – Кт 746 – визнано дохід у сумі нарахованої амортизації. Слід зауважити, що Інструкцією, затвердженою наказом Мінфіну від 30.11.99 р. № 291, не передбачене проведення з оприбуткування необоротних активів із відображенням у доходах майбутніх періодів. Таким чином, інвентаризацію слід проводити з урахуванням оновлених вимог, до яких сучасному бухгалтеру уже не звикати.

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ ЗА БЕЗГОТІВКОВИМИ РОЗРАХУНКАМИ

*Рибак Ю.О., студентка**
Срібняк О.М., старший викладач

Безготівкові рахунки – перерахування грошових коштів з рахунка підприємства-платника на рахунок підприємства-отримувача.

Безготівкові розрахунки в своїй цілісності формують певну систему. Система безготівкових розрахунків є складовою загальної національної грошової системи. В ході становлення ринкових відносин і відповідної трансформації грошової сфери економіки посилюється значення і роль безготівкових розрахунків як важливого самостійного відособленого об'єкта економічних відносин, а відповідно й окремого дослідження економічної науки.

Завдання економічної науки полягає в тому, щоб науково відображаючи й обґрунтовуючи практику безготівкових рахунків, одночасно впливати на неї, виробляти правильні прикладні рекомендації щодо вдосконалення і раціональної зміни системи безготівкових розрахунків.

З актуальних наукових проблем - визначення структурно - функціональних компонентів системи безготівкових розрахунків, подано на рисунку 1.

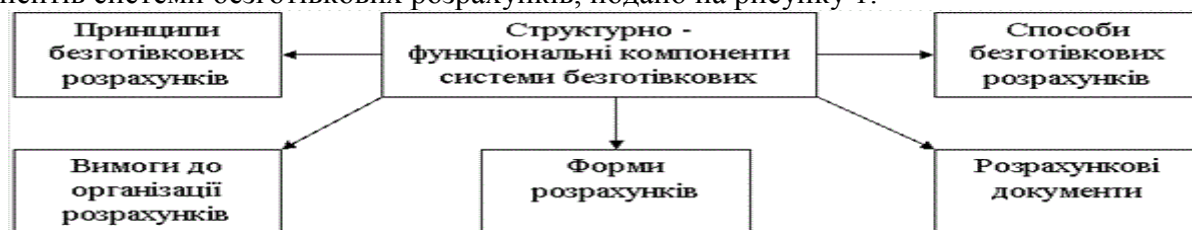

Рисунок 1 Структурно - функціональні компоненти системи безготівкових розрахунків.

Оскільки безготівкові розрахунки мають вирішальне значення у здійсненні народногосподарського обороту, необхідний контроль за станом розрахунків, законністю проведення грошових операцій, правильним оформленням розрахункових документів та вчасністю їх проходження.

У сучасних умовах досить чітко проявилися основні проблеми подальшого розвитку системи безготівкових розрахунків у народному господарстві України:

— оптимізацію форми і способів безготівкових розрахунків, їх організації; вибір більш раціональних у певних економічних умовах форм розрахунків, якій давали б найбільший ефект;

— підвищення самостійності господарських суб'єктів за умови доскональної організації і здійснення безготівкових розрахунків у господарському обороті, грошова відповідальність підприємств недоодержанням грошових коштів після відправлення товарів чи надання послуг вимагає, щоб ці ж підприємства мали право вільно діяти в сфері безготівкового обігу;

— постійний пошук нових механізмів організації безготівкових розрахунків, які дозволили б на економічній основі подолати кризові явища і процеси в грошовій сфері.

Система безготівкових розрахунків має бути найтіснішим чином пов'язана з реальним товарним оборотом. Тільки за такої умови забезпечуватиметься безперебійний кругообіг коштів господарських суб'єктів і, як результат, розвиватиметься та якісно вдосконалюватиметься виробництво.

Нормалізація системи безготівкових розрахунків сприятиме становленню нормальних ринкових відносин. Проблема органічного зв'язку системи безготівкових розрахунків з ринковим середовищем, що формуються у вітчизняному народному господарстві, набуває сьогодні особливої актуальності.

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИ ПРОВЕДЕННІ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

*Рибалка Ю.О., студентка**
Миськів Л.П., кандидат економічних наук, асистент

Експертні дослідження, пов'язані із зловживаннями шляхом внесення до офіційних документів завідомо неправдивих відомостей чи іншого підроблення документів, що в подальшому призводить до викривлення фінансової звітності та не дає змоги правильно оцінити фінансовий стан підприємства. Загалом дані відображені в фінансовій звітності є одним з найпростіших об'єктів для фальсифікації, оскільки, для їх визначення та відображення використовується значна кількість документів.

Вагомий внесок у формування теоретико-організаційних засад судово-економічної експертизи зробили такі науковці, юристи та економісти, як М.Т. Білуха, М.І. Камлик, В.О. Шевчук, а також зарубіжні вчені: Т.М. Арзуманяна, М.М. Ласкіна, І.Л. Петрухіна, та інші дослідники.

Фінансова звітність є системою узагальнених показників, які характеризують підсумки фінансово-господарської діяльності підприємства за певний звітний період. Оцінка показників фінансового стану необхідна для ефективного управління підприємством, яка склалася під впливом різних факторів, що викликані помилками некваліфікованого спеціаліста, зокрема навмисні протиправні дії, які спрямовані на недотримання чинних нормативних актів щодо збільшення або зменшення прибутку, легалізацію коштів привласнених злочинним шляхом.

Законодавче і нормативне регулювання складання та подання фінансової звітності підприємств здійснюється згідно з вимогами Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.2009 р. та відповідних НП(С)БО, де встановлено, що суб'єкти господарської діяльності, незалежно від їх організаційно-правових форм, зобов'язані вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність.

Для судово-бухгалтерської експертизи фінансова звітність є об'єктом дослідження, де відображені результати фінансово-господарської діяльності та рух грошових коштів за звітний період. На нашу думку, фінансова звітність має бути достовірною, а інформація, що наведена у ній, правдивою, якщо вона не містить помилок та перекручень, які здатні вплинути на прийняття управлінських рішень. Проводячи експертне дослідження фінансової звітності експерт встановлює, які принципи, методи і процедури використовує підприємство для складання фінансової звітності. Дотримуючись принципів судово-експертної діяльності, одним з яких є повнота дослідження, вимагає застосування методу зіставлення даних облікових реєстрів з даними головної книги, балансу і показників звітності. При цьому, за всіма активно-пасивними рахунками сальдо в головній книзі та балансі повинно мати розгорнутий вигляд, тому що інколи звітні дані за розрахунками завуальовуються шляхом «згортання» дебіторської та кредиторської заборгованостей.

На підставі теоретичної практики, поширеними викривленнями показників фінансового звіту є заниження прибутку. У цьому разі аналізуються фінансові результати діяльності підприємства та чинники впливу на їх величину. Основними об'єктами дослідження при аналізі фінансових результатів є: звіт про фінансові результати; примітки до річної фінансової звітності; дані аналітичного обліку доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства за певний період. Відхилення рівнів доходів і витрат за звітний період від попередніх дає можливість визначити їх динаміку, вплив на фінансові результати від операційної та звичайної діяльності, чистий прибуток (збиток) підприємства. Зокрема, аналітичні дані облікової документації розкривають інформацію про те, за рахунок яких господарських операцій відбулися зміни.

Таким чином, можна зазначити, що фінансова звітність є важливим об'єктом експертного дослідження, яка конкретизує та показує ряд суттєвих економічних показників, які відображають весь фінансово-економічний стан діяльності підприємств.

ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

*Різник А.О., студентка**
Криворот О.Г., старший викладач

Облік готової продукції є важливою темою для розгляду і її актуальність полягає в тому, що більшість господарств України займається виробництвом та реалізацією продукції.

Виготовлення готової продукції, її реалізація та одержання доходів в умовах конкуренції є головними проблемами діяльності сільськогосподарських підприємств. Ринкові відносини вимагають від них швидкої окупності витрат та оперативного реагування на зміни споживчого попиту. В реальних умовах змінна структура споживчого попиту за номенклатурою виробів та обсягом реалізації не завжди збігається зі структурою виробничих потужностей і ресурсів. У зв'язку з цим виникає потреба встворенні підприємствами оптимальної виробничої програми, яка могла б найкраще задовольнити попит і забезпечити максимальний прибуток за рахунок встановлення оптимальних цін та обсягу випуску продукції. Бухгалтерський облік процесу виробництва залежить від конкретних умов, властивостей і характеру технології та організації виробництва, що визначаються індивідуальними особливостями. Іноді виникають ситуації, коли виготовлення одного продукту різними технологічними прийомами вимагає різної системи групування статей витрат та визначення собівартості. Такі процеси викликають ускладнення документування, обліку випуску готової продукції та її подальшої реалізації.

В циклі операцій, пов'язаних із реалізацією готової продукції, вирішуються управлінські рішення щодо продажу товарно - матеріальних цінностей, відбуваються процеси, які необхідні для передачі права власності покупцям на відвантажену, відпущену, реалізовану продукцію. В зв'язку з цим, на мою думку, розгляд і дослідження деяких аспектів обліку готової продукції та її реалізації актуальні за нинішніх економічних умов і потребують врегулювання.

Облік готової продукції включає такий комплекс робіт, при виконанні яких забезпечується своєчасний і якісний облік виробництва, випуску та реалізації готових виробів не тільки в цілому за звітний період, але і за коротші проміжки часу, контроль за цілістю і своєчасним відвантаженням готової продукції покупцям.

Випуск готової продукції за звітний місяць відображають у двох оцінках: за обліковими цінами (за плановою собівартістю) і за фактичною собівартістю, яка визначається наприкінці місяця після упорядкування звітної калькуляції, яка базується на даних аналітичного обліку

Ефективність роботи бухгалтера підвищується завдяки засобам інформації та автоматизації документообігу, які дають змогу оперативно накопичувати відповідні бази даних про наслідки господарської діяльності та використовувати їх для формування, редагування та друку вихідних документів, квартальних, піврічних і річних звітів, а також надавати відповідним організаціям, ланкам управління інформаційні послуги щодо ефективності роботи, підвищувати ефективність праці аудиторів і ревізорів. Найбільша кількість помилок в обліку готової продукції при «паперовій» формі виникає на стадії перенесення даних з одного первинного документа до іншого, а також при складанні різноманітних звітів. Тому використання автоматизованого обліку готової продукції дасть змогу повністю позбутися таких помилок.

Автоматизована форма ведення бухгалтерського обліку дає можливість підприємству формувати велику кількість звітів, розрахунків, проводити економічний, фінансовий аналіз діяльності підприємства.

Отже, результати дослідження з організації обліку готової продукції свідчать про те, що існує ряд проблем, які впливають на організацію ведення обліку готової продукції. Найбільшою проблемою залишається рівень використання облікової інформації для оцінки кількісних і якісних параметрів об'єктів обліку, передусім готової продукції.

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДІЯЛЬНОСТІ В ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ

*Рогальська А.А., студентка**
Савчук В.К., доктор економічних наук, професор

Важливим напрямком розвитку ринкових відносин в Україні є становлення сектора малого бізнесу. Мале підприємництво є багатограним соціально-економічним явищем, в якому кожен з учасників, тобто безпосередньо підприємець або підприємство, має можливість знайти своє місце. Різновидністю малого бізнесу є індивідуальні (приватні, фермерські тощо) підприємства, засновані на особистій праці.

Відповідно до статті 55 Господарського кодексу України, суб'єктами малого підприємництва є: *фізичні особи*, зареєстровані в установленому законом порядку як фізичні особи – підприємці та *юридичні особи* – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 млн. євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України.

Малі підприємства самостійно повинні розробляти заходи з організації бухгалтерського обліку, які необхідно відображати в наказі про облікову політику, а саме: 1) обирати форму організації бухгалтерського обліку; 2) встановлювати правила документообороту й технології обробки облікової інформації; 3) розробляти систему рахунків бухгалтерського обліку; 4) визначати системи й форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності й контролю господарських операцій.

Застосування традиційної системи обліку та звітності на малих підприємствах в сучасних умовах господарювання не є доцільним, ця система є достатньо громіздкою і трудомісткою, а за невеликої кількості господарських операцій та обмеженості функціональних служб неефективною і навіть зайвою.

Вимоги, які висуваються до обліку на таких підприємствах - це: простота, ясність, юридична обґрунтованість. Тому, у зв'язку з розвитком цих підприємств постає багато питань щодо правильної організації обліку в них.

Малі підприємства можуть застосовувати просту, спрощену, меморіально-ордерну, журнально-ордерну та автоматизовану форми бухгалтерського обліку.

Більшість підприємств малого бізнесу використовують спрощену форму бухгалтерського обліку. При застосуванні даної форми мале підприємство повинно використовувати спрощений План рахунків.

Сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються на малих підприємствах для складання і подання фінансової звітності утворили облікову політику підприємства. Зміст облікової політики на малих підприємствах повинен бути затверджений спеціальним наказом про облікову політику.

На малих підприємствах бухгалтерський облік складається з первинного обліку (документування господарських операцій), поточного обліку (хронологічні та систематичні відображення господарських операцій на підставі первинних документів у регістрах бухгалтерського обліку) та узагальнюючого обліку (підготовка фінансової звітності, контрольних та аналітичних таблиць).

На етапі узагальнення даних поточного обліку головним бухгалтером здійснюється підготовка фінансової звітності для подання до відповідних державних органів, а також складання контрольних та аналітичних таблиць за вимогами власника за спрощеною формою, до складу якої входить баланс (форма №1-м), звіт про фінансові результати (форма №2-м).

Отже, основним завданням організації обліку на малих підприємствах є створення такої системи отримання інформації, яка б забезпечувала реальне управління суб'єктом малого підприємництва та примноження доходу від його діяльності.

АУДИТОРСЬКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ

*Рогальська А.А., студентка**
Ярошинський В. М., кандидат економічних наук, доцент

Важливою складовою на шляху створення конкурентоздатної ринкової економічної системи в Україні є становлення та функціонування сучасного підприємництва. Саме суб'єкти малого бізнесу за умови обмежених фінансових ресурсів не потребують великого стартового капіталу та більш здатні стимулювати структурну перебудову економіки. Тому, не випадково мале підприємництво на протязі останніх десятирічь привертає до себе пильну увагу в усьому світі.

В умовах ринку взаємовідносини між партнерами повинні ґрунтуватися на надійній та повній інформації про діяльність суб'єктів господарювання. Розв'язання цієї проблеми неможливе без створення системи незалежного фінансового контролю – аудиту.

Проведення аудиту на вітчизняних підприємствах малого бізнесу регламентується Законом України «Про аудиторську діяльність», Міжнародними стандартами аудиту (МСА) з урахуванням особливостей підприємств малого бізнесу. Метою проведення аудиторських перевірок є визначення оцінки правильності організації обліку, встановленні відповідності методики бухгалтерського обліку чинному законодавству щодо малого бізнесу, виявлення наявних помилок або порушень та ступеню їх впливу на достовірність бухгалтерської звітності.

Специфічними завданнями аудиту обліку діяльності малих підприємств є такі основні позиції: перевірка робочого плану рахунків, що застосовується на підприємстві; перевірка системи оподаткування та відображення податків в обліку; перевірка облікових реєстрів, що складаються за спрощеною формою; перевірка квартальної та річної звітності, складеної за спрощеною формою.

У вітчизняній літературі процес аудиту фінансової звітності в організаційному плані поділяється на такі етапи: планування; вивчення; оцінювання; встановлення достовірності; звітування.

Для досягнення мети аудиту малих підприємств, а саме, оцінки правильності організації обліку на них, підтвердження законності господарських операцій, насамперед, необхідно визначити напрямок перевірки й отримати попереднє уявлення про стан економічного суб'єкту.

Найважливішим методологічним принципом аудиту є планування. МСА 300 припускає спрощену процедуру планування аудиту малих підприємств (пункт Д11): визначення стратегії аудиту малого підприємства не повинно бути складним або трудомістким завданням. Розробивши план, аудитор має змогу підготувати програму аудиту – це документ, що містить перелік завдань у визначеній послідовності їх виконання, за допомогою яких отримуються достатні та надійні аудиторські докази.

Результатом перевірки оформлюються у вигляді аудиторського висновку або аудиторського звіту. У цьому документі, як правило, міститься опис проведеного аудиту, використані методи та підходи, проаналізований матеріал, а також виноситься незалежна оцінка аудитора щодо достовірності ведення бухгалтерського обліку. Незважаючи на те, що аудитор відповідає за складання фінансової звітності та висловлює свою думку про неї, відповідальність за підготовку і надання фінансової звітності несе керівництво підприємства-клієнта. Аудит фінансової звітності не звільняє керівництво підприємства від відповідальності за недостовірне відображення даних у ній.

У світовій практиці, проведення аудиту є невід'ємною частиною і культурою ведення бізнесу. Перш за все це обґрунтовано необхідністю наявності об'єктивної інформації про стан підприємства, результати його фінансово-господарської діяльності, інформації про існування ризиків, а також інформації про позитивні та негативні прогнози та інших аспектів господарської діяльності, що в свою чергу дозволяє керівництву підприємства приймати ефективні управлінські рішення.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ У ТВАРИННИЦТВІ*Рубан Н.В., студентка ***Тивончук С.В., кандидат економічних наук, доцент*

Важливе значення для підвищення ефективності виробництва продукції скотарства має організація бухгалтерського обліку, який повинен забезпечувати одержання достовірної і вичерпної інформації для ефективного контролю за рівнем витрат. Питання контролю господарської діяльності підприємств висвітлені у працях вітчизняних вчених, а саме Ф.Ф. Бутинця, Г.Г. Кірейцева, В.Г. Лінника, О.П. Клименко [2, 5], М.С. Пушкаря, П.Т. Саблука, Л.А. Скакуна [1], В.В. Сопка, та інших вчених. Особливості обліку біологічних активів в Україні сформувалися на основі класифікації біологічних активів, що розроблена з урахуванням властивостей сільського господарства нашої країни та міжнародних стандартів, зокрема МСБО 41 "Сільське господарство"[4, с. 44].

Об'єктами обліку витрат у тваринництві є технологічні групи тварин за їх видами. Для обліку витрат і виходу продукції тваринництва для кожної групи відкривають окремий аналітичний рахунок у складі субрахунку 232 «Тваринництво» синтетичного рахунка 23 «Виробництво».

Для обліку витрат і виходу продукції тваринництва використовують значну кількість первинних документів галузевого призначення, більшість з яких є специфічними саме для галузі тваринництва [3, с. 62-63]. У процесі здійснення господарської діяльності не на кожному сільськогосподарському підприємстві існує ефективна система внутрішнього контролю. Тож питання щодо контролю витрат та виходу продукції тваринництва цього часу не набули належного висвітлення і потребують більш докладного дослідження [5]. Внутрішній контроль на сільськогосподарському підприємстві сфери тваринництва здійснюється з метою успішного функціонування підприємства, підвищення рівня рентабельності, збереження та збагачення його активів, забезпечення ефективного функціонування підприємства, тощо.

Суб'єктом проведення внутрішнього контролю є структурний підрозділ підприємства або штатний його працівник. Однак, в сучасних умовах розвитку сільськогосподарських підприємств, на нашу думку, введення окремої посади внутрішнього контролера неможливе у зв'язку з тим, що сільськогосподарські підприємства не згодні нести витрати на утримання власного контролера, оскільки всі контрольні функції в межах функціональних повноважень може виконувати керівник підприємства або головний бухгалтер [5].

Отже, скотарство в порівнянні з іншими активами підприємства є частиною живої природи, а тому вимагають відмінних підходів до проведення аналізу та організації їх обліку

Список використаної літератури:

1. Л.А. Скакун Біологічні активи у бухгалтерському обліку як ресурс для капітальних інвестицій // Агроінком, 2013. – №4. – С. 59-62
2. О.П. Клименко Організація і методика контролю поточних біологічних активів тваринництва // Облік і фінанси АПК, 2012. – №1. – С. 103-107
3. П.Й. Атамас Бухгалтерський облік у галузях економіки. 2-ге вид. Навч. Посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 392с.
4. Р.М. Циган, О.Ю. Чубка Обґрунтування класифікаційних ознак біологічних активів для підвищення ефективності їх обліку // Облік і фінанси, 2013. – №2(60). – С. 43-48
5. О.П. Клименко Внутрішній контроль поточних біологічних активів тваринництва на сільськогосподарських підприємствах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&Z21ID=&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Npkaue_2013_152_41.pdf
6. Стендер С.В. Класифікація внутрішнього аудиту в сільському господарстві / С.В. Стендер [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://readbookz.com/book/17/813.html>.

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ

*Рябчун Ю.В., студентка**

Шевчук К.В., кандидат економічних наук, доцент

Грошові кошти є найбільш ліквідними активами. Вони присутні на початковому та кінцевому етапах облікового циклу, який включає придбання товарів, виробництво продукції, виконання робіт, надання послуг, фінансову та інвестиційну сторони діяльності підприємства. Грошові кошти є одним з найважливіших об'єктів дослідження бухгалтерського обліку. В сучасних умовах господарювання, коли життєздатність підприємства визначається розміром і структурою його оборотних активів, грошовим коштам приділяється особлива увага. Облік грошових коштів ведеться у кожному підприємстві, ефективне функціонування якого залежить від правильної організації їх обліку.

Серед існуючих облікових проблем стосовно руху та наявності грошових коштів слід віднести: 1) визнання та класифікація грошових коштів; 2) правильне їх відображення у фінансовій звітності; 3) організація контролю за процесом збереження та використання грошових коштів; 4) оптимізація надходжень і виплат готівки та формування інформаційної бази даних для аналізу отриманих і втрачених вигод від проведених заходів; 5) повнота та своєчасність відображення в системі обліку рух грошових коштів

Відмітимо різні трактування поняття «грошові кошти». У НП(с)БО 1 «Звіт про рух грошових коштів»: грошові кошти – це готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання. Згідно з МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів» грошові кошти складаються з готівки в касі та депозитів до запитання. Крім цього, в МСБО 7 постійно застосовується термін «грошові потоки», а у національних стандартах – «рух грошових коштів», хоча за тлумаченням ці поняття тотожні.

Серед основних напрямків удосконалення бухгалтерського обліку, а зокрема, обліку грошових коштів виділимо:

- розширення і повне тлумачення нормативних актів;
- забезпечення автоматизації обліку;
- розробка нових і удосконалення старих програм ведення обліку;
- реформування бухгалтерії.

Застосування на підприємствах системи контролю грошових коштів дасть змогу значно підвищити ефективність усього процесу управління його діяльністю, а також пропонується на підприємствах здійснювати розробку фінансових планів надходження та витрачання грошових коштів на наступні періоди (рік, квартал, місяць).

Не менш важливим питанням є повнота та своєчасність відображення у системі обліку грошових коштів. Якщо грошові кошти не будуть повністю та своєчасно оприбутковані, то не буде чіткого відображення реального розміру коштів. Така помилка тягне за собою ряд інших, які можливо виявити лише під час інвентаризації грошових коштів.

Безпомилковість ведення обліку касових і банківських операцій передбачає правильність первинних документів, коректне введення бухгалтерських операцій в інформаційну систему та забезпечення її безперебійної роботи. Особливу увагу слід приділити перевірці та контролю введених даних.

Питання обліку грошових коштів та їх вирішення є актуальними і важливими для всіх підприємств, адже від достовірності та оперативності обліку залежить вся фінансова діяльність підприємства. Побудова належної системи бухгалтерського обліку грошових коштів передбачає правильність здійснення й відображення всіх етапів їх руху, починаючи з нормативно-правових вимог, заповнення первинних документів, узагальнення та систематизації інформації в регістрах і завершуючи складанням звітності.

ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Салдецька Н.О., студентка
Шевчук К.В., кандидат економічних наук, доцент

Сучасні умови господарювання зумовлюють необхідність економного використання ресурсів підприємства. З метою покращення фінансового стану сільськогосподарських господарств управлінському персоналу необхідна оперативна інформація про динаміку, структуру витрат та доходів від реалізації продукції, її кількість.

Собівартість - один з найважливіших показників господарської діяльності аграрних підприємств, оскільки показує, у що саме обходиться господарству виробництво відповідного виду продукції і наскільки економічно вигідним воно є в конкретних природно-економічних умовах господарювання.

Показник собівартості дає можливість глибоко аналізувати економічний стан підприємства і виявляти резерви підвищення ефективності виробництва. За інших однакових умов підприємство тим більше одержуватиме прибутку на одиницю продукції, чим нижча її собівартість, і навпаки. Із зниженням собівартості зростає цінова конкурентоспроможність продукції, а отже, і зміцнюються позиції підприємства на товарному ринку. Зниження собівартості продукції вигідне як для кожного підприємства, окремого його підрозділу, так і для суспільства. Низька собівартість забезпечує підприємству привласнення додаткового продукту, розміри якого залежать від обсягів зниження індивідуальної собівартості порівняно з суспільною. Собівартість не є сталою величиною, яка залежить від методики розрахунку. Однією з особливостей має бути постійна тенденція до зниження собівартості, що досягається зниженням обсягів її складових, насамперед матеріальних витрат на утримання робочої сили. До внутрішньовиробничих резервів зниження собівартості слід віднести: поліпшення використання основних засобів; механізацію та автоматизацію виробничих процесів; впровадження прогресивних технологій, реконструкцію і модернізацію виробництва; здешевлення сировини та матеріалів; поліпшення використання робочого часу; впровадження передового досвіду, надання належної уваги нормуванню та оплаті праці тощо.

Вивчення собівартості сільськогосподарської продукції необхідне для: планування, аналізу й управління господарською діяльністю сільськогосподарських підприємств; обчислення рентабельності виробництва; раціонального розміщення та спеціалізації сільськогосподарського виробництва за районами та зонами; обґрунтування цінової політики.

Собівартість продукції (робіт, послуг) - це грошове вираження витрат виробництва, пов'язане з виробництвом та збутом продукції, виконанням робіт, наданням послуг. Важливим фактором зниження собівартості продукції є підвищення продуктивності праці на основі комплексної механізації та автоматизації виробництва і раціональної побудови організаційної структури приватних підприємств, впровадження в них досконалого внутрішньогосподарського економічного механізму та ефективних орендних відносин. Значні резерви зниження собівартості криються в суворому дотриманні режиму економії при використанні матеріально-грошових засобів у процесі виробництва сільськогосподарської продукції. Істотного зниження собівартості продукції можна досягти завдяки вдосконаленню системи управління виробництвом і впровадженню наукової організації праці. Ці заходи забезпечують зменшення накладних витрат, а отже, і зниження собівартості продукції. Важливу роль тут відіграють і такі соціально-економічні фактори, як підвищення кваліфікації кадрів, матеріальна заінтересованість працівників у результатах своєї праці, широкое використання моральних стимулів.

Отже, проблема зниження показників собівартості продукції на кожному підприємстві повинна ставитися не перед окремо відособленим відділом чи підрозділом служби, а лежати в основі управління усім підприємством. Рішення за цією проблемою повинні прийматися й узгоджуватися як керівниками нижчої ланки (керівники підрозділів), так і вищим керівництвом підприємства.

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, ЙОГО СУТЬ В СУСПІЛЬНОМУ ВИРОБНИЦТВІ ТА МІСЦЕ В СИСТЕМІ ГОСПОДАРСЬКОГО ОБЛІКУ

*Середня В.М., студентка**

Литвиненко В.С., кандидат економічних наук, старший викладач

Господарський облік відображає процес розширеного суспільного відтворення, а його окремі види – різні сторони цього процесу. Одним із видів господарського обліку є бухгалтерський облік (рис. 1).

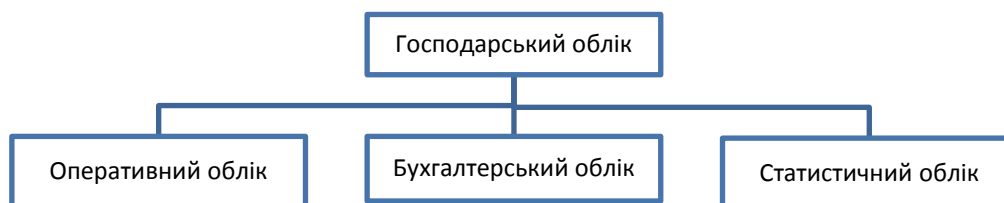

Рисунок 1 Господарський облік та його види

Бухгалтерський облік є всюди, де здійснюється господарська діяльність. Згідно з Господарським кодексом господарська діяльність – це діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

Відповідно до Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» бухгалтерський облік – це процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень.

Обов'язковою умовою відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку є їхнє документальне обґрунтування, завдяки чому показники обліку набувають особливого доказового та юридичного значення. Тому бухгалтерський облік встановлює взаємозв'язок між економікою і правом у процесі господарської діяльності.

У бухгалтерському обліку господарські операції відображаються систематично і послідовно, в міру їх здійснення, чим забезпечується суцільне й безперервне спостереження і контроль за господарською діяльністю.

В Україні та інших країнах невирішеними залишаються такі питання як визначення змісту й складових організації бухгалтерського обліку; відсутність теоретичного забезпечення раціональної організації обліку в контексті глобалізаційних процесів в економіці; неадекватність регулювання організації бухгалтерського обліку відповідно до запитів користувачів; відсутність оптимального механізму обчислення чисельності облікових працівників, підтримки їх працездатності, організації документообігу та безпеки облікової інформації.

Отже, бухгалтерський облік займає основне місце в єдиній системі господарського обліку. Його необхідно розглядати як галузь наукових знань, рівноправно пов'язану з іншими науками, а також як вид практичної діяльності, оскільки він організовується на кожному підприємстві незалежно від форми власності. Бухгалтерський облік надає інформацію про стан і рух засобів суб'єкта господарювання, джерела їх утворення і господарські процеси, пов'язані із постачанням матеріалів, виробництвом продукції та її реалізацією, а також про фінансові результати господарської діяльності.

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ КОШТАМИ

*Сіленко К.В., студентка**
Олійник С.О, кандидат економічних наук, доцент

Процес одержання грошових надходжень і здійснення грошових виплат (формування вхідних і вихідних грошових потоків) є передумовою безперервного та стабільного функціонування підприємства.

Ефективне функціонування підприємства в значній мірі обумовлюється станом його грошових потоків, які є відображенням всього комплексу економічних процесів, що протікають на підприємстві. Однією з основних складових загальної системи управління фінансово-господарською діяльністю будь-якого підприємства є підсистема управління його грошовими коштами. До складу основних методів управління грошовими коштами відносять: аналіз грошових потоків; планування грошових потоків, контроль за надходженням і використанням грошових коштів; облік грошових коштів. Планування включає в себе розробку платіжного календаря, планування грошових резервів та планування швидкості обігу грошей. Розробка плану руху грошових коштів дозволяє оцінити стан платоспроможності підприємства протягом планового періоду, дотримання встановлених нормативів формування запасів грошових коштів та організувати роботу щодо залучення необхідних надходжень грошей. Регулювання полягає в коригуванні строків платежів, розмірів залишків грошових коштів, швидкості обігу грошових коштів.

Облік грошових коштів та їх руху визначає фактичний стан грошових коштів. фактичні обсяги грошових коштів, якими може розпоряджатися підприємство та на підставі отриманих даних оперативно приймати відповідні управлінські рішення і тим самим впливати на стан дебіторської і кредиторської заборгованості, платоспроможність підприємства та взагалі на рух грошових коштів.

Контроль включає в себе контроль за залишками грошових коштів, за надходженням та витрачанням грошей, а також контроль фінансових показників, зокрема показників платоспроможності торговельного підприємства. Основна задача контролю за грошовими потоками – це створення умов для забезпечення платоспроможності підприємства в майбутньому, оскільки дисбаланс між джерелами та напрямками витрачання коштів може обумовити кризу платоспроможності та банкрутство підприємства.

В умовах ринкової економіки відома формула «час – гроші» доповнюється аналогічною формулою: «інформація – гроші». Стосовно до управління грошовими потоками вона набуває прямого значення, тому що від якості використовуваної інформації при прийнятті управлінських рішень у значній мірі залежать обсяг витрачання фінансових ресурсів, рівень прибутку, ринкова вартість підприємства, альтернативність вибору інвестиційних проектів і фінансових інструментів інвестування й інші показники, що формують рівень добробуту власників підприємства і темпи його економічного розвитку.

Процес управління грошовими коштами підприємства необхідно розглядати з точки зору статистичного та динамічного підходів. Статичний підхід до характеристики грошей визначає їх як наявний залишок (запас) коштів, що знаходяться в розпорядженні підприємства на конкретний момент часу. Під динамічним підходом розуміють обіг грошових коштів (грошовий потік) за певний період часу, який характеризує обсяги надходження та витрачання грошових коштів.

Розробку системи обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими потоками слід здійснювати з врахуванням вимог системного підходу і комплексного вивчення економічних явищ і процесів підприємства.

Отже, оскільки грошові потоки обслуговують господарську діяльність будь-якого підприємства в усіх його напрямках, то від якісного управління ним і правильного прогнозування на майбутнє залежить подальший розвиток самого підприємства та кінцевий результат його господарської діяльності.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ

*Скаба В.В., студент**

Камінська Т.Г., кандидат економічних наук, професор

Постійні зміни в економіці та економічній політиці держави обумовлені інтеграційними процесами в економіці України. Ускладнюється процес налагодження економічних зв'язків тим, що у даний час багато ринків для України виявилися закритими через низьку конкурентоспроможність виробленої промислової продукції. Питання купівлі, продажу товарів та розрахунків з покупцями і замовниками за передані товарно-матеріальні цінності, виконані роботи, надані послуги підприємств будь-яких форм власності, були і залишаються одними з найбільш актуальних.

Проблемам розвитку теорії і практики бухгалтерського обліку та аналізу дебіторської заборгованості присвячено ряд праць зарубіжних та вітчизняних учених - економістів, зокрема: П.Л. Сук, Л.К.Сук, З.В. Гуцайлюка, О.Д.Заруби, В.В. Ковальова, Савицької, М.Г. Чумаченка, М. Швайки та ін.

Ефективна організація обліку розрахунків з покупцями та замовниками є одним із ключових завдань у вирішенні проблем, що виникають під час поточного управління підприємством із позиції оптимального співвідношення між його ліквідністю та прибутковістю. Проблема бухгалтерського обліку таких операцій пов'язана з тим, що вступаючи у розрахункові взаємовідносини з покупцями та замовниками у підприємства виникає ризик неповернення дебітором боргу.

Особливості обліку розрахунків з покупцями та замовниками полягають насамперед у тому, що протягом певного періоду, від моменту відвантаження продукції до моменту надходження платежу, кошти підприємства знаходяться у вигляді дебіторської заборгованості. Рівень дебіторської заборгованості визначається багатьма чинниками, а саме: вид продукції, місткість ринку певною продукцією, умови договору, прийнята на підприємстві система розрахунків тощо.

На сьогодні існує ряд проблем щодо обліку розрахунків з покупцями та замовниками що потребують подальших досліджень:

- 1) розрахунок та облік безнадійної дебіторської заборгованості та шляхів її ліквідації;
- 2) відображення в обліку договірних відносин;
- 3) систематизація факторів, що суттєво впливають на облік розрахунків з покупцями і замовниками, залежно від галузі;
- 4) відсутній єдиний підхід до відображення в обліку та розрахунку знижок, як у покупця, так і у продавця.

Фінансові результати діяльності підприємства в значній мірі залежать від правильності організації збуту продукції і розрахунків за неї.

Отже, правильна організація розрахунків, потребує суворого дотримання фінансової дисципліни, власної оплати боргів по зобов'язаннях і забезпечення своєчасною одержання коштів за реалізовану продукцію та надані послуги. Затримання оплати за одержані матеріальні цінності або несвоєчасне надходження коштів за реалізовану продукцію та надані послуги призводить до фінансових труднощів у веденні господарства.

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ

*Смолін А.О., студент**

Шевчук К.В., кандидат економічних наук, доцент

Сучасний стан розвитку економіки України характеризується рядом чинників, які зумовлюють прискорення інфляційних процесів, погіршення платіжної дисципліни, зростання заборгованості підприємств і негативно впливають на рівень управління розрахунками суб'єктів підприємницької діяльності. Однією з причин такого стану є неефективна інформаційна система управління розрахунковими операціями, важливими складовими якої є облік та контроль розрахунків.

Правильна організація ведення обліку розрахунків з контрагентами має стратегічне значення для підприємств будь-якої галузі, оскільки для прийняття зацікавленими особами вчасних та вірних управлінських рішень істотно значення має актуальність, своєчасність та якість інформації про стан розрахунків з покупцями і замовниками, що формується на основі даних бухгалтерського обліку. Серед основних напрямів обліку та контролю розрахунків з покупцями і замовниками виділимо: організація повного та достовірного обліку розрахунків з покупцями та замовниками та своєчасне відображення облікових даних у фінансовій звітності; аналіз динаміки та структури дебіторської заборгованості; оптимізація структури дебіторської заборгованості підприємства; розробка та впровадження на підприємстві Положення про кредитну політику щодо розрахунків з покупцями та замовниками з метою визначення принципів та процедур розрахунків з контрагентами; здійснення ефективного контролю за формуванням і своєчасним погашенням дебіторської заборгованості та розрахунку резерву сумнівних боргів; розробка на підприємстві системи управлінської звітності, так для контролю за станом розрахунків з дебіторами на підприємстві варто застосувати таку форму управлінської звітності, як Звіт про розмір та структуру дебіторської заборгованості, де крім основної бухгалтерської інформації буде зазначатися інформація про стан роботи з неплатниками для уникнення появи простроченої заборгованості.

Тому з метою удосконалення механізму управління розрахунками з покупцями і замовниками підприємств необхідно: постійно здійснювати моніторинг сум дебіторської і кредиторської заборгованості (значне перевищення дебіторської заборгованості загрожує фінансовій стабільності підприємства і потребує залучення додаткових зовнішніх джерел фінансування); контролювати стан розрахунків із покупцями за відстроченими (простроченими) заборгованостями шляхом деталізації бухгалтерської інформації та її оцінки; застосовувати спосіб надання знижок при скороченні терміну погашення, який ефективно використовується у зарубіжній практиці.

Доцільно застосовувати знижку, як метод управління дебіторської заборгованості, за кожний день прискорення платежу, виходячи зі скорочення інфляційних втрат дебіторської заборгованості й одержання постачальником додаткового прибутку від більш раннього отримання та введення в оборот підприємства фінансових ресурсів.

Для поліпшення стану розрахунків з покупцями і замовниками важливо не лише застосовувати заходи покращення обліку взаєморозрахунків, а й удосконалювати облік дебіторської заборгованості підприємства. З цією метою необхідно в Положенні про облікову політику розкрити інформацію про величину сумнівних боргів, класифікацію дебіторської заборгованості, порядок списання дебіторської заборгованості з балансу тощо. Звісно, автоматизація обліку дозволить значно полегшити облікову роботу в бухгалтерії. На забезпечення своєчасної оплати заборгованості значною мірою буде впливати налагоджена система внутрішнього контролю на підприємстві.

ОБЛІК ТА ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ ПРАЦІ

*Смольницька О.І., студентка**

Боярова О.А., кандидат економічних наук, доцент

Основними завданнями організації обліку праці та її оплати є: контроль за якістю та кількістю затраченої праці, за виконанням завдань щодо зростання продуктивності праці, за використанням фонду заробітної плати та іншими грошовими коштами, які виділяються для оплати праці працівників підприємства; своєчасне і правильне віднесення сум нарахованої заробітної плати і відрахувань органам соціального страхування на витрати; здійснення у встановлені строки всіх розрахунків з працівниками і службовцями по заробітній платі та інших виплатах; збір інформації та групування показників з оплати праці, необхідних для поточного і наступного планування, контролю, аналізу та оперативного управління виробництвом, для складання фінансової і статистичної звітності.

Згідно прийнятої на підприємстві облікової політики облік (в тому числі і власного капіталу) ведеться в журнально-ордерній формі. Сутність цієї форми полягає у застосуванні журналів-ордерів та допоміжних відомостей, які являються основними обліковими регістрами. Всі журнали-ордери побудовані так, що в них поступово накопичуються та підраховуються дані для перенесення їх в звітні форми, тобто дані первинних документів безпосередньо накопичуються і систематизуються у регістрах бухгалтерського обліку.

Основним документом, який визначає застосування на підприємстві оплати праці, розміри основної, додаткової заробітної плати, преміювання працівників тощо, є Положення про оплату праці на підприємстві. Даний документ містить:

- загальні принципи організації оплати праці на підприємстві, системи і форми оплати праці, які застосовуються до різних категорій працівників;
- штатний розклад працівників підприємства;
- побудову основної (тарифної) оплати праці з інструкціями по посадах і професіях тарифних ставок і окладів або порядку розрахунку в залежності від показників роботи працівника і підприємства в цілому;
- обумовлені доплати, надбавки і компенсації із зазначенням їх розмірів;
- інші преміальні системи, що використовуються на підприємстві;
- визначений стимулюючий показник, шкала преміювання.

Облік витрат на оплату праці починається з первинних документів. Первинні документи з обліку праці і заробітної плати, що надходять до бухгалтерії підприємства, після перевірки і опрацювання групують за ідентифікаційними номерами працівників і використовують для складання розрахунково-платіжних відомостей.

Тарифна система оплати праці - це сукупність правил, за допомогою яких забезпечується порівняльна оцінка праці, залежно від кваліфікації, умов її виконання, відповідальності, значення галузі та інших факторів, що характеризують якісну сторону праці.

Тарифна система оплати праці включає:

- а) тарифну сітку - коефіцієнти, які присвоюються робочим в залежності від кваліфікації; б) тарифні ставки - суми, які нараховуються за певний проміжок часу (година, день) працівникам відповідної кваліфікації (розряду).

При нарахуванні заробітної плати кредитується рахунок «Розрахунки з оплати праці» й дебетуються рахунки в залежності від видів виробництв (основною, допоміжною), де виконувались роботи, характер цих робіт, категорій робітників, а також від виду заробітної плати (основна, додаткова). Згідно зі статтею 96 Кодексу законів про працю України основою організації оплати праці є тарифна система оплати праці, яка складається з тарифних сіток, тарифних ставок, схеми посадових окладів і тарифно-кваліфікаційних характеристик.

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ

*Сокольвак І.В., студентка**

Шевчук К.В., кандидат економічних наук, доцент

Здійснюючи свою виробничо-господарську діяльність підприємства вступають в розрахункові взаємовідносини з іншими підприємствами, особами та організаціями. Розрахунки з постачальниками та підрядниками займають вагоме місце в системі розрахункових операцій, а також є найважливішою складовою бухгалтерської діяльності, оскільки вони впливають на формування основної частини грошових надходжень підприємств.

Причиною виникнення значної кредиторської заборгованості часто стає недосконалість розрахунків з постачальниками та підрядниками, недбалість працівників, шахрайство та зловживання службовими повноваженнями. Як наслідок – порушення фінансової та розрахункової дисципліни. Тому правильне, ефективне та своєчасне ведення розрахунків з постачальниками та підрядниками, достовірне відображення облікової та аналітичної інформації набуває все більшого значення.

Формуванню взаємовідносин і відповідних розрахункових операцій з постачальниками та підрядниками передують процес їх пошуку та вибору підприємством. Основною причиною виникнення розрахункових операцій з постачальниками та підрядниками є укладення договору. При цьому виникає юридичне зобов'язання, яке не відображається на рахунках бухгалтерського обліку та в балансі. Його відображення в обліку відбудеться відповідно до умов П(С)БО 11 «Зобов'язання» у тому випадку, коли суб'єкти господарювання, що уклали договір, перейдуть до виконання взятих на себе зобов'язань.

У випадку невиконання укладеного договору, така ситуація може призвести до штрафних санкцій.

При здійсненні розрахункових операцій з постачальниками та підрядниками у бухгалтерському обліку може виникати як дебіторська заборгованість – у випадку здійснення передоплати, так і кредиторська заборгованість – за умови такої оплати або іншого погашення зобов'язань. У зв'язку з цим виконання своєчасної перевірки розрахунків з постачальниками та підрядниками, попередження прострочення кредиторської заборгованості повинні бути основою в організації їх обліку.

Також для підвищеного контролю та правильного управління зобов'язаннями підприємства до складу управлінської звітності підприємства включити такий документ як Звіт про розмір кредиторської заборгованості перед постачальниками та підрядниками в розрізі термінів і виконання умов погашення з періодичністю не менше ніж 2 рази в місяць.

Також керівництву підприємства необхідно приділяти підвищену увагу залишкам рахунків, на яких відображають прострочену заборгованість.

Організація обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками насамперед повинна забезпечити: своєчасну перевірку розрахунків з постачальниками та підрядниками та попередження прострочення кредиторської заборгованості.

З метою удосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками необхідно: ефективніше проводити аналіз складу та структури кредиторської заборгованості, а також термінів утворення заборгованості або термінів її можливого погашення; контролювати оборотність кредиторської заборгованості, а також стан розрахунків щодо простроченої заборгованості; чітко організувати роботу з договорами; здійснювати контроль кредиторської заборгованості за розробленим графіком її погашення; ретельно стежити за співвідношенням дебіторської та кредиторської заборгованості (оскільки перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською може призвести до неплатоспроможності підприємства).

Наведені пропозиції сприятимуть вдосконаленню організації та методики обліку та контролю кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги та покращенню розрахункової дисципліни.

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ В СИСТЕМІ ПОКАЗНИКІВ ЗВІТНОСТІ

*Стаховська Т.А., студентка**
Германчук Г.О., старший викладач

Звітність підприємств є заключним кроком системи бухгалтерського обліку, яка узагальнює і систематизує інформацію про діяльність підприємства та яка необхідна усім зацікавленим особам для прийняття ефективних економічних рішень. Добре налагоджена звітність підприємств є, безсумнівно, умовою будь-якого правильно організованого бізнесу і підтверджує актуальність теми.

Метою дослідження є відображення фінансових результатів підприємства в системі показників фінансової, статистичної і податкової звітності.

Загалом звітність можна визначити як систему узагальнюючих та взаємопов'язаних показників, яка подається у вигляді різного типу таблиць та текстового матеріалу, за допомогою яких визначається фінансовий стан, результати діяльності підприємств тощо.

Підприємства складають фінансову, податкову, статистичну та інші види звітності, що використовує грошовий вимірник та ґрунтується на даних бухгалтерського обліку. Крім відкритої для зовнішніх користувачів звітності, підприємства складають й внутрішню звітність, яка задовольняє інтереси керівника і працівників та забезпечує оперативне прийняття рішень внутрішніми підрозділами

Фінансова звітність – це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період.

Податкова звітність являє собою сукупність дій платника податків (або особи, що його представляє) і податкового органу зі складання, ведення і здачі документів установленої форми, що містять відомості про результати діяльності платника податку, його майнове становище і фіксують процес обчислення податку, а також суму, що підлягає сплаті до бюджету.

Статистична звітність – це така форма збору статистичних даних, за якої кожен суб'єкт діяльності регулярно подає відомості до державних органів статистики у вигляді документів (звітів) спеціально затвердженої форми.

Звіт про фінансові результати – це форма фінансової звітності, яка складається за період, а не на дату. Він відображує доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період. Фінансовий результат діяльності підприємства складається з:

- фінансових результатів від основної діяльності;
- фінансових результатів від фінансових операцій;
- фінансових результатів від іншої звичайної діяльності;
- фінансових результатів від надзвичайних подій.

Визначаються фінансові результати шляхом визначення доходів та відповідних витрат підприємства.

Фінансовий результат діяльності підприємства характеризується показником прибутку або збитку. Отримання прибутку є основною метою будь-якої підприємницької діяльності. Від розміру отриманого прибутку залежить формування власного капіталу, виконання зобов'язань перед бюджетом, фінансування інвестицій, а також платоспроможність підприємства. Подається Звіт про фінансові результати у складі проміжної фінансової звітності не пізніше 25 числа місяця, що настає за звітним кварталом, а у складі річної фінансової звітності - не пізніше 20 лютого наступного за звітним роком.

Отже, прибуток як головний показник ефективності діяльності підприємства виступає і як критерій визначення рівня витрат дивідендів, як визначальний фактор при встановленні рівня заробітної плати і винагороди адміністрації.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У КИТАЙСЬКІЙ НАРОДНІЙ РЕСПУБЛІЦІ

*Степанченко О.В., студентка**
Слесар Т.М., кандидат економічних наук, доцент

В китайській системі обліку основні засоби являють собою засоби, пов'язані з основною діяльністю підприємства, що використовуються більше року. До них відносять :

- Об'єкти житлового фонду (житлові будівлі, гуртожитки, квартири та ін..)
- Об'єкти зовнішнього благоустрою
- Обладнання та транспортні засоби;
- Пам'ятки культури та культурно значимі об'єкти.

Засоби та пристрої, що не є частиною виробництва вартістю більше 2000 юанів (на 11.11.2015 близько 7000 грн) та з терміном корисного використання більше двох років також відносять до основних засобів.

Вартість основних засобів включає в себе ціну купівлі, у тому числі імпортні мита і невідшкодовувані податки на придбання, і будь-які витрати, безпосередньо пов'язані з приведенням активу в робочий стан для використання за призначенням; будь-які торгові знижки і повернення віднімаються за ціною покупки.

Особливостями обліку основних засобів в КНР є:

- Амортизація нараховується на загальному рахунку амортизації , а не на окремому рахунку «Амортизація основних засобів».
- Переоцінка основних засобів пов'язана з веденням рахунку «Невизнані витрати та доходи», що не має аналогів в Україні.
- Вибуття (списання) основних засобів пов'язане з веденням окремого рахунку «Знецінення основних засобів».

В КНР можливе зменшення терміну амортизації, що призведе до пришвидшення амортизації та зменшення податкової бази на суму амортизаційних відрахувань. За умови, що основні засоби відносяться до обладнання з досить високою швидкістю оновлення або використовуються в умовах агресивного середовища. Зменшений термін амортизації повинен складати не менше 60% від мінімального терміну, передбаченим законодавством для відповідного виду основних засобів.

У фінансовій звітності стосовно основних засобів розкривають інформацію щодо причин збільшення або зменшення балансової вартості основних засобів та їх амортизації, а також їх характеристику (норма амортизації, метод амортизації, строк використання та ін.).

Китайська народна республіка в бухгалтерському обліку дотримується міжнародних стандартів фінансової звітності (IAS – International Accounting Standard), системи стандартів SSAP (Statements of Standard Accounting Practice), загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку GAAP (Generally Accepted Accounting Principles) та стандартів фінансової звітності Гонконгу (Hong Kong Financial Reporting Standards - HKFRS), що включає в себе всі стандарти бухгалтерського обліку Гонконгу (Hong Kong Accounting Standard - HKAS) та інтерпретації, випущені в Гонконгському інституті дипломованих громадських бухгалтерів (CPA).

Китайський національний план рахунків відрізняється значною деталізацією порівняно з українським, а також дещо іншим принципом агрегації даних, що дозволяє більш прозоро і детальніше висвітлювати інформацію в обліку.

В цілому розуміння таких аспектів, як ведення фінансового, управлінського та податкового обліку, а також практичне застосування плану рахунків бухгалтерського обліку в українській та китайській системах носить подібний характер. Відносно обліку основних засобів відмінності стосуються обліку амортизації та переоцінки основних засобів.

ОБЛІК НАРАХУВАННЯ І РОЗПОДІЛУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ*Стецюк О.В., студент***Литвиненко В.С., кандидат економічних наук, старший викладач*

Характерною особливістю виробничих процесів є виникнення витрат на виробництво продукції. Випуск продукції, яка буде реалізована, і одержання прибутку від цієї реалізації – головна мета виробничої діяльності переважної більшості підприємств. Саме тому обліку витрат приділяється значна увага.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства визначає П(С)БО 16 «Витрати». Одним із видів витрат є загальновиробничі витрати, які обліковуються на рахунку 91 «Загальновиробничі витрати».

До загальновиробничих витрат відносять: витрати на управління виробництвом (оплата праці апарату управління цехами, дільницями тощо); відрахування на соціальні заходи і медичне страхування апарату управління цехами, дільницями; витрати на оплату службових відряджень персоналу цехів, дільниць тощо; амортизацію основних засобів та нематеріальних активів загальновиробничого (цехового, дільничного, лінійного) призначення; витрати на утримання, експлуатацію, ремонт, страхування, операційну оренду основних засобів, інших необоротних активів загальновиробничого призначення; витрати на удосконалення технології та організації виробництва; витрати на опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення та інше утримання виробничих приміщень; витрати на обслуговування виробничого процесу; витрати на охорону праці, техніку безпеки та охорону навколишнього природного середовища тощо.

При організації обліку загальновиробничих витрат необхідно враховувати, які з них є змінними, а які постійними. До змінних загальновиробничих витрат належать витрати на обслуговування та управління виробництвом (цехів, дільниць), які змінюються прямо (або майже прямо) пропорційно зміні обсягу виробництва. Такі витрати розподіляються на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу (годин роботи, заробітної плати, обсягу діяльності (наприклад, кількість готової продукції), прямих витрат тощо), виходячи з фактичної потужності за звітний період. Іншими словами, змінні загальновиробничі витрати повністю включаються до складу виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) в період їх виникнення, тобто списуються на витрати виробництва (в дебет рахунку 23 «Виробництво») щомісяця. У цьому разі розподіл загальновиробничих витрат – це розподіл змінних загальновиробничих витрат на одиницю бази з подальшим віднесенням на різні види продукції, що виготовляються на підприємстві.

До постійних загальновиробничих витрат належать витрати на обслуговування та управління виробництвом, що залишаються незмінними (або майже незмінними) при зміні обсягу виробництва. Загальновиробничі постійні витрати формуються протягом звітного періоду в однакових розмірах незалежно від обсягу виготовленої продукції, виконаних робіт, наданих послуг.

Таким чином, загальновиробничі витрати належать до витрат, пов'язаних із управлінням підрозділами підприємства, накопичуються на рахунку 91 «Загальновиробничі витрати» та розподіляються у кінці звітного періоду на інші витратні рахунки або списуються на фінансові результати.

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКАМИ

*Стецюк Т.В., студентка**

Германчук Г.О., старший викладач

Фінансове середовище зумовлює функціонування та взаємодію з системою розрахунків, яка опосередковує фінансово-господарську діяльність. Розрахунки, маючи постійно діючий, динамічний характер, потребують певних управлінських впливів, що виробляються на основі переробки чисельних потоків різноманітної економічної інформації, провідна роль у загальній сукупності якої належить обліковій інформації.

Зобов'язання підприємства за розрахунками з постачальниками та підрядниками – це короткострокові зобов'язання, що виникають при постачанні продукції чи наданні послуг. Дані зобов'язання повинні погашатися згідно договорів про купівлю-продаж товарів, що укладаються з постачальниками чи підрядниками [1]. Розвиток ринкових відносин підвищує відповідальність і самостійність підприємств у виробленні і прийнятті управлінських рішень по забезпеченню ефективності розрахунків з кредиторами. Зміна обсягів кредиторської заборгованості призводить до зміни фінансового стану підприємства. Прибутковість діяльності підприємства залежать від швидкості обороту капіталу, що визначається цілим комплексом економіко-організаційних заходів. Для дотримання діючих правил розрахунків слід запобігати їх простроченню, сприяти зменшенню кредиторської заборгованості. Це пов'язано зі значним відволіканням засобів підприємства з обороту і неможливістю гасити вчасно заборгованість перед кредиторами. В процесі розрахунків надаються знижки. Комерційні знижки надаються у відсотках до договірної вартості товарів з врахуванням обсягу одноразових закупівель та за сукупністю торговельних операцій за звітний період, а також у випадку певної невідповідності відвантажених товарів встановленим параметрам чи якості. При цьому на рахунку "Витрати на закупівлю" відображається сума придбаних запасів за мінусом комерційних знижок (нетто-комерційне). Сума після вирахування комерційної знижки є нормальною ціною продажу. У випадку виявлення дефектів товарів проводиться їх повернення або уцінка, для відображення яких може використовуватись рахунок "Повернення та уцінка придбаних товарів" ("Повернення закупівель і знижки"). Повернення та уцінка неякісних товарів призводять до зменшення заборгованості постачальникам і рахунок "Повернення та уцінка придбаних товарів" розглядається як регулюючий до рахунка "Витрати на закупівлю". Розрахункові знижки надаються постачальниками за прискорення оплаті і заборгованості або за дострокову оплату [2]. Використовуються вони з метою стимулювання покупців щодо оплати заборгованості до закінчення обумовленого терміну платежу. У західноєвропейських країнах розрахункові знижки відображаються в покупця на рахунку "Фінансові доходи" ("Одержані розрахункові знижки"). За системою обліку, яку використовують підприємства США, купівельні розрахункові знижки зменшують вартість придбаних товарів і рахунок, на якому вони обліковуються («Купівельні знижки»), є регулюючим до рахунка "Витрати на закупівлю". Для відображення розрахункових знижок в зарубіжній обліковій практиці можуть використовуватися два методи: валовий і чистий. Більш розповсюдженим на практиці є валовий метод.

Отже, облік розрахунків з покупцями та постачальниками є найважливішою ділянкою бухгалтерської роботи, оскільки на цьому етапі формується основна частина доходів та грошових надходжень підприємств. Розрахунки – це операції, з одного боку спрямовані на забезпечення підприємства сировиною, матеріалами, паливом, тарою, а з іншого – реалізація готової продукції.

Список використаної літератури:

1. Кравченко О.С., Фролова К.О. Обґрунтування вибору постачальників торговельного підприємства на основі методу аналізу ієрархії / О.С. Кравченко/[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vdnuet/econ/2010_3/Kravchen.pdf.
2. Біляк М.Д. Управління кредиторською заборгованістю підприємств / М.Д. Біляк // Фінанси України. – 2008. – № 12. – С. 24–36.

ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКУ СПИСАННЯ ЗАБОРГОВАНОСТІ ЗА РОЗРАХУНКАМИ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ

*Стецюк Т.В., студентка**

Кузик Н.П., кандидат економічних наук, доцент

У процесі господарської діяльності підприємство вступає в розрахункові взаємовідносини з іншими господарськими органами, юридичними чи фізичними особами – за товарно-матеріальні цінності, виконані роботи, надані послуги та інше. Саме облік повинен забезпечити достовірною інформацією користувачів про вид та характер зобов'язань, час їх виникнення. Розрахунки з постачальниками та підрядниками – це взаємні розрахунки підприємств за товарно-матеріальні цінності, виконані роботи, надані послуги. Вони є домінуючими, й саме від безперервності та плановірності організації даних розрахунків вирішальною мірою залежить стан усіх інших розрахунків підприємства, його фінансовий стан та платоспроможність.

При організації бухгалтерського обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками особливу увагу слід приділити безнадійній кредиторській заборгованості. Якщо на дату балансу раніше визнане зобов'язання не підлягає погашенню, його сума включається до складу доходу звітного періоду. Впевненість, що кредиторська заборгованість не погашатиметься, може настати в разі: неможливості виконання зобов'язання (кредитор ліквідувався та його ліквідатори не зверталися до підприємства за боргами); настання строку позовної давності й прийняття керівництвом рішення не гасити борг після його настання. На дату балансу кредиторську заборгованість уключають до доходу (п. 5 П(С)БО 11). Відповідно, у бухгалтерському обліку це слід відобразити записом: дебет субрахунків 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками та підрядниками», 681 «Розрахунки за авансами одержаними», 685 «Розрахунки з іншими кредиторами» тощо (рахунок обліку кредиторської заборгованості) кредит – 717 «Дохід від списання кредиторської заборгованості» (щодо доходів від списання кредиторської заборгованості, що виникла під час операційного циклу), 746 «Інші доходи» (від списання кредиторської заборгованості, що не виникла під час операційного циклу). Бувають випадки, коли прийнято рішення списати кредиторську заборгованість за розрахунками з постачальниками і підрядниками (наприклад, у зв'язку із настанням строку позовної давності і керівництво підприємства відмовило контрагенту в погашенні боргу), однак в обліку не відображено операцію зі списання такої заборгованості на відповідну дату балансу і такий факт мав місце ще в минулому році, а виявлено помилку в поточному. У такому випадку виправлення помилки слід здійснити, коригуючи сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітного року (п. 4 П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»), тобто зробити кореспонденцію Дт 631 та Кт 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)». Виправлення помилок минулих років в місяці виявлення помилки слід оформити бухгалтерською довідкою. У ній необхідно зазначити зміст помилки, посилання на документи та облікові реєстри, у яких допущено помилку, суму та кореспонденцію рахунків бухгалтерського обліку, якою виправляється помилка. Під час виявлення помилки за минулий рік потрібно також дослідити як вона вплинула на показники фінансової звітності. Так, у випадку несписання вчасно кредиторської заборгованості буде занижено інші доходи та, відповідно, нерозподілений прибуток. У примітках до фінансових звітів слід навести інформацію щодо виправлення помилок, які мали місце в попередніх періодах (п. 20 П(С)БО 6): зміст і суму помилки; статті фінансової звітності минулих періодів, які були перераховані з метою повторного подання порівняльної інформації; факт повторного оприлюднення виправлених фінансових звітів або недоцільність повторного оприлюднення. Таким чином, з метою уникнення помилок в обліковому процесі та для відображення реального фінансово-майнового стану підприємства на дату балансу у звітності, необхідно приділяти належну увагу відстеженню фактів виникнення та своєчасного погашення заборгованості за товарно-матеріальні цінності (послуги).

СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКА ЕКСПЕРТИЗА РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

*Стріюк Ю.В., студентка**

Миськів Л.П., кандидат економічних наук асистент

Необхідність детального вивчення й удосконалення теоретико-методичних засад судово-бухгалтерської експертизи зумовлена збільшенням кількості порушень податкового законодавства щодо сплати та нарахування податку на доходи фізичних осіб в Україні.

Дослідженням судово-бухгалтерської експертизи розрахунків за податками займались ряд вчених-економістів та юристів, зокрема Жук О.І., Проданова І.І., Сукач І.В. та інші науковці. Проте, варто зауважити, що наукові дослідження щодо проведення судово-бухгалтерської експертизи з ПДФО не значним чином розкриті, тому виникає потреба у подальшому вивченні.

Більшість справ із судової практики щодо ПДФО стосується питань оподаткування доходів, які нараховуються (виплачуються) у зв'язку із відносинами трудового наймання.

Основними документами, які правоохоронні та судові органи мають надавати для дослідження судовому експерту-бухгалтеру є такі: податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку; розрахунково-платіжна відомість працівника; розрахунково-платіжна відомість (зведена), виписки банку та інші документи. Крім того, додатково можуть бути досліджені реєстри обліку, видаткові касові ордери, записи в касових книгах, акти попередніх перевірок тощо.

Судово-бухгалтерська експертиза розрахунків, пов'язаних із ПДФО, починається з перевірки того, чи належать до компетенції експерта-бухгалтера поставлені питання. Враховуючи, що в дослідженні розглядатимуться питання, пов'язані з підтвердженням правильності нарахування (сплати) ПДФО щодо доходів найманих працівників, наступним етапом у роботі експерта-бухгалтера є визначення факту застосування податкової соціальної пільги. Після даних дій з боку судового експерта пропонується підтвердити суми виплаченого найманим працівникам доходу шляхом перевірки наявності форм: 1-ДФ, П-6, П-7. У разі якщо перелічені форми не надані експерту для розгляду, складається «Клопотання про надання додаткових матеріалів, необхідних для проведення експертизи», яке передається суб'єкту призначення судово-бухгалтерської експертизи. Якщо клопотання не задоволене, експерт робить відвід, тобто відмовляється від проведення експертизи, спираючись на недостатність документів для встановлення фактичних обставин справи.

Якщо всі необхідні форми документів містяться в матеріалах справи, судовий експерт перевіряє правильність оформлення та заповнення наданих об'єктів для дослідження, арифметичну точність даних у цих документах та узгодженість останніх, використовуючи методи документального контролю.

У процесі зазначених перевірок установлюють точність підрахунків, правильність застосування форми та повноту зазначення реквізитів документів, відповідність записів вимогам нормативних документів.

При виявленні розбіжностей у документах, експерт виявляє відхилення, узагальнює й обґрунтовує у висновку судового експерта отриману інформацію. Зокрема, на нашу думку, необхідно зафіксувати дані відхилення та іншу інформацію, яка вказує на порушення норм, узагальнивши та відобразивши її у запропонованому нами Реєстрі правопорушень та невідповідностей.

Отже, судово-бухгалтерська експертиза розрахунків з ПДФО проводиться кваліфікованим судовим експертом, який обізнаний у питаннях обліку та оподаткуванні, з метою встановлення фактів правопорушень чи невідповідностей, які суперечать чинному законодавству.

ОСОБЛИВОСТІ ТА ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ

*Тарасенко С.А., студент**

Венгерук Н.П., кандидат економічних наук, доцент

Згідно Господарського кодексу України, лізинг – підприємницька діяльність, спрямована на інвестування власних або залучених фінансових коштів і полягає в наданні лізингодавцем у виключне користування на визначений строк лізингоодержувачу майна, що є власністю лізингодавця або набувається ним у власність за дорученням і погодженням із лізингоодержувачем у відповідного продавця майна, за умови сплати лізингоодержувачем періодичних лізингових платежів.

Предметом договору лізингу може бути неспоживна річ, визначена індивідуальними ознаками та віднесена відповідно до законодавства до основних фондів. Не можуть бути предметом лізингу земельні ділянки та інші природні об'єкти, єдині майнові комплекси підприємств та їхні відокремлені структурні підрозділи (філії, цехи, дільниці). Майно, що перебуває в державній або комунальній власності та щодо якого відсутня заборона передачі в користування та/або володіння, може бути передане в лізинг [2].

Облік лізингових операцій ведеться згідно з Інструкцією з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банків України, затвердженою постановою Правління Національного банку України від 20 грудня 2005 р. № 480.

Для обліку основних засобів і нематеріальних активів, переданих чи отриманих у лізинг, використовуються рахунки 4-го класу Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 17 червня 2004 р. № 280:

Фінансові та капітальні інвестиції : «Нематеріальні активи», «Основні засоби».

Питання обліку лізингових операцій були предметом досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких Бутинець Ф. Ф., Дем'яненко М. Я., Кірейцев Г. Г., Луб'яницький О. Г., Міщенко В. І., Саблук П. Т., Слав'янська Н. Г., Осадчий Ю. І., Усенко Я. Б., П. Балтус, Г. Бірман, Р. Брейлі, Горемікін В. А., Кондраков Н. П., Ламікін І.А., С. Майєрс, Ж. Матук, Панічев Н. А., С. Шмідт, Х.-Й. Шпітлер та ін.

Головна особливість методики бухгалтерського обліку фінансового лізингу в Україні полягає в її побудові на основі критерію економічної сутності лізингових операцій. Розглядаючи різні підходи, визначені цивільним, господарським та податковим правом, до класифікації лізингу можна сформулювати спільні критерії визнання лізингу фінансовим для потреб бухгалтерського та податкового обліку: перехід права власності; намір придбання об'єкта лізингу; термін корисного використання (експлуатації) об'єкта лізингу; граничний розмір суми лізингового платежу; лізинг майна, яке було у користуванні; відповідність технічних характеристик активу вимогам виробництва продукції користувачем. Загалом визначені критерії розмежовують методичні принципи обліку фінансового та операційного лізингу.

**БУХГАЛТЕРСЬКІ ПРОЦЕДУРИ З ПРОВЕДЕННЯ
РІЧНОГО ПЕРЕРАХУНКУ ПДФО**

*Тертиця Ю.Л., студентка**
Кузик Н. П., кандидат економічних наук, доцент

Наприкінці кожного календарного року бухгалтерів очікує напружена робота з підбиття підсумків податкового (звітного) року. Одним з обов'язкових етапів цієї роботи є проведення річного перерахунку доходів працівників та утриманих з них сум податку на доходи фізичних осіб (надалі – ПДФО). Податковий кодекс України (надалі – ПКУ) зобов'язує всіх роботодавців, тобто податкових агентів з податку на доходи фізичних осіб, за підсумками кожного звітного року здійснювати перерахунок суми доходів. Відповідно до змін, які були внесені до ПКУ, а саме п. 169.4.2. роботодавець платника податку зобов'язаний здійснити, у тому числі за місцем застосування ПСП, з урахуванням положень абзацу другого пункту 167.1 статті 167 цього Кодексу, перерахунок суми доходів, нарахованих такому платнику податку у вигляді заробітної плати, а також суми наданої ПСП. Отже, питання, пов'язані з перерахунком податку на доходи фізичних осіб є актуальними і потребують подальшого розгляду.

Метою дослідження є визначення проблем та недоліків алгоритму проведення річного перерахунку податку на доходи фізичних осіб, визначення результатів та відображення їх у Податковому розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (форма № 1ДФ). Поряд з фіскальною складовою ПДФО також виступає як елемент перерозподілу доходів та досягнення соціальної справедливості в суспільстві. Кожен податок, який існує в певній державі повинен найкращим чином виконувати функції призначенні для задоволення потреб інституту держави і суспільства в цілому та створювати рівномірний податковий тиск за рахунок прямого визначення бази оподаткування.

Наразі не існує спеціальної форми звіту щодо такого перерахунку і не встановлено типової форми первинного документа, яким працедавець фіксує здійснений перерахунок. Тобто, з одного боку, він повинен зробити перерахунок. З іншого – важливим є результат: правильність застосування протягом певного звітного періоду щодо доходів працівників податкової соціальної пільги (надалі – ПСП). Якщо працедавець упевнений, що ПСП були застосовані правильно і виправлення не потрібні, то він може перерахунок і не проводити. У деяких роботодавців виникає питання чи можливий варіант не робити перерахунок ПДФО, якщо ставка податку фіксована і звіту щодо результатів даного перерахунку немає. Якщо внаслідок перерахунку виникає недоплата цього податку, то таку суму працедавець стягує за рахунок суми будь-якого оподаткованого доходу (після його оподаткування) за місяць, у якому здійснено перерахунок. При недостатності суми такого доходу податок утримується за рахунок оподатковуваних доходів наступних місяців, до повного погашення недоплати. Отже, помилка, знайдена під час річного перерахунку, позбавляє працедавця претензій з боку податківців на сплату будь-яких штрафних санкцій. І навпаки, якщо внаслідок перерахунку виникає переплата ПДФО, то на її суму зменшується сума нарахованого податкового зобов'язання платника податку за відповідний місяць, а при недостатності такої суми — сума податкових зобов'язань наступних податкових періодів, до повного повернення суми переплати. Інша ситуація постає, коли річний перерахунок здійснюється у зв'язку зі звільненням працівника. Якщо внаслідок перерахунку виникає сума недоплати, що перевищує суму оподаткованого доходу платника податку за останній звітний період, то непогашена частина такої недоплати включається до складу податкового зобов'язання платника податку за наслідками звітного податкового року. Звичайно, існує чимало особливостей щодо річного перерахунку ПДФО, врахування яких бухгалтером забезпечить достовірність розрахунків, а, відтак – даних обліку і показників звітності підприємства.

ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ РОЗРАХУНКІВ ПО ПОДАТКУ З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

*Тертиця Ю.Л., студентка**
Олійник С.О., кандидат економічних наук, доцент

Зміни в економічній системі країни змушують суб'єктів господарювання приділяти велику увагу ефективній організації облікового процесу, а особливо обліку податків. Найбільш великими прибутковими статтями доходів бюджету за даними країн з розвинутою економікою є податок на доходи фізичних осіб (надалі – ПДФО). Формування системи оподаткування доходів фізичних осіб в Україні має базуватися на міжнародному досвіді країн з розвинутою ринковою економікою, а також відповідати соціально-економічній ситуації в країні.

Безпосереднім платником ПДФО є фізичні особи, а податковим агентом виступає підприємство, установа, в якій платники податку отримують доходи від своєї професійної діяльності. Сплата податку з доходів фізичних осіб відповідно до нового законодавства відбувається в такі терміни (звітний період квартал п.176.2 ПКУ): 1) аванс та заробітна плата (кошти отримані з банківського рахунку) Строк сплати податку у той час коли працівник отримує кошти (п.п. 168.1.2. ПКУ); 2) аванс, заробітна плата (гроші перераховані на картрахунок працівника. Строки сплати податку в той час коли перераховуються кошти (п.п. 168.1.2); 3) аванс, заробітна плата з виручки підприємства. Заробітна платня, що сплачується в натуральній формі. Строки сплати податку на протязі одного банківського дня, що слідує за днем виплати (п.п. 168.1.4. ПКУ); 4) заробітна плата нарахована, але яка не була виплачена. Строки сплати податку протягом 30 днів , які слідують за останнім днем місяця, за який було нарахована заробітної платні, але не сплачена (п.п.49.18.1. п.57.1 та п.п. 168.1.5 ПКУ).

Відображення суми податку на доходи фізичних осіб на рахунках бухгалтерського обліку – один із необхідних етапів облікових процедур, який передуює відображенню нарахованих сум ПДФО у звітних формах. Відображення розрахунків з податку на доходи фізичних осіб має місце в рядку 1620 «Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом» Балансу (звіту про фінансово-майновий стан підприємства) форми № 1. Більш детальна інформація про розрахунки з бюджетом з податку на доходи фізичних осіб відображається у податковому розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, і сум утриманого з них податку (Форма № 1ДФ), яка подається окремо за кожний звітний квартал протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу. Слід відмітити, що наказом Мінфіну України «Про затвердження форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (форма № 1ДФ) та Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку» від 13.01.2015 р. № 4 затверджено нову форму Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (форма № 1ДФ), а також Порядок його заповнення та подання податковими агентами. Наказ набрав чинності з 01 квітня 2015 року. Вперше оновлена форма № 1ДФ подавалася за I квартал 2015р., Оновлена форма № 1ДФ складається з двох розділів: розділ I – суми нарахованих (виплачених) доходів (як оподаткованих, так і неоподаткованих) та суми нарахованого (перерахованого) ПДФО; розділ II – визначена загальна сума доходів у вигляді процентів, вигравшів (призів) у лотерею та загальну суму податку. Відомості про кожну фізичну особу, якій нараховано такі доходи, не зазначаються. Слід зауважити, що відображати інформацію про військовий збір потрібно у гривнях з копійками. Податковий розрахунок можна здати в електронній формі за добровільним рішенням податкового агента. Звіт здається щокварталу протягом 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного кварталу. Важливо дотримуватися граничних термінів подання звітності, а також забезпечувати достовірність її показників.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТАТИСТИЧНОЇ ЗВІТНОСТІ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

*Тєракі Д.Д., студентка**

Боярова О.А., кандидат економічних наук, доцент

Статистична звітність охоплює всі галузі економіки країни. Усі суб'єкти підприємницької діяльності подають звітність про ресурсний потенціал та свою виробничо-фінансову діяльність. Вона формується та подається до органів статистики відповідно до Закону України "Про державну статистику" від 17 вересня 1992 р. №2614-ХІІ. Суб'єктами, на яких поширюється дія цього Закону є: органи державної статистики та працівники, які від імені цих органів на постійній або тимчасовій основі беруть участь у проведенні статистичних спостережень; респонденти; користувачі даних статистичних спостережень. Статистичні дані повинні бути достовірними і подаватися у повному обсязі, у встановлені строки та за визначеними адресами.

Статистична звітність - це форма спостереження, за якою кожен суб'єкт господарювання, на підставі даних бухгалтерського обліку, регулярно подає до органів державної статистичної служби інформацію, у вигляді статистичних звітів за установленими формами, у відповідні строки та за підписами осіб, відповідальних за подання і достовірність даних, для формування макроекономічних показників. Організація статистичної звітності й управління нею, покладено на Державну службу статистики України.

Класифікується статистична звітність: За частотою подання: річна; періодична: місячна, квартальна, річна. За строком подання звітів: до певного числа; не пізніше певного числа; певного числа (у тому числі на зазначену дату). За призначенням: загальнодержавна; статистична звітність підприємств певних галузей і видів діяльності. За адресатом: органам державної статистики; Міністерствам і відомствам; Державній податковій адміністрації; Фонду державного майна; іншим користувачам. За способом відправлення: телеграфна; поштова; власноруч; електронна. За частотою подання статистичну звітність поділяють на періодичну і річну.

Відповідно до наказу № 114 від 11.05.2011 р. Держкомстату України «Про затвердження Методологічних положень з організації державного статистичного спостереження щодо реалізації сільськогосподарської продукції сільськогосподарськими підприємствами» підприємство, яке займається виробництвом та реалізацією сільськогосподарської продукції (крім малих) - підприємство (юридична особа), яке незалежно від підпорядкування, організаційно-правової форми господарювання повинно відповідати таким критеріям: 1) основний або один із другорядних видів діяльності за КВЕД відноситься до секції А (Сільське господарство, мисливство, лісове господарство); 2) наявність у користуванні площі сільськогосподарських угідь більше 100 га; 3) наявність на початок звітного року чисельності поголів'я худоби та птиці за видами: від 30 голів великої рогатої худоби та/або від 30 голів свиней, та/або від 30 голів овець та кіз, та/або від 10 голів коней, та/або від 2000 голів птиці всіх видів.

Статистична звітність надається за затвердженою формою, яка має наступні обов'язкові реквізити: форма та дата затвердження; адреса звіту; термін звітності; назва особи, яка звітує; назва і адреса вищої інстанції по відношенню до особи, що звітує; показники звіту; підписи відповідальних осіб. Альбом державних статистичних спостережень на 2015 рік для сільськогосподарських підприємств має відображати інформацію наступного характеру: площі, валові збори та урожайність сільськогосподарських культур, плодів, ягід та винограду; внесення добрив та проведення інших агротехнічних робіт під урожай сільськогосподарських культур; розміри посівних площ сільськогосподарських культур у домашніх господарствах; чисельність худоби та птиці, виробництво продукції тваринництва та забезпеченість тварин кормами тощо.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ПРОДУКЦІЇ ВИНОГРАДАРСТВА*Ткаченко Ю.В., студентка***Мельниченко І.В., кандидат економічних наук, доцент*

У агропромисловому комплексі України виноградарство має велике народногосподарське значення. Південь України має сприятливі природно - кліматичні умови для успішного ведення промислової культури винограду. Це зумовлюється цінними поживними та лікувально-оздоровчими властивостями свіжого винограду і продукції, що одержують з нього (кишмиш, ізюм, вина, олія, оцет, корми та ін.), а також високою економічною ефективністю.

Однак цілий ряд досить суттєвих помилок в аграрній політиці держави у поєднанні з суворими зимами декількох останніх років призвели галузь до глибокої економічної кризи, зниженні її конкурентного статусу. Виноградарство – галузь рослинництва, яка займається вирощуванням винограду для споживання свіжих ягід і забезпечення харчової промисловості сировиною.

Згідно П(С)БО 9 «Запаси» готовою продукцією є продукція, що виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом. Надходження готової продукції із цехів на склад оформлюється накладними, актами та іншими документами. Вони виписуються в двох – трьох примірниках, перший з яких залишається у цеху, другий – зберігається на складі, а третій передається у бухгалтерію. Відвантаження готової продукції зі складу супроводжується формуванням і випискою рахунку-накладної на відпуск готової продукції, який разом із відповідною нормативно-довідковою інформацією є основою для складання та друкування платіжної вимоги-доручення. Рахунки-накладні автоматично заносяться у Книгу реєстрації рахунків-накладних, у якій вказується, коли було відвантажено продукцію та зроблено оплату.

Об'єктами обліку згідно з ПСБО 30 «Біологічні активи» є біологічні активи підприємства – «тварини та рослини, які в процесі біологічних перетворень здатні давати сільськогосподарську продукцію та додаткові біологічні активи, а також приносити в інший спосіб економічні вигоди». Відповідно до даного стандарту об'єктом бухгалтерського обліку біологічних активів у галузі виноградарства є виноград. У процесі виробництва сільськогосподарської продукції виникають різноманітні витрати, що пов'язані з виготовленням продукції. Згідно П(С)БО 16 "Витрати" супутня продукція, яка реалізується, оцінюється за справедливою вартістю, а та, що використовується на самому підприємстві, - в оцінці можливого її використання.

Калькулювання продукції виноградарства як один із важливих елементів методу бухгалтерського обліку дає можливість визначити собівартість вирощеної підприємством продукції. Калькуляція собівартості продукції виноградарства є завершальною стадією обліку процесу виробництва. До напрямків вдосконалення обліку витрат і калькулювання собівартості продукції виноградарства відноситься виділення незавершеного виробництва в галузі, методика калькулювання собівартості продукції виноградарства у спеціалізованих і неспеціалізованих господарствах, розподіл витрат виробництва між основною і побічною продукцією. Всі стадії процесу виробництва продукції виноградарства взаємозв'язані і впливають на побудову обліку витрат виробництва і калькулювання собівартості кінцевого продукту (винаграду, виноградних живців підщепної і прищепної лози та виноградних саджанців).

Отже, такий підхід не дозволяє визначити реальну собівартість продукції та зробити висновки про ефективність її виробництва. Невиправдане завищення або заниження собівартості побічної продукції призводить до спотворення фактичної собівартості основної продукції. Залишається ще маса невирішених дискусійних питань, які ставлять під сумнів ефективність нововведень в облік сільськогосподарського виробництва.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

*Турко О.О., студентка**

Шевчук К.В., кандидат економічних наук, доцент

В ринкових умовах господарювання наявність у підприємств значних розмірів дебіторської заборгованості стає причиною зниження його ліквідності та платоспроможності, а також відволікає власні грошові кошти. Тому належна організація обліку дебіторської заборгованості сприятиме ефективному управлінню її розмірами, посиленню контролю за своєчасним здійсненням розрахунків, уникненню появи простроченої дебіторської заборгованості. Відповідно до П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» під дебіторською заборгованістю розуміють суму заборгованості дебіторів підприємства на певну дату. МСФЗ не передбачають єдиного стандарту, що регулює порядок обліку і відображення у звітності дебіторської заборгованості. Використовуються декілька міжнародних стандартів, серед них: МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності», МСФЗ 32 «Фінансові інструменти: подання», МСФЗ 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка».

Для організації обліку дебіторської заборгованості на підприємстві необхідно відповідно до вимог чинного законодавства здійснювати класифікацію дебіторської заборгованості (в залежності від нормального операційного циклу і терміну погашення) на довгострокову та поточну; (залежно від платоспроможності дебітора) сумнівну і безнадійну.

На підприємстві необхідно чітко визначитись з видами дебіторської заборгованості, за якими буде створюватись резерв сумнівних боргів та метод його розрахунку. Нарахування резерву сумнівних боргів повинно відбуватися насамперед за поточною дебіторською заборгованістю за товари, роботи, послуги, а також векселями отриманими та іншими видами дебіторської заборгованості, які є фінансовими активами. Для довгострокової дебіторської заборгованості величина резерв сумнівних боргів не розраховується. Щодо безнадійної дебіторської заборгованості не вимагається створювати такий резерв, ця заборгованість у разі необхідності списується з балансу підприємства.

Аналітичний облік довгострокової дебіторської заборгованості здійснювати за кожним дебітором, за видами заборгованості, термінами її виникнення та погашення, поточної - за кожним дебітором. Організацію обліку дебіторської заборгованості на підприємстві необхідно розпочинати з підготовки облікової політики. Положення про облікову політику доцільно формувати в три етапи: організаційний, технологічний та заключний. Саме на технологічному – основному етапі розробляється оптимальна структура бухгалтерської служби на підприємстві, форма організації облікового процесу за технічними ознаками, визначається організація облікового процесу на кожній ділянці обліку, дається оцінка загальним і специфічним принципам та методам бухгалтерського обліку.

Під час організації і веденню обліку на підприємстві необхідно: при здійсненні обліку поточної дебіторської заборгованості визначати величину резерву сумнівних боргів; переглядати на дату балансу довгострокову дебіторську заборгованість за окремими дебіторами. Якщо до терміну погашення заборгованості залишилося менше ніж 12 календарних місяців (на визначену дату), слід відображати як поточну. Правильно організований бухгалтерський облік повинен мати таку систему рахунків, яка б достатньою мірою відображала і характеризувала всю господарську діяльність з необхідною конкретизацією. Можна визначити наступні проблеми організації бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості: а) якість змісту бухгалтерських записів, що визначається в процесі визнання і оцінювання дебіторської заборгованості; б) відсутність наукових і практичних розробок можливих форм бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості, що забезпечило б надання якісної бухгалтерської інформації про розрахунки з дебіторами різним користувачам.

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ВИТРАТ І ВИХОДУ ПРОДУКЦІЇ ТЕХНІЧНИХ КУЛЬТУР

*Усцька Н.О., студентка**

Красівський В.М., кандидат економічних наук, доцент

Проблеми підвищення економічної ефективності вирощування і переробки технічних культур комплексні та багатовекторні. Успішне вирішення їх потребує певного часу, залучення значних інвестицій, удосконалення обліку і можливе за умови поліпшення економічної ситуації в країні.

Облік витрат нині в різних сільськогосподарських підприємствах здійснюється неоднаково, незважаючи на цілий ряд інструктивних та інших положень, бо такі витрати можна відносити, як на виробництво, так і на реалізацію.

Сук Л.К. вважає, що при організації обліку витрат і виходу продукції рослинництва і зокрема технічних культур, необхідно враховувати вимоги організації виробництва, зокрема, господарського і внутрігосподарського розрахунку, а також діючі сили звітності. На його думку, витрати даної галузі повинні облічуватись по культурах об'єктах витрат. Кількість об'єктів залежить від спеціалізації господарства та розміру посіву окремих сільськогосподарських культур. Дуже важливе значення має удосконалення обліку витрат і виходу продукції технічних культур. Пізенгольц М.З. і Варава А.П. вважають, що необхідність вдосконалення витрат виробництва продиктована рядом причин, в тому числі і вдосконаленням технологій сільського господарства, під які рекомендують вводити нові статті витрат, це такі як затрати на меліорацію. Пізенгольц М.З. також вважає, що виробничий процес в рослинництві триває багато місяців і паралельно проводяться витрати під урожай двох суміжних років, а відтак облік повинен чітко розрізнити витрати по роках. Тому витрати сільськогосподарських підприємств у бухгалтерському обліку ділять на витрати під урожай майбутніх років. Крім того, витрати в рослинництві здійснюються в окремих виробництвах на обробітку окремих культур, що також повинно чітко фіксуватись у бухгалтерському обліку.

Дещо інший погляд висловлює Білий І.М. На його думку, облік витрат на виробництво і калькуляцію собівартості продукції це два взаємопов'язані етапи облікового процесу. Цей взаємозв'язок обумовлено необхідністю вибору об'єктів обліку витрат на виробництво в залежності від об'єктів калькуляційних одиниць продукції, спільністю принципів групування витрат при їх плануванні, обліку і обчисленні собівартості продукції.

Стоян В.І. підкреслив, що для виявлення тенденцій зміни витрат недостатньо проаналізувати загально річні показники. На його думку процес дослідження, має будуватися на щомісячних даних про витрати. Це дає змогу виявити тенденцію динаміки цього показника протягом року.

В цілому по обліку витрат на виробництво продукції технічних культур приходиться вести до двох десятків бухгалтерських реєстрів синтетичного і аналітичного обліку витрат на виробництво так як положенням (стандартами) бухгалтерського обліку не визначено в яких реєстрах буде вестись їх облік. Тому впровадження автоматизації обліку на даній ділянці дуже ефективно. На думку ряду вчених, до причин зниження стійкості виробництва технічних культур, слід віднести зниження урожайності, не комплексне матеріально-технічне забезпечення галузі, недосконалість економічного механізму та системи землеробства. Недосконалість економічних відносин, істотне скорочення бюджетного фінансування негативно позначилось на організації виробництва технічних культур.

Основними шляхами збільшення вирощування продукції технічних культур в цілому є підвищення якості насіння, рівня технічного, технологічного та ресурсного забезпечення виробництва, удосконалення економічних взаємовідносин між виробниками сировини та підприємствами, що займаються їх переробкою.

ОЦІНКА ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

*Харсун А.С., студентка**

Ганяйло О.М., кандидат економічних наук, доцент

В сучасних умовах, одним з актуальних завдань для підприємства є виявлення та використання внутрішньогосподарських резервів підприємства, запобігання зловживанням та перевитратам по матеріальним статтям, так як від цього залежить собівартість продукції, підвищення продуктивності праці, рентабельності виробництва, досягнення комерційного успіху підприємства. Вирішенню цих та інших питань в повній мірі сприяє чітко налагоджений облік готової продукції.

В бухгалтерському обліку готова продукція повинна оцінюватись відповідно до П(С)БО 9 «Запаси», П(С)БО 16 «Витрати» та П(С)БО 30 «Біологічні активи».

Згідно П(С)БО 30 «Біологічні активи» сільськогосподарська продукція при її первісному визнанні оцінюється за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу. Первісне визнання сільськогосподарської продукції відображається у тому звітному періоді, у якому вона відокремлена від біологічного активу. Визначення справедливої вартості сільськогосподарської продукції ґрунтується на цінах активного ринку.

За наявності кількох активних ринків сільськогосподарської продукції їх оцінка ґрунтується на даних того ринку, на якому підприємство передбачає продавати сільськогосподарську продукцію.

За відсутності активного ринку визначення справедливої вартості сільськогосподарської продукції здійснюється за: - останньою ринковою ціною операції з такою продукцією (за умови відсутності суттєвих негативних змін у технологічному, ринковому, економічному або правовому середовищі, у якому діє підприємство);

- ринковими цінами на подібну продукцію, скоригованими з урахуванням індивідуальних характеристик, особливостей, для якої визначається справедлива вартість;

- додатковими показниками, які характеризують рівень цін на сільськогосподарську продукцію.

Відповідно до П(С)БО 30 «Біологічні активи» за кредитом калькуляційного рахунку 23 «Виробництво», зокрема за субрахунками 231 «Рослинництво» та 232 «Тваринництво», протягом звітного періоду відображають вихід продукції (первісне визнання) за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу. У разі перевищення витрат над справедливою вартістю за кожним видом продукції виникають інші витрати операційної діяльності, які відносять в дебет рахунку 940 «Витрати від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю». У разі, коли справедлива вартість більша від витрат виробництва, виникають інші операційні доходи, які відносять на кредит рахунка 710 «Дохід від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю». В кінці року здійснюють коригування сум доходів та витрат від первісного визнання сільськогосподарської продукції та/або біологічного активу у зв'язку з віднесенням на витрати в порядку закриття рахунків на утримання тракторів, комбайнів та інших сільськогосподарських машин; допоміжних виробництв; зрошуваних та осушуваних земель, вапнування (гіпсування) ґрунтів, утримання полезахисних смуг, загальногосподарських витрат тощо.

За умов ринкової економіки господарчим суб'єктом надані широкі права і можливості у реалізації своїх економічних інтересів, вибору способів організації виробництва, збуту продукції. За цих умов зростає важливість проведення правильної оцінки готової продукції.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МСФЗ

*Харсун А.С., студентка***Слесар Т.М., кандидат економічних наук, доцент*

Метою розроблення своїх національних стандартів для кожної країни світу, які регулюють порядок складання і подання фінансових звітів. Проте у формі й змісті цих стандартів у різних країнах до утворення КМСБО мали місце значні відмінності. Рада комітету з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку ставить за мету сформувати єдині принципи обліку, які були б прийняті до застосування в різних країнах світу, виділяючи національні особливості ведення бухгалтерського обліку, систематизує їх і по можливості виключає. Увага Ради КМСБО зосереджена на суттєвих питаннях і можливості уникнення ситуацій, коли МСФЗ є досить складними для розуміння, що унеможливить їх широке та ефективне використання у світовому масштабі.

Основною організацією, що займається розробкою міжнародних стандартів, є спеціальна Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (International Accounting Standards Board, IASB).

Рада комітету з міжнародних стандартів фінансової звітності покликана звужити розбіжності систем обліку та звітності шляхом зближення правил обліку і процедур, пов'язаних з підготовкою та поданням фінансової звітності.

Підходи до застосування МСФЗ різними країнами світу відображено в таблиці 1. Слід відмітити, що автономно розроблені національні стандарти високорозвинених країн (США, Великобританії, Німеччини, Канади та ін.) в основному відповідають міжнародним стандартам. Аналіз інформації про застосування МСФЗ в різних країнах світу, підтверджує що перехід на МСФЗ дозволить світовому бізнесу спілкуватися однією мовою.

Таблиця 1 Застосування МСФЗ

№	Форма використання МСФЗ	Країни
1	Національні стандарти розробляються автономно без використання основних концепцій МСФЗ	США, Канада, Німеччина, Великобританія, Іспанія, Австрія, Японія, Корея, Бельгія, Росія
2	Національні стандарти розробляються окремо, хоча при цьому використовуються основні концепції МСФЗ. Посилання на МСФЗ відсутнє у національних стандартах, які можуть дати більший або менший вибір методів чи підходів	Франція, Литва, Португалія, Словаччина, Чехія, Україна, Туреччина, Норвегія, Індія, Сінгапур, Південна Африка, Мексика
3	Національні стандарти розробляють окремо, хоча при цьому використовуються основні концепції МСФЗ. Але кожен національний стандарт містить розділ, в якому дається порівняльна характеристика цих стандартів з відповідними МСФЗ	Італія, Швеція, Данія, Югославія, Австралія, Гонконг
4	При розробці національних стандартів враховуються норми і правила відповідних МСФЗ	Молдова, Болгарія, Словенія, Іран, Філіппіни, Китай, Чилі, Туніс
5	МСФЗ використовуються без змін як національні стандарти, але з додатковими поясненнями	Латвія, Вірменія, Грузія, Румунія, Хорватія, Непал, Македонія, Киргизстан, Мальта, Панама, Гаїті
6	МСФЗ використовують без змін як національні стандарти.	Малайзія, Папуа – Нова, Гвінея
7	МСФЗ використовується як національні стандарти, але в окремих випадках вони можуть бути пристосовані до місцевих вимог та обставин	Польща, Албанія, Колумбія, Ямайка, Таїланд, Уругвай, Замбія, Кенія, Судан
8	Національні стандарти відсутні. МСФЗ формально не визнані, але, як правило, використовуються	Ботсвана, Лесото

Доведення фінансової звітності до зрозумілих, прийнятих міжнародних стандартів бухгалтерського обліку високої якості, вимагає подання у фінансовій звітності високоякісної, прозорої та порівнянної інформації з метою надання допомоги учасникам різних ринків капіталу в усьому світі та іншими користувачам у прийнятті зважених економічних рішень.

УДК 657(100)

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У РІЗНИХ КРАЇНАХ СВІТУ

*Харченко А.О., студентка**
Гуренко Т.О., кандидат економічних наук, доцент

Слово «бухгалтер» походить від німецьких слів Buch – книга і Halter – тримач. Назва професії дуже точно відображає специфіку роботи бухгалтерів в епоху Середньовіччя, адже в ті часи дані про надходження і витрати матеріальних цінностей та грошових коштів заносилися в спеціальну книгу.

«Батьком» сучасної бухгалтерії вважається венеціанський математик Лука Пачолі. Він описав процедуру ведення бухгалтерського обліку, виведення балансу, ввів спеціальні терміни та знання, необхідні для роботи бухгалтера.

На розвиток системи бухгалтерського обліку нині впливають міжнародні, економічні, політичні, конкурентні, технологічні, інформаційні та ринкові фактори. Рівень розвитку зовнішнього середовища призводить до різноманітності національних систем бухгалтерського обліку, які в свою чергу, через механізм зворотного зв'язку забезпечує вплив на соціальне середовище.

У різних країнах світу бухгалтерії притаманні відмінні характеристики. Акцент робиться на різні розділи бухгалтерського обліку. Ці особливості обумовлені політичною та економічною системами, історією країни, цінностями суспільства, його традиціями.

Виділяють три основні групи країн, які дотримуються однотипних підходів до побудови систем бухгалтерського обліку:

1. Англо-американська модель.
2. Континентальна модель.
3. Південноамериканська модель.

У країнах, що використовують англо-американську модель (США, Великобританія, Канада, Нідерланди, Австралія) добре розвинуті ринки цінних паперів, наявний високий рівень підготовки фахівців з обліку. Основні принципи цієї моделі розроблені у Великобританії та США. Складання звітності регулюються національними загальноприйнятими стандартами, що розробляються незалежними професійними організаціями бухгалтерів, а не встановлюються національним законодавством. Облік орієнтований на потреби інвесторів і кредиторів.

Континентальну модель використовує більшість країн Європи та Японія. Бізнес тісно пов'язаний з банками, бухгалтерський облік жорстко регламентується законодавством, облік спрямований на задоволення вимог уряду.

Південноамериканська модель використовується у іспанськомовних країнах та Бразилії. Характерні риси цієї системи: облік орієнтований на державні органи, що пов'язується з пріоритетністю завдання держави щодо збирання податків, жорсткий контроль доходів фірм і населення, облік жорстко уніфікований, наявний високий рівень інфляції в країнах, що використовують дану модель.

Останнім часом з'явилася ісламська модель бухгалтерського обліку. Вона знаходиться під впливом релігійних поглядів. Наприклад, діє заборона отримання дивідендів як прибутку; ринковим цінам віддається перевага при оцінці активів та зобов'язань компаній.

Слід зазначити, що не існує і двох країн з ідентичними системами обліку, але облікові системи одних країн можуть впливати на облікові системи інших. Наприклад, США значно впливають на облікову політику Канади, Південна Африка, Індія, Австралія, Нова Зеландія ведуть облік за британською моделлю.

Можна зробити висновок, що в процесі розвитку господарських відносини в кожній країні формувалися певні національні особливості ведення бухгалтерського обліку. Чинниками формування різноманітних систем обліку є особливості міжнародних соціально-економічних відносин, вплив інфляційних процесів, склад інвесторів, кредиторів.

УДК 336.764:657.478.2

ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ ТА ЇЇ ВІДОБРАЖЕННЯ У СТАТИСТИЧНІЙ ЗВІТНОСТІ

*Хоменко Г.І., студентка**

Боярова О.А., кандидат економічних наук, доцент

Дебіторська заборгованість визначається як сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату. Дебіторами можуть бути як юридичні, так і фізичні особи, які заборгували підприємству грошові кошти, їх еквіваленти або інші активи. За даними бухгалтерського обліку можна визначити суму заборгованості на будь-яку дату, але звичайно така сума визначається на дату балансу. Оскільки відповідно до вимог національних стандартів бухгалтерського обліку підприємства подають також проміжну (квартальну) звітність, то суму дебіторської заборгованості підприємства слід визначати щоквартально. Використання в бухгалтерському обліку комплексного оцінювання дебіторської заборгованості забезпечує врахування впливу на зміну вартості водночас минулих і умовно можливих минулих тимчасових процесів, що створює можливість для прогнозування напрямів і обсягів поточних та майбутніх грошових потоків підприємства.

Створення ефективної системи контролю за якістю обліку розрахунків з дебіторами вимагає розробки чіткої та досконалої класифікації дебіторської заборгованості, уніфікації способів її оцінки та документів аналітичного обліку. Це, відповідно, дасть змогу накопичувати інформацію про розрахунки з дебіторами з різними рівнями деталізації і узагальнення. Відображення дебіторської заборгованості у звітності вимагає достовірної інформації про її наявність, рух та види. Заповнення статистичної звітності кожним підприємством проводиться на основі первинних документів, даних бухгалтерського обліку підприємства.

При відображенні дебіторської заборгованості у фінансовій звітності, а саме в балансі підприємство не може з певною достовірністю визначити ступінь імовірності її повернення. Водночас активи підприємства повинні відобразитися у звітності виходячи з реальної оцінки. Тому поточна дебіторська заборгованість відображається у балансі підприємства за чистою реалізаційною вартістю, що визначається як сума дебіторської заборгованості, відкоригована на резерв сумнівних боргів.

Дебіторська заборгованість у звітності відображається у наступних статтях форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»: довгострокова дебіторська заборгованість р. 1040; дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги р. 1125; дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами р. 1130; дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом р. 1135; інша поточна дебіторська заборгованість р. 1155.

Також, дебіторська заборгованість знайшла своє відображення в статистичній звітності форма № 1-Б «Звіт про взаєморозрахунки з нерезидентами», яка затверджена

Наказом № 271 від 20.07.2009 року «Про затвердження Інструкції щодо заповнення форми державного статистичного спостереження N 1-Б “Звіт про фінансові результати”».

Даний звіт включає інформацію за показниками, які базуються на даних рахунків 18, 34, 36, 37, 51, 55, 61, 62, 63, 68. Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, міжнародних стандартах бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Звіт вміщує інформацію про заборгованість за зовнішньоторговельними операціями щодо контрагента-нерезидента, яка включає заборгованість за товари, роботи, послуги (у тому числі забезпечену векселями) та видані (одержані) аванси у рахунок таких поставок продукції, виконання робіт, послуг.

Звіт не включає інформацію щодо заборгованості за фінансовими зобов'язаннями, отриманої фінансової допомоги, заборгованості за договорами фінансового лізингу тощо.

УДК 657.212:336.27

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

*Чекарєв В.В., студент**

Ганяйло О.М., кандидат економічних наук, доцент

У сучасних умовах господарювання значна увага приділяється загостренням проблем неплатежів між контрагентами, що спричиняє підвищену увагу до питань обліку дебіторської заборгованості.

Зрозуміло, що незалежно від причин виникнення дебіторської заборгованості уникнути її неможливо. Тому, підприємству необхідно шукати способи ефективного управління дебіторською заборгованістю, зокрема вдосконалення обліку взаєморозрахунків, організації ефективної та дієвої системи внутрішньогосподарського контролю та інше.

Основним законодавчим актом, який регулює облік дебіторської заборгованості є П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» згідно якого дебіторська заборгованість визнається активом, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод та може бути достовірно визначена її сума [1].

У зарубіжних країнах не існує окремого стандарту щодо регулювання дебіторської заборгованості. Окремі аспекти розглядаються в МСБО 1 «Подання фінансових звітів», МСБО 32 «Фінансові інструменти: розкриття та подання», МСБО 39 «Фінансові інструменти: визначення та оцінка». Зокрема у МСБО 32 дебіторська заборгованість розглядається як фінансовий актив, але конкретного визначення цього поняття міжнародні стандарти не дають [3]. МСБО (IAS) 39 «Фінансові інструменти: визначення та оцінка» визначає дебіторську заборгованість як непохідні фінансові активи з фіксованими або обумовленими платежами, не обертаються на активному ринку і не призначені для торгівлі [4]. Діючі нормативні документи, які регулюють облік дебіторської заборгованості містять ряд недоліків, які потребують подальшого дослідження та удосконалення. Серед таких недоліків можна виділити:

- розбіжність термінології викладеної в П(С)БО 10 та положеннях Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку;
- неефективність та непристосованість методів обрахунку резерву сумнівних боргів, визначених в П(С)БО 10, до обліку на українських підприємствах;
- складність відображення розрахунків з покупцями і замовниками, які є засновниками або учасниками компанії, у консолідованій фінансовій звітності;

- недостатньо розроблене правове регулювання питання відображення операцій з афілійованими особами;
- проблеми при оподаткуванні операцій щодо передачу прав інтелектуальної власності та прав на їх користування іноземним компаніям та інші.

Таким чином, для належної організації бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості вітчизняним підприємствам, потрібно застосовувати стандарти міжнародної практики, зокрема, норми МСБО, що дозволить уникнути подвоєння роботи при складанні та поданні фінансової звітності.

Крім того, вирішення проблем організації обліку дебіторської заборгованості на підприємствах, сприятиме удосконалення облікових реєстрів щодо обліку дебіторської заборгованості.

Список використаної літератури:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість". [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 Фінансові інструменти: подання. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>

УДК 657:633

ОБЛІК І ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

*Чердніченко І.В., студентка**

Слесар Т. М., кандидат економічних наук, доцент

Збільшення обсягів виробництва продукції рослинництва та покращення її якості є актуальним питанням на сьогодні, особливо за умов, коли світовою тенденцією є зростання вартості продукції сільського господарства. В зв'язку з цим питання обліку і контролю витрат в галузі рослинництва є досить вагомим, оскільки лише облік є єдиним джерелом інформації, необхідної для управління та контролю витрат за економічними показниками виробництва продукції рослинництва. Галузі рослинництва відіграють винятково важливу роль у формуванні продовольчої безпеки України, оскільки вони забезпечують населення продуктами харчування, тваринництво - кормами, харчову, переробну і легку промисловість - сировиною, зовнішню торгівлю - експортними товарами.

Основними завданнями обліку рослинницьких культур є: правильне відображення виходу продукції за кількістю, якістю та асортиментом, точне і своєчасне відображення в обліку витрат виробництва, визначення собівартості продукції, її рентабельності і результатів діяльності підприємства.

Питання щодо порядку обліку рослинницьких культур розглядались у працях вітчизняних і зарубіжних вчених: І.О. Белебехи, М.В. Вільдфлуша, І.К. Кекиша, В.Г. Лінника, В.Б. Моссаковського та інших. Проте до цього часу немає комплексних розробок щодо вирішення практичних завдань обліку витрат і калькулювання собівартості продукції рослинницьких культур.

Їх праці мали значний вплив на розвиток діючої системи бухгалтерського обліку підприємницької діяльності, класифікацію витрат, принципи і методи калькулювання собівартості продукції, обліку витрат за центрами відповідальності. Проте зміна умов організації та функціонування підприємницької діяльності вимагають розробки нових підходів до рішення облікових проблем.

З метою забезпечення прибуткової діяльності підприємств доцільно особливу увагу приділити походженню та видам витрат, сформувавши аналітичну інформацію щодо взаємозв'язку доходів і витрат.

Одним із головних факторів, які впливають на ефективність виробництва продукції рослинництва є ціни. Продукція рослинництва нашої країни продається за низькими цінами, коли ціни на продукцію рослинництва інших країн вищі. Найважливішим показником, який впливає на ефективність виробництва продукції рослинництва, є собівартість. Продукція, вироблена в нашій країні, має досить високу собівартість, яку необхідно знижувати.

Облік виробництва продукції технічних культур ведуть на рахунку 23 "Виробництво", субрахунок 231 "Рослинництво". Це активний калькуляційний рахунок, по дебету якого відображають витрати на виробництво, а по кредиту - вихід продукції.

Отже, для забезпечення відновлення виробництва та конкурентоспроможності української сільськогосподарської продукції на світовому продовольчому ринку необхідна державна ефективна політика відновлення родючості і охорони земельних ресурсів з одного боку та контроль за використанням ресурсозберігаючих технологій і виробництвом органічної продукції з іншого.

Список використаної літератури:

1. Крупка Я. Д., Задорожний З.В., та ін. Фінансовий облік [Текст]: підручник/ Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, та ін. – К.: Кондор-Видавництво, 2013.- 551 с.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року №996-ХІУ / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>

УДК 657

ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

*Чмелюк Т.В., студентка**

Калюга Є.В., доктор економічних наук, професор

На даному етапі розвитку економіки України необхідною умовою ефективного ведення підприємницької діяльності є реформування бухгалтерського обліку. Тому актуальним буде дослідження проблем регулювання бухгалтерського обліку в Україні, в зв'язку з його недосконалістю.

Державне регулювання бухгалтерського обліку в Україні здійснюється з метою:

- створення єдиних правил ведення бухгалтерського обліку які є обов'язковими для всіх підприємств та гарантують і захищають інтереси користувачів;
- вдосконалення бухгалтерського обліку

Головною проблемою є інститути регулювання. Згідно Закону України Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [4] в державі немає чіткого визначення суб'єкта, за яким визначена відповідальність за стан бухгалтерського обліку. Методологію бухгалтерського обліку і звітності визначає - Міністерство фінансів. У правовому полі ці обмеження закладено Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [4]. Окрім зазначеного питання до основних проблем в регулюванні бухгалтерського обліку також відносять:

1. Неврахування досвіду професійних бухгалтерських організацій.
2. Підготовка бухгалтерських кадрів (кваліфікаційний рівень професійного бухгалтера у міжнародній практиці має відповідати європейському рівню) [1].
3. Особливості обліку та звітності (необхідне розширення суб'єктів впливу на бухгалтерську діяльність шляхом участі в регуляторних органах).

Розв'язати проблему варто шляхом посиленням правового статусу [2].

Концептуальними підходами до такого реформування є:

1. Посилення правового статусу національного регуляторного органу з питань бухгалтерського обліку.

2. Розширення суб'єктів впливу на бухгалтерську діяльність шляхом участі в регуляторних органах представників галузевих міністерств і професійних бухгалтерських організацій.

3. Забезпечення відповідальності членів регуляторного органу за формування й дотримання методології бухгалтерського обліку у сферах їх впливу [3].

Отже, можна зробити наступні висновки: регулювання бухгалтерського обліку є дуже важливим для держави. Вчені-економісти працюють над вирішенням цих питань, розробляючи механізми поліпшення регулювання. В системі бухгалтерського обліку також існує ряд питань, які потребують нагального вирішення:

- нечітке визначення головного регуляторного органу і його функцій;
- проблеми правового сектору;
- недостатня увага держави до професійних бухгалтерських організацій [2].

Вирішення цих проблем допоможе вдосконалити систему державного регулювання та реформування бухгалтерського обліку, що буде позитивною зміною для бухгалтерського обліку загалом.

Список використаної літератури:

1. Жук В. М. Актуальні проблеми бухгалтерського обліку і їх вирішення. – Фінанси України. – 2009. - №7. – с. 100 – 113

2. Ловінська Л. Г. Уніфікація термінології бухгалтерського обліку в Україні. – Фінанси України. – 2010. - №8. – с.33-40

3. Пархоменко В.М. Проблема регулювання бухгалтерського обліку в Україні. – Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 8-9. – с.3-20

4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року № 996 – XIV (зі змінами і доповненнями).

УДК 657:339.37

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ

*Чубай В.О., студентка**

Венгерук Н.П., кандидат економічних наук, доцент

На сьогодні одним з найбільш актуальних і складних питань бухгалтерського обліку в Україні є облік дебіторської заборгованості. Саме розрахунків з покупцями та замовниками, що пов'язано з існуванням кризи неплатежів. Існуюча нестабільність економічної ситуації на ринку України призводить до значного збільшення ризиків при продажу товарів, робіт, послуг з відстрочкою платежу. Уникнути дебіторської заборгованості неможливо, а її існування призводить до погіршення фінансового стану підприємства, відвернення грошових засобів з господарського обороту, а звідси – до зниження темпів виробництва і показників діяльності підприємства.

Зростання дебіторської заборгованості в оборотних активах зумовлено рядом проблем щодо обліку розрахунків з покупцями та замовниками, що потребують вирішення:

- недосконалість обліку взаєморозрахунків. Для ефективного управління дебіторською заборгованістю необхідно: проводити взаємозвірки з дебіторами,

використовувати факторинг, формувати механізми попередження виникнення безнадійної дебіторської заборгованості та процедури списання;

- неефективність та непристосованість методів розрахунку резерву сумнівних боргів, відповідно до П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», до обліку на вітчизняних підприємствах. Тому необхідно вдосконалити методи визначення суми резерву сумнівних боргів та здійснити заходи щодо стимулювання створення вітчизняними підприємствами резерву сумнівних боргів;

- відсутній єдиний підхід до відображення та розрахунку знижок, як у покупця, так і в продавця;

- наявність фактів несвоєчасного проведення інвентаризації розрахунків, що сприяє несвоєчасному виявленню простроченої заборгованості та вжиття ефективних заходів до її погашення;

- невиконання правил перевірки документів, підготовлених бухгалтерією, самими працівниками бухгалтерії, тобто після складання документа одним працівником бухгалтерії інший не перевіряє повністю цей документ;

- наявність фактів несвоєчасного надання в бухгалтерію документація з боку відділу продажів, що сприяє зростанню числа помилок в обліку.

Важливе значення займає проблема наявності простроченої заборгованості. Тому необхідно: визначати ступінь ризику несплати рахунків покупцями; збільшувати число покупців з метою мінімізації втрат від несплати одним або декількома покупцями; вести оперативний контроль за надходженням готівки; своєчасно визначати сумнівну заборгованість; своєчасно надавати платіжні документи; вести політику стягнення боргів по заборгованості; припиняти дію договорів з покупцями-порушниками.

Отже, дебіторська заборгованість, яка виникає між підприємствами, негативно впливає на розвиток як підприємства (може навіть привести його до банкрутства), так і економіки країни в цілому: по-перше, спричиняє кризу неплатежів, що зменшує оборотність грошових коштів; по-друге, завдає значних втрат для державного бюджету у вигляді скорочення різноманітних платежів та податків тощо. Тому потрібно правильно приймати управлінські рішення, уникати складних і суперечливих ситуацій з дебіторами.

Список використаної літератури:

1. П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»: Затв. наказом МФУ від 08.10.1999 № 237. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>.

2. Шестерікова В. В. Обліковий аспект розрахунків з покупцями та замовниками в аграрних підприємствах / В. В. Шестерікова, С. В. Тивончук // Економічні науки. - 2013. - Вип. 10(4). - С. 419-423.

УДК 657.28:657.446

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ПО ПОДАТКУ З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

*Чухно А.В., студентка**

Кузик Н.П., кандидат економічних наук, доцент

Податок на доходи фізичних осіб (надалі – ПДФО) є однією з найважливіших складових податкової системи держави. Порядок оподаткування доходів фізичних осіб регулюється розділом IV Податкового Кодексу України (надалі – ПКУ). Заробітна плата для цілей оподаткування ПДФО – основна та додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, які виплачуються (надаються) платнику податку у зв'язку з відносинами трудового найму згідно із законом. При визначенні бази оподаткування дохід у

вигляді заробітної плати зменшується на суму єдиного соціального внеску (надалі – ЄСВ) у частині утримань та на суму податкової соціальної пільги за її наявності. Платник ПДФО має право на зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу, отриманого від одного роботодавця у вигляді заробітної плати, на суму податкової соціальної пільги, якщо розмір доходу не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 гривень. Облік податку з доходів фізичних осіб здійснюється на субрахунку 641 «Розрахунки за податками й платежами», на якому ведеться облік податків, які нараховуються та сплачуються відповідно до чинного законодавства.

Слід відмітити, що заробітна плата виплачується працівникам регулярно в робочі дні в строки, установлені колективним договором або нормативним актом роботодавця, погодженим із виборним органом первинної профспілкової організації чи іншим уповноваженим на представництво трудовим колективом органом (а за відсутності таких органів — представниками, обраними й уповноваженими трудовим колективом), але не рідше ніж двічі на місяць через проміжок часу, що не перевищує 16 календарних днів, та не пізніше 7 днів після закінчення періоду, за який здійснюється виплата (ст. 24 Закону про оплату праці, ст. 115 КЗпП). Саме виплата зарплати відбувається двічі на місяць (аванс і зарплата за другу частину місяця), а ось нарахування зарплати здійснюється раз на місяць. Тому виникає питання, чи оподатковується аванс і якщо так, то яка база оподаткування, адже під час обкладення заробітної плати ПДФО визначається загальний місячний оподатковуваний дохід.

Як показують дослідження, на практиці виплата авансу, а також сплата нарахованого ЄСВ із нього, утриманого військового збору та ПДФО відбувається на підставі розрахунків, але без нарахування відповідних сум на момент такої виплати. Нарахування зарплати, ЄСВ, ПДФО та військового збору здійснюється наприкінці місяця після надання до бухгалтерії табеля обліку використання робочого часу.

Відповідно до ст. 167 ПКУ, пп. 168.1.1 податковий агент, який нараховує (виплачує, надає) оподатковуваний дохід на користь платника податку, зобов'язаний утримувати податок із суми такого доходу за його рахунок. Тому роботодавець при виплаті авансу зобов'язаний утримати й перерахувати до бюджету ПДФО та військовий збір за першу половину місяця. До того ж аванс обкладається ПДФО без застосування податкової соціальної пільги та без вирахування суми утриманого ЄСВ.

ПДФО та військовий збір сплачуються (перераховуються) до бюджету під час виплати оподаткованого доходу єдиним платіжним документом. Банківська установа приймає платіжні документи на виплату доходу лише за умови одночасного подання розрахункового документа на перерахування цього податку до бюджету, як цього й вимагає законодавство (пп. 168.1.2 ПКУ). Таким чином, при виплаті авансу роботодавець повинен утримати й сплатити ПДФО, але при цьому податкова соціальна пільга не застосовується, оскільки вона застосовується тільки до загального місячного оподаткованого доходу. До того ж при розрахунку суми ПДФО із суми авансу не вираховується утриманий ЄСВ. Окремо визначають суму авансу за ставками 15% і 20% (якщо сума авансу в окремих працівників – понад 12180 грн).

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПІЛЬГИ ПО ПОДАТКУ З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ*Чухно А.В., студентка***Олійник С.О., кандидат економічних наук, доцент*

Податкова соціальна пільга (надалі –ПСП) застосовується до доходу, нарахованого на користь платника податку протягом звітного податкового місяця як заробітна плата (інші прирівняні до неї згідно із законодавством виплати, компенсації та винагороди), якщо його розмір не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи станом на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 й округленого до найближчих 10 грн. (у 2015 році — 1710 грн.). Під час нарахування доходів у формі заробітної плати база оподаткування визначається як нарахована заробітна плата, зменшена на суму ЄСВ, страхових внесків до Накопичувального фонду, а у випадках, передбачених законом, – обов'язкових страхових внесків до недержавного пенсійного фонду, які згідно із законом сплачуються за рахунок заробітної плати працівника, а також на суму податкової соціальної пільги за її наявності (п. 164.6 ПКУ).

Досить часто на практиці у бухгалтерів виникають проблемні питання щодо правомірності застосування ПСП. Так, наприклад до зарплати учнів, студентів, аспірантів, ординаторів, ад'юнктів (пп. «г» пп. 169.1.3 ПКУ) передбачена підвищена податкова соціальна пільга (150%). Однак сьогодні поширеним явищем є суміщення студентами навчання і роботи. А тому постає питання, в яких випадках застосовувати ПСП? Аналіз змісту пп. 169.2.3 ПКУ свідчить, що ПСП не може бути застосована до зарплати, яку платник податку (студент) протягом звітного податкового місяця отримує одночасно з доходами у вигляді стипендії, грошового чи майнового (речового) забезпечення учнів, студентів, аспірантів, ординаторів, ад'юнктів, військовослужбовців, що виплачуються з бюджету. Таким чином, є всі підстави стверджувати, що студенти, які навчають за умов договору, сплачуючи вартість навчання, мають право на застосування ПСП у розмірі 150%, за умови дотримання всіх вимог ст. 169 ПКУ. Окрім того, якщо працівник, який є студентом, має право, як і будь-який платник податку, на ПСП у розмірі 100%, а також на підвищений розмір ПСП у розмірі 150%, тоді застосовується одна ПСП з підстави, що передбачає її найбільший розмір. До того ж, за вимогами абз. 2 пп. 169.3.3 ПКУ надання підвищеного розміру ПСП для працівників, які є студентами, призупиниться з податкового місяця, що настане за місяцем, у якому платник податку втратить такий статус.

Інша ситуація, яка виявлена в ході наших досліджень. Працівниці підприємства протягом року надавалася ПСП у підвищеному розмірі як одинокій матері, яка має неповнолітню дитину (у 2015 році – 913,50 грн.). Заява про застосування ПСП, а також документи, що підтверджують її право на підвищену пільгу, до бухгалтерії були подані. Однак, як виявилось, працівниця вийшла заміж, а заяву про відмову від ПСП не подавала. У такому випадку бухгалтеру необхідно провести перерахунок ПДФО у зв'язку з втратою права на підвищену ПСП, визначити суму недоплати ПДФО й утримати її із зарплати працівниці та штраф у розмірі такої недоплати.

Бувають випадки, коли працівник користується правом ПСП у загальному розмірі, однак отримав в одному із періодів благодійну допомогу на лікування. У 170.7.3 ПКУ визначено порядок оподаткування матеріальної (нецільової благодійної допомоги), підставою для надання якої є заява отримувача і наказ керівника підприємства. Що стосується оподаткування допомоги на лікування, то окремої норми в ПКУ не передбачено. Нецільова матеріальна допомога не підлягає обкладенню ПДФО, якщо її розмір протягом звітного року сукупно не перевищує 1710 грн., а сума перевищення підлягає оподаткуванню на загальних підставах (утримується ПДФО за ставкою 15 % (20 %) і військовий збір за ставкою 1,5 %). Узагальнюючи, слід відмітити, що нами наведено лише окремі проблемні ситуації щодо застосування ПСП. Насправді в реаліях сучасної практики їх набагато більше і рівень їх складності значно вищий, що вимагає від бухгалтера знань усіх норм чинного законодавства.

ВИТРАТИ ВИРОБНИЦТВА РІПАКУ, ЇХ ОБЛІК, ТА КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ

*Шамрай А.С., студент**

Краєвський В. М., кандидат економічних наук, доцент

В умовах ринкової економіки, ціллю кожного підприємства є отримання доходу із найменшими затратами, тому, підприємства шукають шляхи його збільшення за рахунок виробництва нової продукції, а також відшуковують нові ринки збуту і коригують ціни до ринкових. В наш час набуло популярності вирощування ріпаку, який є відмінним кормом для худоби та сировиною для виробництва біопалива. В сучасних умовах господарювання в сільському господарстві, що представлене господарствами, заснованими на приватній власності (приватні підприємства, товариства з обмеженою відповідальністю, відкриті та закриті акціонерні товариства) та фермерськими господарствами важливе значення для їх успішного функціонування є достовірна інформація щодо виробничих процесів, доходів та витрат тощо. Таку інформацію може надати бухгалтерський облік.

При калькулюванні собівартості продукції важливу роль відіграє класифікація витрат за елементами (економічним змістом) і статтями калькуляції (характером виникнення і призначенням). Елементи витрат за економічним змістом є однорідними. Витрати, які утворюють елемент собівартості, включають витрати незалежно від специфіки виробництва продукції.

П(С)Б016 "Витрати" регламентує порядок витрат операційної діяльності за такими економічними елементами: матеріальні витрати; витрати на оплату праці; відрахування на соціальні заходи; амортизація; інші операційні витрати.

До складу елемента "Матеріальні витрати" включається вартість витрачених у виробництві (крім продукту власного виробництва): сировини й основних матеріалів; купівельних напівфабрикатів та комплектуючих виробів; палива й енергії; будівельних матеріалів; запасних частин; тари й тарних матеріалів; допоміжних та інших матеріалів. До складу елемента "Витрати на оплату праці" включаються заробітна плата за окладами й тарифами, премії та заохочення, компенсаційні виплати, оплата відпусток та іншого невідпрацьованого часу, інші витрати на оплату праці. До складу елемента "Відрахування на соціальні заходи" включаються: відрахування на пенсійне забезпечення, відрахування на соціальне страхування, страхові внески на випадок безробіття, відрахування на індивідуальне страхування персоналу підприємства, відрахування на інші соціальні заходи.

До складу елемента "Амортизація" включається сума нарахованої амортизації основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних матеріальних активів. До складу елемента "Інші операційні витрати" включаються витрати операційної діяльності, які не увійшли до складу елементів, наведених вище, зокрема витрати на відрядження, на послуги зв'язку, на виплату матеріальної допомоги, плата за розрахунково-касове обслуговування тощо.

До фінансових витрат відносяться витрати на проценти за користування отриманими кредитами. Групування витрат за економічними елементами здійснюється у всіх галузях народного господарства, що дає можливість встановити потребу в оборотних та необоротних активах, показує скільки і яких активів втрачено, на які цілі використані, а також характеризує структуру витрат.

Список використаної літератури:

1. Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318.
2. Войтенко Т., Вороная Н. Усе про облік витрат на виробничому підприємстві. – Х.: Фактор, 2005. – 116 с.
3. Сопко В. Бухгалтерський облік: Навч. посібник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 495 с.
4. Моссаковський В.Б., Томчук О.Ф. Удосконалення обліку та контролю витрат в сільськогосподарських підприємствах // Економіка АПК. – 2007. - № 3.

РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

*Шендриков С.О., студент**

Мельниченко І.В., кандидат економічних наук, доцент

На сучасному етапі розвитку ринкових відносин в Україні спостерігаються значні зміни у економічному середовищі. Відповідно до цих змін значно підвищилась роль фінансової звітності як джерела інформаційного забезпечення в управлінні підприємством. Фінансова звітність є основним джерелом інформації про майновий та фінансовий стан підприємства, а також результати виробничо-господарської діяльності за звітний період.

Фінансова звітність відображає всі суттєві зміни в структурі господарських засобів, джерел їх утворення, результатах фінансово-господарської діяльності. Вона дає велику за об'ємом інформацію у скомпанованому вигляді користувачам, які приймають участь в прийнятті управлінських рішень. Підвищення ролі фінансової звітності є результатом розширення кола її користувачів, тобто суб'єктів, які мають право приймати інвестиційні та інші господарські рішення.

Відповідно до підвищення ролі фінансової звітності в управлінні підприємством значно змінюються і вимоги до неї. Підвищуються вимоги до якості звітної інформації, що визначаються реальністю, змістовністю та оперативністю даних.

Фінансова звітність як компонент інформаційного забезпечення управління підприємством гармонійно поєднується з такими основними функціями менеджменту, як: планування, організація, мотивація та контроль.

У процесі планування дані фінансової звітності використовуються для обґрунтування цілей і напрямів роботи, формування базових та моделювання планових показників фінансово-господарської діяльності підприємства. На стадії організації роботи вона впливає на процес збору первинних даних про факти господарського життя, методи й процедури їх обробки у системі фінансового обліку. Відбувається деталізація завдань, процесів, окреслення інформаційних вимог на виробничому рівні і щодо функцій працівників облікової служби. Також фінансова звітність є засобом стимулювання роботи управлінського персоналу підприємства. З її допомогою здійснюють моніторинг, контроль, аналіз й оцінку досягнутих підприємством результатів та при необхідності визначення коригувальних дій.

Також велике значення має фінансова звітність для зовнішніх користувачів. Спираючись на дані фінансової звітності інвестори приймають рішення щодо вкладання коштів в підприємство, кредитори – щодо фінансування господарської діяльності підприємства та надання йому позик.

Сьогодні фінансова звітність є елементом інфраструктури ринкової економіки, реальним засобом комунікації, з допомогою якого її користувачі можуть формувати стратегію і тактику управління підприємства. Саме на підставі даних фінансової звітності можна оцінити майновий стан, результати діяльності та економічний потенціал суб'єкта господарювання, прогнозувати майбутні грошові потоки та визначати вектори його розвитку, приймати ефективні управлінські рішення.

На даний момент фінансова звітність стала настільки суспільнозначущою, що без неї не може ефективно функціонувати економіка інформаційносуспільства.

Отже, фінансова звітність завжди посідала особливе місце у управлінні підприємством тому що вона є основним джерелом інформації про стан виробничо-фінансової діяльності на основі яких приймають управлінські рішення як внутрішні, так і зовнішні користувачі інформації. На підвищення ролі фінансової звітності вплинули зміни у економічному середовищі, а також розширення кола суб'єктів управління підприємством.

СКЛАДАННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

*Шендерівська Ю.Л., студентка**

Макода С.Л., кандидат економічних наук, старший викладач

Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" (ст.12 п.1) визначає, що підприємства, які мають дочірні підприємства, крім фінансових звітів про власні господарські операції, зобов'язані складати та подавати консолідовану фінансову звітність.

Консолідована фінансова звітність - це звітність, яка відображає фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів юридичної особи та її дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці.

Консолідована фінансова звітність банку включає: Консолідований баланс; Консолідований звіт про фінансові результати; Консолідований звіт про рух грошових коштів; Консолідований звіт про власний капітал; Примітки до консолідованих фінансових звітів.

Складання консолідована фінансова звітність має такі етапи:

Консолідовану фінансову звітність надає материнська компанія шляхом включення до неї показників дочірніх підприємств.

Згідно з П(с)БО 19 материнське (холдингове) підприємство – це підприємство, яке здійснює контроль дочірніх підприємств, а дочірнє підприємство – підприємство, яке перебуває під контролем материнського (холдингового) підприємства.

Методика складання консолідованої фінансової звітності є доволі складною, оскільки пов'язана з необхідністю елімінування статей, тобто наслідки реалізації угод між членами корпоративної групи не включають у консолідовану звітність – показують тільки активи та зобов'язання, доходи і витрати від операцій із третіми особами. Для отримання достовірної інформації про діяльність групи потрібно впровадити єдині облікові та контрольні процедури для цілей консолідації на рівні групи.

Порядок складання консолідованої фінансової звітності включає кілька етапів: 1. Підготовка окремих фінансових звітів підприємств, які входять до складу групи, до процесу консолідації. 2. Консолідація гудвілу. 3. Консолідація накопиченого капіталу. 4. Визначити та відокремити частку меншості в чистих активах і чистому прибутку (збитку) дочірніх підприємств. 5. Безпосереднє складання консолідованої фінансової звітності: постатейне підсумовування показників фінансової звітності дочірніх підприємств із аналогічними показниками фінансової звітності материнського підприємства.

Особливою проблемою, з якою стикаються транснаціональні корпорації при складанні консолідованої фінансової звітності є те, що її складові частини - фінансові звіти структурних підрозділів - виражені у різних валютах. З процесом перерахування пов'язані деякі проблеми, що виникають у зв'язку з тим, що валютні курси не фіксовані. На практиці активи та пасиви перераховуються з використанням або первісного, або заключного курсу. Проте у світовій практиці не існує загальних принципів, у відповідності з якими для перерахування вартості певних видів активів застосовувався б чітко визначений вид валютного курсу. Тому ця проблема залишається невирішеною. В Україні консолідація практично не розвинена. Це пов'язано з цілою низкою причин, головними з яких є невисока роль комерційних користувачів бухгалтерської інформації у процесі визначення принципів та стандартів обліку та звітності, а також з тим, що головну роль у цьому процесі відіграють державні органи.

В умовах використання сучасних інформаційних технологій важливим є удосконалення консолідації звітності на їх основі, що усуває труднощі, пов'язані з її практичним використанням, обумовлені тривалістю процесу підготовки.

МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЬ ВИТРАТ ТА ВИХОДУ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

*Шило Ю.В., студентка**

Сук Л.К., доктор економічних наук, професор

Витрати виробництва є важливою не тільки економічною, але й обліково-аналітичною категорією, яка істотно впливає на обсяги та динаміку прибутку. Тому здійснення дієвого контролю витрат виробництва з метою постійного зниження їх величини стає однією із важливих задач системи управління виробництвом на підприємстві. Створення системи господарювання зумовлює необхідність розвитку однієї із основних ділянок обліково-аналітичного процесу – обліку витрат виробництва і калькулювання собівартості продукції.

Пошук шляхів зниження витрат виробництва в сучасних умовах слід розглядати як фактор підвищення прибутковості й ефективності роботи підприємств, забезпечення їх стабільності в ринковому середовищі, розширення можливостей внутрівиробничої реструктуризації відповідно до змін кон'юнктури ринків збуту продукції. Величина витрат у багатьох випадках визначається як головний критерій у виборі варіантів розвитку підприємств. Загроза зменшення прибутку і банкрутства підприємств в умовах конкурентної боротьби вимагає переглянути принципи управління собівартістю з метою скорочення часу виробничого процесу, покращання якості продукції і зниження невиробничих витрат.

Проблеми розвитку зернового господарства як на макро-, так і на регіональних рівнях розглядаються у працях В.І. Бойка, О.Ю. Єрмакова, В.М. Жука, О.В. Захарчука, І.В. Кобути, М.Г. Лобаса, П.М. Макаренка, Л.О. Мармуль, В.Я. Месель-Веселяка, П.Т. Саблука, Н.М. Сіренко, В.П. Ситника, Л. К. Сука, Л.М. Худолій, І.І. Червена, О.М. Шпичака та інших. Однак, незважаючи на це, поки що все ж залишаються недостатньо вивченими і вирішеними питання, пов'язані з розвитком зерновиробництва.

Основною метою обліку виробництва є своєчасне, повне, вірогідне відображення фактичного розміру і складу витрат та контроль за використанням всіх видів виробничих ресурсів, а також обсягу виробленої продукції (наданих робіт чи послуг) в натуральних та грошових вимірниках.

Рослинництво як галузь господарства характеризується низкою особливостей. Воно визначається, з одного боку, впливом природних факторів, з другого - соціальних, які необхідно враховувати при організації бухгалтерського обліку. Такою особливістю є те, що земля - один із основних засобів виробництва, тоді як у промисловості вона - лише територія, місце, на якому розташоване підприємство. На відміну від інших засобів, які у процесі виробництва поступово зношуються, внаслідок чого їх через певний проміжок часу необхідно замінювати новими, земля є незмінним засобом виробництва. При раціональному використанні вона не тільки не зношується, а навпаки - підвищує свою родючість. Стан виробництва характеризується ефективністю, ступенем використання досягнень науково-технічного прогресу, місцем і роллю робітника у виробничому процесі. В умовах обмеженості ресурсів і досягнення планової ефективності виникає потреба постійного порівняння понесених витрат і отриманих результатів. Ця проблема посилюється під впливом інфляції, коли дані про виробничі витрати необхідно повсякденно порівнювати з майбутніми витратами, що значною мірою залежить від впливу зовнішнього середовища. Можливість усунення або передбачення впливу багатьох негативних внутрішніх і зовнішніх факторів з'являється завдяки раціонально організованому обліку витрат на виробництво.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ КАСОВИХ ОПЕРАЦІЙ

*Шпак М.О., студентка**

Литвиненко В.С., кандидат економічних наук, старший викладач

Велика частина розрахунків у сільськогосподарських підприємствах здійснюється готівкою. Через касу реалізується продукція власного виробництва фізичним особам, видаються кошти у підзвіт, працівники отримують заробітку плату, тому порядок обліку касових операцій є актуальним питанням.

Облік касових операцій здійснюється на підставі Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», «Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні», національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Розрахунки готівкою підприємств між собою та з підприємцями і фізичними особами проводяться як за рахунок коштів, одержаних з банків, так і за рахунок готівкової виручки і здійснюються через касу підприємства з веденням касової книги встановленої форми, яка має бути пронумерована, прошнурована та опечатана. Кількість листів у касовій книзі завіряється підписами керівника і головного бухгалтера підприємства. У касовій книзі ведуть аналітичний облік касових операцій.

У кінці кожного робочого дня касир підраховує підсумки операцій за день, вираховує залишок грошей в касі на кінець дня і передає в бухгалтерію звіт касира з прибутковими і видатковими касовими документами під розписку в касовій книзі. Синтетичний облік касових операцій здійснюється на активному рахунку 30 «Готівка» та узагальнюється у журналі-ордері №1.

Сума готівкового розрахунку одного підприємства (підприємця) з іншим підприємством (підприємцем) не повинна перевищувати десять тисяч гривень протягом одного дня за одним або кількома платіжними документами. Платежі понад установлену граничну суму проводяться виключно в безготівковому порядку. Кількість підприємств (підприємців), з якими проводяться розрахунки, протягом дня не обмежується.

Для здійснення розрахунків готівкою кожне підприємство повинно мати касу. Каса підприємства – це приміщення або місце здійснення готівкових розрахунків, а також приймання, видачі, зберігання готівкових коштів, інших цінностей, касових документів. У касі підприємства може зберігатися готівка, цінні папери, придбані у інших підприємств (акції, облігації тощо), грошові документи, бланки суворого обліку (трудові книжки та вкладні листки до них, квитанції подорожніх листів автотранспорту, поштові марки, путівки, сертифікати тощо).

Таким чином, облік касових операцій – це, з одного боку, найпростіший вид обліку, так як він практично повністю регламентований нормативними документами, але, з іншого боку, цей вид обліку практично не допускає помилок та виправлень, що, у свою чергу, накладає певну відповідальність на облікових робітників, відповідальних за ведення даного виду обліку. Рациональна організація бухгалтерського обліку готівкових грошових коштів передбачає дотримання системного підходу, субординації, взаємодії різних видів обліку, підпорядкованості загальній логіці управління.

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

*Штін О.О., студентка**

Ганяйло О.М., кандидат економічних наук, доцент

Успішність будь-якого підприємства та його благополуччя залежить від його фінансового становища. Одним із найважливіших показників характеристики фінансового стану підприємства є показник наявності грошових коштів. З метою уникнення неточностей, помилок і грошових втрат ведеться точний і регламентований облік грошових коштів, який сприяє фінансовій стабільності на підприємстві. Контроль за збереженням грошових коштів є досить важливим, адже порушення операцій з грошима має масовий і поширений характер.

Інвентаризація готівкових коштів як інструмент внутрішнього контролю підприємства над готівкою, яка знаходиться в касі підприємства є одним із дієвих, а тому й актуальних способів контролю за збереженням готівки в касі та станом активів підприємства, що дозволяє виявити всі наявні невідповідності між кількістю та якістю майна, зафіксованого у бухгалтерських регістрах, і майна, фактично наявного на підприємстві, встановити винних у їх виникненні осіб та відшкодувати їхнім коштом заподіяну підприємству шкоду. Чим частіше проводиться інвентаризація на підприємстві, тим менше помилок, порушень законодавства та зловживань виявляють фіскальні органи.

Основним документом, що регулює процес інвентаризації на підприємствах усіх форм господарської діяльності, є «Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань», затверджене наказом Мініфіну від 02.09.2014 р. № 879. Цей документ замінив «Інструкцію про інвентаризацію основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків», затверджену наказом Мініфіну від 11.08.1994 р. №69. Інвентаризація готівкових коштів проводиться на кожному підприємстві у строки, що встановлені керівником, з покупорним перерахуванням усіх готівкових коштів і перевіркою інших цінностей, що зберігаються в касі. Залишок готівки в касі звіряється з даними обліку за книгами обліку. Готівка, що зберігається в касі, але не підтверджена касовими документами, вважається надлишком готівки в касі. У разі виявлення під час інвентаризації нестачі або надлишку цінностей у касі в акті зазначається сума нестачі або надлишку і з'ясовуються обставини їх виникнення. Сума нестачі відшкодовується відповідно до законодавства України, а надлишок оприбутковується в касі та оприбутковується як дохід підприємства.

Щодо проблемних питань при інвентаризації грошових коштів, то слід відмітити, що вони полягають в оцінці збитків, порядку їх відображення в обліку з орієнтиром при цьому на інтереси, потреби та можливості підприємств. Визначається розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей шляхом проведення незалежної оцінки, яку здійснює професійний оцінювач (фізична особа), який має відповідний сертифікат. За результатами проведеної оцінки оцінювач складає Звіт про оцінку майна, який містить оцінену суму збитку, на підставі якого сума збитку пред'являється винній особі для відшкодування та відображається в обліку підприємства. Різниця між сумою відшкодування завданих збитків та балансовою вартістю матеріальних цінностей, яких не вистачає, підлягає обов'язковому перерахуванню до бюджету.

З метою відшкодування завданих збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей з вини матеріально-відповідальних осіб необхідно в обов'язковому порядку укладати з останніми договори про повну індивідуальну матеріальну відповідальність або ж колективну матеріальну відповідальність (у випадку, коли не можна розмежувати матеріальну відповідальність кожного працівника).

З метою усунення порушень в обліку грошових коштів необхідно здійснювати постійні позапланові інвентаризації. Особливу увагу зосереджувати на правильності оформлення касових документів: справжність підписів одержувачів, можливі виправлення, правильність віднесення операцій на кореспондуючі рахунки, наявність підпису керівника.

СЕКЦІЯ 8. СТАТИСТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ БІЗНЕС-СОЦІАЛЬНОЇ АНАЛІТИКИ В УПРАВЛІННІ СТРАТЕГІЧНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ

УДК: 336:631.1

ПЕРСПЕКТИВИ ТА РОЗВИТОК М'ЯСНОГО СКОТАРСТВА В УКРАЇНІ

*Борох Ю.М., студент**

Кінева Т.С., кандидат економічних наук, доцент

Сучасне м'ясне скотарство в більшості розвинених країн світу характеризуються динамічним розвитком, застосуванням енергоефективних технологій виробництва, збільшенням обсягів виробництва продукції. У всіх розвинених країнах світу проблема забезпечення населення високоякісним м'ясом та м'ясопродуктами розв'язуються за рахунок інтенсивного розвитку спеціалізованого м'ясного скотарства.

В Україні ж яловичину переважно отримують за рахунок використання на забій поголів'я надремонтного молодняку та вибракуваного поголів'я дорослої худоби молочних і молочно-м'ясних порід. Невелика частина яловичини, яку отримують від м'ясної худоби, у загальному виробництві м'яса істотно не впливає на підвищення рівня його споживання. За умов доведення споживання яловичини на душу населення у найближчі роки до 30-35 кг, необхідно широко розвивати галузь інтенсивного м'ясного скотарства [1].

До головних причин значного скорочення поголів'я великої рогатої худоби в країні, слід віднести:

- диспаритет цін на сільськогосподарську та промислову продукцію;
- зростання вартості кормів;
- неспроможність більшості вітчизняних товаровиробників застосовувати новітні технології утримання та відгодівля тварин, тому що підприємства не мають для цього вільних коштів;
- знищення великих вузькоспеціалізованих господарств по вирощуванню та відгодівля молодняку ВРХ;
- низька платоспроможність населення країни, що купує більш дешеві і менш поживні сорти м'яса (курятина);
- збільшення кількості сировини іноземного виробництва на вітчизняному ринку, ціна якої значно нижча, але і якість теж менша;
- скорочення обсягів державної підтримки.

М'ясна худоба, порівняно з молочною, має ряд переваг: потребує значно менших витрат на будівництво приміщень і засоби механізації виробничих процесів; менш витратна щодо концентрованих кормів, енергетичних і трудових ресурсів; добре використовує пасовища, відходи рільництва (солону, полу) і переробної промисловості (малясу, брагу); забезпечує високоякісною сировиною шкіряну, легку і фармацевтичну промисловість.

Отже, для розвитку м'ясного скотарства в Україні потрібні стартові економічні й технологічні умови. Слід зазначити, що зміщення державної політики у бік підтримання великотоварних підприємств, розвиток технологій, інфраструктури та вдосконалення плеїнної бази зроблять галузь більш конкурентоспроможною та стабільною. Також слід мінімізувати можливі негативні соціальні та екологічні наслідки великомасштабного інтенсивного виробництва тваринницької продукції, посиливши роль державного регулювання у цій сфері.

Список використаної літератури:

1. Денисенко М.П. Проблеми та перспективи розвитку м'ясного скотарства в Україні. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка» [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/>
2. Дзіцюк В.В. Сучасний стан і перспективи м'ясного скотарства в Україні [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://agroua.net/animals/catalog/ag-1/a-3/info/aig-75/>

УДК: 338.45:629.33

ЗАСТОСУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ В ЕКОНОМІЦІ

*Вовк О.М., студентка**

Симоненко О.І., кандидат економічних наук, доцент

У процесі управління підприємством виникає необхідність у застосуванні таких методів, які б дозволили планувати, організовувати, мотивувати та контролювати підприємницьку діяльність з точки зору розгляду підприємства як системи та з врахуванням його особливостей. Застосування в таких ситуаціях економіко-математичних методів є загальновідомим і виявило себе як найбільш прогресивне і ефективне. Сучасні методи управління економічними системами та процесами базуються на широкому використанні математичних методів.

Використання математичних методів у сфері управління (зокрема, в економічній) - найважливіший напрям вдосконалення систем управління. Математичні методи прискорюють проведення економічного аналізу, сприяють найповнішому урахуванню впливу різноманітних чинників на результати діяльності, підвищенню точності обчислень, тому вибрана мною тема є актуальною.

Економіко-математичні методи – це комплекс наукових методів дослідження економічних процесів за допомогою математики і кібернетики. Застосування цих методів у процесі аналізу господарської діяльності скорочує терміни його проведення, замінює наближені чи спрощені розрахунки точними обчисленнями, дає змогу розв'язати нові багатовимірні задачі цього аналізу, які практично не можна виконати вручну чи традиційними методами.

Активно застосовувати економіко-математичні методи в наукових дослідженнях розпочали в ХІХ ст. У виданій в Парижі 1838 р. праці французького вченого О.Курно (1801-1877) «Дослідження математичних принципів теорії багатства» вперше систематично застосовано математичні методи.

Видатним представником математичного напрямку в економіці того часу був швейцарський вчений Л. Вальрас (1834-1910). Його заслугою є не тільки те, що він чітко і якісно визначив роль і місце математичних методів у вивченні економіки, але й практично проілюстрував їхні можливості. Його теорія загальної конкурентної рівноваги була протягом багатьох років рушійним чинником розвитку цих методів.

Творцем національної економіко-математичної школи, яка стала школою світового масштабу, є Є.Слуцький (1880-1948). Крім Є.Слуцького, економіко-математичні методи в Україні розробляли відомі сучасники М.Столяров, Ф.Арнольд, О.Білімович та інші.

Основні математичні методи, які застосовують в економічному аналізі: методи елементарної математики, класичні методи математичного аналізу, методи математичної статистики, економетричні методи, методи математичного програмування, методи дослідження операцій, методи економетричної кібернетики.

Математичні методи в економіці серед інших методів посідають чільне місце. Адже основним завданням в економіко-математичному моделюванні є аналіз та прогнозування економічних об'єктів і процесів. Широке використання цих методів є вагомим напрямком для поліпшення розвитку і розрахунку економічного аналізу, який підвищує ефективність діяльності економіки, та держави в цілому.

Список використаної літератури:

1. Замків А. А. Математичні методи в економіці / А.А. Замків, А.В. Толстопятенко, Ю.Н. Черемних. - М.: ДІС, 2009. - 364 с.
2. Черняк О.І.; Економетрика/ Комашко О.В.; Ставицький А.В.; Баженова О.В.; За ред. О.І. Черняка. – Київ: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. - 359 с.

УДК 330.131.5:31:631.15

ПОКАЗНИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА ЯК ОСНОВА ДАНИХ СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ

*Голота Д.С., студентка **

Симоненко О.І., кандидат економічних наук, доцент

Статистичне спостереження – це планомірне, науково організоване збирання даних про масові явища і процеси суспільного життя. Сільськогосподарські підприємства, розташовані в одній природньо-кліматичній зоні, значно відрізняються за рівнем економічної ефективності сільськогосподарського виробництва. Це зумовлено передусім впливом комплексу природних та економічних факторів на сільськогосподарське виробництво. Для вивчення економічної ефективності сільськогосподарського виробництва в господарствах одного району потрібно розробити програму статистичного спостереження, з а допомогою якої можна буде визначити рівень економічної ефективності сільськогосподарського виробництва.

Для обчислення показників економічної ефективності сільськогосподарського виробництва, крім відношення результатів до витрат виробництва, застосовують також показники відношення результатів до ресурсів сільського господарства: до земельних, основних виробничих і оборотних фондів, кількості працівників. Тому для найбільш повної і всебічної характеристики економічної ефективності сільськогосподарського виробництва використовують систему статистичних показників.

Застосування системи показників дасть змогу вивчити зв'язки між ними, здійснити комплексний аналіз, повніше узагальнити статистичні дані і зробити обґрунтовані висновки щодо шляхів підвищення економічної ефективності виробництва в господарствах. До найважливіших показників економічної ефективності належать: 1) виробництво валової продукції, валового і чистого доходу на одиницю ресурсів сільського господарства; 2) рентабельність; 3) ефективність (окупність) поточних витрат – відношення валової продукції, валового і чистого доходу до поточних виробничих витрат; 4) урожайність, ц/га; 5) продуктивність тварин; 6) виробництво кормів з розрахунку на 1 га сільськогосподарських угідь, центнерів кормових одиниць.

Щоб визначити перелічені вище показники, потрібні такі дані, які слід включати до програми спостереження: 1) валова продукція сільського господарства, грн.; 2) валовий дохід, грн.; 3) чистий дохід, грн.; 4) собівартість реалізованої продукції – всього, грн.; 5) виробничі витрати – всього, грн.; 6) середньорічна чисельність працівників, чел.; 7) відпрацьовано в сільському господарстві – всього, людино-годин; 8) середньорічна вартість

основних виробничих фондів сільськогосподарського призначення, грн.; 9) середньорічна вартість оборотних фондів, грн.; 10) урожайність зернових культур, ц/га.

У разі потреби вивчення залежності економічної ефективності сільськогосподарського виробництва від його основних факторів і подальшого групування господарств з метою виділення типових груп до програми спостереження доцільно включити відомості про фактори: кількість внесених мінеральних та органічних добрив, якість ґрунту, забезпеченість основними виробничими та оборотними фондами в рослинництві і тваринництві, робочою силою, силовими та робочими машинами, в тому числі тракторами й комбайнами, виробництво і затрати на 1 голову (за видами худоби), відпрацювання людино-годин одним працівником за рік тощо. Для зручності роботи із статистичним матеріалом усі намічені програмою показники записують на спеціально виготовлених фішках. До збирання статистичних даних слід ставитися дуже серйозно, оскільки неточності й помилки можуть негативно позначитися на результатах усієї подальшої роботи. Лише ретельно перевіривши зібрані дані можна починати зведення статистичних даних.

Список використаної літератури:

1. Вашків П.Г., Пастер П.І., Сторожук В.П., Ткач Є.І. Теорія статистики: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2001. – 320 с.

2. Гаркавий В.К. Статистика: Підручник. – К.: Вища школа, 1995. – 415 с.

УДК: 303.71

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СТАТИСТИКИ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ

*Дарда К.А., студентка**

Симоненко О.І., кандидат економічних наук, доцент

Праці людини належить вирішальна роль у розвитку господарської діяльності, вдосконаленні її організації і управлінні з метою отримання найбільшої віддачі від своєї роботи. Людина створює і використовує знаряддя праці і засоби виробництва, організовує раціональне розподілення і кооперацію праці на різних рівнях виробничої діяльності, починаючи від робочого місця і закінчуючи організацією в рамках всього народного господарства.

Статистичною характеристикою наявності трудових ресурсів є облікова чисельність зайнятих в них працівників. Статистика кожної галузі вивчає питання, пов'язані із застосуванням живої праці. Найважливішим статистичним показником чисельності працівників на підприємстві є величина середнього облікового числа працівників. Основну увагу економічна статистика приділяє вивченню тієї частини трудових ресурсів, яка бере участь у суспільній праці. Не менш важливим завданням залишається визначення зайнятих працівників у галузях народного господарства. Вивчаючи структуру населення, зайнятого в народному господарстві, пріоритетом залишається визначення абсолютного зростання або скорочення зайнятих як у сфері матеріального виробництва, так і у невиробничій сфері діяльності. Одним із завдань статистики трудових ресурсів є вивчення професійного складу працівників. Сама професія визначається як сукупність знань і трудових навичок людини, придбаних з досвідом або спеціальної підготовки для виконання певного виду роботи [1].

Найбільш докладні і точні дані про рід занять і професійний склад дають переписи населення. За даним перепису населення формуються групування населення зайнятих по галузях і суспільних групах, по віку, за національністю, рівню освіти, кваліфікації і ряду інших ознак.

З 1993 р. для України характерне звуження відтворення робочої сили, оскільки спостерігається постійне зменшення населення - рівень смертності значно перевищує рівень

народжуваності. Попри негативні демографічні процеси чисельність трудових ресурсів упродовж п'яти років залишається на рівні 30 млн. осіб, а у самій структурі через демографічні процеси чисельність населення в працездатному віці збільшується. Останніми роками триває процес структурного перерозподілу населення, зайнятого у сферах і галузях економіки та інших видах діяльності, що відображається на перерозподілі міського та сільського населення.

Ці показники відображають формування чисельності населення і трудового потенціалу в базовому, поточному роках і році, на який розробляється Державна програма економічного та соціального розвитку країни на прогностичний період. На основі цих даних визначається вікова структура населення, що дає підставу для розробки балансу трудових ресурсів [2]. Програма орієнтується на таку структуру населення (в розрізі міського та сільського), що впливає на збільшення чисельності осіб працездатного віку з метою усунення негативних явищ, які склалися у попередні роки. Показники структури населення і трудового потенціалу безпосередньо мають зв'язок з формуванням трудових ресурсів та їх зайнятістю за галузями економіки і сферами діяльності.

Список використаної літератури:

1. Фаріон І. Економіка праці та соціально-трудові відносини: Навч. посібник для студ. екон. спец. / Тернопільська академія народного господарства. - Т. : Економічна думка, 2003. - 616с.
2. Жлуктенко В.І., Наконечний С.І., Савіна С.С. Математична статистика. – К.: КНЕУ, 2001. Ч. II. – 336 с.

УДК 657:658.89

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

*Дзюбак О.М., студентка**

Куць Т.В., кандидат економічних наук, доцент

Зростання обсягів реалізації вітчизняної аграрної продукції вимагає перегляду наукових підходів до сутності господарських операцій за розрахунками з покупцями та замовниками, дослідження практики їх обліку, аналізу та аудиту.

Ефективна організація системи розрахунків з покупцями та замовниками є необхідною умовою оптимізації грошового обороту аграрного підприємства, а також його стабільного функціонування. Актуальність обліково-аналітичного забезпечення даних операцій полягає у тому, що вони пов'язані з виконанням договірних зобов'язань підприємства та часто призводять до необхідності участі в адміністративних, цивільних та господарських спорах.

До пріоритетних завдань обліково-аналітичного забезпечення розрахунків з покупцями слід віднести: організація обліку розрахунків з покупцями та замовниками аграрного підприємства, своєчасне відображення облікових даних у фінансовій звітності; аналіз структури і динаміки дебіторської заборгованості; визначення можливості застосування кредитної політики щодо окремих покупців; обґрунтування оптимальних розмірів дебіторської заборгованості при здійсненні ефективного її контролю та прискорення процесу погашення дебіторської заборгованості за допомогою сучасних форм рефінансування.

Дослідження стану організації та ведення бухгалтерського обліку розрахунків з покупцями та замовниками виявили, що в Положеннях (наказах) про облікову політику інформація щодо розрахунків з покупцями та замовниками формується лише в частині

документування таких операцій. Достовірність представлення такої інформації у фінансовій звітності користувачам залежить від деталізації та правильності обраних елементів облікової політики підприємства.

Наявність значних сум дебіторської заборгованості ускладнює визначення реальних фінансових результатів діяльності підприємства. В зв'язку з цим облікова і звітна інформація, що характеризує дебіторську заборгованість і використовується в основному зовнішніми користувачами, повинна бути достовірною, точною, повною, релевантною. Її формування на всіх підприємствах повинно здійснюватися на підставі єдиної методології бухгалтерського обліку.

Як свідчить практика функціонування сучасних аграрних підприємств, для покращення обліку розрахунків необхідно здійснювати політику диверсифікації щодо покупців і замовників, тобто орієнтуватися на збільшення їх кількості для зменшення ризику несплати одним або кількома великими покупцями. На підприємстві важливо організувати роботу з договорами на належному рівні та розробляти різноманітні моделі договорів із гнучкими умовами оплати, зокрема надання покупцям знижок при достроковій оплаті, оскільки зниження ціни приводить до розширення обсягів реалізації та інтенсифікує приплив коштів. На забезпечення своєчасної оплати дебіторської заборгованості значною мірою впливає налагоджена система контролю на підприємстві.

Важливим елементом аналізу за обраною темою буде також порівняння дебіторської і кредиторської заборгованості аграрного підприємства, оскільки значне переважання дебіторської заборгованості створює загрозу його фінансовій стійкості і робить необхідним залучення додаткових засобів; в свою чергу, перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською може призвести до неплатоспроможності підприємства. Тому вчасний контроль за співвідношенням заборгованостей підприємства надасть змогу запобігти його фінансовій кризі.

УДК: 334.72

АНАЛІЗ ПЕРЕДУМОВ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА НА СЕЛІ

Душко І.М., студентка

Краєвський В.М., кандидат економічних наук, доцент

В Україні уже давно назріла необхідність впровадження цілеспрямованої політики розвитку села шляхом створення сприятливих економічних, соціальних, політичних умов для забезпечення процвітаючого майбутнього сільських територій. Розвиток підприємництва на селі чинить позитивний вплив не тільки на підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору економіки, але також сприяє культурному і духовному розвитку села.

За даними Державної служби статистики України, у I кварталі 2015 року чисельність зайнятого населення у сільській місцевості становила 5,0 млн. осіб, що складає майже третину серед загальної кількості зайнятого населення України. Рівень зайнятості сільського населення віком 15-70 років становив 53,7%. Водночас скорочується частка зайнятих у сільськогосподарському виробництві. Остання тенденція є закономірною для всіх країн з перехідною економікою, а її наслідком стає зростання безробіття в сільській місцевості. Звільнені з підприємств та організацій селяни змушені працювати переважно в особистих господарствах. Чисельність безробітних, що проживають у сільській місцевості, у I кварталі 2015 року становила 603,8 тис. осіб. Рівень безробіття у сільській місцевості у I кварталі 2015 року становив 10,8%.

Досвід розвинутих країн світу показує, що шляхом диверсифікації видів діяльності сільського населення, розробки та втілення програм сталого розвитку села – можна досягти

значних позитивних результатів. Сталий розвиток сільської місцевості передбачає ефективне використання людських і природних ресурсів, розвиток підприємництва, місцевої промисловості. До числа найбільш актуальних проблем сільського малого підприємництва варто віднести: - адміністративний тиск; - брак підприємницької ініціативи; - дефіцит обігових коштів; - незадовільне забезпечення правовою й економічною інформацією; - нерозвиненість інфраструктури підтримки підприємництва;

Переваги та ризики ведення підприємницької діяльності на селі

Фермерські господарства	
Переваги	Ризики
Підписання договорів (більш розширений статут) Платник ПДВ Спрощена звітність Отримання землі, чорнозему	Бюрократія Корупція Рейдерство Неврожай Форс-мажорні обставини

Україна має значний потенціал для пом'якшення негативного впливу тенденції до скорочення робочих місць у сільському господарстві, насамперед через розвиток сфери послуг, яка в сільській місцевості практично нерозвинена.

Тільки розвиток сільського підприємництва здатен відновити соціальну сферу села, яка нині перебуває в стані занепаду. Цей рецепт є універсальним для вирішення проблем сталого розвитку сільської місцевості в усіх розвинених країнах. Оскільки Україна стала членом СОТ, доцільно зауважити, що державна підтримка заходів із розвитку сільської місцевості сприятиме піднесенню сільського господарства. Але чи не найбільшим внеском заходів із розвитку та підтримки сільського підприємництва стане сприяння поступовій зміні менталітету селян у напрямку до формування ринково-орієнтованої поведінки.

Список використаної літератури:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.org.ua>. – 2015
2. Липчук В. В. Підприємництво в розвитку інтегрованого сільського господарства і сільських територій / В. В. Липчук, Н. В. Липчук, О. Г. Солтис. – Львів : Сполом, 2013 . – 302 с.

УДК 657:336.221:631.11

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Дячок М.Ю., студентка **

Музиченко А.О., кандидат економічних наук, доцент

З прийняттям Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» (від 28.12.2014 №71-VIII) суттєво змінюються правила оподаткування для суб'єктів агропромислового виробництва.

Найбільших змін зазнає механізм справляння фіксованого сільгосподатку (ФСП). Колишні платники ФСП з 1 січня 2015 року стануть платниками єдиного податку (ЄП) спеціальної (четвертої) групи – із можливістю застосування спрощеної системи оподаткування доходів на основі використання бази оподаткування нормативної грошової оцінки землі, як це відбувалось і до прийняття відповідного законопроекту. При цьому права їх власності/користування земельними ділянками повинні бути оформлені та зареєстровані відповідно до чинного законодавства. До цього відповідна норма у податковому законодавстві була відсутня.

Платники єдиного податку четвертої групи повинні сплачувати податок щоквартально протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) кварталу.

Положеннями закону також запроваджено щорічну індексацію бази оподаткування для сільгосппідприємств – у порядку, передбаченому для земельного податку. За розрахунками науковців Інституту аграрної економіки, уточнення бази оподаткування обумовить збільшення сум податкових зобов'язань за даним видом обов'язкових платежів державі з одного гектара сільгоспугідь у понад 6,5 разів.

Крім того, з 1 січня 2015 року ставки спеціального режиму прямого оподаткування для сільгосппідприємств збільшено втричі. Відповідно, якщо у 2014 році середній розмір ФСП з гектара сільгоспугідь складав менш як 6 грн/га, то у поточному році відповідний обов'язковий платіж перевищить 115 грн/га, тобто зросте у понад 19 разів.

Такі новації дозволять перетворити ЄП на суттєве джерело наповнення місцевих бюджетів, зазначив експерт. За прогнозами вчених Інституту аграрної економіки, очікується, що надходження від застосування спеціального режиму оподаткування доходів сільгосппідприємств збільшаться із минулорічних 0,12 млрд грн. до понад 2,3 млрд грн., що позитивно позначиться на доходній спроможності сільських бюджетів.

Слід зазначити, що податкове навантаження на сільгосппідприємства у рамках застосування спрощеної системи оподаткування, яка почала діяти з 1 січня 2015 року, не перевищуватиме відповідних показників по інших системах оподаткування – спрощеною (від доходу) та загальною (від прибутку). Враховуючи фактичну доходність агробізнесу в останні роки, таке навантаження не стане критичним для галузі.

Для сільгосптоваровиробників, які не зможуть перейти на спрощену систему оподаткування доходів, суттєво підвищиться рівень оподаткування земельним податком як одного з видів податку на майно.

Змінюється порядок справляння податку – відтепер він є складовою податку на майно і повністю функціонує як місцевий податок. Це передбачає диференціацію ставок податку по регіонам та громадам, при цьому максимальну ставку визначено на рівні 1%. До цього застосовувалась базова (уніфікована) ставка 0,1%.

Отже, збільшення середнього розміру ФСП з гектара сільгоспугідь, перетворить його на суттєве джерело наповнення місцевих бюджетів, що позитивно позначиться на доходній спроможності сільських бюджетів. Але водночас дані зміни можуть спричинити невдоволення землекористувачів та призвести до масової переоцінки вартості землі.

УДК 347.715:004.087

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ СЕРВІС ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ

Жоров С.С., студент*

Воляк Л.Р., асистент

У процесі розвитку інформаційно-комп'ютерних технологій глобальна мережа Інтернет є одним із найбільш перспективних інструментів ведення електронного бізнесу. Поширення в Україні сучасних форм торгівлі з використанням новітніх технологій забезпечує комплексне обслуговування споживачів, мінімізацію фінансових і часових витрат. З огляду на зазначені зміни в сучасному економічному просторі відбувається реформування системи управління підприємствами. Необхідною умовою при цьому виступає наявність якісного інформаційно-аналітичного сервісу менеджменту за всіма напрямками керування підприємством.

Для проведення транзакцій необхідна наявність певних елементів, які можуть бути схожими або відмінними в традиційній та електронній комерції, зокрема продукт чи послугу, які можна пропонувати клієнтам, місце розташування для ведення бізнесу [1]. У традиційному бізнесі це може бути магазин або склад, в електронній комерції – веб-сайт. В обох різновидах комерції також значно відрізняються шляхи залучення клієнтів, способи прийому замовлень, платежів та доставки товару чи послуги до клієнта. Окрім цього, існує низка відмінностей у розумінні та позиціонуванні поняття капіталу для традиційного бізнесу та інтернет-бізнесу (табл. 1).

Основним мотивом ведення електронного бізнесу для підприємств є отримання додаткової конкурентної переваги.

Таблиця 1 Позиціонування капіталу в електронному та традиційному бізнесі [2]

Вид капіталу	Традиційний бізнес	Електронний бізнес
Бренд-капітал	Стратегія нав'язування продукції	Стратегія приваблювання споживачів
Людський капітал	Орієнтація на виробництво	Орієнтація на споживачів
Оборотний капітал	Високий рівень (незавершене виробництво, готова продукція)	Низький рівень (прямі поставки споживачам)
Фізичний капітал	Високий рівень (володіння підприємством)	Низький рівень (передача виробництва зовнішнім структурам)

Проте, якщо раніше використання цифрових технологій фірмою було фактором конкурентоспроможності, то сьогодні це є вимогою часу і на ринку електронної комерції з'являються свої специфічні фактори. Для підвищення конкурентоспроможності бізнесу необхідним є виділення таких елементів інформаційно-аналітичного сервісу як функціональність, безперервне підтримання здатності до змін та продуктивність (табл. 2).

Таблиця 2 Система показників управління електронною комерцією [1, 2]

Показник	Перелік індикаторів
Функціональність	Собівартість/ціна (маржинальність, продуктивність, конкурентоспроможність цін)
	Якість (продукту, сировини)
	Час (доставки, обробки замовлення)
	Гнучкість (реагування на запити споживачів, гнучкість виробничої системи, логістики)
	Сервіс (асортимент продукції, якість клієнтського сервісу, організація каналів збуту, етичність поведінки)
Здатність до змін	Ринкові відносини (безпосередність відносин з клієнтами, здатність передбачити зміни ринку, інноваційні методи стимулювання продажів)
	Готовність кадрів (навчання персоналу, рівень менеджменту)
	Інновації (новизна операційних/бізнес-процесів)
Продуктивність	Прибутковість (оборотність, рентабельність)
	Частка на ринку

Для ефективного управління електронною комерційною діяльністю необхідним є чітке виділення його об'єктів та налагодження інформаційних потоків для отримання релевантної інформації. Це дасть змогу розширити систему показників та створити умови для максимального залучення клієнтів і зростання конкурентоспроможності підприємства.

Список використаної літератури:

1. Тардаскіна Т.М. Електронна комерція: Навч. посібник / Тардаскіна Т.М., Стрельчук Є.М., Терешко Ю.В. – Одеса: ОНАЗ, 2011. – 244 с.
2. Буй Т.Г. Розвиток електронної комерції як інструмент підвищення конкурентоспроможності українських компаній [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6785/Bui_Rozvytok_elektronnoi_komertsii%20.pdf

ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ВИТРАТ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

*Загребельна В.А., студентка**
Куць Т.В., кандидат економічних наук, доцент

В сучасних умовах господарювання економічний аналіз витрат розглядається як важливий елемент системи управління. Головною метою даного аналізу є інформаційне забезпечення, всебічна оцінка досягнутих результатів та обґрунтування управлінських рішень щодо їх подальшої раціоналізації. Сучасні теоретико-методичні підходи економічного аналізу витрат підприємства базуються на системному та комплексному підході, який передбачає вивчення об'єкту управління з урахуванням усіх його аспектів: економічного, соціального, технічного, організаційного, екологічного та психологічного.

В загальному, суттєвий вплив на витрати мають стан матеріально-технічного та фінансового забезпечення, структура виробничої програми, завантаженість виробничих потужностей, якість факторів виробництва, масштаб бізнесу, ступінь інформаційного забезпечення процесу управління, організація процесу збуту продукції та ін. До переліку основних чинників формування витрат необхідно включати також гнучкість виробництва, тобто спроможність своєчасного реагування на технологічні та економічні відхилення від виробничої програми чи визначеного плану.

Серед особливостей формування витрат аграрного підприємства необхідно назвати значну тривалість виробничого циклу та чітко визначений сезонний характер виробництва, що вимагає поступового накопичення витрат в незавершеному виробництві, призводить до уповільнення обороту капіталу та подорожчання ресурсів. Формування собівартості в сільському господарстві передбачає послідовне відображення витрат виробництва в інформаційній системі наступним чином:

- первинне накопичення даних про витрати виробництва у міру виникнення їх в виробничому процесі;
- локалізація та групування даних про виробничі витрати в основному та допоміжних виробництвах;
- розподіл накладних виробничих витрат між видами готової продукції основного виробництва та незавершеним виробництвом в ході визначення виробничої собівартості, включення витрат допоміжних виробництв в собівартість основної продукції;
- оцінка незавершеного виробництва, відходів і визначення собівартості товарної продукції та розрахунок собівартості окремих видів продукції.

Показник собівартості дає можливість аналізувати економічний стан аграрного підприємства, його цінову конкурентоспроможність і виявляти резерви підвищення ефективності виробництва. Важливо зазначити й те, що прибутковість підприємства знаходиться в оберненій залежності від собівартості. З її зниженням зростає окупність витрат прибутком і створюються сприятливі умови для прискорення темпів розширеного відтворення та підвищення матеріальної зацікавленості працівників.

До основних завдань аналізу собівартості можна віднести: систематичний контроль за здійсненням витрат на проведення робіт у рослинництві та тваринництві; визначення рівня виконання завдань зі зниження витрат на виробництво продукції; виявлення причин перевитрат коштів і резервів зниження або оптимізації собівартості продукції; розробка системи заходів зі зниження (оптимізації) собівартості продукції.

Аналіз собівартості окремого виду продукції доцільно проводити і такій послідовності: оцінка динаміки та рівня собівартості одиниці продукції й основних факторів її зміни; вивчення витрат на виробництво за окремими статтями та структури собівартості; оцінка факторів зміни витрат на виробництво за окремими статтями.

АНАЛІТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

*Зиринна М., студентка**

Мицицей Т.Д., кандидат економічних наук, доцент

На кожному етапі розвитку суспільства виробництво сільськогосподарської продукції було і залишається первинною основою життя і в цьому розумінні основою будь-якого матеріального виробництва. Воно задовольняє постійно зростаючі потреби населення в продуктах харчування, а промисловість у сировині для виробництва продовольчих і промислових товарів широкого вжитку.

Останніми роками сільське господарство нашої держави зазнало великих змін. Різко зменшилось виробництво всіх видів продукції, галузь перебуває у кризовому стані. Вихід із цієї складної ситуації можливий при поєднанні зусиль держави, керівників і спеціалістів, працівників підприємств усіх форм власності і господарювання. І тому кожне підприємство повинно досліджувати, аналізувати всі фактори, що впливають на виробництво рослинницької продукції, адже рослинництво є комплексною основною галуззю сільського господарства. Її продукція становить більше половини валового виробництва продукції сільськогосподарського виробництва. Вона є визначальною для розвитку інших галузей, особливо тваринництва, оскільки кормова база останнього створюється переважно в цій галузі.

Завдяки плановим розрахункам, які передбачають введення комплексу заходів щодо покращення виробництва, запровадження інтенсивних технологій вирощування сільськогосподарських культур та вдосконалення організації виробничих та управлінських процесів підвищують економічну ефективність виробництва продукції рослинництва, збільшують валові збори основних культур. Це дозволяє розв'язати проблеми як суспільства в цілому, через забезпечення населення продуктами харчування та дозволяє керівникам підприємства підвищувати заробітну плату робітників, так і приносить значні прибутки самому господарству.

Важливим на сьогодні є виявлення резервів збільшення продукції рослинництва, а саме в докорінне поліпшення земельних угідь на основі комплексу меліоративних заходів, збільшення норм внесення добрив і доведення їх до оптимального рівня; своєчасне застосування засобів захисту рослин; комплексна механізація всіх галузей рослинництва з метою забезпечення своєчасного і високоякісного виконання комплексу робіт; впровадження високоврожайних районуваних сортів сільськогосподарських культур; запобігання втратам на всіх етапах проходження сільськогосподарської продукції тощо.

Отже, рослинництво є комплексною основною галуззю сільського господарства, її продукція становить більше половини валового виробництва продукції сільськогосподарського виробництва. Від інтенсивності її розвитку залежить забезпечення населення продуктами харчування і промисловості сировиною. І тому завданням господарств, що займаються вирощуванням сільськогосподарських культур і в яких для цього є найбільш сприятливі ґрунтово-кліматичні та економічні умови, полягає в раціональному використанні виробничого потенціалу шляхом впровадження інтенсивних технологій, наукових форм організації виробництва і праці, всього комплексу досягнень

науково-технічного прогресу з метою забезпечення виробництва високоякісної продукції в кількості, що забезпечує населення продуктами харчування, промисловості - сировиною за нормативних затратах праці і коштів.

Список використаної літератури:

1. Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз/ Бутинець Ф.Ф., Мних Є.В., Олійник О.В. Практикум: Навч. посібник. - Житомир: ЖІТІ, 2000. - 416 с.
2. Іващенко В. І. Економічний аналіз господарської діяльності/ Іващенко В. І, Болух М. А - К.: КНЕУ, 1999. - 204 с.

УДК: 651.471.6

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ ТА ВИХОДУ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНО-ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ЗМІН

*Іванець А.М., студент**
Гузь М.М., старший викладач

Рослинництво є важливим сектором економіки держави та джерелом прибутків суб'єктів підприємницької діяльності. Збільшення обсягів виробництва продукції рослинництва та покращення її якості є актуальним питанням, особливо за умов, коли світовою тенденцією є зростання вартості продукції сільського господарства та її нестача. В зв'язку з цим питання обліку в галузі рослинництва є досить вагомими, оскільки лише облік є єдиним джерелом інформації, необхідної для управління та контролю за економічними показниками виробництва продукції рослинництва.

Належна організація бухгалтерського обліку підвищує його роль як основного засобу одержання достовірної інформації для прийняття економічно обґрунтованих рішень і попередження ризику у виробничо-фінансовій діяльності підприємства.

Рослинництво як галузь господарства характеризується низкою особливостей. Воно визначається, з одного боку, впливом природних факторів, з другого – соціальних, які необхідно враховувати при організації бухгалтерського обліку. Такою особливістю є те, що земля – один із основних засобів виробництва, тоді як у промисловості вона – лише територія, місце, на якому розташоване підприємство. На відміну від інших засобів, які у процесі виробництва поступово зношуються, внаслідок чого їх через певний проміжок часу необхідно замінювати новими, земля є незмінним засобом виробництва.

Сьогодні сільськогосподарські підприємства потребують суттєвого реформування структури управління господарською діяльністю. При цьому велике значення має визначення мінімальної величини виробничих запасів на підприємствах, оскільки матеріальні витрати на цих підприємствах займають найбільшу питому вагу[3].

Вченими зроблено значний внесок до теоретичного та практичного обґрунтування питань, пов'язаних з екологічними аспектами фінансово-господарської діяльності підприємств. Однак, й досі не розроблено методологічного інструментарію для практичного ведення обліку витрат виробництва екологічно чистої продукції на вітчизняних, зокрема, сільськогосподарських підприємствах.

Основні завдання, які повинні бути вирішені при організації обліку процесів виробництва сільськогосподарської продукції, зводяться до наступного:

- раціональна організація документообігу, яка забезпечить своєчасне і правильне оформлення первинних та зведених документів щодо витрат виробництва окремо по структурних підрозділах і підприємству в цілому;
- повне відображення в обліку продуктивних і непродуктивних витрат на вирощування сільськогосподарських культур з метою оперативного контролю за ними;

- достовірний облік виходу продукції основного виробництва в розрізі підрозділів та в цілому по підприємству за її видами з урахуванням сортів та їх якісних показників;
- контроль за фактичним рівнем витрат порівняно з їх нормативами і бюджетами по кожному структурному підрозділу та підприємству в цілому;
- виявлення та аналіз відхилень у натуральних, трудових і грошових одиницях виміру за статтями витрат, місцями їх виникнення, причинами та винуватцями в разі виявлення суттєвих відхилень;
- систематизація інформаційних потоків стосовно виробничих витрат для прийняття поточних і стратегічних управлінських рішень.

УДК 657: 331.2: 005

ОБЛІК ОПЛАТИ ПРАЦІ В УПРАВЛІННІ ЇЇ МОТИВАЦІЄЮ

*Іванець К.О., студентка**

Шиш А.М., кандидат економічних наук, доцент

Залежність результатів виробничо-збутової діяльності підприємств від кон'юнктури ринку вимагає підвищення ефективності виробництва, конкурентоспроможності продукції і послуг на основі впровадження досягнень науково-технічного прогресу, ефективних форм господарювання і управління виробництвом.

Оплата праці є складною ланкою в управлінні всіма процесами функціонування підприємства. Згідно із Законом «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникові за виконану ним роботу.

Винагорода в трудовому праві має такі ознаки: а) має систематичний характер, установлений законодавством; б) має певну правову організацію й визначається на підставі загальнодержавної мінімальної заробітної плати; в) ділиться на частини: основну й додаткову; г) має передбачені сфери державного й договірного регулювання за працю, у той час як винагорода за цивільно-правовими договорами регламентується їх сторонами.

Згідно з П(С)БО 16 "Витрати" до складу елемента "Витрати на оплату праці" включається заробітна плата за окладами і тарифами, премії та заохочення, компенсаційні виплати, оплата відпусток та іншого невідпрацьованого часу, інші витрати на оплату праці.

Для обліку витрат на оплату праці виробничих робітників призначені статті калькуляції "Основна заробітна плата" та "Додаткова заробітна плата".

Необхідно звертати особливу увагу на мотиваційні заходи в організації та стимулюванні праці на підприємстві, серед яких значного розповсюдження набрали преміювання, доплати та надбавки. Використовуючи стимулювання працівників треба пам'ятати, що воно не є єдиною основою для підвищення продуктивності працівників господарства. Також треба організувати якомога позитивний психологічний клімат в середині колективу, завдяки якому буде проявлятися ініціативність працівників та зростатиме ступінь відповідальності за виконану роботу. Використовуючи матеріальне стимулювання не потрібно забувати про його розмір, оскільки для кожного працівника незначний розмір може враховуватися як особиста образа.

Мотивація працівників підвищується, якщо вони бачать, як досягнення цілей підрозділу й організації допомагає їм у досягненні їхніх власних цілей, а також якщо вони попередньо проінформовані, що повинні робити, щоб одержати винагороду. Успішний вплив на трудову мотивацію персоналу неможливий без регулярного зворотного зв'язку у вигляді оцінки ефективності цих впливів. При заохочуванні працівників, які здійснюють функції управління, треба враховувати ініціативність, організаторські здібності, оперативність,

об'єктивність, здатність мислити перспективно, бачити невикористані резерви, спроможність узагальнювати, аналізувати, творчо усвідомлювати й застосовувати на практиці досягнення науки і техніки.

Отже, заробітна плата є важливим якісним показником економічного господарювання. Заробітна плата як показник, залежний безпосередньо від ефективності виробництва, продуктивності праці, конкурентоспроможності продукції, є індикатором, що визначає загальний життєвий рівень працівників.

В сучасних умовах розвитку України основними визначальними факторами, які характеризують новий підхід до аналізу та контролю, стимулюванням працівників підприємств до продуктивної праці, є: - матеріальне заохочення за виконану роботу; - персональна відповідальність за результати праці; - зв'язок між результатами праці та її оплатою; - підвищення професійної підготовки і кваліфікації працівників; - можливість та упевненість у кар'єрному зростанні.

УДК:331:314

АНАЛІЗ НАРОДЖУВАНOSTІ В УКРАЇНІ

*Іванчук О.Л., студентка**

Музиченко А.О., кандидат економічних наук, доцент

Демографічна ситуація в Україні ось вже багато років демонструє негативну динаміку в різниці між показниками народжуваності і смертності. Основною причиною зниження народжуваності є зниження життєвого рівня населення, зумовлене соціально-економічною кризою, невирішеність економічних проблем, загострених Чорнобильською катастрофою, соціально-психологічний дискомфорт, породжений відсутністю віри у швидкі зміни на краще. Це трансформує настанову на бажану кількість дітей у сім'ї в напрямі її зменшення, а необхідність виживання знижує задоволення потреби в дітях, у материнстві й батьківстві.

Не маючи можливості нині забезпечити належний рівень витрат на дитину через безробіття, низький рівень життя, бідність та інші соціально-економічні негаразди, зумовлені кризовими явищами в усіх сферах життя, населення змушене «економити» на дітях, що й стало однією з основних причин обвального падіння народжуваності. Це трансформує настанову на бажану кількість дітей у сім'ї в напрямі її зменшення, а необхідність виживання знижує задоволення потреби в дітях, у материнстві й батьківстві. Не маючи можливості нині забезпечити належний рівень витрат на дитину через безробіття, низький рівень життя, бідність та інші соціально-економічні негаразди, зумовлені кризовими явищами в усіх сферах життя, населення змушене «економити» на дітях, що й стало однією з основних причин обвального падіння народжуваності.

Проте не стільки матеріальні нестатки, скільки психологічні настанови, гіпертрофоване перебільшення економічних негараздів, напруження та страх перед майбутнім, що охопило більшу частину населення, є дійсними причинами відмови від народжень.

Таблиця 1 Аналіз народжуваності на території сучасної України

Показники	1980р.	1985р.	1990р.	1995р.	2000р.	2005р.	2010р.	2013р.	2014р.
Кількість народжень в межах сучасної України, тис.осіб	740,6	764,2	657,2	492,9	385,1	428,3	500,9	503,7	465,9
Коефіцієнт народжуваності (на 1000 осіб)	14,8	15,0	12,7	9,6	7,8	9,0	10,8	11,1	10,8
Коефіцієнт фертильності	1,95	1,89	1,84	1,4	1,11	1,21	1,45	1,51	1,49
Кількість абортів (на 100 народжених)	153	149	155	150	113	41	36	29	28

Аналізуючи дані таблиці 1, варто зазначити, що в 90-і роки спад народжуваності значно прискорився і на початку XXI ст. коефіцієнт народжуваності в Україні став одним із найнижчих у Європі. Спостерігається позитивне зменшення кількості абортів, у XX ст. кількість абортів була катастрофічно висока.

В свою чергу експерти ООН прогнозують що, до 2050 р. кількість населення України може знизитись до 25-30 млн осіб.

Отже, нині проблеми поліпшення демографічної ситуації в країні, підвищення народжуваності, скорочення смертності набувають фактично значимості пріоритетів національної безпеки. Без державного вирішення цих проблем Україні рано чи пізно доведеться відкрити імміграційні канали поповнення населення.

Без кардинальної зміни підходів держави та суспільства до підтримки молодих сімей демографічні перспективи України залишаються сумними.

УДК 336.531.2:687.421

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

*Каленіча О.В., студентка**

Воляк Л.Р., асистент

Безперервний процес виробництва вимагає постійного відтворення фізично спрацьованих і технічно застарілих основних засобів. Забезпечення стійких темпів економічного розвитку, підвищення ефективності виробництва можливе лише за умови інтенсифікації їх відтворення та ефективного використання. Своєчасне відтворення основних засобів є необхідною умовою забезпечення технічного розвитку підприємства в сучасних умовах, оскільки при цьому досягається зниження собівартості продукції за рахунок підвищення продуктивності, зниження енергоємності продукції та енергетичних витрат. Основною проблемою, з якою стикаються підприємства під час відновлення основних засобів є недостатня кількість матеріальних ресурсів. Коштів, спрямованих на відновлення матеріально-технічного забезпечення підприємства досить часто не вистачає не лише на розширене, а й на просте відтворення, що спричиняє потребу в пошуку додаткових джерел.

Негативні тенденції в процесах використання та оновлення основних засобів спричинені багатьма чинниками, зокрема неоднорідним розвитком підприємств, наростанням кризових явищ в економіці, нестачею інвестицій, вимиванням обігових коштів тощо. Дані заходи унеможливають реконструкцію та технічне переоснащення підприємств.

За даними Державної служби статистики України, знос основних засобів виробництва має тенденцію до зростання, зокрема на протязі 2011-2014 рр. темп росту становив 6,2%. Станом на 2014р. найбільш зношеними є матеріальні ресурси транспорту (97,9%), наукової та технічної діяльності (58,8%) та сфери адміністративного обслуговування(54,2%).

Основними напрямками інвестування у 2014р. виступають нові активи (71%), активи, які були у використанні (5%), витрати на капітальний ремонт (7%), витрати на поліпшення, вдосконалення, реконструкцію (17%) (рис. 1).

Рисунок 1 Структура капітальних інвестицій за видами активів

Позитивним явищем є значна частка фінансування в нові активи, що свідчить про поступове оновлення основних засобів.

Для покращення фінансового забезпечення відтворення основних засобів дуже важливо поліпшити фінансовий стан підприємств, тому що основна частина інвестицій в основний капітал – це власні кошти підприємств та організацій. Для його оптимізації потрібно запобігати імобілізації активів. Якщо активи відвернені з обороту, це приводить або до зменшення обсягів діяльності, або до зростання зобов'язань підприємства. В обох випадках це негативно впливає на фінансовий стан підприємства, результати його діяльності і, як наслідок, на можливості фінансового забезпечення відтворення основних засобів за рахунок власних засобів.

УДК 364.22

ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ РІВНЯ БІДНОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Калуга І.О., студентка

Краєвський В.М., кандидат економічних наук, доцент

Подолання бідності - одна з найважливіших глобальних проблем сучасності. Вона і в глобальному і в локальному вимірах є предметом наукового інтересу та жвавих дискусій і зарубіжних і вітчизняних науковців протягом багатьох років, що свідчить про її надзвичайну актуальність. Однак, незважаючи на підвищену увагу вчених до розв'язання проблеми бідності в Україні досить мало уваги приділяється обґрунтуванню підходів щодо об'єктивного кількісного оцінювання бідності.

Використання кореляційного аналізу дає можливість виміряти тісноту зв'язку між змінними ознаками, оцінити фактори, які здійснюють найбільший вплив на результативну ознаку та кількісно визначити, як зі зміною значень факторної ознаки змінюється середнє значення результативної.

Практичне використання регресійного аналізу бідності населення дає змогу визначити, якою є отримана залежність між факторними ознаками, виражена рівнянням регресії – достовірною чи випадковою, тобто чи можливо її використовувати надалі для складання прогнозів та стратегічних планів.

Отже, визначаємо фактори, що впливають на рівень бідності населення в Україні: x_1 – валовий регіональний продукт на душу населення, грн.; x_2 – рівень безробіття,%; x_3 – середньомісячна заробітна плата, грн.; x_4 – середньомісячний розмір пенсії, грн.; x_5 – індекс цін; x_6 – частка осіб із вищою освітою серед населення, %; x_7 – рівень урбанізації,%; x_8 – коефіцієнт старіння «знизу» (частка осіб у віці 0-14 років серед усього населення),%.

В результаті відсіву незначущих та мультиколінеарних змінних отримано наступне рівняння регресії: $y = 2,727x_2 - 0,413 x_6 + 1,909x_8$

Аналіз побудованої моделі показав, що найближчий вплив на рівень бідності населення в Україні у 2013 – 2014 рр. мали наступні чинники: рівень безробіття (x_2), частка осіб із вищою освітою серед населення (x_6), коефіцієнт старіння «знизу» (x_8).

Таблиця 1 Статистичні параметри моделі рівня бідності населення України за 2013-2014 рр

Показники	Коефіцієнт парної кореляції	Коефіцієнт регресії	Стандартна похибка коефіцієнта регресії	t-критерій
Рівень безробіття, %	0,347	2,727	1,497	2,182
Питома вага осіб із вищою освітою, %	-0,518	-0,413	0,312	-2,627
Частка осіб у віці 0-14 років у населенні, %	0,470	1,909	0,157	6,108

Коефіцієнт детермінації рівняння дорівнює $R^2 = 0,9351$, тобто 93,51% зміни рівня бідності за відносним критерієм в Україні за аналізований період обумовлено дією факторів, які увійшли до моделі.

Отже, побудована регресійна модель є досить ефективним інструментом факторного аналізу рівня бідності населення, що дозволяє визначити абсолютний та відносний вплив факторів на рівень бідності, а також отримувати надійну оцінку майбутнього рівня результативної ознаки на перспективу з урахуванням різних умов соціально – економічного розвитку країни.

Список використаної літератури:

1. Вербицька Г. Л. Проблеми бідності та рівня життя населення України // Г. Л. Вербицька // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку – 2010. – С. 305-309.
2. Підгорний А. З. Статистика: Навчальний посібник / А. З. Підгорний, О. Г. Милашко, С. М. Кіршо, Н. М. Шилохвост / О.: Атлант, 2012. – 158 с

УДК 330.43.(075.8)

ВИКОРИСТАННЯ ЕКОНОМЕТРИЧНИХ МОДЕЛЕЙ В ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

*Коваленко В.С., студентка**

Симоненко О.І., кандидат економічних наук, доцент

В нинішній час економіка України наражається на важкі деформації, падає виробництво, росте безробіття, має місце інфляція. Для того, щоб виправити ситуацію, що склалася на Україні необхідно будувати моделі, за допомогою яких можна достатньо точно прогнозувати економічні процеси і прогнозувати результати майбутньої господарської діяльності.

Слово «модель» походить від латинського слова «modus, modulus, що означає міра, образ, спосіб і т. п. Його початкове значення було пов'язане з будівельним мистецтвом, і майже у всіх європейських мовах воно вживалося для позначення зразка, або прообразу, або речі, подібної в якомусь відношенні з іншою річчю.

Економетрична модель - це рівняння, яке описує кореляційно-регресійні взаємозв'язки між економічними показниками з метою побудови прогнозу.

Як правило, модель має форму рівняння чи системи рівнянь, що характеризують виокремлені дослідником взаємозалежності між економічними показниками. Економетрична модель, що пояснює поведінку одного показника, складається з одного рівняння, а модель, що характеризує зміну кількох показників, - із такої самої кількості рівнянь. У моделі можуть бути також тотожності, що відбивають функціональні зв'язки в певній економічній системі. Оскільки така модель поєднує не лише теоретичний, якісний аналіз взаємозв'язків, а й емпіричну інформацію, то в ній, на відміну від просто економічної моделі, завжди присутні стохастичні залишки. Саме ймовірнісні характеристики залишків моделі зумовлюють якість тієї чи іншої аналітичної форми моделі.

Відтоді як економіка стала серйозною самостійною наукою, дослідники намагаються спрогнозувати ту чи іншу ситуацію, передбачити майбутні значення економічних показників, запропонувати інструменти зміни ситуації в бажаному напрямку. Керуючі виробництвом, обираючи одну з можливих стратегій, отримують певний результат. Поганий він чи гарний і чи можна було досягти кращого результату перевірити дуже важко. Економічна ситуація практично ніколи не повторюється в точності, отже, неможливо застосувати дві стратегії за тих самих умов з метою порівняння кінцевого результату. Тому одним із основних завдань економічного аналізу є моделювання розвитку економічних явищ

і процесів при створенні тих чи інших умов. Зрозумівши глибинні рушійні сили досліджуваного процесу можна навчитися раціонально керувати ним.

Застосування математичних методів у економіці дає змогу відокремити та формально описати найважливіші, найсуттєвіші зв'язки економічних змінних і об'єктів, а також індуктивним шляхом отримати нові знання про об'єкт. Крім того, мовою математики можна точно та компактно відобразити твердження економічної теорії, формулювати її поняття та висновки. Критерієм істини для будь-якої теорії є практика. Зокрема, практика економічної діяльності відображається у статистичній інформації. Поєднання економічної теорії з практичними результатами є наріжним каменем економетрії.

Список використаної літератури:

1. Козьменко В. О. Економіко-математичні методи та моделі (Економетрика): навчальний посібник / О. В. Козьменко, О. В. Кузьменко. – Суми: Університетська книга, 2014. – 406 с.

2. Корольов О. А. Економетрика: навчальний посібник / О. А. Корольов. – Київ: Нац. торг.-екон. ун-т, 2013. – 203 с.

УДК 332.142.4/6

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИХ НАСЛІДКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Коновальчук К.А., студентка
Воляк Л.Р., асистент

Екстенсивний шлях розвитку призвів до зростання антропогенного навантаження на довкілля, зниження його асиміляційних можливостей. В зв'язку з цим набуває актуальності оцінка еколого-економічних наслідків діяльності підприємств на навколишнє середовище з метою виявлення можливих шляхів нейтралізації забруднення із одночасним нарощенням виробничих потужностей.

Результатом забруднення довкілля є втрата / недоотримання доходу і прибутку в поточному та майбутньому періодах внаслідок зниження кількості і якості економічних ресурсів, що функціонують в економічній системі, їх відокремлення на запобігання, усунення і компенсацію негативних наслідків забруднення [1, 2].

Для виявлення взаємозалежностей між економічними і екологічними параметрами діяльності нами здійснено аналітичне групування на основі побудова варіаційного ряду розподілу за валовим регіональним продуктом, який найповніше характеризує ефективність діяльності підприємств (табл. 1).

Таблиця 1 Аналітичне групування регіонів України за рівнем валового регіонального продукту на особу [3]

Групи	Валовий регіональний продукт на особу, тис. грн.	Групи	Викиди від стаціонарних джерел, тис. т	Відходи I-IV класів безпеки, тис. т
I.	до 20,3	8	4907,3	5612,8
II.	20,3 – 26,1	9	9192,2	13544,6
III.	26,1-30,5	3	9424,6	14194,9
IV.	30,5-40,0	4	17664,9	78460,5
V.	понад 40,0	1	91082,6	300581,8

Факторними ознаками, які характеризують екологічну складову діяльності підприємств вибрано середні величини викидів від стаціонарних джерел та відходів -IV класів безпеки, які відображають нарощення виробничих потужностей підприємствами.

На основі проведених розрахунків ми виділили 5 груп регіонів (I – Чернівецька, Тернопільська, Закарпатська, Рівненська, Херсонська, Волинська, Хмельницька, Житомирська області; II група – Вінницька, Чернігівська, Сумська, Автономна Республіка

Крим, Івано-Франківська, Львівська, Кіровоградська, Черкаська, Миколаївська області; III група – Одеська, Запорізька, Харківська області; IV група – Донецька, Луганська, Полтавська, Київська області; IV група – Дніпропетровська область).

Дані дослідження свідчать про пряму залежність між зростанням валового регіонального продукту та обсягом викидів від стаціонарних джерел, та відходами I-IV класів небезпеки.

Отже, дана ситуація свідчить про неврахування екологічного фактору при виробництві продукції. Із зростанням виробничих потужностей зростає і прибуток підприємств і доходи населення проте природно-ресурсний потенціал зазнає невідвортної шкоди. Регулювання наслідків забруднення навколишнього природного середовища знаходиться у сфері управління екологічними аспектами діяльності підприємства. Ефективність процесу управління екологічними аспектами має оцінюватися за показниками екологічної результативності, значення яких впливає на економічні показники ефективності виробництва господарюючого суб'єкта.

Список використаної літератури:

1. Мельник Л. Г. Экологическая экономика / Л. Г. Мельник. – Сумы, 2001. – 350 с.
2. Фащевський М. Геоелектронічний потенціал розвитку продуктивних сил України / М. Фащевський, Л. Чернюк // Економіка України. – 2002. – № 7. – С. 32–36.
3. <http://www.ukrstat.gov.ua>

УДК 338.43:637.1

АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА

*Корнієнко Н.І., студентка**
Кінецька Т.С., кандидат економічних наук, доцент

В агропромисловому комплексі України однією з пріоритетних галузей сільськогосподарського виробництва є молочне тваринництво та молокопереробна промисловість. Значущість молока і молочних продуктів у забезпеченні продовольчої безпеки країни, роль і значення молочного скотарства в системі сільського господарства та вирішенні соціальних і економічних проблем на селі вимагає не тільки теоретичного обґрунтування подальшого їх розвитку, а й практичних кроків у реалізації стратегії формування ринку молочних продуктів з урахуванням світового досвіду та вітчизняних реалій.

Нестабільність на продовольчому ринку України, значне підвищення цін на продукти харчування і матеріальні ресурси для села у виробництві сільськогосподарської продукції – ознаки економічної кризи. Нині більше половини населення споживає значно менше молокопродуктів від встановлених фізіологічних норм. Це пояснюється низьким рівнем купівельної спроможності та низькою ефективністю виробництва й переробки молока.

Ефективність виробництва молока характеризується тісним зв'язком з ефективністю переробки цього продукту. Низький рівень рентабельності знижує можливості сільськогосподарських підприємств у розширеному веденні молочного скотарства. Поряд з низькою продуктивністю корів зменшується і чисельність поголів'я, що призводить до зниження обсягів валового виробництва молока. Товаровиробники не спроможні змінити ситуацію й удосконалити виробництво без залучення інвестицій. Внаслідок низької ефективності виробництва суттєво зменшився рівень завантаження потужностей переробних підприємств. Крім того, якість виробленої сировини не завжди відповідає необхідним вимогам, що утруднює виробництво конкурентоспроможної молочної продукції. Через низьку купівельну спроможність населення знижується і рівень споживання молока, що зумовлює значні коливання закупівельних цін на молочну сировину.

Останніми роками у зв'язку зі змінами економічних відносин між виробниками аграрної сфери та переробними підприємствами, нееквівалентним обміном між містом і селом, зниженням платоспроможності населення та сільськогосподарських підприємств, скороченням витрачання худобі кормів, недосконалістю грошово-кредитної політики та інших важелів регулювання виробництвом, відбулись значні зміни в розвитку та розміщенні молочного скотарства.

Основні обсяги виробництва зосереджені в особистих селянських господарствах (рис. 1).

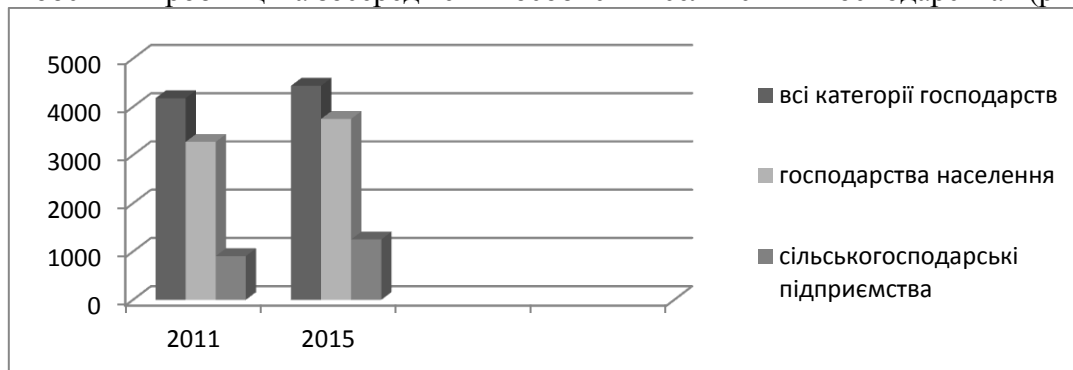

Рисунок 1 Виробництво молока по Україні, тис. т

Однак ресурсний потенціал господарств населення не забезпечує достатні темпи зростання обсягів виробництва продукції навіть для задоволення внутрішніх продовольчих потреб. Переробні підприємства втрачають експортний ринок, оскільки дрібнотоварне виробництво унеможливорює технологічне забезпечення якості молока і виробництво конкурентоспроможної продукції.

Для підвищення ефективності виробництва молока в Україні потрібно розвиток молочного скотарства спрямувати на розширене відтворення стада на основі забезпечення нарощування маточного поголів'я корів у господарствах усіх форм власності і господарювання.

UDC 339.137.2:633.15:005.44

ASSESSMENT OF COMPETITIVENESS OF UKRAINIAN MAIZE ON THE WORLD MARKET IN CONTEXT OF GLOBALIZATION

*Korotkyi D.V., master student of MBA program
Kyryliuk O.F., PhD in economic sciences, associate professor*

Grain market is an integrated market of Ukrainian AIC, which has considerable production and export potential. Grain market includes almost all elements of market relations, the efficiency of its functioning affects the level of development of food markets in the country. A special place here takes the formation of proposals domestic corn supply on the world market.

In context of market globalization, analysis of the dynamics of changes of the comparative advantages of the RCA (Relative Comparative Advantage Index) becoming actual for each country. It allows you to build a development strategy for foreign economic relations in the country. Foreign economic players free choice of mutually beneficial exchange and use the power of the various instruments of trade policy can increase or decrease the RCA country in foreign trade.

Balassa index is calculated as the ratio between the share of exports of a particular product in the total exports of the country and the share of this product in the total world export:

$$RCA = \frac{\frac{x_i^U}{\sum x_i^U}}{\frac{x_i}{\sum x_i}} \quad (1) \text{ where } -$$

Xi^U - volume i of the export goods of the country; Xi – the total volume of exports of products and with all countries of the world.

According to this index, each country determines the comparative advantage of trade in goods, for which the index is more than 1. As a result of the carried out calculations found that competitive advantage in the global market of corn are Ukraine, the United States, Argentina, Brazil, France, India, Paraguay and Serbia. It is a logical consequence of the fact that these countries are the biggest exporters of corn in the world therefore have certain resources, favourable climatic conditions and opportunities for growth and the implementation of this crop. In the course of study was calculated index of RCA, which defined the competitive advantages of Ukrainian maize on the world market. It is established that during the period 2005-2014 Ukraine has considerably strengthened its competitive position on the world stage. If in 2005 the index stood at RCA 7.36, in 2014, he reached a level of 33.13. This tendency was the consequence of the fact that domestic producers in recent years have begun to significantly increase the area of planting this crop, its yield, i.e., actively build up its export potential.

In our opinion, Ukraine will continue to need to focus on the production of a given crop, since its offer on the world market is significantly limited and exported maize to only a few countries – the United States, Argentina, Brazil and Serbia, and the demand for it will grow increasingly. Found that countries such as Canada, Germany, Poland, Spain and Mexico did not have a competitive advantage on the export of corn, as evidenced by the index $RCA < 1$. Significantly improved its position in the world market of Brazil and India, which in 2005 does not have advantages in trading corn. This index of countries such as France, the United States and Serbia have significantly decreased.

As a result, we can conclude that the competitiveness of the domestic grain is a significant factor in the exit of enterprises-producers of corn on the world market. It is proved that its competitiveness on the world market has mainly price and quality. In order to expand markets for domestic corn in the context of globalization and increasing competition on the world market it is necessary to develop a national strategy for regulation of grain production industry, which would be focused on the preservation of national interests and support domestic zernovirobnikiv, guaranteeing food security in the country, support for the competitiveness of the domestic corn on the world market at the expense of harmonization of standards of quality of grain to the world.

УДК: 337:633.854

ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ ВИРОЩУВАННЯ СОНЯШНИКУ В УКРАЇНІ

*Котенко О.Ю., студентка**
Кіньва Т.С., кандидат економічних наук, доцент

Насіння соняшнику та продукти його переробки - найбільш привабливі продукти на аграрно-продовольчому ринку, попит на які постійно зростає. На сьогоднішній день значна увага сільськогосподарських товаровиробників прикута до вирішення проблеми підвищення економічної ефективності вирощування насіння соняшнику. Оскільки саме ця культура є в Україні основною для виробництва рослинної олії та високобілкових кормів, а її експорт приносить значний валютний прибуток, то вирішення цієї проблеми сприятиме підвищенню конкурентоспроможності як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, підвищенню дохідності підприємств, а також зміцненню та стабільному розвитку АПК. Серед технічних культур провідне місце в с/г виробництві України займає соняшник – основна олійна культура. 98% загального виробництва олії в Україні на соняшникову олію припадає. Серед світових виробників Україна посідає друге-третє місце за валовим збором насіння

соняшнику. У таблиці 1 наведено вихідні дані для дослідження економічної залежності валового збору соняшнику від посівної площі.

Таблиця 1 – Співвідношення валового збору та посівної площі соняшнику

Рік	Валовий збір соняшнику, тис. т	Посівна площа соняшнику, тис. га
1990	2570,8	1635,9
1995	2859,9	2019,8
2000	3457,4	2942,9
2005	4706,1	3742,9
2010	6771,5	4572,5
2011	8670,5	4739,2
2012	8387,1	5194,1
2013	11051	5051,3
2013 ¹	10941	4970,0
2014 ¹	10134	5256,5

¹ Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя; за 2014 рік – також без урахування частини зони проведення антитерористичної операції.

Табличні дані свідчать про збільшення валового збору соняшнику, крім 2013-2014 років, що спричинено економічною кризою в країні. Відповідно площа посівів у порівнянні з 90-ми роками ХХ ст. також збільшується - є наслідком швидкого росту споживання та потреби в рослинних жирах, що і призвело до перерозподілу посівних площ на користь олійних культур в Україні. Даний фактор і стабільна врожайність забезпечили високі валові збори.

Варто звернути увагу на те, що збільшення площ посіву соняшнику може призвести до зниження врожайності. Адже, значне перенавантаження сівозмін цією культурою, що не відповідає раціональним правилам сівозміни, може вплинути на поширення і розвиток шкідників, зниження родючості ґрунту, що є також значним фактором впливу на обсяг збору соняшнику. Але за останнє десятиріччя відбувся значний розвиток високоякісної техніки, нових методів і технологій вирощування сільськогосподарських культур, що сприяє збереженню родючості ґрунту і навколишнього середовища, з одного боку. З іншого боку, без нових ефективних технологій важко забезпечити високу врожайність соняшнику, адже природна родючість ґрунту з кожним роком зменшується. Отже, валовий збір соняшнику економічно залежний від посівної площі культури. При збільшенні посівної площі соняшнику потрібно застосовувати методи, які забезпечують збереження сталої високої врожайності даної культури.

Список використаної літератури:

1. <http://www.ukrstat.gov.ua/> Державна служба статистики України.
2. Олійні культури в Україні : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / М. М. Гаврилюк, В. Н. Салатенко, А. В. Чехов, М. І. Федорчук ; за ред. В. Н. Салатенка. - вид. друге, переробл. и допов. - К. : Основа, 2008.

УДК:330:334

АНАЛІЗ ПОТОЧНОЇ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

*Кривошея Я.О., студентка**

Макарчук О.Г., кандидат економічних наук, доцент

Одним з найважливіших критеріїв оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання є його платоспроможність - характеризує фінансовий стан підприємства на певну дату. Вона

є важливим показником фінансової стійкості. Підприємство вважається платоспроможним, якщо воно має можливість своєчасно сплачувати свої платіжні зобов'язання наявними грошовими коштами.

Платоспроможність визначають порівнянням платіжних засобів підприємства із поточними платіжними зобов'язаннями. Для визначення показників платоспроможності потрібно спочатку статті оборотних активів згрупувати в залежності від ступеня їх ліквідності (тобто швидкості можливого перетворення їх на гроші), а статті поточних зобов'язань згрупувати в залежності від строків сплати зобов'язань.

Оборотні активи в залежності від ступеня їх ліквідності поділяють на три групи: найбільш ліквідні активи – це суми грошових коштів на всіх рахунках, а також поточні фінансові інвестиції (фінансові вкладення в короткотермінові цінні папери); активи, що швидко реалізуються – це активи, для перетворення в гроші яких потрібен певний час.

Серед короткострокових пасивів виділяють зобов'язання різного ступеня строковості. Тому одним із способів оцінки ліквідності на стадії попереднього аналізу є порівняння певних елементів активу з елементами пасиву. З цією метою зобов'язання підприємства групують за ступенем їх строковості, а його активи - за ступенем ліквідності. Так, найбільш термінові зобов'язання підприємства порівнюють з активами, які мають найвищу ліквідність (грошові кошти, цінні папери, що швидко реалізуються). При цьому частина строкових зобов'язань, що залишається непокритою, повинна урівноважуватися менш ліквідними активами – дебіторською заборгованістю підприємств із стійким фінансовим станом, запасами товарно-матеріальних цінностей, що швидко реалізуються тощо. Інші короткострокові зобов'язання співвідносяться з такими активами, як інші дебітори, готова продукція, виробничі запаси тощо.

Платоспроможність визначають порівнянням певних елементів активів з відповідними елементами пасивів. Підприємство вважається платоспроможним якщо: найбільш ліквідні активи рівні або більші за прострочені зобов'язання та зобов'язання, строк сплати яких настає негайно; активи, що швидко реалізуються рівні або більші за зобов'язання, строк сплати яких наступить найближчим часом; активи, що реалізуються повільно більші за зобов'язання, строк сплати яких більш віддалений на 3-4 місяці.

Отже, в сучасних умовах головними завданнями розвитку економіки є підвищення ефективності виробництва, а також заняття стійких позицій підприємства на внутрішньому і міжнародному ринках. Для здійснення ефективної діяльності будь-якому підприємству необхідно проводити аналіз своєї діяльності в динаміці за кілька років, щоб була можливість виявити недоліки своєї роботи та вжити заходів щодо їх ліквідації. Платоспроможність та фінансова стійкість є найважливішими характеристиками фінансово-економічної діяльності підприємства в умовах ринкової економіки. Якщо підприємство фінансово стійке, платоспроможне, воно має перевагу перед іншими підприємствами того ж профілю в залученні інвестицій, в отриманні кредитів, у виборі постачальників і в підборі кваліфікованих кадрів. Чим вище стійкість підприємства, тим більше воно незалежно від несподіваної зміни ринкової кон'юнктури і, отже, тим менше ризик опинитися на краю банкрутства.

Список використаної літератури:

1. Абрамова М.С., Грачов А.В.. Аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства; Навчально-практичний посібник; - М.: «Справа і Сервіс», 2000.
2. Баканов М.І., Шеремет А.Д. Теорія аналізу господарської діяльності: Підручник. М.: Фінанси і статистика, 2000.

ВИМОГИ ДО ФОРМУВАННЯ БАЛАНСУ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

*Кузнєцова Ю.О., студентка**
Шиш А.М., кандидат економічних наук, доцент

Однією з ключових типових форм річного фінансової звітності є баланс. Баланс – як економічна категорія, розглядається з подвійних позицій. По-перше, відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», баланс – звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал. По друге баланс становить собою елемент методу бухгалтерського обліку.

Метою балансу є відображення стану господарських засобів та джерел їх утворення на певну дату. Звідси випливає, що він є синтезом професійних дій фахівців з обліку, рушієм правильного ведення обліку, інструментом визначення економічних, юридичних та господарських відносин підприємства, передумовою для ефективного нормування, поточного та перспективного планування, найважливішим звітним документом.

Баланс підприємства надає зовнішнім і внутрішнім користувачам корисну, повну, правдиву та неупереджену інформацію про майновий і фінансовий стан підприємства, його фінансові результати та ефективність господарювання за звітний період. Таким чином, бухгалтерський баланс є інформаційним джерелом для прийняття управлінських рішень.

Шляхом зіставлення основних розділів пасиву балансу: власного капіталу і залучених коштів (довгострокових і поточних), здійснюється оцінка фінансової стійкості підприємства. Допоміжним є показник частки власного капіталу в активах підприємства. Крім цих характеристик бухгалтерський баланс дає змогу розрахувати вартість власних оборотних активів, що необхідно для здійснення контролю їх використання, та показник ефективності використання активів, що дає оцінку результатам господарської діяльності підприємства.

Згідно з міжнародними стандартами інформація в балансі повинна відповідати таким характеристикам: правдивість подання; переважання суті над формою; нейтральність; обачність; повнота. Вимоги до формування звіту необхідно зазначити в наказі про облікову політику.

№ п/п	Показники	Сутність показника
1	Дохідливість	Інформація, яка надається у фінансовій звітності, повинна бути дохідлива і зрозуміла її користувачам за умови, що вони мають достатні знання та зацікавлені у сприйнятті цієї інформації
2	Доречність	Фінансова звітність повинна містити лише доречну інформацію, яка впливає на прийняття рішень користувачами, дає змогу вчасно оцінити минулі, теперішні та майбутні події, підтвердити та скоригувати їхні оцінки, зроблені у минулому
3	Достовірність	Фінансова звітність повинна бути достовірною. Інформація, наведена у фінансовій звітності, є достовірною, якщо вона не містить помилок та перекручень, які здатні вплинути на рішення користувачів звітності
4	Порівнювальність	Фінансова звітність повинна надавати можливість користувачам порівнювати: фінансові звіти підприємства за різні періоди; фінансові звіти різних підприємств
5	Зіставність	Передумовою зіставності є наведення відповідної інформації попереднього періоду та розкриття інформації про облікову політику і її зміни. Установлення і зміни облікової політики підприємства здійснюються підприємством, яке визначає її за погодженням з власником або уповноваженим органом (посадовою особою) відповідно до установчих документів

Баланс базується на даних обліку як системи суцільного, безперервного, документального відображення фінансово-господарської діяльності підприємства. Для досягнення поставленої мети та виконання завдань щодо задоволення інформаційних потреб користувачів баланс має відповідати певним вимогам.

Отже, бухгалтерський баланс - це не просто складова методу обліку, його елемент; це найважливіший документ звітності, суттєве джерело інформації для управління, який розглядається як важливий інструмент для об'єктивної та достовірної оцінки фінансово-майнового стану підприємства. Під час формування балансу необхідно суворо дотримуватись вимог складання балансу, що є запорукою проведення об'єктивного аналізу, а отже, прийняття ефективних дієвих управлінських рішень.

УДК 338.432:637.12(477)

АНАЛІЗ РІВНЯ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНИ ТА НАПРЯМКИ ЙОГО ПОДОЛАННЯ

Кухарчук Ю.М., студентка

Музиченко А.О., кандидат економічних наук, доцент

Однією з основних проблем сучасного розвитку економіки країни є безробіття, яке становить реальну загрозу для державного та суспільного благополуччя та набуло масового характеру. Сьогодні спостерігається порушення рівноваги з боку попиту і пропозиції, поширення соціальної нестабільності та бідності у суспільстві, нераціональне використання суспільних ресурсів, зростання злочинності, збільшення чисельності соціально незахищених верств населення та інших негативних соціально-економічних чинників, які спричинені відсутністю достатньої кількості робочих місць.

Безробіття є макроекономічною проблемою, яку формують такі чинники, як структурні зрушення в економіці, зниження темпів економічного розвитку, науково-технічний прогрес, співвідношення цін на фактори виробництва, сезонні коливання виробництва, недостатній сукупний попит, інфляція, недосконале трудове законодавство, низький рівень професійної підготовки та перепідготовки, недостатній рівень програм зайнятості та демографічні процеси. Безробіття становить загрозу національному розвитку та безпеці, оскільки може бути головною причиною соціально-економічної дестабілізації серед працівників великих промислових та ключових підприємств у життєзабезпеченні країни. Безробіття стає фактором дестабілізації і у тому разі, коли суттєво зростає кількість осіб, які упродовж тривалого часу шукають роботу – люди погано контролюють свою поведінку, знаходяться у відчаї і здатні на будь-які вчинки.

Безробіття – соціально-економічне явище, за якого частина осіб не має змоги реалізувати своє право на працю та отримання заробітної плати (винагороди) як джерела існування

Аналізуючи сучасний стан безробіття визначено, що проблема безробіття є ключовим питанням у ринковій економіці, і якщо його не вирішувати, то неможливо налагодити ефективну діяльність економіки і рівень безробіття буде зростати. Можна виділити основні напрями його подолання: підвищення добробуту за рахунок особистого трудового внеску, підприємництва та ділової активності; надання відповідної допомоги по безробіттю, збереження робочих місць та перепідготовка осіб, які втратили роботу; проведення ґрунтовної пенсійної реформи; сприяння всебічному державному захисту інтелектуального потенціалу суспільства; проведення спеціальних ярмарків праці для навчальних закладів з метою працевлаштування випускників; розширення досвіду організації зустрічей із роботодавцями та колишніми безробітними, які успішно знайшли роботу чи заснували власний бізнес; посилення координації міжнародної діяльності в частині інформаційного

обміну з питань зайнятості; забезпечення стабільного фінансування та державної підтримки розвитку духовної сфери, освіти, науки і культури.

Політика зайнятості має гарантувати соціальний захист населення шляхом забезпечення належних умов життя, регулювання заробітної плати, стимулювання нових місць і виплати допомоги безробітним тощо. Звичайно, для найповнішого регулювання зайнятості необхідно вирішити суперечності законодавчо-правового, економічного, організаційного та соціального характеру та розробити систему забезпеченості кадровим потенціалом, що і буде метою подальших досліджень.

УДК:631:337

РЕГРЕСІЙНИЙ АНАЛІЗ ВАЛОВОГО ЗБОРУ ПШЕНИЦІ В УКРАЇНІ

*Лисенко Н.-В.Ю., студентка**
Кінєва Т.С., кандидат економічних наук, доцент

Пшениця – провідна зернова культура в багатьох регіонах світу й один з основних продуктів харчування. Борошно використовується при виробництві харчових продуктів. Відходи борошномельного виробництва служать кормом худобі й домашній птиці, використовуються як сировина для промисловості. Зерно пшениці – найважливіший сільськогосподарський об'єкт міжнародної торгівлі: майже 60% усього експорту зернових. Провідний у світі експортер пшениці – США. Основні імпортери пшениці – Росія, Китай, Японія, Єгипет, Бразилія, Польща, Італія, Індія, Південна Корея, Ірак і Марокко.

Зважаючи на те, що пшениця є основною продовольчою культурою, важливо з'ясувати перспективи її вирощування у нашій державі. Одним з факторів впливу на валовий збір даної культури є урожайність, що я і проаналізую у своїй роботі. Статистичні дані станом на 1 листопада 2015 року наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Статистичні дані вирощування пшениці сільськогосподарськими підприємствами України

Область	Валовий збір, тис.ц.	Урожайність, ц з 1 га	Луганська	5821,7	28,3
Вінницька	16351,8	50,2	Львівська	5429,1	50,9
Волинська	3845,7	58,3	Миколаївська	11568,5	36,3
Дніпропетровська	16630,8	36,0	Одеська	14916,5	32,7
Донецька	9322,4	32,7	Полтавська	10873,2	45,4
Житомирська	4550,4	45,9	Рівненська	2607,3	51,2
Закарпатська	303,0	39,6	Сумська	10616,5	46,7
Запорізька	16277,4	33,6	Тернопільська	7925,0	55,3
Івано-Франківська	2240,9	47,1	Харківська	19010,2	40,5
Київська	8526,9	50,0	Херсонська	11536,5	37,6
Кіровоградська	9896,9	37,8	Хмельницька	11211,9	60,6
			Черкаська	11447,8	52,9
			Чернівецька	1489,0	50,8
			Чернігівська	7290,4	40,2
			Україна	219689,8	44,2

Проаналізувавши статистичні дані по 24 областях України (без урахування тимчасово окупованої території АР Крим) отримуємо значення множинного коефіцієнта кореляції $R=0,302$ (табл. 2), що дає підстави стверджувати про наявність прямого помірною зв'язку між факторною та результативною ознаками (за таблицею Чеддока). Значення коефіцієнта детермінації $D=9,119\%$ показує, що валовий збір залежить від урожайності лише на 9,119%, а на 90,88% від інших факторів, що не враховані в моделі.

Таблиця 2 – Регресійна статистика

Множинний R	0,3019784
R-квадрат	0,0911909
Нормований R-квадрат	0,0498814
Стандартна помилка	5072,8523
Спостереження	24

Порівнюючи розрахункові значення коефіцієнта Фішера з табличними, можна стверджувати про достовірність значень коефіцієнтів кореляції та детермінації (табл.3).

Таблиця 3 – Дисперсійний аналіз

	df	SS	MS	F	Значущість F
Регресія	1	56807555,96	56807555,96	2,2075	0,1515
Залишок	22	566144263	25733830,14		
Результат	23	622951819			

Отже, урожайність не є вирішальним фактором на валовий збір, проте, безумовно, важливим. Неврахованими в даній роботі факторними ознаками є посівна площа, структура посівних площ тощо.

Список використаної літератури:

1. <http://www.nsfond.gov.ua>;
2. <http://www.ukrstat.gov.ua>.

УДК: 631:337

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВІДТВОРЮЮЧИМИ ПРОЦЕСАМИ В РОСЛИННИЦТВІ

*Малишена У.О., студентка**

Мицицей Т.Д., кандидат економічних наук, доцент

Рослинництво є первинним та основним щаблем сільськогосподарського виробництва. Виробничо-технологічні процеси в рослинництві відрізняються великим різноманіттям і пред'являють специфічні вимоги до виконання сільськогосподарських робіт. Ефективність і конкурентоспроможність галузі визначається витратами і результатами виробництва, які у свою чергу залежать від ефективності діючої системи управління.

Організаційна система починає існувати і функціонувати для розвитку всередині організації технологічних процесів (перетворення ресурсів) і технологічних систем як сукупності технологічних процесів в окремих галузях. Залучена у виробничий процес технологія виступає джерелом, умовою і чинником здійснення виробничої діяльності людей і в цьому плані представляє собою не тільки природне, а й соціальне явище

У сільськогосподарському виробництві частіше вживається поняття система землеробства, як цілісна сукупність взаємопов'язаних і цілеспрямовано взаємодіють агробіологічних, техніко-технологічних і організаційно-економічних заходів, здійснюваних з метою ефективного використання землі для отримання необхідного обсягу і якості продукції при збереженні і підвищенні ґрунтової родючості, як складова частина системи ведення сільського господарства, покликана забезпечити населення продуктами харчування, а переробну промисловість – сировиною.

Для раціональної організації виробництва окремих видів продукції рослинництва складають технологічні карти вирощування сільськогосподарських культур. Технологічна карта – це документ, в якому планується технологія виробництва, обсяги робіт, засоби виробництва і робоча сила, необхідна для їхнього виконання, а також розмір матеріальних

витрат на вирощування тієї чи іншої с/г культури на певній площі. Такі карти складають для кожної культури і по окремих видах незавершеного виробництва. У них слід передбачати раціональні і прогресивні технології для умов конкретного підприємства.

При організації кожного виробничого процесу слід дбати про досягнення найвищої продуктивності праці. Це можливо, якщо виробничий процес базується на науково обґрунтованих принципах і закономірностях. Важливими з них є: пропорційність, узгодженість, рівномірність, безперервність.

Кожен суб'єкт господарювання аграрної сфери має забезпечувати на основі цього одержання максимального прибутку. Тому організація виробництва в сільськогосподарських підприємствах повинна здійснюватись на інноваційній основі з урахуванням останніх досягнень аграрної науки, вітчизняного і зарубіжного досвіду. Раніше сільське господарство довгий час було зорієнтовано на шляхи розвитку його у колишньому Радянському Союзі і перейняло всі його недоліки і помилки. Але в світі сільське господарство рухалось до прогресу і в світовому землеробстві намітились тенденції до використання нових високопродуктивних сортів і гібридів, вивчення і запровадження елементів технології до розробки і впровадження у виробництво цілісних технологій вирощування сільськогосподарських культур, визначення оптимальних співвідношень між органічними та мінеральними добривами. Світова практика показує, що ринкова економіка змінює ставлення людини до землі, спонукає її до більш продуктивної праці, підприємництва і конкуренції. Тому перехід до ринкового господарства в системі АПК в сучасний період є об'єктивною необхідністю, яка дає змогу радикально вирішити продовольчу проблему, забезпечити населення продовольством.

УДК 657:446

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ СЕРВІС РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Малівська О.В., студентка**
Воляк Л.Р., асистент

Податки виступають головним фінансовим інструментом, через який держава створює суб'єктам господарювання сприятливі умови для ефективної фінансово-господарської діяльності, підвищення якості та конкурентоспроможності продукції, поліпшення соціальних умов для працюючих. Водночас, особливості діяльності сільськогосподарських підприємств, які мають об'єктивний характер, недостатньо враховуються в оподаткуванні, що зумовлює нерівномірне податкове навантаження, спотворює облікову інформацію, знижує забезпеченість користувачів інформацією про стан розрахунків із бюджетом.

При розрахунках за податками сільськогосподарських підприємств доцільною є класифікація за функціональним (мотиваційним) змістом шляхом виділення двох груп: загальної системи оподаткування (податок на прибуток підприємств, податок на додану вартість) і податків, наділених специфічними властивостями (єдиний податок четвертої групи) [1]. Відповідно до цього будуть змінюватися і об'єкти обліку розрахунків за податками.

Оскільки більшість сільськогосподарських підприємств є платниками єдиного податку IV групи, то неодмінною умовою їх оподаткування повинне бути врахування окрім економічних факторів і екологічних (погодні та кліматичні умови, якісні параметри ґрунтів, сезонність сільськогосподарського виробництва, обмежений термін зберігання продукції). Це дасть змогу проводити ефективний контроль не лише за розрахунками з бюджетом, але і відслідковувати здійснення підприємством екологічних заходів для нарощення асиміляційних можливостей природно-ресурсного потенціалу [2].

Варто відмітити, що податкові зобов'язання з ЄП четвертої групи згідно з нормативними положеннями з бухгалтерського обліку та податковим законодавством збігаються, на відміну від податку на прибуток, де існує сукупність відмінностей.

Об'єкти бухгалтерського відображення розрахунків за податками сільськогосподарських підприємств відповідно до нормативних положень із бухгалтерського обліку та податкового законодавства:

1. Податок на прибуток: доходи; витрати; відстрочені податкові активи; відстрочені податкові зобов'язання

2. Податок на прибуток: доходи, витрати (визначені у фінансовій звітності підприємства відповідно до НП(С)БО або міжнародних стандартів фінансової звітності), податкові різниці

3. Податок на додану вартість: податкове зобов'язання з ПДВ щодо реалізації сільськогосподарської продукції; податковий кредит та податкове зобов'язання з ПДВ щодо реалізації несільськогосподарської продукції, податковий кредит з ПДВ щодо придбання несільськогосподарської продукції, зобов'язання перед бюджетом з ПДВ

4. Для платників ЄП четвертої групи: площа с/г угідь; нормативна грошова оцінка 1 га с/г угідь, зобов'язання щодо ЄП перед бюджетом

Податковим зобов'язанням із ПДВ не притаманні розбіжності між різними нормами регламентації, проте вони можуть виникати в господарській діяльності підприємств, що зумовлює необхідність посилення контролю за правильністю формування податкового зобов'язання з ПДВ перед бюджетом.

Список використаної літератури:

1. Кушніренко О.А. Обліково-контрольне забезпечення управління оподаткуванням сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nubip.edu.ua/sites/default/files/u145/Кушніренко.pdf>

2. Савчук В. К. Теоретичні засади формування інформаційно-аналітичного сервісу управління. / В. К. Савчук // Науковий вісник НУБіП України. - 2013. - Вип. 181(3). - С. 218-223.

УДК: 331:631

АНАЛІЗ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ВИРОБНИЦТВА РОСЛИННИЦТВА ТА НАПРЯМИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

*Мельник Т.О., студентка**

Мицицей Т.Д., кандидат економічних наук, доцент

Однією з провідних галузей господарства України є сільське господарство. Аналіз рівня рентабельності виробництва продукції допомагає виявити питання поліпшення структури сільськогосподарського виробництва, його спеціалізації, територіального розміщення, визначити ефективність виробництва тієї чи іншої сільськогосподарської продукції. Крім того, враховуючи низку обставин, існують певні види сільськогосподарської продукції, виробництво яких об'єктивно може бути низькорентабельним або не рентабельним зовсім, але важливим для суспільства, що, в свою чергу зумовлює необхідність підтримки сільськогосподарських підприємств.

По рослинництву в цілому визначають такі показники рентабельності, як рівень рентабельності і приведену масу прибутку від цього комплексу галузей на 1 га ріллі. За окремими культурами доцільно розраховувати три показники: рівень рентабельності, масу прибутку на гектар посіву і масу прибутку на реалізований центнер продукції.

Визначальним у змісті поняття "рентабельність виробництва" є величина прибутку. У зв'язку з цим устанавлення факторів рентабельності являє собою насамперед устанавлення факторів, що впливають на формування прибутку. Фактори прибутку можна умовно розділити на дві групи:

1) фактори внутрішнього порядку, що залежать від виробника продукції і носять суб'єктивний характер;

2) фактори зовнішнього порядку, що не залежать від товаровиробників і є об'єктивними.

До факторів внутрішнього порядку відносять кількість реалізованої продукції, її якість, витрати виробництва. До факторів зовнішнього порядку відносяться ринковий попит на продукцію та пропозиція і конкуренція виробників продукції. Високий чи низький попит на ту чи іншу продукцію, а також наявність чи відсутність конкурентів обумовлюють як кількість реалізованої продукції так і рівень цін на неї, що в кінцевому підсумку впливає на розмір прибутку.

Шляхи підвищення рентабельності виробництва продукції рослинництва:

1) застосування якісного посівного матеріалу, мінеральних добрив та засобів захисту рослин, використання яких відповідно до науково обґрунтованих рекомендацій з вирощування сприяє підвищенню стійкості культур до впливу несприятливих факторів зовнішнього середовища, гарантує ріст урожайності культур, а разом з цим і валових зборів якісної продукції;

2) виконання всіх завдань обробки ґрунту повинно здійснюватися комплексно і взаємопов'язано, з урахуванням кліматичних та погодних умов, властивостей ґрунту, біологічних особливостей культури, наявності сільськогосподарської техніки та кадрів механізаторів

3) проведення своєчасного прибирання, виконуючи його якісно і в найкоротші терміни. Належні умови зберігання продукції сприятимуть збереженню показників якості вирощеного врожаю та цін реалізації.

Отже, визначальним фактором розвитку рослинництва має бути інтенсифікація галузі як напрям розвитку виробництва, за яким зростання його обсягу відбувається насамперед внаслідок науково-технічного прогресу, підвищення рівня організації виробництва й управління, ефективного використання технічних, матеріальних і трудових ресурсів.

УДК: 331:338.43

АНАЛІЗ УРОЖАЙНОСТІ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ

*Мельниченко О.М., студентка**

Макарчук О.Г., кандидат економічних наук, доцент

Протягом останніх років спостерігається стала тенденція розширення посівних площ олійних культур в аграрних підприємствах, що зумовлено вигідністю їх вирощування порівняно з іншими сільськогосподарськими культурами. Олійні культури мають велике народногосподарське значення. З насіння їх добувають рослинну олію, яку використовують у харчовій, лакофарбовій, текстильній, шкіряній промисловості, і електротехніці, медицині. Побічний продукт - макуха - є цінним концентрованим кормом для тварин. На Україні з олійних культур вирощують соняшник, льон-кудряш, озимий і ярий ріпак, гірчицю, ріжій, рицину і мак олійний, арахіс та ін.

Основними причинами зростання попиту виступають: переорієнтація у структурі харчування населення на переважне застосування рослинних олій та жирів через їх фізіологічні переваги і більш доступні ціни порівняно із тваринними жирами та збільшення використання рослинних олій у технічних цілях, виробництві миючих засобів, мастильних матеріалів і, особливо, біодизельного палива.

останні роки, під вирощуванням соняшнику в Україні було зайнято більше 15% всіх посівних площ. При цьому ріпак і соя є культурами експортного напрямку. Їх урожайність збільшується за рахунок збільшення посівних площ, а також використання кращих сортів насіння.

Олійно-жировий комплекс є однією з найбільших галузей харчової промисловості за обсягом реалізованої продукції, використанням капітальних інвестицій, на яку припадає близько 17% усієї аграрної продукції. Галузь характеризується досить високою

концентрацією. На 16-ти найбільших олійно-екстракційних заводах сконцентровано до 80% від усього обсягу виробництва соняшникової олії, інші 20% - продукують 230 невеликих одиниць.

Таблиця 1 – Урожайність олійних культур в Україні по роках (ц з 1 га)

Роки	Соняшник	Льон-довгунець	Ріпак
1990	15,8	6,4	14,5
1995	14,2	5,0	8,5
2000	12,2	4,2	8,4
2005	12,8	5,4	14,6

2010	15,0	4,0	17,0
2011	18,4	5,9	17,3
2012	16,5	8,6	22,0
2013*	21,9	7,3	23,6
2014*	19,4	6,3	25,4

*Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя; за 2014 рік - також без урахування частини зони проведення антитерористичної операції.

На даному етапі основним резервом збільшення обсягів виробництва рослинного масла є, насамперед, розширення посівів олійних культур за рахунок ріпаку. В середньому за

Одним із шляхів підвищення ефективності виробництва олійних культур в сільськогосподарських виробництвах є введення нових сортів соняшнику, ріпаку та сої. Впровадження нових сортів соняшнику в господарстві, які мають високу чутливість до добрив, імунітетом до основних місцевих рас хвороб і шкідників, стійкістю до екологічних стресів є одним з основних, надійних, економічно-вигідних, швидко окупних та екологічно безпечних шляхів підвищення продуктивності і досягнення високого рівня ефективності виробництва соняшнику. Важливим також є підвищення врожайності за рахунок впровадження високоврожайних і високоолійних сортів та гібридів, широким використанням індустріальних технологій. Крім того, за рахунок розширення виробництва сої можливо значно посилити потенціал підвищення ефективності аграрного виробництва. Висока урожайність і попит на ринку, що має тенденцію до зростання, стимулюють до нарощування обсягів виробництва ріпаку, виготовлення біодизеля із насіння якого може стати однією із складових забезпечення паливом агропромислового сектора економіки.

Список використаної літератури:

1. Офіційний сайт Державного комітету статистики України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
2. Безуглий М. Д. Стан, основні тенденції та напрями розвитку сільського господарства України / М. Д. Безуглий, С.М. Кваша // Агроінком, 2012.

УДК 332.3

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

*Митрофанова І.П., студентка**
Воляк Л.Р., асистент

Земля – головна умова існування людського суспільства та базис функціонування сільськогосподарських підприємств, тому ефективно її використання є важливою проблемою національної економіки, успішне розв'язання якої значною мірою залежить від реалізації господарствами своїх потенціальних можливостей у збільшенні виробництва сільськогосподарської продукції.

Науковці констатують, що залучення земель у господарське використання повинне відбуватися за рахунок комплексного підходу, який передбачає врахування як економічних, так і екологічних чинників [1, 2]. Проте, інтенсивний напрям розвитку сільського господарства призвів до значного антропогенного навантаження на земельні ресурси, що

проявляється у надмірній їх розораності (78,4% у 2014р.), перевищенні площ відпрацьованих та порушених земель над рекультивованими, незначної кількості заходів з охорони земельних ресурсів, що свідчить про неефективну політику з відтворення земельних ресурсів, яка призводить до зниження продуктивного стану земельних масивів [2].

Ефективність використання земельних ресурсів характеризується системою показників у якій виділяють економічні, екологічні, соціальні підходи [1]. Взаємодоповнюючи один одного, розвиваючи різні кількісно-якісні характеристики утворюються нові види: еколого-економічна, соціально-економічна, еколого-соціальна та соціально-еколого-економічна ефективність (рис. 1). Проведення аналізу ефективності використання земель із врахуванням економічної, екологічної і соціальної складової діяльності є основою для вироблення та прийняття управлінських рішень щодо визначення засобів і способів покращення їх використання. Дані заходи досягаються шляхом послідовного виконання дій, направлених на підвищення родючості ґрунту та покращення екологічного стану земель, зростання позитивних результатів господарювання, поліпшення існуючих технологій землеробства.

Рисунок 1 Види ефективності використання земельних ресурсів

До основних резервів підвищення використання земель слід віднести раціональну обробку ґрунтів, регулювання водного режиму, захист ґрунту від водної та вітрової ерозії, покращення природних кормових угінь, ефективне ведення системи сівозмін, удосконалення господарювання зорієнтованого на екологічну безпеку, застосування оптимально-раціональних обсягів внесення органічних і мінеральних добрив, хімічних меліорантів тощо.

Отже, комплекс даних заходів сприятиме підвищенню конкурентоспроможності підприємств з одночасним нарощенням асиміляційних можливостей відтворення земельних ресурсів.

Список використаної літератури:

1. Теремець Л.А. Система показників ефективності використання землі у сільському господарстві [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/5.3/304.pdf>
2. Гордієнко В.П. Еколого-економічна ефективність природного потенціалу земельних ресурсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7622/1/gordienko%2017.pdf>

УДК 519.21

ЯКОБ БЕРНУЛЛ -ЗАСНОВНИК ТЕОРІЇ ЙМОВІРНОСТЕЙ

*Митрофанова І.П., студентка**

Симоненко О.І., кандидат економічних наук, доцент

Історія теорії ймовірностей відзначена багатьма унікальними особливостями. Перш за все, на відміну від інших розділів математики, які з'явилися приблизно в той же час, у теорії

ймовірностей по суті не було античних чи середньовічних попередників, вона цілком – творіння Нового часу. Довгий час теорія ймовірностей вважалася чисто дослідною наукою і «не зовсім математикою», її суворе обґрунтування було розроблено тільки в 1929 році, тобто навіть пізніше, ніж аксіоматика теорії множин (1922). У наші дні теорія ймовірностей займає одне з перших місць у прикладних науках за широтою своєї області застосування.

Якоб Бернуллі - був видатним вченим свого часу, - математиком, хіміком і фізиком. Один із засновників теорії ймовірностей і математичного аналізу. Спільно з братом поклав початок варіаційному численню. Довів окремих випадок закону великих чисел - теорему Бернуллі.

Він вивчив теорію ймовірностей по книзі Гюйгенса «Про розрахунки в азартній грі». Якоб Бернуллі ввів значну частину сучасних понять теорії ймовірностей (1). Він також виклав правила підрахунку ймовірності для складних подій. Якоб Бернуллі підготував монографію в цій галузі, під назвою «Мистецтво припущень» (*Ars conjectandi*).

Над цим трактатом Бернуллі працював двадцять років. Трактат став першим систематичним викладом теорії ймовірностей. У цій книзі автор привів класичне визначення ймовірності події як відносини числа випадків, пов'язаних з цією подією, до загального числа випадків (у достовірній події ймовірність дорівнює одиниці, у неможливій - нулю). Бернуллі систематично вивчив ймовірнісну схему, яка зараз називається біноміальним розподілом.

У першій частині свого трактату Бернуллі повністю передруковує книгу Гюйгенса, якій він дає найвищу оцінку, і істотно доповнює власними коментарями. Зокрема, він наводить загальну «формулу Бернуллі»: якщо ймовірність події дорівнює p , то ймовірність того, що в n випробуваннях подія трапиться m раз, дорівнює $C_n^m p^m (1-p)^{n-m}$. Далі Бернуллі докладно викладає комбінаторику і на її основі вирішує кілька завдань з випадковим вибором. В останній частині книги, що залишилася дописана, Бернуллі збирався розглянути економічні та інші практичні додатки теорії ймовірностей (2).

Величезне значення як для теорії ймовірностей, так і для науки в цілому мав доведений Бернуллі перший варіант закону великих чисел. Цей закон пояснює, чому статистична частота при збільшенні числа спостережень зближується з теоретичним її значенням - ймовірністю, і тим самим зв'язує два різних визначення ймовірності. Надалі закон великих чисел працями багатьох математиків був значно узагальнений і уточнений; як виявилось, прагнення статистичної частоти до теоретичної відрізняється від прагнення до межі в аналізі - частота може значно відхилитися від очікуваного межі, і можна тільки стверджувати, що ймовірність таких відхилень із зростанням числа випробувань прагне до нуля. Разом з тим відхилення частоти від імовірності також піддаються імовірнісного аналізу.

Висновки. Вклад Якоба Бернуллі в розвиток теорії ймовірностей важко переоцінити. Він ввів найважливіші поняття в науку, довів декілька законів, створив власний трактат, який був посмертно надрукований братом математика.

Список використаної літератури:

1. Боголюбов А. Н. Математики. Механики. Биографический справочник. - Киев: Наукова думка, 1983. - 639 с.
2. Никифоровский В. А. Великие математики Бернуллы. - М.: Наука, 1984. - 177 с. - (История науки и техники).

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА М'ЯСА ПТИЦІ

*Нам'ясенко Ю.О., студент**

Воляк Л. Р., асистент

Птахівництво вважається однією з найважливіших галузей тваринництва, яка забезпечує потреби населення в м'ясі різних видів птахів, яйцях, а також продуктах їх переробки. У 2014р. м'ясо птиці займало 45% у структурі фонду споживання м'яса та м'ясопродуктів (рис. 1).

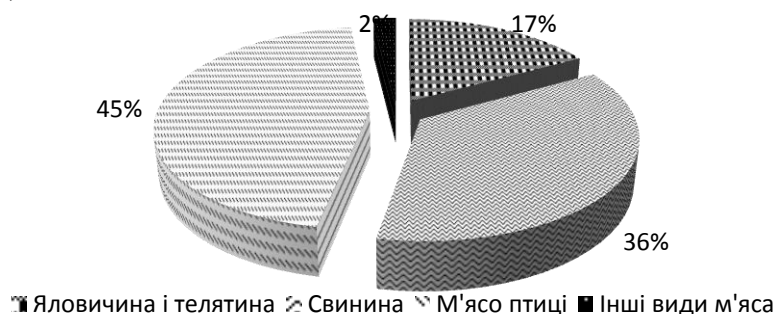

Рисунок 1 – Структура фонду споживання м'яса і м'ясопродуктів у 2014р. [1]

Після падіння в кризових 1990-х рр., починаючи з 2001 р., споживання м'яса та м'ясопродуктів постійно зростає. Однак, навіть найбільший досягнутий рівень, що мав місце в 2013 р., – 56,1 кг у середньому на 1 особу за рік, однаково був менший від аналогічного показника 1990 р. (на 17,5%) та від науково обґрунтованої норми споживання (на 32,4%) [1]. Важливим фактором, який впливає на споживчі уподобання є ціна. З метою виявлення впливу факторів на її формування нами було побудовано економетричну модель на основі областей України за 2014 рік: $\hat{YX}_i = 1570 + 0,34x_1 - 18,7x_2$

де, \hat{YX}_i - середня ціна реалізації м'яса птиці, грн./ц; x_1 – собівартість м'яса птиці, грн./ц.; x_2 - фонд споживання м'яса на одну особу, кг.

На основі проведеного аналізу виявлено, що підвищення собівартості м'яса птиці на 1 грн. спричиняє зростання середньої ціни реалізації на 34 копійки, а при зміні структури фонду споживання м'яса і м'ясопродуктів на 1 кг – ціна знизиться на 18,7 гривень. Дана нерівність викликана дисбалансом між структурою споживання м'ясних продуктів. Оскільки із зростанням доходів споживачі надають перевагу більш дорогим видам м'яса, а відсутність попиту призводить до зниження цін.

Тісноту зв'язку між факторами характеризує коефіцієнт кореляції - 0,52, що свідчить про середній рівень взаємозв'язку. Розрахований коефіцієнт детермінації показує, що ціна м'яса птиці залежить лише на 27% від впливу досліджуваних факторів на потребу додаткових досліджень [1,2].

За ситуації, коли попит на м'ясо є нееластичним по ціні, а його зростання забезпечується за рахунок споживачів із низькими доходами, надзвичайно гостро постає проблема встановлення справедливих (конкурентних) цін на зазначену продукцію [3]. Згідно статистичних даних за січень – вересень 2014 р. середня експортна ціна становила 21,37 грн. за 1 кг, а роздрібна ціна на внутрішньому ринку – 35 грн. за 1 кг, тобто була вища на 64%. Торгівельні підприємства виправдовують зростання роздрібних цін через підвищення оптових цін компаніями – виробниками. Однак згідно даних офіційної статистики – середня ціна вітчизняних виробників м'яса свійської птиці за період січень – листопад 2014 р. зросла лише на 5,01 грн. за 1 кг, тоді як роздрібні ціни на неї за аналогічний період зросли на 9,56 грн. за 1 кг [1].

Отже, головним фактором зміни ціни реалізації м'яса є зміна структури фонду споживання на 1 особу, що свідчить про необхідність врахування підприємствами даних зовнішнього середовища для ефективного функціонування галузі.

Список використаної літератури:

1. <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Мармоза А.Т. Практикум із статистики / А.Т. Мармоза – Київ: Кондор, 2009. – 512с.
3. Русак О.П. Діагностика цін в умовах формування ринку продукції тваринництва / О.П. Русак // Вісник соціально-економічних досліджень. – Випуск 2 (53). – 2014. – С. 259-263.

УДК 657:658.2

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

*Новосядлова К.В., студентка**

Макарчук О.Г., кандидат економічних наук, доцент

Для здійснення своєї діяльності підприємства повинні мати необхідні засоби та матеріальні умови. Для забезпечення конкурентоспроможності підприємства та отримання необхідної величини прибутку потрібно здійснювати постійний аналіз ефективності використання основних засобів.

Показники ефективності використання основних засобів підприємства поділяють на дві групи:

- 1) узагальнюючі;
- 2) конкретні.

До узагальнюючих відносяться: - капіталовіддача, капіталомісткість, рентабельність основних засобів.

До конкретних показників відносяться: - коефіцієнт інтенсивного використання обладнання, коефіцієнт екстенсивного використання обладнання, коефіцієнт інтегрального використання обладнання. [2]

Основним узагальнюючим показником використання основних засобів є капіталовіддача. Це відношення обсягу товарної продукції за аналізований період до основних виробничих засобів. Використовується також обернений показник - капіталомісткість. Його розраховують як відношення основних виробничих засобів до обсягу товарної продукції. Найбільш узагальнюючим показником ефективності використання основних засобів є рентабельність капіталу, вкладеного в основні засоби. [1]

За допомогою здійснення аналізу показників ефективності використання основних засобів, також виявляють і резерви покращення їх використання на підприємстві. Такі заходи можуть бути поділені на три великі групи:

- 1) технічне вдосконалення засобів праці, яке передбачає:
 - заміну застарілої техніки, модернізацію обладнання;
 - механізацію допоміжних та обслуговуючих виробництв;
 - розвиток винахідництва та раціоналізаторства;
- 2) збільшення тривалості роботи машин та обладнання за рахунок:
 - ліквідації незадіяного обладнання (здавання його в оренду, лізинг, реалізація тощо);
 - скорочення строків ремонту і технічного обслуговування обладнання;
- 3) покращення організації та управління виробництвом, а саме:
 - впровадження наукової організації праці та виробництва;
 - покращення забезпечення матеріально-технічними ресурсами;
 - вдосконалення управління виробництвом на базі комп'ютерної техніки;

Застосування на практиці запропонованих заходів у цілому по підприємству надає змогу збільшити рентабельність основних засобів підприємства. [2]

Висновки. Підвищення ефективності використання основних засобів на сьогодні має величезне значення. Аграрні підприємства, що мають у своєму розпорядженні основні засоби, повинні не тільки прагнути їх модернізувати, збільшувати час роботи обладнання, поліпшувати склад і структуру, але й максимально підвищувати ефективність використання, що досягається шляхом застосування переважно інтенсивних методів.

Список використаної літератури:

1. Бондар Н.М. Економіка підприємства: Навчальний посібник. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 400с.
2. Деєва Н.М., Дедіков О.І. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 328 с.
3. Подольська В.О., Яріш О.В. Фінансовий аналіз: Навч. посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2007. - 488 с.

УДК 330.341.1:631.11 (477)

АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Оселедько А.В., магістр**

Кирилюк О.Ф., кандидат економічних наук, доцент

В умовах інтеграції України в європейський простір шляхом розвитку інноваційної діяльності агропромислових підприємств є напрям вибору та впровадження методів стимулювання технологічних змін виробництва на основі можливостей удосконалення співвідношення між раціональними потребами в сучасних технологіях і наявними науковими розробками. При цьому за наявності у науково-технологічній сфері значної кількості наукових розробок у агропромисловому виробництві відзначається вкрай низький рівень інноваційної активності.

Аналіз структури інноваційної діяльності агропромислових підприємств показав, що основним напрямом їх інноваційної діяльності є технологічна підготовка і дослідне виробництво. При цьому в середньому нові технології застосовують не більше 20% інноваційно-активних агропромислових підприємств, менше 10% з них реалізують інноваційні проекти з метою модернізації власного агропромислового виробництва (в економічно розвинених країнах – в середньому 50 %).

Проведені дослідження свідчать про те, що в структурі витрат агропромислових підприємств на технологічні інновації переважають витрати на придбання машин та обладнання, частка яких досягає більше 55% загального обсягу витрат на технологічні інновації. Частка витрат на дослідження і розробки становила трохи більше 16%. Водночас економічно розвинені країни на виконання досліджень і розробок витрачають більше 50 % витрат на технологічні інновації. Встановлено також недостатні масштаби і темпи поширення інновацій у вітчизняних підприємствах: переважно, інновації впроваджуються тільки на декількох агропромислових підприємствах.

В умовах глобалізації світових продовольчих ринків досягнення конкурентних переваг порівняно із світовими лідерами можливе при активізації інноваційної діяльності в Україні. Встановлено, що основними стримуючими чинниками цих процесів є: слабкість ринкових інструментів аграрної економіки; збереження економічних відносин з окремими розвиненими країнами, що базуються на імпорті високотехнологічного устаткування, машин, товарів широкого вжитку; відсутність на всіх рівнях управління систем менеджменту,

орієнтованих на підвищення якості продукції, соціальний розвиток, конкурентоспроможність підприємств; орієнтація розвитку агропромислового виробництва не на активізацію інноваційної діяльності, а на чинники виробництва та інвестиції. При цьому не враховується, що фактори виробництва та інвестиції мають бути не метою функціонування соціально-економічних систем, а засобом активізації інноваційної діяльності та підвищення за рахунок цього темпів економічного зростання.

Проведені дослідження показали, що аналіз інновацій доцільно проводити за різними напрямками, оцінюючи як використання окремих видів економічних ресурсів, так і результати інноваційної діяльності в цілому. Встановлено напрямки системного комплексу аналізу: аналіз ефективності (трудова, ресурсна, матеріальна, і т.н.); аналіз витрат на здійснення інноваційної діяльності; аналіз джерел фінансування нововведень; аналіз та оцінка можливих напрямків розвитку.

Отже, аналіз інноваційної діяльності агропромислового виробництва в Україні показав, що моделі активізації інноваційної діяльності агропромислових підприємств, які пропонують міжнародні організації і уряди інших країн, потребують адаптації для їх успішного застосування в Україні. При цьому підвищення інноваційної активності в агропромисловому виробництві вимагає розроблення нового підходу до збільшення обсягу інвестицій на інноваційні цілі у агропромисловому виробництві і розроблення механізмів підвищення ефективності інвестування агропромисловими підприємствами інновацій.

УДК 339.137.2:637.5:636.5

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРОДУКЦІЇ ПТАХІВНИЦТВА НА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ РИНКУ

*Петрик О.М., студент**

Кирилюк О.Ф., кандидат економічних наук, доцент

В умовах підписання Україною економічної частини угоди про Асоціацію з Європейським Союзом перед вітчизняними виробниками продукції птахівництва відкриваються нові перспективи. Особливої актуальності при цьому набуває підвищення конкурентоспроможності яєць і м'яса птиці, гармонізація стандартів якості і безпечності вітчизняної продукції до вимог Євросоюзу.

Слід зазначити, що доступ вітчизняних підприємств на європейський ринок обмежується з боку місцевих товаровиробників, які мають сталі позиції на ринку продуктів харчування. Так, Україна отримала дозвіл на експорт своєї продукції до країн Європейського Союзу ще в 2013 році. У 2014 р обсяг експорту м'яса птиці до країн ЄС становив 19 тис. тонн. Єдиним стримуючим фактором є квоти на імпорт, які Україна має у розмірі 36 000 тонн продукції до країн ЄС. Ці квоти повністю ще не використовуються, тому що в ЄС дуже низький попит саме на тушку бройлера, і квота складає у нас біля 20 тис. тонн саме на цю продукцію. А 16 тис. тонн - це частини птиці, ця квота повністю використовуються.

Дослідженнями встановлено, що до 2014 р присутність вітчизняної продукції на європейському ринку обумовлена її низькою ціною. В світі ціна продажу продукції знижується через значне зниження ціни на енергоносії та зернові культури, які є основою собівартості продукції птахівництва. В нашій країні через значне коливання курсу валюти ціна енергоносіїв та корму значно збільшилась, в результаті чого продукція птахівництва стає менш конкурентоспроможною по ціні на світових ринках. При цьому якість вітчизняної продукції птахівництва відповідає європейським стандартам, але історично європейці звикли споживати більше грудинки, білого м'яса. Відповідно, пташині ніжки та тушки курчат-бройлерів не користуються великим попитом. Європейські виробники практично повністю забезпечують потреби місцевого населення в цих видах продукції. Тому на цьому ринку Україна може заповнити потреби саме частини тушки бройлерів та грудинки, проте і їх кількість обмежена квотами.

На сьогодні в Європі спостерігається зростаюча кількість мігрантів з інших країн. За січень – липень 2015 р 438 тис. осіб мігрантів прибули до країн Європи. Поряд із іншими необхідними умовами, тут виникає підвищений попит на більш дешеву продукцію птахівництва. Міграційна проблема ЄС може дати можливість заповнити квоту в 20 тис. тонн на вказану продукцію птахівництва для забезпечення гуманітарною допомогою постійно зростаючу кількість біженців.

Отже, в сучасних умовах виникає підвищений попит на якісні продукти харчування більш дешевого сегменту. Враховуючи інтеграцію України до Європейського простору, українським товаровиробникам доцільно більш активно позиціонувати себе на продовольчому ринку цих країн. Враховуючи обмеження квотами, Україна має продовжувати переговори з європейською стороною щодо збільшення квоти на м'ясо птиці до 100тис. тонн. Встановлено, що промислове птахівництво України в сучасних умовах дестабілізації виробництва розвивається найбільш динамічно порівняно з іншими галузями тваринництва і залишається інвестиційно привабливим. Становлення цивілізованих ринкових відносин в Україні в сфері промислового птахівництва вимагає розробки нових підходів до стратегії аграрної політики, спрямованої на формування продовольчої безпеки країни, докорінну перебудову економічних, соціальних та правових відносин на внутрішньому ринку курятини та підтримку українських товаровиробників з метою збільшення присутності вітчизняної продукції на європейському ринку.

УДК 657.28:657.432

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ДЕБІТОРАМИ

*Пікуля В.А., студентка**
Гузь М.М., старший викладач

Організація обліку розрахунків з дебіторами має стратегічне значення для підприємств будь-якої галузі та форми власності. Результати цього процесу безпосередньо впливають на фінансову стійкість, базу оподаткування підприємства, виконання плану доходів та витрат і, як наслідок, на досягнення стратегічних цілей його розвитку в умовах ринку та забезпечення конкурентоспроможності, прибутковості господарської діяльності.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про дебіторську заборгованість та її розкриття у фінансовій звітності визначаються Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість».

Дебітори – це юридичні чи фізичні особи, що внаслідок минулих подій мають певну заборгованість перед підприємством..

Дебіторська заборгованість – сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату.

Для організації обліку розрахунків з дебіторами на підприємстві треба визначитися з її класифікацією згідно з чинним законодавством. Так, дебіторську заборгованість відповідно до П(С)БО 10 поділяють на довгострокову та поточну. Поділ залежить від нормального операційного циклу і терміну погашення заборгованості.

Поточна дебіторська заборгованість включає всі вимоги підприємства до інших юридичних і фізичних осіб щодо грошей, товарів чи послуг. Можна визначити два головних види поточної дебіторської заборгованості: товару і нетоварну (неопераційну). Заборгованість повинна бути погашена протягом 12 місяців з дати балансу.

Довгострокова дебіторська заборгованість – це сума дебіторської заборгованості фізичних та юридичних осіб, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після 12 місяців з дати балансу.

За даними бухгалтерського обліку можна визначити суму заборгованості на будь-яку дату, але звичайно така сума визначається національних стандартів бухгалтерського обліку підприємства подають також проміжну (квартальну) звітність, то суму дебіторської заборгованості підприємства слід визнавати щоквартально.

У балансі дебіторська заборгованість показується загальною сумою за чистою реалізаційною вартістю (сума заборгованості за продукцію (роботи, послуги) за мінусом резерву сумнівних боргів).

Резерв сумнівних боргів нараховується з метою покриття не повернутих дебіторами з різних причин сум заборгованості (банкрутство, закриття за рішенням суду, форс-мажорні обставини – не передбачувані, непереборні перешкоди (війни, блокади, страйки, стихійні лиха, техногенні катастрофи)).

Несвоєчасне погашення дебіторської заборгованості призводить до платіжної кризи: зростання заборгованості за комерційним кредитом зумовлює збільшення попиту на короткострокові позики, скорочення їх пропозиції і зростання їх вартості.

Безнадійною вважається заборгованість, відносно якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув термін позовної давності.

Якщо резерву виявиться недостатньо для списання безнадійної поточної дебіторської заборгованості за товари, роботи і послуги, то сума відноситься безпосередньо на інші операційні витрати.

Надмірна дебіторська заборгованість знижує ліквідність активів підприємства, негативно впливає на платоспроможність, а також відволікає зайві грошові кошти.

Для ефективного управління діяльністю підприємства необхідно правильно організувати облік на підприємстві, що дозволить покращити діяльність підприємства в цілому.

УДК:635.21:338.3

РЕГРЕСІЙНИЙ ВАЛОВОГО ЗБОРУ КАРТОПЛІ В УКРАЇНІ

*Поцілуй Ю.О., студентка**

Краєвський В.М., кандидат економічних наук, доцент

Картоплярство – велика галузь сільськогосподарського виробництва, яка має важливе народногосподарське значення. Картопля – культура універсальна. Вона водночас є продуктом харчування, сировиною для переробної промисловості та високоякісним кормом для худоби. Бульби картоплі містять багато вуглеводів, білка, вітамінів та інших поживних речовин, необхідних для харчування людини. Зокрема, білок відзначається високою біологічною цінністю, оскільки включає незамінні амінокислоти, зокрема валін, лізин тощо.

У цьому дослідженні я розглядатиму вплив урожайності картоплі на її валовий збір на підприємствах України у 2015 році. Адже, картопля є однією з найважливіших сільськогосподарських культур. Вона визначається винятковою універсальністю щодо використання в народному господарстві, це важлива продовольча, технічна і кормова культура.

№	Області	Зібрана площа, тис.га	Валовий збір, тис.ц	Урожайність тис.га
1	Вінницька	107,5	18368,7	171
2	Волинська	68,2	10990,4	161
3	Дніпропетровська	53,4	5590,3	105
4	Донецька	35,7	3975,4	111
5	Житомирська	58,6	11760,8	201
6	Закарпатська	34,1	5456,4	160
7	Запорізька	23,2	2575,7	111
8	Івано-Франківська	59,5	9426	159
9	Київська	93,8	14316	153
10	Кіровоградська	40,2	5253	131
11	Луганська	16,3	2080	128

1	Львівська	94,4	16206,7	172
2	Миколаївська	18,8	1958,5	104
3	Одеська	37,2	4944,7	133
4	Полтавська	55,3	11376,2	206
5	Рівненська	68,7	12263,5	179
6	Сумська	57,5	10686,4	186
7	Тернопільська	57,9	9261,8	160
8	Харківська	61,8	10289,2	166
9	Херсонська	23,5	2844	121
10	Хмельницька	65,1	10649,7	164
11	Черкаська	49,7	7742	156
12	Чернівецька	33,9	5863,7	173
13	Чернігівська	75,6	14277,7	189

Проведемо регресійний аналіз наведених даних.

Таблиця 2 – Результати регресійного аналізу

Регресійна статистика	
Множинний R	0,749474
R-квадрат	0,561712
Нормований R-квадрат	0,54179
Стандартні помилки	3145,336
Спостереження	24

Коефіцієнт множинної регресії $R=0,749$ вказує на тісний зв'язок між урожайністю та валовим збором картоплі. Коефіцієнт детермінації $R^2=0,542$ вказує, що валовий збір на 54,1% залежить від урожайності, решта 45,1% зумовлені іншими факторами, що не включені в регресійну модель.

Таблиця 3 – Результати дисперсійного аналізу

Дисперсійний аналіз					
	df	SS	MS	F	Значимість F
Регресія	1	278940060	278940060,4	28,195305	0,000025
Залишок	22	217649052	9893138,722		
Всього	23	496589112			

Порівнявши табличний критерій Фішера з розрахунковим можна стверджувати, що наші значення достовірні. Отже, проаналізувавши дану роботу робимо висновок, що урожайність є суттєвим фактором впливу на валовий збір картоплі на підприємствах України за 2015 рік. Однак, недопустимим для нашої країни є згодовування тваринам величезних обсягів картоплі та переважне її використання для власного споживання. Ефективним є переробка картоплі на спирт. Крохмаль та продукти харчування, що сприятиме розвитку переробної промисловості і виходу даної галузі на світові ринки, а отже і підвищення її експортної орієнтованості.

НАПРЯМИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР

*Прокопивнюк Г.О., студентка**
Куць Т.В., кандидат економічних наук, доцент

Вирощування олійних культур є важливою складовою стратегії економічного розвитку сучасного сільського господарства України. Наявність сприятливих ґрунтово-кліматичних умов для вирощування основних олійних культур, значний економічний потенціал товаровиробників створюють необхідні умови для організації ефективного виробництва олієсировини. Протягом останнього десятиріччя спостерігається стала тенденція розширення посівних площ олійних культур в аграрних підприємствах, що зумовлено вигідністю їх вирощування порівняно з іншими сільськогосподарськими культурами. Україна займає провідні позиції з виробництва насіння соняшнику, забезпечуючи в окремі роки 15-16% його загальносвітового обсягу.

Разом з тим, слід враховувати, що розширення площ під цією культурою понад науково обґрунтовані норми призводить до виснаження ґрунтів, втрати їх родючості, що негативно впливає на урожайність культур, які вирощуються після такого попередника.

Однією з головних задач розвитку підприємств є всебічне збільшення ефективності виробництва з метою займання непохитних позицій сільськогосподарських підприємств на внутрішньому і міжнародному ринках. Для того щоб витримати гостру конкуренцію і завоювати довіру покупців підприємство повинно вигідно виділятися на фоні підприємств того ж типу. Загальновідомо, що споживачів цікавить якість продукції і її ціна. Ці показники як раз і закладені у собівартості.

Актуальність обліку та аналізу витрат виробництва олійних культур та калькулювання їх собівартості обумовлена багатьма причинами, зокрема для правильного визначення рентабельності продукції й виробництва в цілому, для визначення виважених оптових цін на продукцію, для здійснення внутрішньовиробничого планування, тощо.

Собівартість продукції є якісним показником, що характеризує виробничо-господарську діяльність підприємства. Собівартість відображає витрати підприємства на виробництво і збут продукції, виражені в грошовому вимірюванні. Окрім цього, в собівартості, як в узагальнювальному економічному показнику, знаходять своє віддзеркалення всі сторони діяльності підприємства: ступінь технологічного оснащення виробництва і освоєння технологічних процесів; рівень організації виробництва і праці, ступінь використання виробничих потужностей; економічність використання матеріальних і трудових ресурсів та інші умови і чинники, що характеризують виробничо-господарську діяльність.

Під витратами згідно П(С)БО 16 «Витрати» розуміється зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які ведуть до зменшення власного капіталу.

Зниження витрат вирощування сільськогосподарських культур, зокрема олійних, та собівартості продукції є однією з основних умов зростання прибутку підприємства, підвищення рентабельності та ефективності його роботи. Тому, аналіз складу, структури і тенденцій зміни витрат виробництва олійних культур виходять на перший план господарської діяльності товаровиробників.

Облік та аналіз собівартості продукції спрямований на своєчасне, повне і достовірне визначення фактичних витрат, пов'язаних з виробництвом і збутом, обчислення фактичної собівартості окремих видів та всієї продукції, а також контроль за використанням матеріальних, трудових та грошових ресурсів.

Дані обліку витрат використовуються для оцінки та аналізу виконання планових показників, визначення результатів діяльності структурних підрозділів та підприємств в цілому, фактичної ефективності організаційно-технічних заходів, спрямованих на розвиток та удосконалення виробництва, для планово-економічних та аналітичних розрахунків.

УДК 657.37:657.371

ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА ЯКІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНОВОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ

*Прокопук Н.С., студентка**
Савчук В.К., доктор економічних наук, професор

За оцінкою Світового банку Україна здатна виробляти 110-130 млн.т. зерна, тому його виробництво є ключовою проблемою сільського господарства. Такі обсяги дозволяють забезпечити зростаючі потреби країни у високоякісному продовольчому та фуражному зерні, мати необхідні державні резерви зерна та ресурси його для експорту. В успішному розвитку багатьох галузей економіки України, насамперед сільського господарства, вирішальну роль відіграє збільшення обсягів виробництва зерна. Зернові культури мають найвищу питому вагу в структурі посівних площ і валових зборів сільськогосподарських культур. Зерно та продукти його переробки є основою харчування людей.

Основні фактори впливу на виробництво зерна можна об'єднати в 4 групи: природні, включаючи стихійні лиха і надзвичайні ситуації, економічні, матеріально - технічне забезпечення та соціальні. Найважливішим джерелом підвищення ефективності зернової галузі є зниження собівартості продукції. Необхідно покращувати використання агротехніки, ширше впроваджувати високоврожайні сорти та гібриди, вдосконалювати структуру посівних площ. Велике значення надається також ефективному використанню добрив.

Економічна ефективність сільськогосподарського виробництва в основному визначається двома групами факторів. Зовнішні чинники: ціноутворення, оподаткування, кредитування, інфляційні процеси та дотації і компенсації, аграрне законодавство тощо. Внутрішні чинники - урожайність сільськогосподарських культур, продуктивність тварин, собівартість продукції, технологія і організація виробництва, спеціалізація і т.д.

На сьогодні економічна ефективність сільськогосподарського виробництва значною мірою визначається факторами першої групи. Важливим фактором, який впливає на збільшення виручки від реалізації, є підвищення якості продукції. Від якості, поставленої на ринок продукції, залежить виконання плану реалізації за її кількістю. В даний час Міністерство аграрної політики України проводить роботи з адаптації методів та стандартів визначення якості та класифікації зерна, намагаючись наблизити їх до так званих "європейських стандартів". Дійсно, дуже часто сама класифікація не настільки важлива, як методи визначення якісних показників параметрів, за якими вона проводиться. Однак, на первинному етапі переговорів із зарубіжними покупцями українського зерна чималу допомогу надасть уявлення про те, на основі яких принципів відбувається класифікація зернових на Заході, щоб хоча б у загальному оцінити перспективи українського зерна на ринках

Основними напрямками вдосконалення технологій у зерновому господарстві є:

- оптимізація режиму живлення рослин шляхом внесення необхідної кількості добрив суворо за нормами і термінів за програмований урожай використання високоврожайних сортів і гібридів зернових культур, стійких до вилягання, хвороб і шкідників;
- застосування раціональніших схем розміщення рослин по кращих попередниках в системі сівозмін, що дозволяють ефективно використовувати землю і техніку;

- скорочення кількості числа агротехнічних прийомів на основі їх поєднання в комбінованих агрегатах (передпосівна підготовка ґрунту, посів і внесення добрив та ін);
- поточне виконання операцій за окремими технологічними стадіями;
- застосування інтегрованих систем захисту рослин від хвороб, шкідників і бур'янів;
- своєчасне і якісне виконання всіх технологічних прийомів на основі комплексної механізації виробництва.

УДК: 303.71:303.72

ЕКОНОМЕТРИЧНІ МЕТОДИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

*Прокопчук Ю.О., студентка**
Шиш А.М., кандидат економічних наук, доцент

Економетричні методи економічного аналізу – методи економічного аналізу, які базуються на побудові економіко-математичних функцій і моделей та їх наступного економічного аналізу. Економіко-математичні функції – тип функціональної залежності між певними економічними параметрами (змінними), один з яких є залежною змінною, а інші – незалежними змінними. Ці функції або моделі поділяють на однофакторні (одна незалежна змінна) і багатофакторні (незалежних змінних кілька).

В економічному аналізі найчастіше використовують такі економіко-математичні функції: звичайні або алгебраїчні (описують функціональну залежність між економічними змінними в умовах їх необмеженого зростання чи зниження); диференціальні (побудовані на визначенні часткових похідних звичайних функцій – співвідношення приросту залежної змінної і приросту однієї її (функції) незалежної змінної); інтегральні функції (описують сукупну і просторову взаємодію між економічними параметрами і змінними).

За характером економіко-математичні функції поділяють на однорідні й неоднорідні. В однорідних на кожній з економічних ділянок залежність між незалежною і залежною змінними ідентична (наприклад, лінійна), а в неоднорідних – змінюється в різних економічних діапазонах (наприклад, за різних обсягів виробництва залежність між ними і валовим доходом різна).

Крім економіко-математичних функцій, до економетричних методів економічного аналізу належать економіко-математичні моделі. На відміну від економіко-математичних функцій, вони є кількісними економіко-математичними образами не лише окремих економічних параметрів, а й економічних процесів або економічних систем загалом. У цих моделях кількість незалежних змінних завжди велика, за своїм характером вони майже завжди багатофакторні економіко-математичні функції або навіть функціонали (функції функцій). У деяких економіко-математичних моделях багато як незалежних, так і залежних змінних. Такі моделі називають ще багатофункціональними. Виділяють такі типи економіко-математичних моделей: лінійні та нелінійні, балансові й оптимальні, статичні й динамічні тощо. Найчастіше використовують лінійні та статичні моделі, рідше – нелінійні й оптимальні.

Третій компонент економетричних методів економічного аналізу – апарат коефіцієнтів еластичності. Коефіцієнт еластичності – кількісна міра чутливості (еластичності, залежності) одного економічного параметра до зміни іншого. Математичною основою коефіцієнтів еластичності є маржинальний й математичний апарат у формі часткових похідних, найчастіше звичайних лінійних функцій.

За економічним змістом економіко-математичні функції поділяють на такі типи: а) функції виробництва, які описують функціональний зв'язок між обсягами виробництва і економічними витратами; б) функції цін, які описують функціональну залежність між рівнем ринкових цін і факторами їх формування; в) функції попиту; г) функції пропозиції, які

описують функціональну залежність між обсягами пропозиції, рівнем цін і неціновими факторами; д) функції споживання, що описують функціональні залежності між обсягами споживання, з одного боку, і факторами його формування і зміни – з іншого.

Список використаної літератури:

1. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1. / Редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.)
2. Інтернет ресурси: <https://uk.wikipedia.org>

УДК 31:338.433:643

СТАТИСТИЧНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ РИНКУ ПРОДУКЦІЇ ПЛОДІВ ТА ЯГІД

*Проценко Я.С., студентка**
Воляк Л.Р., асистент

Україна займає провідні позиції на світовому ринку продовольства і має величезний потенціал і сприятливі умови для вирощування фруктів і ягід на своїй території. Аналіз даних в цілому по Україні, показує, що незважаючи на суттєве перевищення пропозиції по товарам плодоовочевої групи, збільшення обсягів їх споживання є незначним, що пояснюється зниженням купівельної спроможності населення [1]. Спостерігається також високий рівень натуралізації плодоовочевого ринку. Впродовж останніх років серед каналів збуту плодоовочевої продукції зросла частка продукції, що розподіляється господарствами своїм працівникам у вигляді натуральної оплати [2]. Основними причинами є високий рівень заборгованості та нестача оборотних коштів у сільському господарстві.

Основними параметрами, які характеризують ринкову кон'юнктуру є співвідношення попиту (споживання продукції) та пропозиції (виробництво). Для виявлення загальної динаміки тенденцій розвитку ринку продукції плодів та ягід, а також їх характеру використовуємо метод аналітичного вирівнювання рядів динаміки способом найменших квадратів (табл. 1).

На основі проведеного аналізу виявлено, що загальне виробництво овочів та їх споживання на одну особу зростають рівномірно, відповідно на 306,44 тис. т і 3,99 кг щорічно [3]. Споживання плодів, ягід та овочів всього, виробництво плодів та ягід і їх споживання на одну особу характеризується значними коливаннями по роках, простежується тенденція до незначного зниження приростів в останні роки. Тому досліджувані ряди динаміки нами вирівняно за рівнянням параболі другого порядку.

Таблиця 1 – Аналітичне вирівнювання параметрів ринку продукції плодів та ягід [3]

Показник	Рівняння тренду	Коефіцієнт детермінації
Виробництво овочів, тис. т	$y_t = 9496,42 + 306,44t$	0,78
Виробництво плодів та ягід, тис. т	$y_t = 2091,12 + 90,42t - 51,27t^2$	0,95
Споживання овочів, тис. т.	$y_t = 7552,34 + 86,61t - 183,86t^2$	0,92
Споживання плодів і ягід, тис. т	$y_t = 2458,32 + 1181t - 37,02t^2$	0,88
Споживання овочів на 1 особу, кг	$y_t = 159,24 + 3,99t$	0,70
Споживання плодів та ягід на 1 особу, кг	$y_t = 54,62 + 1,23t - 10,6t^2$	0,75

На основі проведених розрахунків, зроблено прогноз попиту та пропозиції ринку продукції плодів та ягід (табл. 2), який свідчить, що до 2017р. очікується збільшення обсягів виробництва овочів і ягід та їх споживання.

Таблиця 2 – Прогноз розвитку ринку продукції та ягід в Україні

Продукція	Фактичний обсяг 2014р.		Прогноз обсягу споживання на 2017р.		Потенціал обсягів споживання на одну особу, 2017 р. до 2014 р.
	Вироб-	Споживання	Вироб-	Споживання	

	ництво, тис. т	всього, тис. т	на особу, кг	ництво, тис. т	всього, тис. т	на особу, кг	кг	%
Овочі	9637,5	7019,1	163,2	11031,37	7985,39	179,5	16,3	110,0
Плоди та ягоди	1999,1	2248,6	52,3	2543,82	2517,37	60,72	8,42	116,1

Зокрема, потенціал обсягу споживання овочів на особу в 2017р. у порівнянні з 2014р. зросте на 10%, а плодово-ягідних культур на 16,1%.

Відповідно можна стверджувати, що потенціал ринку продукції плодів та ягід повністю не використовується, що потребує радикальних заходів з боку держави для обмеження імпорту та захисту вітчизняних товаровиробників, створення відповідних умов функціонування й орієнтації на конкурентоспроможність продукції і галузі загалом.

Список використаної літератури:

1. Яснолоб І.О. Кон'юнктурний аналіз ринку плодоовочевої продукції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/7.1/329.pdf>
2. Сокіл Я.С. Прогнозування розвитку ринку продукції садівництва України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://econjournal.vsau.org/files/pdfa/801.pdf>
3. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

УДК 657:633.854.79

КОРЕЛЯЦІЙНИЙ АНАЛІЗ УРОЖАЙНОСТІ РІПАКУ В УКРАЇНІ

*Птуха Д.Д., студентка**

Кінєва Т.С., кандидат економічних наук, доцент

Ріпак - друга в Україні олійна культура за площею посіву та валовим виробництвом. Він поступається лише соняшнику. Ріпак - надзвичайно цінна олійна культура, один із важливих джерел рослинної олії. Ріпакова олія за своїм жирнокислотним складом і смаковими якостями наближається до маслинної, і є більш корисною для людини, ніж соняшникова і соєва. При переробці насіння цієї культури одержується олія, яка може використовуватись для споживання у натуральному вигляді або як сировина для переробної промисловості. Технічну ріпакову олію використовують у виробництві біодизелю. Побічний продукт переробки – ріпаковий шрот (макуха) – володіє дуже цінними кормовими якостями. Враховуючи сказане, розвиток ріпаківництва є стратегічно важливим напрямом національної економіки як з точки зору продовольчої безпеки, так і в частині вирішення окремих енергетичних та екологічних питань.

В даній роботі прослідкуємо вплив внесення мінеральних добрив на урожайність за 2014 рік.

Згідно отриманих даних можемо зробити висновок, що згідно з отриманою множинною регресією, зв'язок між урожайністю ріпаку та внесення мінеральних добрив прямий і тісний. Урожайність ріпаку в 2014 році на 26,5% зумовлена впливом внесення мінеральних добрив. Нормований R^2 (скоригований коефіцієнт детермінації) показує, який вплив коригування R^2 справив на величину коефіцієнта детермінації, оскільки показник відрізняється лише на 0,03 (0,26-0,23) від коефіцієнта детермінації, можна зробити висновок про високу якість моделі. Так як стандартна помилка визначає якість прогнозу (чим менша помилка, тим якісніший прогноз), згідно наших даних вона становить лише 5,12, отже ми отримаємо якісний прогноз.

Вирощування озимого і ярого ріпаку показує, що високі врожаї культури можна отримати за інтенсивної технології її вирощування, яка потребує не лише високих витрат у порівнянні з іншими технологіями, а й своєчасного і якісного проведення всіх технологічних операцій: від підготовки ґрунту до посіву ріпаку і до збирання й очистки насіння нового врожаю.

Таблиця 1 Вихідні дані

Область країни	Урожайність ріпаку ц.га, У	Внесено мінеральних добрив на 1 га ріпаку, ц.д.р.(кг) X ₁			
Вінницька	31,3	130	Кіровоградська	22,1	88
Волинська	32,4	211	Луганська	22,9	209
Дніпропетровська	17,2	74	Львівська	30,4	209
Донецька	20	73	Миколаївська	20,7	84
Житомирська	26,8	155	Одеська	20,9	108
Закарпатська	25	384	Полтавська	21,6	114
Запорізька	15,5	72	Рівненська	34,8	203
Івано-Франківська	26,8	166	Сумська	26,7	169
Київська	28,7	112	Тернопільська	33,7	167
			Харківська	20,7	77
			Херсонська	15,6	60
			Хмельницька	32,9	167
			Черкаська	29,6	137
			Чернівецька	31,7	144
			Чернігівська	24,1	153

Таблиця 2 – Результати регресійного аналізу

Множинний R	0,51495
R ²	0,26517
Коефіцієнт D	26,517%
Нормований R ²	0,23177
Стандартна помилка	5,11789
Спостереження	24

За матеріалами Інституту економічних досліджень та політичних консультацій перше місце в світі з експорту насіння ріпаку посідає Канада, друге - Україна, третє - США. Останніми роками в Україні встановилася тенденція, коли експорт насіння ріпаку становить не менш ніж 95% валового збору.

Список використаної літератури:

1. <http://ukrstat.gov.ua>
2. <http://agro-business.com.ua>

УДК: 631:153.7

ПРОГНОЗ УРОЖАЙНОСТІ КУКУРУДЗИ В УКРАЇНІ

*Рябчун Ю.В., студентка**

Шиш А.М., кандидат економічних наук, доцент

Виробництво зернових культур є стратегічною галуззю економіки України. Адже зерно – це джерело не тільки хлібобулочних виробів, але й кормова база для виробництва тваринницької продукції, а також сировина для переробної промисловості. Зерно – це основа стабільності продовольчого ринку, тому питання виробництва зернових культур є надзвичайно актуальним, особливо в умовах глобальної продовольчої кризи.

Сьогоднішній український ринок зерна – це середовище з високою конкуренцією, де представлені міжнародні компанії, які спеціалізуються на торгівлі сільськогосподарською продукцією. Багато іноземних компаній працюють на українському ринку вже близько 10 років.

Починаючи з 2000 року, сільськогосподарські виробники щорічно розширюють посівні площі зернової кукурудзи. Якщо в 2000 році площа збирання культури становила

1,28 млн. га, то в 2011 році вже перевищила 3,6 млн. га. Поряд із зростанням площ кукурудзи, в останні роки спостерігається і стійка тенденція зростання її врожайності при річному врожайності 1,5 ц/га. Починаючи з 1995 року, середній рівень її врожайності практично подвоївся і вже починаючи з 2005 року майже щорічно перевищує абсолютний максимум, що відмічався в радянські часи (у 1989-1990 рр. максимальна врожайність становила 37-39 ц/га).

Враховуючи тенденцію росту врожайності кукурудзи, в 2015 році очікується, що середній рівень її продуктивності (за умови звичайних багаторічних агрометеорологічних умов) становитиме 49-51 ц/га, що відповідає середньому показнику за останні п'ять років.

Таблиця 1 – Прогноз урожайності кукурудзи по областях України

Зона, область	Урожайність, ц/га			± до, ц/га	
	середня за 2010-2014 рр.	2014 р. (попередня)	прогноз 2015 р.	2015 р.	середнього за 2010-2014 рр.
Лісостеп					
Вінницька	58,0	76,2	60,0	-16,2	2,0
Київська	61,0	77,8	62,0	-15,8	1,0
Полтавська	57,3	79,2	56,0	-23,2	-1,3
Сумська	48,8	66,2	49,0	-17,2	0,2
Тернопільська	52,7	58,1	53,0	-5,1	0,3
Харківська	38,3	55,7	38,0	-17,7	-0,3
Хмельницька	59,0	67,7	59,0	-8,7	0,0
Черкаська	64,2	91,6	63,0	-28,6	-1,2
УКРАЇНА	49,0	63,9	50,0	-13,9	1,0

Валове виробництво зерна кукурудзи, з урахуванням зростання її посівних площ, може скласти 20,6-22,5 млн. т. Внаслідок цього загальна частка валового виробництва зерна за рахунок кукурудзи, в загальній структурі виробництва зернових і зернобобових в поточному році може становити 45 і більше відсотків, тоді як пшениці, яка традиційно займала 60% і більше, – лише близько 30%.

УДК 311:316.334.2

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СТАТИСТИКИ

*Синиця С.О., студентка**

Симоненко Олена Іванівна, кандидат економічних наук, доцент

Соціально-економічна статистика – це галузь знань - наука, яка представляє собою складну і розгалужену систему наукових дисциплін (розділів), що володіють певною специфікою і вивчають кількісну сторону масових явищ і процесів у нерозривному зв'язку з їх якісною стороною [1].

Об'єктом вивчення соціально-економічної статистики є суспільство у всьому різноманітті його форм і проявів. Це пов'язує соціально-економічну статистику з усіма іншими науками, що вивчають суспільство, процеси закономірності його розвитку, що протікають в ньому - з політичною економією, економікою промисловості, сільського господарства, соціологією. У цьому загальному для всіх суспільних наук об'єкті кожна з них знаходить свій специфічний аспект вивчення - які-небудь характерні істотні властивості, сторони, відносини явищ суспільного життя, певні сфери діяльності людей.

Соціально-економічна статистика вивчає кількісний бік масових соціальних і економічних явищ в нерозривному зв'язку з їх якісною стороною, тобто якісно визначені кількості і проявляються в них закономірності. Вона вивчає виробництво в єдності продуктивних сил і виробничих відносин, вплив природних і технічних факторів на кількісні зміни в суспільному житті, вплив розвитку суспільства, виробництва на навколишнє середовище.

Соціально-економічна статистика вивчає виробництво, споживання матеріальних і духовних благ у суспільстві, закономірності їх зміни, економічні та соціальні умови життя людей [2]. Вона використовує систему наукових понять, категорій і методів, за допомогою яких вона пізнає свій предмет. Найважливішу частину цієї системи складає система основних показників стану і розвитку економічного та соціального життя суспільства.

Галузі соціально-економічної статистики як єдиної суспільної науки взаємопов'язані, вони доповнюють і збагачують одна одну. Багато показників статистики окремих галузей настільки багаті за змістом, що можуть бути використані іншими галузями, бо містять у собі різнобічну інформацію. Соціально-економічною статистикою використовуються такі показники, як показники народжуваності, смертності, тобто такі, що характеризують склад статистику населення. Разом з тим ці ж показники важливі для характеристики різних соціальних процесів. Вони необхідні і іншим галузям статистики, тому що пов'язані з багатьма економічними і соціальними умовами життя суспільства, залежать від них і в свою чергу мають на них певний вплив.

Соціально-економічна статистика, базуючись на положеннях політичної економії, досліджує кількісне вираження багатьох економічних категорій, динаміку, структуру, взаємозв'язки конкретних економічних явищ, закономірності їх розвитку в даних умовах місця і часу. Разом з тим, вона збагачує політичну економію статистичними даними, знанням фактів, знанням конкретного прояву законів суспільного розвитку в певних умовах місця і часу, специфічними методами дослідження.

Методологічною основою соціально-економічної статистики є діалектика, спираючись на її закони, вона розробляє специфічні прийоми, способи дослідження, що відповідають природі досліджуваних нею явищ і складають у цілому метод соціально-економічної статистики, або, інакше, її методологію. В своїх дослідженнях соціально-економічна статистика використовує методи та принципи теорії статистики, спирається на них і розвиває їх. Це перш за все метод масового статистичного спостереження, метод групування, метод узагальнюючих показників - абсолютних і відносних величин, середніх величин, індексний метод та ін.. Велике значення в соціально-економічній статистиці має балансовий метод, метод математичної статистики.

Список використаної літератури:

1. <http://uareferat.com>
2. http://revolution.allbest.ru/economy/00226708_0.html

УДК:331:637

АНАЛІЗ ВИРОЩУВАННЯ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР

*Турчин Н.А., студентка**

Мицицей Т.Д., кандидат технічних наук, доцент

Провідне місце в складі АПК України займає зерно-промисловий комплекс. Він об'єднує галузі, що займаються виробництвом зернових, їх заготівлею, переробкою, обслуговуванням сільськогосподарського та переробного ланок. Сільськогосподарську ланку країни представлено вирощуванням зернових культур. Хлібоприймальні підприємства здійснюють заготівлю і зберігання зерна. До складу переробної ланки входять борошномельно-круп'яні, комбікормові і хлібопекарні виробництва.

Зерновим культурам належить важлива роль в усіх областях країни, особливо в областях Степовій і Лісостеповій зон. Навіть в Закарпатській і Івано-Франківській областях,

де частка зернових культур є найнижчою в Україні, вони займають близько 40% посівних площ.

Зернове господарство має важливе значення і для розвитку тваринництва. Фуражне зерно складає більше 40% валового збору зернових культур. Основними зернофуражними культурами в Україні є ячмінь, овес, кукурудза і зернобобові - горох, вика, люпин. Такі культури, як ячмінь, кукурудза і горох, використовуються і для продовольчих цілей. Яровий ячмінь вирощують в усіх областях України. Зерно ячменю має високі кормові якості, використовується також як сировина в пивоварній промисловості, фармацевтичній, хлібопекарській, спиртовій і кондитерській галузях.

Україна має всі необхідні передумови для вирощування високих врожаїв зернових культур, валові збори високоякісного зерна яких в абсолютній більшості років можуть досягати 60 млн. тонн, з яких на частку пшениці повинно припадати 25-30 млн. тонн, по меншій мірі. Для цього є всі без винятку передумови. Перш за все, це наші чорноземи. У цілому, сприятливі погодно-кліматичні умови дозволяють культивувати більш урожайну, ніж яра, озиму пшеницю. Кукурудзі належить важлива роль у забезпеченні тваринництва концентрованими кормами.

Головною причиною низької ефективності зернового господарства взагалі і стану вирощування і використання пшениці, зокрема, на сучасному етапі розвитку ринкових відносин є екстенсивна технологія вирощування пшениці. Її збереження у ринкових умовах і консервація існуючих відносин між селянином і споживачем зерна будь-якого рівня загрожує катастрофою всьому сільському господарству. Єдиним виходом з цього стану є невідкладне впровадження інтенсивної, а насправді, нормальної за сучасних умов технології вирощування пшениці як найбільш вибагливої культури сівозміни.

Концепція стійкого розвитку зернового господарства на період стабілізації та поживлення має будуватися на засадах удосконалення його структури, усунення втрат і збалансування попиту з урахуванням природного потенціалу земель, які можуть використовуватись у господарствах товарного землеробства без порушення агротехніки. Мікроекономічні моделі економіки господарств товарного землеробства мають базуватися на пропорціях між культурами у сівозмінах, але як показує досвід розвинутих країн ЄС, частку зернових у посівних площах може бути істотно підвищено до 70 % і більше.

Завданнями аналізу є: здійснення систематичного контролю за виконанням плану виробництва продукції по кожній культурі, підрозділу і господарству в цілому і визначення впливу факторів на обсяг виробництва продукції зернових; виявлення внутрігосподарських резервів збільшення виробництва продукції та поліпшення її якості; оцінка можливостей збільшення виробництва продукції з врахуванням об'єктивних і суб'єктивних факторів; розробка заходів по освоєнню виявлених резервів збільшення виробництва продукції.

УДК 338.439.5:633.1

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА

*Цибенок Ю.О., студентка**
Куць Т.В., кандидат економічних наук, доцент

Проблема підвищення ефективності виробництва зерна є основою розвитку на сучасному етапі. Необхідність визначення ефективності зернового виробництва об'єктивно зумовлена можливостями досягати при визначеному напрямку НТП великої економії засобів і праці. Це особливо важливо в умовах обмеженого розміру ресурсів. Одним з найважливіших напрямків підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва є його інтенсифікація на основі постійного удосконалення господарського механізму.

Інтенсивний тип розширеного відтворення в умовах розвитку ринкових відносин має принципові особливості. Основним критерієм економічного розвитку стає не кількісне збільшення факторів виробництва, а суттєве зростання ефективності виробництва на основі максимальної економії не тільки життєвої, але й уречевленої праці. Визначальним показником інтенсифікації сільськогосподарського виробництва на сучасному етапі стає не просто збільшення обсягів виробництва продукції, а випереджаючі темпи зростання кінцевих результатів в порівнянні з витратами. Ринкова економіка вимагає становлення соціально орієнтованого підприємництва. Саме такі відмінності зумовлюють вияв нових тенденцій і закономірностей інтенсивного типу розширеного відтворення вимагають концепції інтенсифікації сільськогосподарського виробництва на одиницю продукції.

Підвищення ефективності зернового господарства пов'язане з впливом на його розвиток великої кількості факторів: хімізація, меліорація, виведення нових сортів, підвищення загальної культури землеробства. В зв'язку з тим, що перелічені фактори не рівнозначні по ступеню впливу на збільшення виробництва зерна і потребують різних розмірів капіталовкладень та поточних затрат, важливо, куди будуть спрямовані ці капіталовкладення.

Зернопромисловий комплекс являє собою досить складну структуризовану структуру, в яку, крім зернового господарства, входять борошномельна, круп'яна, комбікормова, хлібопекарська та інші галузі промисловості. Тому концепція його розвитку передбачає модернізацію всіх галузей і складових, удосконалення економічних і технологічних зв'язків між ними, їх збалансований розвиток, кооперування виробництва, використання найновіших технологій, збільшення асортименту продукції, підвищення економічної ефективності її виробництва і зниження цін на неї.

В ринкових умовах ефективність виробництва зерна визначає його конкурентоздатність, як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, тобто здатність до розширеного відтворення, зростання обсягів виробництва, збільшення кількості робочих місць, підвищення заробітної плати працівників та інше. У цілому ефективність – це соціально-економічна проблема, позитивне вирішення якої зумовлює розвиток продуктивних сил і стан суспільства.

З цією метою розроблено ряд напрямків, що спрямовані на підвищення економічної ефективності зернового виробництва і передбачають збільшення виробництва, поліпшення якості зерна, ефективного використання його виробничих ресурсів. Основним напрямком подальшого зростання зернового господарства є інтенсифікація зерна на основі внесення оптимальної кількості добрив, розширення посівів високоврожайних сортів і гібридів, впровадження комплексної механізації, інтенсивних технологій, застосування прогресивних форм організації і оплати праці з урахуванням кінцевого результату. Велике значення має внесення оптимальних доз мінеральних добрив, які в конкретних природнокліматичних та економічних умовах забезпечують найбільш повне використання сортів зернових культур. Так, при комплексному поєднанні добрив з іншими заходами існує реальна можливість одержати урожайність озимої пшениці до 50-60 ц/га (середня урожайність озимої пшениці по Україні становить 30 ц/га).

УДК 339.137.2:637.5

ОЦІНКА ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ НА РИНКУ М'ЯСА І М'ЯСНОЇ ПРОДУКЦІЇ

*Циган К.В., студент**

Кирилюк О.Ф., кандидат економічних наук, доцент

Ринок м'яса, як складова вітчизняного продовольчого ринку, є складною економічною системою. В умовах глобалізації продовольчих ринків її динамічний розвиток формується під впливом багатьох чинників. В цьому контексті особливої ваги набуває дотримання

рівноваги виробництва та переробки продукції, її збуту та споживання. В цих умовах особливої актуальності набуває оцінка чинників, які посилюють конкуренцію на вітчизняному ринку м'яса і м'ясопродуктів з метою визначення ефективних інструментів стратегічного управління для формування науково обґрунтованої стратегії досягнення конкурентних переваг на ринку цієї продукції.

Дослідження показали, що ринок м'яса займає особливе місце серед товарних ринків, оскільки дана продукція є основою формування продовольчої безпеки країни. Встановлено, що в країні ресурси м'яса і м'ясних продуктів формуються як за рахунок власного виробництва, так і за рахунок його імпорту. Це суттєво впливає на розвиток виробництва вітчизняних товаровиробників, оскільки імпортна сировина є значно дешевшою і більш конкурентною по ціні в порівнянні з вітчизняною продукцією. Так у 2014 р було імпортовано 325 тис. тонн м'яса на суму 845 млн. дол. США, в тому числі ВРХ – 12 тис. тонн, свинини – 173 тис. тонн, м'яса птиці - 140 тис. тонн. Експерти стверджують, що близько 38% імпортованого м'яса птиці та свинини, а також 86% великої рогатої худоби – це низькосортна продукція.

Дослідження каналів реалізації м'яса і м'ясних продуктів за останні роки показали, що велика частина м'яса реалізується споживачеві не промисловими підприємствами і оптовою торгівлею, а сільськогосподарськими товаровиробниками майже - 50%. Новий товаровиробник є серйозним конкурентом на ринку м'яса, оскільки в його руках знаходиться тваринницька сировина. На даному етапі це є одним з важливих чинників, що визначають успішне функціонування окремих малих підприємств. Сільськогосподарські підприємства, переробляючи власну тваринницьку сировину, мають можливість конкурувати із спеціалізованими підприємствами, перш за все за рахунок нижчого рівня цін на готову продукцію. Усвідомлюючи важливість ціни товару для більшості населення, виробники м'яса і м'ясних продуктів повинні враховувати цю особливість і знайти можливості в повній мірі задовольнити потреби споживачів.

За результатами аналізу стану та особливостей формування конкурентного середовища на ринку м'яса і м'ясопродуктів визначено чинники досягнення та підтримки конкурентних переваг м'ясопереробних підприємств: ціна, якість та безпечність м'ясної продукції, вертикальна інтеграція основних ланок м'ясної індустрії, налагоджена мережа збуту. Врахування зазначених факторів дозволить скоротити витрати, оптимізувати товарні і фінансові потоки, сформувати стійкі зв'язки з постачальниками сировини, оновити та розширити асортимент, упровадити міжнародну систему якості та безпеки продукції.

Отже, стратегія розвитку основних учасників вітчизняного ринку м'яса спрямована на розширення виробництва з використанням сучасного обладнання та технологій; створення вертикально інтегрованих комплексів (тваринницькі ферми, логістичні та складські структури); регіональну експансію щодо збуту продукції. У процесі дослідження виявлено, що основна кількість м'ясопереробних підприємств не приділяє належної уваги стратегічному плануванню або застосовує лише окремі його елементи. Вибір стратегії розвитку м'ясопереробного підприємства доцільно здійснювати на основі оцінки інтегрованого показника конкурентоспроможності. Це дозволить менеджерам своєчасно коригувати товарну політику, керувати асортиментом для збільшення випуску конкурентоспроможних товарів, вносити зміни у виробничі і маркетингові технології для збереження та посилення конкурентних переваг.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ВИБІРКОВОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

*Черкас Т.С., студентка**

Симоненко О.І., кандидат економічних наук, доцент

Вибірковим спостереженням в статистиці називають такий вид спостереження, який дає можливість зробити висновок про всю сукупність одиниць при обстеженні тільки її частини.

Основними завданнями вибіркового методу є:

- вивчення середнього розміру досліджуваної ознаки (наприклад, середнього виробітку або середньої заробітної плати робітників, середньої сортності продукції, тощо);
- визначення (частки) досліджуваної ознаки в певній сукупності (наприклад, частки першосортних одиниць, частки підприємств приватної форми власності та ін.) [2].

Перші спроби використання вибіркового обстеження як наукового методу були зроблені у сфері соціальних досліджень (1899р., американець Раунтрі). У галузі економіки застосування вибіркового методу спостерігаємо значно пізніше.

Вирішенні проблем практичних завдань у господарській діяльності, виявилось можливим лише при застосуванні вибіркового методу. Це стосувалося необхідності визначення урожаю по результатах пробних обмолотів у сільському господарстві. Аналогічна потреба виникала у торгівлі, коли якість всієї партії товару визначалась на підставі окремих проб. Розвиток державності зумовлював необхідність розробки бюджетних обстежень. Такі завдання за своєю природою мали інший зміст, явно відрізняючись від тих, на базі яких виникла теорія випадкового відбору. Вирішення нових практичних завдань вимагало одержання інформації про всю сукупність на підставі певної її частини. Тобто, постало завдання забезпечити таку систему відбору, при якій вибірка сукупність досліджуваних об'єктів змогла б забезпечити одержання найбільш точної і повної інформації про всю сукупність.

Широка область застосування вибіркового методу в соціальній статистиці, зокрема у вивченні доходів, споживання матеріальних благ і послуг, житлових умов та інших характеристик рівня життя населення. Головним джерелом інформації про рівень життя стали вибіркові обстеження бюджетів сімей, що дозволяють отримати показники зайнятості, розміру доходів різних груп населення, джерел їх формування. Результати бюджетних обстежень дають оцінки диференціації споживання продовольчих і непродовольчих товарів, одягу, взуття, меблів, предметів культурно-побутового призначення та інших соціальних характеристик (освітнього, професійного статусу та ін.)

Найважливішу соціальну інформацію дають вибіркові обстеження бюджету часу населення, що представляє багато параметрів його способу та стилю життя - культурний, освітній, матеріальний рівень, характер використання робочого і позаробочий часу, дозвілля та ін. Все більшу актуальність набувають вибіркові дослідження соціальної стратифікації, міграційних потоків, захворюваності, контролю над народжуваністю та ін. [1].

Отож, вибірковий метод досить часто використовують при дослідженні соціально-економічних явищ тому, що на нього потрібні відносно невеликі матеріальні затрати, він має широку область застосування і високу достовірність. Цей метод використовується для прискореної обробки матеріалів суцільного спостереження та перевірки правильності даних переписів і одноразових обстежень.

Список використаної літератури:

1. [Выборочный метод в социально-экономической статистике: учеб. пособие](#) / Э. К. Васильева, М. М. Юзбашев. - ИНФРА-М. - 2010. – 256 с.
2. Теорія статистики / О. І. Кулинич, Р. О. Кулинич: Підручник. - 6-те вид., перероб. і доп. затверджено МОН. - К.- 2010. - 239 с.

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРАХУНКІВ З ДЕБІТОРАМИ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА

*Шайдецький Д.С., студент**

Куць Т.В., кандидат економічних наук, доцент

У сучасних умовах господарювання, за наявності конкуренції як невід'ємного елемента ринкової економіки та складнощів реалізації та збуту продукції сільськогосподарські підприємства, продають її, використовуючи форми послідовної оплати. У підприємств з'являється дебіторська заборгованість, яка виступає важливою складовою оборотного капіталу в структурі активу балансу підприємства.

Від ефективної організації розрахунків сільськогосподарського підприємства з покупцями залежить рівень його платоспроможності та оборотність активів. Таким чином, обліку та аналізу розрахунків з дебіторами відводиться вагоме значення для підприємств, оскільки результати даного процесу впливають на фінансовий стан, дотримання розрахункової дисципліни, базу оподаткування підприємства та рівень прибутковості господарської діяльності.

Питанням обліку розрахунків з дебіторами, аналізу дебіторської заборгованості присвячені наукові праці багатьох вітчизняних учених – Ф.Ф. Бутинця, Й.Я. Даньківа, Г.Г. Кірейцева, Л.А. Лахтіонової, Є.В. Мниха, В.К. Савчука, Л.К. Сука, В.В. Сопка та ін.

Підвищена увага до стану розрахунків з дебіторами пов'язана із необхідністю врахування змін бізнес-середовища, що змушує суб'єктів господарювання знаходити нові підходи до оптимізації цього процесу, опрацьовувати нові форми та методи аналізу дебіторської заборгованості, розробляти системи оцінки показників стану розрахунків з використанням новітніх досягнень у галузі сучасних інформаційних технологій для автоматизації обробки потрібної інформації та прийняття відповідних управлінських рішень.

Методика обліку та аналізу розрахунків з дебіторами є невід'ємною частиною системи бухгалтерського обліку аграрного підприємства та його фінансової звітності. Їх важливість великою мірою визначається необхідністю гармонізації теорії та практики вітчизняного бухгалтерського обліку відповідно до вимог міжнародних стандартів.

Хоча виникнення дебіторської заборгованості у певних межах – нормальна ознака процесу фінансово-господарської діяльності будь-якого підприємства, зумовленого самою природою та особливостями його діяльності, проте кожен господарюючий суб'єкт зацікавлений в оптимізації її обсягу. Це зумовлено тим, що скорочення дебіторської заборгованості є резервом зниження потреби підприємства в обігових коштах та прискорення швидкості їх обігу.

Дебіторська заборгованість має важливе значення для будь-якого підприємства через те, що за своїм змістом вона є інструментом кредитування дебітора за отримані ним товари, надані роботи чи послуги на безвідсотковій основі. Накопичення великих сум дебіторської заборгованості на балансі виробників обумовлює низька платоспроможність підприємств. Водночас її виникнення зумовлене не тільки економічними чинниками, а й неналежною організацією бухгалтерського обліку, аналізу та контролю на підприємстві.

Водночас варто зазначити, недостатній ступінь теоретико-методичних досліджень щодо ефективної організації обліку розрахунків з дебіторами відповідно змін в сучасній економіці, наявність багатьох невіршених практичних питань, свідчать про актуальність теми та про важливість подальших досліджень питань щодо обліку, аналізу, аудиту дебіторської заборгованості.

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНОВИХ ТА ЗЕРНОБОБОВИХ В УКРАЇНІ

*Шендерівська Ю.Л., студентка**

Краєвський В.М., кандидат економічних наук, доцент

Розвиток зернового господарства відбувається на основі підвищення економічної ефективності виробництва зерна за допомогою інтенсифікації виробництва. За цих умов забезпечується збільшення валової і товарної продукції зернових культур, зміцнюється матеріально-технічна база галузі. Економічна ефективність виробництва зерна характеризується системою таких показників: урожайність, продуктивність праці, собівартість продукції, ціна реалізації за 1 ц зерна, прибуток на 1 ц зерна і на 1 га посівної площі, рівень рентабельності виробництва зерна.

В даному дослідженні буде розглянуто посівних площ на урожайність. Статистичні дані станом на 1 листопада 2015 року наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Статистичні дані вирощування зернових та зернобобових культур сільськогосподарськими підприємствами України

Області	Урожайність, ц з га(Y)	Посівна площа, тис га(X)			
Вінницька	47,6	622,7	Миколаївська	32,9	585,5
Волинська	52,3	106,6	Одеська	30,3	842,8
Дніпропетровська	34,8	729,9	Полтавська	59,6	617,1
Донецька	30,7	381,8	Рівненська	48,4	95,3
Житомирська	44,3	234,6	Сумська	55,6	477,9
Закарпатська	42,9	14,3	Тернопільська	54,2	276,8
Запорізька	31,5	668,6	Харківська	40,3	769,3
Івано-Франківська	47,4	74,4	Херсонська	36,7	440,3
Київська	52,3	395,4	Хмельницька	57,9	388,1
Кіровоградська	41,6	597,3	Черкаська	58,7	465,0
Луганська	26,4	309,4	Чернівецька	47,1	42,0
Львівська	50,4	163,2	Чернігівська	50,5	473,8
			Україна	43,0	9772,1

Провівши регресійний аналіз статистичних даних по 24 областях України (без урахування тимчасово окупованої території АР Крим), бачимо, що зв'язок між посівними площами та урожайністю зернових та зерно-бобових культур низький, оскільки коефіцієнт множинної регресії $R=0,306$ (Табл. 2). Коефіцієнт детермінації $R^2=0,241$ показує, що залежність середніх цін реалізації на 9,3% зумовлена обсягами виробництва, решта 90,7% зумовлені іншими факторами, що не включені в регресійну модель.

Таблиця 2 – Регресійна статистика

Коефіцієнт множинної регресії R	0,306
Коефіцієнт детермінації R ²	0,093
Нормований коефіцієнт детермінації R ²	0,052
Стандартна помилка	237,5
Спостереження	24

З огляду на невисокі значення коефіцієнтів множинної регресії та детермінації, дана залежність є не досить закономірною. Показник дисперсії, значущості F та показника F-Фішера свідчить про достатній рівень достовірності результатів оцінювання (Табл. 3)

Таблиця 3 – Дисперсійний аналіз

	df	SS	MS	F	Значущість F
Регресія	1	127853,41	127853,4	2,2666	0,1464
Залишок	22	1240957,48	56407,2		
Всього	23	1368810,89			

За результатами даного дослідження можемо сказати, що посівна площа не є визначальним фактором, що впливає на урожайність. Проте при розробці шляхів підвищення ефективності виробництва зернових і зернобобових культур його слід враховувати. Підвищення рівня ефективності виробництва зерна є найважливішим завданням, розв'язання якого повинно здійснюватися не тільки на державному, але й на регіональному рівнях, де вирішуються питання забезпечення населення продуктами харчування. Основними шляхами підвищення ефективності виробництва зерна у сільськогосподарських підприємствах України і Вінницької області зокрема є зростання урожайності зернових культур за рахунок інтенсифікації галузі, що призводить до зниження собівартості продукції, підвищення цін реалізації та рентабельності її виробництва.

УДК:337:18

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА СОНЯШНИКУ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОКРАЩЕННЯ

Шовть Ю.Ю., студентка

Кінева Т.С., кандидат економічних наук, доцент

Соняшник – це унікальна сировина для отримання харчових та технічних олій, дешевих харчових та кормових видів білка з особливими біологічними та функціональними властивостями, високим вмістом біологічно активних речовин та широким набором макро-, мікро- та ультрамікроелементів. Рослинні олії необхідні всім галузям народного господарства. Вони можуть бути надійним джерелом валютних надходжень.

Актуальність теми полягає в тому, що Україна належить до тих країн, де традиційно вирощуються олійні культури і насамперед, соняшник, який входить до структури сівозмін природно-кліматичних зон Степу, центрального та східного Лісостепу. Під ними зайнято понад 90% посівних площ усіх вирощуваних в Україні олійних культур.

На сучасному етапі проблема підвищення ефективності агропромислового виробництва є визначальним фактором економічного і соціального розвитку суспільства. Економічна ефективність виробництва соняшника залежить від складного комплексу природно-економічних, технологічних, науково-технічних факторів. При вивченні даної проблеми слід рахувати наступні особливості галузі: соняшник вимогливий до умов обробітку. Агротехнічні вимоги не дозволяють вирощувати цю культуру у вузькоспеціалізованих господарствах. Рослини цієї культури дуже чутливі до всіх видів гербіцидів. Слід враховувати також вимоги щодо олії в залежності від мети її використання.[3]

У підсумку за даними асоціації в Україні передбачається, що виробництво соняшнику та олії соняшникової практично відповідатиме рівню 2014/15 МР. Також Україна залишиться світовим лідером, як з виробництва соняшнику, так і з виробництва та експорту олії соняшникової. Нарощування переробки насіння ріпаку та сої на вітчизняних підприємствах, дасть можливість завантажити потужності та зменшити залежність від соняшнику.

У поточному фінансовому році Україна б'є рекорди з експорту соєвої олії. За перші 9 місяців (вересень-травень) з України на зовнішні ринки поставлено рекордний обсяг соєвого шроту/макухи - 124,9 тис. т, тоді як за весь минулий сезон експорт цієї продукції склав лише 86,2 тис. т. За підсумками 2012/13 МР експорт соєвого шроту та макухи становив 14,4 тис. т.

Експорт соєвого масла за звітний період склав 98,7 тис. т, що також є рекордним показником в порівнянні з аналогічними періодами попередніх сезонів [1]. Питання підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва не втрачає актуальності, особливо впливу факторів. Тому виникає необхідність поглибленого аналізу факторів, що

зумовлюють кінцеві результати господарювання та обґрунтування напрямів підвищення ефективності виробництва соняшнику за сучасних умов [2].

Отже, виробництво та вирощування соняшнику є стабільно зростаючим і досить прибутковим. Проведене дослідження показало, що виробництво соняшнику є досить перспективним, але для подальшого його розвитку необхідно враховувати деякі особливості. Одним із шляхів підвищення ефективності виробництва соняшнику є впровадження сучасних технологій виробництва соняшнику.

Список використаної літератури:

1. Державна служба статистики [Електронний ресурс].
2. Зайцев О.М. Використання якісного насіння – найшвидший шлях до підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва. // Пропозиція, 2002р. - № 5.
3. Козирев В.М. Основи сучасної економіки. –М. 1999. – 184 с.

УДК: 657.28. 321

ОСОБЛИВОСТІ КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ЗЕРНА

*Шулекіна Л.І., студентка**
Гузь М.М., старший викладач

Науково обґрунтована система обчислення собівартості одиниці продукції, товарно-матеріальних цінностей, виконаних робіт, наданих послуг, за елементами витрат становлять один з важливих завдань управлінського обліку є калькулювання собівартості продукції.

Калькулювання (від лат. *calculatio* - рахунок, підрахунок) – це система розрахунків, за допомогою яких визначається собівартість усієї проданої продукції та її частин, собівартість конкретних видів виробів, сума витрат окремих підрозділів підприємства на виробництво та продаж продукції

Основним призначенням калькуляції є отримання інформації про виробничу собівартість для організації і управління процесом виробництва і контролю за рівнем витрат на всіх етапах виробничого циклу, а також за місцями виникнення витрат.

Слід відмітити, що в господарській діяльності суб'єктів господарювання найбільш часто зустрічаються три методи аналітичного формування витрат за калькуляційними об'єктами: позамовний, попередільний (попроцесний) і нормативний.

Калькуляція є заключним етапом обліку витрат на виробництво і виходу продукції, у процесі якої за встановленими прийомами і методами групуються витрати й обчислюється собівартість продукції.

Поняття калькуляції дуже тісно пов'язане з поняттям собівартості. Об'єктами визначення собівартості продукції зернових культур є зерно і зерновідходи.

При визначенні собівартості зерна і зерновідходів виконують наступні дії:

- визначають витрати на вирощування зернових культур без вартості соломи;
- визначають кількість повноцінного зерна в зерновідходах шляхом множення фізичної маси зерновідходів на відсоток вмісту зерна в зерно- відходах;
- визначають загальну кількість повноцінного зерна шляхом додавання кількості отриманого зерна і визначеної кількості повноцінного зерна в зерновідходах;
- розподіляють витрати на зерно і зерновідходи, при цьому зерно умовно беруть за одиницю, а зерновідходи прирівнюються до нього за коефіцієнтом, який розраховується за вмістом в них повноцінного зерна;
- визначають собівартість 1ц зерна шляхом ділення витрат, що припали на зерно на загальну кількість зерна;

- визначають собівартість 1 ц зерновідходів шляхом множення собівартості 1 ц зерна на кількість повноцінного зерна в зерновідходах і діленням на загальну кількість зерновідходів.

При обчисленні собівартості продукції зернових культур слід звернути увагу на те, що є високорослі і низькорослі сорти зернових культур, тому необхідно пам'ятати про винос поживних речовин.

В основу розподілу витрат по забезпеченню росту зернових культур необхідно покласти співвідношення виносу поживних речовин, установлені агрономічною наукою, щодо озимої пшениці для високорослих сортів 1:1,5 (1-зерно; 1,5-солома), низькорослих - 1:0,75 (1- зерно; 0,75- солома). Це дозволить враховувати первісну вартість соломи і розраховувати реальну собівартість основної продукції.

Вміло організований облік витрат та калькулювання собівартості продукції рослинництва, повинен забезпечити оперативне, достовірне та повне надходження інформації щодо кількості та вартості одержаної продукції (виконаних робіт і наданих послуг), трудових, матеріальних та грошових витрат на виробництво продукції по підприємству в цілому та окремих його структурних підрозділах .

УДК 502/504/(477)

ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ

Шульги К.Л., студентка
Воляк Л.Р., асистент

Екологічна ситуація в Україні, як і в інших країнах світу значною мірою залежить від впливу як природних так і техногенних чинників. Визначення еколого-техногенних проблем, або, точніше, екологічних проблем техногенного походження, що потребують першочергового реагування є важливим завданням в сфері екологічної безпеки, яке потребує прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Сільське господарство України - найбільш трудомістка галузь, що має значний природно-ресурсний потенціал. У ньому щороку використовуються понад 10,9 млрд. мЗводи. Якщо земельні ресурси України в Європі займають 5,7 % території, то її сільськогосподарські угіддя - 18,9%, а рілля - 26,9 %. Основними причинами низької віддачі земельного потенціалу в Україні є безгосподарське ставлення до землі, недосконала техніка і технологія обробітку ґрунту, повсюдне недотримання сівозмін тощо. Якісний стан земельного фонду погіршується, внаслідок необґрунтованого внесення мінеральних добрив, пестицидів, засобів захисту рослин, що ускладнює екологічну ситуацію в Україні.

Значним забруднювачем довкілля є транспортна галузь, внаслідок викидів відпрацьованих газів автомобілями, паливно-мастильних матеріалів, парів шкідливих речовин. Через великі обсяги використання пального автотранспорт забруднює навколишнє середовище токсичними компонентами: солями свинцю (25% від загального обсягу викидів), оксидом вуглецю (50%). Основними викидами залізничного транспорту в довкіллі є відпрацьовані гази тепловозів, фенол, аерозолі, сміття. Морський транспорт забруднює море відходами харчування, сміттям, нафтою[1].

Внаслідок значного антропогенного навантаження багаторічної енергетично-сировинної спеціалізації Україна входить в число країн з найбільш високими абсолютними обсягами утворення відходів.

Недостатні норми адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення правил збирання, зберігання, транспортування промислових відходів. Існуючий рівень утилізації відходів та вторинних ресурсів не впливає на поліпшення стану довкілля. Всі вище наведені дані доводять, що екологічна ситуація в Україні знаходиться в кризовому стані (рис. 1).

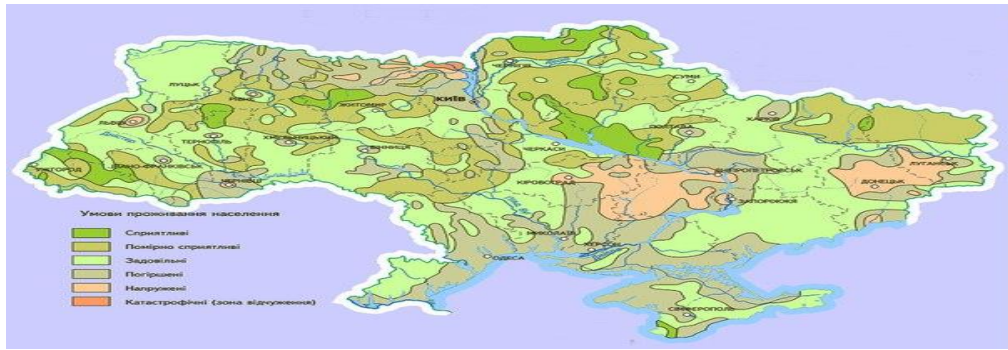

Рисунок 1 Екологічна ситуація в Україні [2]

Отже, сучасне використання природних ресурсів України не відповідає вимогам раціонального природокористування. Порушено екологічно допустимі співвідношення площ ріллі, природних кормових угідь, збільшуються викиди в атмосферне повітря, відходи виробництва що негативно впливає на здатність довкілля до відтворення.

Список використаної літератури:

1. Монин А.С. Глобальные экологические проблемы / А.С.Монин, Ю.А.Шишков // Серия «Науки о Земле». – №7. «Знание». 1990. – Москва
2. Интернет ресурс aginukraine.com/ecological/eco1

УДК 519.21

ВНЕСОК БЛЕЗА ПАСКАЛЯ В РОЗВИТОК ТЕОРІЇ ЙМОВІРНОСТЕЙ

*Шульги К.Л., студентки**

Симоненко О.І., кандидат економічних наук, доцент

Ферма і Паскаль дійсно стали засновниками математичної теорії ймовірностей. Зазвичай вважають, що теорія ймовірностей зародилася в листуванні двох великих учених Б. Паскаля (1623-1662) і П. Ферма (1601-1665). Від цього листування збереглися лише три листи Паскаля і чотири листи Ферма. У цьому листуванні ще відсутнє поняття ймовірності, і обидва вчених обмежуються розглядом числа сприятливих подій шансів. У цих авторів вперше в історії є правильне рішення задачі про розподіл ставки, яка відняла багато зусиль у дослідників протягом тривалого часу. Обидва вони виходили з однієї і тієї ж ідеї: розділу ставки у відношенні, пропорційному ймовірностям остаточного виграшу кожного гравця. У запропонованих ними рішення можна побачити зачатки використання математичного сподівання і теорем про складання і множення ймовірностей. Це був серйозний крок у створенні передумов та інтересів до завдань теоретико-ймовірнісного характеру. Другий крок був зроблений також Паскалем, коли він істотно просунув розвиток комбінаторики і вказав на його значення для зародження теорії ймовірностей. Поштовхом до появи інтересів Паскаля до завдань, що призвів до теорії ймовірностей, послужили зустрічі та бесіди з придворним французького королівського дворушевальє де Мере, який цікавився літературою, філософією і водночас був пристрасним гравцем. У цій пристрасності були витoki тих завдань, які він запропонував Паскалю: 1) Скільки разів потрібно підкинути дві кістки, щоб число випадків, що сприяють випаданню хоча б раз двох шісток, було більше, ніж число випадків, коли ні при одному киданні не з'являються дві шістки одночасно? 2) Як потрібно розділити ставки між гравцями, коли вони припинили гру, не набравши необхідного для виграшу числа очок?

Основний зміст листів Паскаля і Ферма присвячено розділу ставки. Рішення Паскаля докладно викладається в листі: «Ось приблизно, що я роблю для визначення вартості кожної

партії, коли два гравці грають, наприклад, на три партії і кожним вкладено по 32 пістоля. Припустимо, що один виграв дві партії, а інший одну. Вони грають ще одну партію, і якщо виграє перший, то він отримує всю суму в 64 пістоля, вкладену в гру, коли ж цю партію виграє другий, то кожен гравець матиме по дві виграних партії і, отже, якщо вони мають намір провести поділ, то кожен повинен отримати назад свій внесок в 32 пістоля. Тож прийміть до уваги, монсеньйор, що якщо перший виграє, то йому належить 64; якщо він програє, то йому належить 32. Якщо ж гравці не мають наміру ризикувати на цю партію, і хочуть зробити розділ, то перший повинен сказати: «Я маю 32 пістоля вірних, бо у разі програшу я їх все одно отримав би, але інші 32 пістоля можуть бути отримані або мною, або Вами, випадковості рівні. Розділимо ж ці 32 пістоля навпіл, і дайте мені, крім того, безперечну суму в 32 пістоля». Далі Паскаль розглянув інший випадок, коли перший гравець виграв дві партії, а другий ні однієї і третій, коли перший гравець виграв одну партію, а другий жодної. Ферма запропонував наступне рішення цього завдання: Нехай до виграшу гравця А бракує двох партій, а гравцеві У трьох. Тоді для завершення гри достатньо зіграти максимум чотири партії. Можливі наслідки представлені у вигляді таблиці:

ПАРТІЇ				
1	AAAA	ABAA	ABBA	BBBA
2	AAAB	BAAB	BABA	BBAB
3	AABA	BAAA	BBA A	BABB
4	AABB	ABAB		ABBB BBBB
ГРА ВИГРАЛА ГРАВЦІВ	А після двох партій	А після чотирьох партій	А після трьох партій	В після трьох або чотирьох партій

У перших одинадцяти - виграє А, в останніх п'яти В. Таким чином, ставка між гравцями повинна бути розділена стосовно 11/5. Тобто гравець А отримає 11/16, а В отримає 5 / 16 ставки. Очевидно, що Ферма, як і Паскаль, ділить ставку пропорційно ймовірностям виграшу кожним з гравців всієї гри. Однак, вони й самі не помічають, що їхні вихідні позиції однакові.

СЕКЦІЯ 10. МАРКЕТИНГ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ

УДК: 339.138:659.1

ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГ» ТА ЙОГО РОЗВИТОК В УКРАЇНІ

*Бенца О.В., слухач магістратури**
Ларіна Я.С., доктор економічних наук, професор

На початку ХХІ століття Інтернет набув колосального поширення: за даними Міжнародного союзу електрозв'язку в 2015 році налічується 3 млрд користувачів Інтернету. Дуже важко уявити сучасний світ без інтернету, як і без реклами й маркетингу. В середині 90-х років на заході з'явився новий термін «Інтернет-маркетинг», в Україну він прийшов майже через десятиліття. Очевидно, що за темпами розвитку Інтернет-маркетингу Україна відстає принаймні на 5 років. Зараз на Заході важко знайти компанію, що не має представництва в Інтернеті, а більшість представлена більше ніж в одному джерелі. Україна не має такої статистики. Більшість українських компаній залишаються не представленими в мережі Інтернет. Але деякі спеціалісти впевнені, що Україна має всі ресурси, аби наздогнати європейські та американські показники за найближчі 5 років.

Єдиного трактування поняття інтернет-маркетингу немає, через те, що він постійно еволюціонує і не має сталої форми. На думку Холмогорова В.В., Інтернет-маркетинг включає в себе цілий комплекс дочірніх дисциплін. Петрик О.А. в роботі «Інтернет-маркетинг» визначає спрямованість даного напрямку маркетингу на «освоєння алгоритмів формування і забезпечення високої ефективності рекламних кампаній, способів правильного позиціонування торгової марки на ринку». Успенський І.В. відзначає, що поява Інтернет-маркетингу тісно пов'язана з розвитком багатьох суміжних областей і, перш за все, основою даної дисципліни є сам маркетинг. Під терміном Інтернет-маркетинг розуміється теорія і методологія організації маркетингу в гіпермедійному середовищі Інтернет. Англійські джерела визначають поняття інтернет або онлайн-маркетингу як форму маркетингу та реклами, що використовує інтернет як засіб донесення повідомлення до споживачів. Це визначення інтернет-маркетингу є найпоширенішим серед англійської інтернет-мережі. Також Інтернет-маркетинг або онлайн маркетинг - це процес реклами бренду, продукції чи сервісів через інтернет, що включає в себе такі аспекти всесвітньої мережі інтернет, як реклама, дизайн, розвиток та продаж, створення та розміщення різних видів пропозицій для споживачів. Але це визначення не повністю відображає сутність поняття. Тому його варто уточнити, додавши, що: Інтернет-маркетинг – система заходів щодо вивчення ринку в мережі Інтернет і активного впливу на споживчий попит.

Інтернет-маркетинг – сукупність послідовних маркетингових заходів підприємства з вивчення ринку шляхом аналізу інтернет-ресурсів конкурентів, громадських організацій, аналітичних сайтів в мережі Інтернет, виробництва продукції з урахуванням ринкового попиту і просування товарів до споживача через Інтернет з метою отримання максимального прибутку.

В Україні Інтернет-маркетинг мігрував з Заходу. Початком стала платна реклама в Google, пізніше російська пошукова система Яндекс теж ввела платні сервіси, тим самим ввівши Інтернет-маркетинг в свій арсенал. На початку 2000-х почали з'являтися сайти комерційного призначення. Тоді ж поняття інтернет-маркетингу застосовували лише до

інтернет-реклами, або трактували його ще вужче,- як банерну рекламу, або уникали чіткого формулювання даного поняття.

Зараз Інтернет-маркетинг швидко розвивається у світі. В Україні більшість спеціалістів не встигають за всіма технологічними новинками Заходу, і більшість технологій інтернет-маркетингу використовуються навіть найбільш провідними маркетологами і маркетинговими агентствами на пів-року пізніше, ніж в США та Європі. Але їх використовують близько 5-10% компаній, а більшість вітчизняних маркетологів не достатньо обізнані про можливість використання таких технологій.

УДК: 339.138:00

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕГРОВАНИХ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОЇ ПОЗИЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА НА РИНКУ

Гейдор О.О., слухач магістратури
Ларіна Я.С., доктор економічних наук, професор*

У маркетингу комунікація - сукупність сигналів, що походять від фірми на адресу різних аудиторій (клієнти, постачальники, акціонери, органи управління, власний персонал). Для підвищення ефективності заходів, на думку Ф. Котлера, слід розглядати маркетингові комунікації як управління процесом прямування товару на всіх етапах - перед продажем, у момент покупки, під час і по завершенню процесу споживання. При цьому комунікаційні програми повинні розроблятися спеціально для кожного цільового сегмента, ринкової ніші й навіть окремих клієнтів.

При розробці комплексу комунікації необхідно враховувати фактор перешкод (деяких випадкових або цілеспрямованих конкуруючих повідомлень, що справляють помітний вплив на звернення). Крім того, щоб повідомлення було ефективним, кодування повинне бути адекватно розшифроване відправником (досвід відправника, рівень виразності його повинен бути наближений до отримувача).

Необхідність створення скоординованої системи комунікативного впливу в реальному і віртуальному просторах визначила доцільність розгляду концепції інтегрованих маркетингових комунікацій (ІМК). До числа авторів, що розробили і обґрунтували дану концепцію, відносяться Котлер Ф., Моріарті С., Сміт П., Персі Л., Россітер Дж., Ойнер О.К., Примак Т.О., Романов А.А., Шарков Ф.І., та інші вчені.

На даному етапі розвитку ІМК є однією з функцій маркетингової діяльності, що пов'язана з управлінням комунікаціями, що здійснюється за допомогою комплексу засобів передачі навмисних повідомлень між суб'єктами маркетингової системи з метою стимулювання їх активності.

Системою інтегрованих маркетингових комунікацій, при створенні якої менеджеру необхідно досягти ефект синергії, тобто взаємного посилення кожного засобу маркетингових комунікацій, які повинні мудро поєднуватись. Будь-яка екстраполяція, перенесення минулого досвіду без урахування сучасних тенденцій приречена на провал. За визначенням Американської асоціації рекламних агенцій, «інтегрована маркетингова комунікація – це концепція планування маркетингових комунікацій, пов'язана з необхідністю оцінювання стратегічної ролі окремих напрямів (реклами, стимулювання збуту, зв'язків з громадськістю тощо) і пошуком оптимального їх поєднання для забезпечення чіткості, послідовності та максимізації впливу комунікаційних програм з допомогою несуперечливої інтеграції всіх окремих звернень». Таким чином, поєднання різних інструментів маркетингових комунікацій дозволяє отримати більший економічний ефект, ніж при використанні кожного інструменту окремо.

На сьогоднішній день все більше підприємств схилиються до використання інтегрованої системи маркетингових комунікацій. Це викликає необхідність ретельного аналізу усіх каналів комунікацій з метою створення у споживача чіткого, послідовного і переконливого уявлення про підприємство, та продукцію, яку воно випускає. На перший план виходить ретельне планування кожного кроку щодо засобів просування товару на ринок, капіталовкладень в його підтримку та розвиток на кожному етапі життєвого циклу. А для ефективного впровадження зовнішніх інструментів комунікації, в першу чергу, налагоджується внутрішня комунікаційна політика.

УДК: 631.1.027

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРА

*Гетманенко М.П., слухач магістратури**
Рябчик А.В., кандидат економічних наук, доцент

В умовах ринкових економічних відносин стратегічний розвиток підприємств аграрного сектора може бути успішним і ефективним лише на засадах концепції маркетингу. Вітчизняні підприємства ведуть активний пошук шляхів і методів свого подальшого ринкового розвитку, адекватних сучасним вимогам; намагаються вирішити проблеми встановлення маркетингових цілей, проведення відповідного стратегічного аналізу, формулювання і реалізації маркетингових стратегій. В більшості випадків розв'язання цих питань залишається інтуїтивним і науково необґрунтованим. Тому вивчення та обґрунтування наукових аспектів щодо формування маркетингових стратегій підприємств аграрного сектора є досить актуальним питанням.

Маркетингову стратегію можна розглядати як напрям дії (вектор) підприємства щодо створення його цільових ринкових позицій. В результаті досліджень визначено напрями характеристик категорії «маркетингова стратегія»: філософська концепція – стратегія як спосіб «життя» підприємства, бачення, усвідомлення майбутнього, створення цінностей; концепція стратегії як мети управління – позиція на ринку, орієнтир, зразок до якого слід рухатися; організаційно-управлінська концепція – стратегія як план дій, шаблон логічної поведінки на ринку, логічна схема діяльності.

Стратегії в межах системи маркетинг-мікс є функціональним рівнем загальної маркетингової стратегії і передбачають обґрунтування таких основних рішень: вибір ринку, на який розрахована продукція підприємства; визначення особливостей поведінки на ньому; обґрунтування складу і обсягу продукції, яка пропонуватиметься, розробка нової продукції, форми і методи комунікацій, доставки, збуту і розподілу продукції, ціни на продукцію. Реалізація маркетингової стратегії здійснюється прийняттям конкретних оперативних рішень з різних питань, які можна назвати тактикою маркетингу.

Алгоритм формування маркетингової стратегії для підприємств аграрного сектора: 1) стратегічний і маркетинговий аналіз поточного стану діяльності підприємства: аналіз макросередовища; аналіз відповідності умов виробництва умовам природно-кліматичної зони в якій господарює підприємство; аналіз мікросередовища; аналіз внутрішнього середовища; маркетинговий аудит і SWOT-аналіз; 2) стратегічні напрями та формулювання маркетингової стратегії: визначення (або уточнення) місії та цілей; формування загальної стратегії підприємства; сегментація, вибір цільових сегментів та позиціонування на ринку; формулювання стратегій СГП; формулювання конкурентної стратегії; 3) стратегічний вибір (функціональні стратегії маркетингу): товарні стратегії; цінові стратегії; стратегії комунікації; стратегії розподілення; 4) оцінка стратегічних альтернатив: вибір шляхів

досягнення цілей підприємства; 5) реалізація стратегії та контроль: забезпечення досягнення цілей.

Малі підприємства аграрного сектора працюють на конкурентних ринках і випускають продукцію, яка особливо не відрізняється від продукції конкурентів, а також продукція виробляється невеликими партіями, що не мають принципового значення на даному ринку. З врахуванням низького рівня готовності таких підприємств до впровадження стратегій та недосконалості систем управління слід застосовувати максимально спрощений маркетинговий інструментарій, серед якого обов'язковими є аналіз факторів макро- та мікросередовища, а також елементи портфельного аналізу.

Формування маркетингової стратегії підприємств аграрного сектора дозволить визначити напрямки їх поведінки на ринку з урахуванням умов маркетингового середовища; оцінити конкурентоздатність і стратегічні конкурентні переваги підприємств; сформулювати глобальну мету діяльності (місію) і відповідні цілі; визначити ресурси, які необхідно залучити для досягнення поставлених цілей і забезпечити їхнє ефективне використання.

УДК: 339.138

УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В КОНТЕКСТІ ДОСЯГНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

*Гужвенко О.П., слухач магістратури**
Ларіна Я.С., доктор економічних наук, професор

Управління маркетинговою діяльністю – це довгостроковий процес, який має враховувати можливу зміну стану об'єкта управління, виявлення тенденцій і закономірностей ринкових відносин, зовнішнього середовища, появу новітніх принципів і методів, які складають предмет науки. Управління маркетинговою діяльністю підприємства включає знання, навички, уміння, інформаційні і людські технології ділового спілкування дійсних та потенційних споживачів продукту і менеджерів підприємства.

Проблеми розвитку маркетингової діяльності підприємства досліджувались в працях багатьох українських та зарубіжних вчених, серед яких: Ансофф І., Герасимчук В., Кардаш В., Балабанова Л., Бриндіна О., Божкова В.В., Гаркавенко С.С., Ілляшенко С.М., Ковтун О.І., Котлер Ф., Ламбен Ж.Ж., Портер М., Стрикленд А., Томпсон А. та інші. Проте не чітко визначеними залишаються важелі впливу управління маркетингом на досягнення економічної безпеки підприємства.

В сучасних умовах однією з головних цілей управління підприємством є забезпечення його економічної безпеки [1]. Безперервний розвиток будь-якого суб'єкта господарювання, що здійснює свою діяльність в умовах ринкової економіки, безпосередньо залежить від його успішної взаємодії із контрагентами зовнішнього середовища та урахування інтересів економічних агентів внутрішнього середовища. Зважаючи на це, виникає необхідність формування і управління маркетинговою складовою системи економічної безпеки підприємства та систематизації наявних і потенційних загроз в його маркетинговій діяльності з метою подальшого їх усунення [2].

Вченими визначено такі першочергові принципи та підходи маркетингової діяльності:
- програмно-цільове управління, інноваційний підхід, орієнтація на попит, єдність інформаційного і фізичного маркетингу, поєднання методів кількісного і якісного аналізу ринку, тотальне управління маркетингом, логістична модель організації, електронний маркетинг, перетворення маркетингу в центр прибутку, пріоритетність кадрового забезпечення. Використання цих принципів призведе до правильної орієнтації керівників як на реальних, так і на потенційних споживачів продукту.

Комплекс заходів та інструментів, спрямованих на вирішення сукупності проблем

розвитку господарської діяльності підприємства, представляє собою єдину систему управління. Відповідно до розробок Градова А.П. [3.1], управління є сукупністю послідовності узагальнених заходів, а саме: аналізу стану мікро- і макросередовища, вибору відповідної місії підприємства; вивчення економічного механізму виникнення кризових ситуацій і створення системи сканування зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства з метою раціонального, виявлення можливості виникнення неплатоспроможності, постійного врахування ризику підприємницької та розробки заходів щодо його зниження.

До методів управління маркетингом, які частково вирішують питання досягнення економічної безпеки підприємства, належать усі методи стратегічного маркетингового планування, у т.ч. матричні методи управління портфелем бізнесу, прогнозування стану маркетингового середовища та розвитку ринків, моніторинг маркетингового середовища, а також дисипація ризиків, зокрема в межах реалізації стратегії вертикальної та горизонтальної інтеграції і диверсифікації.

Отже, управління маркетинговою діяльністю підприємства є складним процесом, який поєднує в собі комплекс засобів, за допомогою яких виконується управління, сукупність принципів та методів, розроблених для ефективності управління маркетинговою діяльністю і зниження ризиків, а також системи функцій для реалізації управлінських дій.

УДК 631.1.027 (477.54)

РОЗРОБКА КОМПЛЕКСУ АГРАРНОГО МАРКЕТИНГУ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА

*Гуриненко М.М., студентка**
Ларіна Я.С., доктор економічних наук, професор

Сучасний розвиток аграрного сектору економіки потребує особливої уваги до формування та активізації діяльності суб'єктів ринкової інфраструктури, створення ефективної маркетингової мережі руху сільськогосподарської продукції від виробника до споживача, яка мала б забезпечити паритетність економічних інтересів виробників, переробників і кінцевих споживачів. У багатьох керівників і спеціалістів сільськогосподарських підприємств розуміння маркетингу обмежуються сукупністю засобів стимулювання збуту та реклами [3].

Дієвим напрямом реалізації маркетингового підходу на підприємстві є використання відомої концепції комплексу маркетингу. Вона передбачає вплив на ринок не окремих інструментів, а їх певної композиції, що одержало назву «маркетинг-mix». Серед різноманітних спроб представлення структури маркетингу-mix особливо популярна так звана концепція «Four Ps», або чотирьох «Р»: product, price, place, promotion [2].

Термін – “marketing mix” в теорію маркетингу вперше (в 1964 році) було введено Нейлом Борденом, професором із Гарвардської школи бізнесу. [4, с. 122]

Комплекс маркетингу або «маркетинг-мікс» є однією з основних категорій маркетингу. Він являє собою вибір такого співвідношення ключових компонентів середовища підприємства, яке дає можливість якнайкраще задовольнити потреби споживача.

Визначимо основні напрямки трансформації деяких складових комплексу маркетингу сільськогосподарських підприємств. Пріоритетне значення в комплексі належить складовій «товар». Вона є вихідним першочерговим пунктом розробки інших елементів. Тобто це набір товарів і послуг, які мають певні властивості, і особливості створення.

Важливим елементом комплексу маркетингу сільськогосподарських підприємств є ціна. Ефективна цінова політика аграрного підприємства можлива за умови збалансованого

врахування чотирьох найважливіших факторів: витрати, попит покупців, пропозиція конкурентів, державне регулювання.

Не менш важливим елементом є розподіл (рух товарів), тобто діяльність з доведення продукту до кінцевого споживача. Ця діяльність включає в себе вибір каналів розподілу, організацію збутової мережі, включаючи створення мережі оптових і роздрібних магазинів, забезпечення транспортування і складування, інших елементів логістики і т.д.

Одним з важливих засобів маркетинг-мікс є складова комплексу маркетингу – маркетингові комунікації або просування. Традиційно виділяють чотири основних засоби комунікації: реклама, формування суспільної думки, персональний продаж та стимулювання збуту [1].

Для сільськогосподарських підприємств важливим елементом комунікації є участь у виставках та ярмарках. Комплекс маркетингу відіграє головну роль у забезпеченні ефективного функціонування суб'єктів ринку агропродовольчої продукції. Поєднання усіх основних складових дозволяє створити потужний інструмент підвищення конкурентних переваг.

Список використаної літератури:

1. Красноручий О.О., Данько Ю.І. Розвиток маркетингу на ринку агропродовольчої продукції України [Монографія] - Харків: «Майдан», 2009. — 262 с.
2. Липчук В. Сучасні концепції маркетингу / В. Липчук // Аграрна економіка. - 2011. - Т. 4. - № 1-4. - С. 161—164.
3. Парсяк В. Н. Маркетинг від теорії до практики : навчальний посібник / В. Н. Парсяк. - К. : Науково-видавниче підприємство «Видавництво "Наукова думка" НАН України », 2007. - С. 102—128.
4. Старостіна А.О., Зозульов О.В. Маркетинг: Навч. посібник. – К.: Знання-Прес, 2003.

УДК: 339.92

ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНСЬКОГО ЕКСПОРТУ ЗЕРНА В СВІТЛІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

*Дідківська О.О., слухач магістратури**
Бабічева О.І., кандидат економічних наук, доцент

Зернове виробництво займає провідне місце в структурі не лише аграрного сектора економіки України, а й вітчизняного експорту. Особлива роль галузі як локомотиву економіки в період кризи. В 2014 році незважаючи на втрату територій та рецесію зібрано рекордний в історії України врожай зернових культур – 63,05 млн. тонн та підтверджена стійкість тенденції зростання валових зборів зерна (рис.).

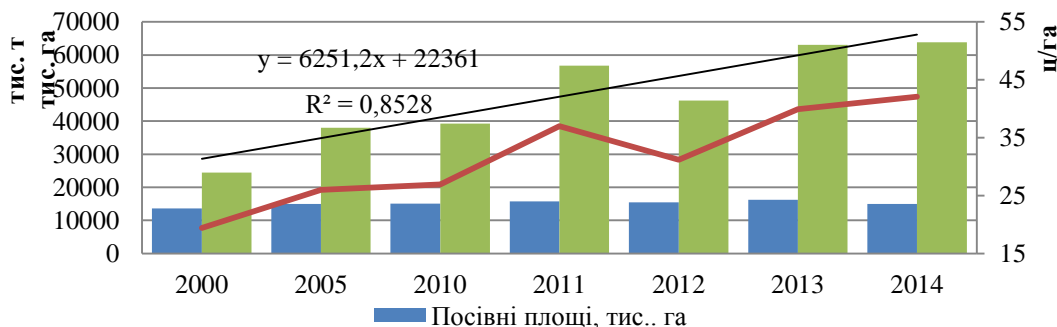

Рисунок 1 – Динаміка основних показників виробництва зерна в Україні

Подібне збільшення валового збору визначили два основних фактори. По-перше, це перерозподіл в структурі посівних площ зернових культур. По-друге, відзначається суттєвий прогрес у підвищенні технологічної ефективності зернового виробництва. Фактично, за всіма без винятку базовим зерновим культурам відзначається підвищення показників врожайності, що пояснюється прогресом технологій та приходом у галузь великого інвестиційного капіталу. Науковці оцінюють реальний потенціал українського зернового виробництва в 80-100 млн. т., що на фоні насиченості внутрішнього ринку загострює проблему пошуку перспективних зовнішніх ринків.

У зв'язку зі скороченням валового збору кукурудзи обсяги експорту з України знизилися на 8% в поточному сезоні в порівнянні з минулим роком. Крім того, змінилася структура експорту кукурудзи. Так, частка ЄС у загальному експорті скоротилася з 46% у 2013/14 МР до 30% в поточному сезоні. Така динаміка пов'язана з рекордним урожаєм цієї культури в ЄС в 2014 році. Серед великих імпортерів української кукурудзи, залишається Єгипет з часткою в 17%, Південна Корея (9%), Ізраїль (5%). З великими закупівлями вийшов у цьому сезоні Китай і вже зайняв 20% всього експортованого обсягу кукурудзи з України проти 2,5% в 2013/2014 МР.

На період 1.01.2015 – 31.12.2015 Європейська комісія відкрила нову річну квоту на безмитний імпорт сільськогосподарської продукції з України. Для зернових культур квота склала 0,95 млн т пшениці, 0,4 млн т кукурудзи і 0,25 млн т ячменю. Проте Україна активно використовує зернові квоти до ЄС в рамках АТП. На сьогоднішній день Україна повністю вичерпала річні квоти.

У новому 2015/16 сезоні ЄС може наростити закупівлі кукурудзи в зв'язку з посухою цього літа і не дуже оптимістичними прогнозами врожаю, а вітчизняний агросектор володіє значним потенціалом для нарощення обсягів експорту зернової продукції. Це має спонукати нагальність активізації сторін до переговорів, з приводу збільшення річних квот на імпорт зернової продукції з України.

Важлива складова зони вільної торгівлі – скасування технічних бар'єрів. Україна бере на себе зобов'язання привести свої стандарти у відповідність з технічними регламентами та системами стандартизації ЄС. Це дасть змогу українським компаніям торгувати з європейцями на таких же умовах, як і бізнесу всередині ЄС.

Отже, основною вигодою розширення ЄС для України буде прямий доступ експортерів до найбільшого єдиного ринку в світі, який матиме спільні кордони, спільні правила торгівлі, сертифікати та стандарти, спільні регулюючі установи.

УДК: 631.1.027: 338.432

АГРАРНИЙ МАРКЕТИНГ ЯК КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРА

Дрозд Ю.С., слухач магістратури
Рябчик А.В., кандидат економічних наук., доцент*

В умовах ринкової економіки важливим чинником успішного функціонування на ринку підприємств аграрного сектора є їх переорієнтація на засади аграрного маркетингу. Використання принципів та методів аграрного маркетингу в діяльності підприємств дає можливість формувати раціональні виробничі програми, оперативно реагувати на ринкову ситуацію, перемагати в умовах конкуренції та економічно розвиватися. Однак широке практичне застосування аграрного маркетингу дещо стримується та має вузьку прикладну спрямованість через недостатність фундаментальних наукових досліджень, практичних розробок, фінансових можливостей, висококваліфікованих спеціалістів тощо. В зв'язку з цим виникає необхідність подальшого вивчення та обґрунтування наукових-практичних аспектів

аграрного маркетингу для застосування підприємствами аграрного сектора з метою закріплення своїх позицій на ринку, ефективного функціонування та стабільного розвитку.

В науковій літературі поняття аграрного маркетингу має досить багато визначень, які частково відрізняються одне від одного, а їх зміст відображає різні практичні аспекти. Зокрема, аграрний маркетинг визначається як «виконання всіх видів підприємницької діяльності, спрямованих на вільне просування сільськогосподарських товарів до споживача і виконання завдань ферм і інших підприємств на селі»; «діяльність, пов'язана із с.-г. виробництвом: з харчуванням, насінням, збиранням врожаю, переробкою та доставкою кінцевому споживачеві, включаючи аналіз потреб споживачів, мотивацій покупок та поведінки споживачів»; «система поглядів і дій, пов'язаних з вивченням потреб, можливостей виробництва та обміну з метою задоволення цих потреб з найменшими витратами ресурсів і найбільш повним споживчим ефектом»; «вид цілеспрямованої творчої діяльності з передбачення, планування, організації та управління задоволенням попиту споживачів на товари, послуги, ідеї, пов'язані із с.-г. виробництвом за допомогою обміну»; «явище соціально-економічної природи, зміст якого відображає еволюцію ринку сільськогосподарської продукції і її промислової переробки, послідовно об'єднує процеси ринкових досліджень, аграрного виробництва та переробки його продукції, товарообіг, формування попиту і стимулювання збуту».

В змістовному аспекті система аграрного маркетингу представляє собою організаційну і функціональну цілісність, складові якої тісно взаємопов'язані. Підсистеми агромаркетингу: інформаційне забезпечення; агромаркетингові дослідження; управління агромаркетингом; інфраструктура агромаркетингу і оперативне управління. Діяльність підприємств на основі агромаркетингу характеризується гнучкістю, еластичністю, оперативністю і чутливістю до ринкових змін, адаптивністю до інновацій, використанням сучасних методів товарної і цінової політики, значним ступенем соціальної відповідальності.

Завдання агромаркетингу: виявлення потреб споживачів; дослідження кон'юнктури аграрного ринку; формування стратегії розвитку підприємств аграрного сектора у відповідності до можливостей зовнішнього середовища та ефективного використання ресурсів; завоювання певної частки ринку, розширення її у відповідності з цілями підприємства; забезпечення конкурентоспроможності продукції та підприємства на ринку; орієнтація на довгострокові результати ринкової діяльності; застосування тактики активного пристосування виробництва до вимог споживачів; цілеспрямований вплив на споживачів для збільшення обсягів продажу та отримання бажаного прибутку.

Отже, аграрний маркетинг забезпечує цільову спрямованість процесів виробництва і переробки сировини, перетворення її у кінцевий продукт; організацію взаємовигідних обмінів із метою задоволення потреб споживачів і досягнення цілей всебічного розвитку як суб'єктів аграрної сфери економіки і суспільства в цілому; визначає економічну та соціальну ефективність функціонування підприємства; сприяє стратегічному розвитку підприємства.

УДК 338.316.35

МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ МОЛОКА ТА МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНИ

*Закатюра М.Д., слухач мігастратури**
Ларіна Я.С., доктор економічних наук, професор

Забезпечення конкурентоспроможності продукції вітчизняних підприємств та окремих галузей на агропродовольчих ринках стає особливо важливим та актуальним у зв'язку з приєднанням України до Світової організації торгівлі і входженням у європейський торговельний простір, що вимагає вдосконалення методик дослідження ринку. Прийняття та забезпечення реалізації ефективних управлінських рішень вимагають проведення

маркетингових досліджень, які дозволяють визначити напрями та шляхи досягнення конкурентних переваг на ринку. Виходячи з масового характеру явищ і процесів, що відбуваються на ринку, організація та здійснення маркетингових досліджень вимагає використання відповідних методів.

Без збору достовірної інформації і наступного її аналізу маркетинг не зможе повною мірою виконати своє призначення, яке полягає в задоволенні потреб покупців. Збір інформації, її інтерпретацію, оціночні і прогностичні розрахунки, виконувані для маркетингових служб і керівництва фірми, прийнято називати маркетинговим дослідженням.

Маркетингове дослідження – це збір, обробка і аналіз даних про ринок, конкурентів, споживачів, цінах, внутрішньому потенціалі підприємства з метою зменшення невизначеності, супутньої прийняттю маркетингових рішень. Загальнонаукові і аналітико-прогностичні методи є основою таких досліджень, а джерелами інформаційного забезпечення - результати кабінетних і польових досліджень (внутрішні і зовнішні, власні і платні та ін.).

Одним з найбільш перспективних і водночас, висококонкурентних ринків є ринок молочної продукції. Теоретичним і практичним аспектам маркетингових досліджень молочної галузі присвячено праці Барилевич О.М., Гапоненко Т.М., Гоголі О. П., Камілової С.Р., Хоменко В.І. та інших дослідників. Водночас варто зазначити, що ринок молочних продуктів постійно зростає, з'являються нові виробники, нові товари, конкурентоспроможність окремих з них змінюється. Тому питання організації маркетингових досліджень ринку молока та молочної продукції є достатньо актуальним.

Молоко та молочні продукти нині є одними з найбільш корисних і користуються стійким попитом споживачів завдяки своїм високим смаковим та оздоровчим властивостям. Для вирішення завдань підвищення біологічної цінності молочних продуктів, розширення та вдосконалення їх асортименту необхідний постійний моніторинг ринку, пошук нових вподобань споживачів та випуск молочної продукції з новими смаками та функціями.

На жаль, згідно з останніми статистичними даними, громадяни України вживають тільки 60-70 % від необхідної кількості молока і молочних продуктів. Вже котрий рік поспіль молочне скотарство характеризується спадом обсягів виробництва продукції. За даними Держкомстату України, у 2014 році було вироблено 11,3 млн т молока, що на 3,1% менше за попередній період. Лише за останній рік чисельність корів в усіх категоріях господарств зменшилася на 2,2% – до 2,7 млн голів. Визначають декілька основних причин негативного впливу на розвиток галузі. По-перше, зниження купівельної спроможності населення та зменшення попиту внутрішнього ринку на молоко та молочну продукцію (ціни на молочну продукцію зростали швидшими темпами, ніж доходи населення). По-друге, низька ефективність молочного скотарства. По-третє, демографічні причини, які обумовлюють швидке скорочення поголів'я в господарствах населення. Цей процес пояснюється як загальним зменшенням сільського населення, так і тим, що важка щоденна праця, пов'язана виробництвом молока, стає все менш привабливою для молоді. На 1 січня 2014 року чисельність господарств населення, які утримували худобу та птицю, становила 3,3 млн одиниць. За січень-листопад 2014 року чисельність сільського населення зменшилася на 90,2 тис. осіб.

Стан вітчизняного молочного скотарства не влаштовує товаровиробників, переробників, споживачів продукції та органи державної влади, що опікуються питаннями галузі. Не викликає сумніву необхідність змін на краще. Проте залишаються не до кінця визначеними механізми забезпечення виробництва якісного молока для забезпечення внутрішніх потреб та гідної конкуренції на світовому ринку. Понад 70% молока не відповідають сьогодні європейським стандартам ні за складом, ні за бактеріальною безпекою. Це не тільки заважає налагодити повноцінний експорт до Європи та інших розвинених країн, а й істотно позначається на внутрішньому ринку. Без якісної сировини

неможливо виробити високоякісну продукцію. Це стосується не тільки мікробіологічної чистоти молока, а й його фізико-хімічних показників, що також невисокі.

На сьогодні в Україні налічується біля 500 підприємств, підконтрольних Державній службі ветеринарної медицини, що займаються заготівлею молочної сировини, випуском готової продукції та її експортом. На думку експертів, можливості виходу вітчизняних виробників на міжнародні ринки обмежуються їхньою готовністю до впровадження у виробництво міжнародних стандартів. Цим визначаються також й конкурентні переваги на внутрішньому ринку.

Подальший успішний розвиток молочного бізнесу в Україні значною мірою залежить як від впровадження інноваційних рішень у виробництво, так і від швидкості проведення реформ в аграрному секторі, зокрема, в частині гармонізації вітчизняної законодавчої бази із законодавством європейського союзу. Важливими передумовами успішного функціонування підприємств молочної промисловості на вітчизняному і зарубіжних ринках є розробка та запровадження на рівні держави та окремих підприємств системи контролю якості та безпечності харчових продуктів на основі підходу НАССР. Оперативне впровадження європейських підходів щодо організації контролю за діяльністю підприємств, які функціонують в секторі молочного скотарства та переробки молока, його інструментів та важелів повинні забезпечити збільшення ступеню конкурентоспроможності їхньої продукції не тільки на вітчизняному, але й на зовнішніх, в тому числі європейському, ринках.

УДК: 658.8. (477)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПОВЕДІНКИ СПОЖИВАЧІВ В УКРАЇНІ

*Кирилюк Я.Р., слухач магістратури**
Ларіна Я.С., доктор економічних наук, професор

В сучасних умовах швидких темпів розвитку ринкової економіки перед нашою країною постало чимало важливих питань, які потребують якнайшвидшого вирішення. Серед них можна виділити низку, пов'язаних із проблемами споживання. Це і задоволення споживчих потреб, і дослідження мотивації споживача, і встановлення оптимальних цін на всі види продукції. Все це не раз досліджувалося українськими та іноземними економістами і соціологами.

Процеси становлення та розвитку ринкової економіки в Україні супроводжуються докорінною зміною умов функціонування підприємств, а також трансформацією моделей поведінки споживачів, оскільки в нових умовах суспільних відносин змінюються фактори впливу на споживчу поведінку, під дією яких виникають типи споживачів з притаманними їм особливостями, змінюється структура потреб, формується нова культура ринкової поведінки покупців.

Перед багатьма підприємствами постає проблема розробки ефективних маркетингових стратегій, які б максимально відповідали актуальним потребам споживачів, їх вимогам до товару та купівельній спроможності. Для цього потрібно здійснювати комплексне дослідження поведінки споживачів, результати якого дадуть змогу краще зрозуміти потреби потенційних покупців і адекватно відповідати на їх потреби асортиментом продукції, її якістю, ціною та іншими маркетинговими інструментами.

Український народ також має багато особливих та автентичних рис, які характеризують купівельні звички та поведінку споживача. Це зумовлено рядом факторів, які склались історично. І все це в сукупності буде ряд відмінностей українського споживача від споживача в Європі, Америці і т.д.

Згідно з міжнародним рейтингом TheGlobalFoodSecurityIndex 2014, який був складений виданням TheEconomist, Україна знаходиться на 52-му місці із 109

досліджуваних країн за параметрами фінансової та фізичної доступності продуктів харчування. При цьому витрати українців на продукти харчування складають до 50-55 % місячного бюджету середньостатистичної сім'ї, в той час як, наприклад, в Німеччині – до 20 %. В цілому зростання в групі соціально значущих продуктів зростання цін склало 21 %. За оцінками Державної служби статистики, подорожчання продуктового набору у 2014 році не перевищувало 15 %.

За даними GfK Ukraine, близько 50% продуктів в 2013 р. українці купували на ринках, за ними йдуть магазини поруч з будинком (до 25%) та супермаркети (майже 12%). В 2014 р. частка куплених товарів в мережах сучасних форматів збільшилась на 3,2 %, у порівнянні з попереднім роком причому зростання цього показника відбулось головним чином за рахунок великих гіпермаркетів, які дозволяють споживачам зменшити суму витрат за рахунок значних обсягів покупок, та магазинів-дискаунтерів, які в даній ситуації вдало формують свою цінову політику. Усі ці помітні зміни дозволяють нам виділити певні специфічні тенденції в поведінці українських споживачів у сучасних умовах.

До основних споживчих трендів 2014 року можна віднести:

- Пришвидшення процесу купівлі товарів.

Проміжок часу від моменту зацікавлення продуктом до його придбання зводиться до максимально можливого мінімуму. Також одним з головних факторів цього є спрощення процесу оплати.

- Орієнтованість на здорове та раціональне харчування

Впевненість у тому, що спорт та корисне харчування допоможуть підтримувати організм в тонусі та перешкоджають різноманітним захворюванням, а також продовжать життя людини та її сім'ї спонукає купувати лише перевірені продукти за оптимальною ціною.

- Скорочення витрат внаслідок економічної та політичної кризи

Споживачі в Україні намагаються користуватись акційними пропозиціями, щоб зберегти сімейний бюджет й при цьому не відмовляти собі у звичних продуктах.

- Зростання попиту на українські товари та екологічну продукцію

Таким способом споживачі намагаються підтримати вітчизняних виробників та зекономити.

Отже, в результаті розглянутих особливостей купівельної поведінки українців, можна простежити чітку тенденцію до економії на продуктах харчування, зменшення обсягів споживання через нестійку політико-економічну ситуацію в Україні, яка за собою веде і зменшення грошових надходжень, і подорожчання ціни на основні продукти споживчого кошику. Вітчизняні споживачі й так витрачають більше половини свого доходу на продукти харчування, відмовляючи в інших потребах. Тому в умовах, що склалися, це є необхідним у процесі прийняття рішень споживачем.

УДК: 640.435

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ КОНДИТЕРСЬКОГО РИНКУ

*Ковальчук В.В., слухач магістратури**

Бабічева О.І., кандидат економічних наук, доцент

Вітчизняна кондитерська галузь, як і вся країна, переживає складний період. Економічна криза, втрата територій, висока інфляція, загальне погіршення рівня життя населення вимагають розробки та здійснення антикризового плану менеджменту та зміни маркетингової політики.

Український кондитерський ринок є висококонкурентним. Більшу частину продукції виробляють та реалізують 5-10 кондитерських компаній. Основними гравцями на

українському ринку є кондитерська корпорація «ROSHEN», компанії «КОНТІ», «Nestlé», «CraftFoods» «АВК», корпорація «Бісквіт-Шоколад», Житомирська кондитерська фабрика «Житомирські ласощі», ПАТ «Полтавакондитер», кондитерська фабрика «Лагода» та ЗАТ «Одесакокондитер». Більшість із них не лише працюють з нульовим економічним прибутком, а чимала частина компаній взагалі вимушена працювати в збиток.

За минулий рік виробництво кондитерських виробів в Україні скоротилося на рекордні за останні роки 20% - до 779 тис. тонн. Виробництво солодкого печива та вафель в країні в 2014 році впало на 22,4% – до 298 тис. тонн. В 2015 році зниження виробництва продовжилось. Індекс промислового виробництва какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів за січень-вересень 2015 року до відповідного періоду попереднього року склав 80%, а виробництва сухарів, печива, борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання – 78,6%.

Скоротився ринок із-за війни. У зоні проведення АТО в попередні роки вироблялося до 180 тис. тонн кондитерської продукції, що становило близько 18% від загального обсягу виробництва в Україні. У 2014 р. обсяги виробництва в Донецькій і Луганській областях скоротилися в три рази, і зараз виробництво кондитерських виробів на підконтрольній бойовикам території не здійснюється. В зоні АТО і в безпосередній близькості від бойових дій знаходяться два найбільших виробника — компанії «АВК» і «Конті»

У липні 2014 року за військового протистояння зупинилася робота на Луганському виробництві, а в кінці січня 2015 року «АВК» призупинила роботу фабрики в Донецьку. Зараз у компанії працюють заводи в Дніпропетровську і Мукачеві (Закарпатська обл.).

Складнощі є і у «Конті». Основними виробничими активами «Конті» в Україні є Костянтинівська, Донецька, Горлівська кондитерські фабрики. Останні дві знаходяться на не підконтрольній Україні території. У липні 2015 року основний бенефіціар солодкого бізнесу «Конті» заявляв про те, що потужності компанії завантажені лише на 40%.

Скорочення виробництва спровокувала і заборона Росії поставок українських солодошів. Саме цей фактор став причиною того, що в лютому 2014 р. найбільший виробник солодошів корпорація Roshen зупинила роботу Маріупольської кондитерської фабрики. Російське ембарго призвело до зниження експорту солодошів в Росію вдвічі - до 300 млн. доларів.

На падаючому ринку кондитерських виробів почався переділ. Скориставшись труднощами кондитерів, розташованих на сході України («АВК» і «Конті»), конкуренти пробують витіснити продукцію цих виробників з полиць магазинів. Найбільші шанси на завоювання частки внутрішнього ринку — у кондитерського гіганта Roshen, який використовує стратегію експансії ринку з допомогою розширення фірмової мережі магазинів.

Сьогодні на тлі зумовленим високою інфляцією здороженням продукції та падінням купівельного попиту населення використовується і цінова і нецінова конкуренція виробників. В таких умовах зростає вага правильних маркетингових рішень підприємств щодо змін асортименту, цінової політики та маркетингових комунікацій, завдяки яким має бути збережений баланс між обмеженими фінансовими ресурсами та маркетинговою підтримкою попиту, утриманням і навіть збільшенням частки ринку.

АГРОМАРКЕТИНГОВЕ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ РИНКОВИХ УМОВАХ

*Луцко Т.В., студентка**

Ларіна Я.С., доктор економічних наук, професор

Маркетинг є одним з найважливіших різновидів економічної й суспільної діяльності. Сутність його як управлінської діяльності полягає в тому, що вона спрямована на орієнтацію виробництва, створення різних видів продукції, яка відображає вимоги ринку [3].

Становлення і розвиток ринкових відносин в економіці України обумовлюють необхідність удосконалення механізму управління сільськогосподарськими підприємствами, орієнтації системи менеджменту на ринкові умови господарювання, здатності швидко й гнучко реагувати на зміни в навколишньому середовищі та всередині підприємства.

Основним завданням агромаркетингу є активний вплив на розвиток попиту на продукцію сільськогосподарських підприємств.

Управління маркетингом підприємства включає аналіз, планування, організацію, мотивацію, контроль та координацію заходів стосовно встановлення, зміцнення та підтримання взаємовигідних обмінів із цільовим ринком для досягнення цілей підприємства.

Управління маркетингом являє собою найважливішу функціональну частину загальної системи управління підприємством, яка спрямована на досягнення узгодженості внутрішніх можливостей підприємства з вимогами зовнішнього середовища для забезпечення прибутку [2].

Управління маркетингом - це організований процес реалізації опрацьованих планів і інших маркетингових концепцій в реальних умовах діяльності підприємства [1].

Впровадження маркетингу в діяльність сільськогосподарських підприємств хоча і набуває все більшого поширення, але все ще не використовуються всі методи та маркетингові інструменти в процесі управління.

Повноцінне використання маркетингу дозволило б значній кількості вітчизняних підприємств забезпечити конкурентоспроможність, швидше адаптуватися до сучасних ринкових умов, з гідністю вийти на світовий ринок.

Підприємства, які не використовують маркетинг можуть втратити своє місце на ринку, а також значно скоротити власний прибуток.

Список використаної літератури

1. Липчук В. В. Маркетинг: навч. пос. / В. В. Липчук, Р. П. Дудяк, С. Я. Бугіль, Я. С. Янишин. - Львів: „Магнолія 2006”, 2012. - 456с.
2. Маркетинг : Навчальний посібник / С. І. Чеботар, Я. С. Ларіна, О. П. Луцій, М. Г. Шевчик, Р. І. Буряк, С. М. Боняр, А. В. Рябчик, О. М. Прус, В. А. Рафальська - Київ «Наш час», 2007.- 504 с.
3. Соловійов, І. О. Маркетинг відносин в АПК : орієнтири на майбутнє / І. О. Соловійов, О.В. Самчук // Маркетинг в Україні. – 10/2004. – N5. – С.47-51. – укр. м.

ОСОБЛИВОСТІ ТА СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МАРКЕТИНГУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Оржеховська Д.А., слухач магістратури
Бабічева О.І., кандидат економічних наук, доцент*

Цілком реальним є твердження, що органічна продукція це «бренд». Саме тому ефективно просування «бренду» й вимагає ґрунтовного і послідовного розроблення плану маркетингової кампанії органічної продукції. В даній роботі ми проаналізуємо особливості та сучасні проблеми маркетингу органічної продукції.

Аналізуючи ефективність комунікації у Європейських країнах, там майже всі споживачі володіють знаннями про органічну продукцію, та, незважаючи на високі ціни, все більше споживачів хочуть купувати органічну продукцію. Великі переробні підприємства та роздрібні мережі інвестують в просування органічної продукції з метою покращення іміджу і продажів, а більшість країн проводили/проводять кампанії з метою підвищення рівня обізнаності щодо органічної тематики.

В Україні ж, ситуація наступна. Всі споживачі турбуються про якість продукції, натуральність якої є ключовою властивістю, однак багато з них все ще не знають, що означає «органічний продукт». Багатьом з тих, хто знає, що таке «органічний продукт», важко їх розпізнати та знайти. Великі роздрібні мережі і переробні підприємства лише починають розуміти потенціал органічної продукції в Україні, обмеженість роботи з підвищення рівня обізнаності серед споживачів.

Особливістю ринку органічної продукції є постійний зріст попиту та збільшення ціни на 20–50% на відміну від традиційного ринку. Так, серед країн Європи можна виділити таких лідерів за середніми витратами на споживання органічної продукції в розрахунку на душу населення, як Швейцарія (103 євро), Швеція (47 євро), Німеччина (38 євро), Франція та Великобританія (27 євро), Італія (24 євро). Споживачі цих країн віддають перевагу закупівлі органічної продукції у спеціалізованих магазинах та на полицях звичайних супермаркетів.

Національний інститут стратегічних досліджень відзначає, що специфікою органічного виробництва сільськогосподарської продукції є економічні, екологічні та соціальні ефекти від здійснення цього виду діяльності. Відповідно можна констатувати що, органічне виробництво має дві загальні групи цілей: комерційну і соціально – гуманітарну, причому, як свідчать дані, досягаються в першу чергу комерційні цілі. Потенційна ємність ринку споживання органічної продукції України оцінена у 39,8 млрд. грн., що більше існуючого рівня майже у 500 разів. Проте необхідно зазначити, що поки в Україні не розроблені відповідні підзаконні акти, вітчизняні виробники проходять процедуру органічної сертифікації свого виробництва за діючими міжнародними стандартами, частіше за все – це норми Європейського Союзу.

Також існують проблеми в розвитку органічної продукції, такі як: недосконале інструкційне забезпечення та відсутність державної фіксованої підтримки; інноваційна пасивність більшості виробників та управлінських структур; слабка обізнаність виробників щодо специфіки органічного виробництва та населення щодо органічної продукції; переваження експорту органічної сировини; переробка, виробництво, гуртова та роздрібна торгівля органічними продуктами споживання все ще перебувають у нерозвинутому стані; дефіцит зерна сільськогосподарських культурологічного походження.

Таким чином, проведене дослідження показує, що Україна, маючи значний потенціал для виробництва органічної сільськогосподарської продукції, її експорту, споживання на внутрішньому ринку. Та існує низка проблем, що спричиняє повільний та однобічний розвиток органічного виробництва в нашій країні. Щоб їх подолати необхідно в першу чергу більш широке розповсюдження вітчизняного та іноземного досвіду ведення органічного виробництва та просування органічної продукції на ринок. Для популяризації вживання органічних продуктів харчування та ознайомлення потенційних споживачів з їх перевагами потрібне широке використання всіх видів засобів масової інформації. Формування довіри споживачів до сертифікованої органічної продукції забезпечить зростання попиту на неї.

ТОВАРНА МАРКА ЯК ЕЛЕМЕНТИ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

*Поспєєва Ю., студентка**
Гальчинська Ю.М., кандидат економічних наук

Діяльність кожного підприємства відбувається в перемінних ринкових умовах та певних проблемах. Важливим елементом у вирішенні поставлених завдань та існуючих проблем підприємств виступає маркетинг. За визначення відомого маркетинголога Ф.Котлера, маркетинг – це вид людської діяльності, направлений на задоволення нужд і потреб шляхом обміну. Проте з розвитком ринкових відносин його трактування розширюється. Наприклад, американська асоціація маркетингу дане поняття трактує як процес планування й управління розробкою товарів і послуг, ціновою політикою, просуванням товарів, послуг та ідей до споживача для задоволення потреб як окремих осіб, так і організацій. Маркетингова діяльність на підприємствах представлена комплексом заходів щодо розвитку товарної, цінової, збутової політик та політики комунікацій (комплекс маркетингу). Важливого значення набуває маркетингова товарна політика.

Товарна політика - як органічна складова маркетингової діяльності підприємств є неодмінною складовою підвищення ефективності продаж підприємств. Відповідно до сучасної концепції маркетингу найбільш діючим інструментом комплексу маркетингу є товар, а такі інструменти комплексу маркетингу як комунікація, розподіл і ціна в більшості випадків ґрунтуються на особливостях товару. Таким чином товарна політика відіграє важливе значення у системі маркетингу і від того, наскільки гнучкою й ефективною вона виявиться, залежить гнучкість і ефективність маркетингової політики підприємства в цілому, що має безпосередній вплив на ефективність створення товарних марок та упаковок.

Товарна марка – сукупність таких елементів як ім'я, назва, знак та символ, що подані на товарах і відрізняють даний товар від усіх інших. Товарна марка є нематеріальною, але разом з тим надзвичайно важливим компонентом у діяльності підприємств. Значення товарної марки полягає у наступному: виробникам торгових марок дозволяється виділяти свою продукцію серед продукції інших виробників; наявна користь для споживачів та підтвердження рівня якості продукції; зацікавленість держави в існуванні системи товарних знаків (торгових марок) обумовлена можливістю полегшити економічний розвиток; міжнародне співробітництво, яке сприяє взаємному визнанню товарних марок та відповідних обов'язків і в результаті недопущення підробки товарів.

Торгові марки ідентифікують джерело виробника товару, вказуючи споживачам або організаціям на відповідальність конкретного виробника або дистриб'ютора. Споживачі можуть оцінювати товари залежно від їх маркування, на підставі досвіду використання цього товару та його маркетингової програми. Торгові марки також виконують низку дуже важливих функцій. Передусім вони сприяють ідентифікації і тим самим спрощують процес логістики. З операційного погляду марки допомагають організувати складський, бухгалтерський та інші види обліку. Марка також дає фірмі правовий захист, унікальних характеристик або особливостей її продукції.

Використання торгової марки є дуже важливим для ефективної діяльності підприємства. Насамперед для того, щоб отримати максимальний прибуток необхідно продавати якомога більше продукції. А для цього потрібно збільшити попит у покупців в даних товарах, в чому і сприяє підприємцям добре створена торгова марка. Вона допомагає розрекламувати товари на широкий загал, тим самим спонукаючи попит у покупців. Є інструментом управління, за допомогою якого фірма активно впливає на всіх зацікавлених осіб (покупців, партнерів, ділову громадськість), формування іміджу підприємства та його продукції.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МАРКЕТИНГУ В АГРАРНІЙ СФЕРІ

Діченко А.Л., аспірант кафедри маркетингу та міжнародної торгівлі

Групуюча ознака	Перелік особливостей
Специфіка товару	<ul style="list-style-type: none"> • Малий термін та специфічні умови зберігання товару • Спеціальна упаковка та відповідне транспортування товару • Оперативність постачання • Формування продуктових пропозицій в межах бізнес-одиниць • Обмежена диверсифікація продукції
Специфіка попиту	<ul style="list-style-type: none"> • Попит є нееластичним за доходом та за ціною • Попит є сезонним
Специфіка виробництва	<ul style="list-style-type: none"> • Дотримання санітарно-гігієнічних, протиепідемічних <i>норм</i> та процедур, що формують підґрунтя для безпеки харчової продукції • Сполучення спеціалізації та диверсифікації виробництва, що супроводжується складнощами виробничого і збутового характеру
Комплементарність стратегічних цілей	<ul style="list-style-type: none"> • Орієнтація на глобальні тенденції функціонування продовольчих ринків та необхідність адаптації до реалій внутрішнього ринку
Невідповідність циклів виробництва, робочого періоду та періоду споживання	<ul style="list-style-type: none"> • Сезонність виробництва • Проблеми з врахуванням змін кон'юнктури ринку • Проблеми з виконанням термінів маркетингових програм • Високий рівень лізингового користування та «низьковідсоткової» розстрочки
Низький рівень маркетингової освіти та науки	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатність методичних розробок та практичних рекомендацій • Нестача кваліфікованих та досвідчених фахівців з маркетингу в аграрній сфері
Залежність від природних факторів	<ul style="list-style-type: none"> • Ризики недоотримання чи втрати товару через природні умови • Залежність асортименту від природних умов • Неврачування землі як фактору виробництва у ціноутворенні
Відсутність централізованих стимулів (державної підтримки)	<ul style="list-style-type: none"> • Низький рівень організації маркетингу на мезо- та макрорівні • Диспаритет між цінами на с/г та промислово-виробничу продукцію • Високі податкові збори з іноземного інвестування аграрного сектору
Нерозвиненість маркетингової інфраструктури	<ul style="list-style-type: none"> • Значна кількість посередників у ланцюгу «виробник – споживач» • Низька здатність с/г підприємств до кооперації • Недосконала діяльність аграрних бірж, торгових домів, тощо
Недосконалість інформаційного забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> • Низький рівень охоплення Інтернет • Відсутність авторитетних маркетингових дослідницьких фірм • Неврачування показників маркетингової діяльності • Недостатність та нерівномірність ринкової інформації
Нерозвинутість ринку землі та ресурсів	<ul style="list-style-type: none"> • Неможливість (або ж складність) входу та виходу товаро-виробників на ринок
Негативні зміни в сільському господарстві	<ul style="list-style-type: none"> • Прогресуюча деградація природного середовища • Тривалий диспаритет доходів зайнятих у сільському господарстві та інших сферах • Втрата традиційного способу життя сільського населення • Недотримання стандартів якості та безпеки продуктів харчування

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

*Сарабай Н.С., слухач магістратури**
Бабічева О.І., кандидат економічних наук, доцент

Прискорення інтеграції України в систему світових господарських відносин зумовлюють необхідність визначення засад на яких має розвиватися експортний потенціал країни. Останній визначається обсягами товарів і послуг, що можуть бути вироблені в економічній та соціальній сферах і реалізовані на світовому ринку з максимальною вигодою для країни.

Підписання Україною та Європейським Союзом Угоди про асоціацію (УА) для нашої країни одночасно створює можливості реалізації експортного потенціалу країни і виклики (з точки зору забезпечення економічного зростання країни та пошуку внутрішніх джерел). Україна знаходиться більшою або меншою мірою в активних торговельних стосунках із усіма країнами-членами Європейського Союзу. Агропродовольча продукція разом із рибною продукцією у 2013 році займала в структурі експорту ЄС до України 9,5%, що в грошовому виразі склало 2,2 млрд. €. Щодо структури імпорту ЄС з України, то продукція сільського господарства займала 4%, що становило 3,8 млрд. €.

Рішенням Європейської Комісії щодо умов підписання ГВ ЗВТ Україна-ЄС покращений доступ українських сільськогосподарських товарів до власного ринку. Однак встановлені певні обмеження. ЄС надано негайні і необмежені преференції для 82,2% експорту сільськогосподарських товарів України, а для ряду продуктів (круп, свинини, яловичини, м'яса птиці тощо) часткова лібералізація досягається шляхом надання безмитних тарифних квот.

Запровадження квотування у двосторонній торгівлі між Україною та ЄС означає, що українські виробники отримують можливість завозити певні обсяги даних товарів без ввізних мит, імпорт же цих товарів понад визначений обсяг оподатковуватиметься за умовами, які діяли до надання Україні автономних торгових преференцій.

Обсяги тарифних квот на молоко та молокопродукти, які діятимуть продовж автономного преференційного торгового режиму наведено у таблиці.

Таблиця 1 Обсяг квот на безмитний імпорт до ЄС молочної продукції із України

Назва товару	Обсяг, т	
	Вступ в дію Угоди про ГВ ЗВТ	Протягом 5 років
Молоко, вершки та йогурти	8000	10000
Сухе молоко	1500	5000
Вершкове масло та молочні пасти	1500	3000

Джерело: http://www.kmu.gov.ua/docs/Agreement/Annex_I-A_to_Agreement.pdf

Додатковим запобіжником з боку ЄС є страховий платіж, який має гарантувати дотримання зобов'язань щодо поставки товару в межах ліцензії і вноситься імпортером у вигляді готівки грошових коштів, банківської гарантії, чеку або переказу. Для прикладу, при імпорті до ЄС молока, масла, сирів обсяг страхового платежу складає 10 євро за 100 кг. Крім всього вищезазначеного, при імпорті до ЄС окремих видів продукції вводиться ряд специфічних регуляторних вимог. Наприклад, встановлені правила подання заявки щодо організації імпорту молока та молокопродукції та відкриття імпортних квот.

Україна взяла на себе зобов'язання в рамках Угоди про ГВ ЗВТ поступово адаптувати власні технічні вимоги та стандарти до діючих в ЄС з наступним їх оформленням у вигляді Договору про оцінку відповідності та визнання промислових виробів, для засвідчення рівних умов та правил для всіх сторін (як країн-членів ЄС, так і України).

В майбутньому, коли зона вільної торгівлі запрацює і українські виробники адаптуються до нових умов, загальна структура експорту зазнає суттєвих змін. Тут потенційно можливі два напрямки: ресурсне забезпечення первинною продукцією переробних підприємств Європейської митної зони чи тих підприємств, що будуть розміщені на території України, або ж виробництво готової продукції на території України та її продаж в межах дії Зони вільної торгівлі в Рамках Асоціації з ЄС.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ПОЛІТИКИ КОМУНІКАЦІЙ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Ярмоленко І.О., слухач магістратури**
Бабічева О.І., кандидат економічних наук, доцент

У сучасних економічних умовах, що склалися в Україні, підприємства АПК, які прагнуть вижити в конкурентному середовищі, зобов'язані вкладати матеріальні засоби та інтелектуальний потенціал у розвиток маркетингової комунікаційної політики, що стає необхідною умовою стійкості, конкурентоспроможності та успіху підприємства на ринку.

Маркетингова комунікаційна політика - це комплекс заходів, яким користується підприємство для інформування, переконання чи нагадування споживачам про свої товари чи послуги. До основних засобів маркетингового впливу на чітко визначений ринок або конкретну його частину відносяться: реклама; стимулювання збуту; участь у виставках; формування суспільної думки; ділове листування; пряма поштова реклама та Інтернет; представницькі заходи.

На сьогоднішній день все більше підприємств схиляються до використання інтегрованої системи маркетингових комунікацій. Це призводить до ретельного аналізу роботи усіх каналів комунікацій з метою створення у споживача чіткого та послідовного уявлення про підприємство, та товар, що воно виробляє. На перший план виходить ретельне планування кожного кроку щодо засобів просування товару на ринок, капіталовкладень в його підтримку та розвиток на кожному етапі життєвого циклу. А для ефективного впровадження зовнішніх інструментів комунікації, в першу чергу, налагоджується внутрішня комунікаційна політика.

Можна виділити три основні принципи інтегрованих маркетингових комунікацій: інтеграція вибору (як найефективніше сполучити різні засоби для досягнення цілей комунікацій); інтеграція позиціонування (яким чином кожен з видів маркетингових комунікацій та пов'язане з просуванням рекламне звернення мають бути з погодженням позиціонуванням марки з погляду їх синергетичної взаємодії); інтеграція плану-графіку (в яких точках маркетингових каналів засоби стимулювання збуту досягають споживачів і прискорюють прийняття рішення на користь даної торгової марки).

Найбільш конкурентоспроможними на ринку сільськогосподарської продукції є холдинги, які займають значну частку ринку і завоювали свої позиції багато в чому завдяки проведенню ефективної комунікативної політики, використовуючи такі інструменти: реклама, стимулювання продажу, персональний продаж, створення веб-сайту чи сторінки в соціальних мережах, застосування директ-маркетингу, оскільки відбулася зміна фокусу уваги з традиційних маркетингових засобів на Інтернет-мережу.

Разом з тим, малі підприємства не мають настільки значний бюджет на маркетинг, щоб конкурувати з лідерами ринку в каналах комунікацій. І в той же час, вони можуть і частково використовувати їхній досвід і стати нішевими, обравши для себе конкретний сегмент споживачів.

На основі аналізу діяльності малих підприємств, які працюють на регіональному ринку у сфері тваринництва, пропонуємо використовувати наступні засоби маркетингових комунікацій: стимулювання продажу, персональний продаж, створення веб-сайту чи сторінки в соціальних мережах, застосування директ-маркетингу. Особливу увагу слід приділити Інтернет- активності, оскільки основною тенденцією сучасної комунікативної політики є зростання питомої ваги Інтернет комунікацій і зміна традиційних маркетингових комунікацій на користь інтерактивних.

Виходячи з викладеного, можна зробити висновок, що комунікаційна політика в економіці повинна охоплювати весь цикл відтворювального процесу. Використання інтегрованих маркетингових комунікацій сільськогосподарськими підприємствами створить їх додаткові конкурентні переваги, підвищить лояльність споживачів, дасть можливість з меншими витратами досягати поставлених маркетингових цілей.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 7. РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І АУДИТУ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНО-ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ЗМІН

<i>Акулініна О.Д.</i> ОБЛІК ОРЕНДИ ЗЕМЛІ	3
<i>Альошин В.Є.</i> ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	4
<i>Бабієнко Є.С.</i> РОЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	5
<i>Барабаш О.Г.</i> ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З БІОЛОГІЧНИМИ АКТИВАМИ	6
<i>Безугла К.П.</i> ВІДОБРАЖЕННЯ ВИТРАТ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ	7
<i>Блох Ю.О.</i> ЄДИНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ВНЕСОК: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	8
<i>Бовсун М.В.</i> ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	9
<i>Бурденюк С.В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ	10
<i>Бутенко О.С.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ У КОМП'ЮТЕРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	11
<i>Ващук І.П.</i> ОСОБЛИВІСТЬ ОБЛІКУ ТА СПИСАННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА	13
<i>Веретельник Б.В.</i> ОБЛІКОВО - АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ	14
<i>Вертелецька А.О.</i> ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ТА ВИХОДУ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА	15
<i>Вертелецька А.О.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА З ВИКОРИСТАННЯМ КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМНИХ ПРОДУКТІВ	16
<i>Вишневецька В.В.</i> ОЦІНКА ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ	17
<i>Вітюк М.П.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ	18
<i>Вовченко В.М.</i> ОБЛІК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	19
<i>Войтенко О.С.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ ФРАНЦІЇ	20
<i>Войтко Т.М.</i> СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	21
<i>Волинець Т.Л.</i> БУХГАЛТЕРСЬКИЙ БАЛАНС: УМОВИ ВИНИКНЕННЯ, ВИЗНАЧЕННЯ ТА ЗМІСТ	23
<i>Гаврилова Н.О.</i> СИСТЕМА ОБ'ЄКТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ	24
<i>Гаврилюк І.О.</i> ОСНОВНІ ЗАСОБИ ЯК ОБ'ЄКТ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ	25
<i>Гараган С.О.</i> ПОДВІЙНИЙ ЗАПИС В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ	26
<i>Гвоздецька О.В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ	27
<i>Голубович Я.В.</i> ВІЙСЬКОВИЙ ЗБІР: ОБЛІКОВИЙ ТА ПОДАТКОВИЙ АСПЕКТИ	28
<i>Гончарук О.О.</i> ОБЛІК ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ	29
<i>Горбуненко Р.І.</i> ВІДОБРАЖЕННЯ ДОХОДІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ	30
<i>Горбуненко Р.І.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА У ЗВІТІ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ	31
<i>Городенська А.С.</i> АМОТИЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У КОНТЕКСТІ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА	32
<i>Гранецька І.В.</i> АНАЛІЗ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ЗА СТАТТЯМИ	33

КАЛЬКУЛЯЦІЇ	
<i>Грасько І.О.</i> ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	34
<i>Григоренко В.В.</i> СУТНІСТЬ ОБЛІКОВО- КОНТРОЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	35
<i>Грицай В.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ТА ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ БАНКУ	36
<i>Грищенко Ю.О.</i> МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	37
<i>Гузенко Ю.В.</i> ВІДОБРАЖЕННЯ ГРОШОВИХ КОШТІВ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ	38
<i>Данілевська М.М.</i> ЗМІНИ У СПРАВЛЯННІ ВІЙСЬКОВОГО ЗБОРУ В 2015 РОЦІ	39
<i>Данілевська М.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ПРАЦІ ТА ЇЇ ОПЛАТИ	40
<i>Дворнік Н.Б.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ СУКУПНОГО ДОХОДУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	41
<i>Дворнік Т.Б.</i> ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ДжЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	43
<i>Денищук А.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ЦУКРОВОГО БУРЯКА	44
<i>Дзигун А.А.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	45
<i>Дзигун А.А.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА	46
<i>Дигодюк І.О.</i> ОБЛІК І АУДИТ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ТА ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ	47
<i>Діденко В.В.</i> СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОЦІНКА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	48
<i>Довгошия А.А.</i> ОБЛІК І АУДИТ ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ	49
<i>Довгошия Т.А.</i> ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ДЕБІТОРАМИ	50
<i>Дойков Д.В.</i> НЕПРЯМИЙ МЕТОД ОБЛІКУ РУХУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ЇХ У ЗВІТНОСТІ	51
<i>Дуборез Л.А.</i> ФОНД ОПЛАТИ ПРАЦІ, ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ	52
<i>Дуборез Л.А.</i> МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОБЛІКУ І ВИКОРИСТАННЯ ФОНДУ ОПЛАТИ ПРАЦІ	53
<i>Дудніченко А.О.</i> ОБЛІК ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	54
<i>Дудніченко А.О.</i> ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ВІД ВОЛОДІННЯ ВЛАСНІСТЮ У ФРАНЦІЇ	55
<i>Дудніченко А.О.</i> ВІДОБРАЖЕННЯ ПДВ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ	56
<i>Дулєна А.М.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ	57
<i>Єсипчук М.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В НОРВЕГІЇ	58
<i>Жданова К.К.</i> ФОРМИ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ	59
<i>Житнюк В.О.</i> СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	60
<i>Жолоб Л.А.</i> ВИВЧЕННЯ РЕЗЕРВІВ СКОРОЧЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА	61
<i>Жоров С.С.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	62
<i>Заболотна С.П.</i> СУТНІСТЬ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ	63
<i>Забуранна Н.І.</i> РОЗРАХУНКИ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	64
<i>Забуранна Н.І.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ	65

<i>Заворотна Н.В.</i> ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ВИТРАТ ПРАЦІ ТА ЇЇ ОПЛАТА	66
<i>Задача О.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ ТА КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА	67
<i>Індиченко А.С.</i> ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ	68
<i>Індиченко Г.В.</i> ОЦІНКА ТА ОБЛІК ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	69
<i>Кайданович О.О.</i> СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ЯК ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ	70
<i>Калашинова Д.О.</i> ОБЛІК ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА	71
<i>Карповець А.М.</i> УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ДОХОДІВ, ВИТРАТ І ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА	72
<i>Кеналь П.О.</i> НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЦТВА МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ	73
<i>Кішко Г.Б.</i> ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ	74
<i>Кішко Г.Б.</i> ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОЛІПШЕННЯ	75
<i>Кішко Г.Б.</i> ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ	76
<i>Климович І.О.</i> БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК У СУЧАСНИХ УМОВАХ	77
<i>Клочко В.В.</i> ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА І СОБІВАРТОСТІ ЗЕРНА	78
<i>Коваленко Є.П.</i> ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА НАПРЯМКИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	79
<i>Коваленко Ю.В.</i> ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ПОЛІТИКИ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	80
<i>Ковальчук К.В.</i> ДЕТІНІЗАЦІЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ	81
<i>Ковбасюк В.О.</i> ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ДЕБІТОРАМИ	82
<i>Ковтун Р.О.</i> КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	83
<i>Козюк В.В.</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ В ОБЛІКУ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА	85
<i>Кокоша К.М.</i> ВІДОБРАЖЕННЯ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ	86
<i>Кокоша К.М.</i> ОНОВЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ	87
<i>Колач О.М.</i> ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА	88
<i>Комзюк М.В.</i> МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ДОСТОВІРНІСТЬ ЇЇ ПОКАЗНИКІВ	89
<i>Красько О.С.</i> МЕТОДИКА СКЛАДАННЯ ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА АУДИТ ДОСТОВІРНІСТІ ЙОГО ПОКАЗНИКІВ	90
<i>Красюн Т.В.</i> ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТАМИ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА	91
<i>Кривов'яз В.В.</i> ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ	92
<i>Кротенко Т.С.</i> ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ	93
<i>Круть О.М.</i> НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ	94
<i>Кубрак М.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ	95
<i>Кубрак М.М.</i> КОНТРОЛЬ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	96
<i>Купріян Н.Р.</i> РОЛЬ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ У СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ	97

<i>Кутенова Т.О.</i> СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ	99
<i>Лаврук Ю.О.</i> ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	100
<i>Лебіга Л.П.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	101
<i>Лелюшок С.В.</i> ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ЦУКРОВОГО БУРЯКА І КАЛЬКУЛЮВАННЯ ЙОГО СОБІВАРТОСТІ	102
<i>Лесик І.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ НА ПОТОЧНОМУ ТА ІНШИХ РАХУНКАХ В БАНКУ	103
<i>Лисенко В.В.</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ	104
<i>Лисенко Н.-В.Ю.</i> ЗМІНИ НАДБАВОК ДО ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПРАЦІВНИКАМ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ УКРАЇНИ У 2014-2015 РОКАХ	105
<i>Лозоцька К.С.</i> РОЗВИТОК РЕГУЛЮВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ	106
<i>Лотоцька О.Р.</i> ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ЯК ОБ'ЄКТ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ	107
<i>Львіна Д.М.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ОПЕРАЦІЙ З КОШТАМИ НА РАХУНКАХ В БАНКУ	108
<i>Майданик Н.О.</i> ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	109
<i>Малівська О.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ У 2015	110
<i>Мальчевський Д.В.</i> ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ	111
<i>Маріуца А.С.</i> ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	112
<i>Меленчук Л.П.</i> СКЛАДОВІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ, ЯК ВАЖЛИВИЙ РЕСУРС ЕКОНОМІКИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	113
<i>Мендюх С.В.</i> ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	114
<i>Михайленко А.В.</i> ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ	115
<i>Михнюк О.В.</i> ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ	116
<i>Модла К.В.</i> АДАПТАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ УКРАЇНИ ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ	117
<i>Мороз О.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ	118
<i>Мятенко А.В.</i> АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ	119
<i>Назаренко В.В.</i> ПРИНЦИПИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В США	120
<i>Назаренко В.В.</i> ВІДОБРАЖЕННЯ ВИТРАТ У ЗВІТІ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ	121
<i>Назаренко В.І.</i> ОБЛІК ОПЛАТИ ПРАЦІ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	122
<i>Наконечна Т.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	123
<i>Натопта А.Б.</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА	124
<i>Натуркач А.Є.</i> ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЯК ОБ'ЄКТА ОБЛІКУ	125
<i>Ніконова А.О.</i> ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	126
<i>Новіцька К.П.</i> РОЗВИТОК РЕГУЛЮВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ	127
<i>Носач Ю.Р.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	128
<i>Одарич О.П.</i> СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ	129

Ольховик О.М. ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ	130
Омельченко Л.С. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	131
Осаволок С.В. ОБЛІК І АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ДЕБІТОРАМИ	132
Осадча І.С. ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД	133
Осика Г.В. ВІДОБРАЖЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ	134
Паламарчук В.П. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ	135
Паламарчук О.В. КОНТРОЛЬ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ	136
Паламарчук О.В. ВСТАНОВЛЕННЯ ТЕРМІНУ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЗА УМОВ ДИНАМІЧНОЇ ЗМІНИ СЕРЕДОВИЩА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА	137
Перекліта Ю.І. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ТА ЇЇ ОПЛАТИ	138
Перинська А.О. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ	139
Песчанюк О.О. ОБЛІК І ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ З РІЗНИМИ ДЕБІТОРАМИ	140
Полюхович В.М. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК: СУТЬ В СУСПІЛЬНОМУ ВИРОБНИЦТВІ ТА МІСЦЕ В СИСТЕМІ ГОСПОДАРСЬКОГО ОБЛІКУ	142
Полякова Н.В. КЛЮЧОВІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ДОХОДІВ	143
Потанчук Н.М. МІЖНАРОДНА ПРАКТИКА СКЛАДАННЯ ТА ПОДАННЯ БАЛАНСУ	144
Потеряйко А.О. ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ КАСОВИХ ОПЕРАЦІЙ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТОВІРНОСТІ ОБЛІКУ І ПОКАЗНИКІВ ЗВІТНОСТІ	145
Похилько І.О. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ РОЗРАХУНКІВ З ПДВ	146
Поцілуй Ю.О. ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ	147
Приходько А.І. ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ	148
Прокопчук Ю.О. ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ	150
Прущишена І.В. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ СОБІВАРТІСТЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	151
Птуха Д.Д. ОБЛІК ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА ВІД ОСНОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	152
Пуцько М.Ю. НОВІ ПІДХОДИ ДО ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	153
Рибак Ю.О. УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ ЗА БЕЗГОТІВКОВИМИ РОЗРАХУНКАМИ	154
Рибалка Ю.О. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИ ПРОВЕДЕННІ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	155
Різник А.О. ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ	156
Рогальська А.А. ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДІЯЛЬНОСТІ В ПІДПРИЄМСТВАХ МАЛОГО БІЗНЕСУ	157
Рогальська А.А. АУДИТОРСЬКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ	158
Рубан Н.В. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ У ТВАРИННИЦТВІ	159
Рябчун Ю.В. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ	160
Салдецька Н.О. ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТІСТІ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА	161
Середня В.М. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, ЙОГО СУТЬ В СУСПІЛЬНОМУ	162

ВИРОБНИЦТВІ ТА МІСЦЕ В СИСТЕМІ ГОСПОДАРСЬКОГО ОБЛІКУ	
<i>Сіленко К.В.</i> ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ КОШТАМИ	163
<i>Скаба В.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ	164
<i>Смолін А.О.</i> ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ	165
<i>Смольницька О.І.</i> ОБЛІК ТА ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ ПРАЦІ	166
<i>Сокольвак І.В.</i> ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ	167
<i>Стаховська Т.А.</i> ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ В СИСТЕМІ ПОКАЗНИКІВ ЗВІТНОСТІ	168
<i>Степанченко О.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У КИТАЙСЬКІЙ НАРОДНІЙ РЕСПУБЛІЦІ	169
<i>Стецюк О.В.</i> ОБЛІК НАРАХУВАННЯ І РОЗПОДІЛУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ	170
<i>Стецюк Т.В.</i> МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКАМИ	171
<i>Стецюк Т.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКУ СПИСАННЯ ЗАБОРГОВАНOSTІ ЗА РОЗРАХУНКАМИ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ	172
<i>Стріюк Ю.В.</i> СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКА ЕКСПЕРТИЗА РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ	173
<i>Тарасенко С.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ТА ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ	174
<i>Тертиця Ю.Л.</i> БУХГАЛТЕРСЬКІ ПРОЦЕДУРИ З ПРОВЕДЕННЯ РІЧНОГО ПЕРЕРАХУНКУ ПДФО	175
<i>Тертиця Ю.Л.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ РОЗРАХУНКІВ ПО ПОДАТКУ З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	176
<i>Теракі Д.Д.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТАТИСТИЧНОЇ ЗВІТНОСТІ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	177
<i>Ткаченко Ю.В.</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ПРОДУКЦІЇ ВИНОГРАДАРСТВА	178
<i>Турко О.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ	179
<i>Усцька Н.О.</i> ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ВИТРАТ І ВИХОДУ ПРОДУКЦІЇ ТЕХНІЧНИХ КУЛЬТУР	180
<i>Харсун А.С.</i> ОЦІНКА ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА	181
<i>Харсун А.С.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МСФЗ	182
<i>Харченко А.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У РІЗНИХ КРАЇНАХ СВІТУ	183
<i>Хоменко Г.І.</i> ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНOSTЬ ТА ЇЇ ВІДОБРАЖЕННЯ У СТАТИСТИЧНІЙ ЗВІТНОСТІ	184
<i>Чекарев В.В.</i> ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ	185
<i>Чередніченко І.В.</i> ОБЛІК І ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА	186
<i>Чмелюк Т.В.</i> ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ	187
<i>Чубай В.О.</i> АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ	188
<i>Чухно А.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ПО ПОДАТКУ З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ	189

<i>Чухно А.В.</i> МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПІЛґИ ПО ПОДАТКУ З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ	191
<i>Шамрай А.С.</i> ВИТРАТИ ВИРОБНИЦТВА РІПАКУ, ЇХ ОБЛІК, ТА КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ	192
<i>Шендриков С.О.</i> РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ	193
<i>Шендерівська Ю.Л.</i> СКЛАДАННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	194
<i>Шило Ю.В.</i> МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЬ ВИТРАТ ТА ВИХОДУ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА	195
<i>Шпак М.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ КАСОВИХ ОПЕРАЦІЙ	196
<i>Штін О.О.</i> ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ	197

СЕКЦІЯ 8. СТАТИСТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ БІЗНЕС-СОЦІАЛЬНОЇ АНАЛІТИКИ В УПРАВЛІННІ СТРАТЕГІЧНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ

<i>Борох Ю.М.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ТА РОЗВИТОК М'ЯСНОГО СКОТАРСТВА В УКРАЇНІ	198
<i>Вовк О.М.</i> ЗАСТОСУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ В ЕКОНОМІЦІ	199
<i>Голота Д.С.</i> ПОКАЗНИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА ЯК ОСНОВА ДАНИХ СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ	200
<i>Дарда К.А.</i> МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СТАТИСТИКИ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ	201
<i>Дзюбак О.М.</i> ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦІЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	202
<i>Душко І.М.</i> АНАЛІЗ ПЕРЕДУМОВ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА НА СЕЛІ	203
<i>Дячок М.Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	204
<i>Жоров С.С.</i> ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ СЕРВІС ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ	205
<i>Загребельна В.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ВИТРАТ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	207
<i>Зирина М.</i> АНАЛІТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА	208
<i>Іванець А.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ ТА ВИХОДУ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА В УМОВАХ ІНСТУТИЦІЙНО-ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ЗМІН	209
<i>Іванець К.О.</i> ОБЛІК ОПЛАТИ ПРАЦІ В УПРАВЛІННІ ЇЇ МОТИВАЦІЄЮ	210
<i>Іванчук О.Л.</i> АНАЛІЗ НАРОДЖУВАНOSTІ В УКРАЇНІ	211
<i>Каленіча О.В.</i> АНАЛІТИЧНА ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	212
<i>Калуга І.О.</i> ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ РІВНЯ БІДНОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ	213
<i>Коваленко В.С.</i> ВИКОРИСТАННЯ ЕКОНОМЕТРИЧНИХ МОДЕЛЕЙ В ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	214
<i>Коновальчук К.А.</i> АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИХ НАСЛІДКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	215
<i>Корнієнко Н.І.</i> АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА	216
<i>Korotkyi D.V.</i> ASSESSMENT OF COMPETITIVENESS OF UKRAINIAN MAIZE ON THE WORLD MARKET IN CONTEXT OF GLOBALIZATION	217
<i>Котенко О.Ю.</i> ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ ВИРОЩУВАННЯ СОНЯШНИКУ В УКРАЇНІ	218

<i>Кривошея Я.О.</i> АНАЛІЗ ПОТОЧНОЇ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	219
<i>Кузнєцова Ю.О.</i> ВИМОГИ ДО ФОРМУВАННЯ БАЛАНСУ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	221
<i>Кухарчук Ю.М.</i> АНАЛІЗ РІВНЯ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНИ ТА НАПРЯМКИ ЙОГО ПОДОЛАННЯ	222
<i>Лисенко Н.-В.Ю.</i> РЕГРЕСІЙНИЙ АНАЛІЗ ВАЛОВОГО ЗБОРУ ПШЕНИЦІ В УКРАЇНІ	223
<i>Малишена У.О.</i> АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВІДТВОРЮЮЧИМИ ПРОЦЕСАМИ В РОСЛИННИЦТВІ	224
<i>Малівська О.В.</i> ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ СЕРВІС РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	225
<i>Мельник Т.О.</i> АНАЛІЗ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ВИРОБНИЦТВА РОСЛИННИЦТВА ТА НАПРЯМИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ	226
<i>Мельниченко О.М.</i> АНАЛІЗ УРОЖАЙНОСТІ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ	227
<i>Митрофанова І.П.</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ	228
<i>Митрофанова І.П.</i> ЯКОБ БЕРНУЛЛІ -ЗАСНОВНИК ТЕОРІЇ ЙМОВІРНОСТЕЙ	229
<i>Нам'ясенко Ю.О.</i> АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА М'ЯСА ПТИЦІ	231
<i>Новосядлова К.В.</i> АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	232
<i>Оселедько А.В.</i> АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	233
<i>Петрик О.М.</i> КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРОДУКЦІЇ ПТАХІВНИЦТВА НА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ РИНКУ	234
<i>Пікуля В.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ДЕБІТОРАМИ	235
<i>Поцілуй Ю.О.</i> РЕГРЕСІЙНИЙ ВАЛОВОГО ЗБОРУ КАРТОПЛІ В УКРАЇНІ	236
<i>Прокопівнюк Г.О.</i> НАПРЯМИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР	238
<i>Прокопук Н.С.</i> ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА ЯКІСТЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНОВОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ	239
<i>Прокопчук Ю.О.</i> ЕКОНОМЕТРИЧНІ МЕТОДИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ	240
<i>Проценко Я.С.</i> СТАТИСТИЧНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ РИНКУ ПРОДУКЦІЇ ПЛОДІВ ТА ЯГІД	241
<i>Птуха Д.Д.</i> КОРЕЛЯЦІЙНИЙ АНАЛІЗ УРОЖАЙНОСТІ РІПАКУ В УКРАЇНІ	242
<i>Рябчун Ю.В.</i> ПРОГНОЗ УРОЖАЙНОСТІ КУКУРУДЗИ В УКРАЇНІ	243
<i>Синиця С.О.</i> МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СТАТИСТИКИ	244
<i>Турчин Н.А.</i> АНАЛІЗ ВИРОЩУВАННЯ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	245
<i>Цибенок Ю.О.</i> НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА	246
<i>Циган К.В.</i> ОЦІНКА ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ НА РИНКУ М'ЯСА І М'ЯСНОЇ ПРОДУКЦІЇ	247
<i>Черкас Т.С.</i> ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ВИБІРКОВОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	249
<i>Шайдецький Д.С.</i> ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗРАХУНКІВ З ДЕБІТОРАМИ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	250
<i>Шендерівська Ю.Л.</i> АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНОВИХ ТА ЗЕРНОБОБОВИХ В УКРАЇНІ	251
<i>Шовть Ю.Ю.</i> ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА СОНЯШНИКУ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОКРАЩЕННЯ	252
<i>Шулекіна Л.І.</i> ОСОБЛИВОСТІ КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ЗЕРНА	253
<i>Шульги К.Л.</i> ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ	254

СЕКЦІЯ 10. МАРКЕТИНГ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ

<i>Бенца О.В.</i> ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГ» ТА ЙОГО РОЗВИТОК В УКРАЇНІ	257
<i>Гейдор О.О.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕГРОВАНИХ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОЇ ПОЗИЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА НА РИНКУ	258
<i>Гетманенко М.П.</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРА	259
<i>Гужвенко О.П.</i> УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В КОНТЕКСТІ ДОСЯГНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	260
<i>Гуриненко М.М.</i> РОЗРОБКА КОМПЛЕКСУ АГРАРНОГО МАРКЕТИНГУ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА	261
<i>Дідківська О.О.</i> ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНСЬКОГО ЕКСПОРТУ ЗЕРНА В СВІТЛІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	262
<i>Дрозд Ю.С.</i> АГРАРНИЙ МАРКЕТИНГ ЯК КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРА	263
<i>Закатюра М.Д.</i> МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ МОЛОКА ТА МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНИ	264
<i>Кирилюк Я.Р.</i> СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПОВЕДІНКИ СПОЖИВАЧІВ В УКРАЇНІ	266
<i>Ковальчук В.В.</i> ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ КОНДИТЕРСЬКОГО РИНКУ	267
<i>Луцко Т.В.</i> АГРОМАРКЕТИНГОВЕ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ РИНКОВИХ УМОВАХ	269
<i>Оржиховська Д.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ТА СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МАРКЕТИНГУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ	270
<i>Поспєєва Ю.</i> ТОВАРНА МАРКА ЯК ЕЛЕМЕНТИ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	271
<i>Діченко А.Л.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МАРКЕТИНГУ В АГРАРНІЙ СФЕРІ	272
<i>Сарабай Н.С.</i> ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ	273
<i>Ярмоленко І.О.</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ПОЛІТИКИ КОМУНІКАЦІЙ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	274